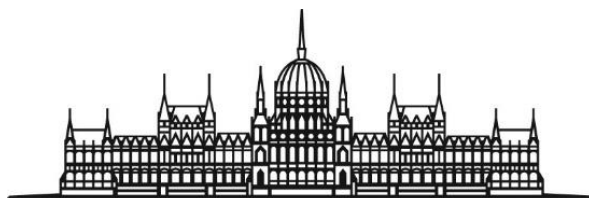

Országgyűlési Napló

*Dúró Dóra, dr. Latorcai János,
Lezsák Sándor és dr. Oláh Lajos*
elnöklete alatt

Jegyzők: *dr. Aradszki András, Bakos Bernadett, Berki Sándor,
Földi László, Hiszékeny Dezső, Mihálffy Béla*

Az ülésnap megnyitása.....	3891
Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	3891
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	3891
Felszólalók:	
Dr. Fazekas Sándor , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3896
Arató Gergely , a DK képviselőcsoportja részéről	3899
Gy. Németh Erzsébet , a DK képviselőcsoportja részéről	3902
Hollik István , a KDNP képviselőcsoportja részéről	3904
Dr. Harangozó Tamás , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	3906
Lócsei Lajos , a Momentum képviselőcsoportja részéről.....	3911
Ander Balázs (Jobbik)	3915
Szabó Timea , a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről	3920
Novák Előd , a Mi Hazánk képviselőcsoportja részéről.....	3924
Kanász-Nagy Máté , az LMP képviselőcsoportja részéről	3928
Paulik Antal , a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója	3933
Dr. Fazekas Sándor (Fidesz)	3937
Ander Balázs (Jobbik)	3937
Kanász-Nagy Máté (LMP)	3938
Lócsei Lajos (Momentum).....	3939
Hollik István (KDNP)	3939
Arató Gergely (DK)	3940
Varga Zoltán (DK)	3941
Bakos Bernadett (LMP).....	3945
Gy. Németh Erzsébet (DK)	3947
Nagy Csaba (Fidesz)	3949
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	3950
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	3956
Gy. Németh Erzsébet (DK)	3961
Dr. Kovács Zoltán (Fidesz)	3962
Szabó Szabolcs (Momentum)	3963
Berki Sándor (Párbeszéd)	3963
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	3964
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3965
Csárdi Antal (LMP).....	3966
Ungár Péter (LMP)	3969
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3974
Nagy Csaba (Fidesz)	3979
Szabó Szabolcs (Momentum)	3981
Dr. Harangozó Tamás (MSZP).....	3984
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	3987
Ander Balázs (Jobbik)	3993
Bakos Bernadett (LMP).....	3994
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	3995
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	3997
Szabó Szabolcs (Momentum)	4000
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4000
Varga Zoltán (DK)	4001
Csárdi Antal (LMP).....	4002
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4003
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4004
Ungár Péter (LMP)	4006
Barkóczy Balázs (DK).....	4010
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4011
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	4012
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4017
Dr. Harangozó Tamás (MSZP).....	4019
Varga Zoltán (DK)	4021
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	4022

Ungár Péter (LMP)	4022
Nacsa Lőrinc (KDNP)	4027
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4031
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	4035
Varga Zoltán (DK)	4037
Dr. Harangozó Tamás (MSZP).....	4038
Szabó Szabolcs (Momentum)	4039
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4039
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4044
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	4049
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4054
Ander Balázs (Jobbik)	4059
Kanász-Nagy Máté (LMP)	4060
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4061
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4062
Ungár Péter (LMP)	4067
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4070
Nacsa Lőrinc (KDNP)	4075
Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára	4080
Csárdi Antal (LMP)	4083
Dr. Harangozó Tamás (MSZP).....	4083
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4084
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz).....	4085
Kanász-Nagy Máté (LMP)	4085
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4090
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4092
Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára	4095
Ungár Péter (LMP)	4096
Csárdi Antal (LMP)	4096
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4100
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4104
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4108
Nacsa Lőrinc (KDNP)	4109
Kontrát Károly (Fidesz)	4112
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4113
Komjáthi Imre (MSZP)	4114
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4117
Kontrát Károly (Fidesz)	4120
Berki Sándor (Párbeszéd)	4121
Mihálffy Béla (KDNP)	4125
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP)	4126
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4132
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4136
Komjáthi Imre (MSZP)	4141
Bakos Bernadett (LMP).....	4142
Nagy Csaba (Fidesz)	4144
Komjáthi Imre (MSZP)	4146
Nacsa Lőrinc (KDNP)	4148
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4150
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4155
Csárdi Antal (LMP)	4157
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	4160
Nacsa Lőrinc (KDNP)	4165
Héjj Dávid (Fidesz)	4166
Ungár Péter (LMP)	4166
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4170
Jámbor András Imre (Párbeszéd)	4173
Rétvári Bence belügyminisztériumi államtitkár	4175
Kanász-Nagy Máté (LMP)	4176
Héjj Dávid (Fidesz)	4178
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4179
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4179

Bakos Bernadett (LMP).....	4180
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4182
Dunai Mónika (Fidesz).....	4187
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4191
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4193
Fülöp Attila belügyminisztériumi államtitkár.....	4193
Hollik István (KDNP).....	4195
Ungár Péter (LMP).....	4196
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4199
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4204
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4207
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4211
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	4212
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4218
Földesi Gyula (Fidesz).....	4221
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4222
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4222
Csárdi Antal (LMP).....	4223
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4224
Fülöp Attila belügyminisztériumi államtitkár.....	4229
Csárdi Antal (LMP).....	4232
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4233
Bakos Bernadett (LMP).....	4234
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4234
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4237
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4242
Héjj Dávid (Fidesz).....	4247
Csárdi Antal (LMP).....	4247
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4247
Hollik István (KDNP).....	4248
Ungár Péter (LMP).....	4249
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4252
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4257
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	4257
Héjj Dávid (Fidesz).....	4257
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	4258
Fülöp Attila belügyminisztériumi államtitkár.....	4263
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4264
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz).....	4269
Berki Sándor (Párbeszéd).....	4271
Dr. Láng Zsolt (Fidesz).....	4272
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	4272
Nacsa Lőrinc (KDNP).....	4273
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4274
Bakos Bernadett (LMP).....	4278
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4279
Kanász-Nagy Máté (LMP).....	4280
Nacsa Lőrinc (KDNP).....	4281
Ungár Péter (LMP).....	4281
Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára.....	4284
Tordai Bence (Párbeszéd).....	4287
Dr. Keresztes László Lóránt (LMP).....	4291
Hollik István (KDNP).....	4292
Jámbor András Imre (Párbeszéd).....	4292
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz).....	4294
Fülöp Attila belügyminisztériumi államtitkár előadói válasza.....	4294

Az állami vagyonnal való gazdálkodás hatékonyságának növelése érdekében egyes vagyongazdálkodást érintő törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vi- tája a lezárásig.....	4295
Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, a napirendi pont előadója.....	4296

Felszólalók:

Dr. Szeberényi Gyula Tamás , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	4299
Dr. Dávid Ferenc , a DK képviselőcsoportja részéről.....	4301
Földi László , a KDNP képviselőcsoportja részéről	4304
Bedó Dávid , a Momentum képviselőcsoportja részéről	4304
Dr. Brenner Koloman , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	4305
Szabadi István , a Mi Hazánk képviselőcsoportja részéről	4307
Dr. Fónagy János , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkárának előadói válasza	4311
Egyes adótörvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	4315
Izer Norbert pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	4315
Felszólalók:	
Dr. Szeberényi Gyula Tamás , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	4318
Dr. Dávid Ferenc , a DK képviselőcsoportja részéről.....	4322
Földi László , a KDNP képviselőcsoportja részéről	4324
Bedó Dávid , a Momentum képviselőcsoportja részéről	4324
Z. Kárpát Dániel , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	4325
Szabó Szabolcs (Momentum)	4331
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz).....	4332
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	4334
Szabó Szabolcs (Momentum)	4336
Gréczy Zsolt (DK).....	4337
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz).....	4337
Bedó Dávid (Momentum)	4338
Szabó Szabolcs (Momentum)	4339
Dr. Szeberényi Gyula Tamás (Fidesz).....	4339
Izer Norbert pénzügyminisztériumi államtitkár előadói válasza.....	4340
Egyes felsőoktatással, szakképzéssel és felnőttképzéssel összefüggő törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	4344
György László kulturális és innovációs minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója	4345
Felszólalók:	
Dr. Pósnán László , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	4350
Barkóczy Balázs , a DK képviselőcsoportja részéről.....	4354
Földi László , a KDNP képviselőcsoportja részéről	4358
Szabó Szabolcs , a Momentum képviselőcsoportja részéről	4358
Dr. Brenner Koloman , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	4363
Kissné Köles Erika , a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója.....	4367
Dr. Pósnán László (Fidesz).....	4370
Szabó Szabolcs (Momentum)	4373
Barkóczy Balázs (DK).....	4377
Dr. Pósnán László (Fidesz).....	4379
György László kulturális és innovációs minisztériumi államtitkár előadói válasza	4380
A területi közigazgatás működésével, az ingatlan-nyilvántartással és a területfejlesztéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	4383
Dr. György István , a Miniszterelnökség államtitkára, a napirendi pont előadója.....	4383
Felszólalók:	
Barcza Attila , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	4389
Dudás Róbert , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	4390
Földi László , a KDNP képviselőcsoportja részéről	4395
Paulik Antal nemzetiségi szószóló	4395
Dr. György István , a Miniszterelnökség államtitkárának előadói válasza	4399
Napirend utáni felszólalások:	
Dudás Róbert (Jobbik)	4403
Balassa Péter (Jobbik)	4405
Az ülésnap bezárása	4406

Az ülésen jelen voltak:

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, LÓGA MÁTÉ államtitkár, FÜLÖP ATTILA belügyminisztériumi államtitkár, RÉTVÁRI BENCE államtitkár.

Az Országgyűlés őszi ülészakájának
8. ülésnapja

2022. október 26-án, szerdán
(9.07 óra - Elnök: Dúró Dóra)

Jegyzők: dr. Aradszki András és Bakos Bernadett)

ELNÖK: (A teremben lévők felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét. Amikor az ülést vezető elnök helyet foglal, a teremben lévők is leülnek.) Tisztelt Országgyűlés! Az Országgyűlés őszi ülészakájának 8. **ülésnapját megnyitom.** Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Bakos Bernadett és Aradszki András jegyzők lesznek segítségemre. Köszöntök mindenkit, aki figyelemmel kíséri munkánkat.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1620. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót Rétvári Bence úrnak, a Belügyminisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének 30 perces időkeretben. Parancsoljon, államtitkár úr!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat számos olyan belügyi érintettségű módosítást tartalmaz, amelyek szerteágazó célok mentén és eszközökkel hivatottak szolgálni a magyar állampolgárok fizikai és szociális biztonságát egyaránt.

Tőlünk keletre háború dúl, tőlünk nyugatra az elhibázott szankciók nyomán gazdasági nehézségeket látunk, tőlünk délre pedig a déli határunkon soha nem látott migrációs nyomás erősödik évről évre. A kormány számára továbbra is a magyar emberek érdeke, biztonsága az első, ennek szellemében született meg ez a törvényjavaslat is.

A Magyarországra nehezedő migrációs nyomás miatt dinamikus emelkedő rendőri intézkedések folyamatos ellátása érdekében 2022, tehát az idei év nyarán sürgető igény merült fel a rendőrség államhatár őrzésével és jogellenes migráció megakadályozásával összefüggő feladatait ellátó személyi állomány megerősítésére. Mivel a migrációs helyzet kezelése azonnali beavatkozást igényelt, így a szerződéses határvadász-jogviszony létrehozatalára veszélyhelyzeti intézkedésként került sor. A határvadászvezred a Készenléti Rendőrség szervezetében jött létre.

A törvényjavaslat tehát a jelenlegi, veszélyhelyzethez kötött szabályozás helyett az általános jogrend részévé teszi a szerződéses határvadász-állományt, tartalmában nem változtatva a határvadász jogviszonyára vonatkozó jelenlegi kormányrendeleti szabályokon. A határvadász intézkedési jogosultságának

kereteit, a rendelkezésre álló kényszerítő eszközöket és az egyéb, sarkalatos törvényben rendezendő kérdéseket a törvényjavaslat alapján a rendőrségről szóló törvény tartalmazza, míg a határozott időre létrejövő szerződéses jogviszony lényeges elemei a rendvédelmi szervek szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben jelennek meg.

A rendvédelmi szervek szolgálati jogviszonyáról szóló törvény módosításának másik fontos eleme a 2022. szeptember 1-jével megkezdett és a kormány döntése alapján két ütemben végrehajtandó rendvédelmi illetményfejlesztéssel, fizetésemeléssel kapcsolatos intézkedések megalapozása, melyek jelenleg szintén veszélyhelyzeti kormányrendeletben vannak rendezve. A módosítással ezek a szabályok változatlan tartalommal átkerülnek az általános jogrendi szabályok közé.

A törvényjavaslat tehát ezt a két fontos tárgykört, a határvadász-állományt, valamint a rendvédelmi szervek hivatásos állományát érintő illetményfejlesztést emeli át az általános jogrend keretei közé, törvényben rendezve azokat. Mindkét esetben változatlan tartalommal történik tehát a szabályozás átemelése.

A törvényjavaslat ezenfelül a büntetés-végrehajtási szervezet agglomerációs együttműködési rendszerével elősegíti a büntetés-végrehajtási szervezet hatékonyabb működését, korszerűsíti a belügyi adatnyilvántartásokon alapuló eljárásokat, így például újabb eljárások esetében megteremti a közvetlen átadás lehetőségét a nyilvántartások és a hatósági elektronikus rendszerek között, ezáltal elősegítve a hatósági eljárások hatékonyabb lebonyolítását. A rendelkezésre álló informatikai megoldások szélesebb körű hasznosulása érdekében indokolt módosításokat is elvégezni, így a javaslat megteremti az arcképelemző tevékenység új típusú igénybevitelének alapját, elsősorban az Európai Unió jogának való megfelelés biztosítása érdekében, továbbá gyorsítja az idegenrendészeti eljárásokat, egyúttal csökkenti az ügyfelek és az eljáró hatóságok adminisztratív terheit az elektronikus ügyintézés szélesebb körű alkalmazhatóságával.

A gondoskodáspolitikában stratégiai jelentősége van annak, hogy az elmúlt 12 évben előtérbe került a civil és egyházi szervezetek szerepvállalása, amelyek az önkormányzatok intézményeivel és állami szereplőkkel közösen vállalnak felelősséget. Az állami gondoskodás támogatást ad, meghoz jogszabályokat, és ezenfelül bevonz, koordinál olyan szereplőket, akik még komplexebbé tudják tenni a segítő odafordulást.

(9.10)

Fontos hangsúlyozni, előre is jelezném minden ellenzéki hozzászólónak, hogy a módosítás nem érinti a szociális szolgáltatások tartalmát és igénybevitelének feltételeit, azok változatlanul fennmaradnak. A törvényjavaslat értelmében a szociális ellátások és támogatások összegének megállapításánál a vetítési, viszonyítási alap nem az öregségi nyugdíj lesz, hanem a szociális vetítési alap. Az öregségnyugdíj-minimum

elsősorban a nyugdíjszakágazat mutatószáma, amelyet a társadalombiztosítási nyugellátásokhoz kapcsolódóan használnak. Indokolt volt egy olyan viszonyítási alap létrehozása a szociális területen, amely a szakterület sajátja. Ezzel egységesebb lesz a gondoskodáspolitikai támogatások és juttatások megállapítása. Az állami finanszírozás továbbra is maradéktalanul biztosított. 2010-hez képest közel három és félszer többet fordít Magyarország szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatásokra, ez az idei büdzsében 1140 milliárd forintot jelent.

Ezen belül kiemelten nő az önkormányzati, civil és egyházi, tehát nem állami szereplők finanszírozása, a 2010-es 34 milliárd forintról idén 171 milliárd forintra nőtt, jövőre pedig már 227 milliárd forint lesz.

A kormány 12 évvel ezelőtt hitet tett a családközpontú gyermekvédelem mellett. Elkötelezték magunkat abban, hogy a korábbinál is jóval összefogottabb, hatékonyabb és célzottabb segítséget adjunk a családoknak és az őket segítő, gyermekvédelemmel foglalkozó szakembereknek. Az alapvető cél az, hogy a gyermekek minél fiatalabb korban megkapják azokat a javakat, szolgáltatásokat, amelyek szükségesek egészséges testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődésükhöz. E cél megvalósításához járul hozzá a gyermekvédelmi törvény azon módosítása, mely a gyermektartásdíj megelőlegezésének szabályozását módosítja.

A gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése a gyermek egyedülálló szülőjét segíti, ha a tartásra kötelezett szülő kötelezettségének nem tesz eleget. Az állam általi megelőlegezésre az eredménytelen bírósági végrehajtást követően kerülhet sor, legalább háromhavi behajthatatlanság esetén. A Gyvt. módosításával lehetővé válik a megelőlegezett összeg főszabálytól eltérő összegben történő megelőlegezése is. Az eljárás-hoz kapcsolódó részletszabályok végrehajtási rendeletben kerülnek majd meghatározásra.

A gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek érdekének további biztosítása céljából módosításra kerülnek a gyermek törvényes képviselőjének ellátásával, a gyermekek nevelőszülőnél történő elhelyezésével, továbbá a gyermekvédelmi gyámság jogintézményével kapcsolatos rendelkezések. Mindezek mellett indokolt volt a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre és a nyilvántartások vezetésére vonatkozó rendelkezéseinek módosítása, mivel elkészültek a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű informatikai rendszer legújabb moduljai, a gyermekvédelmi gyámi nyilvántartás, a férőhelynyilvántartás és a nevelői alkalmassági modul.

A javaslat a családjukban élő, de az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek részére teremt egy új típusú, védett elhelyezési formát. Ennek keretében speciális terápiás ellátás biztosításával a családok aktív segítése, támogatása úgy valósulhat meg, hogy közben ne kerüljön sor a gyermek családjából való kiemelésére, nevelésbe vételére.

Az alapvető jogok biztosáról szóló törvény módosítása az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában egy elkülönült főigazgatóságot hoz létre, hasonlóan a hivatal keretein belül már jelenleg is működő, egyenlő

bánásmódot felelős főigazgatósághoz, a rendészeti igazgatósághoz. Ez a rendelkezés megfelel a CRPD-egyezményben előírt független mechanizmus feltételének teljesüléséhez. A kijelölt független mechanizmus szerepe átfogó. Funkciója szerint a fogyatékos-ságügyet érintően az életviszonyok minden területét lefedő feladatellátást, ehhez mérten összetett szakmai ismereteket és a területre vonatkozó tapasztalatot feltételez, olyan működési keretek között, amelyek kellő függetlenséget és komplex hatáskört biztosítanak.

Az önök előtt fekvő törvényjavaslat további kiemelten fontos célok megvalósításához szükséges módosításokra is még tesz javaslatot. Ilyenek a következők: a büntetőeljáráshoz hasonló, osztott szerkezetű kártalanítás bevezetése. Választás szerint helye lehet egyszerűsített, tarifarendszeren alapuló kártalanítási eljárásnak és a jelenlegi szabályok szerinti, de tartalmában a polgári törvénykönyvhöz igazított kártalanítási pernek, amelyben már a sérelemdíj is érvényesíthető lesz.

A törvényjavaslat további tényállásokkal bővíti a Nemzeti Védelmi Szolgálat megbízhatósági vizsgálat keretében eljáró tagja által végezhető cselekmények körét, egyúttal a jogállamiság jegyében tovább növeli a garanciákat azzal, hogy kifejezetten rögzíti, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálat eljáró tagja megbízhatósági vizsgálat keretében végzett tevékenységének alkalmasnak kell lennie a hivatali, illetve munkaköri kötelesség ellenőrzésére, és elengedhetetlenül szükségesnek kell lennie, illetve megjelenik az is, hogy az arányosság követelményét fokozott körültekintéssel kell érvényesíteni.

Az előzetes ügyészi jóváhagyás szabályai változatlanok. A javaslat a Nemzeti Védelmi Szolgálathoz hasonlóan, az Alkotmányvédelmi Hivatal vonatkozásában is rögzít új tényállászerű magatartásokat, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a hivatali, munkaköri kötelezettségek védett állomány általi teljesítése eredményesen ellenőrizhető legyen.

A törvényjavaslat a büntetés-végrehajtási szervezet hatékonyabb működése, a középírányító szerv tehermentesítése, a jó gyakorlatok teljes szervezetre kiterjedő meghonosítása érdekében agglomerációs együttműködési rendszert alakít ki, melyben az agglomerációk - az erőforrások hatékonyabb kihasználása érdekében - egyes feladatokat közösen végeznek.

(9.20)

Az újonnan létrejövő Büntetés-végrehajtás Gazdasági Ellátó Intézet pedig ellátja a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága működését biztosító infrastruktúra üzemeltetését, átveszi a gazdasági végrehajtói feladatokat, továbbá ellátja a teljes büntetés-végrehajtási szervezet tekintetében a gazdasági szakterület részét képező végrehajtási feladatokat.

A polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat érintő kormányzati struktúraváltást követően az Információs Hivatal a többi polgári nemzetbiztonsági szolgálattal azonos miniszteri irányítás alá került. Ebből kifolyólag

a jövőben felesleges a két miniszteri felelősség megkülönböztetése, ezért a javaslat a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszteri felelősségi kör hatályon kívül helyezésére és helyette kizárólag a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért való felelős kimondására tesz javaslatot az Információs Hivatal esetében.

Az idegenrendészeti eljárással kapcsolatban fontos változás, hogy megszűnik a meghívólevél hatósági záradékolása iránti eljárás, és ezzel összefüggésben a látogatói célú tartózkodási engedély is. Amellett ugyanis, hogy az ilyen irányú kérelmek száma az elmúlt években nagymértékben csökkent, az elmúlt több évtizedes gyakorlati tapasztalat alapján is feleslegessé vált a meghívólevél intézménye.

A T/1620. számú törvényjavaslat részeként az egészségügyről szóló törvény módosítására irányuló javaslat kiemelt célja, hogy az emberi életre és egészségre kiemelten veszélyes, járványos megbetegedések okozására alkalmas fertőzések esetében a járványügyi védekezéshez szükséges adatok kezelése tekintetében teljes körű felhatalmazást biztosít az érintett szervek számára.

Felismerve, hogy a globalizáció korában az egyes, esetenként újonnan megjelenő járványok elleni hatékony fellépéshez - a nemzetgazdasági stabilitás megőrzésére is figyelemmel - kiemelt állami érdek fűződik, szükségesnek mutatkozik a koronavírus elleni védekezés során szerzett tapasztalatok tükrében olyan szabályozási környezet kialakítása, amely valamennyi járványveszély idején felhatalmazást ad azon adatok kezelésére, amelyek az eredményes járványkezelési intézkedések megtétele érdekében elengedhetetlenül szükségesek. A jelen törvényjavaslat mindezen célok megvalósítását szolgálja, így ezek elfogadásához is kérjük az Országgyűlés támogatását.

A törvényjavaslat lényeges eleme az az ultima ratio jellegű rendelkezés, amely lehetőséget biztosít mások alapjogainak - így különös tekintettel az Alaptörvény szerinti testi és lelki egészséghez való jog, a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga, valamint a művelődéshez való jog - védelme érdekében arra, hogy a köznevelési és szakképző intézmények a foglalkoztatottjaiktól, a nagykorú tanulóktól és a gyermek törvényes képviselőjétől bekérhessék a fertőzöttségi vagy védettségi adatokat. Megjegyzendő, hogy ilyen adatbekérésre kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha a fertőzöttségi vagy védettségi adatok informatikai rendszer útján nem, vagy csak jelentős késedelemmel érhetők el.

A törvényjavaslat - szintén az egészségügyről szóló törvény módosításával - az egészségügyi válsághelyzet megszüntése esetére egyes, az egészségügyi válsághelyzethez hasonló, a gyors, az egészségügyi ellátásszervezést hatékonyan támogató intézkedések további átmeneti fenntartására tesz javaslatot. Az egészségügyi válsághelyzetet jelenleg a kormány 2022. december 18-áig hosszabbította meg. Abban az esetben, ha a járványhelyzet javulása miatt az

egészségügyi válsághelyzet és ezzel a járványügyi készség fenntartása a továbbiakban nem indokolt, az alábbi két területen ellátási érdekből kiemelten szükséges az egészségügyi válsághelyzetben túlmutatón is egyes válsághelyzetben bevezetett szabályok további alkalmazhatóságának biztosítása.

A háziorvosi ügyelet átalakításának Hajdú-Bihar megyében zajló, a későbbiekben - a szükséges törvénymódosításokat követően - országos kiterjesztésre is javasolható mintaprojektje kapcsán az egészségügyről szóló törvény módosítása szükséges annak érdekében, hogy az egészségügyi válsághelyzet megszüntése esetén is a projekt folytatódni tudjon még további hat hónapig, annak megfelelő lezárása érdekében. A mintaprojekt lényege, hogy az egészségügyi alapellátás körében az éjszakai ügyeleti ellátást az eddig meglehetősen változó személyi összetételű és változatos gazdasági háttérű, az önkormányzatokkal szerződött szolgáltatói kör helyett országosan egységesen szervezhető és irányítható módon, megfelelő szakmai infrastruktúrával rendelkező, a sürgősségi ellátásban kiemelkedő felkészültséggel és tapasztalattal rendelkező Országos Mentőszolgálat látja el.

Az egészségügyi válsághelyzetben sok gyógyszer és más egészségügyi termék került készletezésre egészségügyi tartalékként. Az egészségügyi válsághelyzet megszüntése esetén - a járványügyi készség keretében jelenleg rendelkezésre álló termék rugalmas és hatékony felhasználhatósága érdekében - szükséges, hogy azok a továbbiakban is egyszerűsített válsághelyzeti döntéshozatali rend szerint maradjanak biztosíthatók járványügyi védekezés céljából a védekezésben részt vevő más szereplők részére. Ez meggyorsítja ezen termékeknek a szakszerű és célszerű felhasználását.

Mindezekre tekintettel kérem tehát önöket, hogy a törvényjavaslatot támogatni szíveskedjenek. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Fazekas Sándor képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon!

DR. FAZEKAS SÁNDOR, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Jelenlévők! A mai napirend keretében egy több területet érintő, összevont törvényről tárgyalunk. Ilyen jellegű javaslatok általában az ülés vége felé szoktak elénk kerülni, de ez a csomag olyan rendelkezéseket is tartalmaz, amelyeket jó, ha minél hamarabb elfogadjunk.

A javaslatok többsége a rendszert tárgykörébe tartozik, viszont találunk benne a szociális ágazathoz tartozó elemeket is. Én most főleg a rendészeti tárgyú módosításokról fogok szót ejteni.

A javaslat címe is arra utal, hogy hazánk biztonságát növelik ezek a módosítások, és valóban, talán a legfontosabb része ennek a törvénynek a határvadászok

jogviszonyának rendezése. A héten egy interpellációban is szót ejtettem már arról, hogy mennyire fontos és helyes lépés volt a kormány részéről a határvédelem egységeinek felállítása. A Belügyminisztérium interpellációra adott válaszából meg is tudhattuk, hogy jól áll a rendőrség ezen új egységeinek szervezése, már közel kilencszáz fővel kötöttek munkaszerződést, van elég alkalmas jelentkező, a rendészeti, jogi, határőrizeti, fegyverhasználati és más szükséges képzések pedig folyamatosan zajlanak. Jelenleg a határvédelemre vonatkozó szabályok a különleges jogrendi helyzethez kötöttek vannak meghatározva, szükség van ugyanakkor arra, hogy ezek a szabályok minél előbb bekerüljenek a rendőrségről szóló törvénybe, a hivatásos szolgálati jogviszonyról szóló törvénybe és a többi érintett ágazati törvénybe. Ezt a feladatot az előttünk fekvő javaslat teljesíti. A jelenleg alkalmazott szabályok gyakorlatilag változatlanul kerülnek be a már említett törvényekbe.

Azt hiszem, ebből a kiragadott példából is érzékelhetővé vált, hogy az előttünk fekvő javaslat lényege az, hogy elsősorban a közbiztonság és rendvédelem témakörébe tartozó törvényekkel kapcsolatos technikai vagy a gyakorlati alkalmazás során felmerült módosítási igényeket kezelje. Így szerepel például a javaslatban több adatkezelésre vagy adatszolgáltatásra vonatkozó rendelkezés, amelyek célja az érintett eljárások gyorsítása, párhuzamosan az adatbiztonság szintjének megtartásával vagy erősítésével. Miniszteri hatáskörök pontosításával is többször találkozunk a javaslatban, például az új minisztériumi struktúrából eredő változásokhoz igazodva, továbbá több esetben alapozza a módosításokat uniós jogharmonizáció szükségessége, mint például a vízgazdálkodási törvény esetén, ahol az ivóvízhez való hozzáférés biztosításának állami feladatát kell felvenni a törvény által tárgyalt központi feladatok körébe.

Egy másik jogharmonizációs alapú módosítást is említhetek, amely a gyermekvédelem területén hoz fontos újítást. A schengeni információs rendszerben meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy az uniós határokon át történő utazás megakadályozására vonatkozó jelzéseket lehessen elhelyezni egyes veszélyeztetett gyermekek vagy különleges bánásmódot igénylő nagykorú személyek esetében.

(9.30)

Bizonyos kiskorúak vagy felnőtt személyek különösen ki vannak téve az emberkereskedelem, a szerverkereskedelem, esetleg a rituális csonkítás veszélyének vagy más veszélyeknek. Amikor a rendőrség a jövőben egy ellenőrzés során utazási tilalommal kapcsolatos jelzést észlel a schengeni információs rendszerben, megakadályozhatja, hogy az érintett elhagyja az országot, hiszen az vélhetően veszélyt jelentene a számára. Ezt a fontos új szabályt is az előttünk fekvő törvényjavaslat vezeti be. Mindezekből látszik, hogy sokrétű, de biztonsági szempontból egyaránt fontos javaslatokat foglal össze ez a nagy terjedelmű tervezet.

Számos olyan kisebb szabályozási elem van még itt előttünk, amiket nem volna indokolt önálló törvényjavaslatként tárgyalni. Csak néhány példát említek: a repülőtéri tűzoltóságok létesítmény-tűzoltóságként történő működtetési lehetőségének megteremtése; néhány, úti okmányokra, igazolványokra, illetve közokiratokra vonatkozó szabály módosítása; a menekültügyi eljárás egyes szabályainak pontosítása; a katasztrófavédelmi törvény és a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló törvény közötti összhang megteremtése a katasztrófavédelmi koordinációs bizottság felállításával; a háziorvosi ügyelet ellátásához kapcsolódó módosítások, melyek egészségügyi válsághelyzet esetén zökkenőmentesen biztosítják az Országos Mentőszolgálat bevonását az ügyeleti feladatokba. Ez a koronavírus-járvány alatt szerzett tapasztalatok alapján indokolt lépés. További hasonló kisebb módosítás: a fel nem használt, egészségügyi célú, állami tulajdonban lévő eszközök gyorsabb és hatékonyabb értékesítését vagy átadását lehetővé tévő szabályok bevezetése vagy a Honvédkórház tervezett átszervezéséhez szükséges néhány rendelkezés. És még sorolhatnám, de inkább rátérek azokra az összetettebb módosításokra, amelyek szintén részei a tárgyalt javaslatnak.

Egy ilyen, nagyobb egységet képvisel a hivatásos szolgálati jogviszonyról szóló törvény módosítása. Korábban említettem, hogy a határvédelemre vonatkozó szabályok ebbe a törvénybe is bekerülnek, ám ezen túl a tárgyalt javaslatunk több kisebb módosítást is át kíván vezetni a Hszt.-n. Ilyenek, hogy csak néhányat említek: a tömbösített szolgálat-szervezés lehetőségének megteremtése a hivatásos állomány egyes ágazataiban, a hivatásos pótlék kötelező emelésének előkészítése, továbbá a hivatásosok gyermekápolási táppénzének összehangolása a társadalombiztosítási szabályok szerint járó táppénzzel, vagy az unoka születése esetén járó pótszabadságra vonatkozó szabályok kiterjesztése.

Hasonló, jelentősebb elem a javaslatban a büntetés-végrehajtás új struktúrájának megteremtését célzó módosítás. 2023-tól a büntetés-végrehajtás új egységeken alapuló, úgynevezett agglomerációs rendszerben fog működni. A tervek szerint az országos parancsnokság irányítása alatt összesen öt agglomerációs egység jön majd létre, külön-külön központokkal. A kisebb büntetés-végrehajtási intézetek az agglomerációs központok telephelyeiként integrálódnak a rendszerbe. Az így felépülő új struktúra hatékonyabb működést és szervezeten irányítást tesz majd lehetővé.

A törvényjavaslat további fontos témaköre a Nemzeti Védelmi Szolgálat nyomozati tevékenységét segítő módosítások, amelyek a célszerűség és az arányosság alapelvei mentén új nyomozati lehetőségeket nyitnak a vizsgálatokat végzők számára.

Tisztelt Országgyűlés! Nem beszéltem még a szociális és gyermekvédelmi területet érintő módosításokról, ezek is egy jelentős részt képeznek a tervezetben. A gyermekvédelmi szabályokat már érintettem a

schengeni információs rendszer kapcsán, de más javaslatok is vannak előttünk. A szociális terület tekintetében említést érdemel a szociális ellátásról szóló törvény alapelveinek reformja, amely egy alulról építkező struktúrába rendezi a szociális gondoskodás felelősségi szintjeit. Megítélésem szerint ez egy jó javaslat, hiszen a törvényi szinten megfogalmazott alapelveket hozzáigazítja a szociális ágazatban eddig is követett logikához, amely a személy méltóságának részeként tekint az önellátás képességére.

Olvastam a javaslat kapcsán megjelent álcivil, álfüggetlen véleményeket. Itt is vannak nálam. Látszik, hogy bizonyos körök még mindig a minél szélesebb körű segélyezést tekintik céljuknak az emberek önállóságra törekvésének támogatása helyett. Jól tudjuk, hogy ez az út járhatatlannak bizonyult.

Fontos elem még a szociális vetítési alap bevezetése, amely egyes ellátások és támogatások esetén képez elszámolási alapot, kiváltva a jelenlegi nyugdíjminimumhoz kötöttséget. Ezzel az új viszonyítási alappal az érintett szociális kifizetések meghatározása jobban tud majd alkalmazkodni az egyes szakterületek sajátosságaihoz, célzottabb lehet a támogatások és a juttatások megállapítása. Ezek a szociális területen megvalósítandó módosítások, ha nem is a klasszikus rendvédelmi értelemben, de szintén hozzá tudnak járulni a magyar emberek biztonságának növeléséhez.

Tisztelt Országgyűlés! Nem beszéltem minden témáról és részletről, de összefoglalásként megállapítható, hogy ez a terjedelmes törvényjavaslat sok szerteágazó területen igyekszik kisebb technikai, a gyakorlati élet számára fontos vagy bizonyos rendszer-átalakítási folyamatok részét képező módosításokat tenni. Ezeket a kisebb-nagyobb javításokat minden tárca igyekszik rendszeresen megtenni a jogrendszer állapotának fenntartása, javítása érdekében.

A Fidesz-frakció a javaslatot támogatja. Kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy önök is támogassák a törvény elfogadását. Köszönöm. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! A DK képviselőcsoportja jelezte, hogy két felszólaló ismerteti a frakció álláspontját. Elsőként megadom a szót Arató Gergely képviselő úrnak. Parancsoljon!

ARATÓ GERGELY, a DK képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Ház! Az ilyenfajta, egymással össze nem függő törvénymódosításokat tartalmazó javaslatot az udvarias parlamenti szleng salátatörvénynek hívja, de őszintén szólva, az egy félreértés, mert a salátában egymással összeillő, harmonikus elemek szerepelnek jó esetben. Sokkal inkább nevezhetjük ezt egy kutyuléktörvénynek, egy olyan törvénynek, ahol a Belügyminisztérium, ami most egy általános szuperminisztérium *(Rétvári Bence: Köszönjük szépen.)*, amely mindennel is foglalkozik... Ez a méretre és nem a minőségre vonatkozott, államtitkár úr. Szóval, hogy

a Belügyminisztérium különböző területeiről, különböző államtitkárságairól beérkezett ötleteket egy törvényben beadták, mindenfajta összefüggés és logika nélkül.

Három fő területe van ennek a törvényjavaslatnak, amivel érdemes foglalkozni. Az első a rendvédelmi szervezetekre vonatkozó javaslatok. Ezek közül azt kell kiemelnünk és azt fontos megemlítenünk legelőször, hogy miközben több módosítást is tartalmaz a javaslat, az alapvető problémákat nem orvosolja. Önmagában a határvadász-szolgálatnak a rendőrségi törvénybe való integrálása indokolt és támogatható, ennek van értelme - már akkor is tetszett nekünk az önálló határőrség helyreállítása, akár a rendőrségen belül, amikor a mi javaslatunk volt, és önök ellenezték; ez továbbra is egy jó javaslat, nem ezen múlik a mi álláspontunk -, a probléma az, hogy önök ezt sem képesek normálisan megcsinálni. Ugye, arról beszéltek, hogy tízezren érdeklődnek a határvadász-képzés iránt, aztán hatezer jelentkezőről beszéltek, akiről később kiderült, hogy valójában 724, a 724-ből kicsit több mint hatszázan kezdték el a képzést, és nagyjából ötszázan végeztek. Úgyhogy nincsen szó arról, hogy határvadász ezred lenne, legfeljebb egy határvadászfélezredet sikerült összehozni. Az a helyzet, hogy sajnos ezen nem segít a mostani szabályozás, nincsenek olyan módon kialakítva a határőrség keretei, amelyek helyreállítanák azt a fajta szakmai minőséget és azt a fajta vonzó szakmai pályát, amit korábban jelentett ez a terület.

Hasonló a helyzet a büntetés-végrehajtásnál. Ha valami a büntetés-végrehajtásnak nem hiányzik, az egy újabb átszervezés. Az a helyzet, hogy önök most rendkívül nagy energiákat fognak fordítani arra, hogy új szervezeteket, vízfejeket hozzanak létre, miközben - ezt mi Kőbányán, ami mégiscsak Közép-Európa legnagyobb börtönvárosa, elég jól látjuk - a valódi problémák nem ezek, hanem az, hogy kevés a végrehajtó állomány, nagyon rosszak a munkakörülmények, az illetmények ugyan valamennyit javultak, de az életpálya továbbra sem vonzó. Ez pedig, szeretném jelezni a biztonság iránt olyannyira - egyébként időnként joggal - aggódó kormánynak, jelentős, érdemi biztonsági kockázatot jelent.

(9.40)

A büntetés-végrehajtásban is valódi intézkedésekre, valódi változásra lenne szükség, és főleg a végrehajtó állomány érdemi megbecsülésére, átszervezésekre, bürokrácia helyett. Hozzáteszem, ráadásul ezek a szabályok az önök központosító logikájában azt teszik lehetővé egyébként, hogy a büntetés-végrehajtáson belül is széles körben áthelyezhető legyenek egy intézményen belül látszólag a dolgozók, valójában más városba, más településre, más intézménybe lehessen őket helyezni, ami nemcsak az életminőség, hanem a szakmai munka szempontjából is problémás. A rendőrségi törvény egyéb módosításai ezenkívül a helyettesítéshez nyúlnak hozzá, valamint lehetővé teszik

azt, hogy rendkívül sok túlórát rendeljenek el, ugyanakkor a pihenőidő szabályai és garanciái továbbra sincsenek meg.

Tisztelt Ház! Az árnyékkormány álláspontja szerint nem valamilyen felszíni módosításra van szükség a rendészeti dolgozók esetében - és ebbe most beleérttem a tűzoltókat is -, hanem érdemi változásra, egy olyan életpályára, ahol a honvédelmi alapilletményhez igazítva és az inflációval indexált módon emeljük meg az illetményeket. Hiszen az infláció ugyanúgy sújtja a rendőröket, a büntetés-végrehajtási dolgozókat, a tűzoltókat is, mint a többi állampolgárt, ráadásul náluk a lakhatás nehézségei különösen nagy gondot okoznak.

A törvényjavaslat második része nem ennyire ártatlan, mondhatom abban az értelemben, hogy ez már rendkívül súlyos károkat okoz. Tovább folytatódik ugyanis a Big Brother építése, a Rogán-KGB fejlesztése, újabb jogköröket kap a nemzetbiztonsági szolgálat, újabb jogköröket kap a Nemzeti Információs Központ, újabb hozzáférést adnak a lakcímnnyilvántartáshoz. Teljesen nyilvánvaló módon arról van szó, hogy épül az a típusú központosított megfigyelő rendszer, amelyiknek a célja az állampolgárok kézben tartása, amelyiknek a célja az, hogy hogyan szerezhetnek meg minél több információt, és hogyan élhetnek vissza ezekkel az információkkal akár magánérdek érdekében, akár pedig a politikai érdekek érdekében a politikai ellenfeleik vagy az önkormányzatok gazdasági konkurensei ellen; számos példát láttunk erre az elmúlt időszakban is, elég csak a Pegasus-botrányra utalni. Teljesen nyilvánvalóan tovább folytatódik az a fajta központosítás, az a fajta kiépítése ennek a típusú megfigyelő, ellenőrző államnak, amelyik a demokráciákra nem jellemző.

És majd el fogják mondani nyilván a vitában, hogy vannak ilyen intézkedések más országokban is, más helyeken is vannak ilyen jogosítványai a szolgálatoknak, csak azokban az országokban működik a szolgálatok fölötti civil kontroll, működik a szolgálatok fölötti többpárti, konszenzuson alapuló ellenőrzés, és működik az a fajta kormányzati ellenőrzési rendszer, amelyik önöknél nem működik. Önök továbbra is arra törekednek, hogy minél többet megtudjanak az állampolgárokról, arra törekednek, hogy olyan titkosszolgálati hatalmat építsenek föl, amit tetszésük szerint használhatnak politikai célokra vagy akár magángazdasági célokra is.

Összességében azt tudom tehát mondani, hogy a rendvédelemmel kapcsolatos intézkedések érdemben nem javítják a rendvédelem helyzetét, érdemben nem segítenek a rendőröknek, a büntetés-végrehajtási dolgozóknak, érdemben nem javítják az állampolgárok biztonságát, a közbiztonságot, a nemzetbiztonsággal kapcsolatos intézkedések pedig kimondottan károsak és veszélyesek.

Van még a törvényjavaslatnak egy harmadik, nagyon fontos területe is, ez a szociális törvények módosítása, amely szintén botrányos és felháborító, de erről Gy. Németh Erzsébet képviselőtársunk, az árnyékkormány szociális ügyekért felelős minisztere fog beszélni

a továbbiakban. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

ELNÖK: Gy. Németh Erzsébet képviselő asszony következik, a fennmaradó időkerete nyolc perc. Parancsoljon, képviselő asszony!

GY. NÉMETH ERZSÉBET, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Ház! Az, hogy ezt a törvényjavaslatot, amelyet képviselőtársam salátatörvénynek aposztrofált, de teljes mértékben egyetérték vele, hiszen a salátában azért mégiscsak összeillő, és egyébként a végén valami nagyon finom, jóízű étel létrehozó alkotóelemek vannak, no, erről a törvényről ez nem mondható el. *(Rétvári Bence: Gasztroreggel van.)* Még a cinikus kormánytól is egy vállalhatatlan lépés az, hogy a Magyarország biztonságáról szóló törvényjavaslatba, ebbe a csomagba rejtik el a szociális ellátás alapelve egyik fontos elemének a megszüntetését. *(Rétvári Bence: Mit szüntetünk meg?)* Semjén Zsolt és Pintér Sándor közös törvényjavaslata ugyanis arról szól, hogy előbb fog felelni mindenki más a szociális ellátásért - az egyéntől az egyházakon és az önkormányzatokon át -, mint maga a magyar állam. Legyen világos mindenki számára, ez azt jelenti, hogy a magyar állam kivonul a szociális ellátásból.

Fülöp Attila, a Belügyminisztérium államtitkára már egyenesen úgy fogalmazott a Máltai Szeretetszolgálat lapjának, hogy kommunista örökség, hogy a szociális ellátás az állam feladata. A Demokratikus Koalíció és az árnyékkormány szerint a szociális ellátás igenis az állam kötelessége, amit nem háríthat át másra, és nem vonulhat ki belőle. Ez akkor is így van, ha a szociális ellátás - az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz hasonlóan - már nagyon régen összeomlott, egyes területeken az összeomlás szélén van Magyarországon az elmúlt 12 évben.

Tisztelt Államtitkár Úr! Azért fizetjük az adót és számtalan más járulékot, hogy ha bajba kerülünk, akkor az állam nyújtson segítő kezet addig, amíg talpra állunk. Ez nem kommunizmus, hanem emberség, és nem mellesleg a modern államok létezésének egyik fő oka. Az állam garantálja a szociális biztonságot számtalan olyan nyugati és északi országban is, ahol soha nem volt kommunizmus.

Tegyük fel a kérdést: ha nem feladata az államnak, hogy működő egészségügyet biztosítson, és ellásson minket a kórházban, ha nem feladata az államnak, hogy jó oktatást biztosítson a gyerekeinknek az iskolákban, és nem feladata az államnak, hogy szociális ellátást nyújtson, akkor mégis mi az állam feladata a Fidesz szerint? Mi az állam feladata ön szerint, államtitkár úr? Ha az állam feladata nem az, hogy a befizetett adóinkból biztosítsa az életünkhöz szükséges szolgáltatásokat, akkor mégis miért fizetünk adókat az államnak, ha nem kapunk érte cserébe semmit?

A törvény, amely 1993 óta - tehát nagyon régóta - változatlan formában az állam és az önkormányzat felelősségéért határozza meg a szociális ellátás

biztonságát - megemlítve persze jogosan a család és a helyi közösségek felelősségét is -, egészen egyszerűen most meg fog változni. Jelenleg szó szerint ez áll a törvényben: „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl” - kérem, államtitkár úr, figyeljen! - „az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.” A Demokratikus Koalíció és a Demokratikus Koalíció árnyékkormányja szerint ez így van jól, ehhez nem kell, nem lehet és nem szabad hozzányúlni.

Önök ellenben ebben a törvényben egy más sorrendet állítanak föl. Azt mondják, hogy mindenki más felelős az egyén szociális biztonságáért és ellátásáért, és csak ötödikként felelős a magyar állam. Államtitkár úr, szeretném, ha a válaszában kitérne arra, hogy ezt a gondolkodást miért javasolják egy törvénymódosítással megváltoztatni. Ugyanis a Pintér Sándor által jegyzett indoklás világosan kimondja, hogy ez sorrendet jelez, amit önök ebben a törvénymódosításban az Országgyűlés elé terjesztenek, vagyis az állam csak kiegészítő szerepet játszik a jövőben.

Van ennek a 2. pontú törvényjavaslatnak (*sic!*) egy másik javaslata is, ami szintén, azt gondolom, hogy nem elfogadható, ez pedig arról szól, hogy uniós finanszírozású projektekben létrejött új férőhelyek esetén az intézményi férőhelyeket százfős létszám fölött csökkenteni kell az újonnan létrejött férőhelyek számával. Államtitkár úr, fontosnak tartjuk a minőségi férőhelybővítést, de az viszont elfogadhatatlan, hogy uniós források után egészen egyszerűen ezek a férőhelyek egy darab férőhellyel sem tudnak bővülni. Valahogy a kettő között összhangot kéne teremteni, és azt gondolom, hogy egy olyan társadalomban, amelyben a szociális ellátásra egyrészt az életkor kitolódásával, másrészt pedig az egészségi állapot megváltozása miatt egyre inkább szükség lesz ilyen férőhelyekre, egészen egyszerűen nem lehet férőhelybővítés nélkül elképzelni a következő időszakot.

(9.50)

Még egyet - mivel van még egy kis időm - hadd említsek meg! Már levélben is kérdeztem a miniszterelnököt, illetve az ezért felelős államtitkár, Rétvári államtitkár válaszolt nekem arra, hogy miért van az a megkülönböztetés, hogy a rezsিয়েelés után az egyházakat kompenzálják rezsিয়েcsökkentéssel, míg viszont a fogyatékossgal élő embereknek lakóotthonot és különböző intézményi elhelyezést biztosító civil és nonprofit szervezeteket nem kompenzálják. Ebben az ügyben a miniszternek levelet írtak 118 szervezet nevében ezek az összefogó ernyőszervezetek, és önök egészen egyszerűen a fülük botját sem mozgatják.

Szeretném államtitkár úrnak elmondani, hogy ezekben a civil szervezetek által fenntartott otthonokban, lakóotthonokban tulajdonképpen mintha egy-egy önálló kis lakásban élnének egyedül az emberek, tehát joggal lehetne rájuk vonatkoztatni a lakosságot megillető hatósági áras kategóriát.

Tisztelt Ház! Azt gondolom, hogy nagyon veszélyes úton indult el a kormány, amikor a szociális ellátás egyik fő alapelvét megváltoztatni javasolja a tisztelt Háznak. Egészen egyszerűen elfogadhatatlan, hogy a magyar állam kivonuljon a szociális ellátásból.

Államtitkár Úr! Itt az idő, hogy visszaforduljanak, és az egészségügy és az oktatás után ne tegyék végleg tönkre most már a szociális ellátást is. Köszönöm, hogy meghallgattak. (*Taps a DK és az MSZP padsoraiban.*)

ELNÖK: Most a KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka, Hollik István következik. Megadom a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

HOLLIK ISTVÁN, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Valóban, egy olyan törvényjavaslat fekszik előttünk, amely nagyon sok területet kíván szabályozni. Én alapvetően ennek az előttünk fekvő törvényjavaslatnak három részére kívánok reflektálni.

Az első, ami a határvadászat kérdését illeti. Azt gondolom, hogy ott érdemes azért megiscsak az alapkérdést föltennünk: hogyan viszonyulunk az illegális migrációhoz, mert az határozza meg azt, hogy hogyan viszonyulunk a határvadászathoz, illetve a határvédelemhez. És én örülök annak, és egyfajta fejlődést látok a baloldal álláspontjában akkor, amikor Arató képviselőtársam elmondja, hogy ő most támogatja a határvadászatot, csak a probléma az, hogy ha az alapkérdést fölteszük, hogy hogyan viszonyulnak a migrációhoz, abban, azt gondolom, hogy elvi egyet nem értés van továbbra is közöttünk, hiszen az önök árnyék-miniszterelnökének a férje, tehát a baloldal vezetője, Gyurcsány Ferenc (*Derűltség a DK padsoraiban.*) azt mondta, hogy a migráció lehetőség Európa számára.

Ebben mi továbbra sem értünk egyet önökkel, illetve az európai baloddallal, mert mi úgy gondoljuk, hogy a migráció veszélyt jelent Európa biztonságára és a keresztény kultúrára, ami működteti Európát. Éppen ezért az alapkérdésben sincs egyetértés, és a mi álláspontunkból következik az, hogy a határokat meg kell védeni, és ennek most egyre növekvő jelentősége van, hiszen azt látjuk, hogy az illegális határátlépések száma egyre inkább növekszik. A Frontex adatai szerint az év első kilenc hónapjában már közel 250 ezer illegális határátlépést jelentettek az Európai Unió külső határain, ami 70 százalékos növekedést jelent; a magyar arányok ennél még jobban növekedtek. És hát az európai adatokból az látszik, hogy a legnagyobb migrációs nyomás a nyugat-balkáni útvonalon van továbbra is, ahol 170 százalékos növekedés mellett most már több mint százezer illegális határátlépést jegyeztek. Éppen ezért mi támogatjuk azt, hogy a szerződéses határvadász-jogviszonyt az általános jogrend részévé tegyünk, annak ellenére, hogy a baloldal az illegális bevándorlást folyamatosan támogatta, azt viszont üdvözljük, hogy a határvadászat intézményét most már a baloldal is támogatja.

A másik dolog, amire ki szeretnék térni, és amiről Gy. Németh Erzsébet képviselő asszony is beszélt, ez a gondoskodási sorrend. Képviselő asszony, szerintem itt valami félreértés van, és talán nem olvasta el részleteiben a törvényjavaslatot, ugyanis az világosan leírja, hogy a módosítás nem érinti a szociális szolgáltatások tartalmát, igénybevételének feltételeit; azok változatlanul fennállnak. Tehát az állami kötelezettség továbbra is fennáll. Ugyanis én kereszténydemokrataként viszont mélyen egyetértek azzal egyrészt, hogy az Alaptörvénybe is bekerült az egyén felelőssége, és hogy így a gondoskodási sorrenddel pedig hozzáigazítottuk a törvényeket az emberi természet alapvető törvényeihez. Ugyanis úgy gondolom, hogy mindenki, akinek van édesanyja és édesapja, meg vannak gyermekei, elsődleges felelősségként gondol arra, hogy ezeket a hozzátartozókat ellássa. És az államnak csak abban az esetben kell belépnie - és azt gondolom, hogy ezt minden jóérezésű ember így gondolja -, hogy ha én ezt a felelősségemet nem tudom teljesíteni, mert nem tudom ellátni a saját gyermekeimet vagy a saját szüleimet, nagyszüleimet.

Tehát a szubszidiaritásnak az ilyen módon való megjelenése a törvényben, azt gondolom, hogy kifejezetten helyes, és valóban a régi szocialista-kommunista hagyománnyal szakít, éppen ezért mi ezt messzesemenőig támogatjuk; még egyszer hangsúlyozom, főként úgy, hogy az állami szerepvállalás nem változik ebben a kérdésben. Tehát összességében azt gondolom, hogy a szociálpolitikát valóban fel kell váltania a gondoskodáspolitikai szemléletnek, és valóban helyes, ha az egyén felelőssége ebben a kérdésben megjelenik.

A harmadik dolog, amire utalnék, hogy a törvényjavaslat a háziorvosi, tehát az egészségügyi törvényt is módosítaná abban a tekintetben, hogy a háziorvosi ügyelet ellátásához kapcsolódó szabályokat is módosítja. Ugye, ennek a lényege az, hogy most, az egészségügyi válsághelyzetben járványügyi készültségben az OMSZ láthat el háziorvosi ügyeleti ellátást, és a törvény úgy rendelkezik, hogy ez változzon meg, és hogy ha megszűnik a válsághelyzet vagy járványügyi készültség, az Országos Mentőszolgálat akkor is elláthasson ilyen tevékenységet.

Az teljesen világos, a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ellátás színvonala, ahogy arra államtitkár úr is utalt az expozéban, ingadozó volt, illetve a kisebb önkormányzatok - aki beszél önkormányzati vezetőkkal, az pontosan tudhatja, hogy a kisebb önkormányzatok - számára kifejezetten nehézséget jelentett ezeknek a szolgáltatásoknak a biztosítása, és éppen ezért a színvonal is nagyon ingadozó volt. Sokszor az önkormányzat arra kényszerült, hogy azt bízza meg, aki ott náluk jelentkezett, nem pedig azt, aki a legjobb szolgáltatást tudta volna biztosítani.

Éppen ezért az, hogy az OMSZ át tudja venni a háziorvosi ügyeletet, kifejezetten előremutató javaslat, ezt mi támogatjuk, főként annak fényében, hogy most van egy próbaprojekt Hajdú-Bihar megyében, és az ottani tapasztalatok - ezt talán a megyében dolgozó

képviselőtársaim meg tudják erősíteni - kifejezetten pozitívak. Azt látják, hogy az OMSZ magas színvonalon, jól tudja ezt a háziorvosi ügyeleti ellátást biztosítani.

Tehát összességében mi ezt a törvényjavaslatot támogatandónak tartjuk, ezért a KDNP frakciója ezt a végszavazáson támogatni is fogja. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Harangozó Tamás képviselő úr, az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka következik. Megadom a szót, parancsoljon!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Országgyűlés! Ezzel a törvénnyel kapcsolatban Petőfi egyik híres költeménye, a Minek nevezzetek? tud elsőként az ember eszébe jutni.

Biztos, hogy a teremben ülő képviselők, akik rettentően elkötelezettek az ország biztonsága és azon belül az ezzel szorosan összefüggő szociális és egészségügyi kérdésekben, végigolvasták mind a 160 oldalt ennek a törvénynek, és természetesen kívülről fújják mind a 266 paragrafusát ennek a törvényjavaslatnak, ami azt hazudja magáról - még egyszer idézem -, hogy Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosítása. Ennek jó része valóban a rendvédelmi, rendészeti területet érinti; de hogy a magyar emberek szociális biztonságának garantálását átíró, eltörölő, elvi éllel meghozott javaslatnak mi köze van a Magyarország biztonságát szolgáló javaslatokhoz, vagy éppen az egészségügyi részt érintő javaslatoknak mi közük van ehhez, azt nehezen lehetne azonkívül indokolni, hogy most már ez a gyakorlatilag kormányzási szempontból szörnyszülött Belügyminisztérium *(Rétvári Bence közbeszól.)*, amely az oktatást is igen jól kezeli, az egészségügyet is igen jól kezeli, egy épületben ül, és gondolom, össze kellett fésülni ezeket a javaslatokat; de ettől még ezek a javaslatok darabra, külön-külön is rettenetesekek.

(10.00)

Azért az sokat elmond, államtitkár úr, hogy ön egy szót sem szőtt ebből a 160 oldalból álló javaslatnak például a Honvédkórház átszervezését érintő részéről. Egy szót sem szőtt a rendvédelmi munkaidő megnöveléséről, amit most ebben a törvényben minden rendvédelmi kollégának a nyakába vágunk, mert még nincs elég problémájuk. Nem tudott kitérni a hosszú expozéjában arra, hogy a büntetés-végrehajtás teljes szervezetét átalakítják. Miért? Nem érdemlik meg az ott dolgozók? Nem érdemlik meg az a 8-10 ezer ember, hogy három mondatot elmondjon államtitkár úr, mint a tárca államtitkára, hogy mégis miért szervezik át, miként szervezik át, és ez miért lesz jobb a büntetés-végrehajtásnak? *(Rétvári Bence: Ezt elmondtam.)* Vagy esetleg ön is átsiklott ezen javaslatok fölött, és fogalma nincs arról, hogy mit és miért csinálnak? És egy szót nem szőtt a szociális ellátásban

lévő állami felelősségvállalás átírásáról - mondjuk, ezt a részt értem, hogy inkább átugrotta.

Hollik képviselőtársam egy bravúros vagy bravúrosnak szánt kommunikációs trükkel valami migrációs dolgokról beszélt itt, és baloldalozott egy egészségeset. Képviselő úr, ez a törvényjavaslat nem hiszem, hogy a migránsokról szól; nem hiszem, hogy a migránsoktól fogják elvenni az alanyi jogon járó állami szociális gondoskodást. (*Rétvári Bence közbeszól.*) Én nem olvastam migránst benne, magyar állampolgárokról olvastam benne.

Nem hiszem, hogy a migránsoknak fogják megemlíteni a kötelező munkaidejét. Én úgy olvastam, hogy az összes hivatásos rendőrnek, tűzoltónak, tudják, a Magyarország biztonságát garantáló embereknek fogják most megemlíteni a napi munkaidejét is meg a heti munkaidőkeretét is ismét, mert még nincs elég bőr lehúzva róluk. És nem hiszem, ahogy az előbb említettem, hogy a migránsok feje fölött fogják átalakítani a büntetés-végrehajtás szervezetét, és sokkal inkább azt sejttem, hogy az ott dolgozó kollégák fogják megint kapkodni a fejüket, hogy mi történik velük.

És hadd említsem meg újra, bár nyúl farknyi rész a törvényben, de eddig is így kezelték, nem hiszem, hogy a migránsok életét fogja befolyásolni, hogy azzal a Honvédkórházzal, amelyik a honvédség és a rendvédelem kiemelt objektuma, ezen túlmenően másfél millió magyar honfitársunknak a kijelölt súlyponti kórháza, január 1-jével mi fog történni, mert erre még mindig egyetlenegy épkezláb válaszungdatot nem tudtak adni. Ebben a törvényjavaslatban is csak annyi van, hogy majd a két miniszter együtt valamit fog csinálni.

Szerintem egészen elképesztő, de menjünk egy picit végig a konkrét rendelkezéseken is. Amint említettem, szinte senki nem beszélt arról, kormánypárti oldalról meg pláne nem, hogy ez a javaslat jelentős mértékben megemeli a rendvédelmi szervek hivatásos állományának heti és napi munkaidejét, tehát a 4-12 órás szolgálatteljesítési időt 12-16 órára emelik, és egyébként a 48 órás heti maximális időt kiterjesztik további olyan állománykategóriákra is, akiknek eddig ez nem volt, tehát 40 órájuk volt. Mindezt akkor tesszik, amikor pontosan tudják, hogy iszonyatos létszámhiány van, hogy leszerelési hullám van továbbra is, és az eddig tett intézkedéseiknek sem volt sok foganatja. (*Rétvári Bence: Béremelés van...*) Én most mondom szerintem századszor, államtitkár úr, hogy ebbe az irányba hiába mennek tovább, tehát még több bőrt húznak le az emberekről, még jobban elmegy a kedvük ettől a hivatástól, még inkább elkeserednek, és még több posztot fog olvasni akár a Zsaruellátó Facebook-oldalán, ahol névre szóló levélben, 15-20 vagy 30 év után, egyébként a szíve megszakadása mellett írja le a kolléga, hogy nem tudja, és ennek nincs így tovább értelme, hogy ezt a hivatást továbbvigye, mert nem tud belőle megélni, és egyébként olyan munkakörülmények vannak, amik a családi életet is lehetetlenné teszik. Nyilván ilyen lesz a 16 órás munkanap is, meg ilyen lesz az egyébként 48 órás munkahét is, tovább fogja ezt a folyamatot erősíteni.

És persze, ahogy már egyébként Arató képviselőtársam, kollégám elmondta, a legnagyobb beismerése annak, hogy az egész rendvédelemmel kapcsolatos humánpolitikájuk egy csőd, az maga az a toborzás volt, amit le is vezetett, hogy a miniszterelnök itt 6 ezer meg 2 ezer, meg nem tudom én, hány emberről beszélt a határvadászok tekintetében, aztán, ha jól emlékszem, akkor sikerült vagy hétszázvalahány embert egyáltalán találniuk erre a feladatra, ami nyilvánvalóan a miniszterelnök saját bevallása szerint sem tudja garantálni azt a funkciót, amit ennek a testületnek szánnak.

Ami az illetményt illeti, elmondta államtitkár úr, hogy milyen szuper, mert a rendeletben garantált fizetésemelés most bekerül a törvénybe. Tudják, mi kerül be a törvénybe? Az kerül be a törvénybe, hogy a miniszter kedve szerint mindenféle pótlékokkal annak ad fizetésemelést, akinek akar, és ráadásul nem is annyit, amennyi eddig volt a rendeletben, hanem ha jól emlékszem, vagy százszoros nagyságrendben, vagy legalábbis többszörös nagyságrendben, mint ahogy eddig tehette, tehát névre szólóan, nem rendszerszerűen, nem kiszámíthatóan fogja a miniszter majd rendeletben eldönteni, hogy ki fog többet keresni vagy ki nem.

Államtitkár úr, árulja már el nekem: ennek mi köze van egy életpályához, amit önök ezerszer megígérték? 2008 óta 38 650 forint - lassan 14. éve 38 650 forint - a rendészeti illetményalap, egy centivel sem emelték, egy fillérrel nem emelték meg, és ez a jövő évi költségvetésben is így szerepel, államtitkár úr. Ezt most megköszönheti az állomány, hogy a miniszter, akihez kedve szottyan, annak megemeli a fizetését, aki meg nem lép egyszerre, gondolom, az majd nem kap ebből semmit, de ez így nem életpálya. Államtitkár úr, ez a másik tényező, ami miatt az emberek elhagyják a testületet, mert ők felesküdnék valamire, hogy életük végéig csinálják. Ezért cserébe az állam garantálja nekik, hogy ha mindent tisztességesen csinálnak, akkor kiszámíthatóan, évekre, évtizedekre pontosan tudhatják, hogy mi fog velük történni, milyen illetményük lesz, milyen külön juttatást kapnak, és milyen szolgálati nyugdíjat kaphatnak. Ezek közül önök mindent szétbarmoltak az elmúlt 12 évben, mindent!

És az nem megoldás, hogy majd a miniszter, akihez kedve van, annak megemeli a fizetését, mert ez csak arra lesz jó, hogy egyesek majd ott fognak ücsörögni egyedül a nagy fizetésükkel, aztán csodálkoznak, hogy miért nem tudják kiadni a szolgálatot, tesszem hozzá, államtitkár úr, már most is ez van.

A határvadászokra vonatkozó részt beemelik a törvénybe, teljesen rendben van, de ezen egész szakasz azt mutatja, hogy önök mennyire nem veszik komolyan a magyar Országgyűlést, és hogy egyébként mennyire kiüresítették ennek az intézménynek a jogkörét, hiszen semmi mást nem csinálnak, mint hogy a háborús veszélyhelyzeti rendelkezésre hivatkozva rendelettel meghoztak egy szabályozást, fel is vették az embereket, meg is kötötték a szerződést, és most az

Országgyűléssel utólag majd elfogadtatják, hogy egyébként ez lesz a rendszer. Nyilvánvalóan alaposan megvitattuk, és mindenki rettenetesen egyetértett vele eddig is, de ennyi erővel tényleg teljesen felesleges ebbe a Házba bejönni.

Ami a bűnügyi adatállományok dolgát illeti, képviselőtársam szintén említette a különböző adatbázisok összekapcsolását és mindenféle személyes adat megszerzési lehetőségi köreinek a bővítését. Én egy másik aspektusra szeretném a kedves állampolgárok és a sajtó figyelmét is felhívni, mert számunkra elfogadhatatlan, hogy a bűnügyi adatállományok feldolgozásának a privatizációja folyik. Az van a javaslatban, ami utat nyit annak, hogy az adatfeldolgozó feladatra lehetővé teszi, hogy az állam közvetlen vagy közvetett többségi tulajdonában álló gazdasági társaságokkal kössön megbízási szerződést a legalapvetőbb és legszemélyesebb állampolgári adatok feldolgozására, hozzáféréssel, valószínűleg az adatok tárolásával együtt magáncégeknél... *(Rétvári Bence: Álami tulajdon...)* Talán majd mindenki ki fogja találni név szerint, hogy kik lesznek ebben a cégben, de szerintem nem jó, és ha korábban is volt ilyen, államtitkár úr, akkor sem jó. Tehát a magyar állam nem lehet olyan szegény, hogy ne tudja az állampolgárai adatainak a feldolgozását és tárolását saját hatáskörben elrendezni.

Egy technikai kérdésem van csak államtitkár úrhoz, lehet, hogy nem jó helyre címzem, a nemzetbiztonsági törvény szövegcsere módosító pontjai között szerepel 6. § f) pont, azért diktálom be, ha esetleg megnéznék és válaszolnának rá, most azt írják ebben, hogy a „Magyar Honvédség Parancsnoksága” szöveg-rész helyébe a „Honvéd Vezérkar” kerül.

(10.10)

Erről mi nem tudunk semmit a Honvédelmi Bizottságban, hogy esetleg vissza akarnák hozni a honvéd vezérkart. Ugye, most szüntették meg. Ezt valaki elírta ebben a törvényjavaslatban, vagy valami újabb honvédelmi átalakítás első pontját látjuk ebben? November 1-jén lép hatályba az új honvédelmi törvény, amelyben konkrétan ennek ellenkezője szerepel. Jó lenne azért, ha majd valaki, aki kodifikálta, megnézné, hogy mit és miért csináltak.

Lehetne sajnós a rendvédelem területéről még sokat beszélni. Egyébként a büntetés-végrehajtás átszervezésére kifejezetten kíváncsi lennék. Kíváncsi lennék, hogy miért van erre szükség. Nincs elég ember, megszorítások kellene, ezért aztán még jobban összevonják az intézeteket, a miniszter úr vagy a parancsnok úr nem akar bíbelődni huszonvalahány emberrel, ezért inkább öt emberrel szeretne beszélgetni, ezért összevonják az intézeteket, hogy ez hogyan lesz hatékonyabb vagy jobb? Nyilván erre például ott lenne a Honvédelmi és Rendészeti Bizottság, de ha jól látom, ezt a részét sem veszik komolyan. Elképesztő, hogy egy büntetés-végrehajtás teljes átszervezését egy ilyen salátatörvényben, három mondatban rendezik

el a magyar Országgyűlés, a közvélemény és az érintettek előtt is.

De ennek a törvénynek ez a része még kvázi, majdnem lehet mondani, hogy illeszkedik a címéhez, most jön azonban a szociális rész. Államtitkár úr, a szociális vetítési alap intézményének létrehozásával semmi gond nincs, a kritikák nem ennek szólnak, mert sok problémát okoz, hogy a minimálnyugdíjhoz volt kötvete. A probléma az, hogy ezt most önök úgy írják át, hogy nem mondják meg, mennyi lesz ez az alap. Tudjuk, hogy most 28 500, nem tudom, mennyi, szerintem 14 éve egy fillérrel nem emelték ezt az összeget, miközben, ha csak az inflációt nézzük, pontosan tudjuk, hogy semmit nem érnek ezek az ellátások. *(Kanász-Nagy Máté: 2008 óta!)* 2008 óta ugyanúgy, igen. Nem mondja meg, hogy az a szociális vetítési alap mennyi lesz. Kevesebb? Ugyanannyi? Több? Majd egy kormányrendeletben egyszer csak kihirdetik? Hogy a fenébe' tárgyaljunk itt a parlamentben erről, és hogyan alakítsuk ezzel kapcsolatban az álláspontunkat, ha a lényegét egyébként nem írják bele ebbe a törvénybe, és ismerve önöket, ezt nem véletlenül teszik?

És akkor, igen, odaérünk az elvi kérdéshez: úgy fogalmazott Hollik képviselőtársam, talán a miniszter úr is valami hasonlót mondott, hogy hozzáigazítják az emberi... *(Pillanatnyi szünetet tart. - Kanász-Nagy Máté: Emberi természet törvényei!)* természet törvényeihez. *(Zsigó Róbert: Nem voltál itt, azért nem tudod!)* De figyeltem, nyugodjon meg, képviselőtársam, képzelje el, hogy lehet nézni élőben a televízió is ezt a közvetítést. Meghallgattam az államtitkár urat. *(Zsigó Róbert: Meg itt is lehet nézni!)* Hogyne!

Sajnos az időm lassan letelik. Tizenöt perc van csak, ugye? Akkor még fogok gombot nyomni, mert szeretném önnek felolvasni Horváth István országgyűlési képviselőtársunk nagydorogi polgártársának, egy hölgynek a levelét, aki a 24 éves sérült lányát gondozza otthon, és mivel képviselő urukat nem tudta elérni, nekem írt arról, hogy körülbelül milyen életkörülmények, ha azt életkörülménynek lehet nevezni, vannak nála.

Ha az emberek befizetik az adójukat, államtitkár úr, akkor hogy a fenébe' mondják önök azt, hogy az államnak nincs ebben felelőssége? *(Rétvári Bence: Ki mondja ezt?)* Mire kell a pénz? *(Hollik István: Ki mondta? - Rétvári Bence: Hol olvastad? Ne a Népszavában olvasd, olvasd a törvényben!)* Még két palotát felépíteni a Várban? *(Hollik István: Ez hazugság!)* Nincs elég daru ott még? *(Rétvári Bence: Csak a Népszavában olvasod, nem a törvényben!)* Államtitkár úr, ne beszéljen mellé! Emberek százezrei 30-40 éve fizetik a tb-t, és azt mondják nekik, hogy jövő nyárra vagy jövő őszre mehetsz egy egészségügyi ellátásra. Végigdolgozzák az életüket, fizetik a tb-t, és amikor bajba kerülnek, önök elengedik a kezüket. Ez nem normális dolog, államtitkár úr *(Rétvári Bence: Ezt mondják 12 éve, tegyük hozzá!)*, és önök azt mondják, hogy nincs konkrét következménye. Dehogynem! Most ezt elfogadják, és majd ez alapján

fognak jönni a konkrét következmények, hogy hogyan veszik el az emberektől még a meglévő ellátást is (*Rétvári Bence: 12 éve ezt mondjátok! - Zsigó Róbert: Butaságokat beszélsz!*), ami már most is teljesen elégtelen. (*Zsigó Róbert: Ne legyünk rosszindulatúak!*) Teljesen elfogadhatatlan, teljesen elfogadhatatlan!

Zárásként egyetlenegy mondat még. Ezt a törvényt és ezt a szöveget Pintér Sándor nyújtja be Orbán Viktor miniszterelnökségével. Én nem hiszem, hogy bármelyiküket is kergették az asztal körül gyerekkorában, ha nem ezüst kanállal ette a desszertet. A miniszterelnök maga elmondja, hogy egy faluszelei vályogházban született. (*Az elnök jelzi az időkeret letelét.*) Az önök törvénye és e rendszer alapján (*Hollik István: Lejárt az idő!*) mikor végezné el most a jogi egyetemet, és mikor lehetne ő ennek az országnak a miniszterelnöke ezzel a hozzáállással meg ezzel az állami szerepvállalással, amit a következő generációknak maguk szánnak? Szégyelljék magukat! (*Zsigó Róbert: Szégyelljé magad te! - Rétvári Bence: 12 éve ezt halljuk, 12 éve! - Taps az ellenzéki oldalon.*)

ELNÖK: Felhívom képviselőtársaim figyelmét az időkeretek betartására. Van lehetőségük arra, hogy a későbbiekben is gombot nyomjanak és folytassák a felszólalásaikat. Mindegyiküket kérem, hogy az időkeretekre legyenek tekintettel és figyelemmel. Most a Momentum képviselőcsoportjának vezérszónoka, Lőcsei Lajos képviselő úr következik. Megadom a szót.

LŐCSEI LAJOS, a Momentum képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Segíteni fogunk, senkit sem hagyunk az út szélén. Ez a mondat egy erős vállalás volt Orbán Viktortól és kormányától. Egy szép, jól hangzó ígéret volt, de már akkor sem volt igaz, amikor kimondták. Most pedig, amikor egyre több családnak, háztartásnak gondot okoz hó végén a bevásárlás, a számlák kifizetése, nemcsak hogy hazugan cseng a korábbi miniszterelnöki ígéret, hanem önök erre még rátesznek egy lapáttal. Konkrétan most éppen ezzel a törvényjavaslattal még a reményt is elveszik a bajba, megélhetési válságba került vagy a tél közeledtével bajba kerülő honfitársainktól.

Az önök gondoskodást hazudó kormánya ismét bebizonyítja azt, hogy még mindig van lejjebb, még mindig tudnak meglepetést okozni embertelenségből. (*Rétvári Bence: Szakmai hozzászólásnak tűnik!*) Nem elég az, hogy a családok már ténylegesen azon gondolkodnak (*Rétvári Bence: Ezt bármilyen törvényjavaslathoz el tudja mondani!*), hogy télen mire kuporgassanak, inkább fűtsenek vagy egyenek. Ébredjenek már fel, képviselőtársaim! A tél közeledtével együtt érkező megélhetési válság már nemcsak a legszegényebbeket, a romákat találja meg, hanem a középosztályba tartozni akaró, onnan éppen lecsúszó honfitársainkat is. A boltok polcain a 40-50, esetenként 100 százalékkal megemelkedett élelmiszerárak arcon csapják a családokat. Ez bizony a fideszes felár, a hazug, rossz és az emberek mindennapos

gondjaival szemben érzéketlen kormányzás következménye.

A valóban gondoskodó, tisztességes kormány akkor segít a családokon, amikor a legnagyobb szükség van rá. Látjuk a pozitív példákat az önök szerint hanyatló Nyugaton. Németországban már a harmadik tehermentesítő intézkedéscsomagot vezették be. (*Rétvári Bence: Mégis kisebb a rezsicsökkentés, mint itthon!*) Ennek keretében 862 euróra, azaz körülbelül 350 ezer forintra emelték az adómentesség határát, csökkentették a gáz áfáját, a német családok gyermekenként 100 eurós egyszeri juttatást kaptak júliusban, az áfacsökkentéssel csökkentették a benzin árát, nem úgy, hogy a kis benzinkutak tönkremenjenek, a német dolgozók bruttó 300 eurós egyszeri rezsijuttatásban is részesültek szeptemberben.

Önök ezzel ellentétben elengedik a családok kezeit. A kormány magára hagyja az embereket, a háztartásokat, a vállalkozásokat és az önkormányzatokat a bajban. Pedig az önkormányzatok azok, akik a legkiszolgáltatottabb, kivéreztetett helyzetükben is segíteni tudnának, azonban a rászorultságot legközelebről megítélni képes önkormányzatokat kivéreztetette az elmúlt években a kormány, most nyáron pedig a rezsicsökkentésből is kizárta őket. (*Rétvári Bence: Kizártuk?*) Ha önök tényleg segíteni akarnának, akkor egyszerűen a rendkívüli infláció, valamint az emberekre szabadított energiaárak miatt egymilliárdos, még egyszer mondom, egymilliárdos nagyságrendben a mi befizetéseinkből megnövekedett állami áfa- és a jövedékiadó-bevételeknek legalább felét visszajuttatnák az önkormányzatokhoz például a szociális normatíva megemelésével, hogy tudjanak segíteni a rászoruló családoknak háztartásonként. De önök ezt nem teszik meg.

Önök éppen magukra hagyják a bajbakerülteket és a közeli jövőben bajbakerülőket. Sőt, törvényt hoznak az öngondoskodási kötelezettségről, miközben 12 éve azt bizonygatják, hogy a kormány mindent megold, te ne is tervezzél. Nem kell a lakástartalék-célú megtakarítás és öngondoskodás. Felszámolták. Kellett viszont az önkéntes magánnyugdíjpénztár (*Hollik István: Az öngondoskodást hiányolja?*) 3000 milliárdos vagyona az államnak, ezért a kormány elvette az emberek megtakarításait, és azt mondta: majd ő jobban vigyáz rá, jobban költi el náluk. Most éppen magukra hagyják azokat, akik nem lesznek képesek kifizetni a rezsijüket, fizetni a hiteleiket, vagy nem lesznek képesek már rendszeresen bevásárolni a hó végén. Tudjuk, mi történik majd ezekkel a családokkal: előkerülnek az uzsorások.

Önök pont ellenkezőjét teszik annak, amit ígértek. Otthagyják a bajba került honfitársainkat az út szélén. Ennek az igazolása a fideszes kormány által beterjesztett és most tárgyalott törvénymódosítás. Több mint félszáz, egymással össze nem tartozó jogszabály között eldugva, úgy akarják módosítani a sok szociális törvényt, hogy az nemcsak a kistelepüléseken vagy a nagyobb városokban, hanem most már a Holdról is látszani fog.

(10.20)

Ez a törvényjavaslat demonstrálja, hogyan gondolkodik a kormány a bajba jutott honfitársainkról. Pedig van egy mondás: bajban ismerszik meg az igazi barát. Ezzel a törvénnyel nemcsak beismeri az Orbán-kormány, hogy végleg elengedi a rászoruló magyar emberek egyre szélesedő körének kezét, hanem rá is tolja a felelősséget, magukra a bajbajutottakra.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló törvény eddig ugyanis így szólt: a szociális ellátás feltételeinek biztosítása az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaiért viselt felelősségén túl az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. Ezt az 1993 óta létező társadalmi konszenzust, amely kiemelten határozta meg a mindenkori kormány feladatait a törvényben, most úgy módosítaná a Fidesz, hogy elsősorban mindenki magáért felelős, ha pedig nem képes segíteni magán, akkor elsősorban a hozzátartozók kötelessége a segítségnyújtás. Ha ők sem tudnak, akkor jönnek a kisémmizett, elemi költségvetési gondokkal küszködő, részben csőd szélére jutott önkormányzatok, majd ezt követően a rászoruló megsegítésével eddig is foglalkozó karitatív civil szervezetek. A lényeg, hogy a kormánynak ne kelljen gondoskodnia a rászorulókról.

Milyen keresztény emberek önök, kedves kormánypárti képviselőtársaim?! Nem akkor kell megsegíteni a honfitársainkat, ha bajba jutnak? Miközben emberek millióinak okoz gondot a havi számlák mellett a mindennapos bevásárlás a hó vége közeledtével, önök százmilliárdokat költenek kommunikációs multi cég felvásárlására. Emellett éppen közel 8 milliárdot költenek arra, hogy eltolják maguktól a felelősséget a forintot bedöntő, ezzel az elszabadult inflációnak újabb és újabb lökést adó és az energiaárakat az emberekre szabadító, valamint a rezsi-könnyítést feladó kormányzásuk súlyos következményeiért.

Tisztelt Képviselőtársaim! A bomba öl. A valódi bomba hús-vér áldozatokkal jár. Az önök hazugság-bombája viszont, amivel teleplakátolják az országot, tudatosan és hazugsággal félelmet kelt. Félelmet keltenek, brüsszeleznek, ellenségképeket gyártanak, mert tudják, hogy Magyarországon egyre többen dühösek, és egyre többen dühössé fognak válni.

A fideszes kormány most azért nyújtotta be a törvényjavaslatot, hogy az Országgyűlés többsége szavazza meg, hogy innentől kezdve a megélhetésük miatt rászoruló családok, honfitársaink nem kapnak segítséget a kormánytól. De ne kapjanak érdemi segítséget az önkormányzatoktól sem, hiszen közben az önkormányzatokat is rászorulóvá teszi a kormány - kivézeteti őket. Eközben ahelyett, hogy megállapodnának az európai uniós források lehívása érdekében, önök milliárdokért gyalázzák az Unió politikáját, azt a politikát, aminek önök is részesei. Az önök felelőtlen, korrump kormányzása érzéketlen a szegénységbe taszított honfitársainkkal szemben. Önöknek csak egy

dolog a fontos, hogy megtarthassák hazug kampányukkal a hatalmukat.

Így volt ez a választások előtt, amikor azt mondták, hogy senkit nem hagynak az út szélén, és így van most is, amikor folytatják az emberek átverését, és dühüket át akarják irányítani az uniós döntéshozókra, akik felé közben tartják a markukat. Most már érthető, miért mondta azt néhány hónapja Orbán Viktor, hogy aki a jelenlegi keresetéből nem tudja kifizetni a számláit, az vagy csökkentse a fogyasztását, vagy keressen több pénzt. Ez tényleg ilyen egyszerű lenne, fideszes képviselőtársaim? A pedagógus, a tűzoltó vagy az ápoló, és még hosszan sorolhatnám, keressen több pénzt, ha önök nem hajlandók támogatni a fizetés-emelésüket, de még tárgyalni sem hajlandók velük?!

Orbán Viktor azt is mondta, mindenki jól becsülje meg a munkahelyét, mert az állam nem fogja tudni megvédeni a munkanélküliségtől. Nemhogy nem védi meg az állam, hanem meg is fenyegeti vagy ki is rúgja például azokat a pedagógusokat, akik a méltatlanul alacsonyan tartott és emellett elinflált béruk mellett a nemzeti közoktatás ügyéért is szót emelnek. Milyen demokraták önök, képviselőtársaim?!

A nemzeti együttműködésnek keresztelt rendszerből keresztényietlen, együttérzésre képtelen, szociálisan érzéketlen, mélységesen antidemokratikus rendszert építettek önök. Igen, önök, a hazánkat válságba taszító, mindenre, ami felülről jön, bólogató és gombnyomogató fideszes képviselőtársaim! Ez a törvényjavaslat szembemegy az európai és keresztény értékrenddel, ráadásul ellentmond az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában írtaknak, amihez 1993-ban hazánk is csatlakozott, miszerint minden szociális biztonság, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Arra is kötelezettséget vállalt Magyarország, hogy arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Ezért, bár kissé kételkedve, de tettem egy próbát, az ombudsmanhoz fordultam, hogy foglaljon állást, és tegye meg a hivatása és esküje szerinti megfelelő lépéseket. Innen is üzenem ombudsman úrnak, hogy hajrá, hogy végre bizonyítsa, hogy valóban méltó a „nép ügyvédje” megnevezésre.

Felmerül a kérdés, hogy miért fizetjük az adókat, ha még az emberi méltóságot sem akarják biztosítani a magyaroknak. Kell a pénz a további nagyvállalatok megvásárlására? Vagy még több kell Rogán úr propagandagépezetéhez? Kell még a tankerület-vezetők milliós jutalmára, Völner Pálok több tíz milliós végkielégítésére, képviselőtársak? Önöknek mindez fontosabbnak bizonyult, mint az út szélén hagyott egyre több magyar család. Ez szegény és gyalázat, képviselőtársaim!

Önök sem gondolták komolyan, hogy a Momentum vagy bármely ellenzéki párt megszavazza az emberek további kifosztását, megalázását. Nem! Nem fogunk asszisztálni, és nem támogatjuk ezt a törvényjavaslatot. Arra biztatnám önöket, hogy a tél közeledtével, leginkább hó végén menjenek az emberek közé,

járják a városokat és a falvakat. Ne bújjanak kordonok mögé, ne zárják magukra a luxusautók és a jól felfűtött házaik ajtaját, hanem álljanak szóba az emberekkel, és legfőképp nézzenek az emberek szemébe.

Ha mindezt lelkiismeretesen teszik, és tényleg képviselni akarják az embereket, akkor önök ezt a törvényjavaslatot egyszerűen nem támogathatják, mert az maga az esküszegés. Köszönöm a szót. *(Taps az MSZP, a Párbeszéd, a DK és a Momentum soraiban.)*

ELNÖK: Most a Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka, Ander Balázs következik. Megadom a szót, parancsoljon!

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Ennek a törvényjavaslatnak a címe, a jellege és ezzel összefüggésben egyébként a célja is, valamint az előterjesztői szónoklat is hamis volt.

Hamis a címe, hiszen Magyarország biztonságára hivatkozik, ezzel szemben egyébként rengeteg magyar ember szociális biztonságát vágja gajra, teszi tönkre. *(Rétvári Bence: Kiét?)* Igen, államtitkár úr. Kérem, várjon türelemmel, el fogom mondani, hogy miről van szó.

Aztán - sorolom tovább - hamis volt egyébként ennek a célja is és a jellege azért, hiszen egy olyan salátatörvényről van szó, ami egymással össze nem függő dolgokat kombinál itt össze, és itt a hamis cél is. Pontosan azért teszik önök ezt, államtitkár úr, hogy a későbbiekben tudjanak majd arra hivatkozni, hogy lám-lám, a gonosz ellenzék, illetve azon belül akkor a Jobbik, leszavazta azt a törvényjavaslatot, amely például a határvadászokról szól.

Én nem akarok itt szemantikai hisztit kezdeni azal kapcsolatosan, sajnos volt, aki megtette - nem itt, máshol, más jelleggel, de megtette -, amikor még az elnevezésbe is belekötött, a határvadászok elnevezésébe. Nekünk ezzel semmi problémánk nincsen. De önök pontosan azért kombinálják ezeket a dolgokat össze, hogy majd később erre hivatkozni tudjanak. Holott nem azt nem fogadjuk el, nem arra mondunk nemet, nem a határozatot akarjuk lebontani, nem a kerítést akarjuk megszüntetni, nem azt akarjuk, hogy Magyarország egy bevándorlótársadalom legyen, hanem egészen egyszerűen a szociális passzusok elfogadhatatlanságára akarunk itt rámutatni.

(10.30)

És ezért, ha önök tisztességesebben jártak volna el, akkor ezeket a területeket, amelyek egyáltalán nem függenek össze egymással, külön kezelték volna, külön hozták volna a Ház elé. Azt hiszem, hogy így lett volna tisztességes.

Aztán, államtitkár úr, ön itt az előterjesztői beszédeben azt mondta, hogy az ellenzék tulajdonképpen okafogyott módon tiltakozik, nem is érti, hogy miről van szó, mert nem változik semmi. Na, ez itt az egyik nagy probléma, hogy nem változik semmi, hiszen 2008

óta, tizenötödik esztendeje változatlan az a 28 500 forintos öregségnyugdíj-minimum, ami több mint egy tucatnyi másik szociális ellátási formát határoz meg alapjaiban. Na, ha valami nagy probléma, akkor ez az. Államtitkár úr, kérem, válaszoljon: mekkora volt 2008 óta, mondjuk, a kumulált infláció, és ha azoknak a társadalmi csoportoknak a fogyasztói kosarát néznénk, akik ezeket a támogatásokat jobbra igénybe veszik, akkor ott mekkora inflációval számolhatunk? Az a 2008-as 28 500 forint most mit ér? 20 ezret sem talán? Államtitkár úr, erről is kellene beszélni.

És azt mondta, hogy nem változik semmi. Dehogynem változik! A hozzáállás, a törvény szellemisége, az, hogy feje tetejére állítják, vagy legalábbis nagyon kegyetlenül egyfajta új paradigmát hoznak azzal kapcsolatban, hogy hogyan és milyen sorrendben gondoskodjanak a bajba került honfitársainkról. Igen, konzervatív pártként azt mondjuk, hogy nagyon fontos az öngondoskodás, alapvető fontosságú, nagyon fontos a család hozzáállása, a kisebb-nagyobb közösségeké is, a civil szervezeteké is, de önök a sor végére rakták a magyar államot, és joggal tesszük fel azt a kérdést, hogy akkor miért fizetjük az adókat, miért fizetjük a járulékokat, miért van Magyarországon Európa-rekorder 27 százalékos áfa. Meg sem akarják hallani azon javaslatunkat, hogy mondjuk, legalább az alapvető élelmiszerek esetében ezt jelentősen, 5 százalékra kellene csökkenteni ahhoz, hogy azt a szociális, megelőzési katasztrófa helyzetet, amely bizony itt bontakozik ki a szemünk előtt Magyarországon, valahogyan kezelni lehessen.

Aztán, államtitkár úr, megértem én azt, ha ilyen esetben kormánypárti, magukat egyébként sokszor konzervatívnak és kereszténynek nevező képviselőtársaim fejében egyfajta kognitív disszonancia keletkezik, igen, egy mentális feszültség amiatt, amit mondanak, és amiatt, amit a gyakorlatban megvalósítanak, amiatt, amilyen törvényeket hoznak. Ha ennek az egész törvényjavaslatnak a hamisságára kellene hivatkoznom, akkor nem tudom, van egy ilyen gyanúm, hogy államtitkár úrék bizony olvasták Sapirnak és Whorfnek azt a pszicholingvisztikában alapvető fontosságú hipotézisét, amelyik a nyelvi relativizmusra utal, ahogy itt bűvészkednek a szavakkal, bűvészkednek a törvényjavaslatoknak a címével, amikor biztonságról beszélnek, és közben a biztonságot iktatják ki.

Államtitkár Úr! Önök szubszidiaritásról beszélnek, a problémát ott kell kezelni, ahol keletkezik, egyetértünk vele alapvetően. De, államtitkár úr, emlékszem még olyan precedensre aktív tanár koromból, amikor mondjuk, tankerületi központból olyan ukáz érkezett, amelyik az iskolában még azt is megsza-badta, hogy a borítékon a címzésben a betűk milyen dőlésszöggel szerepeljenek. Ez lenne a szubszidiaritás? Hát, attól tartunk egyébként, hogy valami hasonló érvényesülhet majd akkor ezekben az esetekben is. Valóban, vizet prédikálnak és sokszor bort isznak, ez itt a fő problémánk.

Aztán Fazekas Sándor képviselőtársam egyébként már kissé őszintébb volt, amikor itt jegyzeteltem

menet közben. Azt mondja, hogy a segélyezési politikát akarjuk mi visszahozni. Ugye, valami ilyesmit mondott, képviselőtársam? Megnyugtatom, hogy a Jobbik részéről ilyenről egész biztos, hogy szó nincsen. Még egyszer szeretném hangsúlyozni: nagyon fontos szerepet szánunk az egyén felelősségének (*Dr. Fazekas Sándor: Majd Gyurcsány megmondja...*), az öngondoskodásnak is, de egy olyan állapotban lévő országban, illetve társadalomban, amilyen a magyar társadalom - és ez nemcsak az önök bűne, a tizenkét év előtt volt nyolc év is, meg az előtt is volt sok-sok nehéz évtizedünk. Szóval, államtitkár úr, én szeretném önt emlékeztetni egy dátumra: 1891; XIII. Leó pápa *Rerum novarum*-ja, azt hiszem, nem ilyen jövőt képzelt el, ha kereszténydemokráciában gondolkodunk.

Az orwelli duplagondol világosan kiütözik ebből a törvényjavaslatból, és amikor én itt nyelvi relativizmusra utaltam, akkor hadd világítsam meg néhány ilyen példával! Államtitkár úr, ön tudja, Orwellnél az 1984-ben a Szeretet-minisztérium volt az, ahol a politikai foglyokat halálra kínozták, a Béke-minisztérium volt az, amelyik a háborúval foglalkozott, a Bőség-minisztérium volt az, amely tulajdonképpen fenntartotta a nyomort, és bizony az orwelli világ az, ahol a tudatlanság erő, ahol a szabadság szolgátság, és ahol a háború a béke.

Államtitkár úr, miért csinálják ezt, hadd kérdezzem meg! Miért nem lehet sokkal tisztességesebben ideálni bármiféle javaslattal? Nekünk nem azzal van bajunk, hogy átnevezik az öregségnyugdíj-minimumot, és akkor abból lesz egy szociális vetítési alap, bár tanáremberként mondom, hogy ezzel a vetítési alappal bizony már találkoztunk 2014 óta, sok jót ennek nem köszönhetnek a pedagógusok. Akkor megígérték, hogy azt a vetítési alapot majd a mindenkori minimálbérhez kötik, aztán ebből az ígéretből nem lett semmi. Tehát nem az elnevezéssel van baj, hanem az, hogy ebben a törvényjavaslatban sem látjuk azt, hogy ez a 28 500 forint miként változna, miként javítana sok milliónyi, nehéz sorba került magyar honfitársunk helyzetén.

Államtitkár Úr! Lehet, hogy ezen most meg fog sértődni, de ez egy neoliberális támadás valóban a magyar társadalom ellen, és nézzük meg azt, hogy milyen állapotban van ez a magyar társadalom! Volt, aki egyébként azt mondta, hogy önök úgy gondolják, nem tartoznak egy politikai családba velem, amikor arról beszélt, hogy korai jóléti társadalom volt ez a magyar már a Kádár-időkből is, illetve a rendszerváltás idején. Hát, államtitkár úr, akkor nem kell tiltakozni, amikor önöket mi, mondjuk, neoliberálisnak nevezük, mert bizony ez a szemlélet köszön vissza az ilyesféle, teljes mértékben elfogadhatatlan törvényjavaslatokból.

Amikor a problémamegoldás szintjeit tulajdonképpen egy egymást kizáró fokozatként definiálja a törvény, nagyon szigorúan, poroszos rendben meghatározva, hogy mikor jön majd csak az állam, és az egyén, a társadalom, a család nyakába zúdítja ezeknek a bajoknak, problémáknak a megoldását, akkor, azt

hiszem, erre mást nem tudok mondani, csak azt, hogy ez egy szociopata és alapvetően neoliberális felfogás, amivel mi a konzervatív oldalról, elkezdhet baloldalozni majd, államtitkár úr, de akkor sem tudunk egyetérteni.

Milyen állapotban érik akkor ezek az új elvek a magyar társadalmat? Egy elöregedett, beteg és anómiás társadalom képét lehetne itt felvázolni, államtitkár úr. A korfát, ami alapjaiban határozza meg a szociális ellátórendszer működését is, bizony tektonikus megváltoztatások érik. És most önök, államtitkár úr, ennek a korfának vagy a magyar társadalomnak a derekára szociális vonatkozásban bizony odarakták ezt a neoliberális láncfűrész. Nem kérünk belőle, nem fogjuk elfogadni, és még egyszer mondom, itt legalább a jegyzőkönyv kedvéért szeretném hangsúlyozni, hogy nem azért, mert mi nem akarjuk Magyarországot biztonságát, és nem azért... - tudom, ez lesz majd a sokszoros válasz itt az eljövendőben államtitkár úr részéről, hogy nem fogadtuk el például akkor a határvidékekkel kapcsolatos passzusait ennek a törvényjavaslatnak. Szeretném újfent leszögezni, hogy nem erről van szó, egészen más miatt fog a Jobbik frakciója nemet mondani erre az egészre.

1950-ben körülbelül 10 százaléka volt a magyar társadalomnak 65 év feletti. 2050-re ez az arány egyharmadra módosul, államtitkár úr! Sokkal tovább élnek, hála a jóistennek, a szülők, de ezekről a sokkal tovább élő szülőkről bizony sokkal kevesebb gyermeknek kell majd gondoskodni. Nem véletlenül volt az, hogy társadalmasítani kell az időseknek, a betegeknek és az elesett honfitársainknak az ellátását, hiszen ezt önmagában a család nem tudja megoldani. Félmillió, fogyatékossgal élő honfitársunkról van szó, másfél millió tartós betegséggel küszködőről egy olyan országban, ahol a várható élettartam hét évvel kevesebb, mondjuk, a nyugat-európaihoz viszonyítva, ahol a férfiak egyharmada meg sem éri a jogos pihenést, nem jut el a nyugdíjig, ahol a nyugdíjasok 50 százaléka krónikus beteg, államtitkár úr. Ebben a helyzetben szabadítják el ezt a förtelmet!

Megkérdezném, akkor még egy konkrét kérdés államtitkár úr: a bentlakásos szociális intézmények férőhelyeinek száma hogyan alakult *Rétvári Bence: Nőtt!*, mondjuk, akkor az önök kormányzati időszak alatt, mekkora a várólista, hány tízezren várnak ilyen férőhelyre?

(10.40)

Aztán beszélhetünk arról is, hogy mennyire stresszszelt ez a magyar társadalom, és mondjuk, egy ilyen állapotban a Selye János által megfogalmazott gondolatok és észrevételek milyen pusztító hatást tudnak kifejteni, mondjuk, arra a 700 ezer magányosan élő idős magyarra is, akiket alapvetően fog ez az egész érinteni.

Államtitkár úr, itt az önök kormányzati politikájából, de ebből a törvényjavaslatból is bizony kiolvasható az „amennyid van, annyit érsz” politikája, és ha

adott esetben már nem tudunk rólad több bőrt lenyúzni - mondják önök -, akkor a szociális vágóhídra leszel küldve, mint valami hasznavehetetlen, kivénhedt igavonó barom. Ne tekintsenek így a magyar társadalomra, ez a társadalom ennél jóval-jóval többet érdemelne!

Hollik képviselőtársam - jegyzeteltem - azt mondja, hogy az emberi természet törvényeihez igazítják majd a mostani szabályokat. Utalnék én akkor itt Tagietoszra, utalnék akkor távolabbi országra, mondjuk, az ubaszute fogalmára Japánból, kedves képviselőtársam. *(Hollik István: Annak meg mi köze ehhez?)* Nyomjon majd gombot, aztán úgy válaszoljon rá! De akár fölidézhetjük a tiszazugi gyilkosságok időszakát is, talán Fazekas Gyuláné Oláh Zsuzsanna nagyrévi bábaasszony neve mond magának valamit, ha kutakodik. *(Hollik István: Az bűncelekmény volt.)* Nem volt gyakorlatilag semmiféle szociális ellátás, aztán megszülettek ezek a borzalmak, nemcsak a magyar társadalomban, hanem másutt is. *(Zaj, közbeszólások a kormánypárti sorokból.)* Önök, ahogy szigorítják ezeket a törvényeket, ahogy vonul ki a magyar állam, úgy teremtik meg annak a lehetőségét, hogy milliók és milliók egyre nehezebb helyzetbe kerüljenek. *(Zaj, közbeszólások a kormánypárti sorokból. - Rétvári Bence Hollik Istvánnal beszélget.)*

Államtitkár úr és képviselőtársam - ha egy kicsit idefigyelne -, ha minden olyan jól megy Magyarországon, akkor mondjon egy számot arra, például hány tízezer csicskát tartanak Magyarországon amiatt, mert a szociális ellátórendszer nem nagyon működik! Én egy 36 ezres számmal találkoztam. Van olyan délkelet-alföldi város, például Szarvas, a 15 ezres Szarvas, ahol a lakosság egy százaléka gyakorlatilag rabszolgaként tengeti az életét *(Folyamatos közbeszólások a kormánypárti sorokból.)*, másoknak, bűnözőknek kiszolgáltatta. Ha jobban működne a szociális ellátórendszer, akkor talán nem kellene ilyen borzalmakkal találkozni a bűnügyi hírekben.

Államtitkár úr, ilyen jövőképet vázolnak föl?! Mert ezeket a problémákat ez a törvényjavaslat nem fogja megoldani. *(Zaj, derűtség, moraj a kormánypárti sorokban.)* Lehet rajta röhögcsélni, lehet negligálni, lehet majd valamilyen cinikus hajnalkás megnoémis választ adni, kedves államtitkár úr, de az a helyzet, hogy a problémák maradnak, a problémák pedig agyontemetik, maguk alá temetik a magyar társadalmat. *(Közbeszólás a kormánypárti sorokból.)* Másnak címezzék! *(Folyamatos közbeszólások a kormánypárti sorokból.)*

Államtitkár úr, de mást is mondhatnék: az önök ideológiai, mondjuk úgy, hogy mintaállama, Kína nagyon szép, idézhető „szép” példával jár elől, igen, a szülőtartás kapcsán; most ezeket a dolgokat, amelyeket egyébként már '13-ban is szabályoztak *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)* és '17-ben szigorítottak, fogják még tovább szigorítani. *(Közbeszólások a kormánypárti sorokból: Lejárt az idő!)* Lesz még fölszólalásom, köszönöm szépen. Várom egyébként az érdemi válaszokat.

ELNÖK: Most a Párbeszéd képviselőcsoportjának vezérszónoka, Szabó Timea következik, parancsoljon, megadom a szót.

SZABÓ TIMEA, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Képviselőtársaim! Nagyon szomorúan nézzük azt, hogy önök a Fidesz soraiban itt nevetgélnek ezen az alávaló törvényen. *(Zaj, derűtség, moraj a kormánypárti sorokban.)* Ezt tényleg szórakoztatónak tartják?! *(Zaj, felzúdulás, közbeszólások a kormánypárti sorokból, köztük: Te vagy az alávaló!)* Tényleg szórakoztatónak tartják azt, hogy emberek százezrei, sőt milliói fognak olyan szegénysorba kerülni önök miatt *(Felzúdulás, közbekiáltások a kormánypárti sorokból, köztük: Hazudsz! Nem igaz!)*, az önök nem kormányzása és tolvaj kormányzása miatt, amit az elmúlt harminc évben itt még nem láttunk?!

Benyújtottak most önök egy salátatörvényt, és Rétvári államtitkár úrnak tényleg van bőr a képén itt migrációról, meg Brüsszellel, meg nem tudom, miről beszélgetni! *(Rétvári Bence: Persze, nincs migráció, tudjuk.)* Pontosan tudjuk, hogy ez miről szól. Ráadásul akkor nyújtottak be megint egy 200 oldalas salátatörvényt társadalmi egyeztetés nélkül, amikor éppen szentül ígéretik az Európai Bizottságnak, hogy innentől kezdve minden törvény társadalmi egyeztetésre bocsátva. Hát, ez hol volt társadalmi egyeztetésre bocsátva?! 200 oldal! Megszoktuk már az elmúlt 13 évben önöktől, hogy mindig az ilyen giga-, úgynevezett salátatörvényekben rejtik el a legnagyobb aljasságokat is. Hát, most ugyanezt csinálták, nem változott semmi, a nagy ígéretések ellenére sem. Ez a törvény, ez a salátatörvény kimondja azt, hogy aki szegény, az dögöljön meg. Ez a törvénymódosítás a „lex megdöglesz”, tisztelt államtitkár úr. *(Zaj, folyamatos közbeszólások a kormánypárti sorokból.)*

És teszi mindezt akkor a kormány, amikor az elmúlt 30 év legnagyobb válságát éljük és legnagyobb válsága előtt állunk. Lehet azzal jönni, hogy de mindenhol válság van. Nem, ekkora válság sehol a régióban nincsen, mint Magyarországon. Azt mondta Orbán Viktor, hogy mert mi szomszédosak vagyunk Ukrajnával, ezért van nálunk ekkora válság. Ehhez képest Lengyelország is szomszédos, Szlovákia is szomszédos, Románia is szomszédos, sehol nincs ekkora infláció, sehol nincs ekkora elszegényedés, sehol nincs ilyen gazdasági válság, mint Magyarországon, és akkor még a pénzromlásról nem is beszéltünk. Lassan 500-zal kell szorozni az eurót ahhoz, hogy a forintot mérni tudjuk. *(Zaj, derűtség, moraj a kormánypárti sorokban.)* Már megint nevetgel Hollik István is, Rétvári Bence is - marha vicces ez, ugye?! *(Felzúdulás, közbeszólások a kormánypárti sorokból.)* Önök itt melegszenek bent a Parlamentben, miközben százezrek fognak nyomorogni.

Egy friss felmérés szerint a háztartások 4 százaléka, azaz 160 ezer ember azt mondta, hogy a következő hónapokban arra számít, hogy bedől a háztartása,

azaz, hogy az utcára kerül. 160 ezer ember! Egy miskolcnyi vagy egy szegednyi város kerülhet önök miatt az utcára, és itt nevetgélnek! További 7,5 százalék, azaz 300 ezer ember azt mondta, hogy nagyon súlyos veszélyben érzi magát és a családját. Ez már önmagában majdnem félmillió ember. További 19,4 százalék érzi úgy, hogy szegénységben él, egymillió ember. És önök ezen nevetgélnek, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim! *(Közbeszólások a kormánypárti sorokból.)*

Persze, értjük mi, hát önök a jakuzziból könnyen nevetgélnek. Azt is látjuk, hogy hogyan trükköznek az önök kormánypárti haverjai, hogy hogyan szerelik be a nagy palotáikba a többszörös villanyórát, hogyan választják le a nagy palotáikban, hogy hivatalosan úgy legyen, mintha az több lakás lenne, hogy ne hogy túllépjék az átlagfogyasztást. *(Zaj, moraj a kormánypárti sorokban.)* Hát, azt hiszik, hogy nem tudunk erről?! Hogy önök hogy játszzák ki megint a rendszert, miközben milliók fogják a hétszeres gázarat megfizetni?! Szégyelljék magukat! Ez az önök, Orbán Viktor és a Fidesz Magyarország. Ezt már hallottuk Lázár Jánostól: aki szegény, az annyit is ér.

Önök rendre azt mondják, hogy az elmúlt időben, a pedagógusbér-emeléssel kapcsolatban is azt mondták, hogy a gazdaság teljesítménye amennyire megengedi, annyira lehet a béreket is növelni. És mi a másik, amit mondanak? Hogy GDP-arányosan, ezt most elmondta államtitkár úr is, hogy mennyivel növekedtek, például a szociális kiadások - azért nézzük meg, hogy például akkor a gazdaság teljesítménye címszó alatt mi történt az elmúlt években! Nézzük meg a GDP-növekedést!

Valóban, áramlott ide az uniós pénz, milliárdjával, ezermilliárdjával jött ide az uniós pénz. Ennek egy jó részét ellopták, egy része ment a gazdaságba. 2017-ben 4,5 százalék volt a GDP-növekedés, '18-ban 5,4, 2019-ben 4,6, 2021-ben 7,1 százalék. Most már az első negyedévben 6,5 százalék. Ehhez képest keres ma az egészségügyben egy kezdő ápoló nettó 160 ezer forintot. Ezt sikerült önöknek a gazdaság teljesítményéhez emelni. Azok, akik gyógyítanak minket, akik ápolnak minket a kórházakban, 160 ezer forintot kapnak. Itt van a bértábla, államtitkár úr *(Felmutatja.)*, szívesen odaadom, ez az önök, a kormány bértáblája, ennyit keres ma egy kezdő ápoló. Egyébként tíz év után pedig ez már 280 ezer forintra emelkedik, hiszen ennyit ér ma egy ápoló. Ugyanúgy a pedagógusbérek: 240 ezer forint. Hát, hol volt akkor a gazdaság teljesítményéhez a béremelés, tisztelt államtitkár úr?!

Önök ráadásul, miközben ezt papolták, hogy növekszik a gazdaság, milyen jól teljesítünk, az Európai Unióban egyedülálló módon az álláskeresői járadék folyósítási idejét lecsökkentették kilenc hónapról három hónapra. Ez a három hónap az egész Európai Unióban a legalacsonyabb ideig tartó segítség és folyósítás. Ezt még az önök által elutált Sargentini-jelentés is megemlítette anno. *(Rétvári Bence: Azt ti írtátok.)*

(10.50)

De természetesen nem reagáltak erre, és nemcsak az ideje a legalacsonyabb, hanem a folyósítási összege is a legalacsonyabb a bajbajutottaknak, akiknek segíteni kellene, amíg állást találnak a következő időkre. Nem segítenek senkinek.

GDP-arányosan a szociális támogatás pedig a következőképpen alakult, mert ezt is említette államtitkár úr: a szociális védelem társadalmi juttatása a GDP százalékában 2010-ben 21,8 százalék volt, 2016-ban 18,5, '21-ben 17,3. Tehát az elmúlt 12 évben 21, majdnem 22 százalékról 17 százalékra csökkent le GDP-arányosan a szociális támogatások aránya.

A családtámogatási ellátásokra fordított kiadás - itt van a táblázat *(Felmutatja.)*, ezt nem én találok ki, ez az önök táblázata - a GDP százalékában 2010-ben 2,1 százalék, 2021-ben pedig már csak 1,3 százalék. A nyugdíjak és egyéb ellátások havi átlaga a nettó átlagkereset százalékában 2010-ben 65 százalék, 2021-ben már csak 49 százalék. Tehát önök ebben sem mondtak igazat. Folyamatosan csökkennek a családtámogatások értékei, folyamatosan csökken a nyugdíjak értéke Magyarországon.

Hollik István itt most felháborodott azon, hogy ő az emberi természet alapvetése alatt mit is értett pontosan. Tehát a szociális ellátás akkor most a gondoskodást váltja föl, vagy fordítva? Hát, hogy van ez?! *(Hollik István: Nem érted! Nem érted!)* Itt van az önök... És az a baj, hogy senki sem érti, Hollik István, az a baj, hogy senki sem érti önökön kívül *(Dr. Fazekas Sándor: A szavazók értették a múltkor is.)*, és ön megint ott röhögcsél, mert az olyan vicces.

Az egyen szociális biztonságáért elsősorban ön a felelős - áll a most módosított törvényben, ez az 1. pont. A 2. pont a hozzátartozó, a 3. pont a települési önkormányzat, 4. a karitatív szervezet és 5. az állam. Ehhez képest hogy volt most, mielőtt módosították? Az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata a szociális ellátás biztonsága. Tehát önök hátratorolják az államot, egy olyan hierarchiát állítanak fel, amiben kimondják, hogy nincs feladatuk. Tudják, hogy mit fog ez jelenteni? *(Hollik István: Ez nem igaz! Ez hazugság!)* Fordítsuk le, mert a végrehajtási... *(Rétvári Bence: Hol olvasol ilyet?)* Csönd legyen már, Hollik István! Majd biztos ön nyom gombot, és akkor majd szót kap ön is.

Államtitkár úr, a végrehajtási rendeleteket egyáltalán nem látjuk ebben, ugye? Nem tudjuk, hogy mire vonatkozik. Vonatkozik ez a hajléktalanellátásra is? Vonatkozik? Mondjuk, a téli kilakoltatási moratóriumot el fogják törölni? Mert nem tudjuk, hát, ebben ez is benne lehet.

Mi lesz a fogyatékosellátással? - ahogy itt már többször szó volt róla. Semmit nem tudunk. Egyet biztosan tudunk, de önök erről nem hajlandók beszélni. A gyakorlatban ez a módosítás a következőt fogja jelenteni. *(Rétvári Bence: Halljuk, halljuk!)* Ha valaki időskorára beteg lesz, ugyan önök korábban a kórházakból ezt átszervezték a szociális ellátórendszerbe, most vissza fogják szervezni a

kórházakba, de nem lesz ez ám ingyen, hanem a nyugdíjából napi 7 ezer forintot, 8 ezer forintot le fognak vonni azért, hogy egy elfekvő, idős beteg a kórházban ápolást kaphasson, a nyugdíjából fogják levonni. Ha nincs nyugdíja, akkor jön a család, ha nincs család, akkor jön a többi, önök meg majd valahol a legvégén, vagy éppen az utcára kerül, mert ez végrehajthatatlan lesz. Hogy ellenőrzik, hogy akkor a karitatív van elől, az önkormányzat van elől? Önök sehol nincsenek!

Csak azt szeretném kérdezni, hogy miért fizetjük egész életünkben a tb-járulékot - most már adót, Rogán Antalnak köszönhetően -, miért fizetjük egész életünkben az adókat, és miért fizetjük a nyugdíjjárulékot, ha, amikor idős betegek leszünk, az önök szülei is, persze önök simán kifizetik... De pontosan tudjuk, hogy ez azt fogja jelenteni. Azt fogja jelenteni, hogy gyakorlatilag ez lesz a kórházbezárás, csak máshogy becézik. Kórházi ágyakat fognak átcsoportosítani arra, hogy idős betegeket ellássanak, csak-hogy ez majd fizetős lesz. Még egyszer, szeretném a végrehajtási rendeletben látni, de ez napi 6-7-8 ezer forint lesz, havonta 200 ezer forintot is levonhatnak az idősek nyugdíjából, és ha ne adj' isten, valakinek nem ennyi a nyugdíja, mert viszonylag kevesen vannak, pláne hogy a 28 500 forintot nem sikerült emelni önöknek 13 éve, akkor majd jön a család, és fizethetik ők. Ezt fogja jelenteni, államtitkár úr, pontosan tudjuk.

Úgyhogy nagyon várom államtitkár úr válaszát arra, hogy a végrehajtási rendeletekben pontosan hogy lesz ez majd megfogalmazva, hogy lesz behajtvva, hogy lesz érvényesítve, és mikor is lép be egyébként ebbe az állam.

Tudtuk egyébként 2011 óta, amikor már módosították az Alaptörvényt, amikor kivették, hogy az államnak kötelessége garantálni a szociális biztonságot, és csak törekedni kell most már az önök kormányzása alatt rá, hogy előbb-utóbb érvényesíteni is fogják ezt.

Még egy gondolat akkor, hogy mennyire kommunista örökség ez, ahogy Hollik István is elmondta, meg Fülöp Attila belügyi államtitkár is elmondta. Úgy látszik, hogy az összes nyugat-európai ország, gyakorlatilag az egész Európai Unió egy nagy kommunista közösség (*Hollik István: Te mondtad!*), ugyanis ott gondoskodnak az idősekről, ott nem lökik az utcára az időseket (*Rétvári Bence: Meg a Pesti úton is gondoskodtak róla, Karácsony Gergely a Pesti úton szép példát mutatott! Szép példa volt a Pesti úton!*), nem mondják azt, hogy aki szegény, annyit is ér. A szociális gondoskodás minden európai országnak... Sőt, az ENSZ egyetemes emberi jogi nyilatkozatában is szerepel, és azt Magyarország is aláírta. Ehhez képest önök ezt semmibe veszik.

Ráadásul akkor veszik ezt semmibe, és akkor lökik az embereket az út szélére, amikor csak a múlt héten 47 milliárd forintot különítettek el plusz-stadion-építésre, csak a múlt héten 47 milliárd forintot. Az atlétikai központ 35 milliárd forint pluszt kapott a múlt héten önköztől, most már a teljes költségvetése így

238 milliárd forint egy darab stadionnak. A ferencvárosi szabadidőközpont a múlt héten önköztől plusz 6,5 milliárd forintot kapott, így most már 23 milliárd forintjába kerül az adófizetőknek, hogy önöknek meg Kubatov Gábornak legyen megint Ferencvárosban egy új szabadidőközpontja. A Kisvárdai stadion, mert ha valahova marhára kell stadion meg úgy általában, az Kisvárdára, a múlt héten önköztől plusz 600 millió forintot kapott. Nagyon kell oda Kisvárdára egy stadion. Most már 7 milliárd forint lesz a teljes költsége. Vecsés, Komló - szintén stadionok, nagyon kell - 200-300 millió forintot kaptak pluszban.

Államtitkár úr, fideszes képviselőtársaim, ez vérlázító. Vérlázító! Önök kivéztetik a magyar családokat, a szakadékba belökik azokat, akik betegek, akik idősek, akik nem tudják fizetni a magánban az egészségügyi ellátásukat, mert önök leépítették azt is, és leépítették a szociális ellátásokat. Szégyelljék magukat! Ez nem az a Magyarország, ahol a magyar emberek élni akarnak. Ők azt követelik jogosan, és a Párbeszéd is azt követeli, hogy tessék gondoskodni a családokról, tessék gondoskodni a bajbajutottakról! Ez lenne az a kereszténység, amiről önök állandóan papolnak, hogy az út szélére lökik a rászorulókat? Azonnal vonják vissza ezt az alávaló törvényüket!

A Párbeszéd ezenkívül azt is követeli, hogy most azonnal egy 200 ezer forintos rezsiutalványt adjanak minden háztartásnak, ahol az egy főre jutó jövedelem nem éri el az átlagkeresetet. Tessék segíteni havi 50 ezer forinttal minden háztartásnak, mert meg fognak fagyni az emberek! (*Rétvári Bence: Havi 181 ezerrel segítjük!*) Tessék 5 millió forintot adni minden háztartásnak - innen is ellopták a pénzt -, hogy energiahatékonysági felújítást hajtsanak végre, hogy valóban csökkenjen a rezsijük, és segítsenek állni a megújuló energiára, mert szintén ez fog a háztartásoknak spórolni. Vonják vissza ezt az alávaló „lex megdöglesz” törvényüket, és tessék gondoskodni a magyar emberekről. Köszönöm. (*Berki Sándor tapsol.*)

ELNÖK: A Mi Hazánk képviselőcsoportjának vezérszónoka, Novák Előd következik. Megadom a szót. Parancsoljon!

NOVÁK ELŐD, a Mi Hazánk képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Országgyűlés! A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosítása hangzatos cím, de valójában 161 oldalnyi pótcselekvés van most napirenden. A 2008 óta változatlanul 28 500 forintos nyugdíjminimumot emelés helyett átnevezik, miközben elinflálása folytatódik. Tehát érzik, hogy gyalázatos ez a nyugdíjminimum, de hát ez így fából vaskarika. Továbbá újabb fokozatra kapcsol a Covid-őrület, egyúttal fokozzák a politikusi felelőtlenség és a korrupció lehetőségeit, liberalizálják a migrációs politikájukat, és újabb rasszista intézkedések lesznek a halmozottan kátrányos (*sic!*) helyzetűek pozitív diszkriminációjával, a szociális válság költségeit pedig a társadalomra próbálják terhelni.

(11.00)

Nos, kezdjük azzal, hogy mi történik a határvadászokkal, hiszen valóban, a rendkívüli jogrend után most próbálják hosszú távon is törvénybe foglalni az ő szerepüket. Csakhogy meglehetősen elkéstek ezzel, mert mire odajutottak, hogy törvénybe foglalják a határvadászok jogállását, addigra megkezdődött a határvadászok leszerelése, hadd tájékoztassam önöket erről. Idejutottunk, ami nem is csoda, hiszen bruttó 260 ezer forintos fizetésért valójában fegyveres biztonsági őrként próbáltak keresni, felvenni, nagyon sovány jogkörökkel. Nem is csoda, hogy ezt nem sokáig viselik el azok a határvadászok, akik helyett normális esetben határőrség kellene komoly önvédelmi jogokkal és határvédelmi, nemzetvédelmi jogokkal is felruházva. Nem kísérgetni, taxiztatni kellene a migránsokat, hanem minimum egy komoly helyszíni bírsággal sújtani őket, magyarul, elkobozni a zsebükben lévő sokszor sok ezer eurót, ami jellemzően az embercsempészeknél fog kikötni. Ehelyett azonban a hatályos napi 4-12 órás szolgálatteljesítési időt napi 12-16 órás szolgálatteljesítési időre bővítenék. Véleményem szerint inkább a béreket kellene emelni, nem pedig a munkaidejüket. Ráadásul az is nevetséges, hogy a határvadász a rendvédelmi egészségkárosítási járadékra csak kilenc év szerződéses jogviszony után jogosult, miközben három év határozott idejű szerződést kötnek velük egy olyan munkavégzésre, ahol különösebben veszélynek vannak kitéve.

Hígulni látszik most a migrációs politika például azáltal, hogy az utazási engedélyek kiadásának megtagadásáról, az utazási engedély megsemmisítéséről vagy visszavonásáról szóló döntés közigazgatási perben megtámadható lesz. Sőt, az idegenrendészeti hatóság a kiutasítást, valamint a beutazási és tartózkodási tilalmat visszavonhatja - talán az Európai Unió nyomására hátráltak meg, nem tudom - azon személy esetében is, aki például jogellenesen lépte át Magyarország határát vagy azt megkísérelte, vagy épp nemzetbiztonsági kockázattal jár. Tehát az ő jogaikat fokozzák a jelen állás szerint. Nem lesz többé kötelező harmadik országbeli állampolgár szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből való szabadulását követően elrendelt kitoloncolás végrehajtás során hatósági kíséretre sem, magyarul: vagy elhagyja önként az országot, vagy nem. Nem tartom elfogadhatónak, hogy a tartózkodási engedély kiadására és meghosszabbítására irányuló kérelmet immáron az ügyfél aláírása nélkül is idegenrendészeti hatósághoz érkezettnek kell tekinteni.

De azért lássuk a pozitívát is ebben a törvényjavaslatban, mégpedig azt, amit a balliberálisok a leginkább kifogásoltak, miszerint az ember szociális biztonságáért elsősorban önmaga felelős e javaslat szerint ezután, utána a családja, majd az önkormányzat, az egyház, és csak ezt követően az állam. Azt gondolom, hogy ez egy helyes megközelítés. Az emberi méltóságot is szolgálja, hogy nem csak az államon függve,

azon csüngve, annak függvényében tud csak létezni egy ember. Az önfenntartásra képes az ember, és ezt az emberi méltóságot megadja ez a megközelítés és megfogalmazás. Az a baloldali logika vagy logikátlanság, amely ingyenpénzt követel, teljességgel abszurd, mert ingyenpénz nincs. Ilyen értelemben az ember szociális biztonságáért alapesetben elsősorban önmaga kell hogy feleljen, viszont nagyon helyes, hogy ezt követően felsorolja a különböző felelősségi szinteket. Sőt, én azt gondolom, ez így jobb is, hiszen amikor egyszerre felelnek sokan, akkor sok bába közt elvész a gyerek, egymásra mutat az önkormányzat és az állam. Most egyértelmű felelősségi köröket határoz meg. Az már más lapra tartozik, hogy az önkormányzatokat miért véreztetik ki, miközben komolyabb felelősségük lesz ezután az emberek szociális biztonsága terén is.

Vizsont egyúttal az is látszik, hogy a szociális válság költségeit a társadalomra próbálják terhelni, pedig a mostani változások között nem az áll, hogy az emberek kevesebbet szeretnének dolgozni, lustábbakká, tehetségtelenebbekké váltak, hanem arról van szó, hogy olyan világpolitikai helyzetbe kormányozta a magyar kormány is magát például a szankciók támogatásával, az európai uniós gyarmatosításunkkal, és sorolhatnánk még, ami semmiképp sem az egyén felelőssége. Ilyen értelemben a szociális válság költségeit nem az emberekkel kellene megfizettetni.

Az is kétséges már, hogy ennek a prioritási elvnek a jegyében talán máris csökkentik az 50 fő feletti fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személyek számára tartós ápolást, gondozást nyújtó intézmények férőhelyeinek a számát. Viszont pozitívan fogadom, és a Mi Hazánk Mozgalom üdvözli, hogy az állam feladatai között végre felsorolják az ivóvízhez való hozzáférés biztosítását, ami ma még talán természetes, de néhány éve még a fűtés is természetesnek tűnt, vagy akár néhány évtizede, évszázada is.

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalával kapcsolatban viszont elfogadhatatlan az, hogy a személyi állomány felvétele kapcsán előírja e javaslat, hogy fokozottan törekedni kell a nők, etnikai, kisebbségi és hátrányos helyzetű csoportok megjelenítésére. Ez végső soron úgymond hátrányos helyzetű csoportokat jelent, tehát rasszista javaslat. Megint származási alapon folytat pozitív diszkriminációt, amit sok esetben láttunk eddig is az állam működése során. Egyébként is egy lépésre vagyunk a balliberális oldal által követelt, képviselt kvótarendszertől. Érdemelvű társadalmat hirdet a Mi Hazánk Mozgalom, szakmai rátermettség és egyebek, nem pedig például származás alapján kell kiválogatni a munkatársakat.

A kormány új fogalmat vezet be, az öregségnyugdíj-minimum helyett a szociális vetítési alapot, ami lényeges, hiszen a különböző szociális és egészségbiztosítási ellátások összegén át a családtámogatásokig számos állami támogatás és juttatás összegét kötik az öregségnyugdíj-minimumhoz. Ez tehát fából vaskarika, ha csak a nevében változtatnak, márpedig úgy tűnik. S nagyon fájó, hogy 2008 januárja óta változatlanul 28 500 forint ez a nyugdíjminimum, gyalázatosan

alacsony, ráadásul folytatódik az elinflálása. Államtitkár úr, kérem, válaszoljon arra, hogy a névváltoztatás egyrészt teljes körű-e, vagy maradnak esetek, ahol megmarad az öregségnyugdíj-minimum alkalmazása. Illetve tervezik-e s nyilvánvalóan ez a legfőbb kérdés - az öregségnyugdíj-minimum összegének az emelését, vagy tervezik-e a jövőben más összegben megállapítani a szociális vetítési alapot. Tehát jelent-e érdemi változást, vagy csak palástolni próbálják ezt a rendkívül kellemetlen, 2008 óta változatlan összeget?

Ejtsünk szót arról is, hogy újabb jogokat kap a titkosszolgálat. A törvényességet felügyelő Nemzetbiztonsági Bizottság elnöki posztját a Mi Hazánk Mozgalom hiába kérte, pedig elsődleges prioritásunk volt e ciklusban, utána hiába kértünk bizottsági tagságot, és végül hiába kértünk betekintési jogot. Önálló listán parlamentbe jutott pártként a titkosszolgálatokat felügyelő Nemzetbiztonsági Bizottság ülésein sem vehetek részt, pedig átestem a nemzetbiztonsági átvilágításon a Honvédelmi Bizottság tagjaként. Ennek ellenére a kormánypárti képviselők leszavazták azt, hogy akár csak betekintési joggal, netán hozzászólási joggal, de még iratbetekintési joggal sem élhetek egy országgyűlési bizottság munkája területén. Tehát az Országgyűlésbe önálló listán bejutott frakció egy országgyűlési bizottság, egy egész szakterület munkájára semmilyen rálátással nem bírhat, s így adnak újabb és újabb jogokat. A jelen javaslatban egyébként számos intézkedés vetíti elő a Nagy Testvér eljövetelet, ahol már az ember egy lépést sem tehet anélkül, hogy bármelyik hatóság egy gombnyomásra, adatgyűjtés nélkül bármilyen információt lehívjon az állampolgárokról, nem beszélve az arcfelismerő elemzésekről; lásd arcképtörvény, de az idő rövidsége miatt ebbe most nem mennék bele.

Végül szót kell ejteni arról is, hogy újabb fokozatra kapcsol a Covid-őrület, ugyanis az NVSZ, a Nemzeti Védelmi Szolgálat megbízhatósági vizsgálat során eljáró tagja fertőző betegségnek nevezett akármi elmulasztása - gondolom például Covid-oltatlan-ság - vagy a védelmi intézkedés megszegése esetén szabálysértést követne el a jövőben. De elfogadhatatlan az is, hogy járványhelyzetre hivatkozva az alapelátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról ezután majd a mentőszolgálat útján is gondoskodhat bármely önkormányzat, akár a járványhelyzetet vagy járványhelyzetnek kikiáltott normális állapotot követő fél évig is. Képzelnék el, hogy mondjuk, egy fogorvosi rendelő helyett ezentúl egy mentőkocsiban látják el az embert. Fűteni nyilvánvalóan egyszerűbb, de azért semmiképpen sem XXI. századi.

Az egészségügyi törvény módosításának vannak más vállalhatatlan pontjai is, például a köznevelési intézmények oltottsági státuszra vonatkozó adatkezelése. S itt ráadásul nem is csak a munkahely elvételeivel való zsarolásról van szó, hanem akár a gyermekekről is. Eddig is gyalázatos volt, s én magam is szülőként például attól félttem, hogy a tízéves kislányom mikor állítják a falhoz, amikor akár egy oltott gyermek pozitív

tesztet produkál, utána névsorolvasás van, hogy ki az oltatlan, az álljon a falhoz és menjen haza. Oldja meg a tanulását, oldja meg aznap a hazajutását a második vagy harmadik óra után. Szégyenszemre ilyen kiközösítéssel, falhoz állítással bélyegezték meg eddig is a gyermekeket.

(11.10)

Egészen elképesztőnek tartom azt, hogy ezeket a jogokat kiszélesítik. Ugye, jelen állás szerint a koronavírus helyett általánosságban ad járványveszély esetén felhatalmazást adatok kezelésére, ha a kormány fertőzés elleni védelemről dönt.

Végül a politikusi felelőtlenségnek és korrupciónak úgyszintén megágyazhat például az az intézkedés, ami előttünk fekszik, miszerint az egészségügyi válsághelyzet megszűnését követően, amit most tapasztalhattunk, hiszen egyik veszélyhelyzetből most épp a háborús veszélyhelyzetbe adják át a stafétát, folyamatosan rendkívüli jogrendben, korlátozások között tartva persze a magyar embereket. De amikor az egyik, mondjuk, az egészségügyi veszélyhelyzet megszűnik, akkor az állam által feleslegesen, túlzottan is bevásárolt egészségügyi eszközök, gyógyszerek értékesítése esetén - hát, az „értékesítést” tegyük idézőjelbe, hiszen - a nemzeti vagyonról szóló törvény és az állami vagyonról szóló törvény szerinti versenyeztetés mellőzhető lesz a jövőben, illetve ingyenesen is átruházható lesz, ahogy egyébként sajnos eddig is láttuk már, amikor sok millió felesleges oltást vásároltak be, ami nemcsak a Covid-diktatúra igényeit szolgálta ki, hanem nyilvánvalóan a magyar kormány és az oligarcháinak korrupciós étvágát is sajnos.

A Mi Hazánk Mozgalom, bár konstruktív ellenzéki párt, és meglátta ebben a törvényjavaslatban is azt, ami pozitív elmozdulás, de döntően sajnos megint újabb negatív és visszalépéseket láthatunk a jogállamiságban, éppen ezért a Mi Hazánk Mozgalom ezt a törvényjavaslatot nem tudja támogatni. Köszönöm a figyelmüket. *(Szabadi István tapsol.)*

ELNÖK: Az LMP képviselőcsoportjának vezetője, Kanász-Nagy Máté következik. Megadom a szót, parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! Sok dologban rabszolga az emberi természet, üzeni Arisztotelész Hollik Istvánnak, de nemcsak Arisztotelész, hanem Plátón, de akár Spinoza, Descartes, Kant, Karl Marx, Hegel vagy éppen Sigmund Freud is beszélt az emberi természetről. Ajánlom még Madách Imrét, szintén nagyon sokat gondolkozott az emberi természetről, de hogy kortársakat is kiemeljek, Csíkszentmihályi Mihály vagy Csányi Vilmos is nagyon sokat gondolkodott az emberi természetről. Az is egy izgalmas kérdés, hogy az emberi természet velünk született vagy tanult hajlamok és viselkedésmintázatok

összessége-e. *(Rétvári Bence: Vagy mindkettő!)* Úgy-hogy Hollik István, amikor arra utal, hogy ennek a törvényjavaslatnak a kiindulópontja az emberi természet, hatalmas távlatokat nyitott meg számunkra, ezt valóban ki lehetne elemezni.

Szerintem ugyanakkor ennek a törvényjavaslatnak a motivációja mégiscsak az volt, az az egyszerű üzenet, hogy segíts magadon, az állam nem segít. *(Rétvári Bence: Ezt hol olvasod? - Hollik István: Ez hazugság! - Rétvári Bence: 12 éve mondjátok ezt!)* Ez gyakorlatilag ennyi és nem több, és hiába ingatja a fejét államtitkár úr és képviselő úr, ez gyakorlatilag így van. Hivatkoznak arra, hogy ennek a törvényjavaslatnak a szövege, ami a felelősség hierarchiájáról beszél, az ugye, nem vonatkozik a szociális szolgáltatásokra? Hát, ugye, a szociális ellátások rendszere jóval, de jóval tágabb, mint a szűken vett szociális törvényben nevesített szociális szolgáltatások rendszere. Különböző pénzbeli ellátások, más, személyes szociális szolgáltatások is idetartoznak, illetve nyilván nemcsak a szűken vett szociális szolgáltatásokról, ellátásokról beszélünk, hanem a társadalompolitika széles területéről.

A helyzet az, hogy tényleg egy salátatörvényben fogalmazzák meg ezt a nagyon rövid és tömör üzenetüket, ami egyébként abszolút rezonál az elmúlt 12 év tendenciájára, gyakorlatilag ezt viszik tovább. Nekem ennek kapcsán eszembe jutott, amikor megváltozott az alkotmány, illetve Alaptörvény megfogalmazása arról, hogy mit gondol az önök kormánya szociális ellátásról és biztonságról. Ez a sokat kárhozottat, 2010 előtti rendszerben úgy fogalmazódott meg az alkotmány szintjén, hogy mindenkinek joga van a szociális biztonsághoz, tehát egy állampolgári jogot és állami kötelezettséget rögzített az alkotmány. Most az Alaptörvény talán úgy fogalmaz, hogy az állam törekszik, tehát valamiféle törekvést kifejt, vannak erőfeszítések, hogy ebből mi sikerül, meg mi nem, az egy más kérdés. Egyébként nagyon pontosan látjuk, illetve a magyar emberek látják, hogy ebből mi az, ami sikerül, és mi az, ami nem. Most a pontos megfogalmazás úgy néz ki - ráadásul még súlyosabb is a helyzet, mint ahogy előttem többen kifejtették, ugyanis azt írja gyakorlatilag ez a törvényjavaslat -, hogy ha az előzőek nem tudnak segíteni, az egyén, a család, a közösség, az önkormányzat, a civilek, akkor, tehát akkor, és tényleg ez az 5. pont, akkor van az államnak kötelezettsége segíteni. Tehát úgy néz ki, hogy korábban nincs az államnak kötelezettsége. Ez egy nagyon súlyos alkotmányossági kérdés és nagyon súlyos kérdése annak, hogy a szociális biztonság hogyan érvényesül Magyarországon.

Mi egyébként azt gondoljuk, hogy valóban sunynyognak, talán ezt a szót lehet használni, mert ez egy olyan alapvető eleme egy politikai gondolkodásnak, egy politikai rezsimnek, amit nem egy 168 oldalas salátatörvényben kéne elrejtetni Semjén Zsolt betérjesztésére, hanem erről nemzeti konzultációt kéne indítani, tehát akkor nem a bombákat kéne felrakni a plakátokra, ahogy jelenleg teszik, hanem ezt az alapkérdést,

mert államszervezési kérdést és alapvető állampolgári jogokat érint. Szerintem erről indítsanak konzultációt, de nyilván nem teszik, mert azért tényleg sántít itt a dolog, amiről szó van.

Próbálok egy kicsit szakmaibb alapokról kiindulni. Ha egyébként megnézzük, hogy a szociális gondoskodásnak a története hogyan alakult az elmúlt évszázadokban, évezredekben, akkor természetesen azt tapasztaljuk, hogy minden emberi közösség gondoskodott a rászorulókról. Gyakorlatilag az elmúlt ezer év, kétezer év, pláne az elmúlt sok száz év arról szól, hogy ez a gondoskodás hogyan fejlődik és hogyan alakul. Alapvetően úgy alakul, hogy igen, ahogy megjelennek a civilizációk, megjelennek az államok, egyre komolyabb szerepet vállal az állam. Ez az elmúlt 200 évben igaz, pláne az a tendencia, hogy mondjuk, egy „éjjeliőr” államból, ami a XIX. században a polgári jogok érvényesülését és a politikai jogok érvényesülését - már ahol igen - szolgálta, átmegyünk egy „jóléti állam” koncepcióba, ami a XX. század közepétől, a második világháború után erősödött meg, ahol tényleg egy nagyon-nagyon komoly állami felelősség és egy, a bölcsőtől a sírig tartó gondoskodás valósul meg. Tehát alapvetően a tendencia mégiscsak egy jogfejlődés, ahol a polgári jogokat a politikai jogok, majd a szociális jogok követik. Úgy látszik, valahol lemaradtak itt a XX. század közepén ebből a szempontból, mert már rég nem erről kéne beszélni, hogy a szociális jogokat hogyan segítik, ezek folyamatosan erősödnek, hanem most már negyedik generációs jogként környezeti jogról kéne egyébként itt vitatkoznunk.

Hollik István és államtitkár úr talán a jóléti szubsidiaritásból és jóléti pluralizmusból indul ki. A jóléti pluralizmus koncepciója valóban azt jelenti, hogy a szociális szükségletek kielégítésében mindenki részt vesz, ez mindig is így volt, ez most is így van, a skandináv jóléti államokban is így van. Ez azt jelenti, hogy mind az egyénnek, mind a családnak, mind a lakóközösségnek, mind az önkormányzatnak, a településnek, mind a megyének, mind az országnak, mind akár az Európai Uniónak, ugye, a mi szintünkön van ebben feladata és felelőssége. A vita gyakorlatilag mindig ott van, és most is erről vitázunk, hogy ezeket a felelősségeket hogyan hierarchizáljuk, hova helyezjük, kinek mi a dolga és kinek mi a szerepe.

Most, ugye, úgy fogalmaz a szociális törvény, hogy ott van a felelőssége mindenkinek, de a szociális törvény kimondja, hogy feladata az államnak, a helyi államnak, az önkormányzatoknak és a központi államnak van. Tehát egyértelműen kimond egy feladatot, majd az önök javaslatában ez a feladat vagy ez a kötelezettség tényleg az ötödik szintre szorul vissza. Nem igazán érthető, hogy ez kinek-minek az érdeke, ezt jó lenne, ha még jobban megvilágítanák.

A szubsidiaritás is szintén egy nagyon érdekes koncepció, ugye, hagyományosan azt jelenti, és ez tényleg egy konzervatív gondolat, egy keresztényszociális gondolatra is visszavezethető, hogy a problémákat azon a szinten oldjuk meg, ahol a problémák keletkeznek. Igen ám, ez akkor működik hatékonyan, ha

ahol keletkeznek a problémák, mondjuk, egyén szintjén, család szintjén, közösség szintjén, ott meg is vannak azok az eszközök, az erőforrások, tudások, kompetenciák, akaratok arra vonatkozólag, hogy ezeket a problémákat meg lehessen oldani. Pont az a jellemző, és pláne egy dezintegrált, széttartó társadalomban, amilyen a magyar társadalom is... Nézzük meg az egyenlőtlenségi mutatókat, nézzük meg a mélyszegénységi mutatókat - azért mondom ezeket, mert ezek elég súlyosak, és tudom, hogy Rétvári Bence államtitkár úr az Eurostat adatait fogja hivatkozni -, nemhiába beszéltem egyenlőtlenségről és mélyszegénységről, ezzel kapcsolatban meg lehet nézni ezeket a mutatókat, tehát hogy nagyon-nagyon rossz a helyzet. Ez a helyzet azt jelenti, hogy pont, hogy nincsenek meg azok az erőforrások és azok a lehetőségek a kisebb szinteken, amikkel a szociális problémákat lehetne kezelni.

(11.20)

Ezek soha nem is voltak meg, illetve mindig újabb és újabb szociális problémák jelentek meg, nemhiába erősödött az állami felelősségvállalás, és nemhiába épültek ki a jóléti államok.

Egyébként a jóléti államok kiépülését legalább három szempontból meg lehet közelíteni, a nagy ideológiák, a nagy politikai gondolatok mind-mind elvezetnek a jóléti állam - tehát, még egyszer: állam, komoly állami felelősségvállalás - koncepciójához.

Beszéljünk a legegyszerűségről, a liberális jóléti államról! Ez, ugye, alapvetően abból a gondolatból indul ki, hogy az egyének szabadságát segíteni kell, hogy kiteljesedjen az egyének szabadsága. A szabadságunkkal akkor tudunk élni, ha meg is kapjuk azokat a lehetőségeket, támogatásokat, segítségeket, hogy tudjunk vele élni. Fazekas képviselő úr beszélt talán liberálisokról, civilekről, segélyezésről; valóban, a liberális jóléti államok alapvetően rászorultsági alapon támogatnak. Egyébként Nagy-Britannia tipikus példája ennek, Ausztrália, Amerikai Egyesült Államok liberális jóléti államokat működtetnek. De érdemes megnézni ezeket az államokat, a segélyezésen túl ők is jóval, de jóval színesebb és nagyvonalúbb ellátásokat működtetnek. Érdemes megkérdezni azt a 200-300 ezer magyar fiatal, aki például Nagy-Britanniába vándorolt ki az elmúlt években, hogy ők hogyan tapasztalják ezt a nagy liberalizmust, hogy milyen szörnyűséges, ahogy képviselő úr erre utalt. (*Rétvári Bence: Orvoshoz hazajárnak.*)

Konzervatív szempontból is meg lehet közelíteni. Itt az 1880-as éveket hivatkoznom, a bismarcki szociális olajcseppeket, a társadalombiztosítási rendszert. A konzervatív gondolatból azért következik egy erős és nagy jóléti állam - itt alapvetően társadalombiztosítási ellátásokkal operálnak, ez önkéntől távol áll. Ugye, pont mostani hír, hogy 120 ezren estek ki az egészségügyi ellátásból, tehát amit csinálnak, az nem is konzervatív, de a gondolat abból indul ki, hogy konzerváljuk, megőrizzük a társadalom viszonyait, ne engedjünk senkit kihullani belőle. Tehát erős államot és

erős állami felelősséget kell működtetni, hogy megőrizzük azt az államot, amit jónak tartunk, konzerváljuk. Én egyébként ezzel nem értek egyet, én nem konzerválni szeretném a társadalmi viszonyokat, hanem - próbálok finoman fogalmazni - jelentősen megváltoztatni, mert nagyon igazságtalannak tartom őket.

És akkor eljutunk ahhoz a baloldali szociális gondolathoz, amit mondjuk, a szociáldemokrácia és baloldali mozgalmak bejártak. Hivatkoztak önök Fülöp Attilára, kommunizmust meg szocializmust emlegetett, és a szocializmus szociálpolitikáját. Tisztelt Képviselőtársaim! A szocializmusban nem volt szociálpolitika, a szociálpolitika ugyanis szociális szükségletek kielégítését szolgálja, a szocializmusban pedig ideológiai szükségleteket és hatalmi szükségleteket elégítettek ki szociális eszközökkel. Ezt azért ne keverjük össze a szociálpolitikával! (*Arató Gergely: Te erre remekül emlékszel!*) Arató képviselő úrnak mondanám, hogy valóban, olvasmányemlékeim vannak erről csupán, a szocializmusban három évet tudtam csak élni. (*Derültség az ellenzék soraiban.*)

Nézzük meg, hogy kikre hárítanak terhet most, kikre hárítanak különösen terhet azzal, hogy ezeket a gondoskodási terheket máshogy akarják elosztani - kevesebb állam, több egyéni felelősség. Hát, kérem szépen, azokra, akik most is rengeteg terhet vállalnak, viselnek, cipelnek a vállukon. Alapvetően a szendvicsgenerációra gondolok, akik egyaránt nevelik, gondozzák gyermekeiket, és sajnos a szüleikről is gondoskodniuk kell, mert már betegek, mert segítségre szorulnak. Na most, azt üzenik azoknak a családoknak, akik hazamennek munka után, hogy egyszerre foglalkozzanak a gyermekükkel, egyszerre lássák el a szüleiket, és ezt csinálják jobban és csinálják többet, mint most, hiszen még kevesebb állami segítségnyújtásra számíthatnak majd, mint eddig.

Külön kell beszélnünk a nők helyzetéről, hogy ez a javaslat hogyan érintené a nőket. Magyarországon gondoskodási válság van, ami kettős jelentésű: egyrészt nagyon sokan vannak, akikről nem gondoskodnak, vagy nem gondoskodnak eléggé, ez az állam hiányossága, amiből még inkább vissza akarnak venni; a másik pedig az, hogy nagyon sokan vannak, akik gondoskodnak, de óriási erőfeszítések és áldozatok árán teszik. Magyarországon hagyományosan, de régebbi társadalmakban ez Nyugat-Európában is jellemző volt, a nők azok, akik gondoskodnak, a nőkre hárul a gondoskodási teher. És itt bizony egy kettős kihasználás jelensége áll fenn.

Ugye, a nőket a munkaerőpiacon mint munkavállalókat kihasználják a vállalatok, az általuk megtermelt érték jelentős részét profit formájában leföldözik, ugye, a multinacionális vállalatok még külföldre is elviszik. Ez a kihasználás - régebben ezt kizsákmányolásnak hívták - első fázisa. A második fázis, amit önök most erősíteni akarnak, az a kizsákmányolás, hogy azt a munkát, amit ők elvégeznek gyereknevelésben, idősellátásban, beteg vagy fogyatékossgal élő hozzátartozó ellátásában, egy otthoni, láthatatlan munkának nevezhetjük - szakmai kifejezéssel: társadalmi

reprodukciós munka -, ezt nem fizeti meg senki, ugye, ez ingyen van. Azért, mondjuk, az, hogy mennyi ma a gyes, mennyi a családi pótlék, mennyi a gondozási díj, azt azért ne nevezzük annak, hogy ezt a munkát megfizetnék. Tehát a második kizsákmányolás pontosan ez, amit erősíteni akarnak (*Rétvári Bence: A „Nők 40” miről szól szerinted?*), hogy az ő munkájukra számítanak (*Rétvári Bence: A „Nők 40”?*), illetve még inkább számítanak, mint eddig. (*Rétvári Bence: Nem szavaztátok meg a „Nők 40”-et! Te vagy a kizsákmányoló akkor!*)

Ha továbbmegyünk, akkor, én azt gondolom, hogy igenis az állam szerepvállalására és fokozott szerepvállalására ebben a szociális helyzetben szükség van. Tényleg, a nyolcvanas-kilencvenes évek óta a bizonytalanságok korát éljük, pláne most: háborús helyzet, energiaválság, klímaválság, társadalmi egyenlőtlenségek megnövekedése, ezeket a problémákat és ezeket a kihívásokat csak és kizárólag erős közösségi, önkormányzati, megyei és állami felelősségvállalással lehet kezelni. Ebben a rendszerben nem lehet vissza lépni a hetvenes-nyolcvanas évek angolszász neoliberais megközelítéséhez; Margaret Thatcher mondta azt, hogy a társadalom mint olyan, nem is létezik, egyének vannak, az egyének megveszik a piacról a szolgáltatást, vagy ellátják magukat. Egyébként valóban, Hollik István ingatja a fejét nagyon helyesen, a Thatcher-féle neoliberális jóléti állam, rezsim is sokkal, de sokkal gondoskodóbb volt, mint amit önök képviselnek, nagyon helyesen hívja fel erre a figyelmet. (*Hollik István: Nem ezt mondtam!*)

A másik visszalépés egyébként a két világháború közötti Magyarországhoz történik, csak hogy ott egy épülő és fejlődő állami ellátórendszer volt, a társadalombiztosítások rendszere, a szociális szolgáltatások rendszere egyre szélesebb körű volt, most meg a dinamika ellentétes, egy zuhanó, leépülő állammal találkozunk. Tehát önök még a két világháború közti tendenciát is visszafordítják.

Még egyszer: sem a gyakorlattal, sem pedig egyébként ideológiával, amire hivatkoznak, nem találkozik az önök javaslata. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. (*Taps az ellenzéki padsorokból.*)

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószóló felszólalása következik. Megadom a szót Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószólónak, aki nemzetiségi nyelvén ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat. Parancsoljon!

PAULIK ANTAL, a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója: Ďakujem za slovo Pani predsedníčka! Köszönöm a szót, elnök asszony. Vážená pani predsedníčka, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci, pán hovorca! Vážen pán štátny tajomník! Ako poverený hovorca vo svojom príhovore oboznámim Vás so stanoviskom Výboru národnosti v Maďarsku vo vzťahu k návrhu zákona o modifikácii

niektorých zákonov slúžiacich bezpečnosti Maďarska. Tento zákon prerokoval náš Výbor na svojom zasadnutí 24. októbri.

Tisztelt Elnök Asszony! Képviselő Asszonyok és Képviselő Urak! Tisztelt Szószóló Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Mint a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága által felkért szószóló, felszólalásomban ismertetem önökkel a bizottság véleményét a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslattal kapcsolatban. A törvényjavaslatot bizottságunk október 24-ei ülésén vitatta meg, ekkor alakította ki a véleményét.

A most napirenden lévő javaslatcsomag meglehetősen nagy számú jogszabályt módosít, ahogyan az elhangzott minden előttem felszólaló szájából. A Nemzetiségek Bizottságának megítélése szerint ezek között mindössze kettő olyan törvény szerepel, amelynek a rendelkezései nemzetiségi minőségükben érintik közösségeink tagjait. Ilyennek gondoljuk a tervezet 4. pontjában szereplő, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítását, valamint a tervezet 13. pontjában a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény módosítását. Mostani felszólalásomban ezekkel a jogszabályokkal kapcsolatban foglalom össze bizottságunk véleményét.

Előre szeretném bocsátani, hogy a nemzetiségi szempontok figyelembevételével e jogszabályok szorosán összefüggenek a mai nap ötödik napirendi pontjában szereplő, a területi közigazgatás működésével, az ingatlan-nyilvántartással és a területfejlesztéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló tervezet 13. pontjával. Az említett pont az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény módosítását kezdeményezi. Az akkori felszólalásomban ismertetem majd azokat a nemzetiségi névhasználathoz fűződő jogokat, amelyek megvalósulásához kapcsolódnak a most tárgyalt jogszabályi rendelkezések.

(11.30)

Tisztelt Ház! A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény az Alaptörvény felhatalmazása alapján foglalja össze a Magyarországon élő nemzetiségek jogait. Ezen alapvető jogok egyike az anyanyelvű névhasználathoz fűződő jog. E jog szemmel is látható megjelenésének elsődleges forrása az anyakönyvi bejegyzés, majd az ennek alapján kiadott, személyi azonosításra alkalmas dokumentumok, a személyazonosító igazolvány, az útlevél, a jogosítvány, és ezekkel összefüggésben, illetve együttesen felmutatva a lakcímkártya.

Az anyanyelven történő anyakönyvezés, majd a nemzetiségi nyelvű nevet tartalmazó dokumentumok megszerzésének nehézségeiről a mai ötödik napirendi pontban szólok majd részletesen. Most csupán annyit szeretnék elmondani ezzel összefüggésben, hogy a nemzetiségi jogokat biztosító törvényi alapok mára

kialakultak, és sok mindenre kiterjednek, ezek összehangolása azonban még várat magára, illetve a gyakorlati végrehajtásukban még vannak hiányosságok.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény ma a nemzetiségek országgyűlési szószólóinak, illetve volt szószólói adatainak nyilvántartásán kívül nem tartalmaz egyéb utalást a nemzetiségekhez kötődő feladatokra a nyilvántartások kezelése során. Így nem utal arra sem, hogy ma Magyarországon az Alaptörvény és a nemzetiségi törvény rendelkezései alapján az itt élő, valamely nemzetiséghez tartozó személyeknek joguk van arra, hogy adott esetben, amennyiben ezt igénylik, nevüket két nyelven, anyanyelvükön és magyarul is tartalmazza mindenekelőtt az anyakönyvi nyilvántartás, majd ennek alapján a személyi okmányaik.

Szándékosan említettem első helyen a nemzetiségi anyanyelvű nevet, mert bár a mai magyarországi gyakorlat ezt nem így alkalmazza, véleményem szerint ahogyan evidencia, hogy ha egy gyermek Szlovákiában egy ottani magyar családba születik, akkor az egy magyar gyermek, ugyanúgy magától értetődik az is, ha egy másik gyermek egy magyarországi szlovák családba születik, az egy szlovák gyermek. Tehát a nevet a születésekor a szülő igényére, anyanyelvén kell anyakönyveztetni, majd ezt követően kell feltüntetni az anyakönyvben a gyermek nevét magyarul, ezt követően pedig a személyi okmányokban, nyilvántartásokban is ennek megfelelően kellene eljárni.

Jelenleg a személyazonosításra alkalmas okmányok közül a személyi igazolványon, illetve a magánútlevelelben van lehetőség arra, hogy a nemzetiséghez tartozó polgárok, ha ezt igénylik, megjeleníthessék nevüket a magyar mellett a nemzetiségi anyanyelvükön is, a személyi igazolvány-kártyán azonban a dokumentum hátlapján, mintegy eldugva azt a kártyát kézbe vevő hatósági személyek szeme elől. Ezt a gyakorlatot a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága nehezményezte a kibocsátó hatóságnál.

Az útlevelek esetében némileg érthetetlen bizottságunk tagjai számára, hogy a hatályos rendelkezések értelmében csupán a magánútlevelekben tüntethető fel a nemzetiséghez tartozó személyek neve anyanyelvükön. Leginkább azért nem értjük e korlátozást, mivel a nemzetiségi szószólók esetében, akik jogosultak diplomata-útlevelel használatára, éppen az nem valósulhat meg, amivel érveltünk a kétnyelvű névnek az útlevelelben történő feltüntetése mellett, vagyis, hogy az anyaországi utazások során nem prezentálhatjuk a magyarországi nemzetiségpolitikai gyakorlat egy újabb elemét azzal, hogy diplomata-útlevelelünkben szerepelhet a nevünk anyanyelvi változata is.

A közvetkező, a személyazonosító igazolvány mellett azonosításra alkalmas fényképes dokumentum a jogosítvány. A nemzetiségi nyelvű név feltüntetésére a jelenleg alkalmazott kártyaformátum aligha alkalmas, mivel azon már így is olyan adattömeg szerepel, ami már most is olvasásra épp hogy alkalmassá teszi azt. Ugyanakkor bizottságunk tagjai fenntartják azt a

javaslatukat, hogy keresni kell a megoldást ennek a lehetőségnek a biztosítására is.

Bizottságunkban, illetve egy, a nemzetiségi névhasználat témájához kapcsolódó konferencián nemrégiben az is felmerült, hogy a mai technikai, technológiai fejlettség szintjén az sem kellene hogy gondot okozzon, hogy maguk a személyazonosító kártyák adatainak megnevezései, rovatai is szerepelhessenek nemzetiségi nyelven a dokumentumon azon nemzetiséghez tartozó személyek esetében, akik ezt igénylik. Erre is van már példaként követhető európai uniós gyakorlat, ahogyan az Unió kívüli szomszédos országokban sem lehetetlen az ilyen okmányokat igényelni.

Az elektronikus nyilvántartási rendszer lehetővé teszi összesen húsz adatunk nyilvántartását. Természetesen ezen túl sem okozna gondot az, ha egyéb, illetve újabb adatok kerülnének be ebbe a körbe. Különösen igaz ez, ha egyébként nem egy újabb adatról beszélünk, hanem csupán egy, a nyilvántartásban már szereplő adatunk megkettőzéséről. Természetesen ez nem azt jelentené, hogy a nyilvántartásban megjelenik az egyes nemzetiségekhez tartozók regisztrációja, hiszen az egy úgynevezett védett adatunk, amelyet az állam vagy szervei nem rögzítenek.

Ahogy említettem, a mai gyakorlat nem tükrözi a nemzetiségekhez tartozók nevének ilyen értelmű használati lehetőségét, ám most ezzel kapcsolatos módosítási javaslatunk nem lesznek, tekintettel arra, hogy bizottságunkban sem alakult ki konszenzus ezzel az elvi felvetéssel kapcsolatban. Amiért mégis megemlítem, az az, hogy sem a hatályos, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény, sem pedig a most beterjesztett módosítás nem gondol arra, hogy adott esetben a nemzetiséghez tartozó polgár nevét mindkét változatában, anyanyelvén és magyarul is meg kell jeleníteni az egyes nyilvántartásokban.

Tisztelt Ház! A másik módosítási javaslat, amely a most előttünk fekvő csomagban érinti a nemzetiségek jogainak érvényesítését, a törvénytervezet 13. pontjában szereplő, a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény módosítási javaslata. Eme törvény hatályos szövegével kapcsolatosan ugyanazok az észrevételeink, amelyeket az eddigiekben ismertettem, mégpedig az, hogy ez sem tartalmaz semmilyen utalást arra, hogy a nemzetiséghez tartozó polgárok nevét akár két nyelven, anyanyelvén és magyarul is kell adott esetben kezelnie az azonosítást lehetővé tevő rendszernek.

Természetesen az általános vitának ezen a pontján nem ismétlem meg az elmondottakat, csupán jelezni szeretném újra, hogy adott esetben érdemes ilyen szemmel is áttekinteni a mindenkori törvény-módosítási tervezeteket már az előkészítésük egy korábbi fázisában.

E felvetésekkel, észrevételekkel a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága elfogadásra javasolja a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló tervezetet. Dákujem Vám za pozornost! Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a kétperces felszólalások következnek. Elsőként Fazekas Sándor képviselő úr jelentkezett, a Fidesz-képviselőcsoportjából. Megadom a szót két percben. Parancsoljon!

DR. FAZEKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Többben megszólítottak itt a vitában, és úgy látom, hogy nem árt, ha néhány kérdést kiemelten kezelünk, mert a tervezetnek bizonyos részei körül forog a polémia jelenleg.

Az Ander Balázs képviselő úr által elmondottakhoz, amelyekből nagyon szerény logikai összefüggés állapítható meg, én külön nem kívánok semmit hozzáfűzni. Azt javaslom, esetleg a jegyzőkönyvben nézze majd meg alaposan, hogy mit mondott, azt hiszem, ebből okul a következő hozzászólásra nézve.

Szabó Timea képviselő asszonyt pedig, akit mindig elragad itt a szenvedély, annyira elragadta, hogy megint nincs itt, amikor választ kaphatna a felvetésekre. De azért azt el szeretném mondani, hogy... (*Arató Gergely: Azért kértél szót, hogy végigsérts mindenkit?!*) Én mindig meghallgatom Arató képviselő urat, tehát kérem, hogy legyen szíves ő is meghallgatni engem. El szeretném azt mondani, hogy itt azért van egy alapvető, gyaníthatóan a félreértésből vagy a politikai irányultságból adódó fogalomzavar, ugyanis itt többben azt mondják, hogy az állam ebből a szociális segítési területből kivonul vagy visszavonul.

Tisztelt képviselő hölgyek és urak, a magyar állam nemcsak a központi szerveket jelenti, hanem az önkormányzatok is a magyar állam részei. (*Közbeszólások az ellenzéki pártok soraiból. - Z. Kárpát Dániel: A saját Alaptörvényeteket olvasd el! Az Alaptörvény szabályozza.*) Látom azt, hogy vannak más jogfelfogások is. Lehet, hogy az önök idején nem volt az, amikor kormányoztak, az önkormányzatok világa ugyanis szerves része az államnak, ezt törvények, alkotmány, különböző szabályok is rögzítik.

Tehát az önkormányzatok, amelyek a legközelebb vannak a polgárokhoz, igenis tudnak segíteni, ehhez a megfelelő háttérrel rendelkeznek, ismeretekkel, s az állami költségvetés ehhez a megfelelő forrásokat is biztosítja. S ehhez képest vannak az államnak a központi szervei. Tehát szerintem innen kell kiindulni a vitában, nem összekeverni a fogalmakat és a tényeket. Köszönöm. (*Taps a kormánypárti oldalón.*)

ELNÖK: Képviselő úr több ellenzéki képviselőtársunkat is megihlette, így most kétperces felszólalások sorozata következik, elsőként Ander Balázs, a Jobbik képviselője. Parancsoljon!

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök asszony. Nagyobb műveltséggel talán akkor a logikai lánc is fölismerhető lenne. No, erről csak ennyit. (*Felzúdulás a Fidesz soraiban.*)

Államtitkár úr, 15 éve változatlan a szociális vetítési alapra átkeresztelt öregségnyugdíj-minimum.

Mekkora az összesített infláció 2008 óta, mennyit ér az akkori 28 500 forint most? A munkából sokszor nem nyugdíjba, hanem egyenesen a temetőbe kerülnek a magyar dolgozók. Hány egészségben eltöltött évre számíthatnak, ha mégis megérik a nyugdíjat? Aztán előfordulhat-e, államtitkár úr, hogy mondjuk, az intézményi térítési díjak miatt a kínai mintára bevezetett szülőtartás olyan hústépő harapófogóba szorítja a saját gyermekeikről is gondoskodni köteles közepp generációt, ami elviheti adott esetben a jövedelem felét is?

(11.40)

Államtitkár úr, meddig fordulhat elő, hogy szociális területen diplomával dolgozók bérét ki kelljen egészíteni, hogy az elérje a garantált bérminimumot, és ilyen körülmények közepette akarnak maguk ilyen változtatásokat áterőszakolni - meg is fog nyilván történni - az Országgyűlésen?

Államtitkár Úr! A magyar emberek aktív éveikben bizony sok esetben szegénységre vannak kárhordoztatva. Hozzátennem, hogy az Európai Unión belül a bolgárokat előzzük csak meg az egy főre jutó fogyasztás tekintetében, viszont mi fizetjük az Európai Unión belül a legmagasabb áfát. Aztán a magyar embernek nyugdíjasként vagy éppen hogyha beteg hozzátartozóról, családtagról kell majd neki gondoskodnia, akkor meg majd a túlélésért kell küzdenie.

Államtitkár Úr! Hogy érzi: ez a törvényjavaslat javítani fog mindezen? Államtitkár úr, ön érezte azt a kognitív disszonanciát, amikor akkor Fazekas képviselőtársam itt nem fogott föl? Erre próbáltam utalni.

Amiről önök beszélnek és amit megvalósítanak, az két külön dolog: vizet prédikálnak, és bort isznak. Köszönöm. (*Taps a Jobbik padsoraiban.*)

ELNÖK: Kanász-Nagy Máté, az LMP képviselője következik két percben. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen. Valóban, az önkormányzatok tudnak segíteni és segítenének is, hogyha erre minél több lehetőségük lenne. Akkor nyilván képviselő úr felszólalása azt jelenti, lehet, hogy tud már valamit, amit mi még nem, hogy visszaadják az önkormányzatoknak az iparüzési adót, a gépjárműadót, illetve azokat a támogatásokat, amiket az elmúlt időszakban például a Covidra hivatkozván a kormány elvont tőlük.

Hiszen nyilván segíteni akkor lehet, hogyha erre megvan a lehetőség. Én egyébként 2019-től népjóléti alpolgármester voltam, tehát pont a szociális területre rendelkeztem némi rálátással az önkormányzatok világában. Valóban nagyon komoly munkát kellett kifejtetni, hogy azt a fapados szociális rendszert, amit fideszes képviselőtársak maguk mögött hagytak, hogyan tudjuk fejleszteni és építeni.

Tehát valóban, a részünkről a szándék az építés az önkormányzatok világában is. Ehhez forrásra és lehetőségekre van szükség, azon adóbevételek és azon

támogatások visszaadására, amit a fideszes kormányzat pláne az elmúlt ciklusban elvett tőlük. Köszönöm szépen. (*Taps az LMP padsoraiban.*)

ELNÖK: Lőcsei Lajos képviselő úr következik, a Momentum képviselője. Parancsoljon!

LŐCSEI LAJOS (Momentum): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Úgy érzékelem, hogy a kormány valóban el fogja fogadni ezeket a törvényjavaslatokat (*Rétvári Bence: A parlament fogja elfogadni. - Közbeszólások a KDNP padsoraiban.*), de arra szeretném kérni önöket, hogy ha mégis éreznek egy kis emberséget, egy kis empátiát magukban, akkor legalább ezt a hatalmas áfabevételt, ezt az ezermilliárdos összeget, ami a mi befizetéseinkből folyt be - a megemelkedett állami áfából és a jövedékiadó-bevételekből -, annak legalább a felét juttassák vissza az önkormányzatokhoz, például a szociális normatíva megemelésével, hogy valóban az önkormányzatok tudjanak segíteni a rászoruló családoknak, a rászoruló háztartásoknak.

Nagyon kérem önöket, hogy ne engedjék el a legkiszolgáltatottabbak kezét egy ilyen gazdasági válságban. Köszönöm szépen. (*Taps a Momentum és az MSZP padsoraiban.*)

ELNÖK: Mielőtt megadnám a szót Varga Zoltán képviselő úrnak, aki kétperces felszólalásra kért szót, jelezném, hogy a képviselő úr lesz a következő normál hozzászóló is. (*Varga Zoltán: Visszavonom.*) Ebben az esetben akkor a normál hozzászólásának keretében tudja elmondani ezt is, amit a kétperces felszólalásában szeretett volna.

Nagy Csaba képviselő úr a Fideszből jelentkezett még kétperces felszólalásra, de ebben a kétperces körben, mivel Fazekas képviselő úr már felszólalt a Fidesz-frakcióból, még egy képviselőnek ugyanabból a frakcióból nem tudok szót adni, így a következő körben lesz lehetősége.

Időközben pedig bejelentkezett kétperces felszólalásra Hollik István képviselő úr, a KDNP részéről. Ilyen értelemben megadom a szót Hollik István képviselő úrnak. Parancsoljon!

HOLLIK ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Az egészen bizonyos, hogy a demagógia Nobel-díját Szabó Timea fölszólalásával elnyerte. Ander Balázs is ott volt, de ő csak a második helyezést érte el. Ugyanis a helyzet az, hogy Szabó Timea képviselő asszony bejön, tart egy gyűlöletnegyedórát, a megszólalása még nyomokban sem tartalmaz olyan megjegyzést, ami egyébként a törvényjavaslatra vonatkozik, az szimplán hazugságok sorozata a kormány politikájával kapcsolatban, és utána, mint aki jól végezte dolgát, elmegy.

És ennek a pártnak, az ő pártjának a neve az, hogy Párbeszéd. Nekik ez a párbeszéd: idejönnek, gyűlölködnek, majd elmennek. Azt gondolom, hogy nem ebben a vitakultúrában szeretnék élni. És hogy miért mondom azt, hogy demagóg?

Azt mondja a tisztelt képviselő asszony - szó szerint följegyeztem -, hogy az államnak ezen törvényjavaslat alapján azért, mert megváltoztatjuk a gondoskodási sorrendet, szociális területen nincs felelőssége. Ezt hol olvasta?! Ezt hol olvasta, tisztelt képviselő asszony?! Nem tudok önnel vitatkozni, mert nincs itt! De hát ez éppen ellentétes a törvényjavaslat szövegével. Ezt senki nem állítja, ez nincs a törvényjavaslatban benne. Tehát kérem szépen önöket, hogy hazugságokat erről a törvényjavaslatról ne híreszteljenek!

A másik: Ander Balázs képviselő úr a Rerum novarumról beszélt. Abban éppen hogy benne van a szubsidiaritás fogalma - onnan származik egyébként -, és a gondoskodási sorrend meghatározása éppen a szubsidiaritás elvének való megfelelést jelenti.

Az emberi természetről Kanász-Nagy Mátéval izgalmas vitákat fogunk folytatni, de az viszont kimeríti a kétperces időkorlátot, úgyhogy azt majd máskor. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypárti padsorokban.*)

ELNÖK: Mégis lesz a DK frakciójából is kétperces hozzászóló, Arató Gergely képviselő úr, parancsoljon!

ARATÓ GERGELY (DK): Képviselő úr hozzászólása szelíd nosztalgiát támasztott bennem Nacsa Lőrinc megfontolt, szakmailag megalapozott hozzászólásai iránt.

Képviselő úr, azon túl, hogy idejének több mint felét képviselőtársunk sértegetésére fordította (*Hollik István: Tényeket közöltem. Nincs itt!*), azt állítja, hogy nem arról szól a javaslat, hogy az állam kivonul a szociális ellátásból. Hát, miről, drága képviselő úr?! Eddig ezt Gy. Németh Erzsébet képviselő asszony nagyon részletesen elmondta önöknek - ha már nem olvasták a saját javaslatukat -, hogy mi volt eddig a törvényben. (*Hollik István nevet.*) Eddig az volt benne, hogy ez állami és önkormányzati feladat, most meg az van benne a törvényben, hogy oldja meg a magánszemély, oldja meg utána a családja, utána a karitatív szervezetek, egyházak, utána az önkormányzatok - és nem, képviselő úr, az önkormányzat nem azonos az állammal -, és utána lép be csak az állam. (*Hollik István közbeszól.*)

Drága Képviselőtársak! Mondják már el, hogy hogyan védi meg az embereket ez az állami gondoskodás! Hogyan biztosítja ez azt, hogy a magyar polgárok biztonságban érezhessék magukat?

Az az igazság, hogy egy őszinte mondatuk volt ebben a vitában eddig, amikor azt mondták, hogy a gyakorlatban igazítják. Ez így van, mert önként szétverték már az elmúlt 12 évben a szociális gondoskodás rendszerét, valójában megszüntették az állami szociális gondoskodást. Odalökték az önkormányzatokra a feladatokat anélkül, hogy forrást adtak volna nekik. Most ezt beleírják a törvénybe is.

Szép dolog az őszinteség, csak akkor legalább álljanak ki és vallják be, hogy nem érdekli önöket a

magyar társadalomnak az a része, akinek nem a magánrepülőgép, a villa meg a jacht a problémája! Álljanak ki, mondják el azt, hogy lemondanak a szegény emberekről, hogy az út szélén hagyják őket, és most ezt iktatják törvénybe! Mert akkor azt mondanám, hogy ugyan önöknek nincs igazuk, önök borzasztó kárt okoznak ennek a nemzetnek, de legalább őszinték. De önök erre sem képesek, hogy bevallják azt, hogy mit csinálnak igazából. *(Taps az ellenzéki pártok padso-raiban.)*

ELNÖK: Most térünk vissza az írásban előre bejelentett felszólalók köréhez. Ennek keretében pedig Varga Zoltán képviselő úr következik, a DK frakciójából. Megadom a szót, parancsoljon!

VARGA ZOLTÁN (DK): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Az előttünk fekvő szöveggyűjtemény címe Magyarország biztonsága... - Magyarország biztonságáról szól. Valóban így van ez? Valóban így lenne?

Államtitkár Úr! Nem véletlenül az Orbán család biztonságáról szeretnének beszélni? Nem véletlenül a Fidesz hatalmának biztosításának biztonságáról akarnak beszélni? *(Rétvári Bence: Aratót hallottad?)* Mert hogy egy állam biztonsága az egyén biztonságánál kezdődik, és éppen önök azok, akik ebben a mostani förmedvényben, szöveggyűjteményben gázolják azt halálra.

Erről van szó! És annyi, de annyi mindenről lehetne beszélni, kellene is beszélni az előterjesztés kapcsán, és higgyék meg, hogy lenne szókincs bőven, hogy megértsék az amúgy időnként szelektív süketiséget mímelő kormány és a kormánypárti képviselők is, hogy mire gondol manapság most már immár tízmillió magyar, akik szenvednek a kormány intézkedéseitől.

De engedjék meg, hogy mégse ereszkedjek le a Fidesz 5. számú tagkönyvének a mocskos szájú, alpári szintjére, ez maradjon csak meg az önöké, a szemforgató, úrhatnám, és hazug kormánypártok billoga. *(Rétvári Bence közbeszól.)* Egyrészt mint a Népjeléti Bizottság elnöke muszáj, hogy elmondjam önöknek az amúgy szinte mindennapos tapasztalatomat a bizottság működése és a javaslat kapcsán.

Mivel érdekes módon nem a Népjeléti Bizottságot jelölte ki a házelnök az előterjesztés feldolgozására, ezért saját hatáskörben én magam kértem a bizottság tagjait, hogy döntsünk arról, hogy kívánja-e a bizottság tárgyalni az előttünk fekvő salátatörvényt.

(11.50)

És azt hiszem, joggal gondolom, nem kell agysebésznek lenni ahhoz, hogy megértsük mindnyájan, hogy egy olyan javaslatcsomagot a bizottságnak nemcsak lehetősége, hanem kötelessége lenne tárgyalni, amely salátatörvényben, persze mélyen elrejtve, a kormány cinikus és gátlástalan módon bejelenti, hogy a sehol nem tapasztalható intenzitású, az Európában

sehol nem érzékelhető mértékű orbáni infláció, az elmúlt 12 év gátlástalan lopása, a forint tönkretétele után fojtogató gazdasági, szociális és társadalmi válság közepette a kormány már elvi síkon sem képes és hajlandó részt vállalni az általuk megnyomorított, meglopott emberek megsegítéséből.

Olyannyira így van ez különben, ahogy én gondolom, hogy még az önök politikusa, Selmeczi Gabriella képviselő asszony is maga nyilatkozta azt a média megkeresésére, hogy addig nem tud véleményt formálni és mondani, míg a Népjeléti Bizottság azt nem tárgyalja és nem alakít ki véleményt minderről. Majd alig pár napra rá, az összehívott Népjeléti Bizottság ülésén, tudják, hány kormánypárti képviselő jelent meg a bizottsági ülésen, ahol hivatott lett volna a bizottság eldönteni, hogy egyáltalán erről a kérdéstről beszéljünk, beszélhetünk-e? Hány képviselőben volt annyi bátorság, annyi jellem, hogy a szemünkbe vagy 10 millió magyar ember szemébe nézzen, és ott védje meg a lehetetlent: azt, hogy Orbán Viktor, az önök kormánya miért költ inkább százmilliárdokat a Karmelita kolostorra, a luxusrepülőzésre, ad milliárdos támogatást a haveroknak, a saját családnak, a kézből etetett oligarcháknak, de még a családtagjainak is, mint hogy az általuk éppen most árokba rúgott magyarok millióit segítené? Tudják, hány kormánypárti képviselő jött el a Népjeléti Bizottság ülésére? Típpeljük meg, hányan jöttek el! De ne tippeljük, elmondom: nulla, egyetlenegy darab kormánypárti képviselő sem volt ott, Selmeczi Gabriella sem volt ott. Így nemcsak az ülés vált különben határozatképtelenné, persze, az is, de mivel a házszabály szerint a döntés a törvényjavaslat vitájáról határidőhöz volt kötve, és az a határidő éppen aznap, tehát most hétfőn járt le, így a bizottság el is veszítette a lehetőségét annak, hogy a magyarok millióinak életét, életminőségét tovább erodáló törvényjavaslatról egyáltalán érdemi vitában dönthessen vagy alakíthasson ki véleményt.

Gyáva dolog volt ez, tisztelt képviselőtársaim, aljas és cinikus. Olyan mértékig, hogy még a saját képviselőtársukat, Selmeczi Gabriellát is a hazugság mocskában hagyták, mint hogy szembenézzenek a tényekkel. De hát, nem is csodálkozhatunk mindezen, hiszen nem gondolnám, hogy a kormánypárti képviselők, önök, nem ismernék a saját esküjüket, vagy akár az alapvető közösségi normákat - Hollik képviselő úr -, hogy a szociális gondoskodás, az ezekből fakadó jogok garantálása az állam alkotmányos kötelezettsége, amelyeket az államnak minden körülmények között biztosítani kell a polgárainak. *(Hollik István közbeszól.)*

Tudják, érdekes módon így van ez az egész civilizált Európa, sőt a világ minden normális országában, de még az ismert féldiktatúrák vagy diktatúracsökk nyomasztó világában is, kivéve persze néhány igazán elvetemült világot, melynek a szegényteljes és szűk csoportjához tartozik ma már az önök rendszere, az Orbán-rezsim is.

Emlékeznek, a maguk vátesze, a törzsfőnöke alig egy éve döngette a mellkasát: „mi itt nem fogunk megfagyni télen” - mondta ő. „Kinek mit intézett a kormánya” - ez is az ő szájából hangzott el, ő mondta, de hát,

emlékeznek, gondolom, a külügyminiszterük szavára is, aki Moszkvából hazajövet a tavalyi év szeptember végén jelentette be sugárzó arccal, hogy az elkövetkezendő 15 évre nemcsak biztosítva lesz az ország, Magyarország energiaellátása, de garantáltan alacsony áron, sokkal alacsonyabban, mint bárhol máshol Európában, függetlenül attól, hogy mi történik a határainkon kívül.

De mi történt? Hát, mára kiderült, hogy mindezekből egyetlenegy megveszekedett szó nem volt igaz. Miközben látjuk most, hogy a gáz világpiacon árában bőven az orosz agresszió előtti szintre, ötödére csökkent, addig mi van itt, nálunk, a szürreális orbáni dimenzióban? Hét-szeresére emelkedik. Ezért a lakosság meghatározó része, a java, természetesen köztük leginkább az idős és nyugdíjas emberek, az egyik napról a másikra a fizetés-től fizetésig alig kijövő melósok, az egy fillér tartalékok megtakarítási nem tudó emberek milliói, családok százai most azon rettegnek, hogy meg fognak fagyni, ellentétben azzal, amit az önök főnöke ígért. Ez ma a szóbeszéd a piacon és a villamoson is. *(A kormánypárti padosrok felé mutatva.)* Nekik, nekünk, magyaroknak ezt intézte az önök kormánya, ezt, a hazug Orbán-kurzus: a rettegést *(Rétvári Bence: A 2013-as gázarat...)* már nemcsak a jövőtől, hanem a jelentőtől is.

A tél pedig, tudjuk nagyon jól, közeledik, bármennyire is süt most kint a nap, miközben a kormányfő, emlékeznek, alig egypár hete, talán egy hete volt, 12 százalékos munkanélküliséget vizionált. 12 százalékos, ő mondta, márpediglen, ha ő ennyit lát, az valószínűleg a duplája lesz a valóságban.

Mint ahogy féltő, de szinte biztos, hogy lesznek nyomorgó, fázó és éhező tömegek is, olyanok, akik a saját fűtetlen lakásaikban, házaikban fognak megfagyni Orbán miatt, önök miatt, ellátás és szociális gondoskodás nélkül, mert ha már munka sem lesz, akkor fizetés sem lesz. Márpediglen, ha fizetés nem lesz, akkor újabb milliók maradnak a legkisebb remény nélkül, hogy bárhonnan is segítséget kaphatnának, merthogy nekik ezt intézte az Orbán-kormány, az önök kormánya.

A kormány szerint ugyanis a jövő évtől, mint ahogyan ezt sokszor elmondták már, de nem elégszer, az állam csak kisegítő szerepet játszik majd a szociális ellátás és gondoskodás terén, mindenki elsősorban magáért lesz felelős, vagyis elsősorban az egyén, majd a hozzátartozó, az önkormányzat és a karitatív szervezetek következnek, és a felelősségi sorban is - lehet itt listázni, meg arról beszélni, hogy ez csak egy papír - a kormány mégiscsak önmagát jelölte meg a lista végére, és ez felháborító!

Persze, a mostani módosítást úgy is értelmezhetjük, hogy az állam már nemcsak intézményi, hanem elvi szinten is hátrálépett a rászorulókról való gondoskodásban, ez pedig - önök is tudják nagyon jól, nézzenek mélyen magukba, tudniuk kell - a vég nagyon sok millió magyar számára, ami pedig a Demokratikus Koalíció és az árnyékkormány szerint egyszerűen elfogadhatatlan, embertelen, aljas és cinikus húzás. Mert, ugye, azzal mindenki tisztában van, hogy

abban az esetben, ha az egyén képtelen magán segíteni, akkor nagy valószínűség szerint a családja is hasonló helyzetben van, a család sem fog tudni segíteni, ugyanolyan nyomorult helyzetben kínlódik és tengődik, mint ahogy a családfenntartó vagy a család bármelyik tagja, mert a család így egy egység. Akkor ki fog segíteni? - kérdezem én. Önök megkérdezték önmaguktól, hogy ki fog akkor segíteni? A civil szervezetek? 12 éve küzdenek ellenük, üldözik és teszik tönkre őket. Hát, a civil szervezetek mindent megtesznek, még ebben a helyzetben is, ami az erejükből telik, csak az a baj, hogy ez már kevés, ők már most is erőn felül teljesítenek. Nézzük már meg, hogy mit csináltak például az Oltalom karitatív szervezettel! Hölgyeim és Uraim! Nézzenek már magukba, és utána szégyelljék magukat amiatt, ami itt történik! *(Rétvári Bence: Vagy aki nem fizette be a tb-járulékot az alkalmazottjai után...)* Amit eddig tettek a civil szervezetek, az eddig is tiszteletreméltó volt, de azt hiszem, nyugodtan kijelenthetjük, hogy ők elérték a teljesítőképességük határait.

De akkor kik fognak segíteni? Az önkormányzatok talán? Fazekas képviselő úr elment, pedig a kétperces hozzászólásomat hozzá intéztem volna, így nem tudom neki elmondani, hogy valami fatális tévedésben van, amikor az önkormányzatok segítségéről beszél. Tudják, én Debrecenből érkeztem, én egy debreceni politikus vagyok. Én az önkormányzatok világát jól ismerem, és önkormányzati képviselőként is jól láttam azt, hogy milyen helyzetbe kerültek önök miatt, az orbáni gazdaságpolitika miatt, az elmúlt 12 év kormányzati szabadrablása miatt az önkormányzatok is. Debrecen: tudják, miről beszélek, a fideszes órvárosról, az önök éles szabályjáról, amelyiket Budapest ellen próbáltak kikovácsolni. Debrecenről és a szervilis, Orbánhoz feltétel nélkül hű városvevőkről beszéllek, arról a Debrecenről, amelyik a fideszes helytartók mellett vagy ellenére is éppen a csőd szélén tántorog.

(12.00)

A most bejelentett megszorító intézkedések hatására a holnapi közgyűlés fog Debrecenben arról dönteni, hogy a közvilágítást csökkenteni fogják, de ez a lehető legkisebb baj, ami történhet, bár hozzá kell hogy tegyem, elfogadhatatlan. De az igenis vérlázító, felháborító és arcpirító, hogy Debrecenben, tehát az önkormányzatokban megint pont a legelesettebbeket, a gondoskodásra rászorulókat találja meg a fideszes városvezetés.

Debrecen fideszes vezetése a holnapi napon fogja elfogadni, hogy öt szociális intézményt zárjanak be a költségek csökkentése miatt, ezzel szinte halálra ítélve az intézmények közelében lakó nyugdíjasokat, rokkantakat, az ott élő idős embereket vagy a demens betegeket. De nyilvánvaló, tisztelt Ház, hogy Debrecen vezetése a kormányzati példát majmolja, az előttünk fekvő szegényteljes törvényjavaslat szegényteljes eszmeiségét követve maga is rúg egy hatalmas nagyot a rászoruló embertársainkon, nyilván, de legalábbis bízom

benne, hogy ez az embertelenség a debreceni szervilis Orbán-helytartókra jellemző, és a többi önkormányzat a legkevésbé sem fogja ezt követni, és valami más módon próbálja megmenteni magát, de a tény mégiscsak tény marad.

Az önkormányzatok most az életükért, a fennmaradásukért küzdenek, azért futnak, hogy egyáltalán életben maradjanak, hozzá kell hogy tegyem: reménytelenül. Önök miatt reménytelenül! Egy önkormányzati vezető fogalmazta meg azt, hogy nem az a kérdés ma már az önkormányzatok között, az önkormányzati vezetők között, hogy melyik város vagy falu fog elbukni, mert nem kétséges, hogy mind. Mind a 3600 település vagy 3200 település, a végén mindenki padlót fog, és ahogy fogalmazott, azon dolgozik most minden vezető, hogy ne az ő települése legyen az első, aki ezt megteszi, akik bedobják majd a törölközőt, de a vége mindnek ugyanaz lesz: be fognak csődölni, bele fognak halni abba a gazdaságpolitikába, amit önöknek köszönhetünk.

Persze, a csomagból még rengeteg minden kiderül. Engedjék meg, hogy most képviselőtársaimat ne ismétljem, mégiscsak azt kell hogy mondjam, nyilván az, hogy az öregségnyugdíj-minimumot átkeresztelik szociális vetítési alapra, önmagában még nem lenne katasztrófa. Az öregségnyugdíj-minimum 2008 óta változatlan, ezt is sokszor hallottuk már, de nem elégszer, 28 500 forint. Ez önmagában katasztrófa. Ez persze azért fontos, mert egy sor szociális ellátás összege ehhez kötődik. Azonban a javaslatból az egyáltalán nem derül ki, hogy az átnevezésen túl, a játékon, a szavakon túl lesz-e igazán jelentősége a módosításnak. De engedjenek meg most egy nagyon szubjektív megjegyzést: nagyon félek attól, ismerve az önök logikáját, hogy sok jóra senki nem számíthat az átnevezés kapcsán.

Ezek után sajnos kijelenthetjük, én mindenképpen kijelentem, hogy Orbán az általa vezetett, már rég szétlopott, kormány, motor, és vitorla nélküli súlyyodó hajót, rajta a becsapott tízmillió kétségbeesett magyarral most magára hagyta végérvényesen, gyáván elmenekült az általa okozott katasztrófa elől, és mindezt most még cinikusan törvénybe is foglalja. Én azt mondom, hogy szégyelljék magukat, szégyelljék Orbán Viktort, mert úgy látszik, hogy nekünk csak ő jutott, de ez nagyon kevés. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a DK soraiból.)*

ELNÖK: Most Bakos Bernadett képviselő asszony következik, az LMP frakciójából. Megadom a szót. Parancsoljon!

BAKOS BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Most egy olyan salátatörvény vitáján vagyunk, amelyben a kormány világosan kimondja, hogy az egyén szociális biztonságáért elsősorban önmaga, másodsorban a családja, majd az önkormányzatok, a civil szervezetek és csak végső soron az állam felelős. Márpedig ha a kormány elegánsan egy salátatörvényben átdobja az egyik legfontosabb feladatát az

önkormányzatoknak, akkor mégiscsak érdemes megnézni, hogy mennyire készítette fel erre a kormány az elmúlt 12 évben őket. Elárulom: semennyire.

(Az elnöki széket dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

A NER lényege ugyanis abban is kristálytisztán meglátszik, hogy hogyan bánik az önkormányzatisággal, a helyi népképviseléssel. A rendszerváltás után konszenzus volt abban a kérdésben, hogy a helyi ügyekbe közvetlenül legyen beleszólásuk az ott élőknek, ezért viszonylag erősnek mondható önkormányzatot alakított ki az állam. Sajnos, a Fidesz 2010-es győzelmével határozott visszarendeződés kezdődött el az önkormányzatiság terén. Azt tudjuk, hogy Orbán Viktor meggyőződése szerint csak az a jó döntés, amit ő hoz meg, ezért központosítani kell a hatalmát. Ennek a megalomániájának itták meg a levét a helyi önkormányzatok is.

A fideszes kétharmad 2010 óta folyamatosan csorbítja a helyi népképviselők forrásait és lehetőségeit. Jelenleg a magyar önkormányzatiság válságban van. Intézményrendszerük, döntési és pénzügyi mozgásterük is állami béklyóban, fejlesztési lehetőségeik pedig oligarchák csapdájában vergődnek. A 2019-es önkormányzati választás után az elvonások pedig felgyorsultak. Orbán Viktor így büntette meg azon településeket, ahol a magyar emberek mertek nem a Fideszre szavazni. Minden trükköt bevetettek, amivel igyekeztek, és azóta is igyekeznek ellehetetleníteni az ellenzéki vezetésű városokat.

Na, nézzük részletesen, hogy a kormány miket vont meg a településektől! A szolidaritási adót elvileg oktatási hozzájárulásként fizetik be a települések a központi büdzsébe, ám senki nem látja át, hogy valóban mire is költik, miközben romokban az oktatás, és még a pedagógusbér-emelést is Brüsszelből várják. Ha azonban ezt most nem kellene a településeknek befizetni, akkor nem kellene például összevonni iskolákat vidéken azért, mert nem futja nekik a rezsire. Például Budapest 36 milliárdot, Kecskemét pedig közel 4 milliárd forintot fizet be, és ez évről évre emelkedik.

Az iparüzési adó nagy részét a kormány elvonta az önkormányzatoktól, és féltő, hogy ez a folyamat is folytatódni fog a továbbiakban. Ez már a fideszes polgármesterek körében is felzúdulást kelt, gondoljunk például Székesfehérvár polgármesterének, Cser-Palkovics Andrásnak a kétségbeesett szavaira.

A kormány el akarja venni még a víziközműveket is, amelyek többsége jelenleg még települési tulajdonban van. A magas közműadóval eddig is büntették ezen cégeket. Ha ezt elveszik, akkor minden település vagyona csökken, ami szintén az önkormányzat gazdasági autonómiája ellen van. Az iskolákat már elvették 2012-ben, ami szintén csökkentette az önkormányzat helyben addig betöltött szerepét.

Vagy vegyük a nemzetgazdaságilag kiemelt beruházás nem olyan rég bevezetett intézményét! Ez lényegében arról szól, hogy sem az ott lakók, sem a helyi

önkormányzat nem szólhat bele abba, ha a kormány akár egy súlyosan szennyező gyárat szeretne telepíteni a város szélére. Ráadásul a gyárak által befizetett adóbevételt is az állam zsebre teszi, a helyieknek pedig marad a környezetszennyezés és az élhetetlenné tett településük.

Láthatjuk tehát, hogy a Fidesz teljesen tudatosan vonja meg a forrásokat és különböző területeket az önkormányzatoktól, így csorbítva azok autonómiáját. A NER telhetetlen kiscsömögként veszi el a településektől a saját jogon történő adóbeszedés jogát, így már az a kérdés, hogy beszélhetünk-e egyáltalán még önkormányzatiságról. Hiába érvel azzal dr. Fazekas Sándor, hogy az önkormányzat az állam része, ezeknek a mostoha intézkedéseknek a sorával nem erre utalnak.

Most mégis, miután elvonta minden forrásukat, törvényjavaslatban rájuk terheli a teljes szociális ellátás felelősségét. A most tárgyalt salátatörvényben a kormány nyíltan kimondja ezt, itt áll fekete-fehéren, elsősorban az egyén felelős saját szociális biztonságáért, majd a hozzátartozója, majd a lakóhelye szerinti települési önkormányzat, majd a karitatív szervezetek, és legvégső esetben pedig az állam. Ez a mértékű cinizmus egészen arcpirító, éppen ezért kíváncsian várjuk egyébként a kormánypárti városvezetők álláspontját a most tárgyalt javaslatról.

A NER által kivéreztetett önkormányzatiság helyett az LMP olyan közösségben gondolkozik, amelyekben érdemes élni. Az életminőséget nem a földrajzi véletlenek döntenek el, hanem az esélyegyenlőségre és az ökológiai fenntarthatóságra épülő önkormányzatiság és az ezt támogató kormányzás. Vissza kell adni az önkormányzatoknak a bevételeket, a vagyonelemeket, az intézményeket és a jogköröket. Ezután és csakis ezután valóban lehet nagyobb szerepük a szociális ellátórendszerben, mert a zöldpolitika a közösségek erejében hisz. Ennek alapkövei a települések és az önkormányzatok.

Minden, ami kis léptékű és helyi, az valóban támogatandó, de ehhez először olyan felelős kormányra van szükség, amely a feladatot csak a megfelelő forrásokkal együtt adja át az önkormányzatoknak. A most tárgyalt törvényjavaslat alapján ez jelenleg nincs így, ezért az LMP - Magyarország Zöld Pártja, ebben a formában ezt nem tudja támogatni. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az LMP és a DK soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Szeretettel köszöntöm képviselőtársaimat, és köszöntöm Jakab István alelnök urat vendégeivel együtt itt a 9. páholyban.

Folytatjuk munkánkat. A következő felszólaló a DK képviselőcsoportjából Gy. Németh Erzsébet képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony, öné a szó.

(12.10)

GY. NÉMETH ERZSÉBET (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Bocsánat, csak felrakom a mikrofont.

(Megigazítja a mikrofonját.) Igazából a vezérszónoklatomban, azt gondolom, elég sok mindent elmondtam, el tudtam mondani szerencsére, de nem állom meg, hogy Fazekas képviselő úr - aki már nincs itt a teremben - és Hollik képviselő úr - aki még szerencsére itt van a teremben, visszajött az előbb - néhány felvetésére ne reagáljak.

Fazekas képviselő úr arról beszélt, hogy az önkormányzatok is az állam, az államhatalom részei, az „államhatalmat” már csak én teszem hozzá. Igen, ha közgazdasági szempontból nézzük, akkor igen, de ha abból a szempontból nézzük, hogy a 12 év Fidesz-kormányta hogyan bánt az önkormányzatokkal, akkor, azt gondolom, nagyon-nagyon jelentős különbség van az állam által saját magára költő és az állam által az önkormányzatoknak lehetőséget és egyéb forrást biztosító tevékenység között. Azt gondolom, az önkormányzat akkor tud a szociális ellátásban megfelelő módon minőségi szolgáltatást nyújtani a rászorulóknak - és a „minőségi”-n van az egyik hangsúly -, ha ahhoz megvannak a tárgyi, pénzügyi és infrastrukturális feltételei is. Ebben sajnos nem nagyon tudtunk az elmúlt 12 évben előrelépni. Egy példát hadd mondjak: a Fővárosi Önkormányzatnál 2010 után egyetlenegy darab új férőhely-beruházás zöldmezős beruhásként, tehát újonnan nem indult, nem tudott indulni, és sajnos, ahogy most nézem, a '24-ben lezáruló önkormányzati ciklusban sem fogunk ezzel büszkélkedni, bár, azt gondolom, egy idősödő társadalomban erre nagyon nagy szükség lenne.

Áttérek Hollik képviselő úr néhány megjegyzésére. Tudja, képviselő úr, amikor arról beszél, hogy a mentőszolgálat majd a járványügyi vészhelyzet lecsengése után is átveszi és a továbbiakban a háziorvosi ügyeleti rendszert folytatni fogja, akkor nem hiszem, hogy Hollik képviselő úrnak volt módja arra, hogy egy ilyen orvosi ügyeleten megjelenjen, részt vegyen, egyáltalán páciense legyen. Képviselő úr, egy 90 ezres kerületben egyetlenegy darab éjszakai orvosi ügyelet működik, amit egy mentőtiszt lát el, és ha a mentőtisztnek ki kell vonulnia a mentőautóval egy sürgősebb esethez, tehát nem a helyszínre, az ügyeleti ellátásra tud odamenni az éppen magát rosszul érző ember, akkor egészen egyszerűen senkihez nem lehet fordulni. Nem valahonnét, nem „gürgüszfalváról” beszélek, vagy valami egészen kicsi településről Magyarországon, hanem Budapest egyik 90 ezres kerületéről.

Az alapján a kétségbeesett tiltakozás alapján, ahogy önök megpróbálják itt az ellenzéki képviselőknek bebizonyítani, hogy márpedig rosszul olvassuk a törvényt, nem tudjuk, a törvényben mi szerepel, egyébként meg alkalmatlanok vagyunk arra, hogy amit olvasunk, értelmezzük, és mi vagyunk azok, akik rosszul gondoljuk a törvényből következő ügyeket, én azt gondolom, hogy önök azok, akik nincsenek tisztában azzal, hogy mire gondoltak, akik ezt a törvényt önöknek megírták, pontosan mit akartak, és milyen következményei lesznek ennek a törvénynek. Kérdezem Hollik képviselő urat, mert nem vagyok biztos abban, hogy ha a Rétvári államtitkár úrtól kérdezném

meg, akkor kapnék tőle egy értelmes - bocsánat, az „értelmes” jelző kicsit erős volt -, egy megfelelő választ; tehát Hollik képviselő urat kérdezem, hogy ha ön szerint semmiféle változás nem lesz a szociális ellátásban, akkor mégis minek hozták be ebben a salátatörvényben ezeket a módosító javaslatokat.

Megszoktuk önöktől, hogy ha önök valamit leírnak, idehoznak a tisztelt Ház elé, annak a vége mindig valamiféle forráskivonás, megszerzett jog elvétele vagy egyéb más szolgáltatásszűkítés. Gyanítom, hogy most is arról lesz szó, hogy arra való hivatkozással, hogy az állam a legutolsó a szociális ellátás biztosításának rangsorában, erről a területről is forráskivonás fog bekövetkezni. Ha ez így van, akkor egészen egyszerűen önök nem tudják, nincsenek azzal tisztában, hogy milyen bajt okoznak a magyar embereknek.

Elhangzott a mai nap során, hogy egy idősödő társadalomban, egy egyre betegesebb társadalomban, akik ezeket a szociális ellátásokat, szolgáltatásokat igénybe veszik, azok már nem olyan jó fizikai, egészségügyi és mentális állapotban vannak, mint akár csak, mondjuk, 15 vagy 20 évvel ezelőtt. Hollik képviselő úr is azt mondta, hogy a szocializmusban és a kommunizmusban volt szociálpolitika, és igazából ezt is egy újfajta platformra kell helyezni. Szóval, amit most önök éppen meg akarnak szüntetni, Hollik képviselő úr, az semmi más, mint az 1993-ban, tehát a rendszerváltás után néhány évvel egy akkori jobboldali konzervatív kormány ideje alatt hozott törvény, annak szövegét kívánják megváltoztatni. Mi ez, ha nem ennek az egész rendszerváltás után kialakult és persze sok seből vérző szociális ellátásnak a teljes felszámolása?!

Ha önök azt próbálják itt nekünk bebizonyítani, hogy nincs igazunk, akkor, azt javaslom, ennél komolyabb és fajsúlyosabb érveket szedjenek össze. Szerintem nincs messze az az időszak, amikor a '23-as költségvetés módosításával vagy egészen egyszerűen azt megkerülve önök a szociális ellátásból forrásokat fognak kivonni, és nagyon-nagyon keserű lesz az ébredés mindenki számára. Nyilván ez önöket és az önök családtagjait nem vagy kevéssé fogja érinteni, mert nem nagyon szoktam találkozni idősotthonban, fogyatékosokkal foglalkozó, fogyatékosággal élőket gondozó otthonokban az önök képviselőivel, míg mi, ellenzéki képviselők, azt gondolom, elég sokat járunk oda. *(Zsigó Róbert: Szégyelld magad!)*

Azt javaslom, tisztelt képviselő hölgyek és urak - igen, hölgyet is látok, elnézést kérek -, hogy fontolják meg ezt a törvényt, vagy ennek a törvénynek egy jó pár passzusát *(Zsigó Róbert: Szégyelld magad!)*, egészen egyszerűen nem fogadhatják el. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a DK képviselői részéről.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Kétperces felszólalásra a Fidesz képviselőcsoportjából Nagy Csaba képviselő úr következik. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

NAGY CSABA (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Itt szedett-vedett, demagóg

érvelések sorozatát halljuk, és ha megengedik, egy-egy szelettel foglalkoznék. Nem tudom, mi fog ebből beférni két percbe.

Mégis, ha megnézzük a számokat, amelyeket a költségvetési törvényekből ki lehet olvasni, azt látom, hogy amiket önök mondanak, egyszerűen nem igazak. A számok azt mutatják, hogy 2010-ben 325 milliárd forintot költöttünk a szociális területre, az elmúlt időszakban pedig 1140 milliárd forintot. Ez a két szám azt bizonyítja, hogy amiről önök beszélnek, nincs úgy. Erről nem is szólnék többet, mert azt gondolom, hogy ezek a számok önmagukért beszélnek.

Többen mondták, hogy nem foglalkozunk a kiszolgáltatott és szegény emberekkel, főleg a rezsitámogatás kapcsán mondták ezt. Mindig el szoktam mondani, mert úgy látszik, nem lehet elégszer, hogy a havi átlagrezsi vonatkozásában 181 ezer forintot kap minden egyes hónapban a magyar háztartások döntő többsége. Ha pedig a szociális kérdéseket nézzük - és én vidéki képviselő vagyok, nekem ez nagyon fontos -, azt látom, hogy Magyarországon a szociális tűzifa-programban több mint 2351 település kapott támogatást.

Ha megnézzük a saját megyénket, azt látom a hatósági áras tűzifa vonatkozásában, ami 30 ezer forintos erdei köbméterről indul, hogy hétfőn már 6807 köbmétert osztottak ki az erdőségnél, a Mecsekerdőnél, Baranyában. Tehát azt gondolom, hogy itt is a 30 ezer forintos erdei köbméter-árral tudjuk támogatni azokat, akik szükségét érzik annak, hogy ezt a szociális tűzifa-programot használják. Két percbe ennyi fért be. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Most megkérdezem Keresztes László Lóránt képviselő urat, hogy kétpercest akar mondani *(Dr. Keresztes László Lóránt igent int.)* és utána a rendes felszólalását. Jó, mert mindkét helyen ön következik. Akkor kétperces hozzászólásra Keresztes László Lóránt képviselő úrnak adok szót. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Két percben igazából csak Nagy Csaba baranyai képviselőtársam felszólalására szeretnék reagálni.

Az elmúlt néhány órában a vita során elhangzott többször is, hogy a kormány kivéztette az önkormányzatokat az elmúlt 12 évben. Szimbolikus helyzetben van Nagy Csaba baranyai országgyűlési képviselőként - Pécssett egyébként együtt voltunk képviselők jó néhány évig -, azon baranyai választókerület képviselőjeként, ahol az országban a legtöbb kistélepülés található, 174 kistélepülés talán, ezért szeretném véleményét kérdezni. Az elmúlt 12 évben ön nem kapott visszajelzést a polgármesterektől, hogy egyre rosszabb állapotban van a vidék infrastruktúrája?

(12.20)

Láthatjuk az önök statisztikái alapján, hogy egyre rosszabb állapotban vannak az alsóbbrendű utak.

Borzalmasan nehéz helyzetben van - és ez is fokozódó probléma -, egyre rosszabb helyzetben van az ivóvíz, a víziközmű... (Nagy Csaba közbeszól.) Én is meghallgattam önt, képviselőtársam. (Nagy Csaba: Kérdezett, csak válaszoltam!) Tehát egyre rosszabb... (Nagy Csaba közbeszól.) Nagyon jó, képviselőtársam. Tehát egyre rosszabb helyzetben van az infrastrukturális ellátottság tekintetében a vidék, egyre nehezebb helyzetben vannak a kistéleplések, és amikor belépünk a válságok korába, amikor a Covid-helyzettel szembesülünk, amikor a gazdasági válsággal, az energiaválsággal szembesülünk, akkor én azt gondolom, hogy egyetérthetünk abban, hogy a legnehezebb helyzetben a kistéleplések, a periferikus helyzetű kistalvak vannak. Nem érzi-e úgy, képviselőtársam mint a leginkább elaprózott településszerkezetű választókerület képviselője, hogy itt nem a kormány politikája mellett kéne kampánybeszédet mondani, hanem a kistéleplések szavát, a vidéken, a kistalvakban élők problémáit kéne behoznia, és a felszólalási idejét arra kéne felhasználnia, hogy ezeket a problémákat itt elmondja, és inkább abba az irányba próbálja terelni a kormányt, hogy nagyobb támogatást adjon a kistélepléseknek, a falvaknak, ne elvegyen forrásokat a kistéleplési önkormányzatoktól, hanem többletforrásokat adjon, és végre ebben a nehéz helyzetben olyan politikát folytassanak, ami nem gyengíti, hanem erősíti az önkormányzatiságot? (Dr. Kovács Zoltán közbeszól.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ne is üljön le, képviselő úr, mert rendes felszólalásra ön következik! Parancsoljon! Kanász-Nagy Máté képviselő úrnak jelzem, hogy a következő körben lesz lehetősége majd kétpercest mondani. Keresztes László Lóránt képviselő úré a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Hollik István képviselőtársunk is a párbeszédet hiányolja a mai napról. (Tordai Bence felemeli a kezét.) Én nagyon bízom benne, hogy lesz lehetőség párbeszédre, lesz lehetőség arra, hogy Hollik István képviselő úr, ahogy én most szeretnék reagálni az ő felszólalására, érdemben reagál, és abban is bízom, hogy Nagy Csaba képviselőtársammal, illetve mindenkivel, akinek fontos a vidék sorsa, lesz érdemi lehetőségünk, hogy a vidék helyzetéről beszéljünk egy ilyen nehéz helyzetben így a válságok idején.

Igen, hiányolja a párbeszédet Hollik képviselőtársam, és azon túl, hogy egy salátatörvénnyel állunk szemben, rengeteg fontos törvénymódosításra szeretnék majd én is reagálni. Szeretném azzal kezdeni, hogy én magam reagálok arra, vagy úgy mond vitába szállok azzal, amit elmondott Hollik képviselő úr.

A felszólalásának a lényegi része - az első felszólalására gondolok -, hogy a migráció kérdésével foglalkozott, és alapvetően a migráció és egyes ellenzéki pártok vélt álláspontjának a kérdését elemezte Hollik képviselőtársam.

Már elhangzott a mai vitában, hogy mi mindenről szól ez a rendkívül szerteágazó salátatörvény, és hogy miről nem szól alapvetően. A címe alapvetően arra utal, hogy a Magyarország biztonságát meghatározó törvények módosításáról szól ez a törvényjavaslat, és ugyan valóban érinti a migrációval kapcsolatos rendelkezéseket, de alapvetően azok a gyalázatos intézkedések, amelyek ezzel összefüggésben megemlíthetők, azok inkább arról szólnak, hogy a Magyarország biztonságáért akár az élete kockáztatása árán is küzdő vagy a testi épsége kockáztatása árán is küzdő, ezért dolgozó embereket miképpen alázza meg ez a kormány. Tehát én azt gondolom, hogy ezt mindenképpen alá kell húzni, hogy rengeteg ilyen intézkedést láthatunk, és ezekről már hosszabban beszéltek képviselőtársaim.

Ugyanakkor én szeretnék arra is reagálni, ami Hollik képviselő úrnak a felszólalásában volt, a migrációs krízisre, erre a migrációs folyamatra, ami talán 2015 környékén érte el azt a szintet, amikor már gyakorlatilag egyértelmű, hogy ez nem egy néhány éves krízis, folyamat, amivel szembesülünk. Szeretném nagyon világosan elmondani ismét azt az állásfoglalást, amit mi következetesen képviseltünk. Mi egyértelműen szemben állunk azzal a megközelítéssel, ami ezt a krízist, ezt a folyamatot valamiféle pozitív irányként közelíti meg. Én 2015-18 között az Európai Unió Régiók Bizottságában is képviseltem a hazai önkormányzatok területén Pécs, egy, Magyarország déli részén működő önkormányzat álláspontját is, és én mindig elmondtam, hogy álszent és gyalázatos az a megközelítés, ami ezekben a tragédiákban valamiféle gazdasági hasznot próbál látni. Tehát, amikor azzal szembesülünk, hogy különböző tragédiák, konfliktusok vagy éppen geopolitikai játszmák vagy az erőforrások elrablása révén összedőlnek államok, olyan államok, amelyeknek egyébként az erőforrásait nagyjából a gazdag Nyugat rabolta az elmúlt évszázadban, olyan államok, amelyeknek a diktátorait különböző érdekek mentén hol felemelték, hol megbuktatták különböző nyugati vezetők, na, ezek az államok összemömlenek, és egy ilyen migrációs krízis alakul ki, és emberek százezrével, milliósámra menekülnek az életüket mentve. Hogy ezt valaki - és beszélhetünk itt akár a hazai politikáról, akár a brüsszeli politikáról - úgy akarja beállítani, vagy azzal próbálja ezt pozitív folyamatként vagy lehetőségként aposztrofálni, hogy itt valamiféle európai uniós munkaerőhiányt lehet ezzel kezelni, ez gyalázatos és álszent.

Én erre mindig felhívtam a figyelmet, amíg Brüsszelben képviseltem Magyarországot és a nemzeti érdekeket, hogy ez álságos és álszent, hiszen itt egy krízissel szembesülünk, egy válsággal szembesülünk, és közös felelősségünk, hogy a migrációt kiváltó okokat felismerjük, ezekről érdemi, tartalmi vitákat tudjunk folytatni, és ezeket az okokat meg lehessen szüntetni. Ebben van nagyon súlyos kritikám Magyarország Kormányával szemben, hogy ehhez a vitához nem járult hozzá érdemben, és nem járul hozzá az okok megszüntetéséhez sem. Itt nagyon hosszán beszélt a migráció

kérdéséről Hollik képviselő úr, de ezekről ismét nem ejtett egy szót sem.

Emlékszünk arra, hogy a Rogán-féle letelepedés-
sikötvény-programmal önök érdemi ellenőrzés nélkül
20 ezer embert hívtak be az országba. Ez teljes ellent-
mondásban van azzal, amit egyébként elmondott
Hollik képviselő úr. De arra is láttunk rengeteg pél-
dát, hogy önök olyan diktátorokkal barátkoznak,
akikről nem lehet elmondani, hogy az európai társa-
dalmak barátai lennének vagy a keresztény Európa
barátai lennének. Gondolok itt például Erdoğan el-
nökre, aki kifejezetten arra biztatja az Európai Unió-
ban, Európa területén élő török kisebbséget, hogy ne
integrálódjanak, és valamiféle politikai fegyverként
tekint ezekre a török kisebbségi közösségekre, és önök
ezekkel a diktátorokkal barátkoznak.

De hogy mennyire álságos az önök politikája, azt
egy idézet is alá lehet támasztani. Az önök 2009-es
európai parlamenti választási programjában a követ-
kező szöveg szerepel, ezt szó szerint idézem. „A Fidesz
elsőlegesnek tartja, hogy Magyarország a majdani kö-
zös európai bevándorlásügyi politika keretében aktív
migrációs politikát folytasson, konkrét elképzelések-
kel, határozott célokkal. Támogatjuk Magyarország
munkaerő-szükségletének függvényében olyan mig-
ránsok hosszabb-rövidebb távú munkavállalását, il-
letve letelepedését, akik esetében sikeresen elősegít-
hető a magyar társadalomba való beilleszkedés.” Ez a
Fidesz 2009-es európai választási programja, ami a
ma hallhatott Hollik képviselő úr-féle felszólalással is,
én úgy gondolom, hogy szembeállítható, s ez mutatja
egyébként, hogy mennyire hiteles - erőteljes idézője-
lekben - az önök politikája, illetve mennyire hiteles
az, amivel támadják az ellenzéket.

Mi elmondtuk, én magam személyesen is az el-
múlt sok-sok évben, hogy alapvetően olyan politikát
kell folytatni az egész Európai Uniónak - nyilván most
mi alapvetően gondolkodjunk európai keretekben -,
aminek célja, hogy mindenki a szülőföldjén tudjon
boldogulni, és nyilván ehhez megfelelő támogatási
politikákkal, támogatási programokkal hozzá tud jár-
ulni Európa. Emellett egyébként egyértelmű a mi ál-
láspontunk, hogy a bevándorláspolitikát nemzeti ha-
táskörben kell tartani, mi mindig határozottan ezt
képviseletük itt a parlamentben, és egyébként én
Brüsszelben is ezt képviseltem. Az Európai Unió külső
határait meg kell tudni védeni, és az illegális migrá-
ciót pedig meg kell állítani. Tehát ez az álláspontunk
nekünk, az LMP - Magyarország Zöld Pártja képvise-
lőjeként ezt ismertetem, azzal szemben, amit általá-
nosan egyébként Hollik képviselő úr megfogalmazott.

Nyilván ehhez egyébként hozzátartozik az is,
hogy most milyen politikát folytatnak. Láthatjuk,
hogy a különböző, az önök számára kiemelt gazda-
sági ágazatokban befektetett források mentén - pél-
dául az akkumulátorgyártásra gondolunk - önök
megint csak nem abban az irányban gondolkodnak,
hogy hogyan lehetne egyre jobb és több munkahelyet
adni a magyar emberek kezébe, hanem olyan ipar-
ágakat telepítenek, amelyek jellemzően nem a helyi

és nem a magyar munkaerőnek adnak lehetőséget, ha-
nem mondjuk, külföldi munkaerő idecsábításával pró-
bálják egyébként ezeket az iparágakat előnybe hozni.

És akkor átkanyarodva konkrétan az előttünk
fekvő törvényjavaslatnak egy rendkívül fontos para-
grafusára. Itt a képviselőtársaim sok felszólalásban
beszéltek arról az álságos törvénykezésről és törvény-
javaslatról, amit itt láthatunk és itt van előttünk, és
beszéltek arról is, hogy miért álszent és miért gyaláza-
tos ennek a törvényjavaslatnak az élénk terjesztése.
Én olyan kérdésről fogok alapvetően beszélni - és va-
lószerűnek tartom, hogy nem fogok beleférni egy fel-
szólalásba -, ami szintén része ennek a javaslatnak, de
méltatlanul kevés szó esett erről a kérdésről ebben a
vitában, ez pedig az ivóvíz biztosítása, vízbázisaink
védelme, ami egy fontos kérdés.

De úgy gondolom, hogy mindenképpen érdemes
felhívni a figyelmet még hangsúlyozottabban arra,
hogy önök pontosan milyen eljárást alkalmaznak, mi-
lyen módon élnek önök a jogszabályok alkotásával. Itt
elhangzott, hogy olyan extrém és szerteágazó módon
összeszerkesztett törvényről van szó, ami rengeteg
össze nem illő törvénymódosítást tartalmaz. A számát
nem is tudom pontosan, nem is néztem meg, hogy
hány törvényt módosít ez a javaslat, de elképesztő,
hogy mennyire szerteágazó. Itt a Kossuth-díjtól, a
Széchenyi-díjtól kezdve az illetékről szóló törvény, a
nemzeti gondoskodásról szóló törvény, a rendőrség-
ről szóló törvény, a hadigondozásról szóló törvény, a
lakás-takarékpénztárakról szóló törvény, a tűz elleni
védekezés, s a többi, tehát elképesztően szerteágazó
az a törvényjavaslat, amit önök ideterjesztenek.

(12.30)

Az is elhangzott már, hogy ezt a rendkívül szerte-
ágazó és rendkívül nagy mértékű társadalmi változá-
sokat okozó törvényjavaslatot önök nem bocsátották
társadalmi egyeztetésre. Ugye, itt az elmúlt hónapok-
ban rengeteget kommunikáltak önök arról a vitafo-
lyamatról vagy tárgyalási folyamatról, amit az Euró-
pai Bizottsággal folytatnak, és az önök egyik nagy vál-
lalása volt az, hogy érdemi társadalmi egyeztetés alá
fogják vetni a törvényeket, annak ellenére egyébként,
hogy a jelenleg hatályban lévő jogalkotási törvény sze-
rint is valamennyi törvényt társadalmi egyeztetés alá
kellene vetni. Eddig mit tapasztaltunk? Gyakorlatilag
zéró vagy minimális a társadalmi egyeztetés a gyakor-
latban a hatályos jogalkotási törvényhez képest. Most
önök elfogadtak egy olyan hozzáállást, egy olyan vál-
lalást, amely a törvényeknek körülbelül a 90 százalé-
kát majd társadalmi egyeztetés alá veti, de látható,
hogy egy ilyen brutális, ilyen szerteágazó salátatör-
vény esetében konkrétan semmiféle társadalmi
egyeztetést nem hajtottak végre. Ez egészen elké-
pesztő, és azt mutatja, hogy mennyire álságosak azok
a vállalások, amelyeket önök tesznek.

Akkor nézzük azt a rendkívül fontos kérdést,
amely szintén a vízgazdálkodásról szóló törvény módo-
sítása révén itt fekszik előttünk, és ennek a javaslatnak

az egyik legfontosabb eleme. Ugye, a törvény indoklása szól arról, hogy milyen módosítást akarnak önök a vízgazdálkodás terén tenni, és alapvetően itt arra hivatkoznak... - az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szól, az ivóvízhez való hozzáféréstől szól ez a módosítás, illetve egyidejűleg a törvénymódosítás az állam feladatai között is felsorolja az ivóvízhez való hozzáférés biztosítását.

Azt gondolom, önmagában az szomorú, hogy egy szót sem ejtettek az expozéban erről a fontos változásról, és hogy eleve egy ilyen módosítást részben valamiféle jogharmonizációval próbálnak meg indokolni, miközben ha Magyarország biztonságáról beszélünk, akkor én azt gondolom, az egyik legfontosabb, hanem nem a legfontosabb kérdés Magyarország vízkincsének biztosítása, a magyar emberek, a magyar nemzet számára az egészséges ivóvíz biztosítása.

Tehát látható, hogy önök egyébként egy terjedelmében csekély, de jelentőségében annál nagyobb módosítást nem tartanak olyan fontosnak, hogy azt egyébként mindenféle integrációs vagy európai jogi megfelelésen túl önmaguktól bevezessék a magyar jogrendbe. Illetve a másik oldalról pedig az állam feladatai közé is felsorolja az ivóvízhez való hozzáférést. Pontosan tudjuk, hogy ez egy másik eljárásnak, amiről itt már sokszor beszéltünk, a víziközművekkel kapcsolatos eljárásnak egy kiegészítő eleme, és erről is így viszonylag szerényen vagy szegényesen beszéltek.

Nos, mivel indokolom én azt, hogy ha Magyarország biztonságáról beszélünk és a Magyarország biztonságát meghatározó törvények módosításáról, akkor a víz, az ivóvíz kérdése az, ami talán a legfontosabb kérdés? Látható, hogy a válságok korában kell hogy gondolkodjunk, kell hogy éljünk, és nagyon sokrétűek ezek a válságok. Itt az éghajlatváltozással kapcsolatos, a környezetpusztítással kapcsolatos válságok hatásait mindannyian érezzük, azt gondolom, olyan vitát már nem is akar senki folytatni, amely ezt a problémakört valamilyen módon a jövő problémái közé akarná sorolni. Egy nagyon-nagyon brutális, mély és megint csak Magyarországot kiszolgáltatott helyzetben találó energiaválsággal is szembesülünk, ami egyébként azért annyira súlyos, és azért van Magyarország ennyire kiszolgáltatott helyzetben, mert az önök politikája nem volt előrelátó, és nem tette meg azokat az intézkedéseket, amelyeket egyébként meg kellett volna tenni, hogy felkészítsék Magyarországot erre a helyzetre.

De egy nagyon súlyos vízválsággal is szembesülünk, és azt tudom mondani, hogy az ezzel kapcsolatos jogalkotás és gondolkodás egyelőre még csak fel sem ismerte ennek a válságnak a mélységét. Ezért is gondolom, hogy ez ma Magyarországon talán a legsúlyosabb kihívás, mert az önök kormánya így 2010-től kezdve és egyébként a megelőző kormányok sem ismerték fel, hogy milyen jelentőségű ez a kérdés, hogy milyen elhibázott vízgazdálkodást folytat ez az ország, és milyen alapvető szemléletváltásra és intézkedéssorozatra van szükség ahhoz, hogy ezt a vízválságot kezelni lehessen, és hogy a jövő generációk számára itt

a Kárpát-medencében biztosítani lehessen a vízkincsünk védelmét és az ivóvízellátást, a vízbázisainkat.

Láthatjuk, hogy most is egy olyan vízgazdálkodás van érvényben Magyarországon, ami gyakorlatilag a vizek minél gyorsabb elvezetését tartja szem előtt, nem a víz megtartását, és hogy ma is Magyarországon ennek a vízgazdálkodásnak köszönhetően gyakorlatilag az ország lecsapolása folyik, Magyarország kiszáritása folyik. Minden évben elképesztő mennyiségű vizet veszítünk, lényegesen több vizet folyik ki Magyarországról, mint amennyi beérkezik. A veszteség minden évben körülbelül háromszorosa a Balaton víztömegének, a Balaton vízmennyiségének. Minden más szempontból is egyébként óriási veszélyben van a vízkincsünk, veszélyben vannak a vízbázisaink.

Szó esett már és szó is lesz róla, ha rajtam múlik, a víziközművek helyzetéről, ezáltal egyébként arról, hogy összeomlóban van a rendszer, összeomlóban van a vízbázisok védelmére szolgáló infrastruktúra. Láthatjuk, hogy milyen súlyos veszély leselkedik a felszíni vizeinkre, folyóinkra, tavainkra, milyen mennyiségű és milyen jelentőségű szennyezés érkezik, és hogy önök mennyire képtelenek arra, hogy ezt a helyzetet kezeljék. Azt is láthatjuk, hogy önök olyan gazdaságpolitikai irányt választottak, ami megint csak a vízkincsünk áruba bocsátását és a vízkincsünk veszélyeztetését jelenti.

Egy példát említek itt most még nagyon röviden, ez az akkumulátorgyártás kérdése. Látható, hogy önök olyan irányba akarják elvinni a gazdaságpolitikájukat, hogy külföldi tőkeerős gyártóknak szolgáltatják ki a vízkincsünket, és a magyar fiatalok jövőjéről, a gyermekeink, unokáink jövőjéről nem kívánnak gondoskodni, még azt is lehetetlenné teszik, hogy a különböző kockázatok ellen fellépjünk, a különböző monitoringeszközöket érvényre juttassuk. És még egy példát említenék, a palagáz-kitermeléssel kapcsolatos terveket.

Tehát én azt gondolom, hogy a vízkincs biztosítása, az ivóvizek biztosítása az, ami a legfontosabb kihívás, ez egy fontos eleme ennek a törvénynek, és hogy ennek a megítélése miért rendkívül fontos, és miért kell alapvető szemléletváltás, és miért kell alapvető irányváltás a kormány politikájában, ezt majd egy későbbi hozzászólásban fogom részletesen ismertetni. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Párbeszéd képviselőcsoportjából Jámbor András Imre képviselő úr következik rendes felszólalásra. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Egy nagyon szép, ilyen salátatörvényről beszélgetünk most, 180 oldalnyi mindenféle módosításról az egészségügytől a szociális ellátáson át, a biztonságpolitikán keresztül az ivóvízig.

A hét elején szó volt a NATO-hoz való svéd és finn csatlakozásról, és önök azt mondták, hogy azért nem jön ez még a Ház elé, merthogy társadalmi egyeztetésre van szükség ebben a kérdésben. Nekem az a kérdésem,

hogy ezeknek a törvényeknek a kapcsán miért nem volt szükség társadalmi egyeztetésre, miért van az, hogy múlt hét végén ez bekerült a parlament elé, és most megszavazzuk. Olyan törvényekről van szó, amelyek egészen elementáris módon érintik a társadalom elég nagy százalékát.

Sajnálom, hogy Hollik István úr kiment, de legalább visszaadhatom az előbbi kört, amikor ő Szabó Timeát hiányolta itt a patkóból. Én is Hollik István kiváló kijelentésével akarok foglalkozni, hiszen ezek nagyjából elmagyarázzák azt, hogy mit gondol a Fidesz a szociális törvény módosításáról. Ugye, Hollik úr azt mondta, hogy az emberi természet törvényeinek alapvetése az, hogy a család az az alap, amelyen keresztül a szociális ellátást lényegében gyakorolnia kell a közösségnek. A család nyilvánvalóan a társadalom egy fontos alapintézménye, de talán azon a társadalomfejlődési szakaszon már túl vagyunk, amikor a családot tekintjük annak, ami így a közösségünket egyedülként meghatározza. Aztán vannak az olyan intézmények, az állam például vagy az önkormányzatok, amelyek ebben a fejlődési szakaszban a közösség ügyeinek intézését, mondjuk úgy, magukhoz ragadták a megválasztott képviselőkön keresztül. Tehát ha Hollik úr ezt az emberi természet alapvető törvényeire hivatkozva gondolja így, akkor nem tudom, hogy a képviselői mandátumával mit akar kezdeni, hiszen alapjáraton mégiscsak azon keresztül a közösség ügyeinek intézésére választották meg, arra, hogy az állam segítsen az állampolgárainak abban, hogy jobban lehessen élni.

Itt egyébként az a kérdés, hogy ettől a módosítástól miért lesz jobb azoknak az állampolgároknak, akik például bajba jutnak egy válság idején. Tehát én azt nem látom ebben a módosításban, hogy maguknak azoknak az embereknek, akik, mondjuk, bajba jutnak, és először önmagukról kell gondoskodniuk, aztán a családjuknak kell gondoskodniuk róluk, és így sorban az új hierarchia szerint, ez miért fog segíteni, miért lesz ettől az ő életük jobb. Az én felfogásom szerint mi azért ülünk itt a parlamentben vagy adott esetben állunk, mert az a feladatunk, hogy a társadalom számára minél jobb törvényeket hozzunk, és próbáljunk egy olyan társadalmat csinálni, ahol mindannyian minél egyenlőbb módon egyébként hozzáférhetünk a javakhoz.

Nyilván itt arról van szó, hogy önök nem azt szeretnék, hogy esélyt teremtsünk azon emberek számára, akik bajba jutottak, vagy nehezebb körülmények között vannak, vagy egyébként nehezebb körülmények közé születtek, hanem azt akarják, hogy az egyenlőség felé haladással szembemenjünk, azokkal a kívánalmakkal szembemenjünk, amelyek szerintem egy demokrácia alapvetései, hogy próbáljuk segíteni a bajbajutottakat, hogy esélyt teremtsünk.

(12.40)

Önök egy olyan rendszert hoznak létre, amely nem próbál esélyt teremteni azoknak az embereknek, akik nehezebb körülmények közül érkeznek.

A másik Hollik úr-féle mondat az volt, hogy a szociálpolitika helyett van szükség gondoskodáspolitikára, mert, ha jól értettem, akkor a szociálpolitika valami kommunista dolog lenne. Én jelezném azt, hogy aminek a nevében benne van az, hogy „szociál”, az nem lesz pártállami, kommunista vagy ilyesmi. A szociálpolitika nem egy ideológiai kérdés egyébként, hanem alapvetően a társadalomtudományokhoz kapcsolódó fogalom, és igazából ezekkel a társadalomtudományokkal mennek szembe akkor, amikor azt mondják, hogy nincs szükség szociálpolitikára. Létezik a társadalom - tudom, hogy nehéz ezt elfogadni az önök nézőpontjából -, és nekünk az a feladatunk, hogy a társadalmi viszonyokat is alakítsuk úgy, hogy - ahogy az előbb is mondtam - minél több embernek esélyt adjunk, és minél több embernek adjunk esélyt arra például, hogy a benne rejlő tehetséget kibontakoztassa.

A mostani törvényjavaslat szerintem ezzel végtelesen szembemegy. Ha egy olyan gyereknek, aki egy nagyon szegény családba születik, azt mondjuk, hogy az állam csak az ötödik szereplő abban, hogy ő segítséget kapjon, akkor elég keményen elveszünk az esélyt arra, hogy az életében egy jobb pozícióba kerüljön, a társadalmi ranglétrán felfelé menjen. Ez a törvénytervezet ezt is kimondja. S ha ezt a hierarchiát tényleg komolyan gondolják, akkor ebből az állami oktatás és az állami egészségügy megszüntetése is kiolvasható lenne. Én nagyon remélem, hogy ez nincs benne. De ha hierarchiát teszünk, ami onnan indul, hogy először az egyén felelős magáért, aztán a családja, utána az önkormányzatok, majd a karitatív szervezetek és csak végül kiegészítő jelleggel az állam, és ha ezt a szociális történeten túlterjeszkedő jelleggel gondolják így, ha ez az önök politikai és államfelfogása, akkor abból bizony elég sok szektorban elég brutális változások következnek.

Ezt a törvénytervezetet egy olyan időpontban nyújtják be, amikor kevéssé mondható az, hogy ne kéne bajba jutott embereken segíteni Magyarországon, vagy ne lennének bajba jutott emberek. A Portfolió jelent meg az Intrum nevű kutatóintézet elemzése, amely az önök rezsinövelése utáni állapottal foglalkozik. Ez az elemzés azt mondja ki, hogy a háztartások 3,9 százalékát fogja a bedőlés nem fenyegetni, hanem valószínűleg érinteni - ez 161 ezer háztartás -, és további, összesen körülbelül 20 százaléknyi azoknak a háztartásoknak a száma, amelyek veszélyeztetett ebben a helyzetben; ez közel 1 millió háztartás. Reménykedjünk abban, hogy ebből az 1 millió háztartásból tényleg csak 161 ezer fog bedőlni, de ez azon is fog múlni, hogy mit kezd az állam ebben a helyzetben, és hogyan próbál meg segíteni az embereken.

Egyébként nem csupán az a probléma, hogy önök ebbe a törvénytervezetbe lényegében azt írják bele, hogy például ebbe a helyzetbe csak kiegészítő jelleggel kell beavatkozni az államnak, hanem az a probléma, hogy más törvénytervezetekben, rendeletekben sem látjuk azt, hogy kifejezetten a bajbajutottaknak segítenének. Rétvári úr majd el fogja mondani, hogy

mennyit segítenek a rezsiszökkenéssel, mennyit csökkentenek az ilyen-olyan támogatással, csak hogy ezek a támogatások már létező támogatások, és azóta látjuk, hogy emberek még rosszabb helyzetbe kerültek, és hogy az azóta felmerülő problémákat nehezen oldják meg az azelőtt született támogatások, hiszen a problémák annak ellenére keletkeztek, hogy ezek a támogatások léteznek. Ha megnézzük például az átlagbért, akkor azt látjuk, hogy április óta csökkent az átlagbér Magyarországon, és ha a februárt néznénk, akkor brutális csökkenésről beszélhetnénk, de tudjuk, hogy ott a különböző egyszeri juttatások miatt volt magas az átlagbér.

Ha azt látjuk, hogy az átlagbér csökken... (*Zsigó Róbert: Nem csökken az átlagbér!*) Nézzék meg a KSH adatait! (*Zsigó Róbert: Nézd meg te!*) Én megnéztem, amikor felkészültem a felszólalásomra. Uraim, a tényekkel ne próbáljanak vitatkozni! Nos, ha megnézzük a KSH adatait, és azt látjuk, hogy az átlagbér csökkent április óta, és közben azt látjuk, hogy 20 százalék fölötti az infláció, meg azt látjuk, hogy az élelmiszer-infláció még brutálisabb, akkor azt látjuk, hogy van egy problémakör, amit meg kell oldani. Jó lenne, ha ebben a helyzetben nem abba az irányba vinnék el például ezzel a törvénnyel az állam szerepét, hogy csak kiegészítő jelleggel lépjen be egy ilyen helyzetben.

Rétvári úr a Pesti útról mondott pár mondatot, nem felszólalásban, hanem azon kívül. Szerintem ez pont egy jó példa arra, hogy itt mi a helyzet. A Pesti útnál az történt, hogy Karácsony Gergelyék azt kérték, hogy a kórházból visszakerülő embereket teszteljék, ezt Sára Botond, azóta főispánná lényegült kormány megbízott megtagadta, és ezután került be a betegség a Pesti útra. Illetve azt is tudjuk a Szél Bernadett által kikért adatokból, hogy a halálozási arányok a fővárosi idősothonokban az állami idősothonokhoz képest sokkal alacsonyabbak voltak. Tehát itt látszik az, hogy a szociális gondoskodás terén még van kivetnivaló az állami intézmények működésében is. (*Rétvári Bence: Oda se ment Karácsony Gergely, és nem volt orvos! - Gy. Németh Erzsébet: Ne mondjon olyat, államtitkár úr, ami nem igaz!*) Nem ez volt a kérdés egyébként, de Gy. Németh Erzsébet képviselőtársunk ezt majd ki fogja javítani.

Ebben a törvényben van egy szakasz az ivóvíz kérdéséről is. Az egyébként támogatható lenne, hogy az ivóvizet beemeljük legalább törvényi szinten abba a szerepbe, ami egy klímaválság közepén talán megilleti azt, csak nyilván az a rendelkezés, ami oda van rakva, hogy a kormány megállapítja majd, hogy ez megjelent, kicsit furcsa, legalábbis ha törvényekről tárgyalunk, akkor jó lenne tudni, hogy mit jelentenek pontosan ezek a törvények. De az ivóvíz is egy jó példa arra, hogy miről szól ennek a szociális törvénynek a módosítása. Mert ha egy olyan helyzetbe kerülünk, ami időnként előfordul Magyarországon, hogy nyáron egyes településeken elzárják az ivóvizet, elzárják a kútakat a települések egy részén, akkor mit jelent az állam kiegészítő szerepe? Ha például az önkormányzat dönt úgy, hogy elzárja az ivóvizet, akkor az egyén és a

család hogyan tud segíteni ezen, mert ez szociális helyzet és egy szociális katasztrófával fenyegető helyzet. Mit jelent az, hogy a karitatív szervezetek segítenek ebben? S ha az államnak csak kiegészítő jelleggel kell ebbe beavatkoznia, akkor, ha az önkormányzat ebben a hierarchiában előbb van, és az önkormányzat úgy dönt, hogy elzárja a csapot, akkor hogyan fog belépni az állam és helyre rakni ezt a helyzetet, ha csak kiegészítő jelleggel kell belépnie. Mert ha nem lenne hierarchia, és egy szinten lennének ebben a helyzetben, akkor úgy gondolom, hogy inkább lenne lehetősége az államnak, sőt kötelessége lenne az államnak egy ilyen helyzetben belépnie. De ez a hierarchia pont azt mondja ki, hogy az állam nem fog tudni ebben a helyzetben belépni, hiszen az önkormányzat előbb van a hierarchiában, és előbb hozott döntést ebben a helyzetben. De cáfoljanak meg! Bólogatás helyett nyomjanak egy kétpercest, és mondják el, hogy miért nem értenek ezzel egyet.

Van ez a hierarchia, amelynek az első helyén van maga a bajba jutott ember. Azt mondja ki a törvény, hogy egy bajba jutott ember segítsen saját magán. Aztán második helyen azt mondja, hogy segítsen a családjá. Elég valószínűsíthető szerintem az, hogy egy bajba jutott ember családjá nem a legjobb módok közül kerül ki. Nagyon nehéz azt számonkérni, mondjuk egy szegénységben vagy mélyszegénységben élő családon, hogy ha bajba jut vagy még nagyobb bajba jut egy tagja, akkor ők segítsenek rajta. Márpedig itt nem a középosztály tetejéről beszélünk, hanem az alsóközéposztályról beszélünk, a szegényekről beszélünk, a mélyszegénységben élőkről beszélünk.

Aztán harmadik szereplőként belépnének az önkormányzatok ebben a helyzetben. Hát, én ezt kevéssé látom a jelenlegi helyzetben, amikor fideszes és nem fideszes önkormányzatok mind arról beszélnek, hogy egyszerűen nincs pénzük az alapvető feladataik ellátásához se. Ebben a helyzetben azt mondani, hogy az önkormányzatokra hárítjuk át a felelősséget, szerintem több mint problematikus. Én a VIII. kerület példáját tudnám erre hozni. A VIII. kerületben vannak olyan részek, mondjuk, a Magdolna utca környéke vagy a Dankó utca környéke, ahol tényleg a magyarországi mélyszegénység megtapasztalható. Ezen a helyeken próbáljanak karitatív szervezetek is segíteni. Az önkormányzatnak annyifajta szociális támogatása van, hogy felsorolni se lenne idő, főleg mivel mindjárt kifutok belőle, és ebben a helyzetben azt elvárni, hogy analfabéta embereknek az a feladatuk, hogy segítsenek saját magukon és a családjuk segítsen rajtuk, miközben három sarokkal arrébb luxuslakások vannak építve a Corvin negyedben, ez egy olyan kép, ami szerintem egyértelműen megmagyarázza, hogy ez a törvénytervezet miért iszonyatosan butaság. Ebben a helyzetben az államnak kell belépnie, az államnak kell olyan támogatásokat adnia, az államnak kell esélyt teremtenie, az államnak kell lehetőséget teremtenie arra, hogy ezek az emberek egyről a kettőre jussanak.

(12.50)

Pont az a probléma, hogy ez már jelenleg sem történik meg. Itt Gy. Németh Erzsébet képviselőtársamhoz csatlakoznék, hogy igen, önök a jelenlegi állapotot írták lényegében bele a törvénybe, egy olyan állapotot, amikor a szociális ellátórendszer ki van véreztetve. Mert - és ebben Rétvári államtitkár úrral már többször is beszélgettünk, mondjuk így - ha megnézzük, hogy a szociális ellátórendszer intézményei milyen helyzetben vannak, a jelenlegi helyzetben nem fognak tudni a szociális ellátórendszer intézményei belépni a válsággal sújtott emberek megmentésére.

A különböző szakmai és civil szervezetek gyakorlatilag segélykiáltásként írtak Pintér Sándornak, hogy csődbe fognak menni azok a civil szervezetek a rezsiemeléstől, amelyek például a hajléktalan-ellátással, a fogyatékos emberek megsegítésével foglalkoznak. És erre nem az a válasz, hogy megsegítik őket, hanem az a válasz, hogy még több feladatot vesznek el az államtól, és még több feladatot raknak rájuk. Szerintem ez nem lehet válasz.

Itt elhangzott az is, hogy a szociális kiadások mekkorát nőttek tavaly óta, ezt már Gulyás Gergely is két napja elmondta, hogy itt egy csodálatos növekedés van. Amikor erre azt válaszoltam két napja, hogy ez egy infláció alatti növekedés, akkor Gulyás Gergely válasza az volt, hogy nem a 20 százalékot kell nézni, hanem a 14 százalékos MNB-s jóslatot. Csak a 14 százalékos MNB-s éves jóslatnál jelenleg több az infláció, és ezekben az intézményekben kenyeret venni, ezekben az intézményekben fűteni kell, ezekben az intézményekben ugyanúgy a piacról kell bevásárolni tételket, mint ahogy az állampolgároknak, és erre plusztámogatást, plusz költségvetési támogatást nem kapnak ezek az intézmények (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*), de az önök törvényével most pluszfeladatokat rónak az önkormányzatokra, a szociális ellátóintézményekre úgy, hogy erre semmilyen pluszforrást nem biztosítanak. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki pártok sorában.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Most kettőperces képviselői felszólalások következnek. Először megadom a szót Gy. Németh Erzsébet képviselő asszonynak, a DK képviselőcsoportjából.

GY. NÉMETH ERZSÉBET (DK): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Lassan majdnem négy óra jár itt és vitatkozunk erről a salátatörvényről, és ugyan Hollik képviselő úr nincs bent a teremben, de ha jól emlékszem, akkor ő beszélt arról, hogy párbeszédet kellene folytatni, és szerintem a párbeszéd arról is szól, hogy ha az ellenzéki képviselők immáron három és fél óra sorolják azt, hogy mi a probléma ezzel a majdnem 200 oldalas törvényjavaslattal, akkor legalább megtisztelne legalább államtitkár úr azzal, hogy időnként valamilyen formában

reagál erre a felvetésre. Én értem, hogy ez a legkellémesebb megoldás egy politikus számára, egy előterjesztő számára, hogy a vita lezárása után, a vita végén mondja el azt, hogy mit gondol az ellenzéki képviselők hozzászólásáról, csak tudja, államtitkár úr, ez nem túlzottan korrekt, mert arra már nekünk utána nincs módunk és lehetőségünk reagálni, és ha önök annyira hívei a párbeszédnek - no, nem a pártra gondolok elsősorban (*Derültség.*) -, akkor most itt lenne az idő.

Én például epedve várom, hogy arra a néhány kérdésre, amit itt feltettem önnek, megtisztelne a válaszával és elmondaná, és mondjuk, lenne módom és lehetőségem reagálni arra, mert abban viszont teljesen biztos vagyok, hogy nem értünk egyet ebben a törvényjavaslatban, illetve nagy valószínűséggel az én kérdéseimre adott válaszával sem. Bár talán most már abban lehet bízni ennyi idő után, hogy végre megérti, hogy nem személyes az, amikor egy ellenzéki képviselő beszél, noha ez a stílus önöktől azért nem mindig ugyanígy érkezik vissza, vagy nem ugyanezt kapjuk mi vissza.

De mondjuk, én tényleg kíváncsi lennék, hogy tárgyalnak-e fogyatékosokkal élőket támogató, gondozó civil szervezetekkel, például a rezsiemeléshez adott támogatásról az ő részükről. (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*) Úgyhogy epedve várom a válaszát, államtitkár úr. Köszönöm. (*Taps az ellenzéki pártok sorában.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Ugyancsak kettőperces felszólalásra a Fidesz képviselőcsoportjából Kovács Zoltán képviselő úr következik, parancsoljon!

DR. KOVÁCS ZOLTÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Keresztes László Lóránt felszólalása indította arra, hogy néhány mondatot mondjak azért a kistéleplési világról. Valóban, Baranyában is nagyon sok kistéleplés van, de ugyanez igaz Veszprém megyére vagy akár Zala megyére is. A 2018-ban meghozott kormányhatározat döntött arról, hogy elindul a „Magyar falu” program, és ha a 2019 és ’22 közötti időszakot nézzük, akkor mintegy 1000 milliárd forint jutott fejlesztésre a kistélepléseken. Soha addig ilyen nagyságrendben nem jutott fejlesztési forrás a kistéleplésekre. Emlékszünk még, volt valamikor egy cél- és címzett támogatási rendszer, ahol körülbelül évi 50 milliárd forintot osztott ki a költségvetésben egykoron az akkori kormánypárt.

A kistéleplési fejlesztések azt a versenyhátrányt próbálták kiküszöbölni egyébként a kistelepüléseknél, ami adott esetben a városokkal szemben állott elő. Hiszen ha megnézzük, hogy mennyivel bővült az óvodai férőhelyek száma, hány minibuszút épült, Veszprém megyében 350 kilométer harmad-, negyedrendű út épült meg az elmúlt öt esztendőben, ennek jelentős része a „Magyar falu” programban volt, ehhez tett hozzá a közútkezelő, TOP-os is pályázatok is voltak, amelyek ezt elősegítették. Tehát a hivatásforgalmat, az iskolába jutást, a kistéleplések versenyhátrányának csökkentését segítette elő a „Magyar falu” program.

Úgy gondolom, hogy ezt érdemes ilyenkor megemlíteni, nemcsak arról kell beszélni, hogy milyen negatívumok érték a kistelepüléseket. Azt mondom, hogy az egyik legnagyobb programja volt a kormánynak az elmúlt négy esztendőben. Úgyhogy kérem, ezt is tegyék hozzá az elhangzottakhoz, mert így lesz valós a kép. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Momentum képviselőcsoportjából Szabó Szabolcs képviselő úr következik kettőperces felszólalásra. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen. Majd normál hozzászólásban a véleményemet elmondom a szociális ellátórendszeréről, csak itt kialakult egy vita az átlagkeresetekről, és akkor gondoltam, a KSH-adatokat beolvasom. De még előtte Kovács képviselő úrnak meg jelezném, hogy akkor ne felejtsük el az LHH-programot sem, ami a 2000-es évek végén emlékeim szerint olyan 200 milliárdos főösszeggel ment végig a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségnek.

De visszatérve, KSH-adatokat mondanék. 2022 februárja óta ugyanis csökken az átlagbér, a bruttó nemzetgazdasági átlagbér. 2022 februárjában ez 546 ezer volt, jelen pillanatban, augusztusi a legfrissebb adat, 497 200, ami a júliuséhoz képest is csökkent. Tehát 2022 februárjáig egy hosszú évek óta tartó felívelő tendencia volt, '22 februárjában ez megtört, azóta szépen csökken a nemzetgazdasági átlagbér; ksh.hu, le lehet ellenőrizni, keresetek, gyorsjelentés, ott megtalálják. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, a Párbeszéd képviselőcsoportjából Berki Sándor képviselő úr következik kettőperces hozzászólásra, Parancsoljon!

BERKI SÁNDOR (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársak! Ehhez a mai vitához annyit szeretnék hozzátenni, hogy engem nem lep meg az önök javaslata a szociális törvény módosítására, mert ez az önök valódi arca. Önök az elmúlt 12-13 évben, amit tudtak, kivettek ebből az országból, soha semmit nem csináltak ok nélkül, mindenhol és mindig a saját javukat helyezték előtérbe. Most, amikor ebben az országban egypár millió embert már elintézték, és előidéztek azt az állapotot, hogy öbelölük már nem lehet pénzt kihozni, és nincs jövőjük, akkor hoznak egy döntést, hogy ezeket az embereket nem az út szélén hagyják, hanem berúgják az árokba. Ez az önök valódi arca. Önök, amit úgy könnyebben meg lehetett oldani, azt megoldották, ahol valódi munkát kellett volna végezni, azt pedig föladták. Ezzel a javaslattal egyszerűen, főleg vidéken emberek százazreit, millióit hagyják ott.

Nagyon jól tudják, hogy vidéken úgy működik, hogy a szülők támogatják a gyermekeket, mert mire a

gyerekek egyáltalán normálisan fizető munkához jutnak, az mennyi időbe telik. Önök ezzel a törvénnyel azt akarják garantálni, hogy ha a gyerekeknek sikerül kitörnie, és végre sikerülne normális munkát elérnie, sikerülne családot alapítani, akkor nehogy véletlenül maradjon valami a zsebében, akkor az állam kivonul szépen a gondoskodásból, és mindent, amit befizetett az idős ember, azt nem adja vissza, hanem egyszerűen fogja a családtagot és odaadja a gyermek nyakába, és azt mondja neki, hogy na, barátom, te innen nem törsz ki, mert itt a szülő, itt a múlt, itt van minden, úgyhogy szépen, amit haladnál, azt nem kapod meg, hanem gondoskodj a múlttól.

Tehát ez az önök beismerése, egy kudarc beismerése az önök javaslata. Ez egy kudarc! Önök a szegény embereket elhagyják, ott hagyják és nyíltan kimondják, hogy csak és kizárólag azokat az embereket hajlandóak támogatni, akik gazdagok, akik tehetősek, és akik az önök érdekeit szolgálják *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*, a szegények pedig maradjanak ott, ahol vannak, és múljanak el szépen csöndben. Köszönöm a szót. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az LMP képviselőcsoportjából Keresztes László Lóránt következik kettőperces felszólalásra.

(13.00)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Képviselőtársam, dr. Kovács Zoltán képviselőtársam felszólalására szeretnék reagálni. Mi azt mindig elismertük, amikor olyan intézkedések történtek, amelyek a falvak helyzetén érdemben javítanak vagy javítani kívánnak. Tehát valóban rengeteg előrelépés volt, ami a magyarországi kistelepülések esetében megállapítható. Ugyanakkor a helyzet az, hogy ezeknek a rendkívül súlyos problémáknak a feldolgozását önök érdemben még nem tudták elkezdni, azért, mert túl kevés pénzt fordítanak ezekre a nagyon fontos célokra.

Egy példával szemléltetném azt, amit én most állítok. Tudjuk azt, hogy Magyarországon egyre rosszabb állapotban vannak a vidéki mellékutak. Tehát tudjuk, hogy 2010-ben nehéz volt az örökség, de a statisztikák alapján évről évre egyre rosszabb a helyzet. Ma Magyarországon 17 ezer kilométernyi országos közút várja az azonnali felújítást. Egyre nagyobb a rossz és a nem megfelelő utak aránya. A „Magyar falu” programon belül az alsóbbrendű utak fejlesztésére annyi forrást biztosítanak, ami évente 400 kilométer felújítást teszi lehetővé. Olyan helyzetekkel szembe-sülünk egyébként a vidéki térségben kistelepüléseken, rengeteg ilyen megkeresést kapok, hogy vannak olyan kistelepülések szegény, periférikus térségekben, ahol a mentőszolgálat felhívja a figyelmet arra, hogy annyira rossz minőségű az út, hogy nehézséget jelent már a szolgálat ellátása. De láttam olyat is, konkrétan egy helyszínen egy buszvezető mutatta be

nekem egy vidéki településen, az egyik településrészen, hogy annyira rossz minőségű az út, hogy a Volánbusz már nem tudja vállalni a településrész ellátását.

Tehát én azt gondolom, hogy vannak célok, főleg a megfogalmazott célok, amelyekkel egyet tudunk érteni, hiszen a nagyvárosok, a kisvárosok léte sem értelmezhető a kistépülések nélkül, anélkül, hogy a vonzáskörzettel érdemi kapcsolatot tudjanak kialakítani, de a források kevesek.

Egyetlenegy adat még: önök kétszer annyi pénzt költöttek el a vadászati kiállításra, mint egy teljes év alatt a „Magyar falu” programon belül az alsóbbrendű utak felújítására. Ezek a súlyos problémák. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP, az LMP, a Párbeszéd és a Momentum soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak kettőperces felszólalásra a Jobbik képviselőcsoportjából Z. Kárpát Dániel képviselő úr következik. Parancsoljon, képviselő úr!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Mivel az átlagbér szóba került, meg szeretném kérni kormánypárti képviselőtársaimat arra, hogy ne próbálják nyugtatni magukat az átlagbérek alakulásával a szociális biztonsághoz való jog és egyéb jogok csorbítását szolgáló csomag előterjesztése közben.

Nekem nagyon sok kritikám van az ellenzéki képviselőtársaim által elmondottakat illetően is, de az önök irányába még több, hiszen azt látom, hogy amikor a KSH szerinti átlagbér-statisztikával kábítják a közvéleményt, akkor elhallgatják tendenciózan azt, hogy ebből a statisztikából 1,7 millió honfitársunk fizetése kimarad. Kimarad belőle az összes volt katás, kimaradnak az egyéni vállalkozók, kimaradnak az öt fő alatt foglalkoztató cégek alkalmazottai, márpedig nem az önök barátai, nem a multi cégek viszik a hátukon a foglalkoztatást Magyarországon, a munkahelyek kétharmadát ezek a mikro, kis- és közepes méretű, jellemzően magyar tulajdonú vállalkozások biztosítják. Önök erről elfeledkeznek. Az átlagbér-statisztika korrigált mutatója egy nagyságrendileg 100 ezer forinttal alacsonyabb nettó bérösszeget hozna ki átlagként, de hozzáteszem, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ennek adott esetben csak a töredékét, és még ezen csökkentett összeg is csak ábránd marad.

Tehát itt a statisztikai módszertan valami hasonló, mint ahogy önök az inflációt mérik. Nem tudom, tudják-e, hogy amikor mondanak itt egy inflációs mutatót a terebben, tehát önök mint kormánypárti képviselők hivatkoznak erre, ebben az inflációs mutatóban mérik a CD lejátszására alkalmas hifitorony és a papíralapú összecsukható térkép árváltozását is. Önök alakítják ki azt a klímát, amiben a KSH működik. Önök alakítják ki az idevágó törvényeket és hagyják ezt a nettó statisztikahamisítást, csak azért, hogy alacsonyabb legyen az inflációs adat a valóságosnál. Ez az önök bizonyítványa, hogy CD lejátszására

alkalmas hifitorony árváltozásával állnak itt elő a parlamentben. Mindez egészen elképesztő! *(Ander Balázs tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rendes felszólalásra az LMP képviselőcsoportjából Csárdi Antal képviselő úr következik. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tényleg egy olyan törvényjavaslat van előttünk, ami rendkívül sok témát érint, de mégiscsak ebben az egészben a legbicskanyitogatóbb a szociális rendszer leépítésére vonatkozó javaslatok összessége. Ráadásul ezt a szociális rendszer leépítésére tett kísérletet eddiges megnevezni és kontextusba helyezni, hogy milyen időszakban, mikor akarják önök megvalósítani: két év gazdasági nehézséget okozó és egészségügyi nehézséget okozó Covid-járvány után és egy olyan időszakban, amikor az energiaárak jelentős növekedése miatt biztosan lehet tudni, hogy a családok terhei növekedni fognak. Én most ezt nem akarom minősíteni, hogy ez miért volt, meg így volt, meg hogy ezt ki állította elő; ezek tények. Növekednek jelentős mértékben az energiaárak, ezen keresztül a családok költségei, és ennek a növekménynek a mértéke akkora, amiről biztosan el lehet mondani, hogy jelentősen befolyásolja majd egy átlagos család mindennapi életszínvonalát.

Ebben az időszakban vagy egy ilyen környezetben hoznak önök be egy olyan javaslatot, amiből egyértelműen kiderül, hogy önök valójában soha nem tekintették a saját, tehát a kormány kötelességének a szociális szolgáltatások finanszírozását. Amit muszáj volt, azt úgy-ahogy megtették, de gyakorlatilag el lehet mondani, hogy a most vetítési alapra átkeresztelt minimálnyugdíj 2008 óta nem emelkedett. Én csak szeretném ennek a vásárlóértékét valahogy érzékeltetni az önök számára. Tehát jelen pillanatban ez azt jelenti, hogy vásárlóértékben sokkal kevesebb mint a felét éri a 28 500 forint a 2008-as értékének.

Igen, ennek az is része, hogy csak az elmúlt egy évben az élelmiszerárak 30 százalékot jelentősen meghaladó mértékben drágultak. Ennek az értékcsökkenésnek az oka az, hogy olyan alapvető élelmiszerek, mint például a kenyér, de ez nincs egymagában ezzel a felsorolással, több mint 60 százalékot drágultak egy év alatt, és 2008 óta ez az árváltozás gyakorlatilag elvitte a lánykori nevén minimálnyugdíj értékének több mint a felét, de lehet, hogy kétharmadát.

A Maslow-piramis legalján levő alapvető szükségleteket sem igyekszik a kormány biztosítani, így a létfenntartáshoz kapcsolódó alapvető szükségletekben is hiányt szenvednek Magyarországon a legszegényebbek. És tényleg a legszegényebkekről beszélünk. Én tudom, hogy az önök politikai célközönsége, hogyha lehet így fogalmazni, a felső középosztálytól felfelé, egyébként jelentős, mondjuk úgy, hogy politikai befolyással bíró réteg. De azért pontosan tudjuk

azt is, hogy ehhez képest önök a legszegényebbek kezét apró, pici lépésekben, de gyakorlatilag a kormányzásuk kezdete óta folyamatosan megpróbálják elengedni.

A rendszerváltást követően módosított alkotmány két helyen is foglalkozott a szociális biztonság-hoz való joggal. Az alkotmány 70/E. §-a rendelkezett a szociális biztonság-hoz való jogról. Az (1) bekezdés értelmében a Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonság-hoz, öregség, betegség, rokkantság, özvegyesség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak, továbbá az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg.

Ezt módosította a jelenlegi kormány, így a szociális biztonság-hoz való jogot csupán államcéláá degradálta le: Magyarország csupán arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson, de ezt nem nevezi még véletlen sem alapvető jognak.

Tisztelt Képviselőtársaim! Ez az ősbűn. Gyakorlatilag ez a hozzáállás és ez a politika eredményezi azt, hogy gyakorlatilag nem látjuk, hogy a felzárkózás lehetőségét biztosítanak a leginkább rászorulóknak. Higgyék el, képviselőtársaim, itt a legnagyobb veszélyben a vidék lakossága van, mert önök nem hajlandóak megfelelő infrastruktúrát és forrást biztosítani, ami a szociális ellátásokhoz szükséges.

(13.10)

És én azt gondolom, hogy ezen a ponton érdemes elgondolkodni, hogy vajon miért van az, hogy amikor az önkormányzati feladatfinanszírozást kitalálták, akkor gyakorlatilag a feladatfinanszírozáson keresztül a szükséges forrásoknak 60-70 százalékát biztosították az önkormányzatok számára. A különbözetet az önkormányzatok a saját bevételeikből pótolták, de tudok olyan kötelező feladatot is, aminek a finanszírozását 20 százalékban biztosította a kormányzat az önkormányzat számára, és a kötelező feladatainak, tehát azoknak a feladatfinanszírozáson keresztül 100 százalékban szükséges finanszírozással rendelkező feladatoknak a 80 százalékát az önkormányzatok egyéb bevételeikből kellett hogy pótolják. Gyakorlatilag ez tökéletesen megmutatja, hogy hol jelentkezik a veszélye annak a folyamatnak, amit ebben a törvényben észreveszünk. Gyakorlatilag hátrébb sorolták az állam feladatát és felelősségét, és én azt gondolom, hogy ha elengedjük, és valaki másra átruházzuk ezeket a feladatokat, akkor érdemes megnézni, hogy rendelkezik-e az a csoport, személy vagy szereplő a megfelelő ellátáshoz szükséges infrastruktúrával, anyagi erőforrással. Azt gondolom, hogy könnyen belátható az, ugye, önök azt mondják, hogy az elsődleges felelős - mert a magyar kormány felelősségét igyeksenek apró, pici lépésekkel, és most lépnek egy nagyobb, mindig kisebbre rajzolni, de hogy a család felelőssége az első.

Vizsgáljuk meg, hogy egy családnak van-e arra infrastruktúrája, lehetősége, forrása, hogy egyébként a hozzátartozóknak valamilyen szociális ellátását maradéktalanul biztosítsa. Képzelnék el egy pedagógusházaspárt, akik pályakezdők mind a ketten, tehát összesen keresnek fejenként 230 ezer forint körüli összeget, és képzelnék el, hogy kettejüknek van négy szülőjük. Az idős honfitársainknál, szüleinknél azért nem egy ritka eset az, amikor betegség, gyengeség miatt bármilyen segítség szükségessé válik, és azt szeretném tisztelettel megkérdezni a jelen lévő kormánypárti képviselőktől, hogy önök hogyan tudnának segíteni 220 ezer forintos nettó fizetésből a szüleiknek. Pontosan látjuk azt, hogy ez a folyamat azon áll vagy bukik, hogy milyen az átlagos magyarországi életszínvonal, és nem szeretem az átlagos szót, úgyhogy mondjuk úgy, hogy milyen az életszínvonal az alsó középosztályban és attól egzisztenciálisan lejjebb található családoknál. És az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, hogy ezek a családok a legjobb szándék, a legnagyobb elkötelezettség mellett sem biztos, hogy tudnak szakszerűen segíteni a családtagjaiknak.

El lehet mondani, hogy gyakorlatilag a bentlakásos intézmények esetében már réges-rég befagyaszották a kapacitások növelését, 2006 óta 55 ezer körül van a bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményekben a férőhelyek száma. Semmilyen módon nem támogatják, hogy ez a kapacitás növekedjen adott esetben, és azt gondolom, hogy amikor arról beszélünk, hogy önök karitatív szervezeteknek, a családoknak átdobják a szociális feladatok ellátását, mint valami forró krumplit, akkor látni kell, hogy ezek a karitatív intézmények, a bentlakásos intézmények, a szociális feladatokat ellátó intézmények rendkívül alulfinanszírozottak, a benne dolgozók rendkívül alulfizetettek. Nem véletlen volt az, hogy Ungár Péter képviselőtársam éveket küszködött magukkal, hogy emeljék meg végre a szociális dolgozók bérét. Nem véletlen volt az, hogy ezt mi folyamatosan képviseltük ebben a Házban, és ami - hogy fogalmazzak? - felemásan sikerült.

Jelen pillanatban az a helyzet, hogy alkotmánybíróági döntés már született arról, hogy a lakhatás biztosítása nem állami kötelezettség, ugyanakkor az Alaptörvényből levezetve sincs ilyen kötelezettsége az államnak. Mondják meg nekem, képviselőtársaim, hogy szociális kérdés-e, ha valaki elveszíti a lakhatását? Én biztosan tudom mondani, hogy nagyon-nagyon súlyos szociális kérdés, nagyon-nagyon sokan veszítették el a lakásukat, a lakhatási körülményeik rendkívül sokaknak romlottak, és higgye el nekem, képviselő úr, hogy ebben rendkívül nagy szerepet játszott a Végrehajtói Karnak a nagyon sokszor, rendkívül sokszor jogellenes fellépése. És hogy ez mennyire igaz, azt bizonyítja az a jogi eljárás, ami megtalálta a kapcsolatot a korrupció, jogszerűtlenül működő Végrehajtói Kar és a kormányzat között. Tisztelt Képviselőtársaim! A helyzet mégiscsak az, hogy a Végrehajtói Kar emberek, sőt nem, családok tízezreit tette tönkre, hozta méltatlan helyzetbe, és jelen pillanatban ez a törvény, ami előttünk fekszik, ez azt mondja, hogy az

önök által tönkretett családok ne nagyon számoljanak az állam segítségével, hanem forduljanak a családtagjaikhoz, akik egyébként jellemzően alulfizetettek. Ahogy Z. Kárpát Dániel kollégám elmondta, ugye, lehet itt szép számokat mondani az átlagberről, de ha kimennek, és megkérdezik a buszmegállóban, itt a fővárosban, hogy mennyi a fizetésük, higgye el, a többségük fizetése nem fogja elérni az önök által kimutatott minimálbért. Ez az arány sokkal rosszabb lesz, ha kimegyünk a fővárosból, és a helyzet az, hogy ha ennél lényegesen alacsonyabbá válik a család jövedelme, akkor egyszerűen a legjobb szándék mellett sem tud segíteni a hozzátartozóinak. De nézzük a karitatív szervezeteket, akik megint csak forráshiány miatt és a fejlesztések elmaradása miatt nem fognak tudni jó minőségben segíteni ezeken a rászorulókon.

Jelen pillanatban ott tartunk, hogy a legszegényebb réteg teljes mértékben támogatás és segítő kéz nélkül maradt, és ezt a későbbiekben még szeretném hosszabban kifejteni. De minthogy az időm lassan lejár, megköszönöm, hogy meghallgattak, és a vitát folytatjuk. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP és az MSZP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most van lehetőség kétperces felszólalásokra. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. A következő kört Ungár Péter frakcióvezető úr felszólalása fogja megnyitni. Megvárom, míg felteszi a mikrofont, igen, köszönöm szépen. Öné a szó, frakcióvezető úr.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen. Az a helyzet, hogy ez a törvény egy nagyon érdekes ideológiai talapzattal indul, mondhatnám úgy, hogyha ezt a Kóka János-féle SZDSZ nyújtja be még az én fiatalokom alatt, akkor egyáltalán nem lepődünk meg rajta. Gondolom, a Cato Intézet ajánlásával is lehetett volna ezt benyújtani, vagy esetleg Margaret Thatcher politikai hagyatékának is lehet tekinteni azt, ami ebben a törvényben megfogalmazódik. Azt is pontosan tudjuk, hogyha ezt 2010 előtt a kormánytöbbség adja be, akkor a magyar Keresztény Értelmiségiek Szövetsége nyílt levélben tiltakozott volna.

A helyzet az, hogy érdekes dolog beszélni arról, hogy milyen hatása van annak, hogy az állam kerül a legutolsó sorba, mint a szociális ellátórendszernek az alapja. Ez alapvetően azt mutatja, hogy a jóléti állam elgondolásáról a Fidesznek az a gondolata, hogy lehet jóléti állam, de csak akkor, ha már minden tönkrement körülötte. A jóléti állam egy utolsó mentés ebben az esetben, ami nem így van, hiszen a magyar emberek többsége azért fizet szociális hozzájárulást, adót, azért adja be a pénzt a közönsbe, hogy utána, amikor önmagáról nem tud gondoskodni, akkor ezt a közösség tegye meg helyette, és a közösséget államnak hívják. Vannak kisebb közösségek is, de azt a nagy közösséget, amit mi például az Országgyűlésben megjelenítünk, úgy hívjuk, hogy a magyar állam. Ez erre van.

(13.20)

A helyzet az, hogy nem csak ideológiai problémák vannak, és én inkább majd a rövid bevezetőm után konkrétan, de előtte szeretnék általánosságban ráterni, hogy milyen problémák vannak.

Ezt az idősgondozás témájával szeretném elkezdeni. Vannak olyan dolgok, amelyek tények, és amelyekkel nem tudunk mit kezdeni, hiába gondol bárki bármit a világról, hiába van bármilyen világnézete. Az egyik ilyen tény, hogy az emberek tovább élnek, és ez szerencsés tény, mint ahogy éltek korábban, akár száz éve. Ennek a nyugati orvostudomány és az életszínvonal általános növekedése az oka, és ez egy pozitív dolog. De ahogy tovább élünk, úgy egyértelműen egyre több időt kell úgy eltöltenünk, hogy nem vagyunk önellátók, gondoskodásra szorulunk. Ez is egy úgynevezett tény, még Kopp Mária is egyetértett ezzel a tényvel sokáig. A helyzet az, hogy ebből is következnek dolgok. Például következik egy olyan dolog, hogy az aktív évek és a gondoskodásra szoruló évek közötti arány, ahogy nőni fog az életszínvonal, folyamatosan változni fog abba az irányba, hogy egyre több időt kell úgy élnünk, hogy gondoskodásra szorulunk. A demencia Magyarország legnagyobb népbetegsége, tulajdonképpen szinte minden magyar családot érint valamilyen szinten.

De ha rátérünk a másik oldalára ennek - erről sokat beszélt a kormány -: a gyerekek száma, a fertilitási ráta csökkent egy idő óta, ahogy nőtt az életszínvonal és nőtt a várható élettartam, tehát kevesebb gyerekre osztódik ez a gondoskodási teher. Ráadásul a családnak egy jelentős része mozaikcsalád. Ez azt jelenti, hogy nem feltétlenül él ott és nem feltétlenül él egy közösségben azokkal, akikkel családot alkotott élete elején. Ezen túlmenően vannak még dolgok, például az 1910-es évek óta egyre nagyobb arányban vesznek részt a nők a munkaerőpiacon, és ezzel aránylik az, hogy egyre kevesebb olyan háztartás van, amit egy fizetéssel fenn lehet tartani.

Ezek mind szociológiai tények, amelyekből következnek dolgok. Például az következik, hogy hiába van valaki, aki akár fölnevelt három gyereket, dolgozott egész életében, ha 75 éves korában demens lesz, akkor a gyermekei nem fogják tudni őt gondozni az otthonukban, mert a gyermekeiknek ahhoz, hogy a saját gyermekeiket tudják nevelni, legalább nekik meg a házastársuknak dolgozni kell, mert Magyarországon - akármit is mondott Novák Katalin, még mielőtt köztársasági elnök lett - a legtöbb család két keresetből él, mert egyszerűen így tudják ezt fenntartani. Tehát az idősgondozásra már nincs sem anyagi, sem időbeli lehetőség. Mit lehet ilyenkor tenni? Azt lehet tenni, hogy egy idő után, akármilyen rossz érzelmi dolgot jelent ez sokszor, intézménybe kell adni azt az idősebb demens embert. Ez azért is így van, mert a demencia egy bizonyos előrehaladottsága után már nem is lehet otthon gondozni egy demens embert, hiszen ahhoz szakképzett ápolóra van szükség. Na most, mi történik itt a praktikus életben? Ha egy

demens embert valaki intézménybe akar adni, akkor az két év várólistát jelent jelenleg. Ha magán, akkor ezt le lehet vinni egy alá. Ez azt jelenti, hogy meg kell oldani egy-két évet úgy, hogy közben az emberek nevelik a gyermekeiket, közben van ez a nehéz megélhetési helyzet, közben számlákat kell fizetniük, és ez azért mindenkit jelentősen megterhel. Én azt gondolom, hogy akik egyéni képviselők az Országgyűlésben, hallottak már pár ilyen élethelyzetről az elmúlt időszakban. Ez azt jelenti, hogy nem tudja a család megoldani. És ez nem egy akarat, ez nem egy ideológiai kérdés, ez még csak nem is egy olyan kérdés, amelyben a kormány tudna változtatni, egyszerűen a szociológiai, demográfiai folyamatoknak ez a következménye. Ez egy állami közös feladat lesz.

Jelenleg az állami idősgondozásban olyan emberek dolgoznak, akik rosszabbul keresnek, mint a most jogosan tüntető pedagógusok, akiknek bár a bérét megemelték 20 százalékkal, ezt a 20 százalékot bőven elvitte az infláció azóta. Olyan hihetetlen munkaerőhiány van, ami az idősgondozást és a szociális ellátórendszert jelenleg a teljes káosz végére sodorta. Államtitkár úr, én ezt már több írásbeli kérdésben jeleztem, van egy soproni intézmény, ahol 40 emberre éjszaka másfél nővér jut, vagy egy, vagy kettő, de inkább egy. 40 emberre éjszaka! És értem, hogy Sopron egy különösen nehéz helyzet, mert elmennek Ausztriába dolgozni tizenhatszerez bérért 20 kilométerre, de ez azt jelenti, hogy Sopronban 40 emberre másfél nővér jut éjszaka. Ez az az állami rendszer, amely önök szerint nem érdemel olyan támogatást, mint amilyen támogatást érdemelne bármilyen más megoldási forma.

Lehet arról egy érdekes ideológiai vitát folytatni, hogy akkor kell-e pénzben, tehát mint munkabér kifizetni azt, ha valaki otthon gondozza, mondjuk, az idős hozzátartozóját. Szerintem ezt elvileg meg kellene tenni. Jelenleg 68 ezer forintot adnak - 10 ezer forinttal emelkedett, ugye, ezt az infláció szintén, finom szólva, elvitte, reálbérben ez csökkenést jelent -, ha valaki otthon a demens idős hozzátartozóját, vagy nem gyermekét, sokszor testvérét gondozza.

Ez még azt is jelenti, hogy alapvetően olyan informális formákhoz fordulnak az emberek, amelyek teljesen kiesnek az állam hatóköréből. Ha államtitkár úr megnézi, vagy biztosan van Facebook-profilja, tehát be tud jelentkezni ezekben a csoportokba, „Pest megyében ápolót keresek” jellegű csoportokba, itt az van, hogy képesítés nélküli, más munkát el nem végző emberek, akiknek semmilyen állami engedélyeztetése nincs, próbálják meg kihasználni azt a piacot - sokan pozitívan, sokan negatívan, ez egy változó dolog -, hogy egyszerűen nem lehet állami helyen elhelyezni az időseket. Ebből sokszor nagyon súlyos bajok vannak. Ez annak az oka, hogy az állami rendszer nem működik, és ezért fordulnak az emberek ezekhez a szürkezónás foglalkoztatásokhoz.

Amúgy az idősgondozás másik problémája, hogy mivel már a demenciának egy nagyon előrehaladott részében kerül be a legtöbb idős az otthongondozás

után vagy bármilyen más informális gondozás után az intézményekbe, pont az az öt-hat év veszik el, ahol szakképzett segítséggel lehetne például a demencia kiteljesedését valamilyen módon tompítani. Itt azért éveket lehet nyerni különböző fejlesztési dolgokkal. Ebből nagyon sok magyar szakember nagyon jól él, tehát itt van ehhez kellő szakértelem. Ezt egyszerűen nem tudják igénybe venni ezek az idős emberek, mert nem tudnak az ellátáshoz hozzájutni.

A nappali idősellátás legalább olyan fontos, mint a bentlakásos. Én beszéltem nappali idősellátásban önkormányzati vezetővel párral, azért így a rezsit nem fogják tudni kifizetni. Tehát itt ilyen jellegű problémák vannak. Be fognak zárni ezek az idősklubok, mert egyszerűen az önkormányzat nem tudja megoldani. És nem azért nem tudja megoldani, mert nem akarja, mert ez az egyik legfontosabb feladata, azért nem tudja megoldani, mert nem kapnak ebben érdemi állami segítséget. És ez azt jelenti, hogy azok az amúgy elmagányosodó idős emberek, akik ki fognak kerülni ebből a nappali ellátásból, amikor majd a végén bekerülnek vagy a gerontológiai osztályra, vagy mondjuk, egy idősotthonba, sokkal rosszabb állapotban lesznek már, mint lettek volna akkor, ha éveken át a nappali ellátásba el lehetett volna menni, közössége lett volna, ott lett volna valamilyen mód arra, hogy ezek az emberek fejlesztéseket kapjanak, és különböző foglalkozásokban vegyenek részt.

Amúgy nem csak ez a probléma, a nappali ellátásban is probléma az, beszéljen bármilyen önkormányzati nappaliellátás-vezetővel, nem tud mentális kollégát találni. Nem tud, fizikailag nem tud, mert nincs olyan más típusú, ilyen végzettséget igénylő foglalkoztatás, amely nem ígér fölé. Hiába kap önkormányzati pótlékot, nem tud olyan bért ígérni, amiért megérné.

Az idősgondozásban még az egy súlyos probléma, hogy még akik kapnak is bentlakásos helyet, általában olyan helyen kapják, ahol nagyon nehéz őket látogatni, messze van a lakóhelyüktől. És ahogy megy fel a térítési díj, lassan önök, és bizonyos szempontból ezt is látni, azzal, hogy az egyházi intézményeket vagy a magánintézményeket vagy a különböző egyéb ilyen formákat megpróbálják előtérbe helyezni, el akarnak térni a 80 százalékos szabálytól valójában, mert lassan a 80 százalékos szabállyal, ami a bentlakásos idősotthonokat jelenti, már kigazdálkodhatatlanok lesznek, és ezért próbálják meg megoldani, hogyan lehet több pénzt elkérni ezektől az emberektől. Amúgy persze lehet arról beszélni, hogy a 80 százalékos szabály helyett térjünk el egy más típusú rendszerre, vannak más országok, ahol más létezik, ebben szerintem lehet egy értelmes vitát folytatni, de az még mindig az állami ellátórendszer keretein belül van, annak az állami ellátórendszernek a keretein belül, ami önök szerint csak az utolsó megoldás. Magyarországon ez nem az utolsó megoldás, ez az egyetlen megoldás, nincs más megoldása ennek, mint állami intézményrendszerben.

Az egyházi intézményrendszerrel még annyit, hogy nagyon jó dolog, ha az egyházak átveszik az idősgondozási feladatokat, nagyon sok idős embernek erre van igénye is, meg nagyon sok olyan intézményben voltam, ahol ezt nagyon színvonalasan, nagyon jól csinálják. De van egy belső bérverseny is, az egyházi intézmények legalább 10 százalékkal többet tudnak fizetni, mint az állami intézményrendszerben a szociális szektorban dolgozóknak, ezért mennek el részben oda, mennek el részben az egészségügybe, ezért nem marad az állami intézményrendszerben szociális dolgozó. Igazából mindegy már, hogy mit írnak egy törvénybe, hogy az állami szintje a szociális rendszernek hányadik lépcsőfok, ha egyszerűen nem marad ember, aki ezt véghez vigye.

(13.30)

Még egy nagyon fontos dolog - és erről szerintem azért nem beszélünk, mert mindig leírják, hogy így család, úgy a család -, hogy vannak Magyarországon olyan idős emberek, akiknek nincs gyermekük, és mondjuk, nem házasodtak, és nem úgy élték az életüket, ahogy azt Rétvári Bence elképzei. Nekik ugyanúgy joguk van ahhoz, hogy a befizetett szociális hozzájárulás meg adójuk után méltó időskoruk legyen. És nem gondolom, hogy az a kormányzat feladata, hogy egy törvényben vagy egy törvény indoklásában elmondják nekik, hogy nem jó minőségben élték az életüket, és különben is másképp kellett volna csinálni a dolgokat a hetvenes években. Leéltek egy elég nehéz évszázadban egy elég hosszú életet, és az a helyzet, hogy annyi a feladatunk, hogy nekik méltó időskort biztosítsunk, nem pedig az, hogy kioktassuk őket arról, hogy mi a helyes élet.

Amúgy az is egy érdekes kérdés, hogy lehet beszélni persze a családról, de egyszer el lehet menni egy idősothtonba, és megkérdezni, mondjuk, az intézményvezetőt, hogy a bentlakóknak hány százalékát látogatják rendszeresen és hány százalékát nem. És értem, hogy ezt nem egy törvényben fogjuk megoldani, és ez egy sokkal személyesebb dolog, de sajnos akkor sem lehet állami feladaton kívül megoldani az idősgondozást, ha valaki amúgy tisztességben fölnevelt két gyereket, mert lehet, hogy az egyik Németországban él, mert oda ment dolgozni, a másik pedig Győrbe házasodott.

Úgy összességében, én azt gondolom, hogy ez egy olyan, az egész törvényjavaslat szociális része olyan, ami szól sok minderről, hogy kinek milyen vágyálmái vannak, hogy mit gondol ideológiailag a világról, arról, ami Magyarországon például az idősgondozásban valójában folyik, arról egyáltalán nem szól. Arról nem szól, hogy most egy idősothtonban milyen valódi nehézségek vannak. Arról nem szól, hogy miért van az, hogy egyre rosszabb állapotú idős emberek kerülnek be ezekbe az idősothtonokba. Arról nem szól, hogy miért van az, hogy egyedül meg ketten maradnak éjszakára nővérek. Arról sem szól, hogy milyen volt például a Covid alatt egy idős embernek, amikor tulajdonképpen

nagyon kevés segítséget kapott, és utána még rosszabbul került be, és milyen rossz lesz neki, ha most már a nappali ellátás is meg fog szűnni alóla.

Úgyhogy a lehető legrosszabb pillanatban van ez a törvényjavaslat amúgy, a legérzékletlenebb pillanatban. Szerintem egy teljesen a világ valódi lététől eltérő, ideológiai társadalommérnökösödés van benne, és ráadásul semmilyen olyan valós problémát nem old meg, amit meg kéne oldania. Az idős emberek nagy része azért vágyik arra, hogy valami olyan jellegű támogatást kapjon, ami azon túlmutat, hogy egy okosórán néha kommunikálnak vele. Lehet, hogy egy jó rendszer ez az okosóra, de talán az okosóra helyett, ha lenne neki fizetett segítsége, ha lenne olyan ember, akit megfizetünk azért, hogy vele foglalkozzon, az többet jelent.

Köszönöm, hogy elmondhattam ezt a rövid bevezetőt a mai hozzászólásomban az idősgondozásról, és remélhetőleg a következő körökben még tudunk vitatkozni a fogyatékosokról is. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Mivel kétperces felszólalásra senki nem jelentkezett, megnyitom a következő kört. Elsőnek Z. Kárpát Dániel képviselő úr következik, a Jobbik képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Így a vita elején, közepén fontosnak tartom leszögezni azt, hogy nekem alapvetően tetszik az, ha megpróbáljuk körülhatárolni a család felelősségét, és az is tetszik, ha ez egy konzervatív életérzéssel társul. A problémám az, hogy ebből a javaslatcsoportból inkább egyfajta neoliberais kegyetlenség süt, és az látszik visszaköszönni. Mert látom én, hogy bár a Fidesz régen azért barátkozott a liberális modellel, ami a szociális biztonságot és ellátást illeti - azt szerencsére elengedte -, most a konzervatív modellnek valami teljes mértékű félreértelmezésével próbálkozik. Hiszen az, hogy bizonyos ellátási formákat, segítséget nem alanyi jogon biztosít, vagy igyekszik az alanyi jogúakból visszatáncolni, és ezt más szervezetekre bízni, ez még vitaképes lehetne, ha azokat a más szervezeteket - jelesül az egyházakat, a családokat - nem vértette volna ki abból a szempontból, hogy nincsenek erőforrásaik ellátni ezeket a feladatokat.

Tökéletesen látjuk, hogy az ellenzéki képviselőtársainknak is jár azért a kritika. Kétféle ígértem: az egyik, hogy valóban jobb megtanítani halászni, mint halat biztosítani. Tehát láttuk már, hogy mondjuk, a felelőtlen segélyezés hova vezetett másfél évtizeddel ezelőtt, abba az irányba semmiképp nem javasolom a visszatérést. De ami sokkal nagyobb baj, hogy ne tegyünk úgy, minthogyha ezt a vitát nem folytattuk volna le tíz évvel ezelőtt ugyanezen a helyen. Amiről itt beszélünk, az alaptörvényi szinten dőlt el tíz évvel ezelőtt, képviselőtársaim, amikor is teljes joggal tiltakozott nagyon sok mindenki az ellen, hogy itt a szociális biztonságot illető alapjogok szavatolása nem került be az Alaptörvénybe.

Itt egy államcél fogalmaztak meg. Ez körülbelül ugyanolyan volt, mint a lakhatáshoz való jog, ami szintén nincsen benne az Alaptörvényben. Egy törekvést jelenítenek meg, hogy majd ha úgy gondolja, és ha lesz elég költségvetési forrása, akkor mindent megtesz a cél érdekében. Látjuk azóta, hogy ez mennyire kényszeríthető ki. Tehát közvetlenül kikényszeríthető jogosultság az Alaptörvényből nem származik, márpedig ha így van, akkor alatta egy-két szinttel, egy sima törvénybe miért ne írhatná azt a jogalkotó az indoklásban, amit akar. Egyébként nem írhatja, mert úgy gondolom, hogy ezzel az indoklással, ami előttünk fekszik, egy normális jogállamban az lenne a következő lépés, hogy normakontroll, Alkotmánybíróság, kasszáció, elkaszálják, visszaküldik, meg kell változtatni; az biztos, hogy ebben a formában nem lehetne keresztül.

A családra mutogatás a szociális ellátás tekintetében azért nagyon durva, mert ez a magát családbarátnak nevező kormány nyolc fronton tett meg olyan merényleteket a magyar családokkal szemben, amelyek nemcsak Közép-Európában, egész Európában párjukat ritkítják. Ezt a nyolc területet a következőkben mindenképpen részletezni fogom. De azt látnunk kell, hogy még az említett lakhatás területén is, még ott is, ahol volt a sok nagyon rossz - tehát a devizahitelesek eláruló kezdeményezések a bankokkal való lepaktálásuk közepette -, volt egy Nemzeti Eszközkezelő, amit egy kiválóan felkészült államtitkár képviselt ráadásul.

Nem tekintem ezt végső megoldásnak semmiképpen, átmeneti segítségnyújtásként tudunk rá tekinteni. Az alapfilozófiájától forog az ember gyomra, hogy elveszik az ember ingatlantulajdonát, és aztán bérelje azt vissza másoktól, de ha a kilakoltatás az alternatíva, akkor mondjuk azt, hogy egy átmeneti időre ez levegőt tudott biztosítani. Egyébként még az sem volt rossz, hogy viszonylag kedvezményes feltételek között vissza lehetett szerezni a saját ingatlantulajdont. De még itt sem vállalta fel a kormány azt, hogy olyan feltételrendszert csinál, amivel sok-sok tízezer emberen tartósan tudott volna segíteni. Aztán végül ezt a feladatot is kiszervezte, jellemzően az egyházi, és érdekes módon éppen a szociális szférában és tevékenységben érintett szervezetek számára; a finanszírozásról pedig lehet vitatkozni, hogy az elég lesz-e, vagy sem.

Azt is látjuk, hogy a klasszikus szociális jogokat elengedte ez a kormány. Tehát neki az a lényeg, hogy alapjogi szinten ne kelljen semmit sem biztosítani, de pont a saját Alaptörvényében szerepel egyébként egy megélhetési minimumhoz való jog, illetve erre való következtetés, ez azért alapjogi szinten ott van. És itt van igazából a nagy vitaterületem ellenzéki kollégákkal, de egyébként önökkel is. Nyilván az ilyen alapjövedelem-típusú megoldásoktól mi azért eléggé fázunk. Tehát hozzám nem áll az közel, hogy feltétel nélkül kapjon valaki bevételt, és ezzel a motivációs szintjét egy korábban ismeretlen szintre szállítsuk le.

De még amikor itt a közös programalkotás során erről eszmecsereket voltak, és markánsan ragaszkodtunk ehhez az állásponthez, ott is azt mondtam, hogy három feltétel bekövetkezése esetén tudom azt elfogadni, hogy egyébként egy nehéz helyzet, válsághelyzet közepén valóban, gyerek semmiképp ne éhezzen, ne szenvedjen szűkséget, és család se. Ez a három feltétel pedig: a munkaügyi központtal történő együttműködés, az egészségügyi szervekkel történő együttműködés és a gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatásokkal történő együttműködés. Úgy gondolom, ha ezen a három területen valaki bizonyítja az együttműködési hajlamát és elkötelezettségét, akkor ott nyilvánvaló módon belép egy olyan állami kötelezettség, hogy adott esetben igen, akkor annak a családnak az átmeneti segítséget biztosítsa, de alapvetően halászni kellene megtanítani, és nem a halat szolgáltatni.

És azt látom az összes többi esetben, hogy az összes eszközt elveszi a kormány. A finanszírozást is elveszi, és aztán azt mondja egy neoliberális kegyetlenséggel, hogy boldoguljon a család, ahogy tud. A klasszikus konzervatív gondolat nem ilyen, egyáltalán nem ilyen. Hisz a vállalkozás szabadságában, hisz abban, hogy aki a tehetségénél, a szorgalmánál fogva előrébb akar jutni, az tehesse meg, és kapjon ehhez segítséget, nem segílyt, hanem egy olyan klímát, amiben ezt meg tudja valósítani. Viszont keresztényszociális alapon biztosít egy védőhálót a lenti szinteken, mondjuk, olyan esetekben, amikor egy gyerek élete megy tönkre azért, mert a szüleitől az alapfokú és elvárható támogatást, segítséget sem kapja meg.

De önök ezzel szemben valami egészen mást csinálnak, és ez tetten érhető még olyan területeken is, mint a lakhatás másik frontja, ahol ha valaki a tehetségével, a szorgalmával akar előbbre jutni, mondjuk, elkezdene spórolni egy önálló tulajdonú ingatlanra, vagy csak éppen egy bankhitelnek az önrésze, akkor önök mit csinálnak? Még a lakáscélú előtakarékosság állami támogatását is megszüntetik, mert ott is csak sarcolni, megszorítani akarnak, aztán ígérik azt, hogy lesz helyette valami másfajta, lakhatást támogató módszer. Évek telnek el, nincsen, és idehozzák elénk azt a csomagot, ahol a lakástakarék végre, hosszú évek után szóba kerül, egész pontosan úgy, hogy a nyugdíjminimumhoz kötött feltételeinél a nyugdíjminimumot, a 28 500 forintos összeget átnevezik az új nevére. Egészen elképesztő tehát, amit művelnek!

(13.40)

Ugyanez igaz a speciális nevelési igényű gyermekek esetében. Jogszabály köti önöket, biztosítják a státuszt, meg kellene hogy kapják ezek a gyermekek a fejlesztést, az összes elérhető intézményben, ahova járnak vagy ahova el kellene hogy kerüljenek, de akkora a munkaerő-hiány, és jogilag hiába van meg a státusz, olyan kevés az ember, hogy az érintettek vagy nagyon nehéz körülmények között, vagy sehogy nem tudják megkapni a szükséges fejlesztéseket, vagy úgy,

hogya elmennek a magánintézményekbe egy féléves várólista végére, és ott fizetnek érte.

Tudják önök, hogy egy óra fejlesztés mennyibe kerül egy ilyen magánintézményben? 8-9-10 ezer forintól beszélünk egyetlen órára. Tudják önök, hogy hány órányi fejlesztést írnak fel nagyon sok esetben egy érintett gyereknek? Mondjuk, heti ötórányi fejlesztést. Ki tudja számolni, hogy a mostani átlagbér-színvonal mellett ki tudja ezt kifizetni? Márpedig ezen múlhat, hogy az érintett gyermekekből felnőttkorukra a társadalom adófizető tagja válik, vagy pedig olyan, aki segélyre, támogatásra, szociális ellátásra szorul. Még egyszer mondom tehát, egészen elképesztő, amit ezen a területen művelnek.

Az alanyi jogosultságok elpárologtatásának az állatorvosi lova, ugye, a családi pótlék. Rengeteget vitatkoztunk erről, és ott is sokszor elmondtam, hogy a családi pótlék feltétel nélküli égbé növelésének egyáltalán nem vagyok a híve, hiszen azt látom, hogy ezek az összegek nagyon sokszor nem a gyermekek érdekében hasznosulnak. És ilyenkor jönnek nekem, persze, nagyon sokszor liberális szervezetek, hogy ne legyünk már ilyen paternalisták, ne akarjuk megmondani, hogy az érintett család mire költse a pénzét! Dehogynem! Dehogynem! Igen. Azt szeretnénk garantálni, hogy ezek az összegek a gyermekek érdekében hasznosuljanak, és nem, mondjuk, szerencsétlenség formájában végzik. Ennek pedig van olyan kulturált módszere, amely nem erőszakoskodik bele a családok életébe. Ezt családi kártyának hívják, amely kártyával nagyon sokféle dolgot lehetne tenni. Egyrészt alapvető élelmiszert, gyermeknevelési cikket megvásárolni, másrészt ide lenne köthető az, ha gyermek szellemi fejlődéséhez szükséges szolgáltatásokat ki lehetne vele fizetni, és egyébként vitaképes az, hogy a lakhatásával kapcsolatos költségek is finanszírozhatók legyenek innen. Ha ezt szavatoljuk, akkor azonnal megdupláznám a családi pótlékot, és vállalnám azt a 300 milliárd forintnyi plusz költségvetési terhet, amit egyébként bőven ki lehet gazdálkodni a jelenlegi rendszeren belül is.

Úgy gondolom, hogy az a legaljasabb hozzáállás, amit a kormány csinál, elpárologtatta már a családi pótlék értékének a felét. Alternatív és gyermekvédelmi eszközökkel megerősített módszert nem dolgozott ki helyette, és azt mondja, hogy menjetek el dolgozni, és realizáljátok a családi adókedvezményt, aminek az értéke és az egész családtámogatási rendszer pénzbeli értékei egyébként nem inflációkövetők. Szektíven, az egyik évben emel, mondjuk, a kétgyerekesek lehetséges igénybe vett kedvezményén a kormány, a másikban nem. De azt elfelejti, hogy párhuzamosan a másik oldalon Európa legbrutálisabb áfa-kulcsával szénné adóztatja azt a gyermeknevelést, aminek a másik oldalán a gyermekvállalásra próbál ösztönözni szavakban, retorikailag, de másfél éve átléptünk egy nagyon fontos pontot: egy egygyerekes család statisztikailag és átlagosan már többet fizet be áfabefizetéseivel a költségvetésbe, mint amennyi alanyi jogon járó támogatást a gyermeke neveléséhez

kap. Másfél éve átléptünk ezen a ponton. Ez egy nagyon-nagyon negatív, szimbolikus tétel, és azt kell hogy mondjam, hogy a családi kártya bevezetését alapvetően megalapozza ez is.

És azt is láthatjuk, hogy az áfarendszer egészét illetően önök a múlt héten megint leszavazták a gyermeknevelési cikkek áfacsökkentésére vonatkozó kezdeményezésünket is. Nyilván a parlamenti fizetésből az ember nem nagyon érzi meg azt, hogy 400-500 forint egy bébiétel, vagy hogy mennyibe kerül a pelenka. De megint csak egy kis empátiát kellene gyakorolni, és állnak egyébként rendelkezésre számítások azt illetően, hogy csak a gyerekvitaminok mennyibe kerülnek. Mibe kerülne önöknek legalább a gyermeknevelési cikkeken csökkenteni az áfát egy olyan monitoringrendszerrel, ami az árak csökkenését és annak követését lehetővé teszi? Néhány milliárd forintól beszélünk, de önök nem valószínű, hogy csak pusztán azért, mert ellenzéki javaslat. Saját név alatt is beadhatnák egyébként, nagyon-nagyon sokan támogatnák ezt.

De összességében el lehet mondani, hogy a szociális biztonság szavatolásában egyfajta sorrendiség-változással egyébként még a saját Alaptörvényük különböző orientációival is szembemennek. Egy normális országban vagy megsemmisítés várna erre a jogszabályra, vagy visszadobnák módosításra. Magyarországon nyilván sajnos most nem feltétlenül várhatunk el hasonlót, de az biztos, hogy ha csak az általam említett kapcsolódó területeken megpróbálnák kedvezményezni a családokat, óriásit lépnénk előre a szociális biztonság szavatolása terén, és egyébként nem úgy, hogy halat adunk, hanem úgy, hogy halásznai eszközöket adunk az érintetteknek.

Higgyék el, ha önök békén hagyják a magyar családokat, ha nem babrálják a katát, ha nem adóztatják szénné a gyermeknevelést, akkor a magyar családok megoldják az életüket, csak az kéne, hogy vonuljanak már ki egy kicsit az életükből, és ne akarják az életük minden egyes szegmensét behálózni, meghatározni és ledominálni.

A helyzet az, hogy itt, ugye, a nyugellátás területén még a nyugdíjminimum felmerült, az önök 28 500 forintos nyugdíjminimuma, igen. Itt az a vérlázító, hogy folyamatosan reklámozzák magukat az állítólagos nyugdíjemelésekkel, reálértéken mi erről nem beszélhetünk. De nagyon sok minden - nem csak szociális ellátás - ehhez a 28 500 forinthez kötött. Önök azért nem nyúlnak ehhez, mert számos kapcsolódó területen a költségvetés kiadási oldalán ez jelentkezne. De ez nem az önök pénze. Szeretném emlékeztetni önöket, hogy ami a költségvetésben van, az nem saját pénz. Újraelosztási célokat lehetne vele foganatosítani, de önök ezt nem teszik. És nyugdíjemelés tekintetében még odáig sem jutottak el, hogy felismerjék, hogy mást jelent a 8-9 százalékos nyugdíjemelés félmillió nyugdíj mellett, és egészen mást jelent egy kisnyugdíjas esetében.

A differenciált nyugdíjemelés modelljéről egyébként önökkel tudtunk több mint tíz évvel ezelőtt vitatkozni úgy, hogy még fideszes képviselő is volt, aki ennek létjogosultságát elismerte, sőt a korábbiakban

még önök is próbálkoztak hasonlóval, csak aztán valamiért elálltak tőle. Arra biztatom tehát önöket, hogy ne féljenek ennyire a differenciált nyugdíjmeléstől. Egyáltalán nem mindegy, hogy ha az önök költségvetési politikája alapján és egyébként demográfiai szempontokból nem lehet, nem tudnak, nem akarnak nyugdíjakat érdemben emelni, legalább a belső átrendezést valósítsák meg az igazságosság jegyében, és mindenképpen elvárható az, hogy magasabb százalékos aránnyal emeljenek nyugdíjat azoknál, akik kisebb térítési összeget kapnak.

És a legfontosabb tényleg az lenne, hogy az egész szociális biztonság kérdéskörét gondolják végig. Azt a neoliberais kegyetlenséget, ami önöknél sokadszorra visszaköszön, engedjék el. Ha úgy gondolják, hogy felső középosztálytól fölfelé kedveznek majd a szerencséseknél és a közelieknek, és az az ábrándjuk, hogy hű, ezek a jótémények majd lecsorognak minden más társadalmi osztályhoz, ezt engedjék el! Nem valósult meg ilyen talán a világtörténelemben sem, ezt a neoliberais hagymázás lázálmot nem tudták a valóságba átültetni. Hozzáteszem, szerencsére, mert az én lelki világomhoz nem is áll közel. Térjenek tehát vissza a valóság talajára, és a szociális biztonság, a szociális ellátások tekintetében tartsák be a saját szabályikat! Alaptörvény; nem én hoztam, önök hozták. Tartsák be azt, ami benne van, és ne engedjék azt, hogy a gyermekek nevelése, a gyermekek gondozása bármilyen irányból csorbát szenvedjen.

A mi javaslatunk lehetőséget biztosítanak arra, hogy még ebben a nehéz helyzetben is kedvezményezték a családokat, és higgyék el, ha ezt megteszik, talán a demográfiai mutatókban is viszont fogják látni ennek a pozitív eredményeit. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló a Fidesz képviselőcsoportjából Nagy Csaba képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

NAGY CSABA (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Egy-két gondolatot szeretnék önökkel megosztani, főleg azért, mert a vita során nagyon sok minden szóba került, és vidékről, vidékfejlesztésről, a vidéki emberek helyzetéről is beszéltünk, és azt gondolom, hogy a tények rögzítése érdekében szükséges egy-két dolgot elmondani a törvényjavaslathoz kapcsolódóan.

Szóba került, hogy a vidéki falvak és a vidéki települések az elmúlt időszakban milyen helyzetbe kerültek, illetve jelen pillanatban milyen gazdasági helyzetben vannak, és hogy mit is tesz a kormány annak érdekében, hogy a vidéki települések fejlődjenek, illetve más helyzetbe kerüljenek. Most tényleg csak fejből összeírtam egy-két dolgot, hogy az elmúlt pár évben, az elmúlt időszakban a magyar kormány, kiegészítve a korábbi döntéseit, miket döntött a vonatkozásban, hogy milyen fejlesztések jussanak el a vidéki kistépülésekre is akár.

A „Magyar falu” programon és más, egyéb kormányzati rendszereken keresztül támogatást kaptak a településeink minibölcsőde építésére, bölcsőde bővítésére, felújítására, óvoda építésére, felújítására; ezekhez az intézményekhez kapcsolódóan az udvarokon a játékok felújítására, közterületeken játszótérek építésére, a felnőttek részére sportparkok építésére, járda- és útépitésre.

Mindenféle téves számok elhangzottak az előző felszólalásokban, én megnéztem. A vidéki úthálózatot az elmúlt időszakban 3000 kilométer vonatkozásában tudtuk felújítani.

(13.50)

Egyébként jellemző, hogy több mint 1200 településünk van, ahol megállt a népességfogyás, és hogy ha továbbmegyünk a fejlesztések kapcsán, akkor azt látjuk, hogy orvosi rendelőket újítottunk fel, orvosi eszközöket vásárolhattak az orvosaink, a védőnőink; szolgálati lakásokat újítottunk fel, mikrobuszokat kaptak a falugondnoki szolgálat és a különböző, más egyéb szolgáltatások érdekében a településeink. Elindult egy szennyvíztisztítási program; egyházi közösségi tereket újítottunk fel; temetőt fejlesztettünk, ke-rekpárutakat tudtunk építeni.

És talán ami a legfontosabb ebben a fejlesztési programban, vagy talán az egyik legérdekesebb, inkább így fogalmaznék: 1450 bolt kapott fejlesztési lehetőséget. Tehát azt gondolom, hogy a kormány soha nem látott mértékben támogatta a vidéki embereket, illetve a vidéki településeket a vonatkozásban, hogy a saját helyzetüket tudják javítani.

A szociális kérdések, merthogy kérdés-felelek is elindult itt a parlamenti vitában. Én nagyon sok polgármesterrel beszéltem, és ők azt mondták, hogy soha nem látott mértékben kapnak arra lehetőséget, hogy a szociális segélyeket eljuttassák az emberekhez. Tulajdonképpen amennyit kérnek, annyit kapnak a kormányzattól; ilyen még soha nem volt, se a rendszer-váltás előtt, se azután, ezek ténykérdések.

És akkor még egyszer szeretném elmondani azt, hogy érdekes az itt elhangzott érvelés, mert magában a törvényben nincs az kimondva, nem is utal rá, és nem is akar ilyet senki, hogy az állam kivonuljon a szociális ellátásból. Én egy kicsit még utánanéztem ezeknek a számoknak menet közben. Beszéltem már arról, hogy az állami finanszírozás a szociális területen nem csökkent 2010 óta, amikor is 325 milliárd forintot költöttünk el. Az idei évben 1140 milliárd forintot - 1140 milliárd forintot! - költünk el erre a célra.

És talán még egy gondolat: azt is megnéztem, hogy az önkormányzatok, a civil szervezetek és az egyházak 2010-ben 34 milliárd forintot kaptak, ebben az évben 171 milliárdot, a jövő évben pedig 227 milliárd forintot fognak kapni a költségvetésitörvény-tervezet szerint. Tehát azt gondolom, hogy az állam se a szociális, se a gyermekvédelmi, se a gyermekjóléti szolgáltatásból nem vonul ki, hanem még inkább támogatja azt. Köszönöm szépen.

(Berki Sándor elfoglalja a jegyzői széket.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló a Momentum képviselőcsoportjából Szabó Szabolcs képviselő úr. Parancsoljon, öné a szó.

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én is a szociális védelem, szociális biztonság, szociális gondoskodás témakör kapcsán szólnék hozzá ehhez a vitához meg a benyújtott javaslatához, ahogy képviselőtársam mondta: így a vita elején vagy ne 'adj isten, közepén.

Szóval, ha lefordítjuk azt a vitát, amit a törvényjavaslatnak a szociális gondoskodásról szóló része kapcsán itt folytatunk, akkor szerintem arról beszélünk valójában, hogy Magyarország jelenleg jóléti állam-e vagy sem, és hogy a jövőben az fog-e maradni, vagy sem, vagy azzá válik-e, attól függően, hogy ki hogy ítéli meg. Az én állításom így a hozzászólásom elején az, hogy Magyarország bizonyos korlátozásokkal, erős korlátozásokkal, de jóléti állam volt, és szerintem még most is az, és az a kérdés, hogy ez a benyújtott javaslat ezt vajon erősíteni vagy gyengíteni fogja, és az én állításom szerint gyengíteni fogja hosszú távon, és felveti annak a veszélyét, hogy ne legyünk jóléti állam a jövőben. És szerintem az ellenzéki hozzászólók is erről beszélnek voltaképpen, hogy aggódnak amiatt, hogy a „jóléti állam” működésünk, kategóriánk, besorolásunk csorbát szenved, és maguk az emberek fogják megérezni azt, hogy nem leszünk jóléti állam.

Ha abból indulunk ki, hogy mi a jóléti állam, akkor érdemes Briggshez visszanyúlni, ő volt az a brit közgazdász, aki erről könyvet is írt, meg mondhatni azt, a szakirodalomban egy általánosan elfogadott definíciót alkotott arra, hogy mi a jóléti állam. Ez három lábon nyugszik. Egyrészt a jóléti állam az ő definíciója szerint biztosítja azt a keretfeltételt, hogy mindenki hozzájusson egy olyan minimális mértékű jövedelemhez, hogy meg tudjon élni, és tudjon élni azokkal a szabadságjogokkal, amelyeket számára egy demokratikus ország biztosít. Itt most nem alapjövedelemről beszélünk, nyugtatom meg Z. Kárpát Dánielt, hanem hogy a keretfeltételt biztosítsa ahhoz, hogy munkával meg tudja szerezni az ember a jövedelmet magának, hogy magát meg a családját fenn tudja tartani.

A második ilyen feltétele a jóléti államnak, vagy a bizonyítéka annak, hogy egy ország jóléti állam, az, hogyha az egyén, egy adott állampolgár speciális élethelyzetbe kerül, és nem tudja magát munkajövedelemből eltartani, akkor az állam - és ez egy nagyon fontos dolog, maga a jóléti állam - gondoskodik róla, és nem hagyja, hogy éhen haljon. Ha nyugdíjas lesz, nyugdíjat biztosít neki, a saját maga logikája alapján kialakított nyugdíjrendszeren keresztül - ami nálunk speciálisan egy felosztó-kirovó rendszerű nyugdíj, de van megtakarítási alapú is, de ez most egy zárójeles megjegyzés volt -, szóval, nyugdíjas lesz az ember, balesetet szenved, megbetegszik, a nők esetében, mondjuk,

gyereket szülnék, és otthon kell maradni a babával - nem feltétlen kell, de mondjuk, lehet -, és még hosszasan sorolhatnám ezeket a speciális élethelyzeteket.

És a harmadik feltétel pedig az, hogy a közszolgáltatásokat minden állampolgár számára azonos és lehetőleg magas színvonalon biztosítja a jóléti állam. És én azért állítom azt, hogy Magyarország ma egy korlátozott, jóléti állam, mert szerintem jelen pillanatban a magyar állam nem képes már arról gondoskodni, hogy a speciális élethelyzetbe került emberek életminőségét garantálja azzal, hogy megfelelő színvonalú ellátást nyújt, mert beszéltünk róla, képviselőtársaim is hosszasan emlegették, hogy mi a probléma az alacsony nyugdíjakkal, meg mi a probléma az oktatás színvonalával, meg mi a probléma az egészségügyi ellátás színvonalával, meg az álláskeresői támogatások színvonalával, és a többi - tehát már itt megbicsaklik ez a történet -, a harmadik lábról meg ne is beszéljünk, mert sajnálatos módon a közszolgáltatások színvonala sem nem egyenesen jut el az állampolgárokhoz és sem nem magas színvonalon. Erről szól az a tüntetéssorozat, ami most az utcán folyik, mert az emberek is látják, hogy a közoktatás minősége rossz. Van egy szűk réteg, amelyik nagyon jó közoktatásban részesül, de a nagy része rossz minőségű közoktatásban részesül, és ezt végigvehetnénk az egészségügyön meg mindenben.

És akkor, ha megnézzük, hogy hogyan reagálnak az ilyen szituációkra az egyes országok, meg milyen modellek léteznek arra, hogy egy normális, jóléti államot építsenek ki, akkor azt lehet mondani, hogy két fajta megközelítés létezik. Vannak olyan országok, amelyek az erős állami gondoskodásban hisznek és bíznak, tehát, ahogy a közgazdászok vagy közgazdák szokták mondani, az állami redistribúción keresztül gondoskodnak az emberekről, tehát elvonják a tőke- és munkajövedelmeknek nagyon nagy részét, és azt a saját logikája szerint újraosztva gondoskodik az állam az állampolgárokról. Tipikusan ilyenek a skandináv országok vagy Németország, vagy Franciaország, ahol 50 százalék fölötti mértékben vonja el az állam a tőke- és munkajövedelmeket.

Meg vannak aztán olyan országok, amelyek a magángondoskodásban bíznak, ők alacsony részét vonják el a tőke- és munkajövedelmeknek, gyakran csak 30-40 százalék közötti arányban, és azt mondják az állampolgároknak: nekem már nincs pénzem mint államnak a szociális gondoskodásra, azt oldja meg mindenki maga, én csak az alapműködést biztosítom, hogy legyenek utak, járdák meg hasonlók.

Magyarország egyébként jelen pillanatban a legrosszabb kombinációt kezdi megvalósítani, mert nagyon sokat von el, csak nem gondoskodik mellette a szociális védelemről megfelelő színvonalon. Jelezném, hogy a legfrissebb elérhető adatok szerint olyan 47 százalék körül tartunk, amit az állam elvon a tőke- és munkajövedelmekből, magyarul: a GDP 47 százaléka nagyjából bekerül a költségvetésbe. Ehhez képest, ha megnézzük a számokat, akkor, mondjuk, a

szociális védelem kapcsán - ebben a szociális védelemben benne van minden, ami a szociális ellátórendszerrel kapcsolatos, az egészségügytől a bölcsődék üzemeltetéséig minden - úgy néznek ki a számok, hogy 2010-ben, amikor önök átvették a kormányzást, a GDP 21,8 százalékát tettük be mint magyar állam, 2020-ban - a legfrissebb adatok 2020-asok a KSH-nál - 18,1 százalékot.

(14.00)

(Az elnöki széket Dúró Dóra,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Tehát GDP-arányosan nézve, barátok között is, majdnem 4 százalékos, 3,7 százalékos csökkenés van. Ez az, amiről beszéltem a hozzászólásom elején, hogy ez egy erősen korlátozott jóléti állam kezd lenni. Csak hogy értsék azok is, akik esetleg követik a vitát (*Nacsa Lőrinc: Csak hogy értsék - a lenézés magas foka!*), érdemes megjegyezni, hogy ez a fajta magas elvonás, amely az állam részéről megtörténik és az alacsony szintű gondoskodás az emberek hétköznapi életében is nagyon jól tapasztalható. Gondoljon bele mindenki, aki munkavállalóként dolgozik valahol, hogy a bruttó bérének mennyi része marad nála. (*Rétvári Bence: És mennyi maradt 2010 előtt?*) Jelezném, hogy itt nem is fogom figyelembe venni a munkáltatót terhelő adókat és mindenféle járulékokat, csak amit a munkavállaló tapasztal.

Mondjuk, induljunk ki száz forintból, mert az egy könnyen értelmezhető arányrendszert fog mutatni. 100 forint bruttó bérből nagyjából 66 forint fog a munkavállaló zsebében maradni nettó fizetésként. Majd utána azt elkezdni elkölteni, és fizet áfát, jövedéki adót, népegészségügyi termékadót meg mindenféle adót, és a végén eljutunk oda, hogy még ebből a 66 forintból is valójában, jó esetben olyan 40-45 forint közötti rész marad meg, és inkább a 40-hez lesz közelebb.

(Aradszki András a jegyzői székben
Mihálffy Béla váltja fel.)

Tehát 100 forint bruttó fizetésből körülbelül 40 marad az ember zsebében valójában, az összes többit fizetjük be az államnak azért, hogy rólunk gondoskodik: amikor nyugdíjba megyek, legyen nyugdíjam, amikor megbetegszem, gyógyítsanak meg, amikor gyerekem születik, legyen iskolai képzése, oktatása megfelelő színvonalú, és a többi. Az a probléma, hogy ez nem valósul meg. Ezért nagyon furcsa, amikor ez a benyújtott törvényjavaslat teljesen világossá teszi mindenki számára, hogy egyébként az állam szerepét a szociális védelemben, szociális gondoskodásban az utolsó helyre teszi. Többen itt már elmondták, úgy-hogy nem ismételném hosszasan, de az a sor, hogy az egyén gondoskodik magáról, aztán rokonok, aztán önkormányzatok, aztán civil szervezetek, és a legvégén van az állam.

Joggal teszi fel az állampolgár azt a kérdést: jó, de akkor én miért fizetek adót? Ez a fő probléma ebben a rendszerben, mert ha egy jóléti államot akarunk fenntartani és üzemeltetni, akkor az elvont juttatásokat az államnak a felelősségi körében, amit taxatívén ki kell mondani, kell arra a célra fordítani, hogy garantálja a mi szociális biztonságunkat. Ez a fő vitapont szerintem közöttünk. Ebben nem értünk egyet láthatóan a kormánypárti képviselővel, és nem is hiszem, hogy meg tudjuk győzni egymást, egyszerűen más gondolunk a világról. Azt gondolom, hogy önök rossz irányba indulnak el (*Rétvári Bence: 12 éve?*), mert én hiszek a jóléti államban, hiszek abban, hogy a jóléti államot fenn kell tudni tartani és üzemeltetni kell. Sajnálatos módon önök ebben kevésbé hisznek, és törvényileg is most azt fogják nevesíteni, a korábbi alkotmánymódosításhoz egyébként híven, hogy önök a jóléti államban nem hisznek, és ezt nem hajlandók a jövőben garantálni.

A másik oldalról nekem ez azért fáj, mert naponta tapasztaljuk, hogy az emberek milyen rossz helyzetben vannak, viszonylag kiterjedt karitatív ellátórendszert vagyunk kénytelenek működtetni Csepelen, Soroksáron egyszerűen azért, mert nem kapnak megfelelő ellátást az állam részéről. Napi szinten több boltból hozzuk el a lejáratköteli termékeket, és visszük el, illetve adjuk oda nagyon sok rászoruló családnak. Nagyon sok ilyen karitatív akció meg szervezet van az országban. Ez lenne egyébként sajnálatos módon az állam feladata, hogy ezt oldja meg, és ne tolja rá civil szervezetekre. Ez az állam feladata lenne, az államnak kellene megoldani.

Ezért mondom, hogy sajnálatos módon ebben nem értünk egyet, és valószínűleg nem is fogunk egyetérteni soha, nekem viszont meggyőződésem, hogy nekünk van igazunk. Innentől kezdve, azt gondolom, a következő választáson majd újra eldől (*Rétvári Bence: Háromszor már eldőlt! - Nacsa Lőrinc: Négyyszer!*), hogy a magyar választók melyikben hisznek jobban. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki oldalon.*)

ELNÖK: Köszöntöm képviselőtársaimat ismét. Harangozó Tamás képviselő úr következőik 15 perces időkeretben. Parancsoljon!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm szépen a szót. A szociális gondoskodásból kivonul az állam (*Zsigó Róbert: Nem vonul ki!*), állítjuk mi, és mondják önök, hogy ez nem így van. (*Rétvári Bence: 12 éve mondjátok!*) Mindenki nyugodjon le! (*Derültség.*) Ismerek azt a Facebook-posztot, nem fejezem be a gondolatot. Mindenki nyugodjon le!

Tehát a szociális gondoskodásból kivonul az állam, állítjuk mi ezen törvényjavaslat alapján, és mondják önök, hogy nem. Egy nagyon-nagyon kemény érvet ide is hoztak nekünk, azt mondják, hogy csak hozzáigazítják a természet törvényeihez ezt a törvényjavaslatot. Az elmúlt évtizedek alkotmányos és törvényi garanciái helyett most ez lesz, a természet törvénye. A természet törvénye nyilván a társadalom előtti időszakban is

megvolt, bizonyára arra gondoltak, hogy akkor voltak egyének, családok, törzsek, ezek is gondoskodtak magukról, egymásról, volt, aki elment gyűjtögetni, volt, aki megvédte a gyengébbeket, és biztos voltak, akik igyekeztek gyógyítani is a többieket. Ez tök rendben van, ez egy nagyon szép alapelv.

Azt mondják meg nekem, hogy itt akkor mi mit csinálunk, meg maguk minek ülnek ott! Államtitkár úr, minek akkor kormány? Minek állam? Tehát ha a természet törvényeire bízunk most egy törvényben, és ebben a felsorolásban a magyar államot gyakorlatilag kihúzzuk az utolsó helyre, mint akinek dolga van ebben az országban a bajba jutott nemzetársainkon segíteni, akkor egyébként mire tartjuk ezt az egészet? Ahogy az előbb elhangzott: mire vonják le az emberek adóját, miért fizetünk 27 százalék áfát, szja-t, tb-t és minden mást nap mint nap, ha önök szerint a természet dolgai egyébként is elrendezik ezt a kérdést?

A helyzet nyilván az, hogy nem gondolják ezt önök sem komolyan. Pontosan tudják, hogy butaság, amit mondanak, de szerintem nemcsak butaság, hanem gonoszság. Gonoszság az, amiről ma itt beszélünk, és amiről nemsokára szavazni fognak. Szerintem a dolog sokkal egyszerűbb. (A kormánypárti oldalon néhány képviselő beszélget.) Mondom ezt államtitkár úrnak, mert kedves és még figyel is.

A dolog szerintem tök egyszerű. Önök, ugye, elfoglalták ezt az országot, elfoglalták ezt az államot (Rétvári Bence: *Az emberek választottak meg minket!*), első körben a politikát, második körben most már az elmúlt ciklusai alatt a gazdaságot is, hazahordták a kormányzati befolyás alatt álló pénzeszközöket, hazahordták az uniós pénzeszközöket, amit nem sikerült direktben a Fidesz körébe varázsolni, azt kiszervezték alapítványokba. Gyakorlatilag az állam minden szintjén a saját politikai közösségükkel kvázi uralkodnak ebben az országban. Most az a helyzet, és szerintem ez a törvény ennek része, hogy ezt kell konzerválni. Ezt kell konzerválni, olyan társadalmi berendezkedés kell, amely egyébként lezár mindenféle mobilitást és mindenféle lehetőséget, és ennek az egyik része szerintem ez is.

Szerintem önök közül bár sokan igen, a döntő többségük nem biztos, hogy undorodik és lenézi a szegény embereket, nem egy politikustársuk ennek egyébként nyilvánosan hangot is adott (Nacsá Lőrinc: *Mi az, hogy a többségünk igen?*), de még egyszer mondom, szerintem még csak nem is ez az igazi oka ennek az elvi javaslatnak vagy az elvi változtatásnak (Rétvári Bence: *Fejtsük meg!*), hanem az, hogy ezt be kell betonozni, ami most van. Ahogy említettem az első felszólalásomban, abban az átkos, mocskos rendszerben egy Orbán Viktor nevű srác megszületik Felcsúton, még egyszer mondom, a saját bevallása szerint, egy faluszéli vályogházban (Nacsá Lőrinc: *Alcsúton!*), és eljut... Lehet, ott a környéken, mindegy, valami kisvasút környékén volt, az biztos. Eljut egy jogi egyetemre, majd ennek az országnak a miniszterelnöke lesz.

Tisztelt képviselőtársaim, e módosítás alapján önök szerintem egyszerűen ezeket a mobilitási csatornákat is le akarják zárni, mert megítélésem szerint minden veszélyes az önök rendszerére, ahol egyébként akár, mondjuk, egy szegény sorsú, de tehetséges fiatal fel tud törni és be tud jutni akár a társadalom felsőbb rétegeibe. (Rétvári Bence: *És mire veszélyes?*)

(14.10)

Hogy nem csak én gondolom így, államtitkár úr (Rétvári Bence: *Hanem még a Szabó Szabolcs is.*), azt az utóbbi napokban Budapest utcáin lehetett látni. És az a sok tízezer ember és fiatal, aki kiment az utcára azért, mert ők is úgy érzik, hogy önök elveszik tőlük a lehetőséget, és elveszik tőlük a jövőjüket, pontosan erre a folyamatra hívják fel a figyelmet, jelenleg még békésen és nagyon sokan, de higgyék el nekem, hogy ebben az országban meg más országban is többször megpróbálták már a viszonyokat így konzerválni, egyébként az embereket elnyomni, annak még sose volt jó vége, ebben az országban sem.

Szerintem, ha ezen az úton mennek tovább - tudom, hogy röhögcsélnek, meg elmondják, hogy 12 éve erre mennek, és milyen jó minden -, szerintem, ha nem érzik, hogy ez már nem így van, akkor előbb-utóbb elég komoly falakba fognak ütközni, és ha más nem, azok a fiatalok, akik most kint voltak az utcán, meg fogják magukat tanítani arra, hogy ez az ország még mindig szabadságszerető és szolidáris nemzet.

Végezetül, tisztelt képviselőtársaim, ígértem, hogy ismertetem Krisztinának azt a levelét, ami csak abba enged bepillantást, hogy a jelenleg még meglévő szociális garanciák is mennyire nem érnek semmit ebben az országban, amin egyébként önök még változtatni akarnak. Krisztina, mint említettem, nagydorogi, Horváth István egyéni országgyűlési képviselőjük falujában lakik. A képviselő urat sajnos nem tudta elérni a problémájával. Nem fogom felolvasni szó szerint, mert higgyék el, hogy van az az elkeseredettség az ember életében, amikor már olyan stílusban ír, amit lehet, hogy a színpadon el lehet kántálni, de én most itt ezt nem így olvasnám fel. Összegzem, jó?

Az a helyzet, hogy a hölgy elmondja, az első mondatát el is olvasom: „Olyan édesanya vagyok, aki itthon ápolom a 24 éves sérült lányom, aki halmozottan sérült, kerekesszékes. 24 órában ápolom, egyedül nem tud semmit, etetem, itatom, pelenkázom, tornáztatom, és sorolhatnám.” Ez a hölgy elmondja, hogy a mostani rezsínövelés, tehát a rezsicsökkentést eltörlő javaslatok után ők pontosan abba a körbe tartoznak, idézem is: akik elektromos kerekesszéket, mopedet és oxigénkoncentrátort használnak, de azon belül csak azok, akik a tb-n keresztül kapták meg, azok kapnak kedvezményt és segítséget ahhoz, hogy az egyébként megnövekedett rezsijüket kifizessék. Azért fordult az önök képviselőjéhez is, meg hozzám is, és én azért írtam önöknek, államtitkár úr, írásbeli kérdést - amire nyilvánvalóan lepattintottak és leírták a

szokásos semmitmondó válaszukat -, mert nagyon sok olyan ember van ebben az országban, mint Krisztina, akinek el kell látnia a gyereket 24 órában, otthon van vele. Nem a tb-n keresztül szerezte be ezeket az eszközöket, de ez semmit nem változtat azon, hogy neki ezeket az eszközöket használnia kell, és megemelt áram- és gázfogyasztás mellett fog szembenézni ezzel a téllal, és ezen semmit nem változtat az, hogy nem a tb-n keresztül szerezte ezt be, államtitkár úr, hogy attól még ott van a gyereke, és 24 órán keresztül ellátja.

Rossz a szabályozás, és senkit nem érdekel (*Nacsa Lőrinc: A gyodot kellett volna megszavazni!*), Nacsa urat sem érdekli, csak itt óbégat nekem, pont egy ilyen témánál. Legalább most maradjon csöndben, vagy nyújtson be egy módosító javaslatot, és segítsen ezeknek a szerencsétlen embereknek! Mert az új törvényjavaslatuk alapján mondják már meg nekem, hogy rajta például, ezen a családon, ezen a kvázi csonka családon a nagydorogi önkormányzat fog második helyen segíteni, államtitkár úr?! Vagy valamilyen karitatív szervezet fogja megoldani az ő problémáját? - akkor, amikor jelen állapotban sem segít neki még az állam sem.

Tudják, végezetül csak annyit szerettem volna mondani - le is nyugszom, látom, hogy az egész téma marhára nem érdekli még azokat sem, akik itt vannak -, hogy mindjárt vége lesz ennek a vitának; vagy mindjárt, vagy egy kicsit később. Jön egy következő törvény, majd bejönnek más képviselők, vagy önök fognak egy másik törvényről beszélgetni, nyilván óriási szenvedéllyel és átéléssel. De Krisztina akkor is ott fog ülni Nagydorogon a 24 éves ápolt lányával, és az ő életében semmi nem fog változni, mert hiába mondjuk itt el, még pártpolitikától mentesen is, hogy vannak olyan élethelyzetek, amin itt mi, önök is tudnánk változtatni. Csak jön szembe a bőség, meg majd mindjárt jön még valami migráncsozás, és ezzel el van rendezve. Ezzel nincs elrendezve a saját honfitársaink kérdése. És ahogy az előbb nem figyeltek, még egyszer mondom, államtitkár úr, ezen módosítási javaslat után Krisztinán sem a nagydorogi önkormányzat nem fog tudni segíteni, sem a karitatív szervezetek nem fognak tudni segíteni.

Most is és ezután is a magyar államnak kéne gondoskodnia azokról az embereikről, akik ráadásul nem önhibájukból... - mert talán azt azért nehéz lenne állítani, hogy önhibájából nevel valaki egy fogyatékos gyereket, és egyénileg, sem önkormányzatiilag, sem semmilyen módon nem tud megélni, ha a magyar állam a sok ezer milliárdos adóbevételein ülve nem segít neki. Mi ilyen országban szeretnénk élni, ahol ezeket az embereket is figyelembe vennék. Legyenek kedvesek inkább efelé indulni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az LMP frakciójából következik Keresztes László Lóránt képviselő úr, szintén 15 percben. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt

Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Mélységesen egyetértek azzal az itt előttem szóló felszólalásából, hogy itt vannak olyan kérdések, amelyek nem szabadna hogy pártpolitikai csatározások tárgyát képezzék. És egyébként már szó esett róla, hogy elképesztően szerteágazó ez a salátatörvény, ami itt fekszik előttünk. Ezen törvénymódosításoknak, illetve a törvénymódosításokkal érintett legtöbb témának egyébként ilyennek kellene lennie, aminek nem szabadna hogy a háttérben a pártpolitikai szándékok húzódnak meg. Hozzáteszem egyébként, hogy ez még fokozottan igaz egy ilyen krízishelyzetben is, amit megélünk, és ami egyébként jól láthatóan nem fog néhány év alatt rendeződni, középtávon sem számíthatunk rá, hogy ezek a rendkívül súlyos problémák enyhüljenek érdemben.

Ilyen kérdés a vízkincsünk védelme is, amiről ez a törvény szól, és az, ami megfogalmazódik, hogy az ivóvízhez való hozzáférés biztosítása az állam feladata. Ez is egy olyan kérdés, ami nagyon nagy baj, ha egy ország életében, egy állam életében pártpolitikai csatározásoknak az áldozatává esik, és az is nagy baj, ha egyébként, mondjuk, ciklusról ciklusra nem kapja meg ez a fontos terület a figyelmet, mint ahogy Magyarországon ez történik.

Nagyon sokszor elmondtam már, és sokszor el is fogom még mondani, hogy milyen károkat okozott a vízgazdálkodás kérdésének ennek a kormánynak a politikája, de azt is mindig elmondom és hozzáteszem, hogy a 2010 előtti kormányok sem voltak ebben a kérdésben jobbak vagy körültekintőbbek. Tehát mondhatjuk, hogy hosszú évtizedek óta nem kap megfelelő kormányzati szintű figyelmet a vízkincsünk védelme, a vízgazdálkodás kérdése.

Sajnos, ez most is így van, amikor, azt gondolom, hogy most már mindenki számára világossá válhatott, hogy milyen kritikus helyzetben vagyunk, milyen nagy mértékben veszélyeztetettek a jövő generációi számára a vízkincseink, és hogy bizony eljutottunk odáig, hogy az ivóvíz biztosítása is nagyon komoly probléma, és sok területén az országnak már bizonyos időszakokban ez sem adatik meg. Azzal együtt is, hogy egy ilyen törvényjavaslat, egy ilyen salátatörvény egyébként egy állami feladatként határozza meg a vízkincs biztosítását, az ivóvíz biztosítását, az még nem jelenti azt, hogy bármit is tettünk volna, úgyhogy ezekről a kérdésekről is mindenképpen beszélnünk kellene.

Nagyon fontos arra is felhívni a figyelmet - ugye, itt sok tekintetben előkerült már, hogy az állam feladata, adott esetben egy kormánynak a feladata -, hogy ráirányítsuk a figyelmet, hogy bizony itt jelen kormányon belül is mennyire szegmentált, szétterjedezett a vízgazdálkodás kérdése vagy a vízügyek meghatározása.

Miniszterhelyettes úr minisztériumához tartozik a vízgazdálkodás kérdése. Idetartozik egyébként az ivóvízellátás mint önkormányzati feladat olyan szempontból, hogy az önkormányzatoknak ebben a kérdésben helyt kell állni. Az Agrárminisztériumnak kiemelt szerepe van nemcsak a természetvédelem szempontjából,

de nyilván jól látható és érezhető volt az évszázados aszály hatásaiként, és érezhető most is, hogy bizony milyen mértékben és milyen hatással van ránk az, hogy gyakorlatilag az ország lecsapolása folyik.

A Technológiai és Ipari Minisztériumhoz tartozik közvetlenül a közművek kérdése, de egyébként hozzáteszem, hogy a környezetvédelem is egyébként az iparfejlesztésért felelős minisztérium portfóliójába lett beépítve.

A Külgazdasági és Külügyminisztériumnak is óriási szerepe van, gondolhatunk itt a felszíni vizeink háttáron átnyúló szennyezésére, a vízdiplomácia kérdésére vagy éppen az olyan jellegű gazdaságpolitikai irányok képviselésére és meghatározására, mint például ami az akkumulátorgyártás fellegvárává akarja tenni Magyarországot. Ez ugye, nagyon erőteljesen ellentétben áll azzal a szándékkal, hogy az ivóvízkincset, az ivóvizet biztosítani kell a magyar emberek, a magyar nemzet számára.

Konkrétan egy intézkedéssorozat végrehajtásának a közepén van a kormány, aminek az a célja, hogy a víziközműszektort államosítsa, gyakorlatilag egy diktátumsorozattal, hogy az önkormányzatoktól el kívánja venni a víziközművagyonot, és el kívánja venni egyébként a víziközművek fenntartásának a kötelezettségét azt követően, hogy egyébként bő 12 éve nem biztosítja a forrásokat a legfontosabb közszolgáltatás fenntartásához.

(14.20)

Itt sok szempontból a törvényjavaslathoz kapcsolódón már elmondták a képviselőtársak, hogy milyen mértékben csökkentette szinte folyamatosan az önkormányzatok mozgásterét, vagyonát, bevételeit a kormány, és ezzel milyen mértékben szolgáltatta ki ilyen válságos időben az önkormányzatokat a külső tényezőknek.

Tudjuk, hogy a víziközműszektor esetében - s ezt is hangsúlyozni kell - nagyon nehéz volt a 2010-es örökség, egyértelmű, hogy már akkor is rendkívül nehéz helyzetben volt az ágazat, de ki kell mondani, hogy az ezt követő 12 évben a kormányzati intézkedések és az elmaradó érdemi lépések miatt még sokkal rosszabb lett a helyzet. Jól látható, hogy 2010-11 óta megduplázódott a meghibásodások száma a legfontosabb közszolgáltatást biztosító víziközműrendszerben, az ivóvíz- és csatornarendszerben, és egészen elképesztő romlást tapasztalhatunk. Már 22-26 százalék közé teszik a hálózati veszteséget, tehát a megtermelt ivóvíz ilyen nagy arányban felhasználás nélkül elfolyik. De igaza van képviselőtársamnak, vannak helyi eltérések, van, ahol a 40 százalékot közelíti a hálózati veszteség. Én azt is hozzátenném, hogy ez egyébként nemcsak Magyarországon jellemző probléma, de az egyértelmű, hogy a helyzet az elmúlt 12 évben jelentős mértékben romlott.

A különböző szakmai becslések ma 1500 és 3000 milliárd forint közé becsülik azokat a forrásokat, amelyek középtávon, tehát 15 éves távlatban hiányoznak,

hogy a legfontosabb közszolgáltatást fenn lehessen tartani. Tehát ezek a források hiányoznak a meglévő, betervezhető hatalmas mennyiségű forráson túl, amire szükség van, hogy Magyarországon az ivóvízellátás középtávon még biztosított legyen. Az ilyen szempontból rendkívül hátrányos kormányzati politika miatt már óriási a szakemberhiány, tömegével hagyták el az ágazatot az ilyen módon semmibe vett munkavállalók. Megalázóan alacsonyok a keresetek ebben a közműágazatban, és pontosan tudjuk, hogy hiába lennének források, a megfelelő karbantartásokat el sem lehet végezni, ha nincs meg a megfelelő szaktudás, és óriási a veszély, hogy nem is lehet pótolni az ágazatból távozó szakembereket. A válságok előtt is már nagyon nehéz, gyakorlatilag összeomlás-közeli helyzetbe kerültek a víziközmű-szolgáltató cégek, de a most látható helyzetben az energiaárak elszaladásával egyértelművé vált, hogy kilátástalan helyzetbe kerültek ezek a cégek.

Egyébként ennek a nehéz helyzetnek nem kellett volna így történnie, hiszen az ágazat képviselői, a önkormányzati szövetségek és mindenki, aki közvetlenül érintett ebben a rendkívül fontos ágazatban, szinte évről évre megtette egyrészt a figyelemfelkeltését a kormány felé, és letették a kormány asztalára azokat a javaslatokat is, amiben érdemben lehetett volna cselekedni annak érdekében, hogy az ágazatot, tehát Magyarország ivóvízellátását meg lehessen menteni, és a vízkincsünk védelméről is gondoskodni lehessen, ami értelemszerűen az egyik legfontosabb feladatunk a jövő generációi érdekeinek tekintetében.

Elindítottak egy államosítási koncepciót, ami arról szól, hogy a zömében önkormányzati tulajdonú víziközműcégek közül csak a kaphat állami kompenzációt, az kaphat segítséget a központi költségvetésből, ahol a fenntartó tulajdonos önkormányzatok térítés nélkül átadják a közművagyonot a kormánynak. Ez egy teljesen elfogadhatatlan helyzet. S hozzáteszem, hogy nem is tette mellé azokat a szakmai, tartalmi és finanszírozási garanciákat sem a kormány, ami ilyenkor minimum elvárható lett volna. Pontosán tudjuk, hogy az ivóvízellátás egy olyan közszolgáltatás, ami egyértelműen helyi felelősséget, ismereteket, tudást és felhatalmazást igényel, ezért önmagában nem elfogadható az, hogy el akarja venni az önkormányzatoktól a kormány. Ráadásul ezt olyan módon teszi meg egy zsarolással, ami mögé nem tesz megvalósítási koncepciót.

Ebben a helyzetben egyáltalán nem volt meglepő, hogy sorra mondták ki Magyarország városai, települései, hogy nem hajlandók átadni a víziközművagyonot. Sok település így tett, és nagyon sok esetben egyértelműen el is mondták, hogy kényszerhelyzetben cselekednek. Budapest mellett Pécs, Szeged, Debrecen, Nagykanizsa, Érd, Szombathely, Baja, és még hosszan sorolhatnám, mely városok döntöttek úgy - de sok falu is így döntött -, hogy nem adja át a közművagyonot. Én azt gondolom, a legegyszerűbb állásfoglalást éppen Debrecen kormánypárti, fideszes polgármestere tette,

aki világosan kifejezte a kapcsolódó önkormányzati vitában, hogy az ő meggyőződése szerint a vízszolgáltatás stratégiai üzem is, amit az önkormányzat nem adhat ki a kezéből. Azt gondolom, hogy Debrecen fideszes polgármesterétől ez egy rendkívül világos és egyértelmű üzenet volt a kormány felé. Egyébként a Debreceni Önkormányzat előterjesztésében azt is megfogalmazták - egy fideszes többségű városról van szó -, hogy arra vonatkozóan azonban nem ismert semmilyen garancia, hogy az állam hosszabb távon tudja-e majd az üzemeltetés veszteségét és a fejlesztéseket, a rekonstrukciót finanszírozni, mivel az ehhez szükséges feltételek még nem tisztáztak. Tehát ilyen helyzetben vagyunk, a kormány elindította ezt a zsaroláson alapuló kiszervezést, és a másik oldalon még a fideszes polgármesterek is egyértelműen és világosan kimondják, hogy nem látnak garanciát, nem látják azt, hogy biztosított legyen a legfontosabb közszolgáltatás.

Hozzáteszem, hogy ezt kimondta a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének az elnöke, aki Tab fideszes polgármestere, és hozzátette, bizakodik abban, hogy ezt az államosítást nem valamiféle kiszervezés fogja követni, tehát nem harmadik szereplőnek akarja átadni a kormány a víziközművagyon és a vízkincsünk feletti ellenőrzés jogát és lehetőségét. Hozzáteszem, hogy ezt mi, az LMP - Magyarország Zöld Pártjának a frakciója teljes mértékben elfogadhatatlannak tartjuk. Mi azt gondoljuk, ez egy olyan stratégiai fontosságú infrastruktúra, hogy ezt soha nem lehet kiadni nemzeti kézből, tehát alapvetően önkormányzati kézben kell megtartani, illetve az állami víziközműveknek ezt értelemszerűen meg kell tartani, tehát nem lehet átadni.

Az ivóvízellátás biztosításáról van szó, Nacsa képviselő úr, ez alapvető eleme ennek a törvényjavaslatnak. S itt említeni kell azt is, amellyel, hogy veszélyben van ilyen módon a vízkincsünk védelme, veszélyben van az ivóvízellátás Magyarországon, amellyel olyan jellegű gazdaságpolitikát folytat a kormány, ami újabb rendkívül súlyos veszélyeket jelent a vízkincsünk védelme szempontjából. Az akkumulátorgyártás egyfajta új zászlóshajó a kormány számára. Itt konkrétan az történik, hogy elképesztő mennyiségű központi költségvetési forrás felhasználásával idegen érdekeknek, idegen gyártó cégeknek szolgáltatják ki a vízkincsünket úgy, hogy még a munkahelyteremtés tekintetében sem lehet erre magyarázatot találni. Jól látható a most működő akkumulátorgyárak esetében, például a gödi gyár esetében is, hogy nem a helyieknek adnak munkalehetőséget ezek a gigantikus gyárak, hanem alapvetően távolabbról érkező vagy kifejezetten külföldi munkavállalóknak, akik ismereteink szerint a gödi akkumulátorgyár esetében is többségben vannak, és körülbelül erre lehet számítani a debreceni akkumulátorgyár esetében is, amit önök terveznek egy gigantikus beruházásként.

Azt is egyértelműen elmondta korábban Palkovics miniszter úr, hogy az akkumulátorgyártással kapcsolatban önök pontosan tudják, hogy annak elképesztő energiaigénye van, és óriási mennyiségű vizet

használ fel. Tehát önök idegen gazdasági érdekek miatt felhasználják a magyar emberek ivóvízkincsét, vízbázisát, és még azt is megakadályozzák, hogy a környezeti kockázatok és környezeti hatások ellen érdemben fel lehessen lépni. Nem olyan rég mi egy javaslatot nyújtottunk be az Országgyűlés elé, amely kötelezővé tenné a megfelelő monitoringvizsgálati adatok folyamatos közzétételét, azok ellenőrzését, hogy az emberek láthassák, konkrétan mi történik az ilyen rendkívül környezetszennyező, a szennyezés szempontjából rendkívül kockázatos akkumulátorgyárak közelében. De ezt önök leszavazták érdemi indoklás nélkül. Sőt, amikor már konkrét szennyezés jeleire bukkannak különböző kutak vízmintavizsgálata kapcsán, mint például Göd esetében, akkor pedig megtagadják ezeknek az eredményeknek a kiadását, és a helyi közösségeknek pereskedniük kell adott esetben a vízüggyel, tehát gyakorlatilag a Belügyminisztériummal azért, hogy a monitoringkutak vízvizsgálati eredményének a megismerése megtörténhessen. Egészen elképesztő, hogy egy olyan helyzetben, amikor az ivóvíz biztosítása, a vízkincs védelme a tét, amikor a gyermekeink jövője szempontjából alapvetően fontos, hogy meg tudjuk őrizni a vízkincsünket, akkor pereskedni kell a Belügyminisztériummal, hogy az alapvető információkat rendelkezésre lehessen bocsátani a lakosság számára.

Tehát azt tudjuk mondani, hogy egy rendkívül súlyos energiaválság, egy ilyen súlyos vízválság idején önök kockára teszik a vízkincsünket. Ezért is álságos az az egy mondat, amit önök ebbe a törvényjavaslatba betettek, és álságos az, hogy a vízkincsünk védelme is csak azért jelenik meg szempontként a vonatkozó jogszabályokban, mert egy uniós jogharmonizáció miatt önök úgy érzik, hogy ez kényszerfeladat. Holott Magyarország biztonsága szempontjából az egyik legfontosabb kihívás és legfontosabb kötelesség, hogy a vízkincsünket biztosítani lehessen.

Hasonlóképpen még nagyon röviden szeretnék szólni arról, hogy az ivóvízbázis megvédése, az ivóvíz biztosítása, a vízbázisaink védelme összefügg a felszíni vizek védelmével, a felszíni vizeket érintő szennyezések elleni hatékony küzdelemmel. Sajnos ebben sem tudott érdemi eredményeket mutatni a kormány. Egy példa: nagyon sokszor beszéltünk itt az Országgyűlés plenáris ülésén arról, hogy rendkívül veszélyes szennyezés, rendkívül brutális szennyezés érte a Sajó folyót. Ez a szennyezés még mindig nem oldódott meg. Még ha jelentős mértékben csökkent is, de még mindig nagy mennyiségű rendkívül veszélyes szennyezőanyag jut a folyóba. Pontosan tudjuk, ezt a szakemberek is megfogalmazták, csak idő kérdése, hogy ezek a veszélyes anyagok minél nagyobb mértékben és minél előbb megérkezzenek a folyó magyarországi szakaszára is, azzal együtt, hogy mi úgy gondoljuk, nekünk felelőségünk van a közös természeti kincseink megvédése tekintetében is. Tehát azért is felelőségünk van, hogy mi történik például a Rozsnyói járásban a Felvidéken.

(14.30)

Azt is pontosan tudjuk, hogy milyen kihívások körvonalazódnak, mondjuk, a Tisza erdélyi mellékfolyóját érintően, és ez is bizony nagyon komoly kormányzati felkészülést, kormányzati cselekvést igényelne. Alapvetően helyre kéne állítani ezt az intézményrendszert, amely ezeket a kérdéseket szakmai szempontból felügyelni tudja, kezelni tudja. Ki kéne alakítani a vízdiplomáciának, a környezeti diplomáciának a hiányzó rendszerét, és élni kéne Magyarország Kormányának mindazokkal a jogokkal, amelyek a kezében vannak annak érdekében, hogy akár a szomszédainkkal is ne csak udvariaskodjanak, hanem kőkeményen fellépjenek akkor, amikor ilyen mértékű, súlyos szennyezések érik közös természeti kincseinket, például gondolhatok itt a Sajó folyóra.

Úgyhogy én azért gondolom, hogy ez a rendkívül fontos kérdéskör sokkal többet érdemel, mint néhány mondat egy-egy salátatörvényben. Köszönöm szépen, elnök asszony. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Most kétperces felszólalásra kerül sor, Ander Balázs, a Jobbik képviselője jelentkezett. Megadom a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Képviselőtársaim! Nos, nemcsak Voltaire Candide-jában találkozhatunk azzal, hogy Pangloss mester Leibniz filozófus nagy követője, hanem itt a parlamentben is államtitkár úr részéről vagy éppen kormánypárti képviselőtársaim részéről. Tehát azt vallják, hogy ez a világ, illetve ez a kormány a lehetséges világok, illetve kormányzatok legjobbika. Hát, ez közel sincs így!

Államtitkár Úr! Ha minden jól működne a szociális gondoskodás és a szociális ellátás terén *(Nacsa Lőrinc: Márki-Zay Péter!)* - felteszem újra a kérdést, és legyen szíves válaszoljon rá -, akkor hogy a fenébe fordulhat elő a XXI. század elején, államtitkár úr, hogy óvatos becslések szerint is mintegy 36 ezer honfitársunkat tartják rabszolgaságban főként az Alföld délkeleti részein? Őket hívják, ugye, csicskának, ők azok, akik kikerültek az állami ellátórendszerből. Könnyű őket hibáztatni, könnyű őket elítélni egyébként a védett lakóparkok luxus-úszómedencéinek partjáról, mondjuk, egy finom koktélt szüröcsölgetve, és egyfajta áldozathibáztatással lerázni ezt a gondot saját magukról, de az a helyzet, hogy ott vannak, szenvednek, nap mint nap erőszaknak kitéve, bűnöző klánok által fogva tartva.

Államtitkár Úr! Még egyszer: ha minden nagyon jól működik, akkor ez hogyan fordulhat elő a XXI. század Magyarországon? Márpedig előfordul, a 15 éves Szarvas városában olyan 150 főre saccolják, tehát az ottani lakosság 1 százalékára az így fogva tartott embereknek, honfitársainak a számát. Az ön főnöke, a belügyminiszter úr mit tesz annak érdekében, hogy ezeket az áldatlan állapotokat felszámolják, és nemcsak rendészeti eszközökkel, nemcsak rendőrségi eszközökkel,

hanem mondjuk, akkor a már itt oly sokszor hivatkozott szociális ellátórendszer megerősítésével? Államtitkár úr, várom a válaszát. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Mivel több kétperces felszólaló nem jelentkezett, így az írásban előre jelentkezett felszólalókkal, illetve a normál szót kérőkkel folytatjuk. Bakos Bernadett képviselő asszony következik, az LMP képviselője. Parancsoljon!

BAKOS BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót ismét, elnök asszony. Tisztelt Ház! Valóban, most egy ideológiai vitáról is szó van, ahogy Ungár Péter frakciótársam korábban utalt rá. Ez a vita arról szól, hogy a Fidesz 12 év kormányzás után, egy súlyos válság kelős közepén törvénybe akarja iktatni, hogy az egyén szociális biztonságáért elsősorban önmaga felelős. Mi ezzel nyilvánvalóan elvi alapon a lehető legkevésbé tudunk egyetérteni. *(Rétvári Bence: Ki az első?)*

Az általunk ismert történelem kezdeteitől az ember közösségben él, az ember társas lény, a közösséghez tartozás pedig nemcsak együttélést jelent, hanem együttműködést, egymás segítségét, az egymás iránti közösségvállalást, feladatvállalást is. *(Rétvári Bence: De ki az első?)* Ennek értelmében a közösség az egyén számára védelmet nyújt, és a család mellett a nemzet is ilyen közösség. Ez az, amit önök magukat nemzetinek kikiáltó kormányként most eltagadnak, de legalábbis az utolsó helyre tesznek. A Fidesz képviselői a szavak szintjén nemzetről, de a gyakorlatban kizárólag egyénről beszélnek; ezt üzeni a kormányzati politika minden mozzanata, az adórendszer, a szociális szektor vagy a közegészségügy alulfinanszírozása, és most ez a módosítás is, végső soron a közösség létjogosultságát tagadják.

A Fidesz politikája 12 éve egyértelmű: minden egymás iránti felelősséget igyekeznek a legszűkebben vett közösségre, a családra és végső soron az egyénre visszaterhelni, hiszen önök szerint akinek nincsen semmije, az annyit is ér, Orbán Viktor szerint pedig csak annyi a feladatuk, hogy keressenek többet. Most pedig azt is kimondják, hogy a kormány az utolsó, akinek dolga van az egyén szociális biztonságával kapcsolatban.

Önök szerint a társadalmi egyenlőtlenségek valami véletlen balszerencse vagy épp az egyén tehetlenségének eredménye, véletlenül sem a kialakult társadalmi struktúra a szinte bebetonozott hátrányok miatt, és még csak véletlenül sincs benne szerepe a kormány politikájának, annak a politikának, amely kizárólag azokat a támogatja, akik maguktól is boldogulnak, és azokat gáncsolja, akiknek valóban szükség lenne az állami segítségre; annak a politikának, amelynek következtében az olló egyre nyílik, a szegények egyre szegényebbek, miközben az önök közvetlen környezetében élők, az úgynevezett nemzeti tőkésosztály egyre csak gazdagodik; nem azért, mert jobban teljesítenek, mert egyénileg jobb képességeik lennének, hanem azért, mert a kormány eldöntötte,

hogy ők lesznek sikeresek. De hol van most ez a nemzeti tőkésosztály, most, amikor segítségre lenne szükség? Miért is éri meg nekünk az ő pénztárcájukat hizlalni már évtizedek óta?

Nemcsak az egyén van a közösségért, a nemzetért, hanem az állam kötelessége is segíteni az embereket. Az első parlamenti felszólalásomban azt mondtam, hogy a következő kormány talán legfontosabb feladata tudni érzékelni a szociális válság jeleit, és tudni gyorsan megoldásokat és segítséget adni. Azt láthatjuk, hogy a kormány már valóban érzékelheti a szociális válság jeleit, valószínűleg ez motiválja ezt a törvénymódosítást is, azonban a megoldás és a segítségnyújtás helyett inkább hátralép - nem egyet, hanem rögtön hármat.

A politika értékekről és értékvitákról is szól, ebben a kérdésben pedig szinte kibékíthetetlen egyet nem értés van köztünk: önök egyéni felelősségről, mi védelmet nyújtó közösségről beszélünk, mert szociális biztonság elképzelhetetlen közösség nélkül, a közösségnek pedig támogatni kell a tagjait. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Kanász-Nagy Máté képviselő úr következik, szintén az LMP képviselője. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót. A felszólalásom címe „Hollik István és a neoliberálisok”, ugyanis láttam, hogy amikor Margaret Thatcherről beszéltem, akkor Hollik István érdeklődve figyelt, így ezt a témát szeretném egy picit jobban kibontani.

Kezdjük előbb a neoliberálisokkal, utána jöhet az, amit Hollik István képvisel. Ugye, a rendes neoliberálisok a hetvenes-nyolcvanas években azt mondták, hogy „kis állam, kis adó”, tehát mind a kettőből kicsit képzeltek el. Amikor Margaret Thatcher leverte a szakszervezeti mozgalmakat, megsanyargatta a munkásokat, megvágta a szociális kiadásokat, még a brit általános iskolásoktól is elvette az iskolatejprogramot, akkor mellette valóban csökkentette az adót. Margaret Thatcher és a régi neoliberálisok azt mondták, hogy nem is adok semmit, nem is várok semmit, mindenki boldoguljon magában, vegye meg a piacon, ha tudja, az oktatást, az egészségügyi ellátást, egyéb magánbiztosításokat, az állam nem fog róla gondoskodni.

Na, most ott van Hollik István és a kormány, aki ezzel szemben egy még inkább nehezített pályát kínál Magyarországra számára és a magyar társadalomnak, ugyanis itt a „kis állam, nagy adó” koncepcióját képviselik, tehát az állam valóban egyre kisebb már, ami a szociális ellátások, szociális gondozások rendszerét illeti, viszont az adó továbbra is marad nagy. Erre két jó példát tudunk hozni: a bérjellegű jövedelem felét elvonja a magyar állam, ez az Európai Unióban azért átlag feletti. *(Rétvári Bence: Ti akarnátok magasabb adót!)* Ha megnézzük kiemelten a fiatalok adóékét... *(Rétvári Bence: 25 év alatt így nulla százalék! Ti nem szavaztátok meg!)* Ezzel kapcsolatban a miniszterelnök úr a kampányban tett egy ígéretet, hogy a fiatalok

adóékét csökkenteni fogja, ezzel szemben messze átlag feletti a fiatalok adóéke. Tehát igenis a magyar kormány megadóztatja a magyar embereket, a munkát, ezzel szemben például a tőkejövedelmeket vagy profitjövedelmeket már nem igazán adóztatja. *(Rétvári Bence: Elképesztő!)*

És itt ér össze egyébként a két téma, illetve az egyik nagyon is következik a másikból: amit önök elképzelnek gazdasági-társadalmi modellt, abból egyenesen következik, hogy valóban, a szociális ellátásokat le kell építeni, ugyanis szociális ellátásra nem igazán akarnak költeni, ott van az oktatás, amire nem igazán akarnak költeni, lásd, mondjuk, a pedagógusbér-emelés helyzete, itt az Európai Unióra mutogatnak, a lakáspolitikára sem nagyon akarnak költeni, a bérlakáspolitikára, és a többi, és a többi.

Amire akarnak költeni, az úgymond Magyarország versenyképessége. Hogyan képzeld el Magyarországot versenyképességét? Egyértelműen a nagy multinacionális vállalatok támogatását szorgalmazzák folyamatosan. Ezt több módon valósítják meg. Különböző adókedvezményeket és kormányzati támogatásokat biztosítanak a multinacionális vállalatok számára. Ez valóban rendkívül pénzigényes, így ér össze a szociális ellátások leépítése. Nyilván ahhoz, hogy a multikat tudjuk támogatni, hatalmas összegekre van szükség, tehát nem jut pénz a szociális ellátásokra.

(14.40)

A multikat máshogy is támogatják, a munkavállalói jogok leépítésével, lásd munka törvénykönyve, rabszolgatörvény, az ezzel kapcsolatos változások, és a környezetvédelmi szabályoknak szintén a leépítése vagy figyelmen kívül hagyása, itt képviselőtársaim utaltak rá. Nemhiába nálunk szaporodnak gomba módra a súlyosan környezetpusztító, -romboló akkumulátorgyárak, és mondjuk, nem a szomszédban épülnek fel ezek, mert nálunk nem szigorúak az előírások, mi beengedjük őket, hadd jöjjenek, hadd termeljenek, természetesen a mi kárunkra, a mi egészségünknek és környezetünknek a kárára is.

Tehát még egyszer mondom, ebből egyértelműen következik a szociális ellátások leépítése. Most nincs már itt Nagy Csaba képviselő úr, aki mondott egy picit meglepetésszerű példát, amiből az következik, hogy a magyar állam többet költ szociális ellátásra, mint korábban. Rétvári Bence államtitkár miatt direkt megnéztem a KSH-adatokat, én hiszek a KSH-nak. Ha megnézzük, hogy a szociális védelem kiadásai mit mutatnak az elmúlt húsz évben, akkor azt látjuk - ez egyébként most a legalacsonyabb -, hogy szociális védelmi kiadásokra, tehát ez a KSH-nál egy külön szempontrendszer, a GDP 17,3 százalékát költjük, a legfrissebb adat a tavalyi évre vonatkozik, ez a sokat kárhozott 2010 előtti időszakban 20-21-22-23 százalékpont volt. Ezek azért súlyos ezermilliárd forintban mérhető különbségek.

Tehát költségvetési szempontból vonul vissza a magyar állam, jogi szempontból vonul vissza a magyar állam, és azt gondolom, mindenki tapasztalhatja

a hétköznapokban is, hogy folyamatosan vonul vissza a magyar állam, ami a szociális gondoskodást tekintti. *(Nacsá Lőrinc: Előtte meg azt mondtátok, hogy mindent államosítottunk.)* Ezért is mondtam, hogy a klasszikus neoliberaisok: kis állam, kis adó. Amit a kormány képvisel, azt valóban nem lehet egy az egyben a neoliberális politikába beleilleszteni, ugyanis különböző érdekek mentén történik a kis állam vagy a nagy állam alkalmazása, picit visszautalok a reggeli vitára, ez valamennyiben valóban hasonlít az államszocialista rendszerre, ahol nem szociális biztonság, szociális szükségletek kielégítése volt a cél, hanem hatalmi-politikai érdekeknek rendelték alá a társadalmpolitikákat is. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Most a Párbeszéd frakciójából következik Jámbor András Imre képviselő úr felszólalása, megadom a szót, parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Örülök, hogy Hollik úr visszatért a terembe, sajnos nem hallotta az előző kérdéseimet hozzá, de azt a kérdést még mindig föltenném, hogy itt ülünk lassan öt órája ebben a vitában, és igazából nem nagyon hangzott el... *(Közbeszólás a kormánypárti sorokból: Te nem!)* Igen, 40 percig nem voltam itt, elnézést, tényleg, az öt órából. Tehát itt ülünk lassan öt órája ebben a vitában, és még mindig nem nagyon hangzott el válasz arra, hogy mi az értelme annak, ahogy ezt a szociális törvényt átalakítják, mindkét pontra kitérve, és nagyon-nagyon örülnék, ha elmondanák, hogy mitől lesz jobb az embereknek, mitől lesz jobb attól, hogy ezt a hierarchia-sorrendet fölállítják, hogy a bajbajutottaknak mitől lesz jobb egy ilyen helyzetben.

A másik dolog, amiről keveset beszélünk, az a sürgősségi ellátás helyzete, amit ugyanez a salátatörvény szabályozna. Nem látom azt az elmúlt időszakban, hogy olyan szintű pluszjuttatások, plusz rendszerszintű javítások történtek a mentődolgozóknál, hogy ezt az egész rendszert így rájuk lehetne lényegében tolni. Tehát azt szeretném kérni, hogy jó lenne, ha valami indoklás lenne vagy valami hozzáragott javaslat lenne ehhez a törvényhez, ami után azt tudjuk mondani, hogy egyébként el fogják bírni ezt az új rendszert a mentődolgozók.

A harmadik dolog, amiről még szeretnék beszélni, ez az öregségnyugdíj-minimum és a szociális vetítés kettéválasztása. Itt az a kérdésem lenne, hogy az öregségnyugdíj-minimumot nem akarják emelni, vagy azt a 18 támogatást nem akarják emelni, ami egyébként a szociális vetítési alaphoz kapcsolódna, tehát a gyermekgondozás, a fogyatékkal élő támogatása, nagyon-nagyon sok olyan dologról van szó, amit érdemes lenne emelni, főleg egy válságban. Látjuk azt egyébként, köszönöm Szabó Szabolcsnak, hogy nyomott egy kétpercest egy órával ezelőtt, és elmagyarázta a fideszes képviselőtársaimnak, hogy valóban csökken a bruttó átlagbér Magyarországon.

Tehát látjuk azt, hogy egy brutális infláció, egy brutális élelmiszerár-infláció mellett, amiről tudjuk, hogy az élelmiszerár-infláció alapjáraton mindig az alacsony keresetűeket, az alsó középosztályt sújtja; látjuk azt egyébként, hogy mennyi háztartás kerülhet gondba a lakhatási költségeket illetően, illetve a rezsi-költségeket illetően. Láttuk ezt annak idején a devizahitelnél is, hogy nagyjából egy hasonló veszéljessel indult a dolog, és a hasonló veszéljés után hogyan kerültek emberek a tönk szélére.

Most azt látjuk, hogy hiába valószínűsíthető, hogy ugyanez a folyamat fog megisméltódni, egy hasonló nagyságrendű problémával nézünk szembe, a korábban már említett kutatóintézet szerint egymillió háztartás veszélyeztetett abban, hogy csődközeli állapotba kerülnek, tehát látjuk ezt a rendszert, és mégis azt látjuk, hogy például ennek a törvénynek a szelleméhez nagyon hasonlóan a végrehajtási törvényt is úgy módosították, hogy az nem az adósokat védi, nem az adósoknak segít abban, hogy rendezzék az adóságukat, nem abban segít, hogy a bajbajutottak egyébként támogatást kapjanak, nem abban segít, hogy ha valakit a lefelé csúszás réme veszélyeztetne, akkor kapjon valami segítséget, hanem azokat a végrehajtókat segíti, akik, láttuk az elmúlt két évben, hogy milyen sajtóhírekbe kerültek be. Ez persze nem azt jelenti, hogy a Végrehajtói Karban mindenki korrump lenne vagy mindenki rosszul végezné a dolgát, de látjuk azt, hogy vannak olyanok, akik így tesznek. Én egy XVIII. kerületi kilakoltatást tudok egyébként fölemlíteni, ahol konkrétan az volt, hogy a helyi végrehajtó egy olyan családot akart az utcára rakni, akik egyébként nem laktak a lakásban, és helyettük elkezdte volna kilakoltatni azt a családot, aki pedig ott lakott a lakásban. Tehát egy ilyen szociális válságban, egy ilyen helyzetben számos olyan törvény van, amit rendezni kellene.

Az a baj, hogy ez a szociálistörvény-módosítás pont azt mondja ki, hogy ne a segítség érkezzon meg, hogy az államnak kiegészítő szerepe legyen ebben a helyzetben, márpedig a végrehajtások a lakhatás helyzetében, akár a kollégiumi férőhelyek teremtésében, és folytatni lehet a sort a lakhatási válsághoz kapcsolódóan, hogy milyen olyan intézkedésekre lenne szükség, ahol nem kiegészítő szerepben kellene az államnak belépnie, hanem elsődleges szempontból kellene az embereket támogatnia. Hiszen az emberek lakhatása nemcsak arról szól, hogy van-e a fejük fölött fedél, hanem arról szól, hogy megvan-e az az alapvető biztonság és az az alapvető képesség, ami egyébként kell a munkavállaláshoz, kell a tanuláshoz.

Sokszor elmondják azt, hogy aki akar, az tud munkát találni. Ez azért ennél egy kicsit bonyolultabb. Számos tanulmány van arról, hogy a munka keresése is maga egy munka, tehát hogy ehhez is kell valamilyen szociális biztonságnak meglennie. Amikor pedig azt mondják, hogy kiegészítő szerepbe viszik az államot, akkor teljesen egyértelmű az, hogy ezt a szociális biztonságot nem teremtik meg, ami alap lenne ahhoz, hogy valaki egyről a kettőre, a kettőről a

háromra, a háromról a négyre jusson, tehát esélyt teremtenék arra, hogy egy jobb életet tudjon élni.

Az a helyzet, hogy ez az, amire kellene válaszolni, hogy ez a törvényjavaslat hogyan rakja azt össze, hogy ez az esélyteremtés megtörténjen, hogyan járul hozzá ahhoz, hogy ebben a társadalomban az emberek jobban éljenek. Egy demokráciában az lenne az állam feladata, az a közösségünk feladata, és nekünk, parlamenti képviselőknek is az a feladatunk, hogy olyan törvényeket hozzunk, amiktől egyébként minél több embernek minél jobb lesz, ilyen egyszerűen. Nyilván vannak érdekellentétek, és ezeket egyébként kezelni is kell, de ez a törvény nem az érdekellentéteket kezeli, hanem azt csinálja, hogy egy adott társadalmi csoporttól egyszerűen elveszi a lehetőséget arra, hogy jobban éljen, hogy előre tudjon menni. Úgyhogy én azt szeretném kérni... (*Rétvári Bence: Kitől? Kitől veszi el?*) Az esélyteremtés lehetőségét veszi el, azt veszi el, hogy az állam azt a feladatát beteljesítse, hogy azoknak az embereknek, akik mondjuk, egy Baranya megyei kistelepülésre születtek, és a szüleik nem olyan jó anyagi körülmények között élnek, az életben tovább és tovább juthassanak. Mondok egy példát: a KSH adatai szerint például nincsen lényegi különbség azok között, akik 35 év alattiak és dolgoznak, és azok között, akik 35 év alattiak és nem dolgoznak, hogy van-e önálló lakhatásuk. Az egyik szám 68 százalék, a másik 70 százalék. Tehát az, hogy 35 év alatt valaki önálló lakhatáshoz jusson, abban az számításból leginkább, hogy ki mit örökölt a felmenőitől. És ez egy probléma, merthogy annak kellene számítani, hogy ki milyen képességgel rendelkezik, ki milyen tudással rendelkezik ahhoz, hogy mennyire tud előrehaladni az életben. Az önálló lakás pedig egyébként annak az alapfeltétele, hogy valaki egyébként jobban tudjon előrehaladni az életben.

(14.50)

Nyilván, akinek a fizetése 70 százalékát vagy akár 40 százalékát kell lakbérre költenie, az kevesebbet tud más célokra költeni, és ez akadályozza azt, hogy mondjuk, ő továbbképezze magát akár, hogy előremenetelt érjen el az életében. Erről szól ez a fajta esélyteremtés, hogy az állam kiegyenlíti ezeket a hiátusokat (*Rétvári Bence: Ezt hívják CSOK-nak!*), és törekszik arra, hogy ne az számítson az életben, hogy ki mit kapott egyébként a szüleitől, hogy ki mit örökölt, hanem az számítson az életben, hogy milyen tudással rendelkezik.

Amikor iszonyatos társadalmi különbségek vannak, és ha Magyarországon megnézzük a régiós átlagbéréket akár, vagy megnézzük egyébként, mondjuk, azt, hogy mennyi a várható élettartam, ha Budapesten nézzük meg, hogy a XII. kerület és a VIII. kerület között tíz év a várható élettartam-különbség, akkor azért az államnak van szerepe abban, hogy belépjen. Nekem józsefvárosi meg ferencvárosi képviselőként pedig eredendően érdekem a választóim képviselőiségében, hogy szóvá tegyem azt, hogy ezt az esélyteremtést el kell végezni, mert amikor azt látjuk, hogy mondjuk, a

Magdolna utca és a Fény utca között mekkora különbség van, akkor azért látni kell azt, hogy itt vannak társadalmi különbségek Magyarországon. Az államnak pedig feladata az, hogy ezeket a társadalmi különbségeket csökkentse. Köszönöm. (*Taps az LMP soraiban.*)

ELNÖK: Most kétperces felszólalások következnek. Elsőként Szabó Szabolcs képviselő úr, Momentum. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót. Én is csatlakoznék a „Hollik képviselő úr és a neoliberaisok”-hoz, mert ma ilyen számok ismertetése lesz a feladatom, úgy látszik. Azt már említettem, hogy Magyarországon 2010-ben, tehát amikor a fideszesek átvették a kormányzást, a GDP 21,8 százalékát fordítottuk szociális védelmi kiadásokra. Ez a legutóbbi, legfrissebb adatok szerint 18,1 százalékra csökkent, tehát majdnem 4 százalékkal csökkent. Miközben például Margaret Thatcher időszakában, akire mindenki úgy emlékszik, hogy visszavágta a mindenféle szociális védelmi kiadásokat, GDP-arányosan ez arra volt csak elég, hogy szinten tartsa. 1980-ban az Egyesült Királyságban ez 17,7 százalék volt, 1990-ben 17,3. Tehát a szinten tartásra ott mindenki úgy emlékszik, hogy az egy visszavágás volt.

Nálunk a 4 százalékos csökkenésről azt akarják nekünk elmondani, hogy az meg fejlődés és osztogatás. Ez valójában a számokból is látszik, hogy nem igaz, úgy is fogalmazhatnánk Madáchot idézve, hogy önök azt üzenik a választóknak, hogy „nem adhatnak mást, csak mi lényegük”. Csak zárójelben megjegyzném egyébként, hogy ezt Lucifer mondja az angyalok karának. (*Taps a DK és az LMP soraiban.*)

ELNÖK: A következő kétperces felszólaló Kanász-Nagy Máté képviselő úr, az LMP frakciójából. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Hollik István sajnos nincs itt, úgyhogy „Hollik István és a neoliberaisok II.” című felszólalásomat most elhalasztom. Viszont Rétvári Bence államtitkárhoz lenne egy kérdésem, már órák óta motoszkál bennem. Most akkor tulajdonképpen mi lesz? Tehát itt folyamatosan tagadják a mi érveinket, hogy itt nem is épül le a szociális háló, nem is vesznek vissza, nem is költenek keveset, miközben itt Szabó Szabolccsal valóban hoztuk a számokat, hogy de kevesebbet költenek a KSH szerint is. De akkor még egyszer: tehát ez a törvénymódosítás, hogy a magyar állam az ötödik helyre kerül, és első az egyén, akkor ebből mi fog következni? Tehát ez csak egy üzenet, egy ilyen üzenet a társadalomnak? De ha üzenet a társadalomnak, akkor miért nem nemzeti konzultációban meg a propagandamédiában meg úton-útfélen hirdetik, miért rejtik el egy salátatörvénybe?

De ha ez nem csak egy kis üzenet, hogy mit gondolnak a világról, akkor viszont valami ebből következni fog. Erre szeretnék rákérdezni, hogy mi fog ebből

következni, milyen rendeleti módosítás, milyen törvénymódosítás, milyen költségvetési módosítás, mert ha semmilyen, de akkor államtitkár úr mondja meg, hogy semmi nem következik belőle, akkor tényleg csak arról van szó, hogy Semjén Zsolt gondolt valamit a világról, és beleírta egy salátatörvénybe, és akkor tényleg teljesen fölöslegesen vitatkozunk hat órája. De tényleg élünk a gyanúperrel, hogy nézve a tendenciákat, ez abszolút beleillik a magyar szociális ellátások leépítésének dinamikájába. Mi a következő lépés? Én erre lennék kíváncsi. (Csárdi Antal tapsol.)

ELNÖK: A következő kétperces hozzászólónk a DK frakciójából Varga Zoltán képviselő úr. Parancsoljon!

VARGA ZOLTÁN (DK): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Ha már a kérdésnél tartunk (Dr. Fónagy János: Nem tartunk ott.), valóban izgatna az, hogy mennyiben gondolják azt, hogy az önkormányzatok jobban meg tudnak felelni annak az állami elvárásnak, hogy majd ők gondoskodnak a rászorultakról, hiszen látjuk, hogy az önkormányzatok nagyjából milyen helyzetben vannak.

Én azt az előző felszólalásomban el is mondtam, hogy a polgármesterek egyáltalán hogy gondolják a jövőjüket, hogy gyakorlatilag minden önkormányzati vezető attól retteg, hogy ő lesz az első, aki padlót fog, akinek be kell jelenteni, hogy nem bírja tovább, és bedobja a törölközőt, és csődöt jelent, és nem tudja fenn tartani egyáltalán a város működését; lásd például Debrecen is, ahol már a közvilágítások mértékét próbálják csökkenteni. (Rétvári Bence: Mint Kölnben!) Hozzá kell hogy tegyem, teljesen örült módon, hiszen tudjuk azt nagyon jól, hogy technikailag megoldhatatlan az, hogy egy egységes közvilágítási rendszerbe belenyúljanak, és azon kívül, hogy minden második ledlámpát kicsavarnak, vagy szólnak esetleg T. Istvánnak vagy Istvánkának, hogy jöjjön már, és szerelje meg ő, mert akkor biztos nem lehet majd látni, azon kívül mást elérjenek.

De valójában önök most az államot hátrébb sorolták, leghátulra sorolták, és még az önkormányzatokat is elé vették, hiszen látjuk azt, hogy mindezek ellenére is az önkormányzat nem hogy arra képtelen, hogy átvegye az állam szerepét a szociális gondoskodásban, hanem arra is, hogy önmagát fenn tudja tartani. Mennyiben látják azt biztosítottak például Debrecen esetében, ahol a hithű fideszes polgármester azzal a jankajával áll a kamerák elé, hogy megpróbálja elérni azt, hogy az irdatlan magas és még inkább megemelt szolidaritási hozzájárulást, amennyire lehet, mérsékelje a kormány, tudnak-e ebben például Debrecen városának segíteni, vagy tudnak olyan ellenzéki városoknak segíteni, amelyek hasonló problémával küzdenek?

És mit fognak tenni azokkal az önkormányzatokkal, amelyek tönkremennek és becsődölnek? Mi fog történni, árulja már el, legyen szíves, államtitkár úr! Köszönöm szépen. (Csárdi Antal tapsol.)

ELNÖK: Ismételten normál hozzászólás következik, mégpedig az LMP frakciójából Csárdi Antal képviselő úrnak adok szót. Parancsoljon!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Én nem csodálkozom, hogy a magyar kormány szeretne minél kevésbé részt vállalni a szociális ellátások rendszerében. Én ezen nem csodálkozom. Említettem már egy korábbi hozzászólásomban, de tényleg az a helyzet, hogy ez a leépítés, erről volt szó korábbi hozzászólásokban, nem meg fog történni, ez folyamatban van. Azt gondolom, hogy ezt - Szabó Szabolcs képviselőtársam kifejezett kedvéért - számokba is tudom önteni.

Jelen pillanatban a helyzet a következő. A szociális szakma egyre kevésbé népszerű, mert alulfinanszírozott, mert a feltételek nem állnak rendelkezésre, és jellemző a munkaerő előregeése. Míg '11-12-ben a szociális felsőfokú diplomát szerzett hallgatók száma 1605 fő volt, ez '17-18-ban gyakorlatilag kevesebb mint a fele, 732 fő volt. Azt látjuk, hogy a szociális ellátásokban 2018-ban 12,2 százalékos volt az üres szakmai álláshelyek aránya, '19-re ez majdnem elérte a 14 százalékos, egészen pontosan 13,8 százalékos ért el '19-re. Azóta eltelt három év, és a helyzet folyamatosan romlik.

Pontosan látja mindenki ebben az országban, aki a szociális ágazatban akar elérni eredményt, hogy gyakorlatilag a kormánynak ez egy kitagadott gyermeke. Egyértelműen és bizonyíthatóan az a helyzet, hogy jelen pillanatban a szociális ágazat egy az egyben partvonalra van téve. Egyértelműen ki lehet mondani, hogy az ágazati adminisztratív adatok szerint napi szinten 700 ezer kliens ellátása történik 85 ezer szociális dolgozó által, rendkívül túlhajtottak, túlfeszítettek, és a dolgozók 83 százalékát érte már valamilyen atrocitás kienntől. Jelen pillanatban ehhez képest érteni vélem, hogy miért nem akar ezekkel a típusú problémákkal is többek között szembenézni a kormány.

Egyértelműen ki kell mondani, hogy ez az államnak egy kötelező feladata, nem szabadon választott. Egyszerűen csak nézzünk körül, és pontosan fogjuk látni, hogy az a politika, amely partvonalra szorította a teljes szociálpolitikát, annak az eredményei a mindennapi életünkben jól érzékelhetőek és érezhetőek. Tömegével vannak olyan kétségbeesett családok, akik egyszerűen már nem képesek, nagyon szeretnék, de nem képesek ellátni idős hozzátartozóikat.

(15.00)

Nem kapnak segítséget az államtól, pedig azt gondolom, hogy lehetne gyakorlatilag, de jól látható, hogy hosszú távon ezt a problémahalmazt a kormány szemszögéből megpróbálja eltávolítani.

A finanszírozás jelenlegi rendszere is rendkívül érdekes képet mutat, mert ha megnézzük, akkor folyamatosan növekszik a finanszírozás az egyházi ellátású szociális rendszereknél, és szerintem ez helyes,

és hálás vagyok a Magyarországon működő egyházaknak, hogy ezt a munkát elvégzik, csak a helyzet mégiscsak az, hogy az állam helyett végzik el, és az végtelenül igazságtalan, hogy nagyobb és több támogatást kapnak az egyház által működtetett intézmények, mint például egy önkormányzat vagy egyéb szervezet által működtetett intézmény.

A szociális szolgáltatásokban dolgozók bérhelyzetéről egyébként rendkívül nehéz kialakítani egy egységes képet. A munkabér alapján a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerinti illetménytábla határozza meg, amely évről évre nagyobb arányban gyakorlatilag azt jelenti, hogy a bérminimumot keresik. Tehát hiába határoz meg a bértábla nekik egy bizonyos bérösszeget, az nem éri el a bérminimum összegét, tehát a segédmunkás bérével azonosítják, és értékelik a szociális szférában dolgozó munkatársak nagyobb részét. Szerintem ez sértés az ágazat irányában. 2011-ben a bértábla 22 százalékát fedte le a bérminimum, '22-re már a teljes bértábla 94 százalékát a bérminimum fedi le. Azt gondolom, hogy ez a kép tökéletesen megmutatja, hogy önök milyen hihetetlen módon finanszírozzák alul, illetve nem fizetik meg a szociális szférában dolgozókat.

Értelemszerűen nagyon-nagyon buzog bennem a vágy, hogy szót ejtsek egy ide nem illő, ehhez a törvényhez nem passzoló részről, a pedagógusbérekről. *(Nacsa Lőrinc: Ajjaj!)* Érdemes megnézni, hogy a miniszteri bérek, a képviselői bérek - azért mondom így, nehogy azt gondolja államtitkár úr, hogy személyeskedni akarok bárkivel is - milyen mértékben emelkedtek 2010 óta. És nézzük meg, hogy ezek a bérek hogyan változtak a pedagógusok kapcsán, és még csúnyább a kép, ha megnézzük a szociális szféra dolgozóinak a bérfelértését 2010 óta. Jelen pillanatban a mindennapi megélhetésük sem biztosított megnyugtatóan, és én azt gondolom, hogy minthogy a családok egy jelentős része hasonló problémákkal küzd ebben az országban, ennek az az eredménye, hogy a családi segítség, a civil szféra által működtetett szociális rendszer által nyújtott segítség sem tud kellő támogatást nyújtani a családoknak.

Én azt gondolom, hogy a legnagyobb szegény mégiscsak az, hogy itt ülünk a 2022. év vége tájékán a parlamentben, és képviselőknél órákon keresztül arról kell győzködni a kormány tagjait, a kormánypárti képviselőket, hogy ez egy olyan állami feladat, amit nem távolíthat el magától sem felelősség, sem finanszírozás, sem bármilyen más tekintetben. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiból.)*

ELNÖK: Kétperces hozzászólásra jelentkezett Kanász-Nagy Máté képviselő úr, az LMP frakciójából. Megadom a szót, parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót. Az előző gondolatomat szeretném folytatni, Rétvári Bencéhez fordulok: tehát milyen változást eredményezhet ez a törvénymódosítás, hogy az állam az ötödik helyre szorul vissza? Most kicsit konkrétan

közelíttek: az, hogy az állam az ötödik helyre szorul vissza, ez érinti-e bármiben is a rászorultságtól függő szociális ellátások rendszerét, ezen ellátások fajtáit, mértékét, kiterjedtségét, összegét? Érinti-e ezt, terveznek-e ezzel kapcsolatban változást, vagy ezt legalábbis békén hagyják? Az, hogy az állam az ötödik helyre szorul vissza, érinti-e bármilyen szempontból a szociális intézmények normatíváját, hogy mennyi pénzt kapnak az államtól a szociális intézmények?

Az, hogy az állam az ötödik helyre szorul vissza, érinti-e bármiben is a szociális intézmények számát, hogy hol vannak ilyen szociális intézmények, fejlesztik-e őket? Érinti-e bármiben is a szociális dolgozók fizetését, bértábláját, és érinti-e bármiben is azt az 500 ezer forintos jutalmat, amit az egészségügyi szféra nagyon helyesen megkapott, ugye, a Covid miatti helytállás miatt? - a szociális szférának mind a mai napig nem biztosították.

Az, hogy az állam az ötödik helyre szorul vissza, érinti-e bármiben is a szociális dolgozók létszámkeretét, hogy most hány szociális dolgozót lehet felvenni az egyes intézményekbe? Érinti-e bármiben is ez a törvényi változás a gyermekvédelmi törvénynek bármelyik ellátását, szolgáltatását? Ugye, ezt a szociális törvénybe rakják bele, de a magyar szociális ellátás két ágazati törvényben van benne. Most nem akartam példát adni, hogy a gyerekvédelmi törvénybe is beleteszik egyébként ezt a passzust, most egy kicsit meg is bántam, hogy ezt előhoztam, de a Gyvt.-t egyébként érinti-e? Tényleg, lehet, hogy Semjén Zsolt elfelejtette, hogy van egy gyermekvédelmi törvény is, oda is bele kéne ezt rakni.

Folytathatnám hosszan a sort: érinti-e a közmunka rendszerét, a családi ellátásoknak bármilyen rendszerét, érinti-e, igen vagy nem? Mert ha nem, akkor még egyszer: miért kellett ezt beleírni a törvénybe? Ha meg benne van a törvényben, akkor még egyszer: mi következik belőle? Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiból.)*

ELNÖK: Normál hozzászólásra jelentkezett Jámbor András Imre, a Párbeszéd képviselője. Megadom a szót, parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Igazából az van, hogy nekem el kéne lassan indulnom a gyerekekért, úgyhogy nagyon örülnék, ha kapnék válaszokat azokra a kérdésekre, amiket az elmúlt időszakban feltettünk. Nagyon jó lenne, ha valaki legalább hozzászólna ehhez a vitához érdemben, és tudnánk vele vitatkozni, mert én legalábbis úgy hallottam, hogy a vita nem úgy néz ki, hogy mi mondunk valamit, és önök nem válaszolnak rá, hanem ennél egy kicsit kiterjedtebb párbeszédből áll egy ilyen vita.

Például jó lenne tudni azt, és szerintem ez egy elég komoly kérdés, hogyha az ötödik helyen van ebben a rangsorban az állam, ha először van önmaga a személy, aztán van a családja, utána jönnek az önkormányzatok, aztán a karitatív szervezetek, egyházak, és

végül ötödikként jön az állam, akkor mi történik a kilakoltatási moratóriummal például? Ha azt mondja ki ez a törvény, hogy csak kisegítő jelleggel lép be az állam egy ilyen helyzetben, akkor mondhatja-e azt majd a kormány erre a törvényre hivatkozva, hogy nincs szükség kilakoltatási moratórium meghozására, hiszen ez túllép azon a kisegítő szerepi jellegén, amibe az államnak be kell avatkoznia a szociális törvény adta jogok folytán, amibe be kell avatkoznia egy ilyen helyzetben? Én azt gondolom, hogy nagyon jó lenne, ha ezekről beszélne.

De van pár másik passzusa ennek a salátatörvénynek, például itt van az alapvető jogok biztosáról szóló törvény, ami azért is furcsa, mert mi azt látjuk, hogy az alapvető jogok biztosának azért van pár mulasztása az elmúlt időszakból. Gondolok itt például a végrehajtási törvényvel kapcsolatos vizsgálatára, amit gyakorlatilag két éve nem folytat le. De azt is gondoljuk, hogy a kormánynak nem az alapvető jogok biztosáról szóló törvényt kellene toldozgatnia, hanem azzal a már nemzetközi szinten is botrányt kavarázó ténnyel kellene foglalkoznia, hogy az alapvető jogok biztosának nem tölti be a funkcióját, az alapjogvédelem súlyosan veszélybe került. Az alapvető jogok biztosának feladata, hogy az alapvető jogokkal kapcsolatos viaszágokat kivizsgálja vagy kivizsgáltassa, és az orvoslások érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen. A rá vonatkozó szabályok szerint együttműködik azokkal a szervezetekkel, amelyeknek célja az alapvető jogok védelmének előmozdítása.

Mi nem látjuk azt, hogy ez megtörténne, és amikor módosítjuk ezt a törvényt egy ilyen 180 oldalas salátatörvényben, akkor jó lenne, ha ehhez is hozzászólnának, hogy önök hogy látják az alapvető jogok biztosának szerepét, hogy látják azokat a kifogásokat, amiket mi az elmúlt években egyébként megfogalmaztunk ezzel az intézménnyel kapcsolatban. Ugye, az alapvető jogok biztosánál már ott tartunk, hogy egy mémoldallal karikírozzák ki az ő tevékenységét, tehát nem tudom, hogy mennyire tekinthető jó munkának egy olyan állami szerv, ami egy külön mémoldalt kapott az interneten.

(15.10)

Úgyhogy nagyon-nagyon sok vita lenne, amit itt le kellene folytatni. Az ivóvízkérdésre is kitérhetünk egyébként, hogy hogyan lehet egy olyan törvénymódosítást benyújtani, amiből egyetlen dolog hiányzik, az a konkrétum, hogy mi fog történni az ivóvízzel, hiszen ezt egy kormányrendeletre bízva maga a törvényalkotó, és hogyan lehet egyáltalán egy olyan törvényről vitatkozni, amiben egy kormányrendeletre van bízva az, hogy mi történik majd utána.

Én örülnék, ha például ezt elmondanák; de elmondanák azt is, hogy milyen végrehajtási rendeleteket kívánnak egyébként ennek a törvénynek a kapcsán majd bevezetni, milyen végrehajtási rendeletek jönnek majd, amik ehhez a törvényhez kapcsolódnak,

hiszen azt már megszokhattuk, hogy nem törvényekben, hanem rendeletekben hozzák meg az igazi lényeges szabályokat.

Nagyon jó lenne egyébként, ha tényleg válaszolnának arra a kérdésre, hogy az öregségi nyugdíjat akkor emelni fogják, ezért hozták-e azt a törvényt. Szerintem nagyon hasznos lenne. Én egyébként is jobban örülnék, ha 13. havi nyugdíj helyett egy differenciált nyugdíjmelés lenne; ha azokat a kisnyugdíjasokat támogatnák, akik egyébként Józsefvárosban és Ferencvárosban is nagyon sokan vannak. Többezres szám van egyébként a 67 ezres választókerületben, akiket érintene az öregségnyugdíj-minimum emelése, mert iszonyatos történeteket tudok elmesélni tényleg. Majd a következő hozzászólásban ezeket ismertetni is fogom.

Tehát az lenne a jó, és én tényleg nagyon szívesen elmennék már a gyerekért, ha érdemi válaszokat kapnánk önöktől, ha bejönne, mondjuk, a miniszter úr, bejönne a miniszterelnök-helyettes úr, aki ezt a törvényt jegyzi, és válaszolna ezekre a dolgokra. (Dr. Pószán László közbeszól.) Egyébként képviselőtársamnak is van lehetősége szót kérni, tehát nyugodtan megetheti a bekiabálás helyett. (Dr. Pószán László közbeszól.) Nem kell aggódnia a gyerekért, elmegy érte az anyukája, ha nem kapok érdemi válaszokat itt. Mi ilyen szerencsésen meg tudjuk ezt oldani. Tehát azt kérném önöktől, hogy válaszoljanak végre azokra a kérdésekre, amelyeket feltettünk. (Taps az ellenzéki padsorokból.)

ELNÖK: Ungár Péter képviselő úr következik, az LMP képviselője. Megadom a szót normál felszólalásra.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen a szót. Még mielőtt rátérnék a konkrét állampolgári megkezesésekre, lesz lehetőségünk beszélni arról, hogy a fogyatékosokkal élők helyzetét hogyan érinti ez a törvénymódosítás. Államtitkár úr pontosan tudja, nemrég történt az, hogy az SZGYF felülvizsgálatért fordult egy olyan esetben, amikor fogyatékos gyermekeket nevelő családok fordultak egy perrel az SZGYF ellen azért, mert csak olyan elhelyezést volt hajlandó biztosítani az állam, ami túl messze volt ahhoz, hogy már időskorukban napi vagy heti szinten látogassák a gyermeküket. Ez egy olyan eset, ami sok mindent megmutat az állami ellátásból. Értelemszerűen a fogyatékosokkal élők ellátása egyértelműen állami feladat kell hogy legyen, hiszen nagyon sok olyan élet-helyzet van meg nagyon sok olyan orvosi kondíció, amiben nincs is más alternatíva a fizikai valóságban.

Érdekes arról beszélni egy mondatot, hogy a fogyatékosokkal élők oktatása, a fogyatékosokkal élők kapcsán Magyarország azért mégiscsak az egyik első volt a történelemben, aki ezzel foglalkozott állami szinten, mégiscsak a gyógypedagógia tulajdonképpen sok szempontból egy magyar találmány, nagyon sok nagyon jó szakembert adott Magyarország ezen a területen vagy akár a fogyatékosokkal élőknek az egyéb

szociális vagy lakhatással kapcsolatos területén. Az történik manapság az állami ellátórendszerben, hogy ugyanazok miatt a problémák miatt, amiket már volt lehetőségük végighallgatni, de nem lehet elégszer, amik leginkább a bérszínvonalhoz kapcsolódnak, tehát ahhoz kapcsolódnak, amit korábban Csárdi Antal képviselőtársam azzal az adattal illusztrált, hogy több mint 90 százaléka a bértáblának már a garantált bérminimumot jelenti a szociális ellátórendszerben, az intézményeknél is egyre nagyobb a munkaerőhiány. Itt ráadásul olyan emberekre van szükség, akiknek nagyon sok év képzésen kell átesniük, nagyon sokat kell őket képezni azért, hogy ezt a munkát el tudják végezni, és ennek a képzésnek az aránya ahhoz, amit amúgy kapnak bérben, az egészen dermesztő. Itt külön szeretném megemlíteni, hogy bár a pedagógusok tüntetéséről sok szó volt, nagyon helyesen, keveset beszéltünk a gyógypedagógiában dolgozók szintén szörnyű bérhelyzetéről, ők is több helyen próbáltak tüntetni, és amúgy a tankerületi vezető őket is megpróbálta elhallgattatni.

De visszatérve a fogyatékosággal élőkre: van nagyon sok olyan eset, és általában ezek nők, mert a férfiak ilyenkor már nincsenek jelen legtöbb esetben, életüket áldoznak arra, hogy fogyatékosággal élő gyermekeiket gondozzák, neveljék, és hogy kialakítsanak egy életet. Nagyon nehéz már eleve az iskoláztatást megoldani egy ilyen esetben. Persze, vannak elvileg, papíron jogai ilyenkor, hogy a kondícióhoz mérten kapjon iskoláztatási lehetőséget, de tudjuk, hogy mondjuk, egy Vasvár méretű településen ez valójában nem így van, nincs lehetőség, hiszen 80-100 kilométereket kellene utazni ahhoz, hogy ezzel a lehetőséggel élni tudjon a szülő. Ráadásul azt még el kell mondani, hogy a legtöbb fogyatékosággal élő embernek specifikus oktatása abból adódóan sincs, hogy olyan gyógypedagógus-hiány van, olyan konduktori hiány van, ami ezt nem teszi lehetővé. Az állami meg nappali foglalkoztatóknál meg abból a szempontból hasonló a helyzet, mint az idősoktatásban, hogy a nappali, fogyatékosokkal foglalkozó különböző intézmények ugyanolyan rezsiprobémákkal rendelkeznek mostanában, ugyanúgy bezárasközeli állapotban vannak, egyszerűen nem tudják fenntartani azokat az intézményeket az önkormányzatok, amik ezzel foglalkoznak.

Az állami szektorban pedig az a helyzet, hogy hiába kaptak valamennyi segítséget azért, hogy most a rezsit ki tudják fizetni, egyszerűen mennek el a munkavállalók, mert reálértékben csökken a bérük; már csökkent amúgy tavaly is, de idén ez drámai. Tehát hiába adták meg azt a 20 százalékos béremelést, az most már reálérték-csökkenést jelent a szociális szektorban dolgozóknál.

Ha továbbmegyünk, és beszélünk arról, hogy a család meg az egyházi intézmény felelőssége hogy van: államtitkár úr biztosan emlékszik rá, hogy nemrég szó volt arról, hogy a felnőtt-pelenka, illetve az egyéb orvosi segédeszközök ára hogyan alakul. Ez egy nagyon komplex kérdés véleményem szerint, és kétségtelen, hogy a gyártók sokszor kartellmódszerekkel

próbálják ezt a piacot befolyásolni, és nem valódi ár-képzés van. Tehát ebben megértem, tudom, hogy nem önnel levelezek, hanem a parlamenti osztállyal, de amit a parlamenti osztállyal leveleztem ez ügyben... (*Rétvári Bence: Ő vonta vissza a tb-igényét.*) Nyomjon gombot, annyira boldog lennék, ha megtenné! (*Rétvári Bence: Megírtam írásban.*) Az írás, olvasás is megy, de így szóban mégiscsak...

Ez nem egy írásos formula, ahol mi most vagyunk. Tehát az a helyzet, hogy én ezt értem, de azért ne tegyünk úgy, mintha az ne lenne egy súlyos probléma, hogy mondjuk, felnőtt-pelenkát vagy mondjuk, kanült nem tudnak venni sem az intézmények és most már lassan a családok sem. Az, hogy a Vaterán kanült árulnak emberek ma Magyarországon, azért mutatja a drámai helyzetét annak, ami van az ilyen jellegű családokban. Egyszerűen nincsen anyagi forrásuk, azért, mert a gyermekek otthongondozási díján - ami egy pozitív előrelépés - túlmenően a többi támogatási forma nemhogy az inflációt nem követi, semmit nem követ.

A fogyatékosággal élőknek van még egy speciális helyzete, és itt fogom elmondani az Európai Unió-kritikus két mondatomat, hogy bár kétségtelenül, ha azt mondanák, hogy a kitagolás mint irányelv nem egy tökéletes dolog, és sokszor olyan eseteket eredményez, amik a való élettel ellentétesek, főleg amikor, mondjuk, 30 fogyatékosággal élő emberre van kettő vagy három gondozó, kétségtelenül nem lehet a kitagolást...

Én láttam olyan intézményt, államtitkár úr, ahol meg volt építve a kitagolási EU-s projektre a 17 fős lakóotthon, amit megnyitottak, majd másnap kulcsra bezárta az intézményvezető, majd otthagya, mert nem volt szakember, akivel feltöltse. Tehát ebből a szempontból ez a magyar realitással egy jelenleg ellentétes EU-s irányelv. De az EU-s irányelv abból a szempontból pedig azért pozitív, hogy arra utal, hogy minden embernek a saját képességeihez méltóan adjuk meg az önálló életre a lehetőséget. És most már olyan állapotban van ez az állami intézményrendszer, hogy ezt nem tudja megadni, és ezt nem tudja az állami intézményrendszer helyett megadni az önkormányzat vagy a család, mert ez egy nagyon speciális területe a szociális ellátórendszernek.

Az egyházi intézményekben nagyon sok pozitívumot lehet látni. Majd egy külön felszólalásban lesz lehetőségünk még kitérni arra, hogy az 1,8-szoros egyházi normatíva az államihoz képest, bár hiába szoktunk arról is levelezni, hogy a vatikáni szerződésből következik, mégiscsak igazságtalanságot okoz az ellátórendszerben. Nincs egy előfinanszírozás, mert onnan lehet látni, hogy több pénzből gazdálkodnak, mint az állami intézmények, tehát mivel a két összeg nem egyenlő, ebből adódóan a finanszírozás nem egyenlő. De azért az egyház nem fedi le az országban - és nem is dolgozik, tehát ez nem egy kritika, ez csak egy ténymegállapítás - egyenlően például a fogyatékosellátó rendszert. Ezért vannak olyan járások, vannak olyan megyék, ahol ez különösen nagy problémát

okoz, ahhoz képest, mint amilyen például a fővárosban vagy mondjuk, megyei jogú városokban.

(15.20)

Ez alapvetően az államnak a feladata. Ez amúgy az államnak egy olyan feladata, itt elhangzott szerintem egy helyes történelmi párhuzam, hogy melyik történelmi kornak a szociálpolitikájához hasonlít ez nagyon, de például a fogyatékosokkal élők ellátásában már a XIX. század végétől Magyarország tulajdonképpen Európában előkelő helyen volt - az egyik első volt -, és már akkor fölmerült az, hogy ezt az országban mindenhol egyenlően kell biztosítani. Amúgy van nagyon sok ezzel kapcsolatos hozzászólása Slachta Margitnak, akiről elneveztek a szociálpolitikai intézetet egy nagyon észszerű ellenzéki javaslatra. De továbbmenve, ezt senki más nem fogja tudni, mint az állam biztosítani. És a fogyatékosellátó-rendszerben azért érdekes ez, mert azt ön is tudja, államtitkár úr, hogy ez összességében a költségvetésben nem olyan, mint az idősgondozás, ami költségvetésileg jelentős összeg. A fogyatékosokkal élőknek a gondoskodása, az ezzel kapcsolatos állami kiadások összege nem jelentős költségvetésileg, nem olyan, amit ne lehetne emelni, nem olyan, amelyben ne lehetne egyszerűen a helyzetet javítani. Költségvetési szinten az érintettek számának a százalékosan lévő alacsony volta miatt ez nem egy drága dolog.

És még egy része, ami a fogyatékosokkal élőknel még fontos, és visszatérek itt arra, ahol kezdtem. Tehát itt a legtöbb családnak az a problémája, a legtöbb, mondjuk, fogyatékos gyermeket nevelő anyának az a problémája, hogy ha ő öreg lesz, és nem fog tudni egy 40-50 kilós embert napi szinten emelgetni, vagy elhuny, vagy beteg lesz ő maga, akkor mi fog történni a gyermekével. Erre nem válasz ennek a törvénynek az első iksz paragrafusa, hogy majd ellátja az önkormányzat vagy a család. Nem marad a végén más, mint az állam, azért, mert ez állami feladat, mert mindannyian azért fizetünk adót, hogy a végén az állam... *(Rétvári Bence: Akkor támogatom a törvényjavaslatot! - Nacsa Lőrinc: Ez van beleírva a törvénybe! - Rétvári Bence: Akkor támogatja az LMP a törvényjavaslatot!)* De tényleg, tehát nyomjon gombot, és akkor tud vitatkozni velem. Nacsa képviselő úrnak nagyon sokszor hallgattuk változó színvonalú hozzászólását az Országgyűlésben... Üljön a helyére, nyomjon gombot! *(Rétvári Bence: Új házelnök van! Levezető elnök!)* Mivel a levezető elnök nem vezeti az ülést, ezért arra kérném, hogy... *(Nacsa Lőrinc: Hoppá! Jujuj! - Ungár Péter nevet. - Rétvári Bence: Ki ne zárják a mai ülésről!)* Szóval - visszatérve egy komoly témára -, ha megtenné, hogy a bekiabálás helyett érdemben válaszolna ezekre a dolgokra.

Ha azt gondolja, hogy ez a törvény semmilyen szintű ellépést nem jelent ahhoz, hogy az államnak az alapvető feladata a fogyatékosokkal élők ellátásának a biztosítása, akkor miért csináljuk ezt az egészet, miért csinálták ezt a törvénymódosítást? Akkor miért

csinálják azt, hogy átadtak nagy, fogyatékosokkal - nem alapellátással, szakellátással - foglalkozó intézményeket az egyháznak? Mennyit adtak át az elmúlt időszakban? Nagyon sokat. Volt, ahol ez pozitív volt, és rendeztek olyan helyzeteket, ami korábban rossz volt - főleg a Máltánál volt ilyen -, de azt, hogy mindenhol ez lenne a megoldás, enyhe túlzásnak érzem. Az a helyzet, hogy ez egy világnézeti dolog, amiért önök ezt csinálják, egy olyan világnézeti dolog, ismételtén, ami ellentétes azzal, hogy mi az érdeke a magyar ellátásban részt vevő embereknek.

És még egy gondolat, hogy egy fogyatékos ember önmaga nem tud értelemszerűen az élet minden területén magáról gondoskodni, és a család is olyan, hogy ilyenkor csak bizonyos helyzetekben tud róluk gondoskodni. De azért ameddig a gyod részletszabályai olyanok, hogy valaki nem tud munkát vállalni mellette szinte már semmilyen szinten - bár ez ér egy vitát -, de mondjuk, nem tud nyugdíjjellegű járulékot kapni, hogy nincs ebben már semmilyen flexibilitás, hogy ezt nem tudja a nagyszülő például úgy fölvenni, ahogy tudná a gyedet, ez azért azt a problémát mutatja meg, hogy bár önök léptek egyet ebben előre, valószínűleg rendszerszintűen nem gondolják végig azt - és mondom, ezek költségvetésileg nem jelentős összegek, ezt ön pontosan tudja, itt 10 milliárdról beszélünk körülbelül, mondjuk, a legutolsó intézkedést, amit elmondtam -, egyszerűen azért nem csinálják véleményem szerint, mert alapvetően az a véleményünk, hogy nem kell állami segítség még a családnak sem, aki ezt végzi, mert ez egy olyan dolog, amit nekik kell megoldani, és egyszerűen emberek, amikor kétkezes család van, amikor ilyen árszínvonal van, nem tudják megoldani, kedves államtitkár úr.

Remélem, hogy meghallhatom a válaszát végül. Köszönöm szépen. *(Rétvári Bence bólint. - Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Mielőtt a kétperces hozzászólóknak szót adnék, engedjék meg, hogy reagáljak képviselő úr ülésvezetést tett megjegyzésére. A vitában mind ellenzéki, mind kormánypárti oldalról többször előfordultak bekiabálások, azonban egyik esetben sem ítélt meg úgy, hogy ez ellehetetlenítette volna azt, hogy a beszélő befejezze a mondandóját, illetve a felszólalását, ezért nem avatkoztam közbe most sem, és akkor sem egyébként, amikor az ellenzéki képviselők például Hollik képviselő úr hozzászólása alatt tettek megjegyzéseket a képviselő úrral párhuzamosan. *(Ungár Péter: Elnézést kérek! - Szórványos taps a kormánypártok soraiból.)*

Kétperces felszólalásra jelentkezett Barkóczi Balázs képviselő úr, a DK képviselője. Parancsoljon!

BARKÓCZI BALÁZS (DK): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Tulajdonképpen ott fogom folytatni, ahol Ungár Péter képviselőtársam abbahagyta. Jámbor András képviselőtársam is többször elmondta azt, hogy mikor fogunk érdemi válaszokat kapni a kérdéseinkre. Szerintem egy

nagyon fontos kérdés van, hogy önök, államtitkár úr, a kormány és a kormánypártok mit gondolnak az államról, mit gondolnak az állam feladatairól. Ugyanis most az előttünk lévő törvényjavaslat tulajdonképpen azt tartalmazza, hogy mindenki más előbb felelős a szociális ellátásért - az egyén, az egyház és mindenki -, mint az állam. Sőt, a maguk államtitkára, Fülöp Attila úr mondta, az, hogy az állam lenne felelős a szociális ellátásért, az kommunista örökség. Tehát akkor önök ezek szerint ezt gondolják az állam feladatának.

Mi meg itt azt gondoljuk - lehet, hogy ezért is húzódik el ilyen hosszan ez a vita -, hogy ez nem kommunista örökség, ez egész egyszerűen emberség. És belemehetünk itt tulajdonképpen különböző államelméletekbe, de a szociális ellátás biztosítása, illetve az egészségügy, a megfelelő egészségügy, a jó oktatás biztosítása a modern állam feladata lenne. Ehhez képest pedig úgy néz ki, hogy az egészségügy összeomlott, jó oktatás nincsen, mert maguk éppen most véreztetik ki. Talán látják, bár az M1-en, nem hiszem, hogy nagyon sokszor megjelent, de hetek óta óriási tömegek tüntetnek nemcsak Budapest utcáin, a vidéki városok utcáin is azért, hogy nagyobb megbecsülést vívjanak ki a pedagógusoknak. Tehát oktatás sincsen, és most azt mondják, hogy a szociális ellátás sem az állam feladata.

Akkor szerintem csak egy kérdés marad, hogy mondják meg, önök szerint mi lenne az állam feladata; vagy lehet, itt is majd önbecsülésre fognak hivatkozni, ezt szerintem nagyon helytelenül tennék. Tehát még egyszer a kérdés: akkor önök szerint, ha sem az egészségügyi ellátás, sem az oktatás, sem a szociális ellátás nem az állam feladata, ennek ellenére óriási adókat és járulékokat fizetünk, amiért nem kapunk semmit, akkor mondják meg, hogy önök szerint mi az állam feladata. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. (*Taps a DK soraiból.*)

ELNÖK: Most Kanász-Nagy Máté képviselő úr következik kétperces hozzászólással. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen. Ismét államtitkár úrhoz fordulnék, hogy ez a módosítás mit érint vagy érint-e egyáltalán. Azért teszem fel ezeket a keresztkérdéseket, mert igazából ebből derül ki, hogy tényleg a szociális ellátások rendszerében mi fog történni. Érinti-e a változás annak meghatározását, hogy mi a szociális rászorultság. Egyáltalán tervezik-e meghatározni a szociális törvényben végrevalahára? Mert ha valaki megnézi, hogy a XCIII. évi törvényben mi a szociális rászorultság, hát, nagyon sokfelét jelent; egyébként ez probléma. Érinti-e a módosítás a szociális igazgatás szerveit? Tehát lesz-e új szerv, elvesznek-e a szervek közül, vagy marad a jelenlegi szabályozás?

Érinti-e a változás a fenntartói jogokat, hogy ki jogosult intézményeket fenntartani? Marad a jelenlegi szabályozás, vagy kevesebb jogosult lesz, vagy több jogosult lesz az intézmények fenntartására? Változnak-e az eljárási szabályok, például a kérelmek beadásának a rendszere? - itt a kérvényezésre gondolok.

Változik-e az igénybevétel módja? Változik-e a szociális jogosultság vizsgálatának a módja? Változnak-e a pénzbeli ellátások? - az előbbi felsorolásomból a természetbeni ellátásokat is kihagytam. Változik-e a szociális jelzőrendszer működése, ennek a szabályozása, bármi az alap-, illetve szakosított ellátásokkal kapcsolatban, akár tartós, akár átmeneti ellátásról vagy napközbeni ellátásról van szó?

Változik-e az a kör, aki köteles a személyes gondoskodást megszervezni, tehát ez a fajta kötelesség változik-e? Az egyes ellátotti csoportok speciális jogai változnak-e? Az ellátottjogi képviselő rendszere változik-e? Vagy egyáltalán az 1/2000. rendelet, amely részletesebben kifejti a szociális ellátások rendszerére vonatkozó szabályozásokat, változik-e? Így a tárgyi feltételek, a működési feltételek, a személyi feltételek, a szakmai feltételek, a gondozási tervek rendszere, a rehabilitációs programok rendszere, ezek változnak-e, vagy sem? - ez a kérdésem. Köszönöm szépen.

(15.30)

ELNÖK: Kétperces hozzászólásra jelentkezett szintén Varga Zoltán képviselő úr, de ebben a körben önnek nem tudok szót adni, hiszen Barkóczi képviselő úr a DK-ból már felszólalt, így a következő körben lesz lehetőség kétperces hozzászólását elmondani.

Így a normál hozzászólókhöz térünk vissza, ennek keretében pedig Keresztes László Lóránt képviselő úr következik, az LMP-ből. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Ugye, már beszéltünk róla, hogy itt rengeteg nagyon fontos törvényjavaslat vitájában vagyunk benne, igazából úgy érzem, hogy a vita elején vagyunk még. Engedjék meg, hogy mielőtt még egy kicsit részletesebben is foglalkoznék a víziközmű-ágazattal, a víziközműszektorral, így ilyen módon kitérőt tegyek olyan más törvényjavaslatok kapcsán, amelyek szintén tárgyai ennek a törvényjavaslatnak.

Szó esett már egyébként a kormánypárti expozéban is, talán a kormánypárti vezérszónoki felszólalásokban is a veszélyhelyzettel kapcsolatos jogi környezetről, jogi szabályozásokról, illetve az ezzel kapcsolatos problémákról, illetve a kormányzati szándékokról, hogy itt valamiféle pozitív irányú módosítást hajtsanak végre. Na, ehhez szeretnék kapcsolódni egy konkrét példával, és a jelenben történő eseményekkel megvilágítva, hogy milyen súlyos jogszabályi hiányosságokkal szembesülünk, és hogy bizony, lenne nagyon nagyon komoly és sürgető tennivaló, hogy helyre lehessen állítani egyébként például az önkormányzati működést is érintő jogszabályokat.

Ugye, szembesültünk azzal, hogy a koronavírus-járvány alatt a veszélyhelyzeti rendelkezésben olyan felhatalmazást kaptak a polgármesterek, amelyek gyakorlatilag egyenértékűvé tették az ő döntési jogkörüket

a megválasztott képviselő-testületek, közgyűlések jogköreivel, tehát magyarul a teljes képviselő-testület döntési jogosítványait ebben a rendkívüli helyzetben, a veszélyhelyzeti rendelkezések alatt a polgármesterek egy személyben gyakorolhatták. Sajnos, több esetben is szembesültünk azzal, hogy messze-messze túllépték ezt a konkrét felhatalmazást a polgármesterek bizonyos esetekben, és kihasználták azt, hogy ebben a helyzetben rendkívüli jogkörrel tudnak intézkedni, és rengeteg olyan intézkedést hoztak, aminek semmi köze nem volt egyébként a veszélyhelyzeti korlátozásokhoz, intézkedésekhez, tennivalókhoz, és bizony, nagyon sokszor tetten érhető volt, hogy politikai szándék hatásai alá helyezték saját városaikat, szemben egyébként a választópolgárok érdekeivel. Ilyen kirívó példa volt Komló fideszes polgármestere, aki gyakorlatilag egy személyben az előkészített költségvetést átírta, és saját maga belátása szerint rendelkezett a korábban egyébként már úgy kialakított, már majdnem végleges költségvetéshez képest, és Szekszárd fideszes polgármestere volt a másik kirívó példa, aki visszaélt ezekkel a rendkívüli felhatalmazásokkal. *(Nacsá Lőrinc: Pécs!)* És sajnos ezek az intézkedések... Tisztelt képviselő úr, a pécsi helyzettel kapcsolatban már múltkor volt egy rövid vitánk. Nagyon bízom benne, képviselő úr, hogy nyom egy gombot, és akkor ezeknek a kérdéseknek a végére járhatunk. No, de visszatérve Szekszárd polgármesterének a veszélyhelyzet alatti túlkapásához, látható, hogy olyan intézkedéseket hozott, olyan döntéseket hajtott végre, amelyek a mai napig kihatnak a szekszárdi önkormányzat működésére, és meggyőződésünk szerint alapvetően sérti egyébként a szekszárdi önkormányzat jogait, sérti a megválasztott képviselők jogát, és szembemegy a szekszárdi polgárok akaratával.

Amikor ez a bizonyos veszélyhelyzeti korlátozás volt, akkor kettő nappal az előtt, hogy ez lejárt volna, tehát egyértelműen erre időzítve, élve a jogköreivel, sok olyan intézkedést hozott Szekszárd polgármestere, amivel semmilyen módon nem segítette a veszélyhelyzeti védekezést, a saját politikai érdekeit hajtott végre: tehát bizottsági tisztségviselőket cserélt le a saját politikai közösségéhez tartozó emberekre, bizottsági képviselői tagokat, külsős tagokat váltott le. Különböző jogköröket helyezett át, különböző bizottságoktól jogköröket egészen a törvényi maximumig saját magához vont, illetve átírta a szekszárdi közgyűlés szervezeti és működési szabályzatát. És ez az intézkedés az, ami a mai napig kihat Szekszárd város működésére.

Miután lejárt ez a rendkívüli jogrend, utána elviekben lett volna lehetősége egyébként a helyi többséget mutató egyesületnek, illetve frakciónak, közösségnek módosításokat is indítványozni a vonatkozó szabályozásokban, ami egyébként korlátozza az önkormányzat működését és korlátozza a képviselő jogait, de olyan javaslatok léptek életbe bizonyos szmsz-módosítás kapcsán, amelyek szinte lehetetlenné teszik, tehát a gyakorlatból szemlélve lehetetlenné teszik, hogy a többséget jelentő képviselők előterjesztéssel

éljenek a közgyűlés, a szekszárdi közgyűlés ülésére. Tehát konkrétan a polgármester ezt így obstruálni tudja, lehetetlenné tudja tenni, hogy ezek az előterjesztések valóban a testület elé kerüljenek. És itt egyébként az a helyzet állt elő, hogy akár a teljes közgyűlési többséggel szemben, egy személyben a polgármester tud intézkedni, és jól látható jelen helyzetben is, amikor fontos önkormányzati intézkedésekre lenne szükség, él is ezzel a lehetőségével, és ez egyértelműen sérti az önkormányzatiságot, sérti az önkormányzat működését, úgyhogy nagyon bízom benne, hogy államtitkár úr figyelni a felszólalásomat, és erre érdemi választ ad, és konkrétan kitér erre.

Konkrétan olyan szabályozásokat is elfogadtak, ami által ugyan lehet egyéni indítványt előterjeszteni egy közgyűlési napirendre, de itt jegyzői felülvizsgálathoz kötik azt, hogy egyáltalán arról érdemben tárgyalni lehessen, és a jegyzőt pedig semmiféle időbeli korlát nem köti, hogy ezeket a törvényességi felülvizsgálatokat megtegye. Tehát magyarul, itt folyamatosan és gyakorlatilag időkorlát nélkül tudják korlátozni a képviselőket abban a jogukban, hogy indítvánnyal éljenek a közgyűlés felé.

Eljutottunk abba a helyzetbe, amikor az energiaválság miatti rendkívüli helyzet miatt döntéseket kellene hozni a szekszárdi közgyűlésnek is, intézkednie kéne, különböző megtakarítási intézkedéseket kéne hozni, szociális intézkedésekben kéne lépnie, cselekednie kéne ebben a rendkívüli helyzetben egy súlyos válság idején és egyébként a most kibontakozó válság idején, hogy tudjon segíteni a szekszárdi embereknek. És itt is, ezekben az intézkedésekben is vagy ezen intézkedések kapcsán sem partner a polgármester. Azt tudni kell, hogy Szekszárd polgármestere sajnos súlyos betegség miatt nem tud részt venni a közgyűlés munkájában, ugyanakkor nem teszi lehetővé, hogy az önkormányzati képviselők elvégezzék a munkájukat, tehát akadályozza konkrétan, amire pedig nincs mentség. És itt, ebben a helyzetben a képviselők többsége próbált egy olyan lépést tenni a város érdekében, hogy egyfajta bizottságot hozzanak létre, ami a megfelelő jogkörökkel fel van hatalmazva, hogy ezeket a fontos takarékosági és szociális intézkedéseket meg tudják tenni, reagálva a válsághelyzetre, de ezt is lehetetlenné tette Szekszárd polgármestere.

Úgyhogy itt a konkrét kérdésem - ugye, ez a törvényjavaslat foglalkozik a veszélyhelyzeti jogrenddel, az ezzel kapcsolatos intézkedésekkel -, hogy miért nem kezeli ezt a helyzetet a kormány, miért nem kezeli akkor sem, amikor itt már korábban is, amikor ezek a veszélyhelyzeti rendelkezések voltak, egyértelművé tették a kormányoldalról is a vitákban, hogy a jogalkotó szándéka ezeknek a szabályoknak a megerősítésével az volt, hogy a járvány elleni intézkedések tekintetében és a gazdasági válságkezelés tekintetében tudjon gyorsan cselekedni az önkormányzat. Ehhez képest egyértelmű és világosan látható, hogy ezekkel az intézkedésekkel visszaélések történnek, és mégsem módosítja olyan módon a törvényeket a kormány, hogy ilyen súlyos visszaélésekre és az önkormányzat jogainak csorbítására ne kerülhessen sor.

Itt ismét szeretném felhívni a figyelmet, hogy itt alapvetően a helyi közösség döntését, a szekszárdi emberek döntését veszik semmibe vagy veszi semmibe a polgármester, hiszen az általuk megválasztott képviselő-testületi többség nem tudja a munkáját végezni. Úgyhogy nagyon bízom benne, hogy ez a rendkívül kirívó jogtiprás eléri a kormány ingerküszöbét, és végre egy olyan intézkedéssorozattal is találkozhatunk majd, ami ezt a helyzetet kezeli.

És akkor áttérve: itt elindult egy meggyőződéses szerinti pozitív vita a vidéki térségekről, kisteleplülésekről. Erre szeretnék röviden ismét csak reagálni, tehát viszonylással élni a korábban elhangzott hozzászólások tekintetében.

Tehát én megismétlem azt, hogy ugye, mi nagyon erőteljesen kritikusak voltunk mindig is a 2010 előtti balliberális kormányok vidékpolitikájával vagy a vidéki élnéltség összefüggésében hozható döntéseivel, mi súlyosan kritizáltuk ezeket, de mindig felhívtuk a figyelmet arra, hogy a szavak szintjén vidékbarát, a vidék mellett kiálló kormány is rendkívül sok káros intézkedést hozott, és bizony, elmaradtak azok az érdemi változások, amelyek a rossz tendenciákat érdemben meg tudnák fordítani. Ezzel együtt is, természetesen mi nem vonjuk kétségbe és nem is vontuk soha kétségbe azokat az intézkedéseket, amik pozitívak egyébként, amiket láttunk, és ezeket mindig támogattuk is.

Annak idején, amikor elindult a „Magyar falu” program - ha jól emlékszem, ez 2018-ban volt -, mi akkor is kifejeztük azt, hogy ez egy pozitív irány, a különböző dokumentumokban megfogalmazott irányokkal és célokkal maximálisan egyetértünk, csak a végrehajtást éreztük egyébként kicsit megkésettnek. De ezek mellett sokkal súlyosabb probléma, hogy a magyar falvak érdekében meghozott intézkedéseket, megfogalmazott terveket nem erősítették meg azokkal a megfelelő szintű forrásokkal, amelyek ezeknek a súlyos folyamatoknak a megfordítását eredményeznék.

Elhangzott a mai vitában, hogy az elmúlt években 3000 kilométernyi alsóbbrendű úthálózat újult meg. Én ezt nem vonom kétségbe. Arra hívtam fel a figyelmet és hívtam fel már korábban is nagyon sokszor, hogy ha azokat a statisztikai adatokat nézzük, hogy összességében milyen állapotban van Magyarország állami közúthálózata, és kifejezetten milyen állapotban vannak a vidéki, tehát az alsóbbrendű utak - a vidék számára rendkívül fontos infrastrukturális elemek -, akkor a helyzet egyre rosszabb. Tehát nem azt vontam kétségbe, hogy történtek lépések az alsóbbrendű utak fejlesztése, újjáépítése tekintetében, csak azt, hogy a romlása összességében ennek a hálózatnak gyorsabb ütemű még a mai napig is, mint a karbantartások, felújítások, javítások üteme, így a helyzet most is, évről évre egyre nehezebb, egyre rosszabb lesz.

(15.40)

És ennek kapcsán hívtam fel a figyelmet arra, hogy bizony látjuk folyamatosan a költségvetésben

azokat a tételeket, látjuk azokat a forrásokat, amelyeknek az átcsoportosításával lényegesen nagyobb lépéseket lehetne tenni a magyar falvak érdekében, a magyar vidék élnéltségének az erősítése érdekében. És itt utaltam arra, hogy például a vadászati kiállítás körülbelül kétszer akkora költségvetési forrást tett ki, mint egy év alatt a „Magyar falu” programon belül az alsóbbrendű utak fejlesztésének a forrásai. De egy másik példa, hogy a kormánynak van egy mai napig dédelgetett projektje, a kínai egyetem, a Fudan Egyetem ügye. Ez például tízszer annyi állami forrást venne igénybe, mint egy év alatt ismét csak a „Magyar falu” programban a mellékutak, az alsóbbrendű utak felújítására rendelkezésre álló forrás.

Tehát én értelemszerűen azt kívánom mondani ezzel alátámasztva, hogy minden fillér, minden forint fontos, amit a vidéki infrastruktúra fejlesztésére fordítanak, de az ütem elégtelen, lényegesen több forrás kellene. És ott vannak bizony a költségvetésben azok a források, amiket rég át kellett volna csoportosítani, illetve amiket nem kellett volna elkölteni bizonyos gigantikus projektekre. Most nem akarok belemenni sok-sok más példába, amikkel egyébként alátámasztható lenne mindaz, amit itt állítunk.

Visszaütnék egyébként a vidék helyzetével kapcsolatban egy korábbi vitára Orbán Balázs államtitkár úrral még az előző ciklusban. Itt is a veszélyhelyzeti intézkedések, a válságkezelés kapcsán az egyik első intézkedéssorozata volt a kormánynak, hogy megvonta a települések, az önkormányzatok finanszírozási forrásait, tehát megszorításokkal élt, és él most is a települések, az önkormányzatok felé, és akkor is felhívtuk a figyelmet, amelyik helyzet most is egyértelműen aktuális, hogy a legnehezebb helyzetben a kisteleplülések vannak. Tehát ilyen válságos időben, amikor sokasodnak a feladatok, egyre romlanak a körülmények, egyre több a probléma, egyre nehezebb helyzetbe kerülnek a magyar emberek, és ez fokozottan érvényesül a periferikus vidéki térségekben, annál nagyobb erő és gazdasági erő kellene hogy legyen az önkormányzatok után a kisteleplüléseknél.

Úgyhogy akkor azt az ígéretet fogalmazta meg, azt a kijelentést tette az előző ciklusban Orbán Balázs államtitkár úr, akkor még nem volt a miniszterelnök politikai igazgatója, hogy figyelik a helyzetet, és amennyiben azt tapasztalja a kormány, hogy ezek az elvonások lehetetlenné teszik vagy elnehezítik az önkormányzatok működését, akkor ezeket újra lehet tárgyalni. Tehát én azt gondolom, hogy vitán felül áll, hogy ebben a súlyos válságban, ilyen súlyos válság idején óriási szükség van minden forintba, minden egyes forrásra, a kis településeknek különösen, és egyébként hozzáteszem, hogy minden magyar önkormányzatnak és a nagyvárosoknak is, ezért alapvetően fontos és sürgető feladat lenne, hogy rendezze a kisteleplülések finanszírozását a kormányzat, és adja meg mindazokat a forrásokat, amelyek ilyen nehéz helyzetben lehetővé teszik, hogy az önkormányzatok helytálljanak és ezeket a rendkívül fontos feladatokat ellássák. Tehát én erre is szeretnék

utalni, hogy bizony itt van az idő, hogy ezeket a lépéseket is megtegyék.

A vidéki térségek helyzetéről folytatott vita több szempontból is aktuális itt. Láthatjuk azt, hogy mind a közösségi közlekedés terén, mind az egyéb fontos közszolgáltatásokhoz való hozzájutás terén egyre nagyobbak a kihívások, de ez a salátatörvény, ami előttünk van, érinti a közúti közlekedésről szóló törvényt, és érinti a vasúti közlekedésről szóló törvényt is. Ezen törvények esetében is fontos és jelentős változásokat hoz magával, ugyanakkor ezek a változások híján vannak azoknak az érdemi lépéseknek, amik egyébként a vidéki térségek szempontjából alapvetően fontosak lennének, és hozzáteszem, hogyha közlekedéspolitikáról beszélünk (*Kontrát Károly közbeszól.*), akkor a teljes ország szempontjából szükség van alapvetően fontos intézkedésekre, amik viszont elmaradnak, de ezekről kicsit részletesebben majd egy következő hozzászólásban beszélek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Jámbor András Imre, a Párbeszéd képviselője a következő normál hozzászóló, parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Próbálok akkor egy másik szempontból megvilágítani, hogy mi a probléma ezzel a szociális törvény-módosítással, ami azt változtatná meg, hogy míg az egyén, a család, az önkormányzatok, a karitatív szervezetek és az állam eddig egyként, egyforma súllyal volt felelős a bajbajutottakért, a rászorulókéért, addig most önök ebben egy hierarchiát raknának ebbe a törvénybe.

A probléma az, hogy egyén és egyén között is van különbség, család és család között is van különbség, önkormányzat és önkormányzat között is van különbség, és bizony a karitatív és a civil szervezetek helyzete között is van különbség. Önök azt mondják ki ezzel a javaslattal, hogy az egyénnél igazából ugyanannyira van az öngondoskodásban felelőssége Mészáros Lőrincnek, ugyanannyira van az öngondoskodásban felelőssége Orbán Viktornek, ugyanannyira van az öngondoskodásban felelőssége, mondjuk, Rétvári úrnak, mint mondjuk egy Volán-busz-vezetőnek, akik tegnap sztrájkoltak, és egyébként azt tegyük hozzá, hogy elég csúnyán bántak velük a Volán vezetői. Hogyha megnézik a szakszervezet Facebook-oldalát, elég kemény történetek vannak ott leírva, például Ballasagyarmaton állítólag azt mondták a sztrájkoló szakszervezeteseknek, hogy nem ismerik el azt a törvényes sztrájkot, ami tegnap zajlott le, illetve máshol pedig olyan embereket raktak be fuvarba, akik sztrájkolni akartak, és azokat az embereket pedig, akik nem akartak sztrájkolni, azokat rakták be olyan fuvarokba, amiket nem volt kötelező elindítani, tehát ilyenfajta módon sztrájkot tört lényegében a Volán vezetése.

De igen, van különbség aközött, hogy egy egyén buszvezetőként próbál megélni, nettó 260 ezer forintos fizetésből, vagy tanárként, és nem lehet azt mondani, hogy ő ugyanakkora felelősséggel essen latba az

öngondoskodásban, hogyha bajba jutna, mint mondjuk, ha Mészáros Lőrinc eltöri a bokáját. Ezek nagyon-nagyon különböző dolgok, és ugyanígy a családknál sem mindegy. És itt beszélhetünk akár nemcsak anyagi vagy osztálykülönbségekről, hanem beszélhetünk arról is, hogy valakit, akinek például nincsen családja, ebben a rendszerben diszkrimináció ér, hiszen kiesik egy pillér a hierarchiából, ami a bajbajutottak segítésére vonatkozik. Itt ez egy elég problematikus pont.

Ugyanígy problematikus, hogy nyilván akinek két gyereke van vagy öt gyereke van, aközött is erős különbség lesz a törvény alapján, és ez se tűnik a jogegyenlőség elvének egyébként messzemenőkéig megfelelőnek.

De ugyanígy mehetünk tovább a hierarchia különböző pontjain, tehát hogyha megnézzük, hogy mondjuk mi a különbség az önkormányzatoknál, képviselőtársaim sokat is beszéltek erről, tehát mi a különbség mondjuk abban, hogy egy polgármester milyen hozzáállással vezeti a települését, mekkora egy település, hogy az önkormányzati képviselők hogyan állnak hozzá, ez iszonyatos különbségeket rak akár két kistépülés közé is. De hogyha megnézzük, hogy mekkora lehetősége van, mondjuk, Debrecennek, és mekkora lehetősége van egy kistépülésnek, akkor itt is óriási különbségeket látunk alapvetően, és ezek a különbségek ez alapján a törvény alapján a bajbajutottak megsegítésében is egy különbségtételt adnak ki ember és ember között.

A karitatív szervezetekről pedig ne is beszéljünk, hiszen az teljesen egyértelmű, hogy Budapesten - és itt most kicsit magam vagy a választókerületem ellen is beszélek - nyilván sokkal több karitatív szervezet és sokkal több civil szervezet van, amelyek a bajbajutottak megsegítésével foglalkoznak. És hogy Budapesten több van, az azt jelenti, hogy máshol kevesebb van; és ha máshol kevesebb van, az egy kényelmetlen helyzet a jogegyenlőség szempontjából, hiszen ebben a hierarchiában a negyedik pillér kapcsán is az derül ki, hogy különbséget tesznek ember és ember között, különbséget tesznek abban, hogy a bajbajutottakat meg kell-e segíteni, vagy hogyan tudjuk megsegíteni, mert ha az adott településen például nincs olyan civil szervezet, amelyik ezzel foglalkozik, akkor az adott település lakóinak, hogyha bajba jutnak, kiesik egy lehetősége a segítségre, és akkor ott az van, hogy történik egy hiátus a szociális ellátásban.

Úgyhogy pontosan erről van szó az állam szerepe kapcsán, hogy nem csak kiegészítő jelleggel kell ott lennie, és akkor kell ott lennie, amikor a bajbajutottak bajba jutnak. Tehát nem akkor kell az államnak kiegészítő szereppel belépnie, hogyha végimentünk már mindenféle rangsorokon, hanem az elejétől kezdve kell a társadalom kiszolgáltató tagjait védeni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Harangozó Tamás képviselő úr a következő hozzászóló, MSZP-frakció, normál időkeretben. Parancsoljon!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm a szót. Tisztelt Országgyűlés! Most egy olyan részről szeretnék szólni, ami talán még egyáltalán nem került szóba valamilyen rejtélyes oknál fogva a mai napon (*Nacsa Lőrinc: Kizárt!*), hiszen ez az óriási salátatörvény, mint ahogy már többször említettük, a rendvédelmen túl érinti a szociális szférát és az egészségügyi szférát is. Ezen belül szeretném két dologra még egyszer felhívni a figyelmet... - bocsánat, az egyikre még egyszer, de a másikra pedig először, utána államtitkár úr majd tud nekünk mondani valamit arról, hogy ez a javaslat miért született. (*Rétvári Bence közbeszól.*)

A jelenleg hatályos jogszabályok alapján ugyanis a versenyeztetés mellőzhető az állam tulajdonában álló orvostechinikai eszközök, fertőtlenítőszer, gyógyszerek és egyéni védőeszközök értékesítése során. Továbbá az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt, a koronavírus-járvány elleni védekezés érdekében a költségvetési forrásból beszerzett, az állam tulajdonában álló egészségügyi felszerelés, berendezés, gyógyszer és fertőtlenítőszer, valamint az állam tulajdonában álló egyéb orvostechinikai eszköz, gyógyszer, fertőtlenítőszer, egyéni védőeszköz - a jogszabályban meghatározottak szerint - a koronavírus-világjárvány megelőzéséhez, terjedésének megakadályozásához szükséges mértékben és az erre vonatkozó indokolt közfeladat ellátására vagy azzal szorosan összefüggő célból térítésmentesen átruházható.

(15-50)

Az egészségügyi készlet, egyéni védőeszköz vagy egyéb orvostechinikai eszköz, gyógyszer, fertőtlenítőszer térítésmentes átruházásáról egészségügyi szolgáltatói körön kívüli kiadása esetén az operatív törzs vezetője, egészségügyi szolgáltatói kör részére történő kiadás esetén a miniszter dönt, míg külföldre történő kiadás esetén a miniszter javaslata alapján az operatív törzs előzetes állásfoglalását követően a kormány nyilvános kormányhatározatban dönt. Ez a jelen javaslat ad arra lehetőséget, hogy az egészségügyi válsághelyzet megszűnése esetén a megszűnést követően is az egészségügyi válsághelyzet keretében beszerzett, még rendelkezésre álló fel nem használt egészségügyi célú vagyonelemek rugalmasan és hatékonyan felhasználhatók legyenek.

Arra, és ez lenne az igazi kérdés, hogy mit jelent a jelenlegi Orbán-kormánynak a védekezéssel kapcsolatos készletek beszerzésének és felhasználásának rugalmas módja, kifejezetten kíváncsiak lennénk, a koronavírus-járvány alatt ugyanis a lélegeztetőgép-, védőfelszerelés-, teszt- és egyéb beszerzések esetén láthattuk, hogy ez a rugalmasság mit jelentett. Összesen 19 milliárd forint értékben ajándékozott el Magyarország vakcinákat és lélegeztetőgépeket a járvány alatt. Történt ez úgy, hogy az Eurostat adatai alapján Magyarország abszolút rekorder volt például a lélegeztetőgépek beszerzésének ára tekintetében. Azt átlagosan 4-szer, azaz négyszer annyiért, tehát 400 százalékkal többért vettük, mint a második helyen álló

Szlovénia, a többiekkel meg talán össze sem lehet hasonlítani. Ez a különbség 1410 euró/kilogramm és 313 euró/kilogramm arány volt.

Ez a rendelkezés biztosan nem szolgálja a nemzeti vagy legmegfelelőbb, legátláthatóbb és legszakosítottabb felhasználását. Igazából az lenne az államtitkár úrhoz a kérdésem, hogy milyen... (*Pillanatnyi tart. - Rétvári Bence Nacsa Lőrincsel egyeztet.*) Államtitkár úrhoz az lenne a kérdésem, hogy milyen készletek vannak még, miért kell ezt a szabályt most behozni (*Rétvári Bence: Az expozéban elhangzott!*), ha, ahogy említette, decemberben akár meg is szűnhet a válsághelyzet. Körülbelül milyen készletek, milyen nagyságrendek, milyen típusú készletek azok (*Nacsa Lőrinc: Az expozéban volt!*), amelyeket ezzel az ingyenes átadással terveznének átadni, kiknek tervezik átadni, lehet-e ezt tudni, marad-e a magyar egészségügyi rendszeren belül vagy külföldre kívánják elajándékozni, ez a lélegeztetőgép-biznisszt érinti-e még, vagy már csak más típusú gyógyszereket, fertőtlenítőszerket, vakcinákat érint? Szerintem ezt jó lenne tudni, mert itt nagyon-nagyon sok tíz milliárd forintos tételekről volt szó eddig is, talán illene az adófizetőket arról tájékoztatni, hogy ezzel az üggyel most mi van.

A másik fele a kérdésnek továbbra is, és nagyon-nagyon örülnék, ha államtitkár úr a Belügyminisztérium államtitkáráként, de az egészségügyért is felelős államtitkárként tudna már végre valamit mondani arról, hogy a Honvédkórházzal pontosan mi fog történni, mert január 1-jével érinti a szabályozás ezt is, hogy a két miniszter közösen fog itt majd valamit csinálni. De mi az a valami, amit csinálni fognak? Hangsúlyozom újra, hogy ez az az egyik legnagyobb... (*Rétvári Bence: A bizottságban szó volt róla!*) Én értem, hogy a bizottsághoz fordulunk, de ebben a törvényben ez érintve van, itt vagyunk a plenáris ülésen, és talán most már, néhány hónappal december 31-e előtt csak kitaláltak valamit. Ha esetleg megosztaná velünk, mert másfél millió honfitársunk kiemelt súlyponti kórháza, minden katona és minden rendvédelmis kiemelt kórháza, egyébként NATO kiválósági intézmény egymagában.

Ez hogyan fog működni január 1-je után, mi marad a honvédségnek, mi nem? Azt gondolom, hogy nemcsak a rendőrök és katonák, no pláne a másfél millió budapesti és Pest megyei lakos számára érdekes, de mint azt már néhányszor jelezték a nyilvánoságon keresztül is, azt hiszem, az ott dolgozó több ezer munkatárs számára még érdekesebb, hogy vajon mi fog velük történni január 1-je után, mi lesz az ő jogviszonyuk. Néhány éve öltöztették be őket katonának, ha akarták, ha nem. Most akkor azok maradnak, vagy nem azok maradnak, civil állásba fognak kerülni, szerződéses állomány lesz, maradhatnak hivatásosok vagy nem? Államtitkár úr, ez nem kekeckedés meg nem izé... - csak érdemi, nem? Nem éri meg, hogy ezeknek az embereknek valamit mondjanak? Azt ne mondja nekem, hogy nem tudják még! Mert ha nem tudják még, akkor tényleg valami más jut eszembe. Szerintem önök pontosan tudják, hogy mit akarnak

ezekkel az emberekkel csinálni. Mondják már el nekik, hogy legalább fel tudjanak készülni itt az egyébként is igen vidám életkörülmények között, ami ebben az országban van, meg ami a következő hetekben és hónapokban várni fog a családokra!

Szóval, tisztelje meg már legalább őket, ha minket nem is, mondja már meg, legyen kedves, hogy a Honvédkórház munkatársaival, alkalmazottaival és ellátottjaival körülbelül mi fog történni január 1-je után! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most következnek a kétperces felszólalások. Ezek körében elsőként Varga Zoltán képviselő úr következik, a DK képviselője. Parancsoljon!

VARGA ZOLTÁN (DK): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Államtitkár úr, látom, meglehetősen unja magát, gondolom, menne már haza a családjához és a meleg, fűtött lakásába. Higgye el, hogy több millió magyar ugyanígy szeretne tenni, sok mindenkinek azonban erre már nincs lehetősége, különös tekintettel az önök áldásos tevékenységére. Most látható módon ezt már deklarálva is szeretnék jogszabályban, hogy kivonulnak ebből a szolgáltatásból.

De tételezzük fel, hogy amit önök állítanak, abban van bármi logika és talán gondoskodás iránti vágy is, hogy a lista végén megjelenő állami szerep egy működő szerep. Hadd kérdezzem már meg, államtitkár úr, hogy önök ezt hogy gondolják! Tudjuk nagyon jól, hogy vannak olyan szereplői ennek a rendszernek, akik egyszerűen képtelenek már gondoskodni önmagukról, lásd például az idősgondozottakat. Tudjuk azt is nagyon jól, hogy a karitatív szervezetek sem tudnak már róluk gondoskodni, hiszen egy olyan gondozóházban vannak például, ahol erre sem lehetőségük, sem energiájuk nincs. Látjuk, hogy az önkormányzat sem tud róluk jobban gondoskodni, lásd például Debrecen legnagyobb szociális otthona, ahol hihetetlen, embertelen körülmények között, a múlt század ötvenes éveit idéző hangulatban élnek négy fal között úgy emberek, hogy olyan mérhetetlenül sivár környezetben vannak, hogy abba halnak majd bele. Aki tud, kimenekül a négy fal közül akár úgy is, hogy tolószékben kitolja magát az esőre, ki, az utcára, mert ott is jobban érzi magát, még ha csak egy pár órát lehet is ott, a szabad levegőn, mint a négy fal között.

Tehát tételezzük fel, hogy ezek az emberek már végigjárták az összes stációt, és önöknek, az államnak kellene rajtuk segíteni. Hogy fognak rajtuk segíteni, hogy jut el különben ez a jajkiáltás öönhöz? Mert a polgármesternek kell szólni, az egyénnek kell szólni, a családnak kell szólni, vagy kinek kell szólni? Tudniillik Debrecenben - és akkor én most szólok - a Pallagi út 9. szám nagyjából egy-két milliárd forintot igényelne ahhoz (*Konrát Károly: Írjanak, képviselő úr!*), hogy normális emberi körülmények között lehessen ott élni. Évek, évtizedek óta ez az épület úgy áll, az önkormányzat néhány millió forinttal próbálja mindig felújítani azt, ami már nagyon fontos. De ez kevés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Felhívom képviselőtársaim figyelmét, hogy igyekezzenek az időkeretet betartani a vita folyamán. A következő kétperces hozzászólónk pedig Keresztes László Lóránt képviselő úr. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Nagyon rövid leszek a kétpercesben. Igazából csak államtitkár úr figyelmét szeretném felhívni arra, hogy már nagyon sok kérdés hangzott el, és biztos vagyok benne, hogy minden kérdésre szeretne válaszolni, ugyanakkor a zárszóban nem lesz lehetősége időkeret nélkül válaszolni. Most viszont, ha bekapcsolódik a vitába, akkor erre lehetősége nyílik. (*Rétvári Bence: Köszönöm szépen.*) Tehát ha időben minden kérdésre válaszolni akar, akkor javaslom, hogy még most, a vita közben tegye meg, mert ki fog futni az időből a zárszó keretében. Köszönöm.

ELNÖK: A következő normál szót kért képviselő Ungár Péter képviselő úr, az LMP-ből. Parancsoljon, megadom a szót.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Szerintem érdemes az elvi meg elméleti szintről levinni a gyakorlati szintre, hogy mit jelent Magyarországon a szociális ellátórendszer azoknak, akik ezt igénybe próbálják venni. Felolvasnék pár olyan állampolgári levelet, amelyet ezzel kapcsolatban kaptam az elmúlt években. Értelemszerűen az állampolgárok nevét próbálok anonim módon kezelni.

Az első: „Üdvözlöm, Péter! Aki idős hozzátartozóját ápolja, nem részesül ugyanakkora támogatásban, mint aki önellátásra képtelen gyermekét ápolja otthon, sőt nincs teljes értékű munkaként elismerve a napi 24 órát is kitevő önfeláldozó tevékenységük. Ön ezt a kérdést intézte Pintér Sándorhoz, valamint, hogy tervezi-e a kormány megemelni a nem gyermeküket gondozók otthonápolási díját a minimálbér szintjére, mikor lesz vajon munkaviszonyként elismerve az otthonápolási munka, terveznek-e kialakítani 24 órás, mindenki számára hozzáférhető személyi segítő és tehermentesítő szolgáltatásokat az otthon ápoló szülők, családok segítésére.

(16.00)

Érdeklődnék, hogy az emeléssel kapcsolatban mikorra várható információ. Kerekesszékes párom ellátásáért kapom az emelt összegű ápolási díjat, ami 58 600 forint. Emellett van egy kislányunk. Azt hiszem, nem kell tovább részleteznem az érdeklődésem okát. Abban bízom, hogy legalább a minimálbér összegét a mi fizetésünk is eléri egyszer. Ezért érdeklődtem.

Egy másik állampolgár azt mondja: Az alábbi problémával fordulok önhöz segítségért. A lányom halmozottan sérült, magatehetetlen, ágyhoz kötött fekvőbeteg. Sajnos az élete során mindig is hiányosságok voltak az ellátásában, ez amúgy mostanra egyre

fokozódik. Sem kontrollvizsgálatokban, sem házi-orvosi ellátásban nem részesül. Bármi probléma van, a házi-orvos nem jön ki megvizsgálni, látatlanban kap gyógyszeres kezelést. A lányom alapbetegsége mellett az utóbbi időben több probléma is jelentkezett, amelyet jeleztem a házi-orvosunk felé, aki ennek ellenére nem hajlandó a lányomat megvizsgálni, ellátni vagy legalább vizsgálatokra küldeni. Szeretném kérni ez ügyben a mielőbbi segítségét.

A következő állampolgár azt mondja: Kedves Péter, nyugdíjas vasutas vagyok, a feleségem súlyos demenciában szenved, a fiam pedig Down-kóros. A feleségemnél hat évvel ezelőtt jelentkeztek a demencia tünetei, és mivel már nem lehetett a fiamat ráhagyni, ezért a munkámat is ott kellett hagynom. Vigyázok rájuk, amennyire csak tudok, sajnos eljutottunk arra a szintre, amikor már nem tudok. A feleségem ágnak esett, nem bír felkelni. Hívtam a mentőket, bevitték sürgősségre, kivizsgálták, és az este hazahozták. Felhívott a pszichiáter és közölte, hogy nem tudják befektetni sehová. Én kértem, hogy legalább pár napig, ameddig kitakarítok a házban, és találok valami megoldást az ellátására. Nem lehetett. Végigtelefonáltam minden elérhető szociális segítő szolgálatot, az időotthonokat, senki, de senki nem tud segíteni, nincs kapacitás, várólista van, rendeletek vannak. Mit tegyek?

Üdvözlöm. Végső elkeseredésemben írok önnek. Bizonyára sok levelet kap az ápolási díj miatt. Nagyon sokan kiesünk ezekből a körökből. Négy gyermekem van, ebből három gyermekem ételallergiás. Nagyon sokba kerülnek nekem a mindenmentes ételalapanyagok három gyermek részére. Csak az emelt családi pótlékot tudom igényelni rájuk, de a mai áremelkedések - és még ki tudja, meddig lesznek ezek - miatt ezt egyszerűen lehetetlen kifizetni. Ez akár végzetes is lehet. Sok család ebben a helyzetben van, hogy kiesünk a gyod igényléséből. Kérem, hogy az ételallergiás gyermekeket is említse meg, mert ez a pontozórendszer katasztrófa.

A következő megkeresés. Az édesanyám 22 éven keresztül kapott ápolási díjat a testvérem után, aki halmozottan fogyatékos, így véglegesen le van százalékolva. Édesanyám áprilisban elhunyt, és halála után édesapám lett a gyámhivatal által kirendelt gyámja. Szerette volna elintézni, hogy az ápolási díjat ő kapja a testvérem után. Elment intézni az ápolási díjat, visszaküldték a gyámhivatalhoz, és öt hónapon keresztül küldözgették összevissza, végül azt mondták, hogy nem jár neki az ápolási díj, mivel a bevétele meghaladja a 200 ezer forintot, sőt egy lemondási nyilatkozatot is kitöltettek vele. Az édesapám bevétele 243 ezer forint. Szeretném tudni, hogy az ápolási díjra való jogosultság valóban jövedelemhez van-e kötve, vagy alanyi jogon jár a kinevezett gyámnak. Hova tudok fordulni ez ügyben?

S jött pár megkeresés szociális dolgozóktól is. Tizenegy éve dolgozom mint szociális gondozó-ápoló. A bérem emelése a gyakorlatban: megkaptam a szakmunkás-minimálbér bruttó 260 ezer forintot,

az ágazati pótlék viszont 23 900 forintról 35 ezer forintra emelkedett, a nettó bérem így 196 175 forint. Ez egy tavalyi, a 20 százalékos emelés előtti, ugyanakkor ha a 196 175 forintnak a 20 százaléka is kiszámoljuk, még mindig nagyon nehéz végiggondolni, hogy ez az ember hogy tud megélni úgy, hogy 11 éve dolgozik mint szociális gondozó-ápoló.

Jómagam sokadmagammal egy egyházi intézményben dolgozom, a koronavírus alatt rengeteg áldozatot hoztunk, hogy a lakóink ne kapják el a járványt. Számos részlegünk van. Szerencsére egy idősebb lakónk sem kapta el. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy a kormány még egy gyeseen lévő egészségügyi dolgozónak is adott juttatást - itt az egyszeri 500 ezer forintra gondol, államtitkár úr -, de mi, akik megkíméltük az egészségügyet sok száz idősebb beteg-től, áldozatokat hoztunk, semmit sem kaptunk, maximum egy köszönömöt. Úgy gondolom, hogy ez igazságtalan és megalázó, ezt nem szabad engedni. Most is 12 órát dolgozunk maszkban a hőségben. Nálunk még nem teljes a hozzátartozók be-ki járása, hiszen időintervallumokat határozzuk meg, hogy ki, hányan és hova jöhet be az épületbe. Ezzel is persze pluszfeladatok adódtak, a csomagokat, amiket hoznak, ózonnal fertőtleníjtük, majd 24 óra karantén után adjuk oda a lakóknak. A szomorú ebben, hogy én mint jobboldali szavazó, ennyire megalázottnak érzem a helyzetet. Emberhiány nálunk is van bőven, van egy kisebb csapat, akik évek óta ott vannak, de nagyon nagy a fluktuáció. Az egyház mint fenntartó pedig nem tesz semmit.

A következő: Én is sokáig ápoltam anyukámat, aki sajnos három hónappal ezelőtt eltávozott közülünk. Most szembesültem azzal a ténnyel, hogy mivel három évig voltam otthonápoló, így nem vagyok jogosult munkanélküli-segélyre, csak a 22 500 forintra, ami lássuk be, még az éhenhaláshoz is kevés. Tudom, hogy nem kell segélyből élni, én nem is szeretnék abból, sőt még az otthonápolás alatt is vállaltam munkát, de az mégsem járja, hogy főleg abban a megyében, mint Borsod, ahol nincs munkalehetőség, pusztán 22 500 forint illesse meg azokat az embereket, akik igencsak nagy feladatot vettek azzal magukra, hogy mindent feladva vállalják a szüleik ápolását. Nem elég, hogy az elvesztésük tragédiáját is fel kell dolgozni - s az évek alatti traumáról se feledkezzünk el -, de mindezek után szembesülni kell azzal is, hogy nem vagyunk jogosultak tisztességes munkanélküli-segélyre. Ez egészen felháborító!

Harminc éve szociális otthonban nővérként dolgozom - ez már egy másik állampolgár -, előtte dolgoztam a kereskedelemben és gyárban is. Most 38 éves munkaviszonyom van, mégis gondot okoz nagyobb összegek kifizetése, pedig megfontolom, hogy mire költök és mennyit, de a nővéri fizetésből nagyon nehéz megélni.

(Az elnöki széket dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Egy másik azt írja: Tisztelt képviselő úr, pár éve az ápolási díj emelése körüli vitának, az összársadalmi nyomásnak engedve a kormányzat emelte az ápolási díjat. A kormány szokásához híven itt is megosztotta az érintett társadalmi rétegeket, és diszkriminatívan különbséget tett a gyermeküket ápolók és a felnőtt hozzátartozójukat ápolók díjazása között. Ez diszkriminatív volt, és a MEOSZ keretében ezt ki is mondta a bíróság. Anno Rétvári Bence - ez államtitkár úr, akiről beszél - ígéretet tett, hogy pár év alatt felzárkóztatják a felnőtt hozzátartozójukat ápolók díjazását a gyermeküket ápolók díjazásához. Nos, eddig ez elmaradt. Az lenne a kérdésem, hogy nem akarja-e, mondjuk, egy interpelláció keretén belül megkérdezni Rétvári Bencét, hogyan állunk a felnőtt hozzátartozójukat ápolók díjának a felzárkóztatásával a gyermeküket ápolók díjazásához. Anno erre ígéretet tett, és nagyon várom, hogy ez teljesüljön.

Ismételten egy szociális dolgozó, aki azt kérdezi: miért nem kaptunk semmilyen juttatást a Covid alatt? Ápolási osztályon dolgozom, és két hónap leforgása alatt nem kevés ellátott hunyt el Covid-fertőzésben. Mi is ott vagyunk, harcolunk a covidos ellátottakkal. Az egyik részlegünk izolálva lett teljes mértékben. Ígértek fűt-fát mindenféle juttatásból, de a szociális szektorban nem kaptunk semmit. Kérem, mi alapján döntenek el, hogy kik jogosultak erre az ellátásra és kik nem.

Egy vidéki kisváros gondozási központjából küldjük önnek a bérjegyzékeinket. Hamarabb szerettük volna megtenni, de november 7. óta a tegnapi napon kaptuk kézhez ezeket a papírokat. Tudjuk, hogy a törvény szerint minden hónapban meg kellene kapnunk a bérjegyzéket, idén azonban ez az első. Szeretnénk megköszönni ezt a munkát. Hét vidéki szociális dolgozó, akik közelében sincsenek a 300 ezer forintos bérnek, amit akkor mondott Fülöp államtitkár úr, mint ágazati átlag.

Egy székesfehérvári önkormányzati idős- és demensgondozó szakember - ő nappali ellátásban dolgozik - tavaly október havi bérkimutatása: a tárgyhavi alapilletmény 86 900 forint, és ehhez jönnek a különböző pótlékok.

Itt egy másik bérpapír, amely kifejezetten érdekes, mert a kormányzat családpolitikája is benne van: Szeretném hozzáfűzni a bérpapírhoz, hogy a négy gyermek után adókedvezményben részesülök. A bérpapíron az első rész, az alapilletmény 97 ezer forint, ezenfelül a minimálbérré való kiegészítés szerepel. Egyedül nevelem a gyerekeimet, és van hitelem. Amennyiben táppénzre kell mennem, akkor sajnos a 97 ezer forint képezi a táppénzalapot. Szóval, a kormány úgy emelte a béreket, hogy kiegészítse a minimálbérré, majd valójában a garantált bérminimumra. Gondolom, nem kell magyarázni, hogy ez mit jelent táppénz esetén. Szeretném megjegyezni, hogy mindezt egy E kategóriás egészségügyi végzettséggel rendelkező dolgozó mondja.

Másik dolgozó: 27 éve dolgozom fogyatékosotthonban, nagyon szeretem a munkám, de néha elkésérik az az érzés, hogy szeretetből nem adnak a boltban semmit.

Az ismerőseim megkérdezik tőlem, hogy meg mered-e mondani a fizetésed. Igen, meg merem mondani és mutatni is, hogy milyen gyalázatosan keveset keresünk. Ez nem a mi szegyenünk, hanem az állam szegénye. Ugyanúgy emberi életek vannak rám bízva. Nem irigylem az ápolóktól - itt az egészségügyben dolgozókra gondol - a pluszt, amit kapnak, de nekünk a borotválás, a körömvágás, a mosogatás, a takarítás és a mostani helyzetre való tekintettel a hajvágás is a munkánk közé van sorolva. Mi osztjuk el és adagoljuk az ellátottak ételét is. Változó, de átlagban négy-öt bentlakó etetése is ránk marad. Egy 35 fős osztályon három gondozó van, és sorolhatnám még az áldatlan állapotokat. Semmilyen pluszjuttatást nem kaptak - itt a Covidra gondol.

Egy másik ember mondja, hogy házi segítségnyújtásban dolgozik, és mellékeli a bérpapírját. Szeptemberben két hetet volt táppénzen, de a teljes havi nettója 153 213 forint. Ővele amúgy beszéltünk azóta, amióta volt a 20 százalékos emelés, és a bére még mindig nem éri el a 200 ezer forintot.

Még tudnék sokat mondani, de van itt pár, ami talán szívhez szövegebb.

36 éve vagyok közalkalmazott, van három gyermekem, akik után nem vettem igénybe a kilenc év gyst, csak öt és fél évet voltam velük otthon. 26 éve dolgozom bentlakásos idősotthonban. Egészségügyi szakiskolát végeztem. A tavaly augusztusi bérpapírján 208 445 forint szerepel.

(16.10)

S még egy utolsó előtti, ami már egy olyan bérpapírt mutat, ami 20 százalékos emelés után van, egy szintén adókedvezményrel három gyermek után járó, szociális szektorban, idősellátásban dolgozó szociális dolgozóról van szó, itt 295 594 forint. Tehát ez a legmagasabb, amiben már benne van az a 20 százalékos emelés is, és a családi adókedvezmény, és a felsőfokú végzettség, és még sok év. Ő volt a legmagasabb, amit eddig tudtam olvasni, és ez sincs 300 ezer forint, mint ahogy Fülöp Attila mondta, ami az ágazati átlagbért jelenti.

És egy utolsó, szintén friss, már a 20 százalékos béremelés után. Huszonegy éve vagyok közalkalmazott, négy év főiskola, szociális munka, és két év mesterdiploma, szociálpolitika. Három gyereke van, 246 339 forint. Tehát ez is messze van attól a 300 ezer forinttól.

Köszönöm szépen, hogy elmondhattam azoknak az állampolgároknak a megkeresését, akik ebben a szektorban dolgoznak és részesülnek.

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Fel kell hogy hívjam valamenynyük figyelmét - minden hivatalban lévő ülésvezető elnök ma figyelni az egyes felszólalásokat, én is figyelek -, hogy a házszabály nem teszi lehetővé, hogy a képviselők az ismételt felszólalásukat követően ugyanazokat a részeket mondják el saját vagy másoknak a felszólalásból. Tehát erre odafigyelünk, tehát tudják,

hogy ezzel kapcsolatban a házszabály megfelelő lehetőséget biztosít a levezető elnökök számára. Ez nem frakcióvezető úrra vonatkozott, ezt általánosságban mondtam.

A következő felszólaló Nacsa Lőrinc képviselő úr, a KDNP képviselőcsoportjából.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Csak pár alapvető dolgot szeretnék én is tisztázni a mostani vitában. Kár, hogy önök napi pártpolitikai célokra használják ezt a vitát. Szerintem ez nem helyes. Fontosabb ügy ez annál.

Onnan is látszik, hogy önök nagy hangon szidalmaznak bennünket a különböző felszólalásokban, elmondják, egymással nyilván nem egyeztetve, hogy vonuljon ki az állam, ne vonuljon ki az állam. Felszólította Z. Kárpát Dániel, hogy menjen vissza az állam és szóljon bele a családok életébe, mások azt mondják, hogy vonuljon ki az állam a különböző családi élethelyzetekből. Úgyhogy a koordináció még nem sikerült, ugyanakkor egyikük sem köszönte meg a szociális dolgozók kiállítását és munkáját.

Én ezzel szeretném kezdeni a felszólalásomat, hogy megköszönöm a szociális szektorban dolgozók munkáját. (Varga Zoltán: Csak nektek meg nincs hozzá jogotok!) Szeretném megköszönni azoknak a karitatív szervezeteknek a munkáját, legyenek azok egyházi vagy más háttérű karitatív szervezetek, akik éjt nappallá téve dolgoznak azon, hogy a segítségre szoruló embertársainkon valamiképpen tudjanak segíteni, enyhíteni a sorsukon és segíteni tudjanak rendezni olyan akciókkal, olyan karitatív mozgalmi, szervezeti háttérrel, ami azt gondolom, hogy tényleg megsüvegezésre méltó.

Az, hogy önök rendszeresen az egyházi háttérű intézményeket és karitatív szervezeteket dehonesztáló megjegyzésekkel illetik és különböző módon kritizálják, ezt is értem. Önökből ez a vallásellenesség mindig előjön egy ilyen vitán. Ungár Péter is kifejezte nemtetszését az egyházi intézmények kapcsán. Szerintem ez nem helyes. Meg kell köszönni nekik is a munkájukat.

Szabó Szabolcs képviselő úrra is szeretnék reagálni, aki azt mondta, hogy elviszik a megmaradt élelmiszert este a boltokból rászoruló emberekhez, meg adományt gyűjtenek. Képviselő úr, ezt például mi tettük lehetővé törvényjavaslattal, hogy el lehessen vinni ezeket az élelmiszereket. Sőt, az önök adománygyűjtése 2010 előtt egyébként adóköteles volt. Ön ugye, DK-s, MSZP-s színekben is indult a választáson - adóköteles volt az adományozás, tisztelt képviselő úr, 2010 előtt. Olyan szidalmakkal, olyan szövegekkel jönnek itt nekünk, tisztelt képviselőtársaim, amelyeket lehetne valahova célozni, például Varga Zoltán meg Harangozó Tamás képviselő urak felé, akik a 2010 előtti világban is MSZP-sként a Gyurcsány-kormány szekerét tolták, és most is a másik Gyurcsány szekerét tolják. Az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, hogy mi voltunk azok, akik adómentessé tettük az

adományozást. Pontosan ezért van nagyobb lehetőségük a karitatív szervezeteknek is, azoknak a civil szervezeteknek is, akik valódi terepmunkát végeznek például a szociális ellátás keretein belül.

Önök a szociális ágazat kivéreztetéséről beszélnek itt most már hosszú ideje. Nézzük már meg a költségvetési számokat! Nézzük már meg, hogy mennyire tartotta a szocialista kormányzat a szociális ágazatot 2010-ben, amikor 325 milliárd forint volt a költségvetési előirányzat a teljes szociális szektorra. Önök ennyire árazták be a szociális szektort, tisztelt képviselőtársaim. Ehhez képest 1140 milliárd forint az idei költségvetésben rendelkezésre álló forrás. (Varga Zoltán: Mennyi volt akkor egy kiló kenyér? - Az elnök csenget.) Értem, képviselő úr, majd a Kádár-rendszert dicsőíti egy másik felszólalásában, azt majd megteszi.

Értem, tisztelt képviselőtársaim, és tőlem soha nem fogják azt hallani, hogy elég ez a költségvetési forrás, és egyiküktől sem a patkó ezen oldalán. Mindig azon küzdöttünk, és azon fogunk a jövőben is, hogy folyamatosan tudjuk emelni ezeket a forrásokat. Igenis van a gondoskodáspolitikának, a gondoskodás-szemléletnek egy filozófiai mélysége is. Erről szerintem már volt szó a mai nap is, de meg lehet vitatni ezeket a kérdéseket is, hogy az öngondoskodás, az állami gondoskodás szerepe, a családi gondoskodás szerepe hogyan helyezkedik el, van-e alá-fölé rendeltség vagy mellérendeltség van. Ez egy értelmes filozófiai vita, amiről érdemes beszélni. De önöknek ma itt megosztott demagógiai Nobel-díjat kellene kiosztani, tisztelt képviselőtársaim. Tehát nem erről beszélnek, ezekről az egyébként fontos kérdésekről, hanem egy ilyen demagógiai versenybe próbálnak beszállni, ahol az LMP próbálja legyőzni az MSZP-t, az MSZP a Momentumot, a Momentum a DK-t, és így tovább. A Párbeszédről aztán ne is beszéljünk, tisztelt képviselőtársaim.

Nagyon fontos, hogy az a gondoskodáspolitikai szemlélet, amit 2010 óta próbálunk mind a szociális szektorban, mind egyébként máshol is bevezetni, az érvényesülni tudjon. Régen, az önök rendszerében simán le lehetett úgy élni egy életet, hogy valaki nem dolgozik egyáltalán, pedig tudna. Most ez már nem lehetséges, tisztelt képviselőtársaim. A munka becsülete és a munkára való készség megerősödött ebben az országban. Ezért dolgoznak egymillió fővel többen.

Én azt állítom, és lehet vitatkozni ezzel az állítással, hogy az első és legfontosabb eleme a szociális hálónak a munka. Ott kezdődik a szociális védőháló. Önök rendszerint az első és legfontosabb lépcsőfokát kihagyják a szociálpolitikának és a gondoskodásnak, a védőháló legfontosabb tartókötelét kihagyják a beszállókból és a kritikáikból, és azt szeretnék, hogy rögtön valakinek kettésével kelljen venni ezeket a lépcsőket. A legfontosabb tartópillére a szociális védőhálónak a munka, a foglalkoztatás, a bér, a fizetés, és így tovább, amelyet folyamatosan emelni szükséges, mint ahogy ebben mindannyian egyetértünk. Soha nem hallották egyik képviselőtársamtól itt, a

patkó ezen oldalán, hogy szerintünk bárki is eleget keresne, ne lehetne több fizetést adni ebben a szektorban, abban a szektorban, ne kéne a nemzetgazdasági átlagbért folyamatosan emelni. Pontosan ezen dolgozunk, tisztelt képviselőtársaim. Ilyet tőlünk nem tudnak idézni.

Ugyanakkor ne felejtsük el a munka szerepét ebben az egész rendszerben. Ne felejtsük el azt, hogy a munkával nagyon sok ember - és nézzék meg, tudom, hogy önök csak saját maguknak hisznek mindig, meg néhány balliberális weblapnak, de nézzék meg az Eurostat adatait a szegénységnek kitettek arányában. Nézzék meg, hogy mennyit javultak 2010 óta a szegénység különböző mutatószámai Magyarországon, és megint nem fogják tőlem azt hallani, hogy ott vagyunk, ahol kéne, mert még messze nem vagyunk ott, ahol kéne, de nagyon sokat javult a helyzet. Miért? Mert lett munka, tisztelt képviselő úr. És nem Varga Zoltánék DK-s elvét követtük, hogy megalázó segélyre szorítsuk emberek százazereit, az út szélén hagyva őket. *(Varga Zoltán nevet.)* Tisztelt Képviselő Úr! Nevethet, de a saját ellenzéki képviselőtársai fogalmazták meg az önök rendszerével szemben kritikát, hogy sok embert taszítottak a segélyezés rendszerébe. *(Varga Zoltán: Szövegértés! Ez hiányzik!)*

ELNÖK: Képviselő úr, nemsokára ön fog következni.

NACSA LÓRINC (KDNP): Mindannyiunk öröme. *(Varga Zoltán: Alig várom!)* Az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, hogy Varga Zoltán képviselőtársamnak mondom, hogy Z. Kárpát Dániel is fogalmazott meg ezzel kapcsolatban kritikákat, Ungár Péter is. Többet fogalmaztak meg a 2010 előtti segélyalapú politikával kapcsolatban kifogásokat. Úgyhogy lehet nevetni azon, amit mondok, szíve joga, de mégiscsak úgy volt, hogy önök megalázó segélyre kényszerítettek egy csomó embert, és ez nem volt helyes politika. Ezért mondom azt, hogy a gondoskodáspolitikai első és legfontosabb eleme a munka, és innen kellene kiindulni. Az egész gondolkodásunkban a munkának kellene középpontban állnia.

És egyébként, az elmúlt években számtalan alkalommal éjszakába nyúlóan itt hallgathattam önöktől azokat a mondatokat, hogy túlzott állami szerepvállalás, ilyen államosító szavakat mondtak, hogy miért vállal ebben az állam szerepet, miért vállal abban az állam szerepet, miért központosítanak valamit.

(16.20)

Most meg idejönnek - innen lehet tetten érni a napi pártpolitikai érdekeiket -, és saját magukkal teljesen szembemenően azt mondják, hogy miért vonul ki az állam. Nem vonul ki az állam, tehát nem vonul ki az állam! A szociális ellátások feltételrendszere és keretrendszere pont ugyanaz marad, mint ezelőtt, pont ugyanaz.

A gondoskodáspolitikai szemlélet viszont szerintünk egy fontos szempont, és fontos szempont ezekről a felelősségi körökről beszélni, mert igenis van annak értelme a mai világban, hogy filozófiai és aztán persze politikai természetű vitákat folytassunk le arról, hogy az öngondoskodástól kezdve hogyan jönnek be ebbe az állami és civil szervezetek, az önkormányzatok, hogyan van a védőháló, a legalsó, a legszélesebb védőhálóban hogy van ott az állam. Önök egy olyan világot vizionálnak - most már látjuk itt a tendenciákat, nyilvánvalóan szándékosan -, most már lassan olyan rémhírkeltést tesznek itt a parlamentben, hogy itt világvégét vizionálnak a szociális szektorban a gondoskodáspolitikai területén, ami nyilvánvalóan nem igaz. Tehát ezt nagyon egyszerűen ki lehet jelenteni, és tetten lehet érni azokat a szavakat, amelyeket önök itt elmondanak, és azokat a teljesen képtelen mondatokat, amelyeket önök itt az elmúlt órákban hangoztattak. Tehát a keretrendszere és a feltételrendszere a szociális ellátásoknak nem változik.

Én egyébként helyes irányynak tartom az elmúlt éveknek azt a gondoskodáspolitikáját, amelyben megnőtt az államon kívüli szerepvállalás is, az egyházi, civil, önkormányzati szerepvállalás megnőtt. Például a gyermekvédelem területén, például a nevelőszülői hálózat területén igen jelentős lett az egyházi fenntartású intézmények és hálózatok száma, és azt látjuk, tisztelt képviselőtársaim - nyilván mindenhol vannak nehézségek, és mindenhol vannak különböző szempontok -, ezeken a helyeken, hogy ezek sok helyen igenis jelentős változásokat hoztak, sőt sikersztorik lettek sok helyen, a saját helyükön. Számtalan alkalommal vehettem részt én is például az Ágota-táborban a szeged-csanádi egyházmegye gyermekvédelmi hálózatának a nyári táborában, és számos olyan fiattal találkoztam - ha önök idehozhatnak személyes történeteket, leveleket meg Facebook-bejegyzéseket -, akinek óriási pluszt adott az egyházi jelenlét a gyermekvédelmi hálózatban; óriási pluszt adott az, hogy találkozhatott olyan, nemcsak szellemi, testi, fizikai szükségleteket, hanem lelki szükségleteket is kielégítő, lelki folyamatokat is segítő munkával, amit az egyháziak tudtak plusz hozzáadott értéként adni. Ezek megtörtént események, tisztelt képviselőtársaim, ezek sikersztorik, mondjuk így.

Ezeket erősítsük, segítsük ezeket a szervezeteket, legyenek azok egyházi vagy civil szervezetek, akik értékalapon próbálnak meg a szociális és gondoskodáspolitikába beszállni, értékalapon próbálnak meg akár az idősgondozás, akár a fogyatékosgondozás, akár a gyerekvédelem területén tevékenykedni. Segítsük őket! Amit önök ma csinálnak, az nem segít rajtuk, tisztelt képviselőtársaim, az az önök pártpolitikai érdekeinek lehet, hogy éppen pillanatnyilag segít, de az nem segít rajtuk. Az összefogás segít, az értelmes keretrendszerek kialakítása segít, a különböző olyan támogatási formák segítenek, amelyeket mi az elmúlt években bevezettünk, és ebbe az irányba szeretnénk továbbmenni.

A gondoskodáspolitikáról filozófiai vitákat kell és érdemes is folytatni, ugyanakkor arra kérem önöket, hogy az a mérhetetlen demagógia, ami sokaknak a felszólalásából kisült, ne legyen jellemző a további felszólalásokban, mert nem segítik ezzel a szektort, csak hátráltatják. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ismételt felszólalásra jelentkezett Jámbor András Imre. Parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Nagyon örülök, hogy Nacsa képviselőtársam után szólalhatok fel. Ebben a felszólalásban tényleg nagyon sok értékelhető dolog volt, és pontosan egyetértünk abban, hogy ezt a vitát kéne egyébként lefolytatni nagy keretek között. Az a probléma, hogy az elmúlt hét órában ez nem történt meg itt ebben a Házban, pedig ez lenne a feladat, amit végre kéne hajtanunk képviselőként.

Ahhoz is tudok csatlakozni, és ebben szerintem egyetértünk, hogy tényleg nagy köszönet azoknak a szociális dolgozóknak, akik elvégzik ezt a munkát, főleg, hogy ilyen kemény helyzetben kell helytállniuk, mint egyébként ez a válsághelyzet, illetve a bérhelyzet, amiben vannak. Ezt már csak azért is tudom mondani, mert nekem anyukám szociális munkás volt a gyerekvédelemben, és a barátnőm szociális munkás a hajléktalanellátásban, tehát elég jó és napi tapasztalataim vannak az elmúlt harminc évből arról, hogy hogyan nézett ki ez a szektor.

Az a helyzet, hogy én is tudnám kritizálni a 2010 előtti állapotokat a gyerekvédelemben például, csak amit láttam 2010 és 2015 között, amikor még anyukám élt, az alapján sokkal többet tudnám kritizálni azt az öt évet. Tehát a gyerekvédelmi rendszerben egyszerűen úgy fogynak el a juttatások, hogy azt a pénzt, amit családi pótlékként kaptak a gyerekek - és akkor felejtjük el most az ismétlődés miatt azt, hogy emelkedett-e a családi pótlék vagy sem -, korábban a saját bankszámlájukon gyűjtötték 18 éves korukig, de ez megváltozott 2010 után, és az intézmény ebből kezdte el finanszírozni a működését, mert olyan rossz volt az intézményi finanszírozás. Amikor azok a szociális dolgozók, akik a gyerekvédelemben dolgoznak, például az anyukám, a saját pénzükből vették a kenyeret az intézménybe, mert az intézménynek nem volt pénze, akkor azért én nagyon nehezen tudok tapsolni annak a működésnek, ami 2010 után történt például a gyerekvédelemben. Igen, pont ez a probléma, hogy önök kivették az állami intézményrendszerből a gyerekvédelem jó nagy részét, és átvitték a magánszemélyek által folytatott kvázi gyerekvédelembe. A gyerekvédelemben nagyon-nagyon sok olyan példát tudunk, ami problematikus, sajnos tudunk intézményen belüli erőszakról, vannak hírek nagyon-nagyon rosszul végzett dolgokról, és tudjuk azt, hogy az iszonyatosan alacsony bérek miatt már nem az egyetemet végzett, főiskolát végzett szakemberek vannak ezekben az intézményrendszerekben.

Azzal is tökéletesen egyetérttek, hogy a munka iszonyatosan fontos, és ebben szerintem nincsen köztünk vita, csak ez a törvényjavaslat pont arról szól, hogy azokon például, akik nem tudnak dolgozni, ki segít. Mi azt gondoljuk, hogy igen, aki tud, az egyébként dolgozzon, segítsünk neki, adjunk esélyt arra, hogy tudjon dolgozni, de van egy csomó ember, aki nem tud, például a fogyatékkal élők. És itt az államnak van szerepe abban, hogy ezeket az embereket segítse, és van szerepe abban, hogy itt működjön.

Önök mostanában mindenre elkezdtek azt mondani, a tanáribér-emeléstől kezdve a szociális munkásig, hogy önök nagyon szeretnék bért emelni, csak nincsen pénz jelenleg, nehéz helyzetben van a költségvetés. Ez így van, egy világgazdasági válságban vagyunk, és a szankciós részt most ne nyissuk ki. Csak az a helyzet, hogy az elmúlt tíz évben, amikor konjunktúra volt, önök ezt nem tették meg. Tehát most azért alacsonyok a bérek (*Nacsa Lőrinc: Ez nem igaz!*), mert önök az elmúlt 12 évben egy olyan gazdaságpolitikát folytattak, ami egy lefelé tartó bérversenyre építette a magyar versenyképességet. Az önök gazdaságpolitikájának az volt a fő szemlélete, hogy a magyar munkaerőt kiárusítsák, a munkajogokat alacsonyan tartásuk, és ebből építsék a magyar gazdaságot a külföldi multiknak adott támogatásokkal. Ez vezetett egyébként ide, ez vezetett ahhoz, hogy hogy keresnek a szociális dolgozók, hogy keresnek a tanárok.

És akkor még egy adatot: a szociális védelmi kiadások a GDP arányában 2010-ben 21,2 százalék, 2021-ben 17,5 százalék. Ez, ugye, nem az állam költségét összesíti, hanem az összes társadalmi költséget összesíti, ami a szociális védelmi kiadásokra jut. Pont ez az egyik legnagyobb probléma, hogy miközben önök áttestálnák a civil szervezetekre, áttestálnák az egyénre, a családra, áttestálnák az önkormányzatokra a költségeket, azt látjuk, hogy az elmúlt 12 évben erre az egész nagy szektorra egyre kevesebb pénz jut, és nem látjuk azt, hogy ha nem az állam az, aki beavatkozik, akkor ki fog beavatkozni, amikor egyre kevesebb pénz jut ezeknek a szektoroknak. Ezért látjuk ezt a javaslatot problémásnak.

És akkor egy kicsit még arról, hogy a nemzetközi jog hogyan ítéli meg ezt a helyzetet. A szociális biztonság kérdéskörével nemzetközi szinten több dokumentum is foglalkozik. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata egészen széles értelemben közelíti meg a szociális jogokat, kimondván, hogy minden személynek joga van a saját maga és családja egészségének és jólétének biztosításához alkalmas életszínvonalhoz. A dokumentum 22. cikke pedig konkrétan tartalmazza a szociális biztonsághoz való jogot, amely minden személyt mint a társadalom tagját megillet. Végezetül: a 25. cikk utal a munkanélküliségre, a betegségre, a rokkantságra, az özvegyiségre, az öregségre és egyéb olyan esetekről szóló biztosításhoz való jogra, amikor a létfenntartási eszközeit valaki akarától független körülmények között elveszítette. A már korábban hivatkozott Gazdasági, szociális és kulturális jogok nemzetközi egyetemes okmánya, amelyet a magyar jogrend az 1976. évi

9. törvényerejű rendelettel hirdetett ki, 11. cikkének (1) bekezdése pedig elismeri mindenkinek a jogát ön-maga és családja megfelelő életszínvonalára. A dokumentum 9. cikke kimondja, hogy mindenkinek joga van a szociális biztonságra, beleértve a társadalombiztosítást is. A 10. cikk (2) bekezdése pedig külön kiemeli a szülőknek járó megfelelő társadalombiztosítási szolgáltatásokkal együtt járó szabadságot.

(16.30)

Ebből azért elég erőteljesen látszik, hogy az egyetemes emberi jogok nyilatkozatával ez a törvény azért nincsen harmóniában, hogy úgy mondjam. Tehát itt azért fölmerül az, hogy milyen nemzetközi szerződések sérülhetnek ebben az esetben.

De nézzük a 2009-es Európai Szociális Chartát! Az EU működéséről szóló szerződés 151. cikke kimondja, hogy az alapvető szociális jogokat - Európai Szociális Charta, 1961; Közösségi Charta a munkavállalók alapvető szociális jogairól, 1989 - figyelembe véve az EU egyik fő célja a foglalkoztatás elősegítése, az életkörülmények javítása, a megfelelő szociális védelem biztosítása.

Engedjék meg, hogy ismertessem önökkel az Európai Szociális Charta idevágó elemeit; úgy tűnik, hogy sajnos nem feltétlenül ismerik ennek tartalmát. A 13. cikk a szociális és egészségügyi segítségre való jog például. A szociális és egészségügyi segítségre való jog hatékony érvényesítése céljából a felek vállalják, hogy - és nyilván ezt Magyarország is ratifikálta - 1. biztosítják a megfelelő támogatást minden olyan személy számára, aki nem rendelkezik megfelelő erőforrásokkal, és aki nem képes ilyen erőforrásokat saját erőből vagy más forrásokból, így valamilyen társadalombiztosítási program keretében sem biztosítani, vagyis betegsége esetén az állapota által megkívánt ellátást megkapja.

2. Biztosítják, hogy az ilyen segítségben részesülő személyeknek éppen emiatt ne kelljen elszenvednie politikai vagy szociális jogai csorbulását.

Ezt azért én legalábbis úgy értelmezem, hogy a 2. pont erősen ellentétes azzal a jogszabálytervezettel, amit önök benyújtottak.

3. Biztosítják, hogy mindenki kapja meg a megfelelő állami vagy magán szolgáltatásokat, nevezetesen a tanácsadást és a személyes segítséget, amire szükség lehet a saját vagy a családja nélkülözésének megelőzéséhez, megszüntetéséhez vagy enyhítéséhez.

Itt azért egyértelmű, hogy ez az alapokmány is az állami és a magánjellegű támogatás, tehát a saját maga vagy a családja támogatását egyként kezeli, és nem állít föl hierarchiát benne.

4. A jelen cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett rendelkezéseket egyenlően kell alkalmazni a felek területén valamelyik másik fél törvényesen tartózkodó állampolgáraival szemben, összhangban az 1993. december 11-én, Párizsban aláírt Szociális és orvosi ellátások európai konvenciójában vállalt kötelezettségekkel.

Azt gondolom, hogy ennek a chartának a szellemisége messze ellentétes azzal a törvénnyel, amit önök most benyújtottak.

De térjünk át az Európai Unió alapjogi chartájára. Az Európai Unió alapjogi chartájával sem lehetnek tisztában, ha ezt a törvényjavaslatot benyújtották, hadd olvassak fel önöknek idevágó elemeket!

A 34. cikk: a szociális biztonság és a szociális segítségnyújtás. 1. Az Unió az uniós jog, valamint a nemzetközi jogszabályok és gyakorlat által megállapított szabályokkal összhangban elismeri és tiszteletben tartja a szociális biztonsági ellátásokra és szociális szolgáltatásokra való jogosultságot, amelyek védelmet nyújtanak anyaság, betegség, munkahelyi baleset, gondoskodásra utaltság vagy idős kor, továbbá a munkahely elvesztése esetén. Az Unión belül jogszerűen lakóhellyel rendelkező és tartózkodási helyét jogszerűen megváltoztató minden személy jogosult az uniós joggal, valamint a nemzetközi jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban szociális biztonsági ellátásokra és szociális előnyökre.

Itt fölmerül még az is, hogy hogyan kezeli ez a törvény egyébként a nem magyar állampolgárok szociális ellátását, tehát itt is azért valószínűleg vannak hiányosságok a különböző nemzetközi szerződésekkel.

3. A társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében az Unió az uniós jog, valamint a nemzetközi jogszabályok és gyakorlat által lefektetett szabályokkal összhangban elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztességes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges pénzeszközökkel.

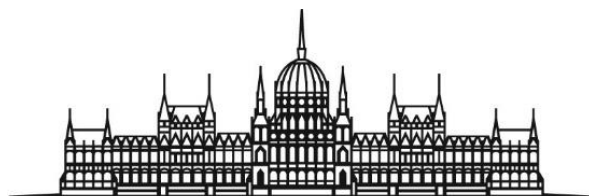
Itt látszik, Nacsa képviselőtársam, hogy igen, nyilván alapvetően a munka az, ami az önök rendszerét meghatározza, de vannak azok, akik kiesnek a munkából, és ezek a nemzetközi szerződések elég erőteljesen mutatják azt, hogy európai uniós norma, önök által is megszavazott - hiszen ezeket a chartákat nagyrészt ratifikálta a parlament - alapnorma az, hogy akik kiesnek a munkából, azokat is támogatni kell. Tehát hiába mondja azt ön, hogy ez az alapegysége az önök társadalmi képének, ettől függetlenül ez a törvényjavaslat pont nem azokra vonatkozik, és pont nem azoknál az embereknél kellene az államnak beavatkoznia, akik dolgoznak, hanem azoknál, akik nem képesek dolgozni, és nem tízezer ilyen ember van Magyarországon.

De beszéljünk még kicsit arról, hogy hogyan változott a szociális jogokra vonatkozóan a jogrendünk az Alaptörvény hatálybalépését követően. Amint azt már említettük, az Alaptörvény 19. cikkely (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedéseket igénybe vevő személyek közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan állapítsa meg.

(Folytatás 33/2-ben!)

Országgyűlési Napló

2012. január 1-jét követően ennek a feltételrendszerét egyrészt a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény, a szociális törvény - ugye, ennek a módosításáról beszélünk -, a társadalombiztosítási ellátásra és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXX. törvény, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatókhoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi XVI. törvény, valamint részben a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény határozza meg.

Ezekről összességében elmondható, hogy a korábbi ellátórendszer helyett az „ellátást a közmunkáért” elvet valósítják meg, ami felveti azt a kérdést, hogy mennyiben valósul meg Magyarországon az élethez és méltósághoz való jogból eredő, minimális túlélés biztosításának a követelménye. Ez is kapcsolódik ide elég erőteljesen, hiszen ha ezt nem biztosítja, ahogy ez a törvény szerintünk nem biztosítja ezt, hiszen a legszegényebbeknek, például közfoglalkoztatottaknak is kiegészítő jellegű állami segítséget ajánl, akkor hogyan lehetséges az, hogy ez a törvény így elfogadásra kerül, és azt kérjük, hogy ne fogadják el ezt a törvényt. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló a Jobbik képviselőcsoportjából Z. Kárpát Dániel képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Pedig már tettem itt fogadalmakat a folyosón a további felszólalásokat illetően, de hiányoltuk Nacsa képviselőtársamat még a reggeli órákban, 9-től foglalkozunk ezzel a témával, és szerencsére ezek a kívánságaink valóra váltak. *(Nacsa Lőrinc: 9-kor még Brüsszelben voltam.)* Szerintem érdemes megvizsgálni a szociális jogok kapcsán azt is, hogy a klasszikus szociális jogok miből, mikből fejlődtek ki. Itt az emberhez méltó munkafeltételek követelése, megkövetelése volt az az egyik gyökérzet, amiből később a klasszikus szociális jogok is kifejlődtek, és amiből aztán első, második, később harmadik generációs jogokat kezdtek teljes joggal különböző országok polgárai követelni maguknak.

Engem az irritált különösképpen Nacsa képviselőtársam felszólalásában, hogy mi nagyon-nagyon sok javaslatot tettünk az utóbbi években, amely munkavállalói érdekvédelemmel kapcsolatos, kimondottan a magyar munkavállalók, dolgozók helyzetét könnyítette volna meg, és önök minden egyes alkalommal szembe mentek ezzel, leszavazták ezeket a javaslatokat.

Induljunk ki az alapállításából, miszerint, nem tudom, hány millióval többen dolgoznak, mint korábban. *(Rétvári Bence: Egymillióval.)* Jó, ebbe menünk bele mélyebben, és államtitkár úr, ha ilyen bátor ember, akkor reagáljon rá egyébként a mikrofonba is! Igaz-e, államtitkár úr, hogy a 2000-es években nem

számították bele a foglalkoztatottak közé a diákmunkásokat, az önök statisztikai időszakában pedig igen? Igaz-e, államtitkár úr, hogy a korábbi időszakban nem számították bele a közfoglalkoztatottakat a dolgozói statisztikába, az önök időszakában pedig igen? Igaz-e, államtitkár úr, hogy a korábbi időszakban nem számították be a részmunkaidősöket a teljes foglalkoztatotti sorba, az önök időszakában pedig igen?

Szerintem ön is tudja, hogy mind a három állítás igaz, és ha ezeket összeadja, sajnos, bárcsak ne így lenne, több százezer főt le lehet vonni az ön állításából. Azért mondom, hogy bárcsak ne lenne így, mert nyilván az a cél, hogy mindenki a képességeihez és a szorgalmához mérten méltó munkakörülményekre tegyen szert. Ezzel szemben önök a működő tőkékért, a beruházásokért olyan módon versenyeznek, hogy elmennek különböző világgazdasági fórumokra, és ott jellemzően két tényezőt szoktak kiemelni a magyar viszonyokkal kapcsolatban, hogy önök szerint itt kellőképpen rugalmasak a munkafeltételek - ezt a munka törvénykönyve különböző módosításaival igyekeztek biztosítani is -, másrészt pedig önök szerint kellőképpen alacsonyak a munkabérek; ezek sajnos elhangzottak. És a helyzet az, hogy az adók tekintetében, ha az adóéket megvizsgálja Nacsa képviselőtársam, akkor azt látja, hogy mondjuk, egy családot még nem alapító, egyedülálló dolgozó adóterhelése európai uniós szinten is kimagasló.

(16.40)

Tehát alapvetően önök egy relatíve magas adóterhelés mellett relatíve keveset osztanak vissza a társadalom számára, tehát egy ilyen rendszert építettek ki. *(Nacsa Lőrinc közbeszól.)*

De amikor például a munkaügyekben... Vitatkozzon a statisztikával, álljon fel, képviselőtársam! Az a baj, hogy rendre nem tudja megtenni. Van egy ilyen minőségesszótára, egy ilyen 10-15 kifejezésből álló, ezeket mindig elmondja ránk, ezt végighallgatjuk, de hát vitatkozni kellene.

ELNÖK: Képviselő úr, én arra kérem, hogy térjen rá arra, amit mondani akar a mai vitában, mert ez momentán nem a vitához illeszkedik.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm a figyelmzettetést.

ELNÖK: Vagy vezesse át úgy a témát, hogy az a vitához illeszkedjen. Köszönöm szépen.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Mint említettem, az emberhez méltó munkafeltételek megköveteléséből alakult ki a szociális jogok olyan szintű követelése, amiből aztán alaptörvényi szabályozás is lett Magyarországon, amely alaptörvényi szabályozással kapcsolatban van a mai dokumentum és a vita tárgya.

El kell hogy mondjuk tehát, amikor volt olyan javaslat, mondjuk, a munkaügyi ombudsmant illetően,

ami érdemben könnyített volna a munkavállalók széles tömegének a sorsán, akkor önök ezt nem támogatták. A koncepció lényege az lett volna, hogy bárki, aki munkajogi vitába keveredik, mondjuk, egy multi céggel, mondjuk, egy nagyon tőkeerős munkaadóval, amellyel szemben úgy érzi, hogy az érdekvédelem lehetősége csekély, akkor ombudsmani szinten egy létrejövő intézményen keresztül előlegezzük meg a jogvita elindításának, végigvitelének a költségét olyan esetekben, amikor a körülményekből, dokumentumokból nyilvánvalónak tűnik, hogy az érintett munkavállaló valószínűleg egy joghátrányt szenvedett, elégtételt tudna ezért venni a jog frontján, viszont nem tőkeerős, tehát nem tudja ezt megtenni az anyagiak hiányában. A javaslatom arról szól, hogy ilyen esetben segítsünk a magyar munkavállalón. Önök ezt leszavazták. Tehát ezt követően kiállni azzal, hogy munkavállalói fronton mennyi minden lett jobb és sokkal jobb, valami egészen elképesztő.

Természetesen az átlagbér-statisztika már szóba került, ismételni mindezt nem szeretném. Annyit azért megjegyeznék, hogy az önök tudatos forintárfolyam-rombolása miatt a magyar emberek fizetése folyamatosan egyre kevesebbet ér. 2010. áprilisban, Nacsa képviselőtársam, mennyi volt a forint-euró árfolyam? 266 forint volt. És ön most azt fogja mondani valószínűleg, amikor feláll, hogy a háború és a szankciók miatt szállt el a forintárfolyam (*Nacsa Lőrinc: Majd én elmondom! - Az elnök csenget.*), de azért nem lesz ebben igaza, mert a háborúról szóló első híreket megelőzően már 367 forint volt az euró árfolyama, és csak ezt követően ment sajnálatos módon 400 forint fölé.

Tehát ha önök abbahagynák a tudatos forintrombolást, akkor a magyar emberek fizetése, megtakarítása is sokkal többet érne, és összességében elmondható lenne, hogy a munkavállalók kedvezőbb helyzetbe kerülnének, ebből kifolyólag és ennek eredményeképpen az őket érintő szociális ellátórendszer is terhektől szabadulna meg, és ez lenne talán az a cél, amiben ez a parlament meg is tudna állapodni. Köszönöm a figyelmet. (*Szórványos taps az ellenzéki sorokból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Most van lehetőség a kettőperces felszólalásokra. Elsőnek Varga Zoltán képviselő úrnak adok szót, a DK-ból. Parancsoljon!

VARGA ZOLTÁN (DK): Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Valóban igaz az, hogy délelőtt nem volt Nacsa képviselő úr, és Hollik képviselő úr próbált a magyar hangja lenni, hozzá kell hogy tegyem, csekély sikerrel. Bár amióta megjött, azóta sem sokat változott a helyzet.

Ön az ellenzéket próbálta oktatni a szociális védőháló tekintetében. Nacsa képviselő úr, ön téved, a szociális védőháló csak az egyik alapja az, hogy munka legyen. A legfontosabb része az, hogy a kormány hogy áll ehhez a dologhoz, hogy van-e a kormányban kellő

empátia, szolidaritás és gondoskodás iránti vágy. Önökben ebből egy fikarcnyi nincs. Egyszerűen nem kívánnak gondoskodni azokról az emberekről, akik gondoskodásra szorulnak.

És ne felejtse el, nem volt itt délelőtt, de szóba került az, hogy az ön kormányfője, miniszterelnöke mondta azt, hogy rövidesen Magyarországon 12 százalék fölött lesz a munkanélküliség. (*Nacsa Lőrinc ingatja a fejét.*) Ez azért azt jelenti... Ezt beszélje meg talán Orbán Viktorral, ő mondta a szép szájával ezeket a szavakat: 12 százalék. Ha ő 12-t mondott, lesz abból 20 is. Az azt jelenti, hogy minden tíz emberből nem fog dolgozni annak az ötöde. Ez egy borzasztó nagy szám. (*Nacsa Lőrinc közbeszól.*) Ezek az emberek dolgoznának (*Az elnök csenget.*), de nem tudnak, nem fognak tudni dolgozni. Őket valahogy meg kell tudni segíteni, és ez az önök felelőssége lesz.

Nagyon demagóg volt, hogyha már a demagógiánál tartunk, amikor ön megköszönte a szociális dolgozóknak, amit tesznek. Csak egy baj van: köszönetből és szemfogatató áhítatból, álszentségből nem adnak az ezerforintos kenyérből egyetlenegy szeletet sem. Kévszám már a köszönet; meg kellene őket becsülni úgy, hogy kellő jövedelmet és fizetést adnak nekik. Önök ezt nem teszik meg, és ez a legnagyobb baj. Szégyelljék érte magukat!

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjából Harangozó Tamás képviselő úr következik kettő percre. Parancsoljon!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Engem is Nacsa képviselőtársam inspirált, hogy megszólaljak, hiszen azt mondja, hogy a szociális gondoskodás alapja a munka, és amíg mi ezt nem értjük meg, addig nem értünk semmit.

Ugyan azt is mondta, hogy rémhírkeltés, amit mi itt most már lassan a szociális gondoskodással kapcsolatban csinálunk. Reméljük, hogy egyik képviselőtársunkat sem fogják elvinni emiatt, hogy itt szóvá tesszük a parlamentben, tisztelt képviselőtársam, hogy önök szerintünk magára fogják hagyni az embereket ebben az országban, és erről most törvényt fognak elfogadni.

De ha már munka: képviselő úr, önök beszélnek a munkáról, a munka becsületéről azzal a munka törvénykönyvével, amit itt elfogadtunk? Talán akkor volt egyébként egy egész éjszakán át vitatott törvényjavaslat. Amikor elvették a magyar dolgozók jogait, elvették a sztrájkjogot? Önök, akik egy háborús rendelettel veszik el a pedagógusoktól a sztrájk lehetőségét, akik 30 évnyi munka után 230 ezer nettóval állnak kint az utcán, hogy vegyék már észre, hogy mit művelnek? Ön beszél a munka becsületéről?!

A szociális szféra dolgozóival kapcsolatos törvényjavaslatnál beszél a munka becsületéről?! Itt olvasta föl a bérpapírokat a képviselőtársam. Ezek nem fikciók, ezek az emberek, akik naponta kidolgozzák a belüket. És nem csak ők! A sima piaci viszonyok között is a magyar emberek döntő többsége 12 órát gürizik, vagy két-

három helyen dolgozik, és nem tud már megélni belőle. Hát, nem igaz, hogy ezek az információk önökhöz nem jutnak el, hogy az önöknek a tágabb lévő választói vagy családi körében nincs valaki, aki elmondja, hogy úgy általában a magyar ember ma Magyarországon hogyan él meg a munkájából?

És ha azt mondja, hogy a munka a szociális gondoskodás alapja, akkor egyszerűen nem érti, hogy miről van szó. Ez a törvény meg a szociális gondoskodás ott kezdődik, ahol a munka már nincs. Ahogy elmondtam önnek azt a bizonyos Krisztinát Nagydorogról, neki az a munkája, az élete, hogy a fogyatékkal élő (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*) gyereket napi 24 órában otthon ápolja. Nem választási lehetőség, hogy elmegy-e dolgozni vagy nem, ez az élete. Ez a törvény róluk kellene hogy szóljon. Köszönöm, hogy meghallgattak. (*Csárdi Antal tapsol.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Momentumtól Szabó Szabolcs képviselő úr következik kettőperces hozzászólásra. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót. Elnök úr, én is röviden Nacsa Lőrincre reagálnék. Egyrészt nem ismétlem magam elnök úr kérésének megfelelően, csak javaslom, a jegyzőkönyvet képviselő úr nézze meg. En azzal kezdtem, hogy a munkahelyteremtés meg a munkajövedelmek a legfontosabbak.

De amiért igazából hozzászóltam: itt valami félreértésben van, képviselő úr, ugyanis az, hogy az állam gondoskodik a rászorultakról, nem valami könyöradomány, úgynevezett segély. Itt biztosítási jogviszonyról beszélünk technikai értelemben. Azért fizetnek adót, hogy rólam gondoskodjanak. Mert képviselje el valaki, mondjuk, képviselő úr, hogy köt egy biztosítást a lakására, valamiért, ne adj' isten, leég, nem kívánom, de véletlenül leég, majd az ember odamegy a biztosítóhoz, és közli, hogy tessék kifizetni, mert biztosítási jogviszonyom van. Erre közli a biztosító, á, filozófiát váltottam időközben, használja föl a saját megtakarításait a felújításra, kérjen utána, ha nincs, a szüleitől, ha a szüleinek sincs, akkor menjen el valamelyik karitatív szervezethez, ha ott sincs, menjen az önkormányzathoz, és esetleg, ha egyik sem sikerül, majd megfontolom, hogy adok-e.

Nem így működik! Biztosítási jogviszony, fizetem, elvárom, kötelező. Ez nem könyöradomány, nem segély. Tehát itt valami nagyon nagy félreértésben vannak. Ez jár, ez a lényege az államnak, ezt várjuk el az adókért, járulékokért cserébe. Köszönöm a szót. (*Taps a Momentum soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Rendes felszólalások következnek. Tordai Bence képviselő úr kért szót, a Párbeszéd-képviselőcsoportból. Parancsoljon, képviselő úr!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Kedves Polgártársak!

Alkalmatlan tárgyon elkövetett megvitatási kísérlet - gondolom, ismerős ez a fordulat. Abból az időszakból származik, amikor Orbán Viktornak még voltak érvényes gondolatai. Ő mondta talán egy költségvetési javaslatra, de ugyanezt mondhatjuk erre a salátatörvényre és ennek is különösen a szociális jogok csorbítását tartalmazó részeire.

Mindjárt rátérek, hogy miért alkalmatlan tárgyon van ez a vitatás, de először nézzük meg, hogy megtartották-e azt a jogalkotási törvényt, amelynek a továbbfejlesztésével próbálnak éppen jó pontokat szerezni Brüsszelben. Hát, természetesen nem. Tehát ha lett volna társadalmi vita, akkor ezeket a nem jogi, de nyelvi, tartalmi, az alapvető logikával ellenkező nonszenszeket talán sikerült volna kigyomlálni a törvényjavaslat szövegéből.

(16.50)

De hát, miközben a széles hazai és nemzetközi konszenzust élvező NATO-bővítés, tehát Svédország és Finnország csatlakozása esetében ezt megtették nagyon akkurátusan, állítólag most az utolsó pillanatban eszükbe jutott, hogy ezt a társadalmi vitát le kéne folytatni, ennél az elképesztően kiterjedt törvényjavaslatnál, ennél a salátatörvénynél ezt valahogy nem sikerült megtenniük. Ha esetleg megkérdezték volna a szakmát, a hozzáértő embereket vagy esetleg írni-olvasni képes, tízévesnél idősebb magyar állampolgárokat, akkor elmondták volna önöknek azt, amit most én is elmondok.

Olyan, hogy az egyén által biztosított szociális biztonság, olyan nincsen. Tehát a szociális biztonság az éppen arról szól, hogy az ember azért élvezhet egy jövedelembiztonságot, egy létbiztonságot, általában véve az emberhez méltó élet biztosítását, mert egy társadalom részeként, egy nagy nemzeti közösség tagjaként éli az életét. Ez egy kockázatközösség is egyben, tehát ez arról szól, hogy ha valamelyikünk bajba kerül, akkor a többiek segítenek neki, és nem egyik-másik, vagy aki éppen közel jár hozzá, arra jár, és van pénze, hanem az az egész közösség, aminek ő a tagja. Jelen esetben a Magyar... - már majdnem Magyar Köztársaságot mondtam -, tehát Magyarország mint ilyen politikai közösség, a magyar társadalom és az ezt képviselő, az ennek működési kereteit elméletben megteremtő állam feladata volna az, hogy ezt a szociális biztonságot, ezt a társadalmi értelemben és kizárólag ebben az értelemben értelmezhető biztonságot megteremtse.

Most innentől kezdve, hogy önök feltaláltak egy teljesen értelmetlen kifejezést vagy koncepciót, nagyon nehéz ezzel vitatkozni, úgyhogy... (*Közbeszólásra:*) Miért értelmetlen? (*Nacsa Lőrinc: Mi az értelme?*) Az egyén által biztosított szociális biztonság, ahogy azt az imént kifejtettem (*Rétvári Bence: De ez nincs is benne a törvényben.*), de Nacsa Lőrinc képviselőtársunknak, úgy látszik, még mindig nem sikerült a felfogásával eljutni arra a szintre, hogy megértse azt, amit szerintem a 12 éves gyerekeknek pompásan

el tudok magyarázni, ha kérdezi, hogy mivel töltöm itt majd késő estig az időmet. (*Rétvári Bence: Miért kell sértegetned?*)

ELNÖK: Képviselő úr, csak annyit másnak, amit magának is!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Természetesen. Szerintem egyébként Nacsa Lőrinc képviselő pontosan érti, hogy miről van szó, úgyhogy, ha meg akarunk spórolni egy kis időt egymásnak, akkor ne tetsessük ostobának magunkat.

Nyilvánvalóan az a szociális biztonság, az a társadalombiztosítási logika, amit most önök éppen lerombolni próbálnak, az nem új keletű találmány - és akár mennyire is látjuk azt, hogy amikor elfogynak az érveik, akkor gyorsan elkezdenek kommunizálni -, de még csak nem is a kommunista rendszerek találmánya. A baloldali elhajlással nehezen vádolható Otto von Bismarck kancellár, a vaskancellár, aki szerintem önöknek biztosan büszkén felvállalt szellemi elődje... *Az? (Rétvári Bence: Folytasd, folytasd!)* Nem? Egy bölintás? Tehát egy ilyen ókonzervatív, az „olajcsepp” szociálpolitikát kifejlesztő politikus, talán közel áll az önök szívéhez, még ő is azt mondta, amikor Németországban gyakorlatilag létrehozta a társadalombiztosítás intézményrendszerét, és ezen keresztül megteremtette a szociális biztonságot, hogy az állami gépezetet egy csepp szocialista olajjal kell megkenni, így fogalmazott. Tehát akkor ez még nem volt kommunista elhajlás, éppen ellenkezőleg, a politikai ellenféltől is megfogadták azokat az alapvető igazságokat, amelyek arra vonatkoznak, hogy ha valaki kiszolgáltatott helyzetbe, lehetetlen élethelyzetbe kerül, akkor az egész közösség feladata gondoskodni róla.

Ugye, azért voltak ennek már korábbi történelmi korszakokra visszanyúló előzményei, és itt nem is csak feltétlen az ilyen klasszikus, karitatív segítségnyújtásra, ami valóban sokszor és sok helyütt az egyházaknak volt a feladatköre vagy az önként vállalt missziója, nemcsak erre kell gondolni, hanem azokra az önszervező szerveződésekre, amelyek legkorábban már a korai középkorban a veszélyes szakmák művelőinél alakultak ki, akik nagyon gyakran váltak baleset áldoztává, estek ki a munkából időlegesen, rokkantak meg hosszú távra, vagy éppen életüket veszítették. És igen, ezekben a veszélyes munkakörökben az ott dolgozók elkezdtek belátni azt, hogy egyedül nem viselhetők ezek a nagyon magas kockázatok, és olyan biztosítási formákat teremtettek, amelyek a későbbi tb-nek az alapkoncepcióját már megjelenítették.

Szóval, Bismarck óta szerintem a keresztény-konzervatív világnézetnek sem lehet vitája azzal, hogy társadalombiztosításra szükség van, szociális biztonságra szükség van, és ezt az állam feladata garantálni. Önöknek volt valamelyik zseniális államtitkára, aki egy történelmi fejtegetésében úgy fogalmazott, hogy míg a XX. század első felében ezt a feladatot Magyarországon az egyházak végezték elsősorban, ami ilyenformán nyilvánvalóan nem igaz, de a szocializmus

időszakában lett ez állami feladat. Ez tételesen butaság, és egyértelmű, hogy nem kommunista örökség, hogy a szociális problémák megoldását, a szociális biztonság megteremtését az államnak kellene magára vállalnia. Éppen ellenkezőleg, ez tényleg csak egy önleplező retorikai alakzat, amit önök alkalmaznak, amikor tényleg kifogynak minden érvből, akkor jön a komcsizás. Nyilván vannak, akik egyébként ezt jó szívvvel vállalnák, de az biztos, hogy az eddigi szociálpolitikai rendszer, amit önök is életben tartottak, az nem a szocialista vagy kommunista örökség részeként értelmezhető, hanem az eddig az önök által valami furcsa oknál fogva kereszténydemokráciának hívott rezsim keretében is létezhetett. Most pedig megtudtuk, hogy a szociálpolitika mint olyan, az már ab ovo valamilyen komcsi dolog, és helyette gondoskodási politikát fognak mostantól folytatni, bármit jelentsen is ez.

Az a probléma, hogy önmagukkal is vitában vannak. Megint csak az önök főnökéhez fogok visszanyúlni egy 2012-es, tehát már a NER-ben keletkezett idézetért, amikor is Orbán Viktor azt mondta, hogy „Közép-Európában azonban ilyen jóléti állam nem született. Szerettük volna, de nem jött létre, helyette 40 év szocializmus és 20 év zavaros, bukdácsoló év jutott osztályrészül.” - szó szerinti idézet, tehát a nyelvi pongyolaságokért ne engem vádoljanak. Tehát ki kéne találni, hogy most a jóléti állam és az állam által garantált szociális biztonság, az valami kívánatos dolog, ami miatt sajnálkoznak, hogy nem jött létre abban az átkos 40 meg a másik átkos 20 évben, vagy éppen egy eltörrendő kommunista hagyomány. Tehát amíg ezt az alapvető dilemmát nem oldják fel, addig önökkel biztos, hogy egészen nehéz vitatkozni ebben a kérdéskörben. Itt filozófiát az önök gyakorlati politikájában nagyon nehéz felfedezni. Sokkal inkább látjuk most is azt, mint általában, hogy kapkodnak, ad hoc megoldásokkal próbálnak politikai túlélésre játszani, vagy akár megnyerni az adott napot, tehát minden napot meg kell nyerni, és ehhez a propagandagépezet teljes kapacitása áll a rendelkezésükre, de sajnos az intellektuális és morális kapacitások sokkal kevésbé látszanak biztosítottak.

Na, most szívesen megvárom, hogy akkor ezt az ellentmondást államtitkár úr majd feloldja, de addig is elmondom, hogy a Párbeszéd mit látna szívesen egy ilyen szociálistörvény-módosításban. Mi azt gondoljuk, hogy a szociális biztonsághoz való jog az állampolgárság okán, annál fogva jár minden magyar embernek, és ennek nemcsak az Alaptörvényben vagy az alkotmányban kéne rögzítve lennie, nemcsak a szociális törvényben kellene rögzítve lennie, hanem ennek a konkrét gyakorlati megvalósulásáról is gondoskodnia kellene a kormánzatnak.

Mi ezt a magunk részéről az alapjövedelem intézményének megteremtésével javasoljuk megoldani, ami arra apellál, hogy mindenki, aki egy adott politikai közösség tagja, akit ennél fogva már önmagában méltónak ismerünk el a létbiztonságra, a szociális támogatásra, a közösség által garantált szociális biztonságra, annak ezt a végső soron társadalmi járandóságot meg

kell adni. Annál is inkább, merthogy önök beszélhetnek a munkához, a munkahelyhez, a munkavállaláshoz kötött szociális jogokról, de akkor Magyarország nagyobbik feléről egyszerűen lemondanak, hiszen a közel tízmillió polgárunkból négy egész akárhány tized millió - bármilyen csaló statisztikát is használnak, de annál több nem jön ki - áll alkalmazásban vagy foglalkoztatott valamilyen formában, tehát a magyar társadalom többsége nem dolgozó. Az megint csak a szocialista rezsimben volt szokásban, hogy gyakorlatilag a szociális jogok többségét a dolgozói státuszon keresztül biztosították - hát, állampolgárt nem mondanék - a lakosság számára.

Most önök sokkal inkább ehhez a rendszerhez nyúlnak vissza, miközben a jogfejlődés, az emancipáció, a progresszió éppen abba az irányba mutatna, hogy mindenkinek alanyi jogon, állampolgári jogon adjuk meg ezt a biztonságot, és adjuk meg azt a társadalmi termelésből, a társadalmi jövedelemből származó járandóságot, ami biztosítja az ő megélhetését.

(17.00)

Ezt annál is inkább jogos követelni, hiszen közgazdasági számításokból, modellekből tudjuk, hogy az előállított értéknek, a hozzáadott értéknek a 70 százaléka nem ott és akkor keletkezik, ahol ez aztán realizálódik jövedelem vagy profit formájában, hanem olyan, már korábban meglévő civilizációs vívmányokból, kulturális tudásokból, intézményekből, technológiai, technikai vívmányokból, találmányokból, társadalmi-gazdasági rendszerekből áll elő, ezek felhasználásával, ezeknek köszönhetően jön létre, amelyek nem az adott értékteremtő folyamat tulajdonosa vagy az azt kontrolláló jogi vagy természetes személynek köszönhetően léteznek. Tehát az előállított érték 70 százaléka részben az előttünk járó generációknak, részben az éppen aktuálisan létező, fennálló társadalomnak a közös terméke.

Tehát a többsége a nemzeti jövedelemnek valójában mindenkit illet, mindenkit egyaránt illet, és nincsenek olyan logikák, amelyek megmutatnák, hogy ki az, aki érdemesebb és ki az, aki kevésbé érdemes arra, hogy ebből a társadalmi jövedelemből részesüljön. Tehát igazából egy méltányos, egy igazságos, egy fair társadalomban az összes megtermelt jövedelemnek a 70 százalékat körülbelül egyenlően kellene felosztani, ez volna az ideális és igazságos állapot, a Párbeszéd szerint ez volna az a társadalmi vízió, az a kitzhető cél, amely egyszerre szolgálja az igazságosságot, a társadalmi és a környezeti fenntarthatóságot is. Egy efelé tett lépés, ennek a víziónak a megvalósításához, megvalósulásához vinne közelebb az alapjövedelem bevezetése.

Mi azt gondoljuk, hogy egy szociális rendszer ilyen alapokon kell hogy nyugodjon. Ehhez képest pedig önök éppen az ellenkező irányt veszik fel. Tehát ha lehet inkább, még inkább és leginkább opponálni ezt a javaslatot, akkor én a leghatározottabb ellenzésre voksolnék, és a Párbeszéd-frakció a maga részéről

biztos, hogy nem tudja nemcsak ezt, de az ehhez kapcsolódó, ehhez a filozófiához, az önök hamisan érvelő, demagóg retorikájához kapcsolódó hasonló javaslatok esetében sem tudja a támogatását biztosítani.

És az a jó hírem, hogy a magyar társadalom több mint négyötöde ebben velünk ért egyet. (*Rétvári Bence: A Párbeszéddel?*) A friss értékutatások során 82 százalék mondta azt, hogy túlságosan nagyok a jövedelmi különbségek. Tehát az a perverz elosztási és újraelosztási politika, amit önök folytatnak, jelesül, hogy a magas jövedelműeknek és a nagy vagyonúaknak sokkal többet adnak, és minél szegényebb és minél rosszabbul él valaki, annál kevésbé számíthat az állami támogatásra, társadalmi jövedelmekre, juttatásokra, az szembe megy a magyar társadalom értékvilágával, értékrendjével, hiszen azt szeretnék a magyarok 82 százalékos többségben, hogy csökkenjenek a társadalmi különbségek. Tehát ha önök tényleg a magyar nép szolgálatára esküdtek volna fel, akkor ezt a törekvését, ezt a vágyát az embereknek megpróbálnák kiszolgálni, teljesíteni, megvalósítani, és olyan politikákat hoznának ide az Országgyűlés elé kormányzati törvényjavaslatként, amik a társadalmi különbség csökkentését, nem pedig növelését célozzák, a szociális biztonság erősítését, nem pedig leépítését eredményezik.

Úgyhogy ennek megfelelően javaslom, hogy fontolják meg a mai vitában elhangzottakat, és vagy módosítsák maguk a törvényjavaslatukat, vagy fogadják be az ezzel kapcsolatos ellenzéki módosító indítványokat. Köszönöm szépen. (*Taps az ellenzéki padsorokból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormány nevében Rétvári Bence miniszterhelyettes, államtitkár úr kért szót. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Az ember mégiscsak tudott a vita kilencedik órájában is újat hallani. A Párbeszéd szerint az emberek négyötöde velük van. Csak ez a választási eredményekben nem jött ki. Örülök, hogy önöknek van kutatása arról, hogy az ország 80 százaléka a Párbeszédre szavaz, de az előző választások eredménye azt mutatta, hogy az a fajta gondolkodásmód, amit önök képviselnek, azért az embereknek nem egyezik a többségi véleményével. (*Tordai Bence: Erre nem volt esélyük, hogy kifejezzék egyébként!*) Szerintem ezt érdemes tiszteletben tartanunk.

Az szintén eléggé meglehető volt, amit ön mondott, azt gondoltuk, hogy kitaranak a korábbi javaslatuk mellett, a baloldal a munka nélküli munkajövedelmet továbbra is fontosnak tartaná, hogy bevezessék Magyarországon, de hogy az elvonás mértékét 70 százalékra emelnék, 70 százalékos újraelosztási aránnyal, ez egy olyan radikális mértékű adóemelést jelentene, tisztelt képviselő úr, ami a legnagyobb nehézséget nyilván a legkevesebb keresetűeknek jelentené. Riasztó az az elképzelés, hogy önök 70 százalékos - ön mondta itt

az előbb - újraelosztási arányt, ilyen mértékű elvonást vezetnének be Magyarországon. (*Tordai Bence: Nem sikerült értelmezni! - Nacsá Lőrinc: Na!*)

Megtudtam öntől, hogy az elmúlt évek statisztikái mind csalóak, mert nem volt munkaerőhiány az elmúlt években Magyarországon, mert ön szerint minden olyan statisztika, amely azt mutatta, hogy hála istennek, tényleg nagyon alacsony szintre került a munkanélküliség, és ezt bár validálta az Eurostat és minden más szervezet is, de önök szerint ez mind csalás, az Eurostat is csaló, amikor összeveti a munkanélküliségi adatokat, és hála istennek, Magyarországon egy alacsonyabb szint volt.

Így tehát látjuk, hogy önök minden olyan elképzelésük mellett kitérnek, amit a magyar emberek az előző választásokon elutasítottak, így a munka nélküli munkajövedelmet is.

Az elmúlt órákban, és nem számítok másra a következő órákban sem, önök azért más újdonságot nagyon nem mondtak. 12 éve ülünk itt, 12 éve folytatunk így vitákat, hogy mi viseljük a kormányzat felelősségét, önök pedig ellenzékéből néha azt mondják, hogy konstruktívak lesznek, de aztán igazából utána mindent elutasítanak. Amikor teátrálisan bejelentik, hogy ezt a javaslatot önök elutasítják, hát, 12 éve minden javaslatot így elutasítanak, és 12 éve vannak önök ellenzékben, nos, ugyanazt a lemezt teszik fel. Nagy újdonságot önöktől nem hallottunk, ugyanazok az érvek, ugyanazok a javaslatok, ugyanazok a kritikák, valamelyest ugyanaz a tónus is az, amit a baloldal megüt. Hiába telt el 12 év, hiába jöttek frakciók, frakcióvezetők, nem változott igazából semmi, én ugyanazt a lemezt hallom önöktől, mint ezelőtt jó pár évvel hasonló vitákban. Nagy innováció, novum a baloldal politikájában nincs sem szociális téren, sem más téren, ugyanazokat a mondatokat mondják el önök újra és újra.

Mi viszont azokkal a törvénymódosításokkal, amiket ide benyújtottunk, azért szerintem, akár a foglalkoztatottság terén is, tudunk érzékelhető eredményeket elérni. Egyrészt ez látható sok-sok kimutatásban is, amelyik az egymillióval több munkavállalóról szól vagy a rekordalacsony munkanélküliségről, de ha önök nem hisznek semmilyen magyar vagy nemzetközi kimutatásnak sem, akkor viszont lehetnek azoknak a vállalkozóknak, akik az elmúlt években rendre arról számoltak be, hogy munkaerőhiány van Magyarországon és munkaerőre van szükségük. Azt hiszem, ezt önök sem tudják cáfolni, tisztelt képviselőtársaim.

Ha van valami, ami a munkavállalók helyzetét elősegíti, ha van valami, ami segít a szociális biztonság megeremtésében, nem kizárólagosan, de segít, az pontosan az, ha a munkáltatók igyekeznek minél kedvezőbb feltételeket kínálni a munkavállalóknak, a potenciális munkavállalóknak. És így tudunk sokat tenni azért, hogy minél jobb körülmények között éljenek a magyar emberek. Nyilván, vannak olyan emberek, akik nem tudnak munkát vállalni, mert valamilyen egészségügyi problémájuk van, és emiatt nem tudnak

dolgozni, nekik a juttatásaikat növelni kellett, és növeltük is. Erre még vissza fogunk térni, bár ma már ez elég sokszor elhangzott, hogy ez milyen mértékben növekedett. De aki viszont dolgozni képes, azoknak a helyzete az elmúlt tíz évben érezhetően javult. Ezt tagadni nagyon nehéz lenne, elég nagy politikai vak-ságra van szükség ahhoz, hogy ezt ne lássa valaki. Márpedig mi egy szolidáris, családokat támogató, de alapvetően munkaalapú gazdaságot építünk. Az Alaptörvényünk is így fogalmaz, amit önök nem támogatottak, hogy Magyarország gazdasága piacgazdaságon és az értékteremtő munkán alapul. Ezért mi mindenkit megbecsülünk, aki munkát vállal. A megbecsülés nemcsak szavakban nyilvánul meg, hanem abban, hogy mi nem azzal riogatjuk őket, hogy 70 százalékos lesz az újraelosztási arány, és 70 százalékos elvonással számolhatnak, hanem igyekeztünk az adókat csökkenteni.

Én már nem tudom, ki mondta, hogy itt óriási emelkedés volt a munkával kapcsolatos adóknál... (*Tordai Bence: Jóváírás eltörlése. - Jelésre:)* Akkor Z. Kárpát Dániel volt, köszönöm szépen a segítséget. Itt 30 százalék vagy 30 százalék fölötti szintről 15 százalékra mentünk le. (*Tordai Bence: Az adójóváírással mi van?)* Aki pedig gyermeket is nevel, átlagjövedelemmel, három gyerekkel rendelkezik, ő pedig lényegében nullaszázalékos adókulccsal adózik.

(17.10)

Ilyen hozzászólás is volt, hogy a fiatalok adója átlag feletti Európában. Kanász-Nagy Máté mondta (*Kanász-Nagy Máté: Az adóék!*), hogy a fiatalok adója átlag feletti Európában. A fiatalok adója nulla százalék. (*Zaj. - Az elnök csenget.*) Ez átlag feletti.

Tehát, képviselőtársaim, láthatóan elragadtatják néha magukat. Én azt javaslom, hogy őrizzük meg a vita komolyságát, ne mondjuk azt, hogy nullaszázalékos személyi jövedelemadó, ami a 25 év alatti fiataloknál van, Európában átlag fölötti adó. Hála istennek, a legkisebb, mert ennél kisebb, a nullaszázalékosnál biztosan nincs. Amennyi 15 percbe belefér, igyekszem pár dologra reagálni, ami nem fér bele, majd a következő 15 percben.

Arató Gergely képviselő úr a határvadászlétszámokról bocsátkozott fejtegetésbe. Nyilván ő nem feltétlenül tudhatja, bár a héten is elhangzott itt a parlamentben, de szívesen elismétlem, mert fontos sikere Magyarországnak a biztonság terén, hogy már 894 szerződött határvadásza van Magyarországnak, tehát a szeptemberi eskütétel óta közel a duplájára emelkedett a szerződött határvadászok száma. Ez egy folyamatosan emelkedő szám, minden héten egy 100-200 fős csoporttal indulnak el a képzések. A képzések négy hétig tartanak. Így emelkednek folyamatosan a határvadászlétszámok hétről hétre és hónapról hónapra.

Nyilván itt egy elég alapos kiválasztási mechanizmus is van. Attól, hogy valaki jelentkezik, még nem lesz automatikusan határvadász, sőt attól még el sem kezdheti a képzést, hiszen vannak olyan feltételek,

akár fizikai feltételek, futás, fekvőtámasz, felülés, amit teljesíteni kell. Nyilván van itt a Nemzeti Védelmi Szolgálatnak is egy vizsgálata, amin például az egyik jelentkezőnél kiderült, hogy igazából nem a határ védelme szempontjából jelentkezett, hanem embercsempészként jelentkezett határvadásznak, hogy így segítse a bűnszervezetben az ő bűntársait, hogy átjuttassanak minél több illegális migránst a magyar déli határon. Ő például nyilván el sem kezdte a képzését, és vannak ilyen kizáró okok. Nos, így is sikerült szerencsére továbbra is ezt a heti 100-200-as növekedést hoznunk, és bízunk benne, hogy ez a szám továbbra is növekedni fog. Ennek - a jelentkezők számát vizsgálva - minden alapja megvan, Igyekszünk nekik minél jobb munkakörülményeket is biztosítani.

A büntetés-végrehajtás átszervezése kapcsán azt a kritikát kaptuk, hogy ez túlzott koncentráció. Ez pont a decentralizáció, ami jelen pillanatban megtörténik. Tehát a hír igaz, csak pont fordítva, mint ahogy a kritikában elhangzott. Itt nyilván pontosan azért, hogy jobban, optimálisabban tudjon működni a büntetés-végrehajtás, ezért tettük ezt meg. Kérem, ne felejtsek el, hogy itt volt egy érezhető, 116 ezer forintos béremelés is idén szeptember 1-jétől. Erről is szavazunk majd ebben a törvényjavaslatban.

Folyamatosan előkerül, hogy most többet vagy kevesebbet költünk szociális ellátásra. Azzal, hogy egymillióval kevesebb olyan ember van, akinek nincsen munkája, egyszerűbben fogalmazva, azzal, hogy egymillióval több ember dolgozik, sok minden az önök statisztikáiban valóban másként olvasható, de ami egyértelmű, azok az elfogadott költségvetési törvények. Ez világos, ez fekete-fehér, mert mindig ugyanazok a számok szerepelnek ugyanazokon a sorokon, amiket összehasonlítok egymással. 2010-ben 325 milliárd forint volt, 325 milliárd forint ezen a soron, 2022-ben 1139 milliárd forint, és a már elfogadott jövő évi költségvetésben 1326 milliárd forint, tisztelt képviselőtársaim. Tehát idénről jövőre is úgy fogadtuk el a költségvetést, hogy abban szociális célokra 187 milliárd forint többlet szerepel. Önök ezt sosem szavazzák meg, most sem szavazták meg. Mi megszavaztuk, így ez a 187 milliárd forint többlet biztos a következő esztendőben.

Önök folyamatosan azt az igaztalan és valótlan állítást ismételték itt, hogy jövőre majd biztos e miatt a törvény miatt majd a kormány kevesebbet szán erre a célra. A számok cáfolják önöket, 187 milliárd forinttal többet szánunk erre. Ennél hajmeresztőbb állítások is voltak, azokra szintén majd később térek vissza. Tehát elmondhatjuk, hogy az elmúlt években, mióta kormányozunk, 1001 milliárd forinttal növeltük a szociális kiadásokat, miközben önök 12 éve ugyanazt mondják, mint a mai napon, amit mondtak, hogy a kormány leépíti a szociális ellátást, visszalép a szociális védelem szintjében, folyamatosan csökken az emberek szociális biztonsága, nincs is már, összeomlott, és a többi. Ehhez képest 1001 milliárd forintos a növekedés.

Ez azt jelenti, hogy több mint háromszorosára emelkedett a költségvetés szociális sora. Ezt hasonlítsák össze azzal az időszakokkal, ha már itt megbecsülésről van

szó, mert valóban szerintem igaz is, érdemes is, és lehet ez egy alapvető konszenzus, hogy elismerjük a szociális dolgozók munkáját mindennap, a mai napon is, meg tegnap is, és holnap is, hogy azért az előttünk lévő kormányzás idejében nemcsak ilyen növekvő számok voltak, hanem csökkenő számok is voltak; akkor, amikor az IMF kérésére az akkori baloldali kormány, bár most baloldali filozófiáról beszél, de ez a filozófia a törvények szintjén nem jelent meg, és akkor bizony a szociális dolgozóktól elvettek egyhavi bért. Nem volt az sem egy olyan időszak, amikor olyan magas lett volna a szociális dolgozók bére, hogy ezt ne érezték volna meg, ne érezték volna meg a 8 százalékos fizetéscsökkentést, tisztelt képviselőtársaim.

Nyilvánvalóan nem könnyű időszakot élünk. Ezt senki sem fogja állítani. Az, ami az egész világban zajlik, és főleg Európában, sokakat tölt el aggodalommal, mert a háború és a háború következtében vitt hibás szankciók nagyon nagy áremelkedést hoznak Európa minden országában, így Magyarországon is. Ezért hozunk mi is rendkívüli intézkedéseket. De más nehéz helyzetben, amikor szintén a világgazdaság nehéz helyzetben volt, akkor önöknek erre nem az volt a válasza, hogy a szociális béreket emelik, hanem az volt a válasza, hogy a szociális béreket csökkentik.

Lehet kritizálni, hogy ez a 20 százalékos emelés pontosan mire jó, és mi is nyilvánvalóan eltökéltek vagyunk abban, hogy további béremelések legyenek, na de azért az előjel nem mindegy. Nem mindegy, hogy egy válságos időszakban, amikor fennáll a veszélye annak, hogy több szociális gondoskodásra van szükség, akkor egy kormányzat a szociális szférában dolgozók bérét emeli vagy csökkenti. Önök csökkentették, mi pedig idén év elején emeltük ezt a bért. Nem mindegy, hogy mi a hozzáállás. Úgyhogy aki önöktől kér tanácsot, vagy az önök példájából indul ki, azt hiszem, az eléggé vesztős jövőt láthat.

Férőhelyek száma. Sokat mondták itt önök, hogy az elmúlt években csökkent a férőhelyek száma. Nos, a férőhelyek száma 54 517-ről 58 848-ra emelkedett, 4331-gyel több férőhely van. Kérem, hagyjanak fel azokkal a mondatokkal, amelyek arról szólnak, hogy csökkent a férőhelyek száma, az időskorúak otthonában kevesebb férőhely van. Nem kevesebb férőhely van, hanem több. Több ezerrel több férőhely van, tisztelt képviselőtársaim. Ezek nyilvánvalóan eléggé egyértelmű tények, eléggé egyértelmű növekedést mutatnak, úgyhogy kérem, a számokat tartsák önök is tiszteltben. Lehet minket kritizálni, sokféle vitát le tudunk folytatni. Voltak olyan felszólalások, amelyekkel érdemes filozófiai vitába bocsátkozni szinte majdnem minden frakció részéről, ami egy érdekes intellektuális vita lehet, tegyük is meg, van rá most időkeretünk, de ettől függetlenül ezeket a számokat, hogy bővült a férőhelyek száma, kérem, ne vonják kétségbe.

Szintén volt kérdés a határvadászoknál, ahol tömbösített szolgálatrendszer van. A déli és keleti megyékben különböző váltásban tudnak jönni a kollégák. A nappali szolgálat ellátása esetén 3-4, az éjszakai szolgálat ellátása esetén három egymást követő

szolgálatot 5-6 szolgálatmentes nap követ, tehát a többszolgálatosnak nyilván több szolgálatmentes napot is jelent. Ez szerepel a jogszabályban, és nem más. Tehát kérem, munkaidő-növekedésről ne beszéljenek. Ha valakinek több a munkaideje, akkor több a pihenő-ideje is, de ezeknek az aránya nem változik. Erről a törvényjavaslat 148. oldalán is - és ez lesz talán az utolsó gondolatom - olvashatnak, de majd még folytatjuk.

„Az állomány tagjai oldaláról jelentős előnyt jelent a módosítás alapján,” - a benyújtott javaslatot idézem - „hogy már kéthavi munkaidőkeret alkalmazásánál is jelentősen csökkenthető a teljesítendő szolgálati napok száma.” Ebből következően nő a pihenőnapok száma, és csökkenne a munkába járásra fordított időtartam és annak a költségei minden munkavállaló vagy minden szolgálati viszonytal rendelkező esetében. Innen folytatjuk. Köszönöm szépen. *(Taps a Fidesz soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. A következő felszólaló az LMP képviselőcsoportjából Keresztes László Lóránt képviselő úr. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Annak örültem, hogy államtitkár úr végre részt vesz a vitában, vagy a vita közben is szót kért, az nagyon fontos, annak már kevésbé, amit hallhattunk tőle.

(17.20)

Nem belemenve egyébként a szociális szektorral kapcsolatos vitába, én azt gondolom, államtitkár úr, hogy ha idehoznak önök egy salátatörvényt, idehoznak egy olyan törvényt, ami rengeteg alapvető, az emberek, a magyar emberek életét és jövőjét meghatározó kérdést módosít, akkor valamennyire, valamennyi irányba, valamennyi szakpolitikai kérdés tekintetében, úgy gondolom, a vitát le kell tudni folytatni, s nyilván a kormánynak képviselnie is kell magát. Ha úgy gondolják, hogy lehet ilyen kérdéseket egy salátatörvényben rendezni, akkor úgy kell felkészülni a vitára is, hogy képviseljék ezeket a kérdéseket.

Nem tudom, államtitkár úr, ön, ugye, a Belügyminisztérium képviseletében van itt *(Rétvári Bence bólint.)*, előterjesztőként a Belügyminisztérium nyerte meg ezt a javaslatot úgymond, de én egy szót nem hallottam az ivóvízellátás kérdéséről öntől, miközben az, hogy az összeomlás szélére került a szektor, ezt nem az LMP-frakció fogalmazta meg valamiféle kiadványban, hanem ezt szakmai szervezetek, önkormányzati szervezetek, érdekvédelmi szervezetek hosszú-hosszú évek óta mondják.

Önök folyamatosan azzal vádolnak minket, és ebben a vitában egyébként ebben a tekintetben Nacsa Lórinca volt a lehangosabb, aki azzal vádol minket, hogy mi nem vagyunk konstruktívak, megalapozatlan számokkal vagdalkozunk a vitában, nem teszünk javaslatokat, és mondjuk, hiányzik belőlünk a törekvés

az együttműködésre, hogy bizonyos kérdéseket megoldjunk. Nos, tisztelt államtitkár úr, tisztelt képviselő úr, én nem ezzel a szándékkal szólaltam fel ebben a vitában. Én úgy kezdtem még a legelső felszólalásomat valamikor a délelőtti folyamán, hogy ezeknek az irányoknak, ezeknek a törvényeknek a jelentős része olyan, ami a mi meggyőződésünk szerint nem szabadna, hogy pártpolitikai viták tárgyát képezzék. És én azt gondolom, hogy nem volt az LMP frakciója részéről olyan felszólalás, ahol a kritikák mellett ne élünk volna az indítványok, a javaslatok lehetőségével, nem is csak ebben a ciklusban, hanem akár 2010 után rengetegszer.

Ezért nehezményezem azt, tisztelt képviselőtársaim, hogy az érdemi viták helyett, a konkrét javaslatok érdemi vitája helyett általános politikai panelekkel éppen önök élnek, az ellenkéket megpróbálva hirteleníteni. De ha semmi esetre sem gondolják azt, hogy a mi kritikáink vagy az általunk elmondottak megalapozottak, akkor én azt gondolom, hogy érdemes áttekinteni, hogy mit mondanak ezekben a kérdésekben, mit állítanak a különböző érdekvédelmi szervezetek, vagy éppen jelen esetben egy önkormányzati szövetség.

Én hosszú évek óta, talán a második parlamenti felszólalásomtól kezdve felhívom mindig a figyelmet arra, hogy éppen a legfontosabb közszolgáltatás az ivóvízellátás, amivel az egyik legnagyobb baj van ma Magyarországon, és nagyon határozottan állítom, hogy ebben a kérdésben az elmúlt években rossz irányba megy az ország. Mélyülnek a problémák, egyre súlyosabbak a problémák, és már-már olyan szintet értek el, hogy akár visszafordíthatatlan károkat is okoznak, mondjuk, a vízbázisok tekintetében. Ezzel önök konkrétan felélik a magyar emberek jövőjét. *(Nacsa Lórinca: Már elmondta.)* De ha nem hisznek nekünk, ha nem hisznek az LMP – Magyarország Zöld Pártjának, akkor érdemes néhány gondolatot áttekinteni, amit a Megyei Jogú Városok Szövetsége már 2017-ben küldött meg a kormánynak. *(Nacsa Lórinca: Ezt már elmondta.)* Ezt még nem mondtam el, tisztelt képviselő úr, és ezek fontos gondolatok.

A Megyei Jogú Városok Szövetsége, amikor ez a dokumentum elkészült, akkor én úgy emlékszem, hogy talán egy ellenzéki - nevezzük így - polgármestert tudott a sorai között, tehát ez gyakorlatilag egy fideszes nyilatkozat, ha így leegyszerűsítjük. *(Közbeszólás: Kettőt.)* Kettőt. Bocsánat! Tehát alapvetően kormánypárti polgármesterek fogalmazták meg. De egyébként engem nyolc évig ért az a megtiszteltetés, hogy Pécs megyei jogú város önkormányzati képviselője lehettem, és ott rendre - önkormányzati képviselői kötelességem teljesítése közben - felhívtam a város akkori kormánypárti polgármesterének a figyelmét, hogy az összeomlás szélére került a víziközműszektor. És akkor Páva Zsolt, akkori polgármester, bizony helybenhagyta az én szakmai, szakpolitikai jellegű kritikáimat, és annyit tudott mondani, hogy egyetért, látja, hogy milyen mély a probléma, látja mindezt a Megyei

Jogú Városok Szövetsége, és közös beadvánnyal élnek a kormány felé.

Én azt gondolom, hogy érdemes áttekinteni ennek a beadványnak a tartalmát, mert megvilágítja azt, hogy itt nem pártpolitikai, nem ellenzéki rémhírterjesztés történik, nem politikai okokból verjük félre a harangokat, hanem azért, mert az ivóvízellátás került középtávon veszélybe Magyarországon. Tehát ez a 2017-es dokumentum így szól: „A műszaki rekonstrukciók és a karbantartások hiánya miatt folyamatos állagromlás következett be, melyek felújítási igénye 3000 milliárd forint felettire tehető.” Tehát ismétlem, ez egy 2017-es becslés. 2017-ben a Megyei Jogú Városok Szövetsége a rendelkezésre álló, tervezhető forrásokon túl a hiányt, a hiányzó források mennyiségét már akkor 3000 milliárd forintra becsülte. Ha jelen értéken ezt az összeget megpróbáljuk megfogalmazni, akkor azt gondolom, hogy háttorzongató az az összeg, amivel szembesülnünk kell ahhoz, hogy a legfontosabb közszolgáltatást biztosítani lehessen, amit önök egyébként egy hanyag mozdulattal beleírnak egy törvénybe, hogy az állam feladata az ivóvízellátás biztosítása, ami egyébként így is van.

Folytatva ezt a jelentést: „Az integrációs kötelezettségek, a díjbefagyasztás, a rezsicsökkentés és a különadók többletterhet, támogatási igényt generálnak. A törvény rendelkezései szerint a különadók terheit a víziközmű-szolgáltatók maguk viselik, azok sem közvetlenül, sem közvetve nem építhetők be a szolgáltatás díjába. Nincs egységes beruházástervezés és -megvalósítás. Az ellátásért felelős önkormányzatokkal a kommunikáció nehézkes,” - írják ezt a jellemzően fideszes polgármesterek - „a döntés-előkészítő folyamatok hosszadalmasak.” S itt következik egy nagyon erőteljes megfogalmazás: „A víziközmű-szolgáltatás működtetése a rekonstrukciós elmaradások miatt válságos szinthez közeledik, melynek megoldása a fenntarthatóság, a finanszírozás és a jövőképp újrafogalmazását igényli.” Tehát 2017-ben fogalmazták meg, tisztelt államtitkár úr, tisztelt képviselő úr, a megyei jogú városok érdekképviselőjét ellátó szövetség tagjai, hogy válságos állapothoz közelít a víziközmű-szolgáltatás, az ivóvízellátás Magyarországon.

S úgy folytatják, hogy: „Az egyre növekvő fogyasztói igények, elvárások is szükségessé teszik a rendszer újragondolását, a lehetőségek számbavételét, a fogyasztói, állami teherviselő képesség, valamint az uniós források korlátainak ismeretében. A legkritikusabb gazdasági helyzetben lévő szolgáltatók likviditási problémáinak ideiglenes megoldására tett javaslatok: a közműadó miatt veszteségesé vált szolgáltatók támogatása, a közműadótól függetlenül veszteséges szolgáltatók támogatása.” Tehát már akkor felhívták a figyelmet erre a teljesen értelmetlen intézkedésre, amit önök vezettek be, hogy közműadóval sújtják a szolgáltatókat, amelyek jellemzően önkormányzati, kisebb részben állami szolgáltatók, akkor felhívták a figyelmet, hogy ez ellehetetleníti a működést. És most, egy ilyen helyzetben, ilyen válságos időszakban, sok-sok év után, egy konkrét energiaválság idején,

mondhatjuk, hogy külső források, központi költségvetési források nélkül nem fogják tudni a szolgáltatást fenntartani ezek a szolgáltatók.

Akkor folytassuk! „A víziközmű-ágazat legsúlyosabb problémája a felújítások, karbantartások évtizedeken át tartó hiánya. A megfelelő minősítéssel rendelkező rendszerek száma mára már nem éri el a 20 százalékot, és ez folyamatosan csökken.” Tehát 2017-ben a vízrendszerek 20 százaléka volt megfelelő, 80 százalék értelemszerűen kockázatos vagy kiemelten kockázatos besorolású.

Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Nacsa Képviselő Úr! A törvény, amelyről beszélünk, ez Magyarország biztonságáról szól, az ezzel kapcsolatos törvényekről. Önök úgy gondolják, hogy Magyarország biztonsága szempontjából az nem egy említésre méltó kérdés, hogy az ivóvízellátás veszélybe került? Vagy nem sarkallja önöket cselekvésre végre, amikor fehéren-feketén, számokkal, dokumentumokkal, elemzésekkel alátámasztva szembesülnék és szembesülnék évek óta azzal, hogy ez a nagyon fontos rendszer az összeomlás szélén van?

S így folytatják: „A közműadó kétszeresen sújtja a víziközmű-szolgáltatókat, mivel szükséges azt megfizetni az ivóvízvezetékek és a szennyvízcsatornák vonatkozásában is. Mivel az alapja...” - ez a rész már nem releváns, itt leírják azt, hogy a vezeték hossz volt az alapja. Ez a rész módosult az elmúlt években, viszont érdemi segítséget nem jelentett, mert a közműadó mennyisége, beszédett összege ugyanaz, csak önök egy olyan módosítást vezettek be, amivel egyébként jellemzően a nagyvárosokat hozták nehéz helyzetbe, azokat a nagyvárosokat, amelyek hasonlóan egyébként a vidéki térségekhez, nem tudnak önállóan megbirkózni azzal, hogy a víziközműrendszer karbantartási, pótlási, működtetési, s a többi feladatait finanszírozzák.

Folytatjuk: „Az ivóvíz háztartásokhoz történő elvezetése során elsősorban a hálózat rossz állapota miatti vízvesztéssel kell számolni, amelynek az évek során egyre emelkedő üteme 2015-ben meghaladta a 26 százalékot.” Ez a hálózati veszteség. Tehát a megtermelt ivóvíz egynegyede fogyasztás nélkül elfolyik. Én azt gondolom, ez önmagában tragikus, hogy ezzel a helyzettel nem néz szembe a kormány, és nem érzi a felelősséget, hogy ezzel a helyzettel kezdeni kell valamit. És amikor, ismétlem, nem mi fogalmazzuk meg ezt a kritikát, hanem mindenki, függetlenül a pártszínektől, és aki ebben az ágazatban érdekelt, önök még mindig azt mondják, hogy mi a rémhírkeltés eszközeivel élünk, azért, hogy nekünk ebből valamiféle vélt pártpolitikai érdekünk származzon. Ez elképesztő!

„Az ágazatban dolgozók anyagi megbecsülésének elmaradása miatt egyre többen hagyják el vagy tervezik elhagyni az ágazatot.” - erről nyilvánvalóan pontos információkkal rendelkeznek önök is. „A víziközműrendszerek üzemeltetése, a minőségi szolgáltatás biztosítása szakmailag felkészült szakemberek nélkül nem lehetséges.” Én azt gondolom, hogy ezt mondani sem kell.

Tehát egyértelműen, világosan, fehéren és feketén önöknek a Megyei Jogú Városok Szövetsége ezt a problémát 2017-ben letette az asztalra; hozzáteszem, ugyanezt tette egyébként a Magyar Víziközmű Szövetség. 2015-ben készült egy ágazatot bemutató stratégia, majd 2018-ban egyébként a Századvéget bízták meg, hogy egy ilyen átfogó stratégiát készítsen, és ez a stratégiai dokumentum is bemutatja, hogy gyakorlatilag az összeomlás szélére került a víziközmű-szolgáltatás.

(17.30)

Ehhez képest önök úgy gondolják, hogy nem kell cselekedniük, nem kell tenniük semmit, minden rendben van, és egyetlenegy dolog, ami most önök előtt áll, az az államosítás; tehát elvenni az önkormányzatoktól a víziközművagyon, miközben egyébként sem a megoldások, sem a szakpolitika, sem a szakmai irányítás tekintetében nem mutatnak alternatívát.

Én évek óta - évek óta! - kérdezem éppen az aktuális államtitkárt - sokáig ez Schanda Tamás volt, most Koncz Zsófia államtitkár asszony -, hogy mégis mit és mikor kíván tenni a kormány annak érdekében, hogy legyen ivóvízellátás, mondjuk, 5-10 év múlva Magyarországon, és unos-untalan ugyanazt a választ kapom, hogy majd készül egy ágazati stratégia, és akkor majd az megold minden problémát. Holott a szereplők - és a szereplők alatt értek polgármestereket, a víziközműcégek vezetőit, a szövetség vezetőit, a munkavállalói érdekképviselőket, különböző más szakmai szervezeteket -, elmondják, hogy még csak tárgyalóasztalhoz sem ülhetnek a kormánnyal. Tehát ebben a helyzetben, amikor ezzel sem tudnak mit kezdeni, akkor én azt gondolom, hogy nem jogtalan vagy politikailag motivált figyelemfelkeltésről kellene önöknek beszélni.

Egyébként talán 2019-ben egy azonnali kérdés formájában miniszterelnök úrnak is feltettem ezeket a kérdéseket, és meglepő módon egyébként a 2010-ben induló ciklusában első alkalommal beszélt erről a kérdéstről a miniszterelnök úr, és elismerte, hogy valóban ez egy súlyos probléma, elismerte, hogy ezermilliárdos nagyságrendű forintosítva a probléma, és ugye, akkor arról beszélt még miniszterelnök úr, hogy majd az újjaépítési alapokból ilyen nagyságrendben fordítanak a víziközműrendszer karbantartására, pótlására.

Ugyanakkor látható, hogy ez nem valósul meg. Nincsenek itt az uniós fejlesztési források, és sajnos azt is lehet tudni - egyébként én ezzel nem értek egyet -, hogy az uniós támogatási politika nem teszi lehetővé, hogy az uniós támogatások segítségével kiépített víziközműrendszer karbantartási és pótlási munkáira is újabb támogatásokat vonjanak be, hogyha nem felelnek meg annak az elvárásnak, hogy az árpolitikába beépítsék a karbantartási és pótlási, tehát a fenntartási költségeket.

Tehát ezzel a kérdéssel önöknek szembesülniük kell már hosszú évek óta, hogy ha önök ilyen árpolitikát határoztak meg, akkor mellette a rendszer működtetését központi költségvetési forrásokból meg

kellott volna alapozni, meg kellett volna adni és meg kellene most is adni a támogatást az önkormányzati cégeknek is, és nem arra kellene készülniük, hogy államosítással elvész a víziközművagyon, majd utána attól tarthatunk, hogy valamilyen módon kiszervezik harmadik személynek, és azt a nagyon fontos alapelvet megsértik, miszerint a víziközműveknek, a vízkincsünk feletti rendelkezés jogának mindenképpen nemzeti kézben kell maradni.

Ez egy kérdés államtitkár úr felé is, hogy meg tudja-e erősíteni azt ebben a vitában, hogy nem akar ilyen útra térni a kormány, és az államosítási folyamatnak nem az a vége, nem az a terve az önök részéről, hogy valamilyen harmadik szereplőnek - hasonlóan, mondjuk, Magyarország gyorsforgalmi úthálózatához - kiszervezzék a víziközműszektort, és ilyen módon harmadik személy kezébe tegyék a vízbázisok feletti ellenőrzés, rendelkezés jogát.

És hozzáteszem, hogy ez nemcsak a mi félelmünk, ezt megfogalmazta a TÖOSZ elnöke is, és erre lehet következtetni abból, hogy nincs egyébként szakmai szinten képviselője ennek a kérdésnek. Senkit nem megbántva, senkit sem a szakmai kompetenciájában megsértve azt tudom mondani, hogy nincs a kormányon belül, hogy úgy mondjam, szakmailag releváns képviselője ennek a kérdésnek, nem hallani évek óta szakpolitikai szempontból elfogadható minőségű válaszokat a kormány részéről, még a szándékot sem látjuk.

És ugyanúgy egyébként, ahogy nincsenek információk birtokában, tehát nem is összesítették az elmúlt években, hogy forintosítva mekkora teher Magyarország számára a víziközműrendszer fenntartása, még csak azokat a forrásokat sem tervezik be a költségvetésbe, ami egy államosítás után a megnövekedett önkormányzati feladatok ellátását lehetővé tenné. Ez nem 4-5 milliárd, ahogy egyébként hallhatjuk rendre államtitkár asszonytól, hanem éves szinten több száz milliárd. Tehát akkor lehetne bármilyen szinten és egyébként még a szakmai szempontból hibás koncepciót is komolyan venni az önök részéről, hogy önök majd ezt központilag megoldják, ha már az idei évben módosították volna a költségvetést, és mondjuk, 200 milliárd forinttal megnövelték volna a víziközművek rekonstrukciós keretét.

De hasonlóképpen, ha módosították volna a jövő évi költségvetést, és itt is biztosították volna azt a több száz milliárdot, ami ahhoz szükséges, ismétlem, hogy az ivóvízellátás Magyarországon biztosított legyen, és ne sérüljenek Magyarország vízbázisai, ne sérüljenek a felszín alatti vizek, a vízkincsünk... - hiszen hogyha ez megtörténik, akkor azzal olyan kárt okoznak, ami gyakorlatilag helyreállíthatatlan lesz. Köszönöm szépen, elnök úr. (*Taps az LMP padsoraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rétvári Bence államtitkár úr a kormány képviselőjében kért szót. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Folytatom a

reakciókat az önök felszólalásaira, tisztelt képviselőtársaim. Hogy ki mennyire szolidáris abban az időben, amikor valóban egy válság söpör végig a világon, mit mondott önökről, az önök politikájáról a jobboldalissággal nem vádolható Ferge Zsuzsa szociológus? „2008-ban Magyarország volt az egyetlen válság érte állam, amely semmit, egyáltalán semmit, egy gyufaszálat sem tett keresztbe azért, hogy a válság nyilvánvaló veszteségeivel valami történjen.”

Azt, hogy önökből hiányzik a szolidaritás és néhez helyzetben sajnos a rászoruló embereken spórolnak leginkább, nem csak mi mondjuk. Az önökkel nagyon jó viszonyt ápoló és önök számára hiteles Ferge Zsuzsa ezt mondja. *(Derűltség az ellenzéki pártok padsoraiban.)* Most önök kinevetik Ferge Zsuzsát *(Szabó Szabolcs: Téged nevetünk ki. - Ungár Péter: Nem! - Az elnök csenget.)* - hát, én öt olvastam föl -, miközben éveken keresztül, évtizedeken keresztül megtapsolták, most mégis nevetnek ezen, hogy ő egy tükröt mutatott önöknek, hogy amikor önök kormányoznak, akkor önök bizony a legrászorultabbak érdekében egy gyufaszálat sem tesznek keresztbe. *(Közbeszólások az LMP padsoraiból.)*

Sokféle ellátásról beszéltek itt a képviselőtársaim az elmúlt felszólalásaikban. Nézzük, hogy miként változtak! Nézzük a számokat, azokat a finanszírozási egységeket, amelyeket különböző szociális szolgáltatások esetében kormányzásunk elejéhez képest most, 2022-ben biztosítunk. Hogyan és miként változtak ezek?

Házi segítségnyújtás, személyi gondozás esetében 145 ezerről 381 ezer finanszírozott egységre; idősök nappali ellátásánál 88 580-ról 225 630 finanszírozott egységre; demens személyek nappali ellátásánál - erről főleg Ungár képviselő úr beszélt, hogy mennyire fontos itt növelni az állam szerepvállalását - 405 600 finanszírozott egységről 749 460 finanszírozott egységre. Az idősök otthona ellátásban 635 650 finanszírozott egységről 1 millió 125 ezer finanszírozott egységre; demens bentlakásos ellátás esetében 710 650-ről 1 millió 338 750-re; időskorúak gondozóháza esetében 663 650-ről 1 millió 46 250 finanszírozott egységre.

Tisztelt Képviselőtársaim! Önök 12 éve azt mondják - és a mai napon is azt mondogatták, többször elismételték -, hogy csökken Magyarországon a szociális ellátás mértéke. És azt mondták, hogy ez egy folyamat, egy lejtmenet, ami 2010 óta tart, de az Alaptörvény elfogadása óta biztosan, 2011 óta, és ez fog folytatódni a továbbiakban is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az előbb elmondtam a férőhelyek számát, a finanszírozott szolgáltatási egységek számát, a költségvetési kereteket. Ezek mindmind nőttek. Mert mi valóban úgy gondoljuk - önök erről beszélnek, de Ferge Zsuzsa is elmondta önökről, hogy nem így cselekszenek -, viszont így is cselekszünk, hogy azoknak az embertársainknak segítsünk, akiknek segítségre van szükségük.

Önök ebben nem voltak túl nagy segítőink, de az embereknek sem voltak túl nagy segítőik, mert ha

megnézik, hogy az önök kormányzása alatt mennyi volt a szociális szférában a bérek emelkedése és a mi időszakunkban, elég nagy különbséget láthatunk. Annyit tegyünk hozzá, hogy önök nyolc évig kormányoztak, mi 12-ig, így vessék össze a számokat. *(Tordai Bence közbeszól.)* Az önök esetében ez 58 százalék volt, míg a polgári kormányok alatt 170 százalék. Jólval nagyobb mértékben növelte a mi kormányzatunk a béreket is, de itt teljes mértékben egyetértünk azzal, amikor azt mondják a szociális dolgozók, hogy itt sokkal nagyobb béremelésekre még szükség van, ezzel mi is egyetértünk, és így fogjuk folytatni.

Csak tudják, önök nemcsak a bért csökkentették a saját kormányzásuk alatt, 2008 környékén, 2007-ben, hanem a normatívát is. Az egy ápolat után járó normatívát az időotthonokban 30 ezer forinttal, az emelt szintű ellátásos bentlakásos intézményeknél 100 ezer forinttal. Tehát nem vagyok ezzel egyedül, mióta képviselő, államtitkár vagyok, Justitia szobra ott van az asztalomon, és ott van a mérleg a kezében, a mérleg két serpenyője.

Azért mégiscsak tegyük egyiket az egyik serpenyőbe, másikat a másik serpenyőbe. Azokat a finanszírozási egység-növekedéseket tegyük az egyikbe, a mi serpenyőnkbe, amiket elmondtam az előbbieken, és azt, hogy önök csökkentették 30, illetőleg 100 ezer forinttal akár az alapszintűt, akár az emelt normatívát az időotthonokban, tisztelt képviselő urak. *(Derűltség és közbeszólások az LMP padsoraiban.)*

(17.40)

Most próbálnak itt kínjukban nevetni, de ezek számok és tények, tisztelt képviselő urak az ellenzéki padsorokban. S bizony ez egy olyan teljesítmény önöktől, amire okkal nem büszkék.

Szóba került ma már sok minden nemcsak a szociális, hanem az egészségügyi területen is. Mondtak bizonyos számokat, hogy mennyit keres egy pályakezdő egészségügyi dolgozó, egy szakdolgozó, ha OKJ-s végzettsége van, négy-hat éves jogviszonnyal rendelkezik, tehát eléggé elején van a pályájának. Ha megnézzük a keresetét, ami az alapilletményből és mozgóbérelemekből áll - mert ez a teljes keresete, a mozgóbérelemekben nyilván benne van az ügyeleti pótlék, a túlmunka, s a többi, tehát ha ezt a teljeset nézzük -, akkor ez a kormányzásunk kezdetén 160 ezer forint volt, ami az idén már körülbelül az 500 ezer forint környékén van. Azért ez jelentős növekedés! Ez egyáltalán nem az a szám, amit mondtak. A keresetüknek - minden pótlékkal együtt, az átlagos pótlékmértékkel mérve - a bruttó összege ekkora. Ez messze nem az a szám, amit önök mondtak a korábbiakban, tisztelt képviselőtársaim.

S ha megengedik, mondanék még pár számot. Az a Ronald Reagan-mondás is sokszor hangzott el itt, a Ház falai között, hogy a legjobb szociálpolitika a munkahelyteremtés. Ez nyilván nem oldja meg a teljes szociálpolitikát, mert akik nem tudnak munkát vállalni, azok számára ez nem segítség, de akik dolgozni

tudnak, azok számára viszont a legjobb segítség. Ezzel szemben áll az önök munka nélküli munkajövedelmi koncepciója. A foglalkoztatási ráta így tudott - bár önök szerint minden statisztika csal, de ha hisznek a KSH-nak és az Eurostatnak - 57 százalékról 73,1 százalékra emelkedni. Amikor 2010-ben azt mondtuk, az a célunk, hogy tíz év alatt 1 millió új munkahely legyen Magyarországon, önök kinevettek minket. Valljuk meg, hogy sokan, akik szimpatizálnak velünk, ők is aggódva nézték, hogy ez teljesíthető-e. De valóban sikerült ilyen szintet elérni Magyarországon a foglalkoztatásban.

Önök minden olyan törvényt elleneztek itt a parlamentben, ami segített nekünk abban, hogy a foglalkoztatottság szintje 57 százalékról 73,1 százalékra emelkedjen. Mindent elleneztek. Ennél jobban a szociális biztonságot a munkaképes embereknel nem tudjuk növelni, mint hogy segítünk nekik abban, hogy munkát találjanak, hogy legyen munkájuk. Ebben nyilván van képzés, van adórész, hogy megérje dolgozni, ne legyen túladóztatva a munkajövedelem, van benne ösztönzés a munkáltatók részéről, hogy a járulékrész is csökkenjen, van benne átképzési program, van benne olyan program is, amely a nagy munkanélküliségű járásokban extra kedvezményt ad a beruházásokhoz, tehát sok minden van emögött.

De mégis, annál nagyobb eredmény kevés lehet, mint hogy a foglalkoztatottság nő, több embernek van munkája, és önök egyiket sem támogatták. Amikor volt támogatási program a legnagyobb munkanélküliséggel rendelkező járásokban, önök azt mondták rá, hogy korrupció. Amikor volt adócsökkentés, azt önök nem támogatták, mert azt mondták, hogy a szegénység növelése. Meg hogy többet kell elvonni az emberektől, ma is elhangzott egy riasztó, akár 70 százalékos elvonási-újraosztási szint, és mellette láttuk az adójavaslatait az egyes baloldali pártoknak, akik a 40 százalékos legfelső kulcsot is leírták ezekben a programokban. S mindezzel párhuzamosan a munkanélküliség is csökkent 10,8 százalékról, 11 százalékról 4,1 százalékra, illetve még 4 százalék alá is csökkent a munkanélküliség szintje Magyarországon. Ez az egyik legfontosabb eredmény, amit elérhetünk.

Egyik képviselőtársunk szóba hozta a nők helyzetét olyan pártból, amelyik nem szavazta meg a „Nők 40”-et. Mi is látjuk, hogy amikor az édesanyák otthon vannak és a gyerekeiket nevelik, akkor nyilvánvalóan nem tudnak a pályájukon előrejutni. Mi erre mondtuk azt, hogy ezt valahol ellenpontosítani kell. Erről szól a „Nők 40”-kedvezmény a nők részére. Mert nekik a karrierépítésben az az idő, amit a gyermekkel töltenek otthon, kiesik, és ezáltal hátrányba kerülnek. De nem szeretnénk, hogy a gyermekvállalás hátrány legyen, ezért olyan gyermek támogatási rendszert hoztunk létre, hogy ha valaki gyermeket vállal, az az első időszakban magasabb juttatást kap, mint amennyi a nettó bére volt korábban. Ilyet sikerült létrehozunk, és sok más kedvezmény mellett a „Nők 40”-et is bevezettük, amit önök még az Alkotmánybíróság előtt is megtámadtak. Itt arról beszélnek, hogy a nők jövedelmi hátrányait,

ami az életben abból adódik, hogy háztartási munkát végeznek és gyermeket nevelnek, valahogy ellentételezni kell. S amikor ezt bevezetjük, akkor önök az Alkotmánybíróságra mennek ezt megtámadni. Önök tulajdonképpen segíteni akarnak a nőknek vagy ártani akarnak a nőknek? Oda nézzen képviselő úr, emlékeim szerint ők nyújtották be az Alkotmánybírósághoz, de szerintem több beadvány is érkezett. Miért nem szavazták meg azt, amikor a nőknek pontosan a hátrányosabb jövedelmi helyzetük miatt akartunk segítséget nyújtani, és miért támadták meg az Alkotmánybíróságon, és miért kritizálják azóta is?

Hogyan változott a nők foglalkoztatottsága az Európai Unióban, az EU 27-ekben 2010 és 2021 között? 60,7 százalékról 67,7 százalékra emelkedett. Persze lehet, hogy Z. Kárpát Dániel szerint ez a statisztika is csak hazudik, de azért valamiféle tendenciát mutat arról, hogy az Európai Unióban is emelkedett 7 százalékos mértékben. A V4-ekben is emelkedett, de Magyarországon még ennél is nagyobb mértékben emelkedett. Nálunk 59 százalék volt a nők foglalkoztatottsági szintje, és ez 73,5 százalékra tudott emelkedni. Hála istennek, mert végre van több munkahely Magyarországon, és ezáltal kevesebb nő van kitéve annak, hogy anyagilag kiszolgáltatott legyen, akár idősebb korában is azáltal, hogy kisebb a nyugdíja, mert sok mindent hozhat az élet, és ha önmagára van hagyatva valaki idősebb korában és nem tudják mások segíteni, akkor fontos, hogy a nőknél a foglalkoztatottság jóval magasabb. Rekordot döntöttünk! Egy baloldali kormány sem tudta elérni azt, hogy a nőknek ilyen anyagi biztonságot tudjon kínálni, hogy számukra ezt a foglalkoztatottsági szintet hozza, tisztelt képviselőtársaim. A szavak szintjén itt nagyon bátrak önök, csak az eredményekben és a tettekben vannak nagyon messze.

Bizonyos felszólalások sorrendjében haladok, elnézést, ha kronológiailag eltérek.

A baloldal részéről hangzott el az, hogy jó-e vagy rossz-e a határvadászok felállítása. 2008. január 1-jén szüntették meg a határőrséget, ami nem a mi kormányzásunk idejére esik, hanem arra, amikor a baloldal volt kormányon, úgyhogy ezen talán önök gondolkozzanak el.

Törvényi garanciákat hiányolt a Nemzeti Védelmi Szolgálat ügyében és más ügyekben Arató Gergely DK-s képviselőtársunk, miközben most arról a törvényről szavazunk, amely beépíti a törvényi garanciákat ezen hatóságok minden tevékenysége során. Kérdezte, hogy hol vannak a garanciák. Nos, abban a javaslatban, amiről most beszélünk.

Ő is elmondta azt, amit nagyjából mindenki szinte kötelezően elmondott, hogy az állam kivonul a szociális ellátásból. Elég sok számot idéztem önöknek. Önök 12 éve azt mondják, hogy az állam kivonul, 12 éve azt mondják, hogy az állam ezen spórol, 12 éve azt mondják, hogy csökken az erre fordított összeg. Önöket 12 év költségvetési törvényei cáfolnak, az azokban szereplő milliárdok, tízmilliárdok, összességében 110 milliárd forintnyi többlet. Önök beszélnek

szolidaritásról, és mondják azt, hogy miért nem magasabb a szolidaritás szintje - akik a vízidíj bevezetésével fejezték ki a szociális együttérzésüket, a kórházi napidíj bevezetésével fejezték ki a szociális együttérzésüket, a tandíj bevezetésével fejezték ki a szociális együttérzésüket?

Önök sokszor hozták azt a példát, hogy ma egy kistélepülési diáknak van-e esélye eljutni az egyetemre. A tandíjat minden baloldali kormány bevezette Magyarországon. A Horn-kormány alatt is bevezették és az azt követő Fidesz-kormány törölte el, s utána a Medgyessy-Gyurcsány-kormányok és Bajnaiék is bevezették, és azt is a Fidesz törölte el egy népszavazás segítségével. Magyarországon minden baloldali kormány tandíjat vezetett be, és a Fidesznek egyszer kormányon, egyszer pedig az emberek segítségével, egy népszavazás politikai erejével - mert mi már akkor is hittünk az emberek támogatásában, s önök akkor is azt mondták, hogy ennek nincs is közjogi ereje, meg nem vett elég ember részt rajta, s a többi - sikerült elérnie, hogy eltöröljék a tandíjat. Önök beszélnek esélyteremtésről, amikor önök tandíjbajnokok, vízidíjbajnokok meg kórházipidíj-bajnokok? Gyurcsány nem egész egy éve, idén tavasszal itt szónokolt a parlamentben, és arról beszélt, hogy újra bevezetné a vízidíjat, mert az egy igazi reform. S önök beszélnek szolidaritásról és a szegény emberek segítéséről? A tevékenységük nem ezt mutatja, sőt a mondataik sem. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

(17.50)

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Most kétperces hozzászólások következnek. Elsőként megadom a szót a Jobbik képviselőcsoportjából Ander Balázs képviselő úrnak. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Az előbb itt történelmi példákon keresztül hallhattuk azt, hogy a veszélyes munkakörök kapcsán milyen fontos az állami szociális gondoskodás megléte. Éppen ezért elfogadhatatlan egyébként az előttünk fekvő törvényjavaslatnak a szellemisége a Jobbik számára.

Kimutatták már egyébként önök kormánypárti oldalról a foguk fehéjét akkor, amikor, mondjuk, a rabszolgatörvényt tárgyaltuk itt a nemzet templomában, de még korábban is Orbán Viktor, amikor Rijádban arab befektetőket úgy kívánt az országba csalni, hogy azzal reklámozta az országunkat, hogy itt a minőséghez képest milyen olcsó a munkaerő és mennyire rugalmas a munka törvénykönyve. Hát, hogyha ez nem neoliberális recept, akkor nem tudom egyébként, hogy micsoda.

Aztán, éppen ezért, ennek filozófiája alapján, gyakorlatilag stratégiai partnerséget ajánlottak a multinacionális cégeknek, és stratégiai cselédséget kényszerítettek a magyar dolgozókra. Azt is mondhatjuk,

hogy ha hazánk kitétségét nézzük, akkor egyfajta multicég-gyarmattá változtatták Magyarországot, mellette persze a saját oligarcháik tartományává is.

Igen, bizony, ez a neoliberális recept, bárhogya is nézi és somolyog, kedves államtitkár úr. Ez a recept arról szól, hogy hét bőrt le kell nyúzni a magyar munkavállalóról, aztán, hogyha már nem lehet többé hasznosítani, akkor el kell dobni, mint egy papírnyugtot, és hogyha megbetegszik vagy hogyha baleset éri, akkor bizony abból, hát, úgy keveredik ki, ahogy éppen a családja tud rajta segíteni, de az állam az előttünk fekvő törvényjavaslat alapján bizony visszalép az ötödik helyre. Egyébként azokkal bánnak így, akik Európában az egyik legtöbbet dolgozzák, 1800 órát évente; ez 400 órával több, mint mondjuk, egy átlag német munkásnak a ledolgozott éves munkamenysége. A minőség ehhez képest egyébként nagyon jó, és akkor jöjjön egy kis statisztika, gyorsan kigyűjtöttem: 2012-ben 17 ezer munkahelyi baleset történt; '19-re ez 41 százalékkal nőtt, 24 ezerre. Aztán közbejött a Covid, ott volt egy kis visszaesés, de a tavalyi esztendőben már 21 600-on állt, tehát a bázisévhez képest plusz 27 százalék, államtitkár úr. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret lejártát.)*

A munkavédelmi hatóságok több mint ezer ellenőrzést lefolytattak, 87 százalékos volt a szabálytalansági arány, és ilyen körülmények között akarják önök áterőszakolni ezt a törvényt. Köszönöm. *(Rétvári Bence: Szerintetek felszámoltuk a munkaügyi hatóságot... Ti mondtátok, hogy nincs már munkaügyi hatóság... - Ander Balázs közbeszól.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak 2 perces hozzászólásra jelentkezett Kanász-Nagy Máté képviselő úr, az LMP-képviselőcsoportból. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Rétvári államtitkár úrra reagálnék. Ferge Zsuzsára jó hivatkozni, mert én frissebb idézeteket és kijelentéseket hoztam Ferge Zsuzsától. Például 2021-ben arra a kérdésre, hogy: „Lemondott a kormány a szegényekről?”, azt mondja: „Azt hiszem, igen. Hiányzik az emberi méltóság tisztelete is” - mármint a kormány részéről. Szegénység és emberi méltóság: eléggé összekapcsolódó fogalmak.

Van frissebb is, 2022-ből: „A Fidesz számára a szegénység nem fontos kérdés. A már eddig is szegényes szegénységnyhító eszközrendszer tovább rontja.” *(Rétvári Bence: Akkor már igaza volt 2008-ban is? Kérje ki magának a DK... - Az elnök csenget.)* Én azt gondolom, hogy Ferge Zsuzsának mindig igaza van.

Amikor Rétvári államtitkár úr szívmokat hoz, akkor a KSH tud segíteni, egyébként Ferge Zsuzsa mellett. Ha megnézzük az összes bentlakásos intézményben ellátottak számát, ez 2010-ben 88 228 fő volt, 2019-ben - ez a legfrissebb adat - 89 904, tehát alig nőtt, nem a férőhely, hanem akiket ellátnak. *(Rétvári Bence: Azt mondtátok, hogy csökkent...*

Magadat cáfolod!) Tehát azt gondolom, hogy egy évtizedes távlatban gyakorlatilag ugyanannyi bentlakásos intézményben ellátott személy van, mint 2010-ben. Erre kevésbé lehet büszkének lenni, már csak azért is, mert az igények és a szociális szükségletek, pláne egy ilyen válság idején, eléggé megnőnek. Hányan állnak sorba, hányan várnak idősotthoni ellátásra?

Úgy látom, államtitkár úrnak van egy kicsi vitája miniszterelnök úrral itt az adóék kapcsán. Miniszterelnök úr 2022. február 20-án azt mondta az Iparkamara gazdasági évadnyitóján: „Van olyan csoport, ez a gyerek nélküli, átlagbérrel rendelkezők adóéke, amelynek magasabb az adóéke, mint az uniós átlag.” Tehát ezt nem én mondtam, ezt a miniszterelnök úr mondja. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret lejártát.)* Itt az adóék magasabb. Vannak egyéb számaim is, csak lejárt az idő. Köszönöm. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok padsoraiban. - Rétvári Bence: A fiatalokra mondtad az előbb... Pontosan idézd!)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kettőperces válasza jelentkezett a kormány képviselőjében Rétvári Bence miniszterhelyettes, államtitkár úr. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót. Én csak köszönetet szeretnék mondani Kanász-Nagy Máténak, először is, hogy megerősítette azt, hogy 2010 előtt, 2008-ban itt valóban egy olyan politika zajlott, amely szociálisan teljesen érzéketlen volt egy válságos időben.

Köszönöm, hogy elismerte a szövetségeseiről, hogy akkor, amikor igazából szükség lett volna arra, hogy segítsenek az embereknek, akkor nem segítettek, Ferge Zsuzsa szavaival egyetértve, és köszönöm, hogy azt is megerősítette, hogy nőttek a kapacitások. Ez azért fontos, mert az elmúlt órákban az ön frakciótársai és képviselőtársai a baloldalon folyamatosan arról beszéltek, hogy csökkentek a kapacitások az állami ellátásban, ön pedig felállt, és elmondta - köszönöm szépen, hogy elmondta -, hogy nőttek a kapacitások. Képviselő úr, köszönöm szépen a hozzászólását. Remélem, még sok minden másban is meg tudja erősíteni majd a kormány által elmondottakat. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Kanász-Nagy Máté képviselő úrnak nem tudok szót adni, mert egy körben csak egy kétperces hozzászólásra van lehetőség az adott frakcióból.

Viszont most a kormány képviselőjének kérésére, hogy tudja a szorító szükségletet is oldani, és más hasonló cselekedetek bűvöletét is végre tudja hajtani, 15 perces szünetet rendelék el.

(Szünet: 17.55 – 18.10)

Elnök: dr. Oláh Lajos

Jegyzők: Mihálffy Béla és Berki Sándor)

ELNÖK: Jó estét kívánok mindenkinek! Folytatjuk a munkát. Megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd képviselőjének. Parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen. Kicsit sajnálom, hogy Rétvári úr nem ért vissza, de abszolút meg tudom érteni, viszont ettől függetlenül mégiscsak kell hogy reagáljak rá.

ELNÖK: Bocsánat, képviselő úr, nagy hibát követtem el. A kormány képviselőit megvárjuk. Megtenné, hogy vár egy percet *(Jámbor András Imre: Igen, igen!)*, míg bejön a kormány képviselője? Köszönöm. Addig technikai szünet, míg megérkezik a kormány képviselője. *(Dr. Fónagy János: Jelentem, itt vagyok!)* Mehet? *(Dr. Fónagy János: Mehet!)* Akkor megoldódott ez a probléma. Köszönöm, államtitkár úr. Parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Kilencedik órája vagyunk itt. Nekünk az az egyszerű kérésünk, hogy arra a két kérdésre válaszoljon a kormánypárt vagy a kormány bármely képviselője, hogy mi szükség van erre a szociális törvényt módosító javaslatra, amely hierarchiába rendezi a különböző felelőségeket a bajbajutottak segítésében; illetve arra, hogy miért van szükség az öregségnyugdíj-minimum, illetve a szociális vetítési alap szétválasztására, és hogy ez azt jelenti-e, hogy nőni fog az öregségnyugdíj-minimum, vagy azt jelenti, hogy a szociális vetítési alapot olyan mértékben fogják megállapítani, amitől az a 18 ellátás, ami hozzá van kötve, szintén nőni fog. Sajnos, 30 perc alatt nem tudott Rétvári államtitkár úr erre válaszolni, pedig lezárhattuk volna ezt a vitát.

Ellenben Rétvári úr elmondta, hogy a teremben ülők milyen dolgokat csináltak a 2010 előtti kormányzásuk idején. Most már kicsit kevesebben vagyunk mi, ellenzéki képviselők, de az a szomorú hírem, hogy egyikünk sem volt nemhogy kormánytag, de még egyetlen párt tagja sem 2010 előtt. Talán lehet, hogy Ander Balázs már volt a Jobbik tagja *(Ander Balázs: Voltam, igen!)*, de a 2010 előtti Jobbik talán nem tekinthető a 2010 előtti kormánypártnak. Úgyhogy szerintem kicsit fura, hogy ezeket a kérdéseket Rétvári Bence számonkéri rajtunk.

Persze lehet nyomni ezt a „2010 előtt mi volt” dolgot, de igazából a kérdés az lenne, hogy mi történik most ebben a törvényjavaslatban, ebben a módosításban. Nagyon örültem, hogy Ferge Zsuzsa neve feljött, mert én is mindjárt idézni fogok tőle. Az én baloldaliságom egyébként oda is köthető, hogy 2008 környékén mit mondott az „Út a munkába” programról Ferge Zsuzsanna és Tamás Gáspár Miklós a Népszabadságban. Ezt biztos most is megtennék, ha lenne még Népszabadság, és önök nem zárták volna azt be. *(Nacsa Lőrinc: Azt is mi zártuk be?)* De sajnos ezt ott nem lehet megtenni.

Térjünk át Ferge Zsuzsára! Szerintem nagyon tetszeni fognak az idézetek, amelyeket hoztam, hiszen ezek mind a 2010 előtti kormányzást érintik.

Mégiscsak szociális törvénykezésről beszélünk, arról, hogy a rendszerváltás óta hogyan változott ez a dolog, ez az, ami megalapozza talán ezt a vitát. Úgyhogy a „Szociális törvénykezés a rendszerváltás óta” című Ferge Zsuzsa-tanulmányból gondoltam, hogy releváns részeket idehozok, hogy megalapozzuk ezt a vitát. „A rendszerváltás idejére már világszerte felerősödtek a neoliberális és neokonzervatív tendenciák.” Egyébként nagyon szép ez az egyszerre neoliberális és neokonzervatív. Szerintem kicsit hibásan hívjuk a Fidesz politikáját neoliberálisnak, a neokonzervatív ennél sokkal jobban leíró. Az, hogy az állam szerepe hogyan alakul ebben a rendszerben, ez az, ami ezt megkülönbözteti alapvetően.

„A globalizálódó tőkés gazdaság régi-új értékeket és ideológiát kényszerít gyakorlatilag az egész világra. E győzelmet sokan ünneplik, egyre többen félelmesnek látják. Az új paradigma maximálisan tágítja a piac és csökkenteni igyekszik az állam szerepét.” Hopp! „Liberalizmusa voltaképp nemcsak az egyének, hanem a civil társadalom szabadságának is kedvezne. Ám a polgárok lehetőségei korlátozottak a nemzetközi piaci erőkkel szemben, s ezért sokan elég pesszimistán ítélik meg a többség jövőbeni esélyeit. Magyarországon az új ideológia több okból könnyebben hódított teret, mint azokban a nyugat-európai országokban, amelyeknek jó tapasztalataik voltak a 'régi' szocialista vagy szociáldemokrata politikákkal. Magyarország az eladósodottsága és a szegénysége okán kiszolgáltatottabb volt a nemzetközi gazdasági szervezeteknek azoknál. A szociálpolitika rendszerváltás utáni reformjának szükségessége éppoly evidens volt, mint a politikáé és a gazdaságé. Ugyanakkor - amint ezt már sokszor leírtam - az alapjait tekintve sokkal közelebb volt a nyugati modellekhez, mint a gazdaság vagy a politika. Legalábbis nem azok teljes tagadása jellemezte, s volt némi történelmi és politikai legitimitása. Éppen ezért egy kevésbé pusztító reform is elégséges lett volna ahhoz, hogy összhangba kerüljön az új, demokratikus politikai rendszerrel és a piacgazdasággal. Mellesleg: szándékosan nem használom a ma rituálisan alkalmazott fordulatot arról, hogy a szociálpolitikának 'piackonformnak' kell lennie. A szociálpolitikának a demokrácia szabályai szerint, de a saját logikáját és racionalitását követve együtt kell működnie a piaccal, olykor kiegészítve, olykor helyettesítve, olykor korlátozva azt.” Ezt azért elég erőteljesen lehet az individuummal egyeztetni, tehát azzal, hogy az öngondoskodás milyen mértékben kell hogy áthassa a szociálpolitika működését. Tehát ahogy itt Ferge Zsuzsa a piacról beszél, szerintem az egyenértékű alapvetően az individuum/közösség vonalon elfoglalt mai kérdéseinkkel.

„Ám piackonformitáson gyakorta azt értik, hogy a piac szabályainak a szociálpolitikai rendszereken belül kell érvényesülniük. Ez azonban számomra belső ellentmondásnak tűnik, illetve megszünteti a szociálpolitika létjogosultságát.” Ez is szerintem elég erős üzenet a mai törvénytervezetchez. „Egyben azt a paradoxont is jelzi, hogy mennyire 'illiberális' lehet a neoliberalizmus, amikor ugyanis nem tolerál a

piacétól eltérő racionalitásokat.” Ez pedig szerintem egy nagyon jó kép a munka versus nem munka kérdéshez, a munkaalapú társadalom kérdéséhez. „A szociálpolitika reformja valóban vontatottan kezdődött. Tudatosan vagy sem, de az első kormány nem merte vállalni a rendszerváltás egyéb megterhelései mellett az állam szociális kötelezettségvállalásának radikális megkurtítását. A második kormány azonban 1995 után vállalta e feladatot - itt tessék figyelni -, annak ellenére, hogy ennek ellentmondó programmal vagy inkább képzetekkel nyerte el a választók szavazatait. 1995-ben az 'államháztartási reform' mezében indult el a szociálpolitikai ellátórendszerek radikális átalakítása. A változások egy része - azok, amelyek elsőrenden a politikai szabadsághoz és bizonyos európai értékek megjelenéséhez kapcsolódnak - kedvező fordulatot jelentenek. Az én megítélésem szerint az inkább kedvező tendenciák közé tartozik az igazgatás decentralizálása és demokratizálása; a szociálpolitika szereplőinek pluralizálódása, a civil, nonprofit szerveződések szaporodása; az emberi, kisebbségi, gyermeki jogok erősödése vagy legalábbis tematizálódása; néhány 'ellenhatalom' vagy hatalmi kontroll megjelenése ebben a mezőben is - ombudsman, civil érdekvédelmi szerveződések; a szociális szolgálatok bővülése, szakszerűbb és egyben humánusabb jellege.” Tehát itt látjuk, hogy a pluralizmus nem azt jelenti, hogy az állam kivonul, hanem azt, hogy az állam működése mellett jönnek be egyéb szereplők.

„Sokkal több a fenntartásom azokkal a strukturális átalakításokkal szemben, amelyek inkább a gazdasági átrendeződésekhez, az állam újraleosztó szerepének szándékolt korlátozásához kapcsolódnak.” Ez elég pontos itt. „Ezeket a változásokat kifejezetten a 'kisebb állam' eszméje irányítja. A probléma az, hogy ez az eszme nem végiggondolt. Újabban Magyarországon is egyre többen foglalkoztak az a kérdés, hogy mi is egy civilizált piacgazdaságban az állam dolga. Magam ezt a kérdést történelmileg igyekeztem vizsgálni, s azt a következtetést vontam le, hogy azok az okok, amelyek a 19. századtól Európában kikényszerítettek állami beavatkozásokat, mint a társadalom sűrűsödése, vagy a szegénység veszélyeztető jellege, nem változtak, sőt erősödtek. A körülmények előbb az állam katonai, rendőri és igazgatási funkcióit növelték. Utóbb - 150 év, de főleg a második világháború óta - mind nagyobb súlyt kaptak a 'civilizáló' és a jóléti funkciók. Ezek a 'normális' társadalmi együttélést, a piaci tranzakciók biztonságát, a társadalmi leszakadás és kizárás korlátozását igyekeztek szolgálni. Úgy tűnik, hogy az állam ma főként e két utóbbi feladatkörből, a társadalmat összetartó civilizatorikus és jóléti funkciókból igyekszik kivonulni.

Az utóbbi tézis vagy inkább hipotézis vizsgálata e tanulmány következő részében térek vissza. Az alábbiakban - ami tehát egy hosszabb tanulmány első része - csak leírom néhány szociálpolitikai szabályozás történetét, motivációit, vélhető vagy látható következményeit. Az áttekintés elsősorban a jövedelmi programokra szorítkozik. Nem érintem

a fontos keretfeltételeket, amelyenek a tulajdonviszonyok, az infláció és a munkaerőpiaci változások hatása, az ártámogatások leépítése, az adórendszer többszörös módosulása, a vállalati szociálpolitika radikális leépülése, majd átalakulása. Az egészségügygel, oktatással, lakáspolitikával a szükségesnél kevésbé foglalkozom, mert számos ilyen témájú magas színvonalú újabb elemzés rendelkezésre áll.”

(18.20)

Azóta már talán kevésbé állnak ilyenek rendelkezésre. A kérdések egy részére az itt bekövetkezett változások hatására a tanulmány második részében fog majd visszatérni Ferge Zsuzsa, de ezt a részt most kihagynám, mert annyira nem kapcsolódik ide.

„A jövedelemprogramokra vonatkozó intézkedéseknek is csak...” - igen, ez még mindig az, hogy mit nem érint. Egy pillanat, és lapozok. Tehát: „A pénzügyi jóléti ellátások strukturális átalakítása. Az univerzális ellátásokkal kapcsolatban az egyetlen vezérlő szempont, hogy ezen ellátásokat a minimálisra kell visszahozni, s ha lehet, a megszüntetésükre kell törekedni. Az univerzális ellátások elleni alapvető érv ezek magas költsége, az, hogy annak is adnak, aki erre 'nincs rászorulva'. Magyarországon a rendszerváltás előtt a szó szoros értelmében vett, azaz állampolgári jogon, más, külön feltétel nélkül igénybe vehető ellátás csak az egészségügyi ellátás volt. 1975-től, a szó tág értelmében pedig az ártámogatások. A rendszerváltás után ez a kör először bővült: 1990 tavaszán, még az előző kormány döntése nyomán, törvényileg szabályozott állampolgári jog lett a családi pótlék.

Megjegyzendő, hogy ekkor forráscserre történt a költségvetés és a társadalombiztosítási alap között: ezzel indult el a társadalombiztosítás 'profilizálása'. 1992-ben a konzervatív kormány natalista törekvése nyomán törvény vezette be az ugyancsak univerzális várandóssági pótlékot.

Az univerzalitás visszavonása is 1992-ben kezdődött. Az egészségügyi ellátás 1992-ben állami szolgálatból kötelező biztosítássá alakult. Az ártámogatások fokozatosan leépültek, mára minimálisra csökkentek. A családi pótlék univerzális jellegét először az első kormány vonta vissza a 25/1994. számú kormányrendelettel, amely a korábban törvényileg meghatározott univerzális emelést jövedelmi szinthez kötött, egyszeri kiegészítéssé tette. A következő lépést a Bokros-csomag jelentette, amely a három- és többgyermekesek kivételével az ellátást jövedelmi és vagyoni határhoz kötötte. A május 30-án elfogadott törvény július 1-jétől lépett volna hatályba. Részben a szokatlanul rövid átállási idő, részben egyéb alkotmányossági kifogások miatt a törvény számos rendelkezését az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezte.”

Ez sajnos ma nem történhet meg, hiszen az az Alkotmánybíróság, aminek vizsgálnia kéne ezeket a törvényeket, nem fogja megtenni, és látjuk azt az elmúlt egy évben is, de az elmúlt 12-ben is, hogy a szűkös határidő, illetve a társadalmi egyeztetés hiánya kevésbé

vezet ahhoz, hogy mondjuk, egy törvényt az Alkotmánybíróság elkaszáljon, vagy a törvényhozó azt gondolja, hogy esetleg társadalmi egyeztetésre lenne szükség, vagy arra, hogy ne szűkös határidővel hozzuk ezeket a törvényeket.

„Az univerzális szociális ellátások köre ezzel minimálisra szorult vissza. Fennmaradt elemei a három- és többgyermekesek családi pótléka, a vakok járadéka és az anyasági támogatás volt. Az egészségügyi ellátásban azon elemek maradtak meg univerzálisként, amelyek a terhesgondozásra, a gyermekek ellátására és bizonyos, a közösség egészét veszélyeztető problémákra - például védőoltás, járványügy - vonatkoznak.”

Mi volt a társadalombiztosítási ellátásokkal? „A társadalombiztosítási ellátásoknál a következő főbb tendenciák érvényesültek. Egyrészt lépések a rendszer demokratizálásának irányába a rendszerváltás után; új szükségletre válaszoló ellátás bevezetése; a biztosítási rendszer profiltisztítása, ami költségvetési finanszírozásúvá teszi a biztosítástól idegennek tekintett ellátásokat - minthogy ezek nem válhatnak állampolgári joggá, a segélyezési rendszerbe kerülnek át vagy kikerülnek az állami felelősség köréből -; az ellátások színvonalának csökkentése, hozzájutási feltételek módosítása, többnyire szigorítása; a társadalombiztosítás strukturális gyengítése a magánbiztosítás erőteljes ösztönzésével. A társadalombiztosítási rendszer demokratizálását szolgálta az 1992-es Nyugdíjbiztosítási és Egészségbiztosítási Alapról szóló törvényben, ennek szétválasztásával, valamint a két önkormányzat létrehozásával...” - itt van egy kis hiány a szövegben.

De mindjárt véget is ér a 15 perc, úgyhogy inkább összefoglalnám azt, amit ebből tanulságként levonhatunk. Nyilvánvalóan a rendszerváltás utáni magyar politikában is voltak olyan pillanatok, amikor szűkült az állami támogatások rendszere. Itt nem is az a probléma, hogy egy ideológiai vitánk van azért alapvetően, hogy mi lenne az állam feladata. Az a probléma, hogy ez az ideológiai vita és az önkormányzat döntése egy olyan pillanatban születik meg, amikor - ahogy azt már korábban elmondtuk a vitában - egymillió háztartás van veszélyeztetve. Egy olyan pillanatban, amikor egy világgazdasági válság közepén vagyunk. Ebben a pillanatban olyan döntéseket hozni, ami az állami szerepvállalást csökkenti, és ami az emberekre terheli egyébként a válság költségeit azzal, hogy azt mondja, hogy ők fizessék meg ebben a helyzetben lényegében a saját megmentésüket, vagy a közösség más tagjainak megmentését, mondjuk, a karitatív szervezeteken keresztül, az nyilvánvalóan egy hibás gondolat.

Nyilvánvalóan egy ilyen helyzetben nem ebbe az irányba kéne menni, és ez nem baloldaliság vagy jobboldaliság kérdése, nem liberalizmus vagy konzervativizmus kérdése, nem zöldpolitika kérdése, hanem az egyszerű józan paraszti ész kérdése. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Ungár Péternek, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Az első dolog, amire szeretnék reagálni a korábban elmondottakról, az az, amit a „gondoskodáspolitiká” szó kapcsán mondott. Ez a gondoskodáspolitiká mint szó, ennek van egy nagyon szép magyar elméleti hagyománya. Ugyanakkor pont azzal a gondolattal ellentétes szerintem a gondoskodás mint munka fogalma, amit ön meg Nacsa képviselő úr megfogalmazott.

Folyamatosan arról beszéltek, hogy mennyire fontos a munkaalapú társadalom, és ebben persze az a kérdés fölmerül, hogy amikor arról beszélnek, hogy fontos a munkaalapú társadalom, akkor mi számít munkának. Ugyanis az is munkának számít, ha például valaki a demenciával élő rokonát otthon gondozza. Ez is egy munkavégzés, csak a társadalom ezt nem itéli meg... (*Rétvári Bence: Nem szavaztatók meg!*) Nem igaz, hogy nem szavaztuk meg - akkor most visszatértünk, úgy látszik, erre a párbeszédés formára -, ugyanis önök a gyermekek otthongondozási díjával kapcsolatos módosítást adták be. Az ápolási díj 68 ezer forint jelenleg, ha valaki, mondjuk, a demens házastársát gondozza otthon. Nem hiszem, hogy erre ön büszke tud lenni. Tehát a helyzet az, hogy ez ugyanúgy egy munka, egy munka, amiért nem fizetjük ki a teljes bért, és hiába beszél ezért a munkaalapú társadalomról, hiszen ez egyben egy diszkrepanciát mutat, mert ez egy olyan munkavégzés, amit önök nem ismernek el munkaként.

A szociális szektorban dolgozók szintén munkát végeznek. Bemennek a munkahelyükre, ahol munkát végeznek 12 órás műszakokban, és azzal, hogy 12 órás műszakokban munkát végeznek, az egy olyan dolog, ami ugyanakkor nincs annyira megbecsülve, mint mondjuk, egy más típusú munka, ahol pedig sokkal kevesebbet dolgoznak, és sokkal többet keresnek. Tehát itt szintén van egy ilyen jellegű diszkrepancia.

Amúgy beszélt arról, hogy a nők meg a férfiak között ez hogy oszlik meg. Az otthongondozásban részt vevőknek több mint 85 százaléka nő, általában nők gondoznak vagy nőket, vagy férfiakat, a szociális szektorban dolgozók általában nagyon nagy részt nők, és ez azt mutatja, hogy az úgynevezett elnőiesedett szakmákban alacsonyabbak a bérek, mint azokban, amiben a többség a férfiakat jelenti. Amúgy nemrég volt egy elég konzervatív embernek egy tanulmánya arról, hogy míg a Horthy-korszakban a pedagógusok nagy többsége férfi volt, akkor az társadalmilag egy sokkal jobb keresetet is jelentett, mint amióta ez egy úgynevezett szintén elnőiesedett szakma lett, és a pedagógusoknak sokkal inkább... (*Közbeszólás a Fidesz soraiból.*) Kevesebb volt a középiskola, igen, de milyen érdekes az, hogy ahhoz ez elit pozícióból... (*Közbeszólások a Fidesz soraiból.*) De most már nemcsak, hogy párbeszédés, hanem egy ilyen multi párbeszédés műfajjává alakult ez. (*Dr. Keresztes László Lóránt: Elinult a vita.*) Így van, elindult a vita.

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Remek lehetőség van még, előttünk az éjszaka, hogy mindenki a

saját idejéből alakítsa ki ezt a párbeszédet. Engedjük meg, képviselő úrnak, hogy befejezze a hozzászólását! Köszönöm szépen.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen. Ezek nagyon érdekes kérdések, de azt mutatják, hogy jelenleg nagyon sok dolgunk van azokban a szakmákban, a bérek rendezésével, illetve az egyéb munkajövedelmek rendezésével, amik jelentős részét nők végzik, és ennek van köze ahhoz, hogy ezek az úgynevezett elnőiesedett szakmák. Amikor arról beszélünk, hogy van-e Magyarországon a nemek között bérszakadék, azt nem úgy kell értelmezni, ahogy a nyugat-európai statisztikák értelmezik, hogy az egy adott betöltött pozícióban dolgozó férfiak meg nők ugyanannyit keresnek-e, hanem, hogy alapvetően megvan-e szektorálisan, és egyértelműen megvan szektorálisan.

Amúgy államtitkár úrnak van egy adata, amit soha nem szokott elmondani. Ha megnézzük, hogy 2010-ben a nemzetgazdasági átlagbérek hány százaléka volt a szociális átlagbér, az 72 százalék volt, ez 2020-ra 40 százalék alatt lett. Itt mutatja, hogy a szociális szektor bérei milyen jelentősen szakadtak le a nemzetgazdasági átlagbértől. És van még egy statisztika, amit nem szokott mondani, ez pedig a betöltetlen álláshelyek száma, ami most már a saját adataik szerint is minden évben legalább 1,2-szeresen nő, és még van statisztika, amit államtitkár úr nem szokott például megnézni, azt, hogy milyen arányban vannak visszautasítások az ápolási díj rendszerében, ahhoz képest, ahogy voltak korábban... (*Rétvári Bence: Kiadtuk közadatban.*) Nekem, igen.

(18.30)

Tehát visszatérve: én tudom, hogy ezt kiadták, de nem tudom, hogy ez mire válasz. Arra, hogy megnőtt, nem válasz az, hogy önök kiadták ezt az adatot. Ezt persze onnan tudom, hogy önök kiadták, de attól még megnőtt a visszautasítások száma.

A másik azért érdekes, mert még Czibere államtitkár úr alatt mondta Czibere államtitkár úr azt (*Rétvári Bence: Mikor máskor? - Derültség.*), hogy az ápolási díj abból a szempontból nagyon jó minőségű segélyezés, hogy nagyon kicsi arányban jut olyanokhoz, akik visszaélnék vele. Tehát van egy ilyen, még amikor volt, az EMMI-háttérintézmények néztek ilyeneket, hogy milyen arányban hasznosulnak a segélyek, és milyen arányban kerül rosszul felhasználásra, és ebben a sorrendben az ápolási díj kimagaslóan a jó irányba tartozott. Tehát ez mutatja, hogy megemelni az ápolási díjat önmagában nem lenne ilyen szempontból rossz intézkedés, de ha nem 68 ezerre emelnék meg, hanem megemelnék (*Rétvári Bence: Meg kellett volna csak szavazni!*), mondjuk, azt is a minimálbér szintjére, akkor az hasznosulna.

Államtitkár úr, ezt el fogja tudni nekem mondani. (*Rétvári Bence: Fogom is!*) Ugyanúgy én is türelemmel hallgattam végig (*Rétvári Bence: Ez igaz! Elnézést!*), hogy amikor én éppen az első Pink-lemezemet

vásároltam, és 17 éves voltam, akkor mit csinált a Bajnai- meg a Gyurcsány-kormány. Azt gondolom, ön is türelemmel ezt végig tudja hallgatni. *(Nacsa Lőrinc: Medgyessy volt akkor!)* Akkor én más típusú lemezeket vásároltam még, de azt hiszem, egyidősek vagyunk valójában, Nacsa képviselő úr.

Még egy másik kérdés, amit szerintem nem jól érintett feltétlenül. Én értem, hogy most Kanász-Nagy Máté elmondta, hogy valamennyivel nőtt a férőhelyszám, és akkor ez igazából azt jelenti, hogy önnek van igaza, de az igényhez képest kell mérni. Hát, tíz év alatt ez az igényhez képest nem jelent valódi növekedést, mert ezt úgy kell mérni, hogy az igénylők milyen arányban jutnak el a megigényelt ágyakhoz, de nem jutnak el. Nézze meg, hogy mennyi az átlagos, mondjuk, várólista megyékre lebontva! Igen, ezt is önök adták ki nekem, hogy megyékre lebontva mennyi az átlagos várólista, de tényleg most azért ne kelljen így nyilvánosan megköszönnöm, hogy kiadnak közadatokat. *(Rétvári Bence: Csak ne diktatúrázz közben!)* Ezt a „diktatúra” szót nem mondtam ki, nem emlékszem a felszólalásomban eddig a „diktatúra” szóra, de ha szeretné, akkor kimondom, hogy tudjon ellenérvelni: diktatúra. *(Csárdi Antal tapsol.)*

Tehát ott tartottam, hogy körülbelül másfél év akkor is, mondjuk, egy megyében a várólista, ha ott amúgy voltak állami idősothtoni fejlesztések. Úgyis átlagban másfél év! Tehát nem lehet azt mondani, hogy jól áll például az állami demenciaspecifikus ellátórendszer, amikor másfél-két évet várnak emberek. Én értem, hogy valójában annyira megnőtt az igény, hogy nehéz ehhez felzárkózni *(Rétvári Bence: Közelítünk!)*, ezt értem, de nem jó az irány, ez a probléma. *(Rétvári Bence: Növekszik!)* Növekszik, de nem növekszik az igény ütemében, amúgy pedig a növekedés nagy része, és itt van a kutya elhantolva, nem az állami rendszerből jön. *(Rétvári Bence: De állami pénzből van!)* Igen, mert az egyház is kap állami pénzt *(Rétvári Bence: Akkor állami pénzből van!)*, de az attól még nem az állami rendszerből jön, hanem az egyházi és egyéb rendszerből jön, és az államnak is van feladata.

És nem igaz, hogy az ember számára mindegy, hogy hol van, állami vagy egyházi intézményben. Van, akiknek joguk van a világnézetileg semleges, mondjuk, oktatáshoz vagy a világnézetileg semleges idősellátáshoz. *(Nacsa Lőrinc: Az mit jelent?)* Világnézetileg semleges? Ez tényleg kérdezz-felelek jellegű!

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Arra kérem önöket nagy-nagy tisztelettel, hogy használják ki azt a remek lehetőséget, hogy negyedórán tudnak majd válaszolni egymásnak. Köszönöm szépen. *(Derült-ség.)*

UNGÁR PÉTER (LMP): Tehát van joguk a világnézetileg semleges ellátásra. Nem állítom azt, hogy az egyházi intézményekbe bárkit, hogy mondjam, nem engednek ateista módon élni egy idősothtonban, csak azt mondom, hogy ez egy állami feladat.

Remélhetőleg nem fogok ennél senkinél személyes galibát okozni, de még az egyházi szeretetszolgálatok vezetői is amúgy panaszkodnak azzal kapcsolatban, hogy megkapnak intézményeket, megkapnak hatalmas épületeket, de nem kapnak semmilyen olyan forrást, amivel, mondjuk, akadálymentesíteni tudják ezeket a régi épületeket, vagy ezeket az épületeket megfelelővé tudják tenni azért, hogy a szociális szektor megfelelő feladatait végre tudják hajtani. Igaz, hogy tudnak 10-15 százalékos bértöbbletet adni, mondjuk, az állami szektorhoz képest, de azért ez sem elegendő. Biztos, államtitkár úr nagyon sok egyházi intézmény fenntartójával beszélt, nem hiszem, hogy bármelyik azt mondta volna, hogy igen jó a szociális szektorban a bérhelyzet, és igen, az a 20 százalék elegendő lett volna. Nem hiszem, hogy akár a nagy törvényi egyházakból, akár egyéb ilyen típusú szervezetből bárki ezt mondta volna.

Végezetül még valami, amit a „Nők 40”-nel, a nyugdíjrendszerrel kapcsolatban mondott. Arról szerintem egyszer majd érdemes lenne beszélni, ha már fontos közügyekről beszélünk Magyarországon, hogy a férfiak miért ilyen kicsi arányban érik meg a nyugdíjhatárt. Persze mindenhol a világon úgy van - abból adódóan, hogy a nők biológiailag tovább élnek, mint a férfiak -, hogy mondjuk, az idősothtonokban több nő van, mint férfi, de az az arány, ami Magyarországon van, és hogy a férfiak milyen korán halnak, az egy súlyos társadalmi probléma. Ez a törvényt konkrétan nem érinti ebben az esetben, de a Horn-kormány megítélése Rétvári Bence szempontjából sem feltétlenül a törvényt érintette a legszűkebb módján, úgyhogy ezt még megengedtem magamnak. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Rétvári Bence államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Valóban, a vitának vannak olyan részei, amikor érzékeljük, hogy lehet vitatkozni, ez nyilván egy olyan szakasz most, ami messze jobb, mint mondjuk, Varga Zoltán képviselő úr, aki feláll, és egy DK-s gyűlés hangulatát idézve nem zavartatja magát a törvényjavaslat egyetlen betűjével sem, hanem csak ami a címéről eszébe jut, annak kapcsán kritizál minket - persze szíve joga. Ha politikus így beszél, hát tegye ezt, csak nyilván arra másként lehet reagálni.

Ugyanakkor még sorba venném a korábbiakat is, és köszönöm, hogy itt azért közelebb jutottunk a valósághoz abban, hogy nőnek a kapacitások Magyarországon, de sok országban szerintem Európában az igények is nagyon nagy mértékben nőnek, és nem arról vitatkozunk már akkor 9 óra után, ez megérte, hogy csökken vagy nő az ellátások kapacitása. Én azért az ellátáskapacitásba azért venném be az egyházi intézményeket is, mert az egyházi intézmények

és a legtöbb civil intézmény is állami normatívából gazdálkodik, abból van az ellátása. Az egyháziak és a civilek mellé teszik azt, ami persze sok állami intézményben is van, hogy tényleg az életüknek egy nagyon fontos része az, hogy misszióként próbálnak segíteni a hozzájuk segítségért fordulókon. Úgyhogy köszönjük mindenkinek, aki ezt megteszi ezen a mai napon is.

Ahogy mondtam, még itt válaszolok a korábbi felszólalásokra is. Még sokkal ezelőtt vetette fel Gy. Németh Erzsébet képviselőtársunk írásban is, szóban is, megválaszoltam neki írásban is - nincs itt most frakciótársa, aki neki tolmácsolni tudja, úgy látom, de se baj, majd leírjuk a következő kérdésére is válaszként. *(Jelzésre:)* Elnök úr, bocsánat! Természetesen tárgyaltunk és tárgyalunk ezekkel a szervezetekkel pontosan azért, hogy nekik is segítséget tudjunk nyújtani, legfőképpen nyilván az ellátottjaiknak, tehát hogy az ellátottak mindenképpen ellátást kapjanak, de nyilván maguknak a szervezeteknek is. Több mindenki jelezte, hogy pontosan milyen nehézségei vannak, és ezekre mi is kalkulációkat végeztünk, pontosan azért, hogy velük is tudjunk egyeztetni.

Nem így volt ez az egyeztetés azért ezelőtt körülbelül kettő esztendővel, de lehet, hogy csak másféllel a Pesti úti idősok otthonánál, amikor ott bizony, nem az, hogy nem volt érdemi segítség vagy kommunikáció, de akkor ott az idősellátásban Budapest főpolgármestere még oda se ment, hogy megnézzék személyesen, mi a helyzet, és azt állították, hogy van orvos, aki tud segíteni az ottani több száz ellátottnak. Mint kiderült, ez sem volt, miközben a járvány veszélye folyamatosan ott volt, és egy idő után sajnos meg is jelent a járvány. Azért ezt az állam számlájára írni, hogy egy főpolgármester nem megy el egy általa fenntartott intézménybe, aki ráadásul azt a képet mutatja magáról, hogy ő mennyire együttérző, gondoskodó, és orvost sem tudnak kiállítani egy ilyen időszakban, ez mutatja, hogy a szavak a baloldalon még mindig erősebbek, mint a tettek, sőt néha ellentétes is az előjelük.

Harangozó képviselő úrnak, Magyar Szocialista Párt, mondom, hogy a korábbiakban a Honvédelmi Bizottságban is beszéltünk a Honvédkórház december 31-éig lezajló szétválasztásáról; nyilván a java része normál közkórházként fog tudni működni, és egy kisebb része lesz az, amelyik a honvédség speciális és szükséges igényeit kielégíti. Akkor, amikor a szomszédunkban háború dúl, semmiképpen sem szabad erről megfeleledkeznünk, hogy mindig lehetnek speciális igények, amelyeknél segítséget kell nyújtani. Magyarország fel is ajánlotta, hogy ukrán sebesülteket ellátunk, erre minden kapacitásunkat rendelkezésre is bocsátjuk, azt hiszem, részben igénybe is vették már. Tehát itt egy kisebbik rész lesz az, amelyik jobban a honvédség rendszerébe tagozódva, a nagyobb része a normál közellátás rendszerébe tagozódva tud működni.

(18.40)

Raadásul, olyan kórház ez, amelyik több városi kórházat is regionális irányító szervként irányít, tehát

itt szerintem időben vagyunk. Most egy törvényt fogadunk el, utána jönnek majd az ezzel kapcsolatos rendeletek, ezekből minden ki fog derülni. Időarányosan szerintem jól állunk jelen pillanatban, ha ezt a törvényjavaslatot elfogadjuk.

Állami szociális ellátás szélessége. Azért azt még önök sem tudták ebben a vitában állítani, és ez fontos - igazából sok mindent mondanak erről a törvényről, ami nincsen benne, de ezt azért, valljuk meg, az elmúlt 12 évben megszoktuk, tehát nincs más érzésünk, mint eddig. Ne legyünk naivak, hogy most azt gondoltuk volna, hogy önök most a törvény szövegét fogják kritizálni, önök minket akarnak kritizálni, és a törvény apropóján mondanak bizonyos dolgokat, amiket rávetítenek erre a törvényre, hogy itt az állam kivonul a szociális ellátásból és hasonlók.

Ezt nem tette korábban sem, az állam biztosítja Magyarországon továbbra is a legszélesebb szociális ellátást, szélesebbet, mint a törvényben felsorolt bárki, tehát nyilván, mint az egyén vagy mint a családi közössége vagy mint a lakóhelye vagy bármilyen karitatív szervezet, egyházi, civil szervezet. A legszélesebbet az állam biztosítja, és mindenki számára biztosítja. Nyilvánvalóan az segíti leginkább kinek-kinek a saját érdekét is, ha ebben a lehető legnagyobb mértékben együttműködik az egyén is az állammal vagy a közszolgáltatókkal és az állam is az egyénnel. Egy ilyen együttműködés tudja kihozni a legtöbbet ebből a helyzetből.

A Momentum mondta, hogy mennyivel jobb Németországban a helyzet, és bárcsak Németországban élnénk, mert ott mennyivel jobb lenne a rezsi, hogy az áram esetében, kilowattóra/eurocentben számolva, hasonlítsuk össze Budapestet és Berlint. Csak azért, mert itt szép mondatokat mondanak, hogy ott sokkal-sokkal jobb és sokkal szélesebb körű a támogatás, és sokkal könnyebb a helyzete mindenkinek: 9,22 eurócent/kilowattóra, ez Budapest, Berlin 54; gáz esetében Budapest 5 eurócent/kilowattóra, Berlin 24. Azt is tudjuk, hogy a rezsitámogatás Magyarországon a legnagyobb mértékű, magasabb, mint Németországban, ahol 20 százalék környékén van, Ausztriában 8 százalék környékén van, Magyarországon jóval 30 százalék fölött van.

Tehát lehet ilyen mondatokat mondani, képviselőtársaim, csak ha a számok mögé nézünk, akkor látjuk, hogy Magyarországon a legszélesebb körű ez a támogatás, és ha van valami, ami leginkább tud segíteni a nehéz helyzetben levőkön, szociálisan rászorulókon, az pontosan a rezsitámogatás. Ez biztosan célba ér, mert ez egy kvázi természetben nyújtott szolgáltatás, mert gázt, villanyt kap érte az illető személy. Ha van valami, ami a nehezebb anyagi körülmények között levőknel nagyobb részt tesz ki a kiadásaikban, az pontosan a rezsi, hiszen valaki minél kevesebbet keres, ezek az alapvető szükségletek annál nagyobb részt képviselnek a saját kiadásiban.

És önök voltak azok, akik 2013 óta folyamatosan támadják a rezsicsökkentést, az ostobaságtól kezdve a „nem piaci”, „össze fog omlani”, „hülyeség” és hasonló

szavakat mondtak, meg még durvábbakat is, de azt most nem idézem. Ezeket mondták, de nem hiszem, hogy van még másik ország itt, Európában, ahol a 2013-ashoz képest csökkentett áron, 25 százalékkal csökkentett áron lehet az átlagfogyasztásig ma is a rezsit fizetni. Nem hiszem, hogy találnak ilyet, tisztelt képviselőtársaim. És önök ezek után a Momentum részéről azt mondják, hogy sokkal jobb, sokkal jobb és szélesebb és nagyobb körű a támogatás Németországban. Nem hinném, hogy Németországban, Berlinben a 2013-as berlini ár alatt 25 százalékkal tudják ezt megkapni, vagy Európa több országában ez jellemző lenne.

A Jobbik részéről elhangzott, hogy milyen jó lenne, ha alacsonyabb lenne az áfa több tekintetben, csak azt tudjuk önöknek elmondani ismételtén, sokszor elhangzott, de ha önök elmondják újra, mi is megválaszoljuk újra, hogy önök viszont nem szavazták meg azokat a javaslatokat, amelyek bizonyos alapvető élelmiszereket 5 százalékos áfakulcsra csökkentettek az elmúlt években. Támadták az áfacskéntést, azt mondták, hogy ezt úgyis csak a kereskedők nyelik le. Ezt mondták önök, és ezt mondta az önök miniszterelnök-jelöltje is, képviselőtársaim, úgyhogy a szavazatuk meg a beszédük - már azt sem lehet mondani, hogy ezt mondják és azt csinálják, mert állandóan változik, hogy éppen mit mondanak.

Mi viszont igyekeztünk akár árstopokkal, rezsiszökkentéssel, alapvetőélelmiszerár-stoppal, benzinárstoppal, barnaszén- és tűzifaprogrammal segíteni abban, hogy a megelőhetési költségeket, a mindennapi költségeket minél inkább leszorítsuk. Azt nemcsak Magyarországon, de még Amerikában is a közgazdászok elismerték, hogy az árstopokkal, az ármaximalizálással sokkal inkább lehet segíteni a rászorulókon, mint áfacskéntéssel, mert nyilván teljesen egyszerűen belátható, hogy ha az áfát csökkentjük, de az ár tovább növekszik, akkor az embereknek többet kell fizetni. Ha viszont árstopot vezetünk be, akkor az ár nem tud növekedni, mert rajta van a sapka. Úgyhogy ezért ez egy sokkal eredményesebb mód tud lenni, de azt is látjuk mindemellett, hogy ettől függetlenül a többi terméknek pedig pontosan a háború és az elhibázott szankciók miatt iszonyatos árnövekedése van, ami az emberek számára sajnos sok nehézséget okoz.

Ezért mondjuk mi azt, ahhoz, hogy ebből a még nagyobb bajt elkerüljük, azonnal arra lenne szükség, hogy egyrészt a háborúban végre tűzszünetről legyen szó, ami magával hozhatja azt, hogy utána a szankciókat visszavonjuk, és egész Európának ezt a nagyon nehéz helyzetét - hiszen önök is tudják és látják, hogy hány német városban tüntettek, hogy milyen demonstrációk vannak Belgiumtól kezdve sok más országban, mert az emberek tényleg félnek attól, hogy meg tudnak-e élni a következő hónapokban. Jó lenne, ha önök is ezen az állásponton lennének, a nemzeti érdeket képviselnék, nem pedig a külföldi szponzorainak és kampánytámogatóiknak az érdekeit.

Az is elhangzott a Párbeszéd részéről, hogy az embereknek nem segítenek állást találni, tisztelt képviselőtársaim. Ismertettem itt, hogy mennyivel magasabb a foglalkoztatottság, közel egymillióval vagy legalább egymillióval több foglalkoztatott van. Ha valamit igyekeztünk megtenni, az pontosan az, hogy mindenkinek legyen munkahelye, egymillió új munkahely. Ezek után azt mondani, hogy nem segítünk állást találni, azt hiszem, ez nem fedi a valóságot, és most nagyon visszafogott voltam.

De ugyanúgy elmondta a Párbeszéd, hogy csökkentek Magyarországon a családtámogatások, arányokat hozott, nem is emlékszem, mennyivel, 40 százalékkal vagy mennyivel csökkentek a családtámogatások. Azért mondjanak egy olyan országot, ahol családi adókedvezmény, családi otthonteremtési programban 10 milliós támogatás, vissza nem térítendő babaváró támogatás, fiataloknak illetékmentesség a CSOK-ból vásárolt lakásra, négygyerekes szülőknek, pontosabban édesanyjának a teljes adómentessége élete végéig, autótársítási támogatás, és még sorolhatnám, mennyi minden van. És erre önök azt mondják, hogy csökkent Magyarországon a családtámogatások mértéke, szerintem nem érdemes ilyen túlzásokba menni az önök részéről, nem akarok különösebben adni tippeket, de szerintem ez már akkora mértékű túlzás, amit az emberek sem hisznek el önöknek.

A Párbeszéd javaslata - bár most senki nincs itt, úgy látom, a Párbeszédből. *(Közbeszólás: Főnt ül a jegyző.)* Főnt van. A Párbeszéd javaslata, ugye, az volt, hogy 50 ezer forintos rezsitámogatás legyen minden családnak havonta. 50 ezer forint, miközben 181 ezer forint az az összeg, amit minden család, aki átlagot fogyaszt, átlagfogyasztása van, megkap. Nyilván, akinek kevesebb az átlagfogyasztáshoz képest, annak a számlája is kisebb, és a támogatási összege is kisebb, de egy átlagfogyasztású család 181 ezer forintot kap, és ezek után az az új javaslata Szabó Timea képviselő asszonynak, hogy 50 ezer forintos rezsitámogatás legyen. Hála istennek, ennek a többszörösét, több mint három és félszeresét is tudjuk átlagfogyasztás esetén a magyar embereknek biztosítani. Persze, ebben a baloldal nekünk nagy segítségünkre az elmúlt években nem volt.

És jó is, hogy befutott Tordai Bence képviselő úr, mert a villalakókról beszélt Szabó Timea képviselőtársa. Lehetséges, hogy rá gondolt, hogy vajon hány villanyórája van a villalakóknak. *(Derűltég a kormánypárti sorokban.)* Még azt nem tette hozzá, hogy az illegálisan vagy építési engedélyt be nem tartva építő villalakók, úgyhogy úgy érzem, ez egy Párbeszéd belüli párbeszéd lehet, hogy a villák lakóiról egymással beszéljenek. Innen folytatom majd - ja, nem, még van időm, bocsánat, még van három percem, akkor most folytatom.

A Mi Hazánk képviselője többször a „kátrányos helyzetű” kifejezéssel élt, ami szerintem azért mégiscsak itt sokak számára bántó lehet. Hadd tegyem ezt én elsőként szóvá! Baloldali képviselőtársaim ezt nem tették meg, úgyhogy helyettük is tiltakoznék ez ellen.

Azt viszont teljes mértékben visszautasítom - itt a koronavírus-veszélyhelyzet, bízunk benne, hogy a járványügyi adatok lehetővé teszik, most ebbe az irányba mennek, hogy december 18-án véget érhesen, és ezután a további cselekvési lehetőségeket biztosítja ez a törvény akár a különböző védekezési eszközöknek, felszereléseknek a mostanihoz hasonló felhasználásával, erre többen céloztak. Ennek a javaslatnak ez a lényege, hogy ahogy most lehet ezekkel gazdálkodni, úgy lehessen a későbbiekben is gazdálkodni. Ebben kérünk egy rugalmasságot a törvénymódosítás révén. De azt az óltásellenes hangot, amit a Mi Hazánk most is megütött, visszautasítom, hiszen egyrészt magyar emberek egészségét, életét tudtuk megmenteni azzal, hogy nemcsak Nyugatról, de Keletről is hoztunk vakcinát, legalább 3-4 ezer embernek biztosan meg tudtuk menteni az életét, és segíteni tudunk gyorsan újraindulni a gazdaság számára, és így tudtuk elérni a 7,1 százalékos gazdasági növekedést is a járvány utáni első évben.

(18.50)

Nagyon veszélyes az, amit a Mi Hazánk tesz. Lehet, hogy azért teszi ezt, hogy politikai karaktere legyen, és lehet, hogy ilyen szempontból sikeresnek tartja, mert a parlamentbe bejutott, de ettől függetlenül ez mégiscsak felelőtlenség. Bár itt is, mint ahogy az LMP-ben, magának a szociálistörvény-módosításnak az irányával kapcsolatban többféle felvetés is érkezett, amelyek tényleg vitaképesek, de most úgy látom, nincs itt képviselő úr, akivel ezt a párbeszédet tovább lehetne folytatni.

Azt pedig szeretném elmondani, hogy a modern technológiát mi a bűnüldözésben is szeretnénk használni. Ezt támadás érte több irányból is, de elsősorban a Mi Hazánk részéről. Itt az arcfelismerő rendszerek és más informatikai rendszerek abban segítenek, hogy a bűncselekmények elkövetőit országon belül meg bizonyos esetekben országok között is minél hamarabb felismerjük, ne tudjanak elbújni álnévvel, más módon, hanem akár arcfelismerő vagy más szoftverek segítségével őket el tudjuk érni.

Abban, hogy egyharmadára csökkent a bűncselekmények száma Magyarországon, ezek a modern és a rendőrség által alkalmazott bűnügyi szoftverek is segítséget jelentettek. Ezt meg szeretnénk őrizni, mert ilyen válságos időben különösen fontos a közbiztonság. Köszönöm elnök úrnak a türelmét. *(Szórványos taps a kormánypárti sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, a KDNP színeiben. Parancsoljon, képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tegyük akkor tisztába a dolgokat! Önök itt hosszú-hosszú órákon keresztül nem csináltak mást, mint hangulatot keltettek, hazudtak, és piti pártpolitikai érdekből megpróbáltak több százezer embert becsapni.

Még egyszer akkor világosan elmondom, hogy ez a módosítás nem érinti a szociális szolgáltatások tartalmát és az igénybevételek feltételét. *(Közbeszólások az ellenzéki sorokból: Mit érint?)* A magyar állam és a partnerei továbbra is minden arra rászorulóat segíteni fognak, mint ahogy eddig is segítettek.

Szeretném világossá tenni, hogy az a piti pártpolitikai hangulatkeltés és például az önök Facebook-oldalain megjelenő azon hazugságcunami, ami a törvényt övezi, hogy önök elmondják az embereknek, hogy itt világvége következik... Nem változik a szociális szolgáltatások igénybevételének a feltétele, önök mégis hosszú órákon keresztül arról beszélnek, hogy de változik, de szűkül, de nem lesz, és így tovább. *(Tordai Bence: Akkor minek írjátok bele? Akkor mit akartok vele csinálni?)* Önök ríogatják a magyar embereket, ez a probléma, tisztelt képviselőtársaim, miközben egyébként önök rendszeresen vitát kérnek tőlünk. És mi történik Szabó Timeával, aki bejön, előadja a gyűlölet negyedóráját, és kirohan? Ez a vita párbeszédes módra. Mit csinál Z. Kárpát Dániel? Megszólít többször a vitában, majd föláll, és elmegy innen az Országgyűlésből *(Tordai Bence: Jön vissza, nyugodj meg!)*, hogy ne lehessen neki válaszolni.

De azért mégiscsak, ha már Ferge Zsuzsát itt többen ideidéztek, és Jámbor András egyik felszólalásában egy Ferge Zsuzsa-könyv felolvasóestet tartott így a felszólalás alatt, Kanász-Nagy Máté úgy fogalmazott, hogy mindenben egyetért Ferge Zsuzsával. *(Kanász-Nagy Máté: Én igen!)* Ferge Zsuzsa azt mondta, hogy csalódtam Gyurcsány Ferencben. Jó lenne, ha... - önök jelenleg még a kegyeiért tepernek *(Rétvári Bence: Így van!)*, jó lenne, hogyha most már önök is lassan csalódnának Gyurcsány Ferencben, mert önök így jobbikostul, párbeszédestül, LMP-stül és persze momentumostul Gyurcsány Ferenc kegyeit keresik, és szeretnék bekerülni az árnyékkormányba. *(Tordai Bence: Miből látod ezt? - Szabó Szabolcs: Én árnyék Nacsa Lőrinc akarok lenni! - Derültség az ellenzéki sorokban.)* Ferge Zsuzsa azt mondta, hogy csalódott Gyurcsány Ferencben.

Amikor beszéltem arról a korábbi felszólalásomban, hogy miért tartom a foglalkoztatottságot, a munkát a legfontosabb elemének a szociális védőhálóknak, akkor nem ejtettem szót a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásáról.

Mi történt? Nagy mellénnyel Harangozó Tamás is erről beszélt, a foglalkoztatási adatokról. Varga Zoltán képviselő úr, akivel szintén vitatkozni nem lehet, mert csak kijelent dolgokat, és aztán kirohan a teremből. Az önök ideje alatt, tisztelt képviselő úr, 18 százalékos volt a megváltozott munkaképességű honfitársaink foglalkoztatottsága. Most 44 százalék. *(Rétvári Bence: Így van! - Közbeszólás az ellenzéki sorokból.)* Például az Audiban, a Boschban, a Kézműben, mint magyar állami vállalatban, és sok helyen dolgoznak megváltozott munkaképességűek. Ha ön lenézi a munkájukat, nem gond, csak ezt tegye meg a mikrofonban is, tisztelt képviselő úr, ne csak az orra alatt dűnyögve.

Jámbor képviselő úr a szociális chartából idézett. Abban benne van, hogy a fogyatékossgal élő emberek és a megváltozott munkaképességű emberek társadalmi integrációja és a közösség értékes tagjaiként való integrációja egy fontos folyamat. Mégis a 2010 előtti kormány úgy gondolta, hogy 18 százalékát érdemes foglalkoztatni, és eldugta ezeket az embereket, ne is beszéljünk róluk. Ők problémakörként kezelték ezeket az embereket, mi pedig lehetőségként, hiszen ezek az emberek értékeremtő munkát végeznek a társadalomban, magas hozzáadott értékű munkákat is nagyon sok helyen el tudnak látni, és olyan munkahelyeken vannak, ahol megbecsülik őket. Az egyik legfontosabb eredménynek tartom ezen a területen, hogy 18 százalékról 44 százalékra fölment a foglalkoztatási ráta a megváltozott munkaképességű emberek körében. Lehet ezt még tovább növelni, kell is, ezért hoztunk intézkedéseket, ezért kapnak járulékkedvezményt, és így tovább.

Ha már Kanász-Nagy Máté és Z. Kárpát Dániel is adóterhekről beszélt (*Kanász-Nagy Máté: Adóék!*), munkáltatói adó a szocialista kormányzás alatt 28,5 százalék, munkáltatói adó most 13 százalék. (*Tordai Bence: Azért járulékos volt!*) Személyi jövedelemadó a szocialista kormányzat alatt 36 százalék. A Párbeszédnek most is volt olyan javaslata, ami 30 százalék fölé vitte volna a személyijövedelemadó-kulcsot. Tehát 36 százalék volt a szocialista időkben, most 15 százalék. 19 százalék volt a társasági adó a szocialista időkben, most 9 százalék.

Tehát 80 alkalommal csökkentettük adót az elmúlt 12 évben, pont azért, és így értük el egyébként ezt a jó foglalkoztatottsági arányszámot, és így értük el az alacsony munkanélküliségi százalékot, hogy a munkát terhelő adókat és a vállalkozásokat terhelő adókat csökkentettük.

Én értem, hogy ez önöknek mindig támadási felület, mert önök adót emelni szeretnek. (*Tordai Bence: Tiborcz-adó kellene még!*) Most is a Margitszigetre kivetett egy adót a főpolgármester, sok sikert kívánunk a margitszigeti adózáshoz a polgármester úrnak, de pont az segítette a foglalkoztatottsági adatok javulását, hogy folyamatosan csökkentettük az adókat, és folyamatosan az adóterhek a vállalkozásoknál és a munkavállalók számára csökkentek.

Szeretnék reagálni Harangozó képviselő úrra is, akinek szeretném mondani, hogy Németországban nem sztrájkolhatnak a tanárok, tisztelt képviselő úr. Ön azt mondta, hogy be lett tiltva a tanársztrájk. Ez Németországban van. Németországban a szocialisták vannak kormányon mint legnagyobb kormánypárt, legyen szíves, a pártcsaládjához forduljon, és követelje, hogy Németországban a tanárok sztrájkjának betiltását oldják meg (*Tordai Bence: Mennyit keresnek ott a tanárok?*), mert Németországban tényleg nem sztrájkolhatnak a tanárok, törvényileg be van tiltva. Itt nincs betiltva, csak elégséges szolgáltatás van meghatározva. (*Dr. Harangozó Tamás: Csak lehetetlenné van téve!*) Németországban az önök szövetségeseinél viszont be van tiltva.

Azt nem nagyon értettem Tordai Bence zavaros történelmi fejtegetéseiben, hogy most Bismarckot jónak vagy rossznak tekinti, ezt nem nagyon lehetett érteni (*Rétvári Bence: Igen!*), mert azt mondta, hogy ókonzervatív volt, és biztos a mi példaképünk, de ő teremtette meg az állami szociális ellátás lábait és törvényi kereteit. (*Kanász-Nagy Máté: Kicsoda?*) Bismarck, tisztelt képviselő úr, Bismarckról beszéltünk, nem tudtuk eldönteni, hogy Tordai Bence szerint ő a történelem jó vagy rossz oldalán áll. (*Tordai Bence: A tetteit íteld meg, ahhoz próbáld viszonyulni valahogy!*) Tudjuk azt, hogy a liberálisoknál mindig van egy ilyen council culture, akit korábban jónak tartottak, aztán azt hirtelen leveszik a falról, mert most már mégse olyan jó. (*Tordai Bence: Zöldek!*) A zöldeknél még jobban van, tisztelt képviselő úr (*Tordai Bence: Jó, köszön!*), úgyhogy én ezzel nem büszkélkednék. (*Tordai Bence: Nem is büszkélkedek!*)

Nagyon fontosnak tartom azt a mondatot, amit Keresztes László Lóránt mondott. Azt mondta a képviselő úr, hogy olyan kérdéseket feszegetünk, amikről nem is lehetne vitázni. Milyen olyan téma van, amiről nem lehet vitatkozni a magyar Országgyűlés keretei között (*Rétvári Bence: Tabu!*), aminek nem lehet az alapjait megkérdőjelezni, nem lehet átvariálni, nem lehet róla eszméi vagy akár gyakorlati vitákat folytatni bármilyen ügyről, ami a magyar nemzetet, a magyar nemzet jövőjét, az ellátásokat, bármit érinti. Szerintem ez is egy olyan vita, amit le kell folytatni, és ezek is olyan viták, amiket bizony le kell folytatni.

Beszéltem erről korábban, önök is többször szóba hozták a szegénységet. Hadd mondjak el önöknek az Eurostat adatai szerint egypár adatot! Kanász-Nagy Máté fogja a fejét, most már ő is meg akarja állítani Brüsszelt, úgy látszik, már az Eurostatnak sem hisz. (*Derültség az ellenzéki sorokban.*) Mégiscsak hadd mondjam el, hogy az Eurostat azt mondta, hogy Magyarországon 65 százalékkal csökkent 2010-hez képest a súlyos anyagi nélkülözésben élők aránya. (*Tordai Bence: Kiszolgáltattott!*)

2010 előtt, akik itt egyéniben indultak, tehát Jámbor András, Szabó Szabolcs, Csárdi Antal vagy éppen Tordai Bence, DK- és MSZP-logóval indult, tisztelt képviselőtársaim, tehát a plakátjaikon DK- és MSZP-logó szerepelt. (*Tordai Bence: Tiédem meg Fidesz és KDNP!*) Nagyon érdekesen próbálnak elhatárolódni a 2010 előtti világtól, hogy ja, hát ők ott sem voltak, azt sem tudják, kik azok, nem is ismernek semmiféle Gyurcsány Ferencet és társait. Tehát önök DK- és MSZP-logóval indultak. Jámbor András plakátjain, minden egyes plakáton DK- és MSZP-logó volt. (*Rétvári Bence: Így van!*) Szintén Csárdi Antalén, Tordai Bencén meg pláne Szabó Szabolcsról ne is beszéljünk, DK- és MSZP-logó volt... (*Szabó Szabolcs: Nálam kétszer is ott volt!*) Lehet, hogy két DK-logó is volt Szabó Szabolcs plakátjain.

Az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, hogy azokhoz az időkhöz képest 65 százalékkal csökkent a súlyos anyagi nélkülözésben élők aránya.

(19.00)

Nézzük meg a váratlan kiadások fedezetének a hiányát! Több mint 3,8 millió fővel csökkent 2010-hez képest azoknak a száma, akik nem tudják fedezni a váratlan kiadásokat, 3,8 millió emberrel csökkent azoknak a száma, akik nem tudják fedezni a váratlan kiadásokat. 2,5 millióval csökkent azoknak a száma, akik nem engedhetik meg maguknak az évi egyheti üdülést. 1,6 millióval csökkent azoknak a száma, akik nem engedhetik meg maguknak két naponta húsétel fogyasztását. 1,3 millió fővel csökkent azoknak a száma, akiknek hátralékuk van hitel- vagy rezsitörlesztéssel kapcsolatban, és 1 millióval csökkent azoknak a száma, akiknek anyagi okból nincsen személygépkocsijuk. Még egyszer mondom: nem tartunk még ott, ahol szeretnénk, de öles léptekkel haladtunk a szegénység megszüntetése érdekében nagyon sok mutatóban és nagyon sok adatban. És ezek nemcsak Eurostat-adatok, tisztelt képviselő úr, ezek mögött emberek vannak, emberek, akiknek lett autójuk, akik ki tudtak jönni a hitelspirálból, akik el tudnak menni évente üdülni, akik fel tudják fűteni megfelelően a lakásukat, és így tovább. Ezek mögött emberek, családok és sorsok vannak, akiknek a gazdasági helyzetnek, a kormány gazdaságpolitikájának és szociálpolitikájának köszönhetően sikerült kitörniük a szegénység lefelé húzó spiráljából. Százezer fővel csökkent azok száma, akiknek anyagi okból nincsen telefonja.

Sorolhatnám tovább az adatokat, amelyek az Eurostat adatai, és külön megvan a roma lakosságra is. Ugye, most a Momentumnál nagy divat cigányozni, éppen Szarvas-Koppány Bendegúz cigányozott egy nagyot. Ó, hát Bedő Dávid fogja is a fejét... Hát, képviselő úr, bocsánatot kell kérni ilyen ügyekben, nem nevetni kell ezen! Nem nevetni kell, önöknek kell itt bocsánatot kérnie, hogy nagy nyilvánosság előtt cigányoznak, tisztelt képviselőtársaim. És ha megnézzük ezeket az adatokat, akkor azt látjuk, hogy a cigány honfitársaink esetében is jelentősen csökkent a szegénységnek kitettek száma, a súlyos anyagi deprivációnak kitettek száma, és jelentősen nőtt a foglalkoztatottak száma. Azt gondolom, hogy ezek azok a szociálpolitikai eredmények, amelyekről igen, érdemes beszélni, és igen, amelyeknek van eredménye és van létjogosultsága, és ha azt láttuk, hogy ez az irány egy megfelelő irány, mert eredményeket hoz, az Eurostat által kimutatott eredményeket hoz egyébként a szegénységpolitika, akkor ezt folytatni kell, tisztelt képviselőtársaim.

Erről beszélünk itt most már órák óta, és szerintem fogunk is még, vannak fontos viták, vannak értelmes viták, én azt gondolom, hogy ezeket az eredményeket, amíg önök nem ismerik el, addig nehéz közös alapról kiindulva beszélgetni például szociálpolitikai szempontokról, mert nagyon-nagyon sok eredmény... Tehát 2010 előtt sokgyermekes édesanyának lenni, édesapának lenni szinte egyet jelentett a szegénységgel. Az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, hogy önök ezt csak így lepattintják magukról, hogy ja, ott sem

voltunk, azt sem tudjuk, mi az a 2010 előtti világ; azért nem találkoztam Ungár Péterrel a lemezboltban, mert én Guns N' Rosest vásároltam, nem Pinket. Tehát, hogy van ízlésbeli különbség, másik boltban árulták, de ettől függetlenül azért ne tegyenek úgy DK- meg MSZP-logókkal induló képviselők, hogy azt sem tudják, mi történt akkor, meg fogalmuk sincs! Tehát ne tegyünk úgy, mintha az egy... Több százezer ember élt megalázó segíyen, sokgyermekes édesanyának lenni egyet jelentett a szegénységgel, elképesztő sok embert hagyott az út szélén a rendszer, elképesztő kiszolgáltatottságban. Az volt a szociálpolitika, hogy elvettek egyhavi bért, meg elvettek egyhavi nyugdíjat, meg hogy megszüntettek 16 ezer aktív kórházi ágyat, az volt a szociálpolitika, tisztelt képviselőtársaim? Ne vicceljünk már! Odaadták az önkormányzatoknak a szociálpolitikai feladatokat, csak forrást elfelejtettek hozzá adni? Megkapták az önkormányzatok a feladatokat, aztán... Harangozó Tamás akkor pozícióban is volt, tehát pontosan tudja, hogy miről beszélek. *(A gesztikuláló dr. Harangozó Tamás felé:)* Hát, azt ön tudja. *(Derűltség az ellenzék sorai-ban.)*

Az a helyzet, tisztelt képviselőtársaim, hogy azért nehogy már a 2010 előtti világtól önök olyan nagyon-nagyon megpróbáljanak eltávolodni, hát önök ugyanaz a brancs, hát ne vicceljünk már! *(Ungár Péter: Egy brancs vagyunk?)* Egy brancs. Hát, aki DK-logóval indul, tisztelt képviselőtársak, meg aki DK-listán indul, ugye, azért azoktól ne tagadjuk el ezt a lehetőséget.

Az a helyzet, annyit szeretnék kérni önöktől ebben a vitában, fontos vita, annyit szeretnék önöktől kérni, hogy azokat a tényeket és az eredményeket, amelyeket a magyar emberek, sok százezer, sok millió magyar ember kemény munkájával elértünk az elmúlt 12 évben, azt ne tagadják el, ne nézzék hülyének a magyar választókat. Önök, ugye, szokták rendszeresen hibáztatni a magyar választókat, rendszeresen szokták hibáztatni, hogy miért ilyen rosszul döntenek. Pedig a választók bölcsességét szerintem nem érdemes kétségbe vonni, de önök rendszeresen hibáztatják a magyar választókat, akkor legalább két dolgot ne csináljanak velük: ne csapják be őket a mostani szövegeikkel, és tiszteljék meg őket annyival, hogy azokat az eredményeket, amelyeket a magyar választókkal közösen elértünk, azokat tiszteletben tartják, elismerik, és a közös eredményeken állva lehet vitatkozni a további utakról, a további lehetőségekről. Én csak ennyit kérek önöktől a vitában. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Fónagy János államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Két dolog készített arra, hogy 12 óra itt-tartózkodás után gombot nyomjak. Az

egyik, hogy olvastam a Jámbor képviselőtársam arc-élével hitelesített sajtóközleményt, hogy Rétvári államtitkár úr mellett nincs már senki itt. Jelentem, itt vagyok, és kérem képviselő urat, hogy erről tájékoztassa a sajtóhátterét, mert 12 óra után ez méltatlan... *(Taps.)* Köszönöm szépen előre is.

A másik, ami miatt valóban talán azt írták, hogy el-fáradtunk, nem fáradtunk el, csendben voltam, mert én úgy érzem, hogy 24 évnyi, tehát egy közel negyed évszázados itt-tartózkodás után én nem engedhetem meg magamnak, hogy csak azért beszéljek, hogy ne legyen csend, és még kevésbé engedhetem meg magamnak, hogy nyilvánvalóan számárságokat beszéljek. Nyilvánvaló, hogy egy parlamenti vitában lehet éles dolgokat mondani, lehet a másikkal vagy a harmadikkal szemben teljesen eltérő véleményt nyilvánítani, megengedem, lehet közbekiabálni, egy dolgot nem lehet: az ország házában butaságokat beszélni. Az nem ide való.

Éppen ezért úgy gondoltam, hogy olyan dolgokban, ami nem az én területem, abban hallgatok, és megvárom azt a második napirendi pontot, amire több kollégám velem együtt vár. De tekintettel arra, hogy itt ez a vélemény volt, illetve bocsánat, még egy: amikor én úgy gondoltam, gondolkoztam rajta, és most is tépelődtem, úgy gondoltam, hogy ha megszólalok, akkor éppen a 12 óra során itt végighallgatott vita után az én első mondataim alapvetően érzelmi alapúak és nem szakmai alapúak. Érzelmi alapúak azért, mert amiről önök itt ma egész nap - és tisztelet az önök között lévő kivételnek - szakmai alapon vitáztak, voltak, akik egyébként érthető módon politikai alapon vitáztak, és voltak, akik, bevallom, végighallgattam őket: nem értettem, hogy milyen alapon vitáznak. Én érzelmi alapon tudom kezdeni, azon egyszerű helyzetemnél fogva, és hangsúlyozni szeretném, hogy tudom, hogy ez egy helyzet és nem érdem, hogy én felneveltem egy családot, felneveltem egy gyereket, felneveltem két, korán árvaságra jutott unokát, és ebben itt esetenként igazat adok az önök közül szólóknak abban, amikor erről a területről beszélnek: öt éve kezelek egy demenciával küszködő feleséget. Kívánom, hogy önöknek is legyen olyan szép családja, mint nekem, és kívánom önöknek, hogy a Mindenható kímélje meg önöket attól a sorstól, ami az utolsó pár évben nekem jutott.

Éppen ezért mondom, ezért minden, ami szociális gondoskodás, ami emberi, politikai, társadalmi felelősségvállalás kérdése, azt én nem tudom szakmailag úgy megindokolni, mint itt a témában nálam lényegesen avatottabb kollégáim, de én ezt végigéltem, és jelenleg is végigélem. Ezért kérek mindenkit, hogy aki ebben a témában beszél, nem kell hogy egyetértünk, sőt talán itt a nap folyamán többször elhangzott, van egy sor dolog, amiben egyetértünk. Itt senki nem mondja azt, hogy mindenkinek annyi a jövedelme, amennyit a munkája alapján megérdemelne.

(19.10)

Mi azt mondjuk, hogy jobb a jövedelme, mint jó néhány évvel ezelőtt. Nem azt mondjuk, hogy vannak

olyan társadalmi rétegek, osztályok, kategóriák, vannak olyan foglalkozások, amelyek jövedelme méltatlanul elmarad attól a tevékenységtől, amit végeznek, csinálnak, gondolok elsősorban a szociális gondozásra, a családon belüli gondozásra - azért mondom, végigélem, tudom, nem tudok szakmai véleményt mondani, érzelmi véleményt mondom -, ebben senki nem vitatkozik.

De abban igenis vitatkozom, hogy kérem, felelősségteljesebben álljanak ehhez hozzá. Ez egy parlament, egy pártalapon szegmentálódott parlament. Nyilvánvaló, hogy vannak politikai viták, de vannak alapvető emberi, társadalmi kérdések, amihez felelősségteljesen kell nyúlni, és abban szólni és megnyilatkozni, mert abban felelősség van, és abban életkortól függetlenül van felelősség. És kérem, hogy ezt a felelősséget érezzék át, és amikor megszólalnak, és úgy gondolják, hogy ez egy jó akció, hogy az egy jó poén, az egy jó balhé, akkor kérem, hogy ezt gondolják végig. Talán épp itt előttem mondta nem tudom, melyik hozzászóló kollégám, hogy ezek mögött, amit önök egyébként pontosan tudnak, vagy nagyon remélem, hogy tudnak, emberek vannak, emberi sorsok vannak, emberi százazrek és milliók vannak, és ezért mindegyüküknek közös felelőssége, az önöké is.

Amikor egy ilyen jogszabály önök elé kerül, akkor ennek a szakmai kritikája idevaló, attól parlament a parlament, rendben van, de nyilvánvalóan megalapozatlan dolgokat mondani, nyilvánvalóan csak azért rosszat mondani, mert ülőhelyzetem folytán, patkóban való elhelyezkedés folytán nem engedhetem meg magamnak, hogy jót mondjak, akkor kérem, inkább a hallgatás a megoldás és nem az, hogy ártok. Ilyen ügyekben ártani, azt nem szabad, én legalábbis így gondolom.

Lévé, hogy még hosszú előttünk az éjszaka, ezért majd kérem elnök úrtól, adjon nekem lehetőséget arra, hogy olyan témákban is szóljak, amihez szakmailag talán jobban értek, és amelyekben önöknek több információt tudok szolgáltatni arról, hogy a magyar társadalom, a magyar gazdaság, a ma magyar embere 2022-ben a jelenlegi körülmények között, amelyek nagyon nehéz körülmények, miért élnek másként, mint öt, tíz, tizenöt vagy húsz évvel ezelőtt; miért van más helyzete a gazdasági szereplőknek, mint korábban; mit tesz a kormány, vagy mit kíván tenni, amit a sok esetben a kényszerkörülmények okozta kényszerhelyzetben tenni tudunk és tenni kell.

Gondolom, az éjszaka folyamán lesz alkalmam, hogy ezeket is önökkel ismertessem. Köszönöm a lehetőséget, elnök úr. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Szerintem túlzottan optimista vagy pesszimista, nemcsak az éjszaka, hanem úgy tűnik, hogy a holnapi nap is lesz erre lehetőség.

Kétperces hozzászólások jönnek. Elsőként Csárdi Antalnak, az LMP képviselőjének adnám meg a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Rétvári államtitkár úr és Nacsa képviselőtársam hozzászólására reagálnék. Önök tényleg a vita során gyakorlatilag a hozzászólásuk felét időben meghaladó mennyiséget beszéltek gyakorlatilag tizensok évvel ezelőtti évekről, azért az az önök kormányzását minősíti. Tehát 2008-ban frakcióvezető-társam 17 éves volt, nem volt még nagykorú. Ráadásul ez volt az az év, amikor ő melírozta a haját. És azt gondolom, hogy ennek mindenféleképpen el kell hangoznia a mai vitában, tehát hogy mégis kontextusba helyezzük, hogy miről is beszél Nacsa képviselőtársam és államtitkár úr, amikor 2008-at hozza itt példaképpen. Azóta eltelt horribilis mennyiségű idő, és önök 13. éve kétharmados felhatalmazással, megszakítás nélkül kormányozzák az országot. Tehát azt gondolom, hogy nem kell zokni venni, államtitkár úr, ha az ellenzék - úgy fogalmazott - kritizálja a kormányt, mert egyébként - folytatva az ön gondolatát - ez a törvény, amiről vitatkozunk, tökéletesen alkalmas arra, hogy megfogalmazzuk azokat a kritikáinkat, amelyek ide tartoznak.

Beszélt itt államtitkár úr áfacsoökkentésről, áfastoppról is, nyomtam rendes hozzászólást is, ebben fogok ezekre részletesen válaszolni, de azt szeretném Nacsa képviselőtársamnak mondani, hogy soha nem kritizáltam a választókat. Egyébként okom sincsen rá, engem LMP-sként is, az együttműködés tagjaként is megválasztottak mind az előző ciklusban, mind a mostaniban. Most is hálás vagyok elsősorban a választóknak és minden támogató pártnak is. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Harangozó Tamásnak, az MSZP képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm. Nagyon röviden Fónagy államtitkár úrra is szeretnék reagálni, bár sajnos most kiment. Nagyon igaz és nagyon emberi szavak voltak, amiket elmondott. Én azt gondolom, hogy ebben a teremben én biztosan nem veszem magamra se e miatt a vita miatt, se más miatt. Ebben a vitában én biztosan nem, és a képviselőtársaim se nagyon használták arra az idejüket, hogy a másik párt történetét, támogatottságát meg nem tudom, mit hozzanak ide egy ilyen fontos törvényjavaslatnál, és alázzák a másikat például azzal kapcsolatban, hogy politikailag hogy állnak vagy hogy nem.

Én is végigcsináltam egy ilyet, nem úgy, mint államtitkár úr most, én édesapámmal csináltam ezt végig évekkal ezelőtt. Rettenetesen nehéz helyzet ez. És pontosan azért mondjuk azt, hogy amikor egy ilyen törvényről van szó, és amikor egy ilyen törvénynél a vita tárgya az, hogy meg lehet-e azt tenni, hogy törvényben magukra hagyják az egyént és a családot, mert ez van ebben a törvényben leírva *(Rétvári Bence tagadólágrázza a fejét.)*, akkor az normális dolog-e vagy nem, és örültem volna neki, itt van az államtitkár úr is, hogy menjenek és beszéljék meg egymással, hogy igen, ezek

az emberek, akiknek az egész élete erről szól, ők nem látnak mást. Most azt kapják önöktől, hogy ők a felelősök. A második pontban meg azt írják, hogy kötelessége a családnak gondoskodni róla. És ha nem, akkor mi fog történni, ha a törvénnyel ellentétben a család nem gondoskodik róluk, a kötelességét megszegi? Elviszik őket? Vagy megbüntetik? Vagy mi fog történni? Mi következik ebből a törvényből, államtitkár úr? Mik következnek ezekből a mondatokból?

És végezetül: Nacsa képviselőtársam, 16 százalékos volt a személyi jövedelemadó 5 millió forintig, 5 millió forint fölött 32 százalék. Most is aláírnám, Szijjártó képviselőtársunk 5,5 milliós fizetését nyugodtan megadóztatnám 32 százalékkal. De a minimálbér adómentes volt végig a szocialista kormányok alatt, és maguk 16 százalékos adóemeléssel kezdtek másfél millió rászoruló embernél, ez volt az önök nagy innovációja annak idején. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd képviselőcsoportjától.

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen. Én is Fónagy államtitkár úrra akartam reagálni. Én is Harangozó képviselőtársamhoz tudok csatlakozni, szerencsére vagy sajnos, ez nyilván egy nehéz kérdés, nekem nem egy hosszú időszak volt, amit anyukámmal így töltöttem. És pontosan azért vagyunk itt, tehát ezt ne vitassuk már el egymástól. Tehát lehet itt a másikat DK-zni, lehet itt nem tudom, mit csinálni, vagy hülyének tartani a másikat, bármit, de azt ne vitassuk el, hogy mi nem szórakozásból vagyunk itt reggel 9 óra, hanem azért vagyunk itt, mert gondolunk valamit a világról, és amit gondolunk a világról, abba ez a törvényjavaslat nem fér bele.

Azért vagyunk itt, én például azért vagyok itt józsefvárosi képviselőként, mert pontosan az, amit látok a választókerületemben, abban én nagyon-nagyon félek attól - és ezért szeretnék választ kapni a nagyon sokszor feltett kérdésekre -, hogy azoknak a választóknak, akik rám szavaztak, sőt azoknak a választóknak, akik a Fideszre szavaztak a választókerületben, rosszabb lesz ettől a törvénytől. *(Nacsa Lőrinc: Pikótól lesz rosszabb!)* Igen, szerintem egyébként Fónagy képviselő úr, államtitkár úr pont ezekre a beszélőkre gondolt. És én azért szeretnék választ kapni arra, mondják azt, hogy ez csak egy random gondolat, ami bele lett írva a törvénybe, semmi soha nem fog következni belőle, és megyek is haza. De az a baj, hogy nem nagyon tudom ezt elképzelni, hogy random gondolatokat írnak törvényekbe.

(19.20)

Azt gondolom, hogy ebből következni fog valami. Azt gondolom, hogy nem látjuk a végrehajtási részét ennek a törvénynek. Nem látjuk azt, hogy mi az, ami következni fog ebből a törvényből, és ebben a helyzetben nem tudjuk ezt így támogatni, és minden eszközt,

amit tudunk felhasználni, azt fel kell használnunk arra, hogy megakadályozzuk, hogy ez a törvény így legyen fogadva. Köszönöm. *(Taps az LMP padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Szeberényi Gyulának, a Fidesz képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon!

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Készséggel elhinném Jámbor képviselő úrnak, hogy nem szórakozásból vannak itt, de az a helyzet, hogy ezekre a kérdésekre azokat a válaszokat, amelyeket meg tudunk adni, már megadtuk önöknek; többször is megadtuk. Az más kérdés, hogy önök ezeket a válaszokat nem fogadják el, önöknek másmilyen világmépe van, ezért is ülünk a patkó különböző részeiben. Nem fogunk tudni más választ adni, hogyha két napon keresztül is felteszi ugyanezeket a kérdéseket.

Harangozó képviselő úr említette, hogy a családtagokkal milyen kötelezettségek vannak, minthogyha ez egy új dolog lenne. Én akkor itt szeretném közölni, hogy a Ptk.-ban ez a kötelezettség nagyon régóta benne van, hogy a családtagoknak kötelességük a rászoruló hozzátartozót, a rászoruló szülőket eltartani. Ez egy új dolog, és nem most jött a törvénybe, már korábban az ágazati jogszabályokban is ez a kötelezettség megjelent. Teljesen egyértelmű, a javaslatból kiderült, hogy ez egy lépcsős fokozat, és elsősorban nyilván mindenki saját maga köteles, hogy ellássa saját magát, utána pedig jönnek sorban azok, ahogy a jogszabály ezt előírja.

Az a kifogás, amit Csárdi Antal is mondott, és többen is, hogy miért mutogatunk vissza, Nacsa Lőrinc képviselő úr nagyon jól elmondta, a politika hitelesség kérdése is. Ha önök nincsenek megelégedve azzal a politikával, amit mi folytatunk, akkor nem indulhatnak egy olyan szervezettel párban együtt, akik igaz, hogy 13 évvel ezelőtt, de sokkal rosszabb politikát folytattak. Önök nyilván mérlegelték, és azt mondták, hogy ez megéri önöknek, mert több szavazatot hoz. De amikor mérlegeltek, akkor azzal is számolni kellett, hogy ez időnként a fejükre lesz olvasva. Hát, ez most elkövetkezett, úgyhogy ezt se kifogásolják. Köszönöm. *(Taps a Fidesz soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Áttérünk újból a normál hozzászólásokra. Megadom a szót Kanász-Nagy Máténak, az LMP képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon, képviselő úr!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Államtitkár úrra és Nacsa képviselő úrra szerettem volna, illetve szeretnék reagálni. Ha a különböző statisztikákból és számokból indulunk ki, Rétvári államtitkár úrral van egy vitánk, lecsapott arra a számra, hogy „bőven nő az ellátottak száma 2010 óta”. A 2010-es 88 228-hoz képest a 89 904 fő pontosan 1,9 százalékos növekedés. Nyilván, ha az infláció lenne 1,9 százalék, annak nagyon

örülnék. Hogy az ellátottak száma csupán 1,9 százalékkal nő, bentlakásos intézményekben élőkről, ellátottakról beszélek, azt gondolom, nagyon-nagyon csekély, hiszen valóban, ahogy Ungár Péter is beszélt róla, az igények, a szükségletek sajnos rendkívüli mértékben megnőttek, és már a 2010-es ellátotti szám is bőven alacsonyabb volt annál, mint ahányan egyébként tényleg rászorulnának, tényleg igényelnének intézményi férőhelyi ellátást. Tehát ez az 1,9 százalék... - hivatkoznak gazdasági növekedésre, fejlődésre. Ennyit sikerült magából kisajtolnia mindemellett a magyar szociális rendszernek, ennyit tudtak belőle kisajtolni, mint fejlődés vagy növekedés. Én azt gondolom, hogy ez tényleg elég csekély.

Egyébként, ha férőhelyekről beszélünk, tényleg nagyon szeretem a KSH adatait böngészni, mert mindenre van válasz ezzel kapcsolatban, akkor vannak olyan ellátási típusok, ahol konkrétan csökkent a férőhelyszám. Érdekes, hogy ezt államtitkár úr nem szokta előhozni. Ilyen például az idősek nappali ellátása, ami 2010-ben még 46 212 fővel - itt férőhelyet mondom, nem ellátotti számot, férőhelyet - működött, 2021-ben, ez a legfrissebb adat, 38 859 főre, illetve férőhelyre csökkent. De ennél is arányában jobban csökkent a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők, illetve részesülhetők száma, hiszen férőhelyről beszélünk. A 2010-es 25 242-ről 18 703-ra csökkent a KSH adatai szerint a jelzőrendszeres hszny férőhelye. Kimondottan egy olyan ellátástípusról beszélünk, amely idős, rászoruló emberek segítségét adja meg, a háztartás körül, bevásárlás, takarítás, apró-cseprő dolgok, de mégis olyan dolgok, hogy hogyan lehet önállóan megtartani idős embereket, idős párokat az otthonaikban, elkerülni egyébként a tartós intézményi elhelyezést.

Tehát valóban vegyes a kép, mint ahogy nem tudom, Nacsa képviselő úr itt van-e a teremben, de áttérnék a szegénységi adatokra. *(Közbeszólások: Itt van!)* Köszönöm. Tehát a szegénységi adatok kapcsán is az való igaz, amit az Eurostat-adatokkal kapcsolatban állít képviselő úr, hogy ha a szegénységnek, illetve a társadalmi kirekesztettségnek kitett népesség arányáról beszélünk, ott van egy dinamikus javulás, az tagadhatatlan, csak hogy akik 2010 óta beleragadtak a szegénységbe, na ott van az igazán nagyon komoly probléma. Itt bő 1 millió emberről beszélünk, akik beleragadtak a szegénységbe vagy a társadalmi kirekesztettségbe.

Nézzé meg, az Eurostat adatai alapján Nacsa képviselő úr bemutatja, ugye, itt 30 százalék fölötti arányszámról beszéltünk 2010-ben, ez valóban lecsökkent, mondjuk, 16-18 százalékra. De ez azt jelenti, hogy a magyar társadalom nyolcada nagyon-nagyon-nagyon komoly helyzetben él. Tehát ezt is tegye hozzá, amikor engem idézni fog, hogy a magyar társadalom nyolcada, több mint tizede nagyon komoly helyzetben él, nagyon komolyan rossz helyzetben él. Ha megnézzük a szegénységi résre vonatkozó Eurostat-adatot, ez 2010-ben 0,199 volt, ez megnőtt 0,343-re.

A szegénységi rés tulajdonképpen a szegénységben élők átlagjövedelmét viszonyítja a szegénységi

küszöbhez. Tehát ez azt jelenti, hogy ha nő a szegénységi rés a szegénységi küszöbhez képest, jelentősen alacsonyabb a szegénységben élők átlagjövedelme, tehát itt egy zuhanás van. Ez azt jelenti, hogy ők nagyon-nagyon távolodnak abból a helyzetből, amit a szegénységből való kitörésnek lehet nevezni. Ez is Eurostat-adat, mások is megerősítik, hogy Magyarországon hét generációra van ahhoz szükség, nyilván ez egy hipotetikus szám, és egy jövőbe vetített szám, de hét generációra lenne ahhoz szükség, hogy aki most szegénységben él, az kitörhessen a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből. Tehát amilyen helyzetben most hagynak embereket, most nem tudom hirtelen kiszámolni, de valamikor a következő évszázadban tudnak belőle kiszabadulni, nyilván már az ő unokáik, dédunokáik, s a többi.

Egyébként a társadalmi helyzetre vonatkozik a Gini-együttható, a Gini-együttható is romlott egyébként, vagy ha megnézzük a jövedelmi kvintilisek vagy kvartilisek távolságát egymáshoz képest, a társadalmi egyenlőtlenségi mutatók közül ez a legklasszikusabb mutató, akkor ezen jövedelmi kvartilisek távolsága is egyébként növekszik. Tehát a legjobb helyzetben lévők egyre távolabb kerülnek a legrosszabb helyzetben lévőkötől, a társadalmi egyenlőtlenségek nőnek. Amikor egy társadalmi képről és összképről beszélünk, akkor mindenképpen ezt hozzá kell tenni.

Fónagy államtitkár úrnak én maximális tisztelettel szeretném tényleg őszintén kifejezni. Ez a hozzászólása nagyon-nagyon személyes volt, és tényleg illusztrálta, hogy egy nagyon komoly helyzetről beszélünk. Annyiban szeretnék ehhez kapcsolódni, hogy amikor munkaerőpiacról, munkaerőpiaci adatok javulásáról beszélnek, a társadalmi mutatók egy része tehát, látjuk, javul, egy másik része stagnál, vagy éppen romlik, vegyes a kép, akkor azt is hozzá kell azért tenni, hogy milyen alapjai vannak az esetleges javulásoknak és jövedelmi vagy munkaerőpiaci javulásoknak, nekünk a fő kritikánk, pláne zöldszempontról egyébként maximálisan itt van.

Tehát a kritikák fókuszja itt van. Hiszen olyan gazdasági-társadalmi rendszerre alapoznak, 2010 óta pláne - nyilván a '10 előtti rendszerrel is megvan a kritikánk -, ami fenntarthatatlan, és pláne ez az energia-válság, klímaválság időszak mutatja meg, hogy fenntarthatatlan, mert ennek a gazdasági rendszernek mégiscsak az alapja az olcsó orosz gáz, amiről kiderült, hogy már nem is olcsó, egyébként valószínűleg régebben sem volt az. Ennek a rendszernek az alapja a centrumországokból, elsősorban Németországból érkező tőke. Ez is egy nagyon bizonytalan dolog, hogy ez a tőke meddig érkezik, meddig marad itt. Nyilván próbálják itt tartani, csak ez, ugye, szociális költséggel és környezetvédelmi költséggel jár. Ezt le kell írni, hogy ezeket a német cégeket itt lehessen tartani.

(19.30)

Egyébként amire még alapoznak, azok a brüsszeli pénzek. Látjuk, hogy ezekben az időszakokban ez is

rendkívül bizonytalan. Nem lehet egy gazdasági-társadalmi rendszert ilyen külső tényezőkre alapítani, nem lehet ilyen külső tényezőkre hagyatkozni szerintünk, mert ez tényleg a kiszolgáltatottságot jelenti. Tehát az energiaellátásban, az élelmiszer-termelésben, de a humán tőke fejlesztésében is erre áldozni kell, saját erőforrásokat belerakni ebbe a történetbe. Csak így lehet fenntartható és biztonságos a rendszer. Biztonságpolitikai kérdéseket, szuverenitási kérdéseket, akár Moszkvától, akár Brüsszeltől, akár a nyugati világtól vagy a keleti világtól való függéseknek a rendszerét mind-mind érinti ez a kérdés.

Ha picit továbbmegyünk, akkor még arról szeretnék beszélni, hogy tényleg olyan alapvető kérdéseket érintünk ebben a vitában, amire bőven megéri most már ezt a 11 órát - talán 10,5 órája vitázunk - rászánni, mert ezek a legalapvetőbb kérdések a társadalmi együttélés kérdésében. Tulajdonképpen megelőzzük az alapkérdést egygel, kicsit ugortunk, és az egész vitában ugrunk egyet. Arról beszélünk, hogy milyen felelőssége van egyéneknek, családoknak, közösségnek, egyháznak, civil szervezetnek, államnak a szociális szükségletek kielégítésében. De az alapkérdés mégiscsak az, hogy egyáltalán milyen szükségletet akarunk kielégíteni, mik azok a szociális szükségletek, amiket ki akarunk elégíteni. A reggeli órákban tartottam egy rövidebb történelmi fölvezetést, hogy általánosságban a szociális gondoskodás története arról szól, hogy a szükségletek egyre szélesebb körét fedjük le, és a szükségletek egyre szélesebb köréről gondoskodunk.

Egyébként alapvető kérdés a szociális törvényben - szerintem sokkal inkább ezzel kellett volna foglalkozniuk -, hogy mi a szociális szükséglet, mi a szociális biztonság, mi a szociális rászorultság. Mert az a faramuci helyzet áll fenn Magyarországon, hogy hiába a szociális törvény lassan 30 éves történetének több száz módosítása - de lehet, hogy több ezer szövegváltozat, módosítás futott át rajta -, mind a mai napig nincs meghatározva, hogy mit jelent a szociális rászorultság. Mert jelent egy élethelyzetbeli állapotot, jelent jövedelmi kategóriát, de ezek folyamatosan változnak, és nincs egy egyértelmű meghatározása, amihez az egész rendszert lehet viszonyítani. Ha megvan az, hogy mit akarunk lefedni, mit akarunk szociális szükségletként kielégíteni, akkor lehet arról beszélni, hogy hogyan akarjuk ezt kielégíteni, s kinek a felelőssége és szerepe ezt kielégíteni.

Nagyon messze jutunk vissza, ha ilyen történetfilozófiai okfejtésbe kezdünk. Nekem Polányi Károlyig sikerült visszajutnom, aki az alábbi szükségletkielégítési módozokról beszél: van az önellátás, öngondoskodás, amit ez a javaslat sugall, hogy ezt kell erősíteni; van a reciprocitás mint olyan, ezek olyan kölcsönös viszonyok, hogy én segítek neked, te segítesz nekem, a szocializmus időszakában klasszikusan ilyen volt a kaláka rendszere, különböző állami és piaci ellátási hiányokat tudott pótolni, és közben nagyon jó emberi kapcsolatok születtek; ilyen a redistribúció, az állam szerepe, és ilyen a piac.

Ha megfogalmazzuk, hogy mit jelent a szociálpolitika - s itt megint Ferge Zsuzsához jutunk vissza -, az tulajdonképpen egy történelmileg kialakult intézményrendszer, ami a piacon nem kielégíthető szükségletek körét fedi le állami eszközökkel. Ez azért nagyon fontos, mert mik azok a szükségletek, amik a piacon nem elégíthetők ki. Ezek azért nem elégíthetők ki, mert nincs rájuk piaci megoldás, vagy azért, mert lehet, hogy van rájuk piaci megoldás, csak ez bizonyos személyek, családok, egyének, közösségek számára elérhetetlen, mert drága.

A helyzet az, hogy ebből az egész megfogalmazásból és az egész kiindulásomból következik - ezt próbáltam levezetni -, hogy az egész kérdéskör az állam és az állampolgár közötti viszonyt érinti. Ez az egész felelősségi kérdés az állam és az állampolgár közötti viszonyt érinti. Azt gondolom, lehet arról érvelni, hogy itt az egyének van-e nagyobb felelőssége, a közösségnek van-e nagyobb felelőssége, lehet azzal érvelni, hogy az államnak kisebb felelőssége van, mert látunk liberális, konzervatív, szociáldemokrata rendszereket, amelyek különböző szintekre helyezik a hangsúlyt. Én azt szeretném ebben a felszólalásban hangsúlyozni, hogy ez annyira, de annyira mélyreható kérdés. Ennek a változtatása, fejlesztése, akár pozitív, akár negatív irányba való visszafejlesztése annyira mélyreható kérdés, hogy ezt tényleg nem lehet egy salátatörvényben szabályozni, kifejezni. Erről nemhogy nemzeti konzultációt kéne tartani - a reggeli órákban még így fogalmaztam -, hanem egyenesen népszavazást. Tehát ez egy új alkotmányozást jelent tulajdonképpen. Lehet, hogy egy új alkotmányozási folyamatot kéne erről meghirdetni, de lehet, hogy egy nemzetgyűlést összehívni. Azért fogalmazok így, mert egy nagyon-nagyon-nagyon komoly dolgról van szó, amit nem lehet nemhogy törvényekkel, pláne salátatörvényekkel ide-oda csúsztatni.

Még egy dologra hivatkoznék, ha már Polányi Károly az eszembe jutott. Érvelek a munkaerőpiaccal. A Fidesz társadalmpolitikája tulajdonképpen megáll ott, hogy adunk munkát. Ha munka van, akkor minden van, munkaalapú társadalom. De hogy ennek a munkának milyen a minősége, milyen a jövedelmezősége, azt tegyük zárójelbe. Igen ám, csak ha állam és állampolgár közötti viszonyról beszélünk, arról beszélünk, hogy egy társadalom milyen igényeket és szükségleteket elégít ki, akkor ennél azért van egy bővebb rendszer is. Polányi Károly megfogalmazásában az önök társadalomképe egy formális gazdasági kép. Formális viszonyokról van szó, jövedelem, profit, tőke, munkaerőpiaci helyzet, valahol helyezkedjek el a munkaerőpiacon, legyen jövedelemem, akkor integrálva vagyok a munkaerőpiacba.

De mi olyan integrációról beszélünk, hogy mi az egész társadalomba, a társadalmi rendszerünkbe akarunk integrálva lenni - most csúnyán fejeztem ki magam -, és ez már a szubsztantív gazdasági-társadalmi rendszernek a lényege Polányi Károly megfogalmazásában. A szubsztantív rendszer azt jelenti, hogy olyan igényeket és szükségleteket akarunk kielégíteni, amik

messze túlmutatnak a munkaerőpiaci igényeken, mert az emberek általánosabb vagy szélesebb szükségleteire kíván reagálni, ami túlmutat a munkaerőpiacon és túlmutat jövedelmi kérdéseken.

S máris Polányi Károlytól egy klasszikus zöldgondolathoz érkeztünk el: a jólét és a jóllét különbségéhez. Mert a jóllét nem csupán jövedelmi, gazdasági, vagyoni viszonyokat jelent, hanem sokkal szélesebb körben vannak eszközök, intézkedések, hatások, társadalmi helyzetek, amik az én jólléteket meghatározzák, és ez a gondoskodás többek között. De ilyen a kreativitás, ilyen a jó, az élhető környezet. De a gondoskodás, a gondoskodva levés, a biztonságban levés mindenképpen alapvető meghatározója a jóllétnek, márpedig ha így van, akkor ezt a jóllétet és ennek a gondoskodási, társadalmi védettség részét minden eszközzel, állításom szerint minden eszközzel segíteni kell. Nem szabad az állam szerepét ebben visszaszorítani, hanem igenis minden szereplőnek részt kell ebben venni. Az államot nemhogy visszafejleszteni, hanem pontosan növelni kéne, hogy mindenki jóllétét tudjuk szolgálni. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. *(Sic!)*
Rétvári Bence államtitkár úrnak adom meg a szót.

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Úgy érzem, ön lesz a legnagyobb szövetségesem a baloldalon a jelen vitában. Köszönöm szépen, hogy elmondta, hogy a szegénység aránya csökkent Magyarországon minden nemzetközi kimutatás szerint is. Ez visszaigazolja, hogy az, amit az elmúlt években tettünk, csökkentette a szegénységet. Az nyilvánvaló, és ezt mindenki elismeri, hogy nem szűnt meg a szegénység, ezt senki sem akarta állítani, de csökkent. Az elmúlt évek politikája, adópolitikája, gazdaságpolitikája, szociálpolitikája, gazdaságösztönző politikája sikeres volt, mert a szegénység csökkent. Köszönöm szépen, hogy ezt is visszaigazolta.

S azt is említette, hogy a GNI-mutató is csökkent. Annak örülnünk kell, hogy ez csökkent, képviselő úr, mert ez egy olyan mutató, ami a jövedelemelosztás egyenlőtlenségét méri. Ha a tíz évvel ezelőtti adatot megnézi, azt látja, hogy az 28,3, most pedig 27,7. Tehát csökkent a jövedelemelosztás egyenlőtlensége. Ez a mutató minél alacsonyabb, annál kisebb az egyenlőtlenség. *(Tordai Bence: Ez nem így van!)* Persze, nyilvánvalóan minden Eurostat-statisztika hazudik Tordai képviselő úr szerint, ha abban esetleg valamilyen pozitív tendencia van Magyarországon.

A másik ilyen mutató, ami az egyenlőséget-egyenlőtlenséget méri, az az S80/S20, tehát a társadalom felső ötöde és alsó ötöde közötti jövedelmkülönbség. Ha itt is megnézi a tíz évvel ezelőtti adatot, akkor 4,3-at lát, és ha megnézi a legfrissebb adatot, akkor 4,2-t lát. Ez nem olyan nagy mértékben csökkent, mint a GNI-mutató, ami tíz évvel ezelőtt volt

28,3, a legfrissebb kimutatás szerint meg 27,7, de mégis ennél is csökkenés látható. Köszönöm, képviselő úr, hogy felhívta az Országgyűlés figyelmét arra, hogy azok a nemzetközi mutatók, amelyek Magyarországon is mérik a társadalmi-jövedelmi különbségeket, csökkentek, és nagyon sok nyugat-európai országnál is előnyösebbek, ha a tíz évvel ezelőtti, a 2012-est és a legfrissebb adatot összevetjük.

(19.40)

Csak egyetlenegy gondolatot még hadd mondjak ehhez! Ha mérlegre tesszük a baloldal politikájának az eredményeit meg a jobboldal politikájának az eredményeit, azért mégiscsak, ha ugyanezt, az Eurostatnak a kimutatását megnézi, hogy 2006-2010 között hogyan változtak a különbségek, ki emelkedett, ki csökkent, akkor azt láthatja, hogy a társadalom alsó 40 százaléknak csökkent a reáljövedelme 2006-2010 között. Az alsó 40 százaléknak csökkent, és a legnagyobb mértékben a felső 10 százaléknak nőtt 2006-2010 között. Eurostat, jó pár évvel ezelőtti adat, nem hiszem, hogy bárki ezt kétségbe vonná.

Tehát pont amiről önök itt beszélnek, hogy a baloldal a társadalmi különbségeket csökkentti, arra van az állam, azért van az állam közössége, a nemzet, hogy csökkentjük ezeket a különbségeket, ami nyilván azt jelenti, hogy kevesebben élnek szegénységben, tehát több ember tud a nélkülözők közül, a rászorulóknak a középosztályhoz csatlakozni. De a baloldal teljesítménye nem ez. A felső 10 százalék 10 százalékkal növekedett, és az alsó 40 százalék csökkent, míg 2011-2018 között a reáljövedelemben a legszegényebb háztartások nőttek a leginkább; és ezt nyilván nem mi mondjuk pusztán, hanem az Eurostat adatai igazolják vissza. Tehát hiába beszélnek önök arról, hogy a társadalmi különbségeket csökkentjük, az olló ne nyíljon, hanem záródjon.

És ez nemcsak itt igazolódik vissza, hanem a PISA-mérésben is, amely megmutatja, hogy a családból hozott hátrány mennyire befolyásolja az oktatási eredményt. Ott egy 25-26 százalékos befolyásolási arány volt, de 19 százalék környékére ment ez vissza, 19,1 százalékra, ha jól emlékszem. Tehát az iskolában is, a legutóbbi két PISA-mérés eredményéből láthatóan, ott is csökkent az ilyesfajta otthonról, családból hozott hátrány.

Tehát én köszönöm, hogy elismeri, hogy a szegénység csökkent, de kérem, azt is ismerje el, vagy, ha nem ismeri el, akkor legalább azt is el tudom mondani az ön számai alapján, tisztelt képviselő úr, hogy hála istennek, csökkent a különbség is, nyilván nem olyan nagy mértékben, mint azt szeretnénk, tehát azért ezen lehet még javítani. Csak azt kérem önöktől, ha már azt elismerték, hogy nem csökken a férőhelyek száma a szociális ellátásban, megnéztem, hogy az idősek nappali ellátása - itt most nem a férőhelyet, hanem a finanszírozott egységet mondom, a nappali ellátásnál talán jobb is, ha abban számolunk, és nem kapacitásban - 88 580-ról nőtt 225 630-ra, és ez jövő évre a

költségvetésben már 282 630 finanszírozási egységre van, tehát további növekedés várható a jövő évi költségvetés számai alapján; tehát ha már elismerték azt, hogy az időotthoni kapacitás, a bentlakásos kapacitás emelkedett, ha már elismerték, hogy a szegénység csökkent, esetleg az lehetne a harmadik lépés, hogy nemcsak Kanász-Nagy Máté, hanem a többiek is elismerik, hogy hála istennek, ennek örülünk együtt, a magyar emberek élnek jobban. Akkor ismerjék el, hogy hála istennek, nem nőttek a társadalmi különbségek, hanem csökkentek, és bízunk abban, hogy ezt a válságot is, mert egy válságos időszak mindig nehéz helyzet, de azért van többletkapacitás akár az idősek nappali ellátására és a többire is - ahogy az előbb idéztem - a jövő évi költségvetési törvényben.

Ez a körülbelül 180 milliárd forint, amennyi többletet fordítunk, az pontosan azért van, hogy válságállók legyünk. És ahogy a koronavírus-válságból is gyorsan vissza tudott pattanni a magyar gazdaság, és tudtak növekedni utána a bérek, és tudott nőni az álláshelyek száma, bízunk benne, hogy ez a válság, amiben még benne vagyunk, a dandárjában, tehát még nem tudjuk pontosan, hogy mikor lesz vége - minél hamarabb érnek véget a szankciók, annál hamarabb lesz vége a válságnak is -, bízunk benne, hogy ebből is úgy tudunk kijönni, mint az előzőből, és hála istennek, több magyar fog jobban élni. Ez nem jelenti azt, hogy megszűnik a feladatunk, mert ettől még valamilyen ember lesz, akinek segítséget kell nyújtsunk, tehát ott van közös feladatunk, főleg nekünk, mert mi viseljük a kormányzás felelősségét, de azért mégiscsak van ebben közös rész is bőven.

Úgyhogy ezen dolgozunk, és még egyszer köszönöm önnek, hogy több felszólalásában is elismerte, hogy azért van eredménye az elmúlt 12 évnek. Sok ember munkája van benne, nekik köszönjük elsősorban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Tordai Bencének, a Párbeszéd képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr, és csak óvatosan a sebesült kezével!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Értem, hogy a kormánynak nincs erősebb érve, mint a visszafelé mutogatás (*Rétvári Bence: Összehasonlítás!*), itt azt kellene megbeszélni, hogy hogyan legyen a jövőben (*Rétvári Bence: Azt mondtam, hogy növekszik a szociális terület forrása. Többletforrás van.*), tehát hogy milyen versengő koncepciók, milyen konkurens alternatívák vannak, s az önök alternatívája arra épül, hogy az egyén szociális biztonságáért elsősorban önmaga felelős.

Önök azt mondták, hogy ennek és az ezt követő passzusoknak, a szociális törvény 2. §-a átírásának semmilyen jelentősége, semmilyen következménye nincsen. Azt az egyet szeretném akkor kérdezni, hogy mit keres itt akkor ebben a salátatörvényben. Tehát ha önök tényleg elengedik ezt, ha egyrészt nagyon büszkék a teljesítményükre, másrészt azt gondolják,

hogyan - idézőjelbe teszem - ezt a nagyszerű munkát szeretnék még tovább folytatni a továbbiakban is, ha azt állítják, hogy a szociális ellátások intézményrendszere, az ennek keretében nyújtott szolgáltatások sem volumenükben, sem jellegükben csökkenni nem fognak, sőt fejlődnek tovább, egyre több pénzt fordítanak majd rá (*Rétvári Bence: Így van.*), akkor mégis mi szükség van erre a módosításra? Ezt a kérdést tenném fel az elején, és teszem fel majd a végén.

Arra pedig továbbra is várom a tisztelt államtitkár úr válaszát, hogy mégis mi a kormányzatnak az alapvető hozzáállása ehhez a kérdéskörhöz. Most akkor hisznek-e a jóléti államban vagy sem, és az önök által kereszténydemokratának, mások által illiberálisnak értékelt állam vajon akkor visel-e felelősséget a polgárai szociális biztonságáért? Azt látjuk, hogy az elmúlt évek gyakorlata azt eredményezte, hogy az állam egyre nagyobb mértékben vonul ki a szociális ellátásból. Az önök államtitkára - Fülöp Attiláról beszélek - tulajdonképpen büszkén újságolta, eredményként jelentette be, hogy az egész ellátórendszer 50 százalékaért felelnek az egyházak, a gyermekvédelemben ez 75 százalék, azon belül a nevelőszülői területen pedig majdnem 100 százalék.

Tulajdonképpen most annak a büszke felvállalása történik, hogy az állam egy alapvető feladatát nem képes ellátni, azt kiszervezi. Kiszervezi részben akár vállalkozásoknak, részben társadalmi szervezeteknek, jelen esetben egyházaknak, és ezt önök nagyszerű szociálpolitikának értékelik, úgy érzik, hogy ennek az eredményei előremutatóak, és ezt akarják tulajdonképpen törvénybe iktatni; bár teszem hozzá, hogy a sorban negyedikként felelősek csak az ilyen típusú karitatív szervezetek a szociális biztonság megteremtéséért.

Ezzel együtt is érdemes megnézni, hogy akkor milyen értékrend, milyen hitvallás vezérli ezeket a szociális szervezeteket és karitatív szervezeteket, mert azt fontos leszögezni zöldnézőpontból, baloldali nézőpontból mindenképpen, hogy akármennyire is tiltakozik ellene kézzel-lábbal Nacsa képviselőtársunk, az államnak világnézetileg semleges módon kellene a közszolgáltatásokat biztosítani, ahogy az oktatásban, úgy a szociális ellátásban is. És nem azt mondtuk, hogy valamiféle objektív, végső igazságot kell az államnak kinyilatkoztatnia. Azt mondjuk ezzel, hogy nem szabad az államnak és annak intézményeinek, az általa nyújtott szolgáltatásoknak állást foglalni olyan kérdésekben, amelyek az emberek személyes hitét érintik, amik az egyházi hovatartozásukat érintik, az ilyen értelemben vett világnézetüket érintik. Tehát az például nincsen rendben, hogy az összes gyermekvédelmi intézményt vagy a nevelőszülői területet 100 százalékban, illetve 75 százalékban átadják egyházi intézményeknek.

Ugyanakkor - (*Nacsa Lőrinc telefonál.*) kicsit hangosan telefonál itt képviselőtársunk az ülésteremben -, ha már így alakult, akkor nézzük meg, hogy mégis az az értékrend, amit elvileg ezek az egyházi intézmények képviselnek, mi az az értékrend, amit saját

bevallása szerint a kereszténydemokratának mondott párt és kormány képvisel, és hogy mennyire összeegyeztethető ez a szociális törvénnyel, amit önök most elfogadni szeretnének vagy amire készülnek. Ehhez én most ateistaként, de a kellő tisztelettel és az egyház társadalmi szerepvállalásának a pozitív aspektusait is meglátva szeretnék idézni a Katolikus Egyház Katekizmusából; remélem, ezzel Rétvári képviselő úr a KDNP színeiben nem fog vitatkozni. Úgyhogy akkor a katekizmus harmadik rész, második fejezet, 2. cikkelyének a II. címét, a Közjót szeretném ismertetni - nem lesz hosszú, ne aggódjanak! - az 1905-1912. bekezdésig.

(19.50)

„Az ember társas természetének megfelelően minden egyes személy java szükségképpen kapcsolatban áll a közjával. A közjót másképpen nem lehet meghatározni, csak az emberi személlyel való kapcsolatban: 'Ne éljetez magatokba gubózza, csak magatoknak, mintha már megigazultatok volna, hanem közösségben összegyűlvén keressétek azt, ami mindenkinek javára szolgál.' A közjón 'a társadalmi élet azon föltételeinek összességét (kell érteni), melyek mind a csoportoknak, mind az egyes tagoknak lehetővé teszik, hogy saját tökéletességüket elérjék.'

A közjó mindenki életét érinti. Mindenki részéről okosságot igényel, de még inkább azok részéről, akik a tekintély hivatalát gyakorolják. Három lényeges elemet foglal magában:

Mindenekelőtt föltételezi a személynek mint ilyennek tiszteletét. A közjó érdekében a közhatalomnak tiszteletben kell tartania az emberi személy alapvető és elidegeníthetetlen jogait. A társadalom kötelem engedelmeskedni minden tagjának, hogy megvalósítsa saját hivatását. Különösen is a közjóhoz tartoznak a természetes szabadság gyakorlásának föltételei, amelyek elengedhetetlenek az emberi hivatás teljes kimunkálásához: ilyenek a jog 'a saját lelkiismeret helyes szabálya szerinti cselekvéshez, a magánélet védelméhez és az igaz szabadsághoz vallási téren is'.

Másodszor a közjó igényli közösségének szociális jólétét, gyarapodását. A gyarapodás az összes társadalmi kötelezettség foglalta. Ugyancsak a tekintélyre tartozik, hogy a közjó érdekében válasszon a részleges javak között. De mindenki számára hozzáférhetővé kell tennie azt, amire a valóban emberi élethez szüksége van: az élelmet, a ruházatot, az egészséget, a munkát, a nevelést, a kultúrát, a megfelelő tájékoztatást, a családalapítás jogát, és így tovább.

Végül a közjó magában foglalja a békét, vagyis az igazságos rend állandóságát és biztonságát. Föltételezi tehát, hogy a tekintély tisztességes eszközökkel biztonságot nyújt mind a társadalom, mind tagjai számára. Biztosítja a jogot a törvényes, személyes és kollektív önvédelemhez. Ha minden emberi közösségnek megvan a maga közjava, ami lehetővé teszi, hogy közösségnek tekintsek, akkor a közjó teljessége a politikai közösségben található meg. Az állam feladata,

hogyan megvédje és előmozdítsa a polgári társadalom, az állampolgárok és a közbülső testületek közjavát.

Az emberi függések egyre szorosabbá válnak. Lassanként kiterjednek az egész földre. Az emberi család egysége, amely egyesíti azokat, akik egyenlő természetes méltóságnak örvendenek, magában foglalja az egyetemes közjót. Ez a nemzetek közösségének olyan szervezetét igényli, amely alkalmas arra, hogy 'törődjön az emberek különböző szükségleteivel mind szociális téren - ide tartozik az élelmezés, az egészségügy, a nevelés és munka -, mind a különleges helyzetekben, mint például a fejlődésben lévő országok minden irányú kibontakozásának támogatása, a világszerte szétszóródott menekültek megsegítése vagy a kívándorlók és családjuk támogatása'.

A közjó mindig a személyek fejlődésére van rendelve. 'A dolgok rendjét mindig a személyek rendje alá kell rendelni, és nem megfordítva.' Ez a rend az igazságban van megalapozva, az igazságosságra épül, és a szeretet élteti." *(Általános taps.)* Aah! En itt akkor abba is hagyom.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kétpercesekre térnénk át. Először megadnám a lehetőséget Fónagy János államtitkár úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Kanász-Nagy képviselőtársam szavaihoz szerettem volna kapcsolódni, de gondolom, itt sem felesleges. Ő általam is becsült szakemberek szakcikkeit idézte. Engedjék meg, hogy én 38 évnyi ózdi tapasztalataimból idézzek, ott ahol egy 180 éves, 15,5 ezer embert foglalkoztató vállalat zárta be a kapuit úgy, hogy előtte egy több száz, kétszáz éves bányászati kultúra megszüntetésére került sor. Ózd neve, gondolom, fiataloknak is azért emlékeket ébreszt. Ezzel az egyén felelősségéhez, a család, a kisebb közösség és az állam felelősségéhez szeretnék hozzájárulni.

Tanácsstalanok voltunk, hiszen akkor - ezek a rendszerváltás előtti évtizedben történtek elsősorban - senki nem volt felkészülve tömeges munkanélküliségre és utcára kerülésre. Akkor kezdtük meg egyébként amerikai és angliai példák alapján a mikro- és kisvállalkozások szervezését, hiszen az Egyesült Államokban a foglalkoztatás 80 százalékát a mikrók és kicsik adták akkor, és a General Motors, a GE vagy a U.S. Steel a maradék 20 százalékot.

Képviselőtársaim, minden tapasztalat azt mutatja, hogy addig, amíg állami gondoskodás ment, közfoglalkoztatás volt 3 ezer emberrel, addig, amíg jött az állami pénz, addig az működött, amikor az megszűnt, akkor az szertefoszlott. Csak azok az egzisztenciák maradtak meg, csak azok a családok, ahol az egyén vállalta, az egyén volt képes talpon maradni, ahol az egyén volt képes szembeszállni; ott, ahol az egyéni identitásvesztés tömegméretűvé vált, ott az egyén és a család által segített egyén tudott talpon maradni.

És valóban, az állam csak a második, harmadik vagy negyedik sorban jöhetett szóba. Ahol az állam volt az első, az mind megbukott. Köszönöm a türelmét, elnök úr. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Következik Ungár Péter kétpercesre, az LMP-képviselőcsoport részéről.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen. Azt szeretném elmondani, hogy véleményem szerint már kezdünk célba érni ezzel a gyakorlattal, amit itt folytatunk, hiszen önök olyan vitát folytatnak velünk, amit valójában soha nem folytatnak, ez kezd olyan lenni, mint egy Országgyűlés, a szó minden értelmében. Vannak, akik például ebből kivételt képeznek, mert a közleményeken túl nem tudnak összetett mondatokat fogalmazni, de a két államtitkár úr érdemi vitában vesz részt, és ez számomra nagyon vidám dolog.

Az is nagyon vidám dolog amúgy, hogy alapvetően szó van például arról, hogy milyen szociális élethelyzetek vannak, és hogy ez a törvény miről szól valójában. Erről beszélünk. Emberek elmondják mind a saját élményeiket, és ezek a saját élmények olyanok, amelyek több mint 400 ezer magyar embernek a saját élményei, és az a lényeg, hogy ebben a Házban erről beszéljünk, hiszen erre vannak a közügyek, hogy ilyen témákról beszéljünk.

És én értem, hogy vannak filozófiai különbségek, és csak egy dolgot szeretnék Fónagy államtitkár úrnak válaszolni úgy, hogy pontosan tudja, hogy jó személyes viszonyban vagyunk és nagyra tartom, de a felnőtt-otthongondozási díj minimálbérre való emelése egy 45 milliárdos tétel. Negyvenöt. Ön látott már pár költségvetést; 45 milliárd nem nagyon volt a magyar költségvetésben eddig nagyon jelentős tétel. Úgyhogy az a helyzet, hogy én értek mindent, de ezt a 45 milliárdot erre ideológiai okokból nem adja meg ez a kormány, és szerintem ez egy olyan dolog, ami tarthatatlan, és előbb-utóbb meg fogja adni itt is legalább a minimálbért, mert egy olyan társadalmi probléma van mögötte, annyi magyar embert érint, hogy nem fogják tudni elkerülni azt, hogy a felnőtt-otthongondozóknak is megadják a minimálbér szintjét.

És azt gondolom, hogy az, hogy erről ismételtelen szó van itt az Országgyűlésben, már mutatja, hogy ez a foglalkozás, amit mi csinálunk, egy ország szempontjából pozitív dolog. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Áttérnénk újból a normál hozzászólásokra. Először megadnám a szót Csárdi Antalnak, az LMP képviselőcsoportja részéről. *(Kontrát Károly: Elnök úr, jelentkeztem!)* Igen, volt egy fideszes hozzászóló már. Köszönöm szépen, hogy figyelmeztetett.

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy Fónagy államtitkár szavaira reagáljak első

mondataimmal, mert nagyon nehéz elmondani azt a tiszteletet, amit érzek, az iránt, amit államtitkár úr a családjával kapcsolatos gondoskodással tesz, és amit arról elmondott. Én ezt a végletekig, a végletekig tisztelem, államtitkár úr.

És a helyzet az, hogy ugyanakkor - és Isten látja lelkem, nem rosszindulatból mondom, amit mondok - nézzük meg, hogy egy képviselői, államtitkári tiszteletdíjből könnyebb-e megvalósítani az otthongondoskodást a szeretteinkről, akik hozzánk nőnek, mint ha szíami ikrek lennénk, vagy képzeljük el ugyanezt a helyzetet - és hangsúlyozom, nem gúnyolódok, félre ne értse -, gondoljuk el ugyanezt az élethelyzetet egy pedagógusfizetésből.

(20.00)

Azt gondolom, mindenki számára egyértelművé kell hogy váljék, hogy igenis nem mindegy, hogy egyébként az otthonápolást, egy átvállalt feladatot milyen mértékben és hogyan fizeti meg a magyar állam. És én azt gondolom, hogy erre van forrás, és nemcsak azért, mert Ungár képviselőtársam az előbb elmondta, hogy nem egészen 50 milliárd forint volna szükséges ahhoz, hogy a minimálbért megkapják, de pontosan látjuk, hogy ott vannak a források a költségvetésben, a gazdaságpolitikában, és azt gondolom, hogyha forrásokról kezdünk el beszélni, akkor igen, fel kell hozni olyan, szerintem szükségtelen, mások szerint felháborító pénzkidadásokat, mint például mobiltelefon-társaság megvételét. Elszórunk rá 350 milliárd forintot, miközben nincs 50 milliárd forintunk az otthonápolók számára. Elszórunk rá 350 milliárd forintot, miközben a szociális szférában dolgozók nem kapták meg az egyszeri 500 ezer forintot, és legyünk őszinték, ebben a Házban nagyon sokszor és nagyon helyesen hangzott el, hogy végletekig milyen hálások vagyunk a szociális dolgozóknak, hogy a járvány alatt kitartottak és elvégezték a munkájukat, de ebből nem lehet kenyeret venni, ahogy annak idején az édesapám mondta.

De hogyha azt gondoljuk, hogy a Vodafone felvásárlása vagy részben való felvásárlása csak egy egyszeri tétel, és az összehasonlítás gazdaságilag nem állja meg a helyét, akkor szeretném elmondani, államtitkár úr, hogy máshol is van forrás, és ez megint adótörvény és gazdaságpolitika kérdése. Sokszor vitatkoztunk arról, hogy a hazai multinacionális cégek, tehát a nagy nyereséghányaddal bíró cégek milyen mértékben vesznek részt a közteherviselésben. Én akkor bemutattam azt, hogy Magyarország három legnagyobb vállalata, a MOL, az Audi Zrt. és a Richter Gedeon hány százalékot fizet be a költségvetésbe nyereségadón keresztül.

Államtitkár úr, az a nagyon csúnya igazság ebben a kérdésben, hogy Magyarországon a legalacsonyabb a társaságnyereségadó-kulcs, és ehhez a 9 százalékhoz képest gyakorlatilag 1 százalék alatti, 1 százalék körüli, de átlagban, és akkor már nem csak erről a három szereplőről beszélek, a multinacionális, nagy

nyereséggel dolgozó cégek átlagos nyereségadó-fizetési aránya 3,5-4 százalék között van. És azt gondolom, hogy ezt próbáljuk meg számonkérni a mindenkori kormányon - illetve mindenkor kormányon vannak azóta, amióta én politizálok -, tehát önökön azt próbáljuk számonkérni (*Derültség. - Nacsá Lőrinc: Abba ne hagyja! - Rétvári Bence: Folytasd!*), és próbálok nem támadó hangvételben fogalmazni, hogy önök miért a multinacionális tőkét hozzák nyerő helyzetbe. És most az, hogy én mennyire értek egyet a 9 százalékos nyereségadó-mértékkel, az most egy másik kérdés, mert rólam valószínűleg mindenki tudja, hogy nem értek vele egyet.

De a helyzet mégiscsak az, hogy a multinacionális cégek nyereségadó-fizetése kevesebb mint a fele a társasági nyereségadó mértékének, és én azt gondolom, hogy ez nincs rendben. És azt is gondolom ugyanakkor, hogy ezek olyan, évről évre be nem folyó jövedelmek az államháztartás szempontjából, amit lehetne arra fordítani, hogy a szociális dolgozókat, az otthonápolókat vagy adott esetben a pedagógusokat megfizessük.

De egy közbevetésem hadd legyen: államtitkár úr az egyén felelősségéről beszélt, és én azt gondolom, hogy ebben államtitkár úrnak igaza van. Csak ne felejtjük el, hogy ha egyéni felelősségről beszélünk, akkor beszélünk egyéni versenyképességről, és az egyéni versenyképesség feltétele a magas színvonalú oktatás. A magas színvonalú oktatás feltétele, hogy megbecsült, megfizetett és jó infrastrukturális körülmények között dolgozó pedagógusaink legyenek. Na, a magyar oktatási rendszerből ez a három pont hiányzik! Nem utolsósorban azt gondolom, hogyha mi valóban azt gondoljuk, amit egyébként sugall ez az előttünk fekvő törvényjavaslat, hogy az egyén felelőssége mindenekfeletti, akkor a szükséges készségeket, a szükséges tudást meg kell tanítani a következő generációknak, de ez jelen pillanatban nem történik meg - és igen, most jön az a vita, amit hetek óta folytatok Rétvári államtitkár úrral -, merthogy jelen pillanatban nincsenek, csak ígérek. És én értem azt, hogy jövőre be van ígérve a 10 meg a 20, vagy a 20,8 százalékos fizetésemelés, de a helyzet az, hogy ez reálbérben nulla forintot vagy mínuszt jelent.

És mégiscsak az van, hogyha a pedagógusoknál a vetítési alapot a 2014-es minimálbér helyett a mindenkori bérminimumhoz, tehát a szakmunkásbérminimumhoz kötnénk, akkor jelen pillanatban ezt a költséget tökéletesen tudná fedezni, hogyha a társasági nyereségadó 9 százalékos hányada teljes egészében befolyna a költségvetésbe. (*Nacsá Lőrinc: Az a jövő héten van...*) És én azt gondolom, hogy ugyanez a helyzet az oktatással, a szociális szférával, és önök mondhatják azt, képviselőtársaim, hogy majd a jövő héten, de azért a valóság mégiscsak az, hogy ami előttünk fekszik törvényjavaslat, abban egy olyan kötelezvényt tesznek az emberek számára a szociális feladataik révén, ahol elfelejtették mögé tenni a szükséges és elvárható oktatást, a szükséges és elvárható finanszírozást. És ennek a finanszírozásnak a forrása

egyébként rendelkezésre áll a mindenkori költségvetésben; az ideiben is ott volt, a tavalyiban is ott volt, és a jövő évben is ott van. Ezt akarni kéne, ez egyszerűen csak politikai döntés kérdése.

Beszélt államtitkár úr áfacsökkenésről meg ársapkáról. Egyszerűen nem bírom magamban tartani azt, hogy valóban nem szavaztuk meg azokat a láthatóan ágazati lobbierdekből, pontszerűen benyújtott áfacsökkenési javaslatokat. Ugye, ennek a lobbierdeknek lett az eredménye az, hogy első körben a fél-sértésnek 5 százalék volt az áfája, de magának a sertéscombnak, amikor továbbdarabolta a hentes, akkor már 27. Aztán persze egységesítették ezt az áfakulcsot, de a helyzet mégiscsak az, hogy ha megnézzük egy átlagos magyar ember bevásárlókosarát, akkor az alapvető élelmiszerek azok nagyon nagy mértékben, sokkal nagyobb mértékben vannak benne jelen, mint azt bármelyik KSH-statisztika kimutatja.

Én azt gondolom, hogy ennek rendkívül egyszerű az ellenőrzési protokollja: menjenek el vásárolni, és amikor kijönnek az áruházból, egy pillanatra álljanak meg a kasszák mögött, és nézzék meg, hogy mit vásárolnak az emberek. Látni fogják, hogy kenyeret szeretnének venni, aminek egy év alatt 60 százalékkal ment föl az ára. És igen, az is egy gazdaságpolitikai kérdés, hogy milyen árucsoportokat milyen áfakörbe sorolunk. És igenis, ezt vagy egységesen, és akkor van hatása, vagy külön-külön pontszerűen tesszük, és akkor a lobbierdek kiszolgálását célozza, mert mégiscsak úgy van, hogy nem véletlen az, hogy a Braille-tábla meg a Braille-írógép, a gyengénlátók vagy látás-sérültek írását és olvasását segítő eszközök a kedvezményes, 5 százalékos kulcsban vannak.

(20.10)

Tehát az adótörvényekben meg lehet jeleníteni ezeket a szempontokat, csak akarni kell. Azt gondolom, hogy igenis, ennek az Országgyűlésnek az a felelőssége, hogy az alapvető élelmiszerek esetében, amelyek mindenki asztalán ott kell hogy legyenek a felső tízezertől a legrászorulóbb családig, ne akarjon 27 meg 18 százalékot pluszban még rápakolni az állam, mert pluszbevételt remél tőle.

Nem véletlen van az, hogy az áfa mértéke, amikor tárgyaltuk a jövő évi költségvetést, 7000 milliárd forint fölötti eredményt mutatott. Nem véletlen volt a növekmény olyan hihetetlenül magas. Ez mind-mind az inflációból eredő többletbevétele az államnak. Ebből kellene gyakorlatilag a szociális szférára, a pedagógusok számára visszacsökkenteni egy-egy darabot.

Van még bő két percem, ezért Nacsza Lőrincet szeretném megkérdezni, hogy tényleg meg akarja kérdejelezni, ahogy ezt megtette az előző hozzászólásában, hogy a víziközművek ügye nem pártpolitikai kérdés. Tényleg azt gondolja (*Nacsza Lőrinc: Nem erről beszéltem!*), hogy erről... De, erről beszélt, képviselő úr, hallgassa vissza vagy nézze meg a jegyzőkönyvet! Keresztes László képviselőtársam arról és csak arról beszélt... Úgy fogalmazott Nacsza képviselő

úr, nem kicsit csúsztatva, hogy képviselőtársam szerint erről nem kell... (*Nacsza Lőrinc: Nem lehet vita tárgya!*) Nem lehet vita tárgya. Hát, szerintem az, hogy az emberekhez eljut-e az ivóvíz, az valóban nem lehet vita tárgya. Szeretném megerősíteni ezt az állítást képviselőtársamnak, Nacsza képviselőtársamnak pedig a figyelmébe ajánlani, hogy nekünk felelősségünk van abban, hogy milyen jöllétet, milyen élet-színvonalat és körülményeket biztosítunk honfitársainknak.

Azt gondolom, hogy a víziközművek állapota, az ivóvízelérés minősége és mértéke, az igenis minden vitán felül kell hogy álljon, arról nem lehet vitatkozni, hogy lehet-e olyan terület ma Magyarországon, ahol nincs vagy adott esetben hosszú távon nem lesz ivóvízellátás. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Rétvári Bence államtitkár úrnak. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Tisztelt Ház! Azt tapasztalom, hogy minél többet beszél a baloldal a mai vitában, annál többet beszél összevissza.

Például az előbb Csárdi képviselő úr azt mondta, hogy szerinte túl alacsony a társasági adó szintje. Valóban, 19 százalékról 9 százalékra csökkentettük. Pár órával ezelőtt azonban Szabó Szabolcs azzal támadott minket, hogy milyen magas az elvonás szintje azzal, hogy 9 százalékos a társasági adó. Szerinte túl magas, ön szerint túl alacsony. De neki még az szja is magas volt, pedig az 30 százalék fölött volt, és úgy ment 15 százalékra. Szóval, ugyanarra a baloldal mondja ezt is meg azt is igazából azért, mert valóban összevissza beszélnek, semmifajta koncepció nincs, egyikőjük felszólal, valamit mond és megy ebbe az irányba, másikójuk felszólal és megy abba az irányba, a végén pedig ott a kötelező vörös farok, hogy a kormányt pedig szidni kell, mint anno az újságírásban.

Az LMP részéről most nincs itt Kanász-Nagy Máté képviselő úr, de még egyszer köszönöm, hogy ennyi mindenben elismerte az eredményeket az elmúlt 12 évből. Azonban neki is olyan javaslata volt... Tényleg arról beszélünk, hogy nehéz helyzetben van Európa minden országa. Nyilván azoknak, akiknek kisebb a jövedelme, még nagyobb a kockázata, hogy mi lesz velük a következő egy-két esztendőben, nekik kell nyilván a leginkább segítséget nyújtanunk. Itt egy olyan javaslattal élt a napirend előtti felszólalásában tegnap vagy tegnapelőtt a képviselő úr, hogy az atomenergiát vezessük ki és a fosszilis energiahordozókat vezessük ki, tehát ne legyen gáz, ne legyen kőolaj, ne legyen atom. Akkor mégis miből? Mit gondol, hogy akkor akár a szegénynek, akár a középosztálybelinek, akár bármilyen embernek miből lesz energiája? Miért vezetnek elő magyar baloldali képviselők egy olyan javaslatot egy energiaválság kellős közepén, hogy csak a fosszilis energiahordozókat és az atomenergiát vezetnék ki? Ebből sem fűtésünk, sem világításunk nem lesz.

Ebből is látszik, hogy összevissza beszélnek felelőtlenül, nyilván azért sem gondolnak bele, mert elég távol van önöktől a kormányzás felelőssége és lehetősége. De azért ekkora badarságokat összehordani pontosan akkor, amikor a szegénység veszélye fenyeget, amikor energiaválság van, hogy se fosszilis energiát, se atomenergiát ne használjunk, de legyen jólét, mert ezt hozzátette, nem tudom, hogyan tudja elképzelni.

Arató képviselő úr is arról beszélt, hogy milyen fontos a szolidaritás. Aztán amikor meg államtitkár volt, bevezették a vizitdíjat, a kórházi napidíjat, mellette a tandíjat annál a tárcánál, ahol ő is dolgozott. Hogy lehet egyszerre a szolidaritást követelni és a legszegényebb emberek számára leginkább akadályt jelentő, az egészségügyi ellátás, az oktatás és a szegény emberek között falakat felhúzó vizitdíjat, kórházi napidíjat és tandíjat támogatni?

Gy. Németh Erzsébet képviselőtársam félreértelmezte, hogy mi az OMSZ ügyeleti ellátása Hajdú-Bihar megyében. Természetesen nem egy embert jelentett az eddigi gyakorlatban sem, sokkal összetettebb, sokkal több szintű volt, mentőtisztnek, orvosnak, ápolónak, különböző szintű és különböző felhatalmazással rendelkező embereknek egy komplex szolgáltatása, elég régóta fut most már Hajdú-Bihar megyében, tehát nem kell attól tartani, hogy ez a modell kiterjed az ország más részeire is és akkor ez így lenne. Működik, eredményes, különben az elmúlt egy évben azt hallottuk volna, hogy itt vagy ott ellátási probléma volt; nem volt, tehát felesleges ezzel riogatni.

Jámbor András képviselő úr, jó, hogy itt van. Ön odáig eljutott a saját felszólalásában, odáig jutott a riogatásban, hogy ez a törvénymódosítás azt is magával hozhatja, hogy megszűnik az állami egészségügy és az állami oktatás. Amikor ezt megpróbálja belemagyarázni ebbe a törvényjavaslatba, persze igazából azért nem lepődünk meg, mert 12 éve önök mindenre ezt húzzák rá, vagy ilyen és hasonló gondolatokat. De tényleg ön erről beszél, hogy nem lesz állami egészségügyi ellátás és nem lesz állami oktatás ezen törvényjavaslat nyomán? Nagyon-nagyon-nagyon elragadtatják magukat, nagyon nagyot akarnak mondani, nagy a licit, nagy a verseny, nagyot akarnak mondani, és ebből néha nagyon fura dolgok sülnek ki.

Segély versus munka, ez is az LMP-nél merült fel. Mi továbbra is azt mondjuk, hogy akinek csak lehet, annak munkát kell adni és csak annak kell segítyt adni, aki nem képes a munkavégzésre. Az elmúlt 12 évben ez a stratégia működött Magyarországon, ezzel tudtunk gazdaságilag is jobban növekedni, ezzel tudtunk több embernek minél nagyobb esélyt megadni a méltóságtejes élethez, mert mégiscsak, ha valaki munkaképes, az a legjobb állapota, ha a saját munkájából termeli, szerzi meg a létfenntartásához szükséges összeget.

Az LMP azt mondta, hogy az emberekhez minél közelebb oldódjon meg a probléma. Akkor nem tudom, a törvénymódosítással pontosan mi a problémájuk.

Szintén Jámbor András: teremtsünk esélyt az embereknek. Az, hogy egymillió új munkahelyet teremtetünk, az egymillió új esély arra, hogy valaki emberhez

méltóbb életet tudjon élni. Mi más lenne a legnagyobb esélyteremtés a munkaképes emberek számára, akik korábban segélyből éltek, mintsem hogy munkát kapnak?

Ha már a sertés, félsertés szóba jött, pont elment Csárdi képviselő úr, de biztosan még visszajön, úgy-hogy ennek kapcsán elmondanám, hogy állunk ezzel. Mégiscsak az Európai Unióban az emberek 8,6 százaléka nyilatkozott legutóbb úgy, hogy neki problémát jelent kétnaponta húsételt vásárolni. Magyarországon ennél valamivel nagyobb az arány, bő 12 százalék, az uniós közel 9 százalékkal szemben. De mennyi volt Magyarországon ez 2010-ben, ha már a húsételt szóba hozta Csárdi képviselő úr? 27,6 százalék, 27,6 százaléknak volt gond az, hogy kétnaponta húsételt vegyen. Ezt le tudtuk vinni 12 százalék környékére. Ez egy fontos eredmény. Benne van sok minden, munkahelyteremtés és minden más. Ezeket szeretnénk megőrizni. Nem az önök javaslati vezettek ide, hanem azok a javaslatok, amelyeket önök mindig is elleneztek.

Mennyire együttérzőek önök? Erre hadd olvassak fel önöknek egy idézetet a baloldal vezetőjétől, Gyurcsány Ferentől, aki így beszélt az egyik leginkább veszélyes javaslatukról, a vizitdíjról. Azt mondta Gyurcsány Ferenc - most az együttérzés hangja jön, ha már önök arról beszéltek, hogy mennyire fontos segítséget nyújtani és átérzeni embereknek a nehéz helyzetét -, azt mondta Gyurcsány Ferenc szó szerint: „Társadalmi értelemben a vizitdíj semmi. Az nem botrány. Az kényelmetlen politikailag megkifizetni, mert politikailag lehet neki súlyos következménye. De őszintén szólva ez a következmény legfeljebb bennünket érint, ha idióták vagyunk.”

Így beszélt Gyurcsány Ferenc arról, hogy bevezették a vizitdíjat. Ilyen szavakat még nekünk sem mondott talán, bár sokféle válogatott szót igen, de ezt a szót talán ránk sem mondta, mint amit a saját képviselőtársaira használt. Úgy látszik, még rosszabb Gyurcsány Ferenc szövetségesének lenni, mint ellenfelének, de ezt korábban is gondoltuk. *(Nacsá Lőrinc: Sejtettük!)* Tehát nem irigyeljük önöket, nem irigyeljük önöket, ezt elmondhatjuk.

(20.20)

De azért mégis ennyire flegmán beszélni, ennyire lekezelően! Azért nyilván az az ember, akinek kicsi a jövedelme, vagy kicsi a nyugdíja és számára a vizitdíj azért egy tétel, pláne akkor, ha nem egyről beszél, hanem havonta többről beszél, meg nyilván annak az összege folyamatosan emelkedett volna, ha érvényben maradt volna, és szocialista kormányzás lett volna. De Gyurcsány Ferencnek ez annyira semmi - nyilván az Apró-villából semmi, de azért az embereknek a mindennapokban, ha kicsi a jövedelmük, azért ez egy igencsak fontos tétel. A kevés pénzből élő emberek problémáit ennyire nem értékelte Gyurcsány Ferenc, de hadd súlyosbítsam még a baloldali idézetek sorát.

Tehát volt önöknek egy képviselőtársa - most is politikustársa, mert még mindig aktív, volt szociális

államtitkár is, mégsem erről híres, hanem egy kamuvideóról -, Korózs Lajos, aki korábban azt mondta - kapaszkodjanak meg, mit mondott Korózs Lajos, az önök politikustársa. Együtt indultak a választásokon, az önök pártlogói voltak az ő plakátján is, meg az ő pártjának a logója az önök plakátján is, meg az MMM is - mint megtudtuk, hogy az igazából az amerikai milliárdok logója. Szóval, az önök politikai közösségének önök által felvállalt tagja, akit önök is támogattak a választásokon, azt mondta - jó, hogy tisztáztuk az előző tíz és fél órában, hogy az idősothtoni kapacitások emelkedtek, ezért nekünk már megérte itt lenni, ennek ellenére Korózs Lajos, képzeljék el, azt mondta -, hogy nem kell minden embernek, miután megöregedett, automatikusan idősök otthonába kerülnie. Ezt mondta Korózs Lajos, az önök szociális államtitkára. És utána kiderült, hogy növekedtek az idősothtoni kapacitások, és önök ránk rontanak egy ilyen vitában.

Szerintem abban konszenzus van - nem kell hogy bólogassanak rá, mert tudom, hogy önöknek kínos, ráadásul DK-s a levezető elnök, tehát biztosan számonkérnék önöket a későbbiekben, ha erre bólintának -, hogy nyilván Gyurcsány Ferenc mondatai a legveszélyesebbek, de azért Korózs Lajossal politikai közösséget vállalni, őt támogatni, és utána egy vitában azt mondani, hogy az a kormány, amelyik növeli az idősothtoni kapacitásokat, az igazából leépíti az idősothtoni kapacitásokat, és nehezíti a rendszert - én azt látom, önök minél többet beszélnek, annál keszekuszább, annál összevisszább, annál több az önellentmondás, annál több a tényekkel való szembenállás.

A kétperces műfaj lehet, hogy önöknek jobban megy, mert akkor egy indulatkitörést tudnak intézni a kormány politikusai ellen, a támogatóik ezt lájkolják, ha feltöltik a Facebookra, mert ugyanazt az érzelmi húrt pengetik, amiket ők is hallani szeretnének, de amikor már benne vagyunk egy vitában, és fél nap eltelt, akkor viszont már alig van olyan álláspontjuk, amit ne cáfoltak volna meg saját maguk, önök, politikustársaim. Az önök mondatait állítottam szembe az önök mondataival, és az önök mondatai cáfolták az önök mondatait úgy, hogy igazából ellenzékben vannak, tehát sokkal inkább csak a tiszta gondolataik vannak, és semmifajta kényszer vagy válsághelyzet önöket felelősséggként csak részben terheli, hiszen nagyobb részben a kormányt terheli; önöket is terheli, de csak kisebb részben. Tehát én úgy látom, hogy egyre több az összevissza beszéd az önök részéről, de azt legalább elmondhatjuk, hogy pár adatot önök is elismertek, amiben bővült a szociális rendszer.

Mi azt tudjuk önöknek mondani, hogy két válsághelyzetben vagyunk túl. Az egyik a 2010 előtti időszakból megörökölt gazdasági nehézségek, devizahitelestül, minden mással együtt, a második a koronavírus-járvány miatti gazdasági visszaesés, ami az egész világon jellemző volt. Kettő válsághelyzetet már úgy tudunk vinni, hogy az előbb ismertetett szociális mutatók tekintetében ráfordításban, kapacitásban növelni tudtuk az állam szociális ráfordításait, és ahogy azt

többen is elmondtuk, az Eurostat által visszaigazoltan is csökkent a különbség az európai szegénységi mutatók és a magyar szegénységi mutatók között, érezhető mértékben. Tehát itt, hála istennek, közelítünk az európai átlaghoz. Ehhez szeretnénk felzárkózni, és aztán az európai átlagnál is jobb eredményt elérni.

Mi már ezt két válságban meg tudtuk tenni. Önöknek ez nem sikerült. Ismertettem, hogy a társadalom legalsó 40 százaléka volt a legnagyobb kárvalottja az önök „válságkezelésének”. Higgyék el - és ezt nemcsak önöknek mondom, hanem másoknak is -, mi már kétszer bebizonyítottuk, hogy meg tudjuk őrizni a szociális ellátórendszert, meg tudjuk őrizni a szociális támogatásokat, meg tudjuk őrizni a munkahelyeket, tudjuk növelni a munkahelyeket, folyamatosan tudjuk csökkenteni a munkát terhelő adókat, hogy minél inkább megérje dolgozni. Higgyék el, hogy a harmadik válságban is, amiben most van az egész kontinensünk, ebben is meg tudjuk őrizni, és ebben is tovább tudjuk vinni.

Annak a riogatásnak tehát, amit önök tesznek, a 2010 előtti válság, a koronavírus-válság a cáfolata, hogy nincs valós alapja annak, hogy önök ilyenrel riogassanak. Nem hiszem azt, hogy ettől persze abba fogják hagyni, ennyire naivak nem vagyunk. Ahogy a legelső felszólalásomban is mondtam, 12 éve ugyanazt a lemezt hallgatjuk önöktől. Lehet, hogy ez így is marad, és még sok évig teszik fel ugyanazt a lemezt. Bízom benne, hogy mi pedig sok évig tudunk beszámolni önöknek azokról, hogy ezek a mutatók tovább tudtak még javulni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Most már lassan haladunk a 12 óra felé ebben a vitában, és igazából annyit szeretnék Nacsa úrnak és Rétvári úrnak mondani, hogy nagyon jók ezek az adatok a múltból, de hogy ez a törvényjavaslat és annak hatása a jövőről szól. Tehát ha olvastak volna, nyilván nem olyan jó ezeket olvasni, de ha olvastak volna interjúkat, amiket például én a választások óta adtam, azokban én mindig elmondom, hogy az egyik legnagyobb probléma egyébként, amit az ellenzék elkövetett ebben a kampányban, az, hogy nem vette figyelembe azt, hogy a konjunktúra miatt az elmúlt tíz évben egyébként a társadalom mind a tíz decilisében fejlődés volt, tehát hogy hogy érzik az emberek, hogy jobban élnek. *(Taps a kormánypártok soraiban.)* Köszönöm szépen. Mondom, hogy olvassanak akkor interjúkat velem, mert ezt én szerintem hatodszorra mondom el április óta, úgyhogy... *(Rétvári Bence: élőben hallhatunk, mit olvassunk?)* Igen.

A másik, amit akartam mondani, államtitkár úrnak meg a többi fideszes képviselőnek is, hogy elnézést kérek ezért a sajtóközleményért, én nem is tudtam, hogy ez kimegy, úgyhogy, ha itt tényleg valami

hamis látszat került fel erről a vitáról, akkor abban elnézést kérek.

Fónagy államtitkár úr ózdi példájához azt szeretném mondani, hogy én dolgoztam együtt Pilisi Károllyal, aki egyébként, ha jól emlékszem, akkor ugyanennek a foglalkoztatási társaságnak a létrehozásában vett részt ott az ózdi '92-es időkben, és ő nagyon sokat mesélt erről. És igen, nyilván az van, hogy azok az emberek fognak megmaradni, azok az emberek fognak fönmaradni egy ilyen helyzetben, akik a legjobb képességekkel rendelkeznek, és itt van egy ilyen, az ember képességeiről szóló dolog is.

Pont arról szólt ez a foglalkoztatási társaság, hogy az állam adott egy lehetőséget arra, esélyt adott ezeknek az embereknek, hogy a saját képességeiket ki tudják bontakoztatni. Amikor egyébként - amit Rétvári úr kicsit tévesen idézett - esélyteremtésről beszéltek, akkor én erről beszéltem, hogy az államnak van feladata, és mindig van feladata abban, hogy a legrosszabb helyzetben lévő emberek alá is odarakja azt a lehetőséget, amiből a leginkább tudnak eséllyel élni. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

Azt gondolom, hogy ez a törvényjavaslat viszont az ellenkező irányba mutat. Tehát nekem ez a problémám, hogy amikor azt mondjuk, hogy az államnak a szociális biztonságban csak kiegészítő szerepe van, akkor ebből az esélyteremtő funkcióból veszünk el. Vagy legalábbis ezt tudnánk egyébként jobban - és itt Szeberényi képviselőtársamnak válaszolnék -, ha tudnánk azt, hogy egyébként mit akarnak kezdeni ezzel a törvénymódosítással, pontosan miért van szükség arra, hogy ez bekerült.

Nekem pont az a problémám, hogy erre nem kapunk választ, és itt kapcsolódnék vissza az első mondatomhoz ebből a felszólalásból, hogy ez a törvényjavaslat a jövőről szól. Nekem az a kérdésem, hogy miért kellett ezt a törvényi átalakítást elvégezni. Ugyanez a kérdésem az öregségi nyugdíj kapcsán, hogy ott miért van szükség a szociális vetítési alap és az öregségi nyugdíj szétválasztására, merthogy lehetne úgy is emelni az öregségi nyugdíjat, hogy nem lesz belőle szociális vetítési alap, és akkor az a 18 darab különböző járadék, ami hozzá van kapcsolva, az is emelkedik.

És akkor itt az a kérdés, hogy azért szedik-e szét, mert csak az öregségi nyugdíjat akarják emelni, vagy azért szedik szét, mert ezeket a járadékokat akarják emelni. *(Rétvári Bence: Hogy külön-külön mozogjon a kettő, azért!)* Jó, ez tök jó, ez legalább most már elhangzott, tehát valami ilyesmi, de igazából az a kérdés, hogy miért akarják külön mozgatni a kettőt. *(Rétvári Bence: Mert úgy logikus!)* De mindegy, majd nyomnak gombot.

ELNÖK: Lesz a képviselő uraknak és államtitkár úrnak lehetősége reagálni rá.

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Volt egy kicsit szó már a tanárokról. Nacsa úr elmondta, hogy Németországban se lehet sztrájkolni a tanároknak... *(Nacsa Lőrinc: Nem „sem”! Ott nem lehet!)* De hát itt

se lehet, ezt tudjuk, hiszen önök a Covid idején hoztak egy javaslatot arról, ami lényegében kiüríti a sztrájkjogot.

(20.30)

Tehát amikor egy tanárnak bent kell ülnie egy teremben harminc gyerekekkel, és úgy sztrájkolhat, hogy benn ül harminc gyerekekkel az iskolában, a teremben, azt nagyon nehéz sztrájkolni hívni. Egyébként akkor az a tanár azt fogja csinálni, hogy beszélgetni fog a gyerekekkel, nem fog némán ott ülni, tehát ott valami oktatási munka el fog végződni, és azt már nagyon nehéz munkabeszüntetésnek hívni innentől kezdve.

Az a legnagyobb probléma ezzel a sztrájkjog-törvénymódosítással, hogy ezt maguk úgy hozták, hogy először arra hivatkoztak, hogy a Covid-járvány miatt kell intézkedéseket hozni, majd amikor a Covid-járványban az összes másik intézkedést kivezették, ezt az intézkedést meghagyták. Ez volt az utolsó intézkedés, ami a Covid elleni védelemben a veszélyhelyzet kapcsán megmaradt, majd miután a veszélyhelyzetet is megszüntették, törvénybe iktatták ezt az intézkedést, ami korábban egyébként egy rendelet volt a Covid elleni védekezésben, legalábbis önök erre hivatkoztak a törvény indokolásában és a sajtóban is. *(Rétvári Bence: Így van!)* És ez így maradt itt.

Például a társadalmi egyeztetés nevű dolog vagy a hatásvizsgálat, tudom, hogy ezek számárságok, amelyekről nem kell beszélni *(Rétvári Bence: Ezekről a szankciókról sok egyeztetés volt!)*, de ez a fajta sztrájkjogkiterjesztés és ez a fajta korlátozása a sztrájkjognak azért elég problematikus. Egyébként ma is tüntettek tanárok, Budaörsön és Szigetszentmiklóson például. *(Nacsa Lőrinc: Azt hittem, nem lehet!)* Tüntettek a tanárok Szigetszentmiklóson és Budaörsön is. *(Közbeszólás az ellenzék soraiból: Tüntettek, nem sztrájkoltak!)*

Igen, felírtam még, hogy a DK-zás, a 2010 előtti kormányzás és a többi mindig izgalmas dolog. Én egyébként, és szerintem, ha jobbra nézek, akkor lesz még ilyen képviselőtársam, 2006 októberében kint voltam az utcán, és tüntettem a Gyurcsány-kormány ellen. *(Rétvári Bence: Hogyan indulsz vele egy listán?)* Az a helyzet, hogy ennek ellenére ülök most itt a parlamentben, és ennek ellenére volt egy DK-logó. Egyébként jegyezzük meg, az előválasztáson a DK jelöltjét is legyőztem a körzetemben. *(Rétvári Bence és Nacsa Lőrinc tapsol.)*

Azért volt DK-logó ennek ellenére a szavazólapon mellettem, mert igen, én azt gondolom, hogy az a kormányzás, amit folytatnak, nagyon-nagyon sok szempontból - ezekről már részben volt szó ma, egy másik részéről nem volt szó ma - sokkal rosszabb, mint a 2010 előtti kormányzás; nyilván, ebben nem fogunk egyetérteni, önök nem így gondolják. Ha így gondolnák *(Kontrát Károly közbeszól.)*, akkor nyilván maguk mögött lenne... Tessék? *(Kontrát Károly megismétli közbeszólását.)* Hát, nálunk így gondolták, hiszen egyéni körzetet nyertem.

Értsük meg azt, hogy az én álláspontom például ebben a kérdésben az, hogy ha van egy rossz kormányzás, akkor azt a rossz kormányt le kell váltani. Én azt gondolom, hogy a 2010 előtti kormányzás sem volt jó, de azt gondolom, hogy a mostani még rosszabb annál. Szerintem úgy fejlődik ki egy demokrácia, ha a nép adott esetben egy rossz kormányzásra válaszol mindig azt mondja, hogy akkor küldjük el ezt a rossz kormányt, mert úgy tanuljuk meg mi, politikusok, hogy mi az, amit megcsinálhatunk, és mi az, amit nem csinálhatunk meg.

Szerintem most az a probléma, hogy egyszerűen nincsen kontrollja ennek a mostani hatalomnak, és nem jó a magyar demokrácia fejlődése szempontjából az, ha nincs kontroll a hatalommal szemben. Én például azért gondoltam azt, hogy ennek a hatpárti szövetségnek a színeiben indulok el, mert nagyon fontosnak tartanám azt, hogy a demokrácia ne abba az irányba fejlődjön Magyarországon, ahova jelenleg fejlődik. És Ungár képviselőtársamhoz csatlakoznék: most is ahhoz, hogy egyébként egy értelmesebb, a szokásosnál egy kicsit értelmesebb parlamenti vitát folytassunk le, ahol egyébként különböző kérdésekben tudjuk ütköztetni az álláspontunkat, nekünk 12 órája itt kell ülnünk. Tehát nekünk itt ahhoz, hogy egy szabad vitát tudjunk önökkel folytatni, egy ilyen erőbefektetést kellett tennünk képviselőként, hogy ez megtörténjen. *(Rétvári Bence: Jó munkához idő kell! Így van, erőbefektetés van! - Nacsá Lőrinc: Végre teljesítmény!)* Nem, nem teljesítmény.

Ez arról szól, hogy ez nem alapértelmezett, hogy mi, mondjuk, a pedagógusok kérdésében... Kíváncsi vagyok, hogy szerdán eljönnek-e a vitanapra például, tegyük hozzá. Tehát egy normál esetben egy olyan helyzetben, amikor ötvenezres és nyolcvanezres tünemény van, akkor utána az teljesen alap lenne, hogy legyen egy parlamenti vitanap, ahol ezt a kérdést kitérjük. *(Rétvári Bence: Lesz is!)* Csak önök nem fognak eljönni nyilvánvalóan *(Nacsá Lőrinc: Hogy ne jönnének?!)*, ahogy eddig sem jöttek el semelyik ilyen parlamenti vitanapra semmilyen ilyen társadalmi felzúdulás után. *(Rétvári Bence: Ki nem hagyám!)*

Igen, és akkor még Rétvári úrnak reagálnék arra a mondatára, hogy mit mondtam én az állami egészségügy és az állami oktatás kapcsán. Tehát én azt mondtam, hogy ha ennek a törvényjavaslatnak, amely a szociális törvénynek a része lesz, a szellemiségét kiterjesztenék a teljes államigazgatásra, akkor abból akár az is következhetne... *(Nacsá Lőrinc: Hogy megszűnik!)* Ez volt a mondat, és ez így is van. *(Rétvári Bence: Megszűnhet!)* Ha önök azt mondják, hogy a legelső és a teljesen első az, hogy az egyén önmagáért felelős, és az államnak ebben csak kiegészítő szerepe van, és ez globálisan ki lenne terjesztve az államigazgatás minden szintjére, akkor ebből egyébként következhetne az, amit Rétvári Bence úr is említett. Tehát ebből következhetne az egyébként, hogy akkor nincs szükség arra, hogy legyen állami oktatás, hiszen az egyén majd gondoskodik róla; ha az egyén nem tud gondoskodni róla, akkor a családja gondoskodik; ha a

családja nem tud gondoskodni, akkor majd a karitatív szervezetek.

Én nagyon remélem, hogy nem erről van szó, és ezért is szeretném már nagyon sokadszorra azt kérni, hogy mondják meg, miért van beleírva ez a módosítás ebbe a salátatörvénybe, miért módosítják így a szociális törvényt, mik azok a cselekedetek, amelyek ebből fognak következni, mert például egyébként eggyel tovább léphetnénk ebben a vitában, és megérthetnénk azt, hogy mi az önök szándéka, és akkor egyébként nem kéne ilyen háromszoros prejudikációkkal gondolkodnunk arról, hogy mi az a felfogás, ami mentén önök törvényeket alkotnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Rétvári Bence államtitkár úr kért szót. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Elnézést, hogy csak egy mondatára fogok reagálni. Ezek szerint 2006 őszén ugyanott voltunk, ön, én, Jakab Péter, ő is elmondta, és aztán eléggé szétváltak az útjaink. Nyilván, a világnézetünk akkor is különböző volt, nem hiszem, hogy ugyanazt gondolnánk - ez csak egy költői kérdés, nem kell rá válaszolnia -, de mégis ott voltunk közösen, és láttuk, hogy Gyurcsány Ferenc ebben az országban mit művelt, és az őszödi beszédben mit ismert be. Persze, önöknek biztos mi vagyunk a demokrácia mélypontja meg a diktatúra, de ha őszintén belegondolnak, mégiscsak az volt az, amikor a mélypontra koppant Magyarország nemcsak gazdaságilag, és az ország vezetői beismerték, hogy mindenkinek hazudtak, mindent meghamisítottak, és egyébként nem csináltak semmit négy évig, hagyták, hogy a válság az embereket kiszolgáltatottá tegye, főleg a szegényeket leginkább.

Most ezt nem akarom hosszan nyújtani, de tényleg nekem nehezen felfogható, hogy nem kötelezte önt senki arra, hogy Gyurcsány Ferencsel együttműködjön, önmaga választotta, még akkor is, ha tudja, hogy rossz, mert minket nem kedvel, és minket le akar váltani. Ez szíve joga, teljesen természetes még akkor is, ha elismeri, hogy bizonyos területeken értünk el eredményt, mondjuk, a társadalomnak mind a tíz tizede feljebb tudott jutni az elmúlt tíz évben. Ezt mi is így gondoljuk, és hál' istennek, nem is csak mi gondoljuk így, az Eurostat is ezt igazolja vissza.

Tényleg, ez egy költői kérdés bennem, de ha ez már ennyire itt az asztalon van, én nem értem, hogy akkor akár ön, Jámbor képviselő úr, akár Jakab Péter hogyan tudtak mégis Gyurcsány Ferencsel összefogni, egy listán indulni, mert neki is megvan a maga tábora, aki nyilván őt követni fogja meggyőződéssel, vakon, vallásos hevülettel, sok mindent lehet mondani. De nekem nagyon fura, hogy aki ott volt 2006-ban, az utána mégis megpróbálja a hatalomba visszasegíteni, és ott tapsol neki meg Dobrev Klárának. Elnézést kérek, hogy ezzel feltartottam az Országgyűlést, de azért mégiscsak politikailag ez nagyon nehezen értelmezhető számomra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Normál hozzászólásként Nacsa Lőrinc következik.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm a szót. Ott folytatnám, ahol államtitkár úr abbahagyta, Gyurcsány Ferencnél is részben, illetve felhívnám arra a tisztelt képviselőtársak és ellenzéki képviselőtársak figyelmét is, hogy most már hat órája a DK nem vesz részt ebben a vitában. Ungár Péter kezdeményezésére meg az önök kezdeményezésére... *(Jelzésre:)* Elnök úr nem vesz részt a vitában, elnök úr levezeti az ülést, ő nem szólal fel a vitában, és a házszabály szerint ez helyesen is van így. DK-s képviselőkre gondolok, akik a vitában korábban felszóltak. Azért ez nagyon látványos, hogy most ebben az önök vitájában nem áll önök mellé a DK-frakció.

Illetve még egy dolog látványos, mert az elmúlt hetekben itt, az Országgyűlés színe előtt tárgyaltunk különböző törvényjavaslatokról az Európai Bizottsággal történő megállapodás érdekében, voltak normál menetben benyújtott törvényjavaslatok, az Országgyűlés őszi ülészakára a kormány hozta ezeket, sőt voltak egyéni képviselői indítványok is. Egy dolog volt közös egyébként ezekben a törvényjavaslatokban: vezérszónokként meg a vitákban a Párbeszéd-frakció lényegében, most megnéztem, 96 százalékban nem vett részt, volt, hogy én ezt szóvá is tettem itt az önök jelenléte nélkül. Most ketten is vannak, sőt korábban meghallgathattuk Szabó Timea gyűlölet-negyedóráját is reggel, de önök nem vettek részt ezekben a vitákban. Ez milyen érdekes, tisztelt Jámbor képviselő úr, mert ön itt minősíti a vitákat, hogy a szokásosnál emelkedettebb vagy a szokásosnál érdemibb, vagy szakmai viták vannak, de önök ezt nem tudják, mert nem vesznek részt ezekben a vitákban, tisztelt képviselő úr. *(Tordai Bence: Azért nem vesznek részt, mert tudják, hogy milyen!)*

(20.40)

Az előző ciklusban a Párbeszéd volt a legkisebb frakció. Ön akkor nem volt még képviselő, akkor részt vettek a vitákban egyébként; most új vezetés van, Tordai Bence volt eddig a frakcióvezető, ő úgy döntött valamiért, hogy nem vesznek részt ezekben a vitákban. Tehát van egy frakció, ön választókerületet képvisel, Szabó Timea és Tordai Bence is, meg vannak listás képviselők is, és úgy gondolják, hogy egyébként 10, 15, 20, eddig az őszi ülészakában letárgyalt törvényjavaslat nem méltó arra, hogy az ország ügyeiről, a választókat nem tiszteljük meg annyival, hogy ezekről a törvényekről önök idejőjjenek és elmondják a véleményüket. Még egyszer mondom, szívük joga, lehet ilyet, csak akkor mi is fogalmazhassunk meg ezzel kapcsolatban kritikát.

És még egy, képviselő úr, az előző ciklusban MSZP-Párbeszéd frakciószövetség volt - ahogy a Fidesz-KDNP is frakciószövetség -, sőt voltak ilyen kölcsönkomcsik, tehát volt ilyen mindenféle együttműködés az MSZP meg a Párbeszéd között. Képviselő úr, azzal az MSZP-

vel - a 2006-ban kormánypárt MSZP-ről beszélünk, a másik, az SZDSZ, talán még kártékonyabb politikai formáció a magyar közéletben -, azokkal voltak önök négy évig frakciószövetségben. Nem közös lista, hanem négy évig folyamatosan együttműködés, Tordai Bence itt volt, együttműködött velük.

És még egy, képviselő úr, ön ugye, mondja ezt a háromszoros prejudikációt, hogy mi lesz ha, és mi lesz ha. Pontosan ugyanilyen, csak nem kell három lépést megtenni, a mi prejudikációnk a 2010 előtti időszakban. Ha ön föl tudta vállalni 2022. április 3-án Gyurcsány Ferencet, a DK-logót, akkor nyilván 2008-ban is úgy szavazott volna a 13. havi nyugdíj elvételéről, amit Gyurcsány Ferenc adott volna. Ez nem egy bonyolult prejudikáció, tisztelt képviselő úr, ha most föl tudja vállalni Gyurcsány Ferencet a teljes örökségével, akkor nyilván 2008-ban is föl tudta volna vállalni.

Azt gondolom, hogy innen jönnek nekünk ezek a feltételezéseink, még ha akkor nem volt tagja az akkori kormánynak, de például az MSZP - aki ott ül ön mellett, az MSZP újonnan megválasztott elnöke; ezúton is gratulálunk elnök úrnak - aktív részese volt, és nagyon sok mostani MSZP-s politikus, aki nem ment át a DK-ba, kormányzati szerepet viselt államtitkári rangban, miniszteri rangban, ilyen-olyan szerepeket viseltek az MSZP mostani politikusai abban a rendszerben, amikor - és most figyeljen, tisztelt Jámbor képviselő úr! - 2007-ben, akkor nem volt gazdasági válság, az volt a kormány döntése, MSZP-SZDSZ, Gyurcsány-kormány, hogy 30 ezer forinttal csökkentették az egy ápolat után járó normatívát az időskorban.

Hol volt akkor a szociális érzékenység?! Hol voltak akkor ezek a nagy szólamok, amiket most, egyébként akkori DK-s, MSZP-s képviselőktől ma itt meghallgathattunk? 30 ezer forinttal! Azt mondták, hogy nem kellene. Korózs Lajos, az előző ciklusban a Népjóléti Bizottság elnöke és méltán híres filmproducer mondta azt, hogy ő sokallja. Mondom az idézetet: „Én a 80 százalékot is sokallom, amit elkérnek térítési díjként a bent lakó idős emberektől, de sokallom azt az állami normatívát is, amit egyébként az adóforintokból még ehhez a térítési díjhoz és egyszeri belépési összeghez hozzáadunk.” Ő sajnálta, önök sajnálták az idősektől, akik bent laknak, azt az állami normatívát és kiegészítést, amit megkapnak ezek az idős emberek meg az intézményeik, ahol egyébként idősként időskorban bent laknak. Ha valami kivonulása az államnak a szociális szektorból, akkor ez, hogy csökkentsük és aztán végül ne is adjunk pénzt a bentlakásos időskorbanoknak, ne foglalkozzunk velük, jó lesz az úgy is.

Nagyon fontos dolgot vetett föl Jámbor képviselő úr is, meg többen is beszéltek róla, ez az egyéni felelősség kérdése. Mi igenis fontosnak tartjuk az egyéni felelősség kérdését. Az egyéni felelősségről nemcsak beszélni érdemes, hanem abban érdemes példát is mutatni, sőt arra tanítani a gyermekeinket, a következő nemzedéket. Mert az a probléma, tisztelt képviselőtársaim, hogy ebben a mostani balliberális mainstreamben mindenki mindig csak a jogairól beszél, de

a kötelességéről meg a felelősségéről a közössége, lakóközössége, a kerülete, a városa, az országa, a nemzete felé sokkal kevesebb szó esik. Mindenki azt mondja, hogy mihez van joga. A migráció alapjog, a nemváltoztatás alapjog, minden alapjog, mindenkinek vannak jogai, de hogy mi a kötelességünk, mit kell visszaadnunk a társadalomnak, a közösségünknek, azért erről is ejtsünk már néha egy pár szót! Mert azért nemcsak jogok vannak, mert mindenki mindig pontosan tudja, hogy mi a joga, csak sajnos néha azt kevésbé, én azt látom, főleg az önök szellemi világában, hogy mi a kötelessége, az talán kevésbé merül föl ezeknél a kérdéseknél.

És azért a kötelesség meg a felelősség témakörében ezt mégiscsak meg kellene vitatnunk, és itt is erről van szó, a felelősségről van szó. Állami felelősségről van szó, intézményi felelősségről van szó, közösségi felelősségről van szó, szülői, testvéri, családtagi, hozzátartozói felelősségről van szó, ezekről van szó. És amikor megkérdezi Jámbor képviselő úr, hogy mondjuk már el 12 óra után, hogy mi lesz ebben, mi a végrehajtása, el tudom mondani, hogy mi nem lesz. Nem változik az igénybevétel feltétele és a szolgáltatások tartalma a szociális ellátásban. El tudom mondani, hogy ez nem lesz. És önök riogathatnak ezzel, de ez nem lesz.

Ami nagyon fontos, azt mondja Jámbor képviselő úr, hogy ne jöjjünk korábbi adatokkal, főleg ne 2010 előtti adatokkal, mert ez a törvény a jövőről szól, nem a múltból. Van a statisztikának egy ilyen fura sajátossága, hogy jövőbeni statisztikáink nincsenek. Vannak elemzések meg várakozások, de egy statisztika - miről szól a statisztika azonkívül, hogy lehet egymásnak a fejéhez vágni az éppen politikailag nekünk tetsző statisztikákat? De miről is szól egy statisztika? Van egy döntés, és a döntés végrehajtása milyen hatással van az adott csoportra, társadalomra, közösségre. Bármilyen döntésről beszélhetünk, oktatási, szociális, gazdasági, jóléti, bármiről beszélhetünk. A statisztika ezt mutatja meg, hogy jó irányba haladunk-e a kívánt cél érdekében: szülessen több gyermek Magyarországon, őrizzük meg a nyugdíjak reálértékét, legyen több munkavállaló, és így tovább.

Arról szól a statisztika, ami a múltban történt döntés, jó irányba haladunk-e. Ezért fontosak a statisztikák, mert 2010 előtti számokat is azért hozunk államtitkár úrral, mert ad egy összehasonlítási alapot. Akkor voltak célok, és akkor az ország rossz irányba ment, és ezt a statisztika világosan alátámasztja. Nemcsak ez volt az érzet, nemcsak ez volt a közhangulat, hanem ki lehet mutatni centire, kilóra, hogy rossz irányba ment az ország, ott van a statisztikákban.

Hoztunk döntéseket 2010 után, és meg lehet nézni a statisztikákat, hogy kicsit megy jó irányba, picit javult ez a mutató, nagyon javult, vagy stagnált, vagy romlott, és lehet változtatni. Arra szolgál a statisztika, és 2010 előtt a szociális ellátásban vagy éppen az egészségügyi ellátásban és pláne az oktatásban, ha már idehozták, de jövő szerdán bővebben lesz alkalmunk erről beszélgetni, sokkal rosszabb irányba

mentek a dolgok. Most minden ilyen területen, költségvetési forrásokban, ellátottak számában, minőségben, és így tovább, jobbak a számok, mint akkor. Tehát érdemes azon az úton maradni, amelyet elkezdtünk, mert a statisztikák - amik pusztán erre valók, azok számok, de a mögött emberek vannak - azt igazolják, hogy az az út, amin járunk, helyes, mert a kívánt cél felé közelebb visz, több gyermek születik, és így tovább, el tudjuk mondani ezeket. Nem azt mondjuk, hogy kielégítő és szuper jó a statisztika, de sokkal jobb, mint 2010 előtt volt.

És ezért fontos a statisztika, és ezért jövőnk 2010 előtti példákkal, mert világosan kijelöli egy döntés következményét, és azt, hogy a döntés után az az adott közösség, az a nemzet jó irányba halad-e, vagy nem halad jó irányba. És nekünk meggyőződésünk, és ezt a számok is alátámasztják, hogy 2010 előtt nagyon rossz irányba ment ez a közösség mint nemzet, mert a politikai vezetői nem voltak arra képesek, vagy gonoszságból, vagy alkalmatlanságból, vagy mindkettőből, rossz irányba vitték ezt a közösséget, és 2010 után pedig a mutatók jelentős része azt mutatja, hogy jó irányba mennek a dolgok. És nem szabad engedni azoknak a csábításoknak és kísérteéseknek, hogy térjünk le ezekről az utakról, és próbáljunk ki valami teljesen mást, mert vannak bevált receptek. A miniszterelnök nem véletlenül fogalmazott úgy a napokban, hogy tapasztalat, van nagyon sok tapasztalat. Örülök, hogy Csárdi képviselő úr mindenkori kormányának nevez most már minket, lehet, hogy ez például egy jövőbe vetett bizalom, de tény, hogy 12 év, plusz 4 év korábban '98 és 2002 között, de főleg az elmúlt 12 év egy óriási tapasztalat, hogy melyik döntés az, amelyik beválik és beváltja a hozzá fűzött reményeket, és közelebb visz azokhoz a stratégiai, nemzetstratégiai, társadalompolitikai célokhoz, amelyek kívánatosak a nemzet egésze számára, és melyek azok, amelyekben többet kell tenni, jobbat kell, nagyobbat kell ugrani, fejlődni kell. Erre szolgál a statisztika.

Jámbor András ne kérje rajtam számon a jövőbeli statisztikát, mert ilyet még soha senki nem tudott produkálni, ezért csak múltbeli statisztikákkal tudunk szolgálni, és igenis fontos a 2010 előtti és a 2010 utáni időszak összehasonlítása szociálpolitikai szempontból is, ha már erről beszélünk, gondoskodáspolitikai szempontból is, foglalkoztatottsági szempontból is és minden más szempontból, mert ezekben az összehasonlításokban büszkén meg tudjuk állni a helyünket a mostani statisztikákkal, és szeretnénk, hogy erre menjünk tovább. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Áttérünk a kétperces hozzászólásokra. Először Kontrát Károlynak a Fidesz képviselőcsoportjából adom meg a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

(20.50)

KONTRÁT KÁROLY (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Országgyűlés! A törvényjavaslat két fontos területet céloz

meg: egyrészt az állampolgárok szociális biztonságát, erről szól a hosszú vita, másrészt pedig a fizikai biztonságát szolgálja ez a javaslat. A szerződéses határvadász-állományra vonatkozó szabályok, illetőleg a rendvédelmi hivatásos állomány illetményfejlesztésére vonatkozó jelenlegi szabályok átemelése az általános jogrendbe a cél.

Azt gondolom, és azt szomorúan tapasztalom, hogy az ellenzéki képviselők közül a fizikai biztonságra vonatkozó szabályok kapcsán például Arató Gergely képviselő úr lekicsinylően beszélt a szerződéses határvadász-állományról, a toborzásról, a jelentkezésről, a felvételről, a rendszerben való részvételről, az eskütevők számáról, egyáltalán összességében lekicsinylően szolt erről az állományról.

Én azt gondolom, nem túlzok, ha azt mondom, hogy Magyarország ma biztonságos ország, és a biztonság a legfontosabb közösségi érték. Ennek alapján azt lehet mondani, hogy Magyarország az Európai Unió egyik legbiztonságosabb országa, és a világon is az elsők között vagyunk. De ehhez mindig többet kell tennünk holnap, mint amit ma vagy tegnap tettünk. Ezért ezt a célt szolgálja a javaslatnak az erre vonatkozó része.

Azt gondolom, hogy azok az eredmények, amelyeket például a rendőrség elért a migráció elleni küzdelemben, a Covid-járvánnyal kapcsolatos feladatok végrehajtásában és a belső biztonság megteremtésében, önmagáért beszélnek, de ahhoz, hogy ezeket az eredményeket meg tudjuk őrizni és tovább tudjuk fejleszteni, és további fejlődést tudjunk ezen a területen elérni, ezek a szabályok szükségesek. Abban bízom, hogy a közbiztonság, illetve az emberek biztonsága nemzeti ügy lesz, és a baloldali képviselők is tudják támogatni ezeket a szabályokat. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom kétperces hozzászólásra a lehetőséget Tordai Bencének, a Párbeszéd részéről. Parancsoljon!

TORDAI BENEC (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr. Az előző hozzászólásom végén az a szokatlan élmény ért, hogy a kormánypárti padsorokból megtapsoltak, és azt hiszem, hogy ezt gúny és irónia nélkül tették. Ezt azzal sikerült elérni, hogy a katolikus egyház katekizmusából olvastam fel, és ezen a drámai csúcsponton abba is hagytam a felszólalást. De erre visszautalva, akkor, ha megtapsolják egyetértőleg, és tényleg vallják azt, hogy a közhatalomnak mindenki számára hozzáférhetővé kell tennie azt, amire valóban az emberi élethez szüksége van, az ételmelet, a ruházatot, az egészséget, a munkát, a nevelést, a kultúrát, a megfelelő tájékoztatást, és a családalapítás jogát, és így tovább, és hogy a tekintély tisztességes eszközökkel biztonságot nyújt mind a társadalom, mind a tagjai számára, akkor ezt jól értem-e, jól értelmezem-e úgy, hogy önök vissza fogják vonni a 13. §-t, ami nyilvánvalóan éles ellentétben áll ezzel a katekizmussal? Erre a kérdésre, amit már Jámbor András és

jómagam is feltettünk néhányszor, nem kapjuk meg a választ.

A 13. § a 4. oldalán a törvényjavaslatnak, hogy az egyén szociális biztonságáért elsősorban önmaga felelős, és így tovább, tehát a rész, amit leginkább és elsősorban problematizálunk. Tehát következtethetünk-e ebből a támogató tapsból, az egyház katekizmusával való egyetértésből arra, hogy akkor ennek megfelelő politikát fognak megvalósítani különösen kereszténydemokrata néppárti kollégáink itt a következő időszakban, és tudunk-e Rétvári Bencével abban partnerek lenni, hogy egy közös módosítóval visszavonjuk ezt a 13. §-t? Mert ebben az esetben egyébként haza is mehetünk tulajdonképpen, nekünk most ez a legfontosabb célunk ebben a vitában. Köszönöm szépen. Kíváncsian várom a választát.

ELNÖK: Köszönöm. Kontrát Károly pont kiment a tereméből, mert ő jöhetett volna. Akkor Komjáthi Imrének adnám meg a szót most már normál hozzászólás keretében. Képviselő úr, parancsoljon!

KOMJÁTHI IMRE (MSZP): Köszönöm szépen a szót. Remek alkalom, hogy elmondjam önnek, államtitkár úr, hogy számtalanszor egy vaskos gyurcsányozás a válasz a kérdéseimre. És most itt a lehetőség, hogy elmondjam, hogy van az, amikor egy párt, egy közösség tanul a múlt hibáiból, és tud változtatni a politikáján. Én nagyon remélem, hogy eljön majd az az idő, amikor önök is végig fogják majd gondolni, hogy mi hibáztak, számba veszik azokat a hibákat, és fognak tudni majd módosítani a politikájukon. Sajnos még nem tartunk itt.

Többször emlegették, hogy mi volt 2010 előtt. Mi ezt nem egyszer, nem kétszer elismertük, hogy gyakorlatilag akkor jó néhány döntésével az akkori kormány szembement a saját választóival, éppen ezért a választók megbüntették. Azt gondolom, hogy el fog jönni az idő, amikor önöket is meg fogják büntetni a választók. Nekünk persze nem volt akkora médiahátterünk hozzá, nem volt olyan propagandagépezetünk, de... *(Nacsá Lőrinc: Na, ne!)* Hát, szerintem ezt azért ne vitassák, ez a propagandagépezet, ami az önök kezében áll, nagyipari, úgy is mondhatom. *(Nacsá Lőrinc: Nap-keltétől napnyugtáig!)*

Éppen ezért felhívnám a figyelmüket arra, hogy olyan javaslatokat adtunk be hosszú évek alatt már, a Covid alatt is meg jelen pillanatban is, ami abszolút támogatható lenne az önök részéről, csak egyszerűen úgy gondolják, hogy azért nem, mert mi adtuk be. Olyan javaslatok, amelyek valóban védenék a munkavállalókat, amelyek védenék a rokkantnyugdíjasokat, és hosszan sorolhatnám.

Önök azzal kezdték a kormányzásukat 2010 után, hogy csak egy példát mondjak, eltörölték a korengedményes, korekedezményes nyugdíjat. Akkor a BorsodChemben dolgoztam, ott ült mellettem az a kolléga, aki ledolgozott 40 évet, betöltötte az 57. évet, előtte még elmehetett volna nyugdíjba, mert akkor még az a rendszer volt, hogy öt évre előre kifizették,

és el lehetett menni nyugdíjba, aki 40 évet ledolgozott, és az 57. évet betöltötte. Önök egy tollvonással ezt megszüntették, és ott volt mellettem a kolléga, aki nem tudott elmenni nyugdíjba. Rá egy évre érदारabokat kellett cserélni a lábában, lerokkant, és azt kellett megélnie, hogy 40 év becsületes munka után ő rokkantjáradékos lett. Előtte keresett nagyjából 170 ezer forintot, mert az egy jó pénz volt, akkor a Borsod-Chemnél jól fizettek, és egyik napról a másikra rokkantjáradékos lett, és kapott 75 ezer forintot. Nem abba ment tönkre és nem abba halt bele lelkiileg, hogy mert ő mennyire keveset kapott elsősorban, hanem magába abba a tudatba, hogy ő járadékos lett 40 év munkaviszony után, és tényleg becsülettel ledolgozta, és nem értette. És mi sem értettük, mert 2008-ban, mikor bejött a válság, akkor többek között a cégnél, ahol dolgoztam, 256 embert lehetett azzal megmenteni, hogy nem kellett őket elbocsátani, mert el lehetett őket küldeni előrehozott nyugdíjba. Tehát nem értettük, hogy miért is tették ezt.

Azt sem értettük, hogy miért nem látták, miért nem értették azokat az elemzéseket, amiket komoly szakértők írtak le ilyen vaskos könyvekben, hogy milyen gyilkos tud lenni a három műszak, a folyamatos műszak, hogy életellenes az, mikor valakinek éjszaka kell dolgozni, és akkor ezeket az embereket védeni, óvni kellene. Önök ezt sem vették figyelembe.

(Az elnöki széket dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Beszélt államtitkár úr arról, hogy kötelesség és jog. *(Nacsá Lőrinc: Én beszéltem!)* Akkor én is megkérdezném, hogy nem kötelesség-e... *(Nacsá Lőrinc: Nem vagyok államtitkár!)* Elnézést, akkor rossz helyre címeztem. De lehet, hogy ilyen freudi elszólás, majd lesz. *(Dr. Brenner Koloman: Még lehetsz, Lőrinc, lehetsz!)* Hogy önöknek nem kötelessége-e akkor, amikor munkaalapú társadalomról beszélnek, védeni a munkavállalókat, és védeni azokat, akik a munkavállalókat védeni akarják, a szakszervezeteket például?

Hogy a munkavállalókat hogyan kell védeni. Higgyék el nekem, nincsenek túlzott igényei a munkavállalóknak. Mit szeretnének? Jó munkakörülményeket, munkavédelmet, munkajogi védelmet. Szeretné azt egy munkavállaló, aki reggel, mikor elmegy otthonról dolgozni, megöleli a családját, a gyerekeit, akkor este abban a tudatban tudjon hazamenni, hogy még lesz karja, és lesz mivel megölelni a családot, mert önök olyan szinten leépítették a munkavédelmi ellenőrzések rendszerét, hogy kiszolgáltatottá teszik vele az embereket. Évről évre emelkedik a munkabalesetek száma és a munkabalesetben elhunytak száma is.

(21.00)

És amikor megkérdeztük Palkovics miniszter urat egy írásbeli kérdésben, hogy az elmúlt három évben csak a stratégiai partnerek tekintetében hány

munkavédelmi ellenőrzés volt, akkor egy olyan számot kaptunk, hogy átlagban évente 0,98 ellenőrzés/stratégiai partner. Szóval, így védik önök a munkavállalókat.

És nincsenek a munkavállalóknak nagy igényei a tekintetben sem, hogy milyen munkajogi védelmet kapnak. Hát, semmiképp nem olyat, amit mondjuk, a Suzukinál láttunk. Van egy fiatalember, aki 14 évig becsülettel dolgozik, mindenféle díjat, jutalmat, mindent kap a cégnél, és csak azért, mert szakszervezetet mert alapítani, kirúgják. És amikor erre felhívják a szakszervezetek a figyelmet, felhívjuk mi, Szocialista Párt, odamegyünk, és levelet írunk önöknek, miniszterhez fordulunk, mindenkihez fordulunk, hogy ez nincs jól, és hogy miért nem lépnek közbe, miért nem szólnak oda egy stratégiai partnernek, hogy ez nincs rendben, mert szemben áll a magyar törvényekkel, akkor önök azt mondják, hogy nem tudunk, mert az egy magáncég. Hát, nagyon érdekesen védik önök a magyar munkavállalókat!

És engedjék meg, hogy bizalmatlan legyek ezzel a törvénnyel kapcsolatban, hogy mennyire gondolják ezt komolyan, hogy az egyén felelőssége, és hogy majd segít a család, segítenek a karitatív szervezetek, és majd csak végül az állam. Nem tudom, hogy mennyire illik személyes példáról beszélni a parlamentben, de őszintén szólva, ez most engem annyira nem izgat. Azért, mert személyes példán keresztül szeretném önöknek bemutatni, hogy mennyire fontos az állam szerepe ilyenkor, amikor egy rendkívüli helyzet áll elő. 2008-ban úgy lettünk hatgyermekes család, hogy az egyik húgom, aki Miskolc mellett a Lyukóvölgyben lakott - tudják, az egy kőkemény gettó -, úgy döntött, hogy halálba issza magát. Már akkor is voltak alkoholproblémái, amikor még a férje élt. Mikor meghalt, akkor végképp elszabadult a pokol, és egy napon úgy döntött, hogy nem eszik, csak pálinkát iszik, felélte a vércukorszintjét, kapott egy agyödémát, két hónapra kómába esett. Négy gyermeket hagyott árván, és nekünk feltették a kérdést, hogy na, akkor állami gondozásba mennek vagy önköz. És mi akkor úgy döntöttünk, hogy hozzánk természetesen. Ha nekünk akkor nincs állami segítség, nincs állami támogatás, akkor nem tudtunk volna megbirkózni ezzel a feladattal, azzal, hogy egyik napról a másikra hatgyermekes család lettünk. Szocializálatlan gyermekek voltak. Olyan gyermek az egyik, úgy mondjuk, hogy ajándékfiunk, aki nem ismerte a kilincset, mert nem volt ajtó, hanem szakadt szőnyeg volt helyette. És egyik napról a másikra négy szocializálatlan gyermek került a családba, és állami segítségnyújtás nélkül nem bírtunk volna megbirkózni azzal a feladattal, hogy feléltük az összes anyagi forrásunkat, mentális, fizikai, minden forrásunkat. Ez egy különleges élethelyzet. Na, pontosan az ilyen különleges élethelyzetekre, váratlan élethelyzetekre kell hogy az államnak legyen válasza, és segítséget nyújtson. Nekünk nem volt nagymama, nagypapa, mert sajnos már nem éltek. Egyedül kellett megbirkózni azzal, hogy három gyereket három

különböző óvodai csoportba kelljen vinni. És sok minden más nem volt, de az állam segítséget nyújtott. Én éppen ezért azt kértem önöktől, hogy gondolják meg jól, hogy ezt beleírják ebbe a törvénybe, mert ennek nagyon rossz üzenete van.

Engedjék meg nekem, hogy bizalmatlan legyek azért, mert az önök politikusaik szájából hangozott el olyan, hogy mindenki annyit ér, amennyije van. Meg olyan is, hogy egyébként 47 ezer forintból meg lehet élni. Egyszer, tényleg komolyan kérem, hogy próbálják meg. Ne most, várják meg, mikor lejjebb mennek az árak, mert most biztos, hogy nem lehet annak sokszorosából sem megélni. De én óvatos lennék, amikor ilyen dolgokat írnak bele a törvénybe, mert megalapozott a bizalmatlanság önökkel szemben. És értem, államtitkár úr hosszan szokta sorolni, hogy mennyivel többet költenek szociális ellátásokra. Higgye el, elismerem, és látom, hogy például, mondjuk, a gyermekéhezés megszüntetésében mennyit tettek. Valóban, én ott élek Edelényben, látom a vonzáskörzetemben, hogy hogyan éltek az emberek, és hogy ebben volt előrelépés. Viszont még mindig közel 500 ezer gyermek van az országban, akik nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű élelmiszerhez. Azért még mindig van tennivaló.

És abban is van tennivaló, hogyha önök, mondjuk, nem stadionokra költöttek volna, hanem jelentős pénzt áldoztak volna arra, hogy megnézzék, hogy vidéken milyen házakban élnek emberek, milyen fűtési módszereket alkalmaznak, akkor előrébb lennének még az egészségügy területén is, mert még mindig sajnos nagyon sok helyen szeméttel fűtenek az emberek, mert nem akarják esetleg megkockáztatni azt, hogy megfagyjanak a házukban, lakásukban.

Úgyhogy van itt még tennivaló bőven, de az első tennivaló az lenne, hogy ezt a részt vegyék ki a törvényből, mert nagyon rossz üzenete van. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormány részéről Rétvári Bence miniszterhelyettes, államtitkár úr kér szót. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Amit ön mondott személyes példaként, szerintem mindannyiunk számára megrázó volt, és nyilván emberileg teljesen elismerjük azt, amit ön tett, és felnevelte így a testvéreinek a gyermekeit. Bízunk benne, hogy minden gyermek fel tud nőni tényleg a saját szüleiével, de akinek nem adatik meg, annak még mindig jobb, ha valamilyen rokon veszi gondozásába, mintsem ha valami távoli intézmény vagy lakai más. Úgyhogy itt emberileg teljes mértékben osztozunk az ön fájdalomában. A testvért elveszteni, pláne ilyen tragikus módon, az nyilván nem lehet könnyű, sőt nagyon nehéz lehet, és aztán a gyerekeket felnevelni pedig gyönyörű szép feladat, de azért sok nehézséggel jár.

Ugyanakkor ezt a bizalmat, amit mondott, és végül is ön egy ellenzéki párt vezetője, tehát nem várható el, hogy alapvető bizalma legyen a kormánypártok

iránt, ugyanakkor tényleg köszönöm, hogy elismerte azt, hogy arról a 30 milliárdról 101 milliárd forintra emelt gyermekétkeztetési többletnek azért látszódik a hatása. Ránk is jó hatást gyakorol, hogy több mint 12 órája vagyunk összezárva, mert valóban tudunk néha normálisabb hangot is megütni egymással.

Szóval, ha ön is megnézi, hogy pontosan ott, ezekben az élethelyzetekben, amikor valaki nevelőszülőként nevel föl egy gyermeket, ha egy gyermekről gondoskodott, 2010-ben neki nettó 15 ezer forintos jövedelme volt, és ez a nevelőszülői díj most már bruttó 100 ezer forint, tehát jóval magasabb, azért nem volt ekkora infláció, hogy ekkora növekedés legyen. Három gyereknél, ön is mondta, hogy több gyerek volt, a nettó 45 ezer forintot bruttó 180 ezer forintra növeltük, mert egyetértünk azzal, amit a józan ész diktál, a szív diktál, amit ön is mondott, hogy az a jó, ha a gyermekek tényleg családban, tágabb családban vagy családi jellegű közösségben nőnek föl és nem állami intézményben. Így sikerült a 12 évesnél fiatalabb gyermekek csaknem 90 százalékát nevelőszülőknél elhelyezni, és ez szinte a maximum, mert a többi 10 százalék annyira speciális törődést igényel, hogy lehet, hogy nem is lehet nem intézményi körülmények között róluk gondoskodni. Tehát szinte a maximumot elértük, és ezt úgy tudtuk elérni, hogy volt rengeteg jólelkű ember nyilván, aki szívesen vállalkozott erre, és megfelelő anyagi ösztönzőt is tudtunk mellé tenni. Nem is ösztönzőt, hanem a költségek megfelelő megtérítését, hogy tényleg ne csak a segítő szándék legyen ott, hanem ez az állami juttatás rentábilisan is tényleg fedezze a gyermekek költségét.

Nyilvánvalóan nem fogja ön ellenzéki pártvezetőként azt mondani, hogy megbízik a kormányban, nem vagyok naiv, hogy ezt elérjük akár 24 óra alatt is, de azért mégis ez is ebben az élethelyzetben, amit ön tökéletesen és plasztikusan leírt, mi itt is próbáltunk többletsegítség adni, és a későbbiekben is azt tennénk. Ez szerintem az, ami minket ezen a téren alátámaszt, hogy amit önök a jövőre vetítenek, hogy minden módosítás azért van az elmúlt 12 évben, legalábbis az Alaptörvény 2011-es elfogadása óta biztosan, hogy itt megszüntessük a szociális ellátást, mintha nem lenne szívünk, és nem akarnánk ezen a téren segíteni, akkor ezek is ezt cáfolják. Józan ésszel, mi hosszú távon gondolkozunk, talán önök is látják, hosszú távon nem lehet úgy az egész országnak emelkedni, hogy a legnehezebb helyzetben levők is ne kapnának esélyt. Persze tőlük is szükség van az együttműködésre, hogy ők is akarjanak. Ma már Czibere Károlyt idézte itt valaki ellenzéki oldalról, ugye, az ő szavazása volt szintén az „akarni akarás”. A saját missziójának és a szociális terület missziójának is azt tartotta, hogy sokan persze akarnak maguktól is, nekik csak rásegíteni kell, de akarni akarni megtanítani sokakat, ebben nyújtana segítséget.

(21.10)

Abba az irányba megy minden törvénymódosításunk, hogy segítsünk, s ő is akarjon kikerülni ebből a helyzetből, és mi is segítsünk neki.

Elnézését kérem, de ezután viszont egy másfajta dolgot is mondanék önnek. Ahogy említettem, minél előrébb haladunk az időben, annál több belső önelentmondása van a baloldalnak. Itt is volt egy ilyen; ön a rokkantellátással kezdte a hozzászólását, hadd reflektáljak erre is. Azt mondta, hogy ezt nem lett volna szabad átalakítani. Hadd idézzem önnek azt, akit az előző hozzászólásban is idéztem önöknek, a saját szociális államtitkárukat. Talán nincsenek is rosszban, nincsenek is messze egymástól a szomszédos megyében élő Korózs Lajossal. Ő pont a rokkantellátás ellen beszélt, pont az ellentétét mondta annak, amit ön itt elmondott nekünk. Azt mondta, hogy szeretném elosztatni azt a tévképzetet mindenkiből, hogy ha valakinek rossz a szociális helyzete vagy valakinek kevés a jövedelme, nem jelenti azt, hogy a nyugdíjrendszerben kell erre orvoslást találni, hiszen a nyugdíjrendszernek megvan a maga nagyon jól definiált funkciója, mely szerint a nyugdíj a szolgálati idővel és a járulékfizetéssel szerzett jog. Innentől kezdve nem gondolom, hogy minden szociális problémát, ami az idős embereket érinti, a nyugdíjrendszeren belül kellene megoldani. - Ön pedig azt mondta, hogy az illető nem nyugdíjat kapott, hanem járadékot, s még ha ugyanakkora az összege is, neki akkor is rosszul esett.

Nem vitatom az ön tapasztalatát e téren, de felhívom a figyelmét arra - talán az ön pártjában elnökségi tagja is volt Korózs Lajos, lehet, hogy egyszerre is ültek az elnökségben -, hogy igazából neki mond először ellent. Vagy az lehet, hogy a baloldalnak tényleg semmifajta koherens jövőképe nincs, hogy ha van egy érzelmi impulzus, akkor erre megy, s ha van egy másik érzelmi impulzus, akkor meg arra megy. De így megkormányozni nem lehet, mert ahhoz viszont egy világos jövőkép kell.

Ön a gyurcsányozás témakörével kezdte. Azt viszont itt ünnepélyesen megígérem önnek, tisztelt elnök úr, tisztelt képviselőtársam, hogy abban a másodpercben abba fogunk hagyni mindenfajta gyurcsányozást, ha Gyurcsány Ferenc a baloldalon nem lesz vezető, sem pártelnök, sem frakcióvezető, sem képviselő, tehát ha kiszáll a baloldali politikából. Ha a baloldal tényleg azt mondja, hogy meghaladja az ő időszakát, nem pedig felkérérdzkezik az ő listájára, akkor mi nem fogunk rá hivatkozni. De amíg azt látjuk, hogy a listán az árnyék-miniszterelnök és a felesége diktál, hogy tíz befutó helyből a Gyurcsány családnak jut kettő, addig mindig össze fogjuk hasonlítani azt a korszakot a mi korszakunkkal, mert az emberek számára is az fogható és mérhető, hogy az egyik nemhogy mit ígért, hanem hogy mit tett. Mert ígérni mindenki mindent tud, de *Justitia* mérlegének az egyik serpenyőjébe oda kell tenni az egyik teljesítményt, a másikba meg a másik teljesítményt. És az önök teljesítménye a Gyurcsány-korszak teljesítménye. Ezt azért reakcióként még mindenképpen el akartam mondani. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Megkezdjük a következő kört. Kontrát Károly képviselő úr

következik, a Fidesz képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

KONTRÁT KÁROLY (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az előbbi kétperces hozzászólásomban megfogalmazott gondolatokat szeretném folytatni, nem túl hosszan. Fontosnak tartom azt, hogy az emberek fizikai biztonságával kapcsolatos szabályokra felhívjam a figyelmet, illetőleg arra, amit ez a javaslat tartalmaz, nevezetesen, hogy az általános jogrend keretei közé emeljük a szerződéses határvadász-állományra vonatkozó jelenlegi szabályokat, valamint a rendvédelmi hivatásos állomány illetményfejlesztésére, ami 2022. szeptember 1-jétől indul, és két ütemben valósul meg. Ezeknek a szabályoknak, amelyek egyébként változatlan tartalommal kerülnek be az általános jogrendbe, a fontosságát szeretném hangsúlyozni, hiszen a személyi állomány teljesítményéhez nagyban hozzájárul az, hogy érezzék, hogy az Országgyűlésben milyen megszólalások fogalmazódnak meg az ő teljesítményükkel kapcsolatban.

Ahogy az előző hozzászólásomban elmondtam, az elmúlt időszakban, 2015-től kezdődően, amikor a migrációs válság megindult, a déli határ védelmében fejtettek ki elismerésre méltó tevékenységet, aztán ezzel párhuzamosan 2020 márciusától a Covid-járvánnyal kapcsolatos intézkedések végrehajtásában jeleskedett a rendvédelmi hivatásos állomány, és a belső biztonság megteremtésében, fenntartásában és fokozatos javításában is olyan eredményeket értek el, amelyek elismerésre méltók. S nemcsak verbális módon elismerésre méltók, hanem az ő anyagi és erkölcsi megbecsülésük vonatkozásában is teljes mértékben.

Azért tartom fontosnak erre felhívni a figyelmet, mert - ahogy elmondtam - azt gondolom, hogy az emberek fizikai biztonsága nemzeti ügy, hiszen az meghatározza a mindennapjainkat, meghatározza azokat a lehetőségeket, amelyek akár az egyének, akár a családok, akár a közösségek, akár a vállalkozások számára nyitva állnak és megnyílnak. Ehhez a három problematikához - amelyek sikeres megoldásához jelentős mértékben hozzájárultak - jött még az, hogy Ukrajnában háború dúl. Fontos az, hogy Magyarország megtegye azokat a szükséges intézkedéseket, meghozza azokat a döntéseket, amelyek a biztonság vonatkozásában szükségesek. Ehhez a javaslat tartalmaz nagyon fontos szabályokat.

Én azért említettem meg Arató Gergely képviselő úr nevét, mert ő lekicsinylően szólt a szerződéses határvadász-állománnyal kapcsolatban. Úgy gondolom, az ő szolgálatuk is nagyon fontos, megkezdték a szolgálatot, és az ő szolgálatba állításukkal és állásukkal a hivatásos állomány még eredményesebben tud dolgozni, szolgálni Magyarországot, a magyar emberek biztonsága érdekében. Én erre szeretném felhívni a figyelmet. Úgy gondolom, hogy aki 2010-től kezdődően figyelemmel kísérte a parlamenti megszólalásokat és a parlamenti szerepléseket, azt mondhatja, hogy ez egy olyan reális javaslat, amelynek a támogatása mindenképpen Magyarország

és a magyar emberek érdekeit szolgálja. Én erre biztatom ellenzéki képviselőtársaimat. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypartok sorai-ban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló a Párbeszéd képviselőcsoportjából Berki Sándor képviselő úr, az Országgyűlés soros jegyzője. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

BERKI SÁNDOR (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Én a mai vitát nagy örömmel hallgatom. Kezdő képviselőként azt gondolom, hogy így lehet a legtöbbet tanulni, hogy végre részt veszek egy valódi parlamenti ülésen. Örülök minden személyes történetnek, örülök a vizsgamunkáknak, mert amik ma itt elhangzanak, azok mind előrébb viszik az ügyet.

Szeretném elmondani, mi az én problémám azzal, hogy az én értelmezésem és a mi értelmezésünk szerint az állam kivonul a szociális gondoskodásból és magára hagyja az embereket. Én vidéki vagyok, Nógrád megyei, Északkelet-Magyarország az én területem, ott élek. Mi a stadionok országa vagyunk, nagyon sok stadion épült az országban, s van, aki ennek örül és van, aki nem. Én felhoznék itt egy kérdést, azt, hogy Nógrádban nem épült stadion. Mi vagyunk a legkisebb és legszegényebb megye, s mi még ezt a támogatást sem kaptuk meg. Így magára maradt a megye is. Nem azt mondom, hogy kérek egy stadiont Nógrádnak, ez nem így van.

Nagyon sok szó esik itt arról, hogy mennyi változás történt 2010-hez képest. Történt, ezt én is elismerem, vannak jó dolgok. Azt is elismerem, hogy mióta a parlamentben vagyok, volt olyan, amikor tényleg meghallgattak, és vannak olyan ügyek, amelyekben, úgy gondolom, hogy tudunk közösen együttműködni. Viszont szeretném felhívni a figyelmüket arra, hogy ez az ötlet nem gerjeszt bizalmat. Próbáltam megérteni, hogy miről van szó. Volt, hogy megköszönték ellenzéki képviselőtársamnak, hogy mindenkori kormánynak nevezte a Fidesz-kormányt. Sajnos, az a helyzet ezzel, ahogy a miniszterelnök úr mondta, hogy még nagyon sokáig szeretne hatalmon maradni. Ezt majd eldöntik a választók.

Viszont innen lehet levonni bizonyos konzekvenciákat arról, ahogy ez a kormány gondolkodik. Nagyon jól látja azt, hogy nemcsak egy gazdasági, hanem egy szociális válság is kialakulóban van, és ha hosszú távra tervez, akkor tisztában van azzal, hogy pár éven vagy egy évtizeden belül milyen költségekkel fog ez járnival, és mennyi ember fog olyan helyzetbe kerülni, hogy az államnak gondoskodnia kell róla.

(21.20)

Már ma is nagyon jól látható az, hogy mennyi ember nem tudja kifizetni a gyógyszerét, mennyi ember nem tudja kifizetni a lakhatását, a fűtését és hogy mennyit segítenek a családok. Amennyit bírnak. De viszont ebben az agyonterhelt környezetben, amikor

ma Magyarországon behajtási törvény által mennyi embernek vonják mindazokat a jövedelmeket, amelyeket a magyar állam egy szintre felemelt, vagy ez a kormány így megemelte a bevételeket, de viszont emellett azt is látni kell, hogy milyen helyzetnek tette ki őket, és milyen levonásokat és milyen embereket szabadított rájuk, és mennyire hagyja, hogy a jövedelmüket végrehajtók rabolják. És ebből viszont, oké, hogy papíron ennyi meg annyi a jövedelmük, de mi marad?

A másik, ami számomra nagyon fontos, és szeretném, ha erről is egy kicsit beszélne, az az, hogy nagyon sok az állam által vezetett, megrendelt, kivitelezett, finanszírozott építkezés. És itt egy kicsit szeretnék beszélni a magyarországi roma közösségről is, mert annak nagyon-nagyon sok tagja dolgozik építkezéseken, és dolgoztak amúgy 2010 előtt is, nem csak 2010 után, tehát azért ez a közösség az ország építésében nagyon-nagyon nagy szerepet vállalt. Az a helyzet, hogy azt mondhatjuk az építkezésen való munkaviszonyokról, hogy az inkább szürke, mint fehér, és ezt nagyon jól tudjuk. És azt is elmondhatjuk, hogy ezek az emberek, akik ott egy évet dolgoznak, megterhelésben az többet jelent, egy év az ilyen két-három évnek is megfelel, tehát azért ott térdelni és dolgozni nagy melegben, nagy hidegben igencsak igénybe veszi a szervezetet. Ennek a következménye az, hogy az nagyon jól látható és statisztikailag is igazolható, hogy a roma közösséget sokkal hamarabb éri el a betegségek, sokkal hamarabb és sokkal nagyobb a halálozási arány úgymond a nyugdíjkor elérése előtt.

Van még itt egy olyan, hogy beszélhetünk a közmunkaprogramról is. Az elmúlt tíz évben nagyon sok ember volt közmunkán. Igen, én voltam az, aki felszólaltam a parlamentben, és kértem a kormányt, hogy tartsa fent továbbra is a közmunkaprogramot, látva azt, hogy vidéken sajnos nem születtek meg, főleg Északkelet-Magyarországon, azok a beruházások, amelyek garantálhatták volna azt, hogy ne közmunkaprogramban kelljen több embernek is eltöltenie akár egy évtizedet is.

De láthatjuk a statisztikákból, hogy megfordult a közmunkaprogramban, 60 százalék környékén van a hölgyek aránya vagy még magasabb. Ez annak is be tudható, hogy a vidéki emberek, a férfiak az ország másik felén dolgoznak, építkezéseken vagy multi cégeknél, mert sajnos Északkelet-Magyarországon nem telepítenek gyárakat, vagy külföldön dolgoznak a férfiak, emiatt például Nógrád megyéből máshová kell járnival dolgozni. És otthon maradnak a hölgyek, akiknek viszont el kell látnia a családot.

Tehát eljutottunk egy bizonyos korosztályig, és én azt gondolom, és ez lehet, hogy elismerés önök felé, hogy ez a kormány okos, önök okosak, nagyon jók, tényleg, le a kalappal önök előtt. De viszont én mindig azt is el szoktam mondani, hogy én nagyon örülnék, ha ezt a tudást teljes mértékben a magyar emberek javára fordítanák, mert én azt gondolom, hogy itt igenis lett számolva, és tisztában vannak azzal, hogy mennyi ember fog, tehát akár akik a közmunkaprogramon

voltak, nekik milyen jövedelmük lesz majd, milyen nyugdíjuk lesz, ha egyáltalán lesz.

Tehát mi marad? Az állam kivonul, nem gondoskodik, azt mondja, hogy majd a gyerekek gondoskodnak. Igen ám, csak itt megint bejön az a helyzet, hogy a gyerekek vagy az ország másik részén laknak, vagy éppen ott dolgoznak Északkelet-Magyarországon minimálbérért, hát, abból túl sokat azért nem lehet félretenni. Én értékelem a falusi CSOK-ot vagy a CSOK-ot, vagy a Fészekrakót vagy nem tudom, hogyan hívjuk, amiből lakásokat lehet venni. Van, akinek ez jó, de a nagy többségének ez egy röghöz kötés, csak azért, hogy legyen fedél a feje felett, és mondjuk, megveszi egy olyan részén az országnak, ahol nincs munka, de onnan megint csak eljár máshová dolgozni - van ennek jó oldala és van ennek rossz oldala is.

Én a mai nap azt láttam, és ezt vállalom is, hogy ez ki van számolva. Igenis, ki van számolva az, hogy rövid idő alatt vagy akár egy évtizeden belül hány embert fog érinteni az, hogy lesz-e nyugdíja, nem lesz nyugdíja, tud-e magáról gondoskodni, nem tud magáról gondoskodni, és az állam ezt a felelősséget nem szeretné magára venni. Én nagyon örülnék, ha kivennék a salátából ezt a javaslatot, és igenis maradna az állam első számú biztonsága a magyar embereknek. Én ennek örülnék a legjobban. Így sem működik tökéletesen a rendszer, de akkor legalább működne, mert így, hogy a sor végére van téve az állam, én még annyi biztonságot, annyi garanciát sem látok.

De a mai nap beszélhetnénk még mindazokról a kisnyugdíjasokról, rokkantnyugdíjasokról, akik úgy érzik, hogy velük senki nem foglalkozik, velük senki nem törődik. És én tényleg nagyon örülnék, ha olyan anyagi bázist tudna a következő generáció felépíteni, amelynek tényleg az alapja lenne az, hogy a szülőkről való gondoskodás ebbe beleférne. Én örülnék ennek a legjobban, ha ez így lenne, de én nem látom ezt a jövőképet még ma Magyarországon, én nem látom még azt, hogy a következő generáció el tud érni egy olyan szintet, hogy nemcsak önmagáról, mert már az is egy nagy dolog, ha eléri azt a szintet, hogy önmagáról tud gondoskodni, de hogy azt a szintet eléri, hogy szülőről tud gondoskodni. Ezt én még nem igazán látom.

De itt vannak a szervezetek, itt vannak az egyházi szervezetek, nem nagyon ismerem az ő helyzetüket, azt látom, hogy a szerepük benne van, de azt azért nem tudom elképzelni, hogy mindenkiről ők gondoskodnak, akár civil, akár egyházi szervezetek. Valamennyit most is levesznek az állam válláról, valamennyit most is levesznek a családok válláról, de hogy ez az ő feladatuk lenne, ezt nem gondolnám.

Szabó Szabolcs képviselőtársam jól fogalmazta meg, hogy azért fizetünk. Mindannyian fizetünk tb-t, mindannyiunktól vonják az adót, és azt gondolom, hogy azért fizetünk valamit, mert ezért a pénzért jár valami, különben minek fizetünk. Tehát valahol tényleg el kellene döntenie, mert egy kicsit azt is érzem, hogy nagyon afelé mennek, hogy szeretnék megszüntetni ezt a tb-rendszert, ezt az állami gondoskodást, lehet, hogy nem rövid távon, de hosszú távon efelé

mennének, de akkor csökkenteni kellene a járulékot, a terheket is, akkor nagyobb lehetőségeket is kellene biztosítani, tehát többféleképpen lehet gondolkozni. Én még nem látom azt, hogy ebben az opcióban hol van garantálva a biztonsága az állampolgároknak. Én azt látom, hogy ez a törvény megint kétségeket szül, ez a törvény nincs megmagyarázva, és nem látom a garanciát arra, hogy a magyar embereknek ettől jobb lesz, vagy ettől biztonságban lesznek. Én ezt nagyon hiányolom. Úgyhogy én nagyon örülök a pró és a kontra válaszoknak is, a beszélgetéseknek, nagyon sok mindent megtudtam mindenkiről, megtudtam a hátterekről.

És még egyszer: én nagyon örülök, hogy azt mondták, hogy majd nem lesz gyurcsányozás, de ezt úgy lehetne, ha igazából, főleg nekem is... - én még fiatal vagyok ahhoz, hogy végig azt hallgassam, ezt már egyszer elmondtam, hogy mi volt 2010-ben, meg mit szavaztak meg az előttem lévők meg mit nem. Szóval, nem, köszönöm szépen, nincs hozzá közöm, nincs benne felelősségem, és nem is kívánom ezt magamra venni. Még a saját képviselőtársaim döntéseit sem kívánom magamra venni vagy úgymond a pártomét, hogy mire szavaztak az előző ciklusban, én nem voltam ott. Én azt kívánom magamra venni, hogy ebben a ciklusban mi történik.

Én a szűzbeszédben is elmondtam, hogy felajánlom minden olyan ügyben az együttműködésemet, amelyben a jó célért közösen tudunk dolgozni. Én az egyik olyan képviselő vagyok, aki nem az ellenségeskedést keresem, hanem az együttműködést, szerintem ezt már többször is bebizonyítottam. Én most is ezt keresem, az együttműködést. Elmondtam az aggodalmaimat, szerintem ma ezért vagyunk itt. Meg igazából szerettem volna kihasználni azt, hogy beszélhetek 15 percet (*Derültség.*), hogy sikerül-e nekem is; 10 fölött vagyok. Én szerettem volna elmondani a gondolatokat, és tényleg megemlíteni a megyémet, megemlíteni a roma közösséget, megemlíteni Északkelet-Magyarországot, mert ők ugyanúgy ennek az országnak a részei; és azt gondolom, hogy az én feladatomban az ő érdekeiket képviselni, az ő hangjuk lenni a parlamentben, és abból vannak viszont visszajelzéseim ténylegesen, ezért az emberek aggódnak.

Úgyhogy, kedves képviselőtársak, kedves államtitkár úr, tényleg fejtsék már ki ezt bővebben, hogy mit jelent. Kérem önöket, mondják már el olyan érthetően, olyan részletesen, hogy mi, vidékiek is megértsük.

(21.30)

Mert egyelőre nem értjük, nem látjuk, hogy mire megy ki a játék. Jó érzéseink nincsenek, és ezért elnézést kérek, de a bizalom olyan, hogy vagy van, vagy nincs. Ez most egyelőre ebben az ügyben egyáltalán nincs. Amúgy az önök kormánya felé is kétséges a bizalom. Én próbálom felépíteni az együttműködést. Én azt mondom, hogy minden kapcsolat olyan, amilyenné tesszük. Én jobban örülnék, hogyha ellenzéki

kormány lenne, de nem az van, vagyis akkor mi lennénk kormányon, akkor nem ellenzék lennénk.

A lényeg a lényeg, köszönöm szépen, hogy meghallgattak, és kérem önöket még egyszer, fejtse ki olyan érthetően, hogy mi is megértjük, hogy miről van szó, és akkor végre lezárhatjuk ezt az ügyet. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, jegyző úr. A következő felszólaló a KDNP képviselőcsoportjából Mihályfi Béla képviselő úr, a kormánypártok soros jegyzője. Parancsoljon, öné a szó. *(Dr. Brenner Koloman: Jegyzői kör van?)*

MIHÁLYFI BÉLA (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Urak! Képviselőtársaim! Nyolcadik órája vagyok jegyző, és én is ihletet kaptam, ahogy jegyzőtársam, hogy hozzászóljak. Úgy látom egyébként, hogy fáradnak a képviselőtársaim ott a túloldalon, mert egyre több dicséretet, elismerő szót kap a kormányzat, illetve a kormány elmúlt 12 éves tevékenysége, de én ennek nagyon örülök, tehát nem tartanám ettől vissza önöket, hogy ezt tovább folytassák a vitában. Szociális gondoskodás, élethelyzetek, erről szól itt a vita egyik része, vagy nagyobb része. Ehhez szeretnék én is kapcsolódni, még hozzá az élethelyzetekhez és a saját példához. Először is elismerésemet szeretném kifejezni Komjáthi Imrének és Fónagy Jánosnak, hiszen ők is elmondták az ő maguk élethelyzetét, ami mindenképpen elismerésre méltó.

Én magam 25 éve nevelék egy mozgássérült kislányt. Négy lánygyermekem van, és a harmadik születésű lányom mozgássérült. Igazán tudom azt, hogy milyen annak a szülőnek a sorsa, aki fogyatékkal élő gyermeket nevel, mozgássérült vagy bármilyen fogyatékkal élő gyermeket nevel. Elhangzott itt az, hogy nem elismerés kell, hanem pénzügyi támogatás a szülőknél. Én bizton állítom, hogy sokszor az erkölcsi elismerés is nagyon jólesik ezeknek a szülőknél, vagy egyszerűen csak az, hogyha meghallgatják a problémáikat, és együttérzéssel fogadják a sorsukat. Nem egyszerű felnevelni egy fogyatékkal élő fiatalot, de az biztos, hogy mindent megér az ő szeretetük, amit a szülő viszontkap tőlük.

Én megdöbbenő módon szeretnék köszönetet mondani, a magam nevében biztos, de azt gondolom, több társam nevében is a többségi társadalomnak, mert úgy van ez valahogy, hogy igen, az államnak is gondoskodnia kell a fogyatékkal élőkről, az ilyen jellegű problémákkal élő emberekről, de bizony a szülőknél meg egy bizonyos részben, akik nyilván tudnak, még magukról is gondoskodni kell, tehát valahol félúton van az igazság, tehát mindenkinek hozzá kell ehhez tenni.

Az állam egyébként a fogyatékkal élő gyermekek, fiatalok neveléséből nemcsak a nem oly régen megemelt gondozási díjjal veszi ki a részét, hanem én azért egypár dolgot felírtam, amit az évek során tapasztaltam. Az is elhangzott, hogy könnyű azoknak, akik országgyűlési fizetésből élnek. Én magam

hat hónapja vagyok országgyűlési képviselő, előtte bérből és fizetésből élő voltam, egyáltalán nem mondhatom magam módosnak, és az is elhangzott, hogy nehéz annak, aki egy pedagógusfizetésből vagy akár két pedagógusfizetésből neveli a gyermekét vagy a fogyatékkal élő gyermekét. A feleségem pedig pedagógus. Tehát én magam bérből és fizetésből éltem, a feleségem pedig pedagógus. Tehát nem dűskáltunk, nem lehet azt mondani, hogy a mi életünk könnyű volt.

De még egyszer mondom, azon túl, hogy odatettük a magunk feladatát, azon túl az állam támogatott bennünket, és ezeket nyilván mi igénybe is vettük, a parkolási igazolványt, az utazási kedvezményt, az átalakítási támogatást az autóra, az otthonátalakítási támogatást, a közgyógyigazolványt, amivel rehabilitációs eszközöket tudtunk ingyen vagy lényegesen olcsóbban vásárolni, gyógyszereket szintén közgyógyigazolványra. A fejlesztőpedagógusokat gyakorlatilag ingyen vehettük igénybe. Ingyenebédet szintén igénybe vettünk a mozgássérült gyermekünkre. Emelt családi pótlék, a különböző adókedvezmények, szerzési támogatás autóra, egyéb családtámogatási rendszerek, amelyet nyilván a Fidesz-kormány az elmúlt 12 évben létrehozott, megalkotott. Ahogy említettem, amikor a fiatalokból felnőttek lesznek, akkor pedig az állam jelentősen támogatja a megváltozott munkaképességű embereket, valamint az sem elhanyagolható, hogy biztosítják egyre több intézményben az akadálymentesített bejutást, illetve nyilván különböző érzékenyítő programokra, amelyek szintén nagyon fontosak az ilyen emberek érdekében, azokra is jelentős összegeket költ az állam, a kormányzat. Tehát azt gondolom, hogy igenis, az állam gondoskodik rólunk, az önök és a többségi társadalom adóiból, és ezt egyébként illik megköszönnünk.

Volt itt szó a bizalomról az előző felszólalásban, de már több felszólalásban is. Én azt gondolom, hogy az Orbán-kormány, a Fidesz-KDNP kormánya többszörösen bizonyította az elmúlt 12 évben, hogy a magyar emberek bízhatnak benne, és én meg vagyok róla győződve, hogy rájuk továbbra is számíthatnak a fogyatékkal élők és a fogyatékkal élő fiatalokat nevelő szülők is, úgyhogy én csak arra biztatom önöket, hogy tegyék önök is, bízzanak az Orbán-kormányban, minden rendben lesz.

Még egy gondolat. Az ápolási díj emelése valóban szükséges. Itt egyébként ez többször elhangzott, viszont én azt gondolom, hogy ezt a költségvetés vitájánál kell majd újra felhozni. Én biztos vagyok benne, hogy ebben is lesz pozitív változás a jövőben. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Fidesz soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, jegyző úr. Az LMP képviselőcsoportjából, nem tudom, hányadik ismételt felszólalásra Keresztes László Lóránt képviselő úr jelentkezett. Parancsoljon, öné a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Bízom benne, hogy

ma még szóhoz tudok jutni, szót kapok. Egy ilyen jó 2,5 órával ezelőtt nyomtam meg a gombot, amikor Fónagy miniszter úr megtette, elmondta a felszólalását, mindenképpen szerettem volna erre reagálni. Azóta nagyon sok minden elhangzott, így ezekre is most lehetőségem nyílik reagálni, válaszolni.

Azt gondolom, valóban fontos megállapítani a vita hevében vagy a vita közben, 12,5 órával a vita megkezdése előtt, amire utalt egyébként Rétvári államtitkár úr, hogy úgy mondjam, meg kell becsülni azokat a pillanatokat, azokat a perceket, nem tudom, amikor normális hangvételben tudunk egymáshoz szólni, és akkor is, amikor kevésbé értünk egyet, de legalább a problémák felvetésében egyet tudunk érteni, vagy legalább a problémák értelmezésében tudunk hasonlóképpen gondolkodni. Ha ehhez az kellett, hogy alapvetően az LMP-frakció aktivitásának köszönhetően ilyen hosszúra nyújtsunk egy vitát, akkor azt tudom mondani, hogy ebből rendszert fogunk csinálni. Ha ez kell ahhoz, hogy érdemi vitákat tudjunk folytatni itt a magyar Országgyűlésben, akkor rajtunk ez nem fog múlni, úgyhogy ránk számíthatnak a magyar emberek, és számíthat az Országgyűlés is, hogy mi ilyen módon próbáljuk emelni a működés hatékonyságát.

Utalva Fónagy miniszter úr kijelentésére, illetve hozzászólására, én mélységesen egyetértek. Nem véletlen hívom miniszter úrnak Fónagy Jánost, Fónagy János ugyanis közlekedési és vízügyi minisztere volt Magyarországnak. Tudjuk, hogy ma Magyarországon nincs sem közlekedési miniszter, sem vízügyi miniszter, és egyébként ebben a funkciójában, hogy közlekedési miniszter, az utolsó ebben a pozícióban egyébként, ő húsz éve fejezte be a miniszteri pályafutását.

(21.40)

Most valóban államtitkár Fónagy János, de én miniszterként szeretnék most róla beszélni, és ilyen módon is szeretnék rá reagálni, még ha éppen ebben a pillanatban nem is tud itt lenni Fónagy János. Nos, ő azt mondta, hogy kerülni kell nyilván minden esetben, de különösen ilyen kiélezett helyzetben, ilyen fontos kérdésekről szóló vitában, hogy butaságot beszéljünk, felkészületlenül olyan témához szóljunk, amihez nem értünk. Mélységesen egyetértek.

Én azt gondolom, ezt kiegészítve, ezt a gondolatot továbbfűzve, hogy kerülni kell azt, kerülni kellene azt, hogy mondjuk, hazug vádakkal illessük egymást, bármelyik oldalról is van szó. Kerülni kellene a minősítéseket, és én azt gondolom, hogy főleg az utóbbi néhány órában erre már törekedett mind a kormányoldal, mind az ellenzéki oldal. Nem tudom, Nacsa képviselő úr itt van-e (*Nacsa Lőrinc a szakértői páholyban fel-emeli a kezét.*), ő például elmondott egy olyan jelzöt, hogy vallásellenesek azok, akik itt vele szemben vannak. Én hívó keresztény emberként nehezen tudom az ilyen kijelentéseket hová tenni, de a keresztényi megbocsátás eszközével élve én ezt elnézem Nacsa képviselő úrnak, ő még fiatal ember, kicsit hevesebb természetű, talán egy kicsit még többet él ezekkel a politikai,

talán kevésbé értékes politikai szólamokkal, politikai szlogenekkel. És hasonlóképpen próbálok elnéző lenni Rétvári államtitkár úrral, aki mindenféle brüsszeli szankciók megszavazásával vádol minket, holott pontosan tudjuk, hogy aki ezeket a brüsszeli szankciókat megszavazta (*Dr. Brenner Koloman: Az Orbán Viktor.*), amik ellen egyébként önök most konzultációt folytatnak, az az önök miniszterelnöke, Orbán Viktor.

Hozzáteszem, hogy történetesen - ugye, mi folyamatosan kapjuk a vádakokat - sajnos az LMP-nek nincs európai parlamenti képviselője, tehát ilyen módon mi ebben nem vettünk részt, de Orbán Viktor miniszterelnök úr valamennyi szankciót megszavazott, ami ellen egyébként most konzultációt indítanak. De azt is hozzáteszem, hogy soha nem hallhattam az LMP-frakciótól olyan kijelentést sem ebben a ciklusban, ebben az időszakban vagy a megelőző ciklusokban, hogy egy korrupt kormány hibái miatt mi azt kívánjuk, hogy a magyar embereket hátrány érje. Tehát mi soha nem mondtuk azt, hogy olyan intézkedéseket várunk el az Európai Uniótól, ami megvonja a forrásokat a magyar emberektől, azért, mert ilyen szintű a korrupció Magyarországon; alapvetően erről szól a vita az Európai Bizottság és önök között.

De visszautalva Fónagy miniszter úrra, ő egy nagyon fontos felszólalást tett, és azt gondolom, hogy ennek az emberi, személyes része is fontos volt, fontos üzenetet hordozott. Szerintem nagyon jó hatással volt miniszter úr felszólalása a vita menetére, és segített ő abban, hogy mélyebb, tartalmi, sokkal inkább tartalmi vitát tudjunk folytatni. Akkor egy olyan jelzést tett Fónagy János, hogy arra kérte - még akkor Oláh Lajos volt éppen a levezető elnök - a levezető elnököt, hogy adjon lehetőséget, hogy ő a szakterületének megfelelően hozzá tudjon szólni, hozzá tudjon tenni ehhez a nemzetstratégiai kérdésekről szóló vitához. Én ezért is ragadom meg az alkalmat, és remélem, hogy itt van még a közelben Fónagy János, és akkor ilyen módon kapcsolódni tud mint szakpolitikus, szakértő ezekhez a kérdésekhez, amik alapvetően határozzák meg a nemzet jövőjét, a magyar emberek jövőjét; itt gondolok az ő miniszteri portfóliójára, a vízügyekre is gondolok egyébként, a közlekedésre is.

Én azt gondolom, hogy az is fontos feladata lenne egyébként a képviselőknek - lehet, hogy túl naiv vagyok, vagy annak látszom -, hogy ne feltételezzük egymásról a rosszat, a rossz szándékot, vagy hogy úgy mondjam, inkább megadjuk a bizalmat egymásnak, hogy ha nem is értünk egyet sok kérdésben, de mindannyian jót akarunk, és a magunk gondolatvilágának megfelelően, az ideológiai elköteleződésünk szerint vagy a szakpolitikai meggyőződésünk szerint jót akarunk a magyar embereknek, jót akarunk a magyar nemzetnek. Én magam is ilyen elvek mentén végzem a munkámat, és ezért is teszek meg mindent annak érdekében - egyébként hasonlóan Berki képviselőtársamhoz -, hogy próbáljunk eredményeket elérni akár két választás közötti időszakban is, amikor éppen nincs kampányüzemmód, hogy próbáljunk a magyar

emberek érdekében cselekedni a valóban meghatározó nemzetstratégiai kérdésekben.

De én azt gondolom, hogy joggal féltjük a nemzet jövőjét, és joggal kritizáljuk a kormány munkáját akkor, amikor - már rengeteget beszéltem róla - összemlik az ivóvízellátás Magyarországon. És konkrétan ez nem egy általunk megfogalmazott rágalom, vád, vészjelzés, hanem ez a magyar valóság, és ezt az önök politikai családjához tartozó emberek is - polgármesterek, szakértők, hozzáértők - folyamatosan megerősítik, és önök nem hajlandók ebben a kérdésben cselekedni. Nem igazán hallottunk ebben az ügyben választ a kormánypárti felszólalóktól, államtitkár úrtól sem.

Itt konkrétan a fizikai biztonságunkról van szó - ahogy egyébként Kontrát államtitkár úr is utalt erre -, olyan kérdésekről van szó, amivel kapcsolatban látjuk, hogy a kormánynak az a 12 éves tapasztalata, amiről beszélt, vagy 12 plusz 4 éves tapasztalata, amiről Nacsa Lőrinc beszélt, nem érvényesül. Itt, ha csak a vízgazdálkodás kérdéséről beszélünk, tíz évvel ezelőtt itt volt az Országgyűlés előtt Ángyán professzor úr vidékstratégiája. Ez a vidékstratégia megfogalmazta azt az alapvető problémarendszert, problémahalmazt, ami az ország lecsapolásával, az ország kiszáradásával kapcsolatban és a mezőgazdaság lehetőségeivel kapcsolatban tapasztalható mindenki számára. Tíz éve itt volt, tíz éve ezt a stratégiát önök elfogadták, s mégsem jelenik meg a cselekvésük mögött. Most, amikor az elmúlt száz év legsúlyosabb aszályával kellett, kell szembesülnünk, most mintha elkezdtek volna beszélni arról, amiről egyébként már nem is csak tíz évvel ezelőtt, hanem sokkal korábban beszéltek az emberek, a szakértők, a szakpolitikusok még politikai oldalaktól függetlenül is.

Miért kell egy ilyen súlyos aszályhelyzetet megvárni ahhoz, hogy végre cselekedjenek? De miért nem történik elmozdulás még mindig a víziközművek tekintetében? Azt javasolta Fónagy miniszter úr is, hogy törekedjünk arra, mi, ellenzéki képviselők, hogy amikor ilyen problémákat látunk, akkor a jobbitás szándékával szóljunk hozzá, tegyünk le javaslatokat, az a dolgunk, hogy megfogalmazzunk kritikát a kormánnyal szemben, tegyünk le javaslatokat. Mi ezt csináljuk egyébként, ciklusok óta az LMP frakciója ezt csinálja, és most is ezt tesszük.

Egyébként egy pozitív példáról is szeretnék beszámolni, mert azt gondolom, hogy fontosak ezek is. Én amiatt, hogy látjuk, mi történik az országban, látjuk, hogy milyen hatásai vannak az egykori folyamatszabályozásoknak, és milyen módon csökken a vízszint, a talajvízszint Magyarországon, és hogy milyen prognózisokat látunk, hogyan fog évtizedes távlatban az Alföld sivatagosodása felgyorsulni, hogy mit kell tennünk annak érdekében, hogy mondjuk, 50-60-70 év múlva is lehessen még mezőgazdasági termelésről beszélni az Alföldön.

Annak érdekében, hogy végre valami történjen, valami cselekvést láthassunk, egy rendkívüli bizottsági ülést kezdeményeztem mint a Fenntartható Fejlődés Bizottsága elnöke, és meghívtam Nagy István

miniszter urat, hogy vegyen részt ezen az ülésen. Azt vállaltam, hogy nem én akarom ott vinni a szót, hanem megadom a lehetőséget mindazoknak a szakmai szereplőknek, civileknek, zöldszervezeteknek, akik ezzel a kérdéssel foglalkoznak, hogy egy asztalhoz tudjanak ülni a döntéshozókkal. S ebben a körben egy háromórás bizottsági ülés kerekedett, ahol először egy kicsit éreztem én is, hogy az ülésponthatározza meg az álláspontot, ezt a fajta hozzáállást, türelmetlenkedést, majd amikor egy egyetemi professzor, Koncsos professzor úr előadását hallhatta mindenki a bizottsági teremben, és ő mérnökemberként levezette számokra alapozva, sőt animációval lemondellezte, hogy milyen apokaliptikus következményei lesznek ennek a vízelvezető vízgazdálkodásnak, akkor mindenki csöndben és döbbenetben hallgatta, hogy milyen jövő vár Magyarországra, ha nem állítjuk meg ezt az örületet, nem állítjuk azt meg, hogy minden évben több víz folyik ki az országból, mint amennyi beérkezik.

Ennek a háromórás bizottsági ülésnek a végére bizony Nagy István agrárminiszter úr is őszintén elmondta, hogy sokkal rosszabbak a kilátások, mint azt gondolta volna. Tehát, ha már ennyi értelme volt ennek a bizottsági ülésnek, és annyi, hogy ott névjegykártyákat cseréltek ezek a szereplők, és kinyitották úgymond a kormányzati szereplőknek legalább résznyire a szemét, a nyitottságot megteremtették, hogy egy ilyen gondolkodás induljon el, akkor már megérte. És én azt gondolom, kell, hogy ilyen helyzetek legyenek, amikor ilyen válságokkal szembesülünk, amikor az energiaválság kérdéséről beszélünk, amikor a vízválság kérdéséről beszélünk, és sorolhatnám mindazokat a kérdéseket; egyébként a mai napon napirenden van a természetvédelmi területek áruba bocsátása, ami szintén az önök javaslata.

Tehát higgyék el, tisztelt államtitkár úr, tisztelt Nacsa képviselő úr, hogy a jobbitás szándéka vezet minket, és a nemzet jövőjéért érzett aggodalom vezet minket, és ezért tesszük meg bizony sokszor a kemény tartalmi kritikáinkat, de vegyék már észre azt, hogy mindig mellé tesszük a javaslatokat is. Nem egy közlekedési, átfogó közlekedési koncepciót terjesztettem én már be az Országgyűlés elé, vagy éppen a vízgazdálkodással, ivóvízellátással kapcsolatos javaslatokat.

Utálnék arra, amiről - nem is tudom, talán - Nacsa képviselő úr beszélt, s Kanász-Nagy Máté képviselőtársamat említette itt energiapolitikai kérdésekben; talán Nacsa képviselő úr volt az. Nem-nem, téves az az elképzelés, hogy most az LMP minden energiaforrást azonnal le akar állítani. Természetesen mi is a racionalitás talaján állunk, és amikor energiapolitikai vízióról beszélünk, amikor elmondjuk egyrészt kritikaként, hogy ebben az energiaválság időszakában Magyarországnak nem kellene ennyire kiszolgáltatott helyzetben lennie, akkor rögtön mellé tesszük, hogy persze azokat a lépéseket, amiket önök elmulasztottak megtenni az elmúlt 12 évben, most is relevánsak, és meg kellene tenni.

Nyilván reálisan látjuk, hogy mikor, milyen energiahordozókat lehet kivezetni, mikor, milyen alternatívákat lehet életbe léptetni, és soha nem mondott az LMP országgyűlési frakciója olyat, hogy le kéne állítani a jelenleg működő atomerőművet. A Paksi Atomerőmű blokkjainak az üzemidő-hosszabbítást követően a 2030-as évek második feléig vagy azon túl van lehetősége dolgozni. Ez kellő időtáv ahhoz, hogy egy érdemi változást lehessen Magyarország energiapolitikájában érvényesíteni, és zöld módon, a megújuló energiaforrások szélesebb körű használatával, valóban fenntartható módon lehessen Magyarország energiaellátását és energia-önrendelkezését biztosítani és erősíteni, csökkentve a függőséget, a most látható rendkívül káros függőséget például az orosz energiapiactól.

(21.50)

Tehát itt bőven van lehetőség. És amikor energia-válságról beszélünk, az mennyire felelős politika, államtitkár úr, hogy mi évről évre, ciklusról ciklusra leteszünk egy javaslatot, például, hogy a szélenergia használatát ne tiltsák, akkor önök igazából szakmai ellenérvet nem fogalmaznak meg, hogy az önök által elfogadott törvények nem is tiltják elviekben, tehát nem mondják ki, hogy rossz a szélenergia használata, csak olyan adminisztratív korlátozásokat léptettek életbe, amik lehetetlenné teszik ennek a használatát.

Tehát amikor már eljutunk odáig, hogy Palkovics miniszter úr, aki felelős ezért a területért, egy külföldi rendezvényen elmondja, hogy szükség van Magyarországon sokmilliárdos nagyságrendű befektetésekre a szélenergia használatában, szükség van arra, hogy a szélenergia területén változtasson a kormány, akkor hogyan történhet az meg, hogy egyszerűen semmilyen módon nem tudjuk döntésre bírni a kormányt, nem hallunk ellenérveket, csak valamiféle fura belső vitára hivatkoznak, halogatószavakra, az átláthatóság itt nem érvényesül; Kanász-Nagy Máté képviselőtársam is próbálja megtudni a miniszterek állásfoglalását.

Tehát egy ilyen helyzetben, amikor alapvető szükséglet és nemzetstratégiai érdek Magyarország energia-önellátásának erősítése, akkor valóban át kéne tekinteni, hogy milyen hibákat követtek el, és engedélyezni kellene a szélenergia használatát.

De rögtön mellé teszem, hogy a napenergia használatával kapcsolatban önök is a különböző járulékokkal, különböző díjakkal korlátozzák annak a terjedését, és amilyen intézkedést most pedig hoztak a lakossági mértékű napelemek betáplálásával kapcsolatban, az pedig teljes mértékben elfogadhatatlan; mind szakmailag, mind szakpolitikailag, mind politikailag elfogadhatatlan.

Tehát ez érthetetlen, és ezért nagyon hangos ezekben a kérdésekben az LMP - Magyarország Zöld Pártja, mert ezek a döntések hibásak az önök részéről, és amellet, hogy egyébként az elmúlt időszakban is sok hibát követtek el, azt szeretnénk, hogyha legalább ebben a válságos időszakban ilyen súlyos energiaválság idején korrigálnának és nem visszafordulnának, nem

még inkább ellehetetlenítenék a megújuló energia használatát, hanem végre támogatnák, meghallanák a szakemberek, a hozzáértők szavát, és támogatnák, hogy minél szélesebb körben lehessen biztosítani a megújuló energiahordozókra alapozva Magyarország energiabiztonságát.

Annyit még engedjen meg nekem Rétvári államtitkár úr, mert egy költői kérdést tett fel: folyamatosan baloldalmaznak. Egy kicsit unalmas, azt reméltük, hogy már önöknek is. Itt vannak jobboldali, konzervatív frakciók, van zöldfrakció, vannak baloldaliak, vannak liberálisok, mint a DK és a Momentum. Mi Magyarország Zöld Pártja vagyunk. Én erőteljesen nemzeti elkötelezettségű vagyok. Engem nagyon nehéz baloldalisággal vádolni. Amikor elhatároztuk azt, hogy egy olyan kormányt, aki áruba bocsátja az egyetemeket, zsebre vágja az egyetemeiket, amely ilyen szintű nemzetellenes döntéseket hoz, akkor bizony megfogalmazódott, hogy lesz egy választási együttműködés, de azt önök döntötték el a választási törvény módosításával, hogy a választókerületi koordinációt ne lehessen úgy megcsinálni, hogyha nem közös listára kényszerítik önök az ellenzéket.

Önök hoztak egy olyan döntést másfél évvel a választás előtt, hogy közös listán kelljen indulni ahhoz, hogy ha választókerületi koordináció van. Ez az önök döntése volt, egyértelmű és világos hatalomtechnikai szándék vezette önöket, ezt önök is pontosan tudják. *(Közbeszólások a kormánypártok padsoraiban. - Az elnök csenget.)* Azt gondolom, hogy elég nehéz időket élünk ahhoz, hogy ilyen kérdésekkel ne komolytalanodjanak önök sem az Országgyűlés előtt.

Mi a magunk részéről továbbra is azon leszünk, hogy ezeket a kritikákat ne vegyük föl, és a magyar nemzet jövője érdekében olyan javaslatokat tegyünk az Országgyűlés asztalára, amelyek a mi meggyőződésünk szerint a magyar emberek érdekeit szolgálják. Köszönöm szépen, elnök úr, a türelmét. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Arra kérem Tordai Bence képviselő urat, foglalja el a helyét, mert ő fog következni felszólalásra. Köszönöm szépen. Megvárom, míg fölteszi a mikrofonját. Tehát a Párbeszéd képviselőcsoportjából Tordai Bence képviselő úr következik. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Azért mindenestre én is becsülöm Rétvári államtitkár urat, hogy itt tölti velünk az egész napját, az estjét és az éjszakaiját. És ahogy hallgatom a felszólalásait, azt is elhiszem, hogy azok, akik nem kellően felkészültek, nem-hogy elhiszik, amit mond, de még lelkesednek is azokért az eredményekért, amiket itt elsorol. *(Rétvári Bence: Most fejezd be! - Közbeszólások a kormánypárti padsorokban. - Az elnök csenget.)*

De sokkal fontosabb annál, amit elmond, az, amit nem mond el. Tehát arra érdemes figyelni, hogy Rétvári államtitkár úr miről nem beszél, milyen felvetéseinkre nem válaszol, milyen kérdésekre nem reagál

semmilyen módon, illetve melyek azok a témakörök, ahol viszonylag átlátszó, talán a laikus számára is könnyen átlátható, mondjuk úgy, csúsztatásokkal operál.

Az utolsó kérdésem, amit nem először tettem fel több formulálásban, és ami a dolog leglényegét érinti, jelesül, hogy eltörlik-e a 13. §-t ebből a salátatörvényből, arra nem adott egyértelmű választ. Még egy közös módosító indítványt is felvettem, de láthatólag nem fűlik hozzá államtitkár úr foga, miközben azt állítja, hogy ennek a néhány sornak, ami a szociális törvényünk 2. §-át írja át teljes mértékben, és forgatja ki eredeti értelméből vagy akár a józan ész talapatáról is, hogy ennek semmilyen következménye nem lesz egyébként, és mégsem tudja azt mondani, hogy jó, akkor engedjük el, akkor ne legyen benne, ha ez ilyen agályokat szül, ezt sokan megfogalmazták, hogy nemcsak általában nincs bizalom a kormánnyal szemben, de ebben a konkrét ügyben pedig különösen nem. Ha nincs vele szándékuk, akkor nyugodtan engedjék el, tényleg ezt szeretném kérni, de nem adott erre sem választ. És általában végiggondoltam, hogy mi mindenről nem beszélt, amiket pedig ellenzéki képviselők az őt érintő témakörökben felvetettek, és mi az, amiről pedig beszélt, csak egészen máshogy kontextualizálta, más-hogy keretezte, más értelmezést adott nekik.

Ugye, amire rettentően büszkék, hogy csökkent a szegénység Magyarországon, és nagyon örültek, amikor néhány mutató kapcsán az ellenzékiek is elismerték, hogy vannak ilyen tendenciák is, miközben a szegénység más mutatói pedig romlást mutatnak, de tegyük azt hozzá - és ez meglehetősen fontos -, hogy ez nem az önök nagyszerűsége, nagylelkűsége, kiváló szakpolitikai munkássága eredményeként állt elő, hanem annak köszönhetően, hogy a világgazdaság egyébként már 2010-től, a magyar gazdaság az önök analfabetta gazdaságpolitikai kormányzásának köszönhetően csak 2012-13-tól, de utána sok éven keresztül - (*Nacsa Lőrinc közbeszól.*) igen, amit majdnem elintézték önök (*Az elnök csenget.*), sok éven keresztül -, egészen a járványig egy folyamatos növekedésben volt.

Egy ilyen konjunkturális időszakban a hét bő esztendőben az a felelőssége a kormánynak, hogy tud élni azokkal a lehetőségekkel, a bővülő jövedelmeket hogyan osztja szét, hogyan osztja újra, és amikor minden gazdaság Európában növekedni tud, amikor minden országban bővül a fogyasztás, akkor Magyarország e tekintetben hogyan teljesít más hasonló helyzetben lévő, térségbeli, régióbeli országokhoz képest.

Azt láttuk, hogy Magyarország folyamatosan leszakadt a visegrádi országoktól, ami egy viszonylag jó mutatószám. Tehát amíg 2010-ben - nem mondva ezzel, hogy akkor tökéletes lett volna a gazdaságpolitika, sőt, de amíg 2010-ben - ennek az országcsoportnak az éllovasa voltunk, 2022-re a sereghajtóivá váltunk a legtöbb mutató tekintetében. És való igaz, hogy abszolút értelemben még ezzel együtt is javult a legtöbb társadalmi csoport helyzete, és valóban javult a foglalkoztatottság és még néhány fontos gazdasági-társadalmi mutató, de ez nem az önök érdeme. Épp ellenkezőleg! Hogyha tehetségesebbek lettek volna,

hogyha jobb szakpolitikákat valósítanak meg, akkor sokkal nagyobb lehetett volna ez a javulás.

Nézzük a szegénységnek azokat az aspektusait, amik viszont biztos, hogy romlottak, egyrészt amiről Kanász-Nagy Máté képviselőtársam beszélt, a szegénység mélyülése egy olyan tény, ami jól mérhető, jól kimutatható, és amivel Rétvári államtitkár úr sem vitatkozott. Tehát a mélyülő szegénységről nagyon szívesen hallanánk államtitkár úrnak a korábbiakhoz hasonlóan meggyőző szavait és számait. És nagyon érdekes az is, amit például az idősothtonokkal, illetve az idősellátással kapcsolatban mond, illetve nem mond. Itt is azt hallhattuk, hogy a nappali intézményekben hogy bővültek a férőhelyek.

Érdekes módon a bentlakásos intézményekről nem szólt. És ráadásul ezt megint csak nem abszolút értelemben, hanem az igényekhez képest egy előregedő, egy egyre inkább gondozási válságba sodródó társadalom igényeihez képest kell nézni. A legjobb mérőszám az, hogy milyen várólisták vannak arra, hogy valaki bejuthasson egy bentlakásos idősothtonba. Ezeket a számokat sokáig vagy régóta titkolják. Az azt megelőző időszakban pedig azt láttuk, hogy trendszerűen nő a várakozók száma, egyre nyúlnak ezek a várólisták. Tehát biztos, hogy az idősellátás, illetve a gondozási válság kezelése ezen a területen nem mutatott pozitív tendenciákat.

(22.00)

Aztán amiről megint csak kevesebbet beszél - és hogy is mondjam, talán itt képviselőtársunk is elismerte, hogy ezen a téren van tennivaló -, a nem a gyermekükkel otthonápolóként otthon lenni kényszerülő, a háztartáson belül munkát végző, ezt az ápolási-gondozási munkát elvégző polgártársaink anyagi megbecsülése terén, addig néhány óvatlan elejtett szóval eljutottak oda, hogy elismerik, hogy itt méltatlanul, méltánytalanul alacsony társadalmi jövedelmet tudnak biztosítani ezeknek a sokkal többet érdemlő embereknek. Jó lenne hallani ezzel kapcsolatban is a sikerpropagandát, mert az azt jelentené, hogy ha nem is oldották meg ezt a válságot, ezt a problémát, de legalábbis közelebb kerülnek vagy kerültünk hozzá.

A következő, nagyon masszívan a megélhetési válságot, a lakhatási szegénységet, a létbizonytalanságot, a kiszolgáltatottságot mérő indikátor, ha úgy tesszük, és önmagában is egy drámai mutatószám, a kihűléses halálesetek száma. Ezzel mi, párbeszédesek elég sokat foglalkoztunk az elmúlt években. Itt is az a helyzet, hogy annyira nem büszkék az eredményre, hogy az adatszolgáltatási kötelezettségeiket sem teljesítik, tehát úgy kell kikérni vagy adott esetben akár kipirelni az adatokat. Egymásnak ellentmondó adatok jönnek a különböző állami szervektől, de például most sikerült a rendőrségből kipirelni a 2021-22-es téltre, tehát az utolsó téltre vonatkozó számokat. Tegyük hozzá, hogy két megyét még nem sikerült ebbe belevenni. Nem mintha felhívták volna erre a figyelmet, tehát ezt is az adatok böngészése során kellett

észlelni. És még ezzel együtt is, hogy a 19-ből csak 17 megye adatait tudtuk összesíteni, 20 százalékos növekedés volt egyik évről a másikra a rendőrségi számokban, tehát amikor azt nézzük, hogy a kihűlés miatti halálesetek száma hogyan változik, akkor, attól tartok, hogy itt is egy nagyon csúnya, felfelé mutató tendenciával állunk szemben, ráadásul a rendőrségi adatközléseknél a KSH számai határozottan feljebb vannak, és egészen bizonyos, hogy a természet jelenségéből fakadóan van még egy látencia is.

Tehát évente több száz honfitársunk veszíti életét, és ezek az áldozatok pont azokból a társadalmi csoportokból kerülnek ki, amelyek egyébként is a legkitettebb, a legkiszolgáltatottabb helyzetben vannak. Nem csak és nem is nagyobb részben az utcán élő hajléktalan embertársainkról van itt szó; az ő számárányuk a kihűléses halálesetekben csak nagyjából az egynegyedet, egyharmadot teszi ki évről évre változóan. És ha azt nézzük, hogy hol történnek ezek a kihűléses halálesetek, összességében véve a közterületi esetek is kisebbségben vannak, tehát a többség magánterületen, házban, lakásban fagy halálra, szenved kihűléses halált, hogyha ez kevésbé drámai, ami azt jelenti, hogy nem tudta megfelelő módon felfűteni az otthonát, és nem volt olyan segítség elérhető közelségben és megfelelő minőségben, ami garantálta volna azt, hogy egyszerűen túlélje a telet.

Ez volt az eddigi úgymond békeidőkben, és ez volt egy gazdasági sikerszéria éveiben. És most, amikor energiaválság van, amikor rezsiválság van, amikor megélhetési válság van, és amikor a Párbeszéd benyújtja a kihűléses halálok megelőzéséről szóló javaslatcsomagját, akkor önök a megszokott cinizmussal ezt nemcsak hogy még tárgysorozatba se veszik, de el se jönnek arra a bizottsági ülésre, amin dönteni lehetne arról, hogy tárgysorozatba vegyék, de örülök, hogyha ezen a hozzáállásukon változtatnak, mert itt emberi tragédiák százairól van szó minden évben, és hogyha így folytatjuk, vagy így folytatják önök, akkor ez a szám megdöbbenően szaporodhat.

Konkrét esetekről van szó. Az egyik ismerősöm mesélte, Borsodban él, egy kistelepülésen, és észrevették, hogy a szomszédban Kati néni házában a kéménye már egy-két napja mintha nem füstölne. Átmentek, megnézték, hogy hogy van, tudnak-e valamit segíteni, és akkor már kihűlve és holtan találtak rá. És amikor kijöttek a hatósági emberek és elvégezték a vizsgálatokat, átnézték a házat, nem tudom, mi ilyenkor a procedúra, akkor találták meg azt a borítékot, amiben 300 ezer forint volt félretéve. Kati néni a saját temetésére tett félre pénzt, mert úgy látszik, ő már megfogadta az önök tanácsát, hogy a saját szociális biztonságáról neki kell gondoskodnia. Nem akart abban a szegényben maradni, hogy a szegények temetését juttassák csak neki.

És az a büszkeség és az a kiszolgáltatottság, az a tisztos szegénység és ennek a kultúrája, ami meghatározza ezeknek a jellemzően idősek, szegény, kiszolgáltatottságban élő, jellemzően kistelepülési nőknek az életét, szerintem az arra való érzékenység teljes

mértékben hiányzik ebből a törvényjavaslatból, a szociális törvénynek az olyan értelemben való átírásából, ami nemhogy arról szólna, hogy hogyan lehet az ilyen tragédiákat, az ilyen haláleseteket megelőzni, hogyan lehet jobban odafordulni azok felé, akik nem tudnak magukról gondoskodni, de nem is olyan könnyű segíteni nekik feltétlenül, hanem épp ellenkezőleg: azt nézi, hogy hogyan rúghatja le magáról az állam ezt a felelősséget.

És amikor belegondolnak az ilyen esetekbe - és abban teljesen igaza van mindenkinek, aki ehhez ért, és elmondja, hogy ezek nem egymást kizáró és nem prioritásba rendezendő felelősségek, hanem ezek egymást kiegészítő és egymást megtámogató felelősségek -, persze, ha közelebb van az önkormányzat, ha több rálátása van, hogy ha jobb eszközei vannak a segítségnyújtásra, akkor igen, biztos, hogy ők azok, akik elsőként ezt észlelni tudják. Tegyük hozzá, hogy a lakásfenntartási támogatás kivezetésre került, a települési támogatás, a pénzügyi segítségnyújtásra szánt keretek teljesen devalválódtak, és folyamatosan egy forráshiányos helyzetbe hajszolják bele az önkormányzatokat, közben meg törvényileg felelősséget telepítenek rájuk - ez így nyilvánvalóan nem fog működni.

Tehát azt szeretném kérni, hogy ha itt tényleg nem rossz szándék vezérli a kormányt, akkor ezt a koncepciót, ami állítólag tényleg csak ez az öt kis bekezdés, ez az öt kis mondat, tegye félre, fogalmazza meg úgy, hogy annak értelme legyen, hogy el tudják mondani, hogy mi az, amit valójában el szeretnének érni vele, mert ettől tényleg csak a szociális szektorban dolgozó és a felelősen gondolkodó állampolgárok hátán áll fel a szőr, de hogy ennek ezen túl milyen következménye lenne, az továbbra sem világos. Hogyan oldják meg például azokat a helyzeteket, amikor idős, elesett, beteg, alacsony jövedelmű kistelepülési asszonyok megfagynak a saját fűtetlen otthonukban? Erről beszéljenek, és hogy ahhoz hogyan segíthet hozzá a szociális törvény módosítása.

Hogyha ezt levezeti, és Rétvári államtitkár úr egyébként egy felkészült szakpolitikus, tehát hogyha éppen nem gyurcsányozásban éli ki magát, akkor egészen komoly szakmai teljesítményekre is képes lehet vagy lenne, úgyhogy kíváncsian várom akkor, hogyha ezt nem tudják megérvelni, és ha elismerik, hogy ez nem vezet eredményre az ilyen típusú válsághelyzetek megelőzésében és kezelésében, akkor mi lenne az a szociálpolitikai átalakítás, ami viszont hasznára válna ennek az országnak, hasznára válna ennek a társadalomnak, ennek a nemzetnek, és azon belül is elsősorban és leginkább a legkiszolgáltatottabb, leggyengébb, leginkább védendő, segítő, támogató csoportoknak és egyéneknek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rétvári Bence miniszterhelyettes, államtitkár úr kért szót. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Mivel egy nagyon kedves

szendvicsebe csomagolta a mondanivalóját, akkor igyekszem mind a négy kérdésre válaszolni, amiket felvetett.

Az egyik az ápolási díj. Az ápolási díj most már két részre bontható, bár igazából több lépcsőt léptünk abban, hogy kedvezőbb legyen. Először is, a kiemelt összegű ápolási díjat létrehoztuk a korábbi alap és emelt mellett. Ezután elfogadtunk olyan módosításokat, hogy ha valaki tartósan, 20 évig ápolja a saját hozzátartozóját, akkor több tízezer forintos, emlékeim szerint 40 ezer forintos nyugdíj-kiegészítést kaphat pontosan azért, mert ez a 20 év kiesik a jövedelemszerző idejéből.

Ezen túlmenően ez egészségbiztosítási, nyugdíjbiztosítási jogviszonynak is tekinthető, tehát igyekeztünk ezzel az ápolási díjban részesülőket kedvezőbb helyzetbe hozni. Ez nyilván szerintünk sem volt elegendő, ezért léptünk tovább utána, mégpedig úgy, hogy döntöttünk 5-5-5 százalékos további emelésről - először 15, aztán 5-5-5 százalékos emelésről - az ápolási díj tekintetében, és bevezettünk egy teljesen új formát, a gyermekek otthongondozási díját. Ez volt az, amikor itt egy performansz volt a baloldal részéről ezen a szavazási napon, ezért ezt mi megszavaztuk, önök pedig nem.

(22.10)

Ez pedig egy 200 ezer forintos juttatás most már azoknak, akik saját gyermeküket gondozzák otthon, és emiatt nem tudnak dolgozni. Ez akkor is jár, ha a gyerek már nagykorú, tehát nemcsak az 5-8-10 éves gyerekeknek jár, hanem a 28-38 éves gyerek után is jár. Így összességében, amit ápolási díjra fordítunk, 15 milliárd forintról 67 milliárd forintra emelkedett ezen többféle módosítás eredményeképpen. Tehát előrébb vagyunk, ezt azért nehéz lenne letagadni, de ahogy itt képviselőtársam, jegyző úr is mondta, nyilván van mit emelni még ezen, csak azért hozzáteszem, hogy elmozdultunk abból a huszonezres kategóriából egy 70 ezres és egy 200 ezres kategória felé. Nyilván mindnyájan arra fogunk törekedni, hogy ez tovább emelkedjen, de azt hiszem, méltányolható a 15 milliárd forintról 67 milliárdra növelt kassza. Ez a válasz az első kérdése kapcsán.

A második a mélyszegénység. Sehol nem eltagadható eredmény, és ennek közösen örülünk szerintem, mert sokak áldozatvállalása, munkája van benne, hogy mégiscsak 400 ezer fölött volt a mélyszegénységben élők száma, és ez most 100 ezer alá csökkent a legutóbbi két kimutatás szerint, az Eurostat és más kimutatás szerint is ez 100 ezer fő alatt van. Nyilván ennek a 100 ezer főnek is nehéz a helyzete és rajtuk is segíteni kell, de ez nem a konzerválása szerintem a mélyszegénységnek, hanem valóban 100 ezren még benne vannak, benne ragadtak, de 300 ezren meg ki tudtak belőle kerülni. Ehhez kell az egymillió új munkahely például és ebben segít a közfoglalkoztatás is, amely nyilván néha felment 200 ezerre, de az utóbbi években, amikor már egy jobb gazdasági időszak volt, már csak 70 ezer fő környékén volt a közfoglalkoztatottak aránya. De nekik meg ez a segítség, és ezzel vannak előrébb, mintsem ha segítyből élnének.

Tehát a mélyszegénységből, akár közfoglalkoztatás, akár nem, 300 ezren kikerültek. Nyilván baloldaltól sokan kritizálták a közfoglalkoztatást, de mi látjuk, hogy ez egy jó átmenet volt. Van több tízezer ember, aki, úgy látszik, tényleg idáig tudott eljutni, ezért megszüntettük azt a szabályt, hogy ha valaki nagyon hosszú időtartamig közfoglalkoztatásban van, akkor neki megszűnik. Ez volt egy ösztönző, hogy továbblépjen, de mivel láttuk, hogy sokan nem tudnak továbblépni bizonyos képességbeli vagy más akadályok miatt, akkor legalább ez az emelt közfoglalkoztatási bér, a segélyhez képest emelt közfoglalkoztatási bér a részükre rendelkezésre álljon. Nyilván életmódban is jobb még mindig, ha közfoglalkoztatott, mintsem ha valamilyen teljesen nehezen kezelhető módon tengeti az életét vagy segélyekből él. Tehát még ebben is nyitottunk a kapun pontosan azért, hogy segíteni tudjunk azokon, akikkel kapcsolatban megtapasztaljuk, mert 5-6 éve látjuk őket a közfoglalkoztatásban, hogy lehet, hogy tényleg ez nekik az a foglalkoztatási forma, ahova el tudtak jutni, és nem tudnak a munkaerőpiacra lépni tovább.

A következő pont, amit említett, a sorrend. Abból indult ki, hogy igazából az eredmények, amelyek az elmúlt években jöttek, nem a magyar kormány eredményei, hanem külföldi eredmények, a világgazdaságnak az eredményei. Érdekes, bár nem akarok nagyon köztöködni, hogy amikor most az energiaválságról van szó, mindig leginkább a DK mondja ezt, ott ez egy kötelező mantra, de azért más pártoktól is elhangzik, hogy ez az Orbán-kormány által okozott válság, mintha nem lenne háború, nem lennének szankciók és nem lenne energiaválság minden más országban is Európában. Tehát a rosszat csak a kormány csinálja, a jó meg csak külföldről jön. De most nem ebbe az irányba mennék, hanem megnézném, hogy miközben más országokban is valamelyest növekedett, ahhoz képest Magyarországon hogyan változott ez a mutató.

Itt szeretnék pontosan idézni számokat. Amit a legtöbbször említettek önök is, az a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés aránya. Keresem a papírjaim között, hogy pontosan hogyan változott ez más országokban és hogyan változik nálunk. Icicipici türelmüket kérem, hogy pontosan mondhassam. Tehát szegénység vagy társadalmi kirekesztettség. Ebben 2010-ben a 6. legrosszabbak voltunk az Unión belül az Eurostat szerint, 6. legrosszabbak, most pedig a 9. legjobbak vagyunk a legutóbbi mérés szerint. Az Unió is javul, de mi azért jóval nagyobb mértékben javultunk, mint az Unió. Mit jelent ez az Eurostat szerint a szegénység vagy társadalmi kirekesztettség kapcsán? Ez azt jelenti, hogy az Unió 23,9 százalékról javított 21,5-re, ők is javultak valóban, mi pedig 31-ről 18,2-re. Rosszabb helyzetben voltunk, mint az Unió, és most elértük az uniós átlagot, valamelyest meg is haladtuk, tehát jobb számot tudtunk hozni.

Ez szerintünk a munkaalapú gazdaságnak köszönhető, szerintünk az egymillió új munkahelynek köszönhető. Az Unió kisebb mértékben javul azért is, mert jobb helyzetből indul, de mi mégis kicsit megelőztük

azért, mert szerintünk ők bevándorlási és más szociális krízisekkel küszködnek, főleg a bevándorlással, ami egy nehezen feldolgozható társadalmi feladat a számukra. Ez egy nagy szociális válságot eredményez. Nem úgy gondoljuk, hogy Ausztriában a régóta ott élő osztrákok gyarapodnának kevésbé, hanem annyi bevándorló jön, hogy az óriási különbséget hoz a társadalomban.

Amikor az előbb arra utaltam, hogy az Unióban nagyobb egyébként a társadalmi különbség - a Gini-mutatót és az S20/80 mutatót néztük, ami a társadalmi belső különbségeket nézi -, nem úgy gondoltam, hogy a régóta Németországban élő németek között nőtt ez a különbség vagy nagyobb, mint Magyarországon, hanem úgy gondolom, hogy a régóta Németországban élő németek általában középosztálybeliek és magas színvonalat élveznek, és a beérkező bevándorlók azok, akik kinyitják ezt az ollót, mert ők viszont sokkal nincstelenebb életet élnek az ott levő régi németekhez, régi franciákhoz, régi európaiakhoz képest. Tehát így függnek össze az ezen törvényjavaslatban is érintett migráció, a határvadászok, az ország védelme és egyébként a szociális feszültségek.

Ha megnézzük, hogyan változott az EU-ban és Magyarországon a teljes lakosságot tekintve a súlyos anyagi nélkülözés, láthatjuk, hogy az EU-ban ez 8,9 százalékról 5,9 százalékra csökkent, tehát az egyharmadával, Magyarországon pedig 23,4-ről 8,3 százalékra csökkent, vagyis a kétharmadával. Ön azt mondta, hogy az Unióval együtt javultak a magyar mutatók. Ebben is az Unió és Magyarország között 14,5 százalékpont volt a különbség 2010-ben és tíz évvel később 2,4 százalékpont. Tehát csökkent a különbség az uniós és a magyar érték között. Ebben sok minden benne van. Szerintem, mondom, a migráció szociális nehézségei is benne vannak, meg a munkahelyteremtés.

Elhangzott, hogy multikat kiszolgáló kormányzat van. Azért kérdezzék meg a multikat, nézzék meg azokat a pereket, amelyeket nemzetközi bíróságon indítottak ellenünk különböző multi cégek, akiknek a luxusprofitját elvettük. Ez azért van, mert a magyarországi vállalkozásokat erősítettük meg. De ha egy multi, mondjuk, a BMW a fejlesztő központját is idehozza, nem csak az elektromosautó-gyárát, látni kell, hogy az elektromosautó-gyártás a jövő iparága. Nekem mindig meglepetés, amikor a zöldpártok az elektromosautó-gyártást ellenzik, amikor pedig elvileg zöldenergiával is működhethet az az autó, tehát nem csak fosszilis energiahordozóból lehet áramot létrehozni. Ezt támadják, hogy Magyarországon van egy olyan iparág, amely a jövő iparága, amely biztosan nem lépülni fog, hanem tovább erősödni, és amely ráadásul zöldszempontból is szimpatikus lehet valakiknek. Hogy ezt támadják, ez fura.

Ezzel az Eurostat-adatsorral tudtam azt cáfolni, hogy nemcsak annyit nőttünk, amit az Unió általában, nemcsak külső tényezők húztak fel minket, hanem mi gyorsabbak tudtunk lenni. Önök sokszor gúnyolódnak ezen, de mi erre szoktuk azt mondani, hogy kanyarban előzünk, igyekszünk gyorsabbak lenni. Persze, az Unió

is halad előre, de mi szeretnénk régi magyar szokás szerint a forgóajtón a másik mögött bemenni, de előtte kijönni. Ez a koronavírus-járvány okozta gazdasági nehézségek esetében látható is volt, hiszen senkinek nem volt 7,1 százalékos emelkedése tavaly, csak nekünk az Unión belül.

A hajléktalanságot említette még ön negyedik kérdésként. Azért is venném ezt elő, mert ezen az egész, önök által citált 13. §-t is jól lehet demonstrálni szerintem. Nyilván a hajléktalanság ellen mindnyájunknak fontos küzdenünk, és szerintünk ennek érdekében tettünk is az elmúlt években. A kapacitások nem voltak még a leghidegebb napon sem kihasználva. Ezt sokszor elmondtuk itt a parlamentben. Szeretnék önnek egy friss őszi számot is mondani, ami nyilván nem a dandárja a télnek, teljesen tisztában vagyok ezzel, de ha a szeptember közepét nézem, ott is országosan maximum 68, Budapesten 55 százalékos kihasználtság volt. A korábbiakban sem volt 100 százalék fölötti országosan a hajléktalanellátás kihasználtsága még, amikor nagyon hideg volt. Bevezettük a vörös kódot pontosan azért, hogy minden szociális intézmény fogadja a hajléktalanokat, hogy megelőzzük a kihűléses halált esetleg az utcákon is, de ön nagyon jól mondja, hogy nagyon sok esetben ez nem az utcán történik, hanem a lakásban, ezért van rezsicsökkentés, szociális tűzifaprogram és sok minden más segítségünk.

A hajléktalanellátásban új szolgáltatókat is bevettünk: Kalocsa, Salgótarján, Esztergom 98 ilyen-olyan egyéb szolgáltatókkal, de ha megnézzük, 240 szervezet 356 intézménye foglalkozik hajléktalanellátással.

(22.20)

Ebből állami 139, civil 174, egyházi 43, ez összesen 356. Tehát ha ránézünk a hajléktalanellátásra, mi az, amit az állam tesz? Az állam a legszélesebb, mert maga is fenntart intézményeket, 139-et a 356-ból - nyilván nagyobb kapacitásúakat tart fenn általában, mint a többi szereplő, főleg a civil szereplők -, tehát közvetlenül is ott van, közvetlenül is segít a hajléktalanoknak. De mindegyiket finanszírozza is. És ez az együttműködés, hogy a civil szervezetek is fenntartanak és egyházi szervezetek is. Mit várunk attól az embertől, aki az utcán él? Tőle annyi együttműködést várunk, hogy menjen be. Ez az ő felelőssége, hogy menjen be egy hajléktalanellátóra. Így talán ő is látja, hogy ez az önök által citált paragrafus mit jelent.

Annyi együttműködést várunk a hajléktalanoktól, hogy amikor hideg van, akkor menjen be egy el-látó intézménybe, be tud menni államiba is, de amikor civilek és egyháziak, 174 és 43 szervezet vagy intézmény esetében ők tartják fenn, akkor velük együttműködünk, és oda is be tud menni, és bemehet úgy is, hogy az állami előtt. Tehát választhat állami és civil között, és nincs ebben sorrend, hogy csak akkor mehetsz az államiba, ha a civil megtelt, mert bármelyikbe mehet. De ez az az együttműködés, amiről mi

ebben a paragrafusban is beszélünk. Mindent finanszíroz az állam, a civilek és az egyházak nagyon sokat tesznek hozzá jó szervezettségben, habitusban, hogy összekapcsolódik náluk a hajléktalanellátás nyilván foglalkoztatási programmal, más egyéb kiegészítő szociális juttatással.

Az egyházak pontosan az evangélium üzenetéből - köszönjük szépen, a katekizmusból olvasott -, ugye, kétezer éve ezt missziójuknak tekintik. Nyilván az egyház elsődleges feladata - és ezért nem egyéb társadalmi szervezet, hanem egyház - az evangélium üzenete, ami a földi életünkön túlmutató dolog, de ebből következik, hogy itt a földi életünkben viszont segítsünk az embertársainkon. Magunkért is felelősek vagyunk, el kell számoljunk magunkkal is, hogy mindent megtettünk-e azért, hogy táalentumainkat ne elássuk, hanem kamatoztassuk, de mindemellett segítenünk kell nyilván másokon is...

ELNÖK: *(Ungár Péter felé:)* Frakcióvezető úr, ne tegye! Ragaszkodom a házszabályhoz, nem fotózhat a teremben. *(Ungár Péter: Tényleg? Nem tudtam eddig erről! Elnézést kérek, elnök úr!)*

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: De körülbelül a végére is értem a mondandónak, tehát ebből a példából is láthatjuk, hogy kitől mit várunk el, és minden mögött ott van az állam mint legszélesebb körű háttér, és ezt a későbbiekben is így kívánjuk tenni. Nekünk is az az érdekünk józan emberi gondolkodás alapján is, hogy ezeket a szolgáltatásokat fenntartsuk, és ami szükséges, abban többletsegítséget is nyújtunk.

Remélem, mind a négy kérdést ki tudtam meríteni, amit fölvetett Tordai Bence képviselőtársam. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Most kétperces felszólalás következik. Komjáthi Imre képviselő úr következik, az MSZP képviselőcsoportjából.

KOMJÁTHI IMRE (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Rétvári Bence államtitkár úrnak mondanám, hogy szakmailag fontos lenne a szociális ellátásoknál használt vetítési alap bevezetése és leválasztása a nyugdíjminimumról, már csak azért is, mert az ön által is említett nevelőszülők kapnak egy nevelési díjat. Azt mondja, hogy a nevelési díj legalacsonyabb összege gyermekenként, fiatal felnőttként az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 120 százaléka - ez jelen pillanatban 34 200 forint.

Arra lennék kíváncsi, hogy ha egy új vetítési alap kerülne bevezetésre, akkor ez a 34 200 forint mennyiben módosulna, mert jelen pillanatban ez az összeg olyan brutálisan elinflálódott, hogy ez már gyakorlatilag semmire nem elég, márpedig ez a nevelési díj a gyermek, fiatal felnőtt élelmezésére, ruházódására, tankönyvére, tanszerére, a tanulmányai végzéséhez és munkavégzéshez szükséges egyéb eszközökre, a gyermek, fiatal felnőtt költőpénzére, egészségügyi ellátásra

fordítható, a nevelőszülőt megillető családi pótlékkal együtt.

Ezért lenne fontos tudni azt, hogy akkor lesz-e egy ilyen új vetítési alap, és az konkrétan mit is tartalmaz és mennyi lenne, mert látható, hogy a nevelőszülők segítségre szorulnának ebben a kérdésben is. Megtisztel, államtitkár úr, ha erre tud nekem válaszolni. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő körüli rendes felszólalások következnek. Elsőnek megadom a szót Bakos Bernadett képviselő asszonynak. Parancsoljon!

BAKOS BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Valóban ilyen hosszú és ilyen mély vitában nekem még itt az Országházban nem volt szerencsém részt venni. Azt gondolom, hogy ez egy előremutató dolog, tehát valóban, utalva Keresztes László Lóránt képviselőtársam szavaira ezt mi is a továbbiakban szeretnénk fenntartani.

Felelősségről volt ma többször is szó. Azt hiszem, hogy talán én beszéltem először még a délelőtti órákban erről. Felelősséget említett Fónagy János is, és közösségi felelősséget említett Nacsa Lőrinc is, ami nagyon helyes, csak az a probléma, hogy önök mintha szisztematikusan tagadnák a kormány felelősségét bizonyos dolgokban, például a szociális válságban, például egyéni szociális problémáiban, és valójában erről szól ez a törvénymódosítás is.

Durkheim a válságot a kollektív rend zavarainak nevezi, a szociális problémák a társadalom működési zavarai. Ez mindannyiunk közös ügye, ugyanannyira az önöké, ugyanannyira a kormányé, ugyanannyira minden magyar emberé. Egyéni válságokkal igenis van teendője az államnak, nem az utolsó, hanem leginkább az első helyen.

Egyéni felelősségről beszélünk. Szintén Nacsa Lőrinc említette, hogy mi hibáztatjuk a magyar választókat. Nem hibáztatjuk a magyar választókat. Nagyon sok körülményt hibáztatunk, amikről nagyrészt egyébként önök tehetnek, de a magyar választókat nem szoktuk hibáztatni, önök viszont hibáztatják a rászorulókat az ő saját helyzetükért. Azt mondják, hogy ez az ő egyéni felelősségük. Úgy tesznek, mintha ebben senki másnak nem lenne felelőssége.

Munkaalapú társadalomról beszélnek, de mégis mit tegyen egy szabolcsi zsákfaluban élő ember, ahol sem munkahely nincs helyben, sem közlekedés, hogy eljusson valahová dolgozni.

Család. Az egyéni szociális válság általában együtt jár a szociális védőháló hiányával, részben a család hiányával, hiszen nagyon sokan vannak Magyarországon, akiknek az a családi háttér, ami egy válsághelyzetben tudná őket támogatni, nem adatott meg, vagy azért, mert egyáltalán nincsen családjuk, vagy azért, mert nincsen olyan helyzetben a családjuk, hiszen általában a rászorulóknak a családjuk is rászorulókból áll.

Illetve azért azt megemlíteném, hogy hajléktalanságról is volt szó. Általában a hajléktalanság előkapujának nevezik azt, amikor valóban az embernek már nincs kit felhívni, és ezért kerül az utcára a nehéz helyzetében. Mit kellene tenni? Saját hajánál fogva emelje ki magát a helyzetéből? Ez azért egy kicsikét, úgy érzem, irreális elvárás.

Arra is utaltak, hogy a Ptk.-ban már eleve szerepel a családi gondoskodás. Ez egyébként helyes alapvetően, csak azért aki azt mondja, hogy oldja meg ott-hon a család a magatehetetlen, önmagát ellátni képtelen rokon ellátását, az azért valószínű, hogy még nem került az életében olyan helyzetbe, hogy fel kellett adnia az állását, és adott esetben 24 órában ott-hon lennie, és a saját anyját vagy a saját apját pelenkázni. Ez elképesztő lelki teher, elképesztő pszichológiai teher.

Önkormányzatok. A szubszidiaritás elvét kérdezték. Igen, ezt alapvetően mi is elismerjük, hasznosnak tartjuk, mindent, ami helyi, kis léptékű, alapvetően támogatandónak tartunk, azonban nem kaptunk arra választ, amire szintén egy korábbi felszólalásomban már rákérdeztem, hogy mégis miből oldják meg az önkormányzatok. Tehát azért egy olyan helyzetben vagyunk jelenleg Magyarországon, hogy az önkormányzatok többségének a napi működés is már lassan veszélybe kerül, de az biztos, hogy nem jókedvükből zárják be, mondjuk, az uszodákat, a kulturális intézményeket, hanem az elszabadult rezsiköltségek miatt. Tehát akkor mit kezdjenek, miből oldják meg mégis ezt a többletfeladatot, ha nem kapnak hozzá többletforrást?

A felelősséget említeném ismét. *(Közbeszólások a kormánypartok soraiból.)* Köszönöm a hozzászólásokat, de majd később, és akkor azokra is reagálok ilyen hosszúságban.

(22.30)

Tehát a felelősségről, ugye, többször volt szó, csak hogy ott is felmerül a felelősség kérdése - Fónagy János említette, hogy felelősen szólaljunk fel ezekben a vitákban -, amikor önök vita nélkül szavazzák le az összes előterjesztésünket, például azt, amelyben az energiaszegénység enyhítésére teszünk javaslatokat. *(Rétvári Bence: Paks II. bezárása!)* Tehát le lehet ezeket szavazni, csak akkor várnánk valami indokot arra, hogy mégis mi a probléma. Valóban, ahogy Tordai Bence képviselőtársam is említette, ez komoly probléma jelenleg Magyarországon, nagyságrendileg 200-300 ember fagy meg évente, és valóban kétharmaduk magánterületen, többségük egyébként a saját lakásában.

Arra a korábbi kérdésemre sem kaptam választ, hogy ha önök a szociális tűzifában látják a megoldást, akkor megemelik-e ennek a keretét, pedig ez igen fontos kérdés a jelenlegi helyzetben, mert az önkormányzat ebben nem fog tudni segíteni.

És akkor az állam - társasági adó. Valóban, 19 százalékról 9 százalékra csökkent *(Rétvári Bence: Ez jó*

vagy rossz?), ez, mondjuk, a kis- és középvállalkozások számára előnyösebb valamivel, ugyan nem teljesen tökéletes, de az biztos, hogy a multik számára sokkal előnyösebb. Ahogy az szja-t is említették, persze a 15 százalék nagyon jól hangzik, hogy mindenkinek egyformán 15 százalék, csak hogy valójában ez a 15 százalék nem ugyanazt jelenti a nettó 200 ezres fizetésből meg a nettó egymilliós fizetésből arányaiban. Tehát nem mondhatjuk azt, hogy ez egy méltányos megoldás lenne.

Szociális válság. A szociális szektor helyzetében szintén nem igazán ismerik el a kormány felelősségét, pedig valójában a szociális válság nem ma kezdődött, a szociális ellátórendszer már évek óta bajban van.

Energiaválság. Szintén hosszasan tárgyaltunk itt a parlamentben erről, 12 év elhibázott politikája van emögött. Azért érinti Magyarországot ilyen súlyosan a jelenlegi helyzet, mert valóban az olcsó fosszilis energiára alapozták az ország energiaellátását, és nem igazán tettek abba erőforrásokat, hogy a megújuló jobb kiaknázását lehetővé tegyék. De idéznék egy 2010-es ígéretet is, amikor azt mondták, hogy tíz év alatt a teljes épületállomány épületszigetelését meg fogják oldani. Csak hát ezt sajnos azóta sem látjuk, pedig valójában ez lenne az igazi rezsicsökkentés.

És a legfontosabb érv, ami többször elhangzott önöktől, hogy nem fog semmi változni a szociális ellátórendszerben. Többször kérdeztük, hogy akkor mégis miért szerepel ez a passzus ebben a salátatörvényben. Tehát én is újra feltenném ezt a kérdést, hogy akkor miért fontos ez önöknek annyira. Ez egy szimbolikus kérdés, tehát üzeni szeretnének ezzel valamit, nyíltta tenni bizonyos értékválasztásokat? Igen, arról is volt szó, hogy a politika az értékekről, az értékválasztásokról, ha úgy tetszik, ideológiákról szól, ez oké, de akkor tisztázzuk ezt, hogy önöknek azért fontos, hogy az egyén kerüljön elsőre, mert ez egy ilyen szimbolikus, ideológiai kérdés és töréspont. Mert itt akkor persze érthető, hogy nincsen köztünk egyetértés, de mi továbbra is fel fogunk állni, és el fogjuk mondani az érveinket, és el fogjuk mondani, hogy mi ezzel miért nem értünk egyet. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. A következő felszólaló a Fidesz képviselőcsoportjából Nagy Csaba képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

NAGY CSABA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Két konkrét dologgal szeretnék foglalkozni, ami a vitában elhangzott, és mindenképpen szeretnék rá reflektálni. Az egyik a környezetvédelemhez tartozik. Volt egy képviselői felvetés, és azt gondolom, hogy itt mindennel, ami komoly felvetés, foglalkozni kell. A képviselő úr azt vetette fel, hogy a kormányban nincs programja például a környezetvédelem szempontjából a vízvizsszatartás vonatkozásában.

Én szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy abban a választókerületben, ahol képviselő vagyok, ott

éppen az elmúlt időszakban adtuk át a kormány által indított Ős-Dráva-program keretén belül azt a víz-visszatartást és tájhasználatváltást elősegítő beruházást, amely 44 települést és több mint 600 négyzetkilométert érint. Ha laikusoknak szeretném elmesélni, akkor mindig azt mondom, hogy egy olyan rendszert építettünk ki új, illetve felújított gépészeti és műszaki létesítményekkel, amely alkalmas arra, hogy a Drávából kiemeljük a vizet, és azt szétosszuk ezen a 600 négyzetkilométeren, illetve alkalmas arra, hogy a lehullott csapadékot megtartsa, azt tározza. Már most lehet látni az első hónapok működéséből, hogy a rendszer alkalmas arra, hogy a talajvízszintet megemelje, és arra is alkalmas, hogy a helyi tavak vízutánpótlását egyébként ellássa.

Ennek a rendszernek a kialakítása során ügyeltek arra is, hogy az energiát egy napelemrendszer segítségével próbálják megtermelni a rendszer működéséhez. Azt gondolom, ez egy olyan beruházás, amely Európában is és a világon is előremutató. Én is mint mérnök érdeklődve figyelem azt, hogy a kezdeti tapasztalatok hogyan alakulnak. Az biztos, hogy az egész rendszer úgy lett kialakítva, hogy az ökológiai szempontok maximálisan figyelembe vannak véve.

És mondanék még egy nagyon hasonló beruházást, merthogy az egyik ellenzéki képviselőtársam ezt hiányolta: szintén Baranyában megépült a Baranya-hegyháti területen a Barátúri-tó, amely egy fél négyzetkilométeres tó, és pontosan azt a célt szolgálja, amit a képviselő úr a felszólalásában hiányolt, magyarul: olyan víz-visszatartást képes végezni ez a kialakított tó, ami csökkenti az árvízi hatásokat, és egyébként visszatartja a leesett csapadékot. Ez a tó önmagában 1 millió 280 ezer köbméter vizet tud magába fogadni.

Tehát azt gondolom, hogy a kormány gondolkodik ezekről a kérdésekről, reagál is ezekre a kérdésekre, és itt van ez a két beruházás, ami bizonyítja a konkrét cselekvést is. Remélem, hogy a szakemberek az elkövetkezendő időszakban a pozitív tapasztalatokat is le tudják a beruházások üzemeltetéséből vonni.

Volt egy másik képviselőtársam, aki szociális kérdéseket vetett fel, és elmesélt egy megrázó történetet, hogy egy idős hölgy hogyan vesztette el az életét, és azt hiányolta, hogy a magyar kormánynak nincs erre válasza. Én pedig azt mondom, hogy van. Az, aki ismeri a vidék működését és a kormányzat működését, ismeri a jogszabályainkat, a törvényeinket, és ismeri a pályázati rendszerünket, tudja, hogy a falu- és tanyagondnoki szolgálat már több éve működik Magyarországon, és a „Magyar falu” program keretén belül kiemelkedő módon próbáltuk meg ezt az egész rendszert támogatni. Pontosan azért került kialakításra ez a rendszer, hogy a képviselő úr által elmondott élethelyzeteket próbáljuk meg ezzel a rendszerrel megoldani, illetve ha lehet, akkor megelőzni.

Ez a szolgálat egyébként korábban nagyon nehéz helyzetben volt, hiszen csak a 600 fős települések voltak azok, amelyek elindulhattak ezen a pályázati rendszeren. Tudni kell, hogy a pályázat úgy állt fel, hogy a

település kapott egy kisbuszt, amellyel el tudta a szolgálatot teljesítő munkatárs a feladatát látni. Neki pontosan az volt a feladata, hogy az egyedülállókat segítse, ételt vigyen ki nekik, a gyógyszerbeszerzésben segítsen, vagy a vásárlásban segítsen, vagy ha kellett, akkor elvitte őket orvoshoz.

Ez a kialakított rendszer nagyon jól működött, és egyébként a polgármesterekkel való konzultáció után jött az a javaslat, hogy először 600 főről felemeltük ezt 800 főre, tehát azok a falvak is tudtak már pályázni ebben a rendszerben, amelyeknek a létszáma a 600 főt meghaladta, és ezt 2022-től felemeltük egyébként 1000 fő lakosságáig. Tehát ezek a települések tudnak ebben a rendszerben pályázni.

Megnéztem azt is, hogy az elmúlt időszakban a „Magyar falu” programnak köszönhetően hány buszt tudtak lecserélni, illetve hány olyan önkormányzat volt, amelyik e tekintetben előre tudott lépni az elmúlt időszakban. 1200 ilyen önkormányzat volt, százas nagyságrendre kerekítve. Azt gondolom, ez mindenképpen bizonyítja azt, hogy a kormány törődik a falvakkal, a tanyákon élőkkel is, azokkal, akik egyedül élnek, hiszen az önkormányzati feladatellátás keretében annak a feltételrendszerét biztosítja, hogy ezeket a szolgáltatásokat el tudják végezni.

Szeretnék - és ezzel be is fejezem a felszólalásomat - idézni önöknek az egyik olyan tananyagból, amely leírja azt, hogy mi a feladata a tanya- és falugondnoknak. Ilyen feltételeket kell többek között teljesíteniük, hogy ismerjék fel és értsék meg az egyéni élethelyzeteket, a konkrét szükségleteket, legyenek képesek közreműködni azok önálló megoldására vagy más szakemberek bevonásával a felmerült problémák közös megoldására.

Tehát ezek a tények, ezek a jogszabályok, ezek a támogatási rendszerek pontosan azt bizonyítják, hogy a magyar kormány az önkormányzatok segítségével mindenkire el akar érni, és mindenkin is szeretne segíteni. Ezek konkrét tények és bizonyítékok. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

(22.40)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló az MSZP képviselőcsoportjából Komjáthi Imre képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

KOMJÁTHI IMRE (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Orbán Viktor is aláírta a szociális jogok európai pillérét 2017-ben, ami 20 alapvetet határoz meg a méltányos alapon és jól működő munkaerőpiac és jóléti rendszer kialakítása érdekében. Köztük olyanok szerepelnek: mindenkinek joga van ahhoz, hogy élete során bármikor, amikor nem rendelkezik elegendő anyagi forrással, olyan juttatásokban részesüljön, amelyek garantálják számára a méltósággal élhető élethez szükséges minimáljövedelmet, és ténylegesen hozzáférjen a méltányos életszínvonalat lehetővé tévő árukhoz és szolgáltatásokhoz.

Nos, ehhez képest ez a javaslat ennek teljesen az ellenkezőjéről szól, tehát a magyar kormány szembemegy azzal, amit öt éve a miniszterelnök aláírt. Az uniós statisztikai hivatal adataiból kiderül, hogy GDP-arányosan jóval kevesebbet költ most az állam szociális juttatásokra, mint 2010-ben. Idetartozik minden természetbeni és pénzbeni támogatás, itt részletesen fel is sorolják a betegeket, rokkantakat, időseket, árvákat, özvegyeket, családtagjaikat, munkanélkülieket érintő intézkedéseket. 2009-ben a GDP 22 százalékát költötte az állam ilyen juttatásokra, 2020-ban 18 százalékát, de a 2019-es mélyponton a 16,4 százalékot is elértük. 2010-ben még az uniós középmezőnyben voltunk ebből a szempontból, tavaly pedig már csak Lettország és Írország van mögöttünk. Tehát van még itt, úgy néz ki, tennivaló bőven. Ez az egyik, amiről beszélni szerettem volna.

A másik, Nacsa Lőrinc képviselő úr néhány héttel ezelőtt, amikor felszóltam a parlamentben, akkor azt kiabálta onnan a padsorok közül, egyszer volt egy ilyen, hogy „mondjad, komcsi!”, meg egyszer volt egy olyan, hogy „föl vörösök, proletárok!”. Ez a második nekem egyébként tetszett. Azt szeretném leszögezni, hogy komcsi nem vagyok, de vörös, az igen. Büszke szociáldemokrata vagyok, és büszke szociáldemokrataként rá kell hogy világítsak arra, hogy egyébként a világ válságról válságra billeg. A globális tőke, a multinacionális cégek, a bankok profitéhsége gyakorlatilag már az emberiséget veszélyezteti. Az látszik a klímaválságban, látszik a háborús helyzetben, sok egyébben. *(Rétvári Bence: Eddig egyetértünk.)* Tehát itt nekünk van, szociáldemokratáknak tennivalónk, van javaslatunk, van sok véleményünk ezekről a dolgokról, amelyeket jó lenne, ha meghallgatnának, sokszor elfogadnának.

Én büszke szociáldemokrataként azt vallom, hogy a nemzetet a baloldali eszmék tartják össze. Baloldali eszme, ilyen például a szolidaritás, az egymásért való felelősségvállalás. De nemcsak büszke szociáldemokrata vagyok, hanem büszke keresztény ember is. Tudom, hogy onnan messzebről nézve talán vérkomcsinak tűnök, de ha egy kicsit közelebb megyünk egymáshoz, és elkezdünk egymással beszélgetni, jobban megismerni egymást, akkor rádöbbenünk, hogy azért lehet, hogy vannak közös pontok.

Nekem van egy nagyon jó barátom, aki KDNP-s önkormányzati képviselő volt, iskolaigazgató, egy egyházi iskolát vezet. Köztünk politikáról szó nem esik, de egyben egyetértünk, hogy az iskoláért és a gyerekekért mindent megteszünk. Sokszor segítettem munkáját abban, hogy cipősdoboz-akciókban gyűjtöttünk Csaba testvér dévai árvaházának. Volt, amikor ezt a Facebookra kitettem, és megkaptam a magamét az ellenzéki oldalról is, hogy miért tesz az ezt. Én akkor elmondtam, hogy számomra nem létezik jobb- és baloldali árva, csak árva létezik. Voltam kinn többször Déván is, Csaba testvérral is találkoztam, voltunk Székelyhídon is, vittünk adományt, és ő akkor elmondta, hogy a román állam mennyire keveset költ egyébként az árvaellátásra, az árvákkal való foglalkozásra. Éppen ezért azt gondolom, hogy rendkívül

fontos az, hogy Magyarországon többet költ az állam, mint mondjuk, Romániában, és még többet is kellene költeni.

Még azt is szeretném elmondani, hogy annyira keresztény vagyok, hogy a kilencedik egri cursillót végeztem annak idején - katolikusok tudják, hogy ez mit jelent -, egyhetes lelki gyakorlaton vettem részt Böjti Tamás atya, jezsuita atya lelki gyakorlatán, és 2018-ban a Munkát, Kenyeret, Tisztességes Béreket Egyesület, amit az éhségmenet tagjai - és nem Simon Gábor, aki körülbelül 100 métert menetelt az éhségmenettel, amíg a kamera látta, aztán beült az autóba és elment, de sajnos ennek a levét isszuk, mert azóta is ezt mondják, olvassák önök a fejünkre. Szóval, kimentünk egy küldöttséggel Ferenc pápához, és ott megáldotta a Munkát, Kenyeret-zászlót, és áldást kértünk tőle a magyar dolgozókra.

Ezt csak azért mondom, hogy lehet, ha egy kicsit közelebb megyünk egymáshoz, akkor mindjárt másképp nézünk egymásra, és nem biztos, hogy vérkomcsik vagyunk. Azt is szeretném elmondani, hogy nekem Jézus Krisztus a legnagyobb forradalmár, mert ő kiűzte a kufárokat a templomból, segítette a szegényeket, tehát nekem ő egy igazi baloldali ember. Amikor önöknek javaslatot teszek, javaslatot teszek a pártom nevében, akkor nekem azért ez a keresztényi gondolat is ott van a fejemben, merthogy a szolidaritás nemcsak baloldali, hanem keresztény eszme is. Éppen ennek a gondolatnak a jegyében újfent kérném önöket, hogy ezt a bizonyos részt ebből a törvényből vegyék ki. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Azért vagyok gondban, mert közben még benne vagyunk a blokkban, de igényt jeleztek afelé, hogy tartsunk majd egy szünetet. Úgyhogy most Nacsa Lőrinc képviselő urat arra kérem, hogy úgy próbálja összefoglalni mondanivalóját, hogy még az én blokkom idején a szünet meg tudjon kezdődni.

NACSA LŐRINC (KDNP): Igen, köszönöm szépen, elnök úr, a szót. Fölmerült egy-két dolog, és reagálnék. Kár, hogy Komjáthi Imre képviselő úr így zárta a fölszólalását, mert akkor sok mindennel egyet tudtunk volna érteni, de a végén... *(Komjáthi Imre: Ilyen ez a popszakma.)* Így van. Ön is mondta, hogy van olyan barátja, akivel politikáról nem beszélgetnek, ezt most ne várja a magyar parlamentben, hogy politikáról itt ne beszéljünk, nem tudjuk ezt most félrerakni, tisztelt képviselő úr, bármennyire szeretnénk.

Csak azt szeretném mondani, sokszor előjön sajnos az önök részéről felénk a kettős mérce, hogy ne mondjunk 2010-es adatokat, de ön mondhat 2010-es adatokat, ha az olyan módon az ön igazát támasztja alá, hogy mi ne jöjjünk 2010 előtti világgal meg ottani adatokkal, de ön hivatkozhat 2009-es meg '10-es európai adatokkal. Szerintem mind a ketten hivatkozunk rá, és akkor kapunk egy kerekébb képet.

Egy dologgal nagyon nem értettem egyet, amit elmondott. Ön, ugye, azt mondta a „Fel, vörösök, proletárok!” beszólásra, hogy ez tetszik önnek. Keresztény emberként - mikor mondták ezt? Tanácsköztársaság, meg Kun Bélák meg Szamuely Tiborok énekeltek ezt, én inkább nem tartoznék ahhoz a világhoz, és inkább nem fejezném ki a tetszésemet, de persze ez izlés kérdése.

Tordai Bence képviselő úr idézett először a katekizmusból meglepő módon, de jobban illik most az ön felszólalására, mert akkor a törvénnyel kapcsolatban én is szeretnék idézni a katekizmusból, a Felelősség és részvétel fejezetből.

„A részvétel a személy önkéntes és nagylelkű elkötelezettsége a társadalmi ügyekben. Mindenkinek a maga helyén és a maga feladatkörében részt kell vennie a közjó előmozdításában. Ez a kötelesség hozzátartozik az emberi személy méltóságához. A részvétel elsősorban tehervállalás által valósul meg olyan viszonylatokban, melyekben személyesen felelősséget vállalnak: például a gondoskodással.”

(22.50)

És akkor itt szerintem le is zárhatjuk majd a mai vitát. Az a paragrafus, amit beraktunk a törvénybe, ezen a katolikus egyház katekizmusát által, az egyház társadalmi tanítása által nyugvó ponton van megfogalmazva, ez az iránytű. Ha már Tordai képviselő úr is idézhetett a katekizmusból, akkor én is megteszem. Ez az iránytű. Van állam, van állami felelősségvállalás, és van egyéni felelősségvállalás, mert mindenkinek részt kell vennie a közjó előmozdításában.

Szeretnék válaszolni Bakos Bernadett képviselő asszonynak is, mert most az elmúlt felszólalásaihoz képest sokkal támadóbb jellegű volt ez a felszólalása. Először rákérdezett a szociális tűzifaprogramra. 2011 óta létezik ez a program, korábban nem létezett. Az ideai jelentés: 2374 települési önkormányzat nyújtott be érvényes támogatási igényt, ezzel 190 ezer család kap a téli tüzelője beszerzéséhez segítséget, 190 ezer családnak segítünk a téli tüzelője beszerzéséhez. Emellett a hatósági tűzifaprogram a mostani energiaválsággal összefüggésben is elindult, és hatósági áron lehet megvásárolni a tűzifát. Ezt akartam mondani ezzel kapcsolatban.

Ön mondta az energiaszegénységet megszüntető javaslatokat. Én egyet biztos láttam, a „zárjuk be Paks II.-t meg Paks I.-t”, meg „fejezzük be Paks építését”. Értem én a logikát, mert ha nincs energia, nincs energiaszegénység. Tehát ha bezárjuk a Paksot, nem lesz energia, ezért nem lesz energiaszegénység sem. Én mégsem javasolnám ezt az irányt, tisztelt képviselő asszony.

Sajnálom, hogy Tordai Bence elment, mert elmondta, hogy igazából az elmúlt tíz év minden eredménye kívülről érkezett, és csak a világgazdaság kedvező folyamatainak köszönhető, semmi köze hozzá a kormány gazdaságpolitikájának, hogy javultak a számok 2013 óta, és azt mondta, hogy a mi analfabéta

gazdaságpolitikánk miatt nem 2010-től javultak a gazdaságpolitikai adatok, csak '13-tól. Tordai képviselő úr nyilvánvalóan tisztában van ezzel, csak szándékosan elhallgatja azt a tényt, hogy 2010-ben egy csőd szélén álló országot vettünk át, ahol csak a nyugdíjasszából 324 milliárd forint hiányzott akkor, abban a pillanatban, tehát ennyi hiányzott csak a nyugdíjasszából, tisztelt képviselőtársaim.

És hogy akkor én is visszautaljak adatokkal, 2006-ban, amikor világgazdasági pénzbőség volt, még a 2008-as válság előtt, akkor Magyarországon volt a világon a második legrosszabb államháztartásihiányadat. Csak a háború sújtotta Libanonban volt nagyobb az államháztartási hiány, mint Magyarországon, a pénzbőség éveiben. Ez az az év, amiről aztán Gyurcsány Ferenc a zárt ajtó mögött Ószödön sok mindent elmondott, hogy hova került meg hova nem ez a pénz, és mire költötték és mire nem.

De azt szeretném mondani, hogy 2010-ben ki kellett rántani, ha Bakos Bernadettnek úgy tetszik, akkor a hajunknál fogva ki kellett rántanunk az országot a csődközeli helyzetből, és elindítani és növekvő pályára állítani. Kezdtük a foglalkoztatással, kezdtük a bérek emelésével, kezdtük fokozatosan a gazdaság struktúrájának az átalakításával. Ez vezetett ahhoz, hogy le tudtuk győzni azt a terhes örökséget, amit önköztől megkaptunk, és azokat a számokat, amik akkor Gyurcsány Ferenc és Bajnai Gordon - nagyon-nagyon sokszoros idézőjelben - „áldásos” tevékenysége és kormányzása nyomán rajtunk maradt, és innen tudtunk elindulni felfelé a növekvő pályára, és itt tartunk most 2022-ben.

ELNÖK úr kérésének megfelelően esetleg majd később fejtem ki a további véleményemet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, és akkor államtitkár úr kérésének megfelelően most 10 perc szünetet rendelék el.

(Szünet: 22.53-23.01)

Elnök: dr. Oláh Lajos

Jegyzők: Mihálffy Béla és Berki Sándor)

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Önök is vissza, én is vissza, folytatjuk, és megadnám a szót normál hozzászólás keretében Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd képviselőjének. Képviselő úr, parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm a szót. Kicsit furcsa lesz most így beszélni, de két képviselőtársam itt van, úgyhogy ők hallgatnak. Én is az energiaválságnál folytatnám, ami a kettővel előtti hozzászólásnál abbamaradt, hiszen egyébként az energiaválság nagyon nagy mértékben kapcsolódik ahhoz a helyzethez, amiben vagyunk, vagy hát, ez okozza azt a helyzetet, amiben vagyunk, és hogy a szociális törvény módosításának pedig azért vannak olyan kapcsolódásai, amik jók lennének, ha megtárgyalnánk itt.

Az egyik ügy, amit be akartam hozni, ez a PB-gázpalackok ügye. Itt Berki Sándor jegyző úr, képviselőtársam szerintem tényleg gyakorlatilag végigjárta azokat az intézményeket, cégeket, mindenkit, akit ebben az ügyben lehetett. Ugyanis az a helyzet, hogy a 11,5 kilogrammos PB-gázpalack rezsicsökkentett Magyarországon, csak ezt az égegyadta világon sehol nem lehet kapni. Egyetlenegy forgalmazó sem forgalmazza, más kiszerezésű, nem rezsicsökkentett PB-gázpalackokat forgalmaznak, és így a PB-gázpalackokhoz rezsicsökkentett áron nem tudnak hozzájutni az állampolgárok, a fogyasztók. Márpedig a gázpalack is pontosan egy olyan termék a fogyasztói kosárban, ami nem a leggazdagabbak fogyasztási cikke alapvetően. Én azt gondolom, hogy például ez egy olyan termék, aminek abszolút rezsicsökkentetten is elérhetőnek kéne lennie.

Berki Sándor fordult már ebben az ügyben a MOL vezérigazgatójához, államtitkár asszonyhoz, miniszter úrhoz, a különböző forgalmazókhoz, és az égegyadta világon semmilyen választ nem kapott azon kívül, hogy de, hát van 11,5 kilogrammos rezsicsökkentett PB-gázpalack, arra pedig senki nem reagált, hogy ezt egyébként nem lehet megvásárolni.

Ugyancsak idekapcsolódik a társasház-felújítások kérdése, vagyis a családi házak, a panelházak energiahatékonysági felújításának kérdése, amiről én a Költségvetési Bizottságban legalább ötször találkoztam azzal, hogy önök ezt leszavazták. Miniszter úr el is mondta azt, hogy nem lesz ilyen felújítási program nagy léptékben ebben a kormányzati ciklusban. Pedig hogyha egyébként az energiaszegénység kérdését akarjuk tárgyalni, abba azért elég erőteljesen beletartozik az, hogy milyen energiahatékonysággal működő lakásokban, milyen energiahatékonysággal működő panelházakban laknak az emberek, hiszen a rezsiszámla azért abszolúte egy, az egyik legfőbb teherterhelés a lakosság számára, még a csökkentett üzemmódban is, nemhogy a növelt üzemmódban. Itt megint azt a tanulmányt tudom idézni, ami szerint 3,9 százaléka a háztartásoknak be fog dőlni a rezsinövelés miatt, körülbelül 161 ezer háztartás és egymillió háztartás veszélyeztetett. Ezek tényleg a devizahitel-válsághoz mérhető brutális nagy számok. Én csak remélni tudom, hogy ennek a töredéke lesz alapvetően igaz.

Az a baj, hogy két dologgal megvárnám Rétvári és Nacsa képviselőtársaimat, mert nagyon szeretnék a szankciók kapcsán velük vitába szállni, és nagyon szeretnék egyébként a kilakoltatások kapcsán is velük vitába szállni. Lehet, hogy majd nyomok még egy gombot, de akkor egy kicsit még arról, hogy honnan lehetne... Nyilván nehéz helyzetben van a gazdaság, senki nem tagadja, hogy egy világgazdasági válság van, abban van vitánk, hogy a magyarországi részben mennyiben felelős a kormányzat politikája, illetve hogy egyébként a globális válság miből alakult ki. Én azért alapvetően azt gondolom, hogy az a kormányzati állítás, hogy ez csak és kizárólag a szankciók terméke, illetve, hogy a háborúból fakadó energiaproblémákat a

szankciók okozzák, és nem feltétlenül egyébként, mondjuk, a szankciókra adott orosz válaszok, tehát például az Északi Áramlat gázvezetéknek az elzárása adott esetben, ami egyébként azért, ha megnézzük a gázár-emelkedést a holland tőzsdén, az erősebben kapcsolódik azokhoz az orosz lépésekhez időpontokban, mint a szankciós döntésekhez. Tehát ebben van vitánk alapvetően, de míg így is azért alapvetően ebben a helyzetben is lehetne találni olyan költségvetési forrásokat, amik nem tennék szükségessé ezt a törvénymódosítást, hogy az állam csak kiegészítő jelleggel vegyen részt a szociális ellátásban.

Ugye, van a globális minimumadó, amit önök például nem szavaztak meg, és egyébként én értem azt az érvet, hogy azért nem szavazzák meg, vagy azért nem hajlandóak ratifikálni, mondjuk így, ezt az adónemet, merthogy a globális techcégekre nem vonatkozna ez. Szerintem is a globális techcégeknek is adózniuk kéne Magyarországon, csak lehetőségük lenne például arra, hogy egy olyan ratifikációt hajtsanak végre, ami például azt mondja, hogy abban az esetben, ha a globális ratifikációban belép a globális techcégek adóztatása, akkor lép életbe például a globális minimumadó Magyarországon, és egyébként eddig is lenne lehetőség a társasági adó emelésére a nagy cégekre vonatkozóan. Ugye, tudjuk, hogy a 2022-es költségvetésben a 9 százalékos társasági adót 5,7 százalékon tervezi beszédni a kormány, a 2023-as költségvetésben pedig 5,4 százalékon, és azért sejtetően nem Szemírnek, a sarki gyrososnak van pénze arra, hogy azt az adóoptimalizációt elvégezze, amivel egyébként ki lehet kerülni ezt a társasági adót, hanem nyilvánvalóan a nagy cégek tudják kikerülni ezeket az adókat.

És ugyanígy egyébként lehetne lehetőség vagy adóbevezetést, lehet nevetgelni azon, hogy Karácsony Gergely Tiborcz-adója milyen hatályban lépett érvénybe a mai napon, de pont törvényeket kéne módosítani ahhoz, hogy ez a Tiborcz-adó például nagyobb hatályban lépjen életbe. Én amennyire ismerem a számokat, itt most fejből nem akarok hülyeséget mondani, de hogy az elmúlt időszakban azért a milliárdos vagyonnal rendelkező magyar állampolgárok száma a többszörösére nőtt, ami nyilván nem probléma, de azt gondolom, hogy egy válsághelyzetben nekik is többet kéne a közösbe beadni, mert nyilvánvalóan ők tudnak beleadni a közösbe, és nem azok, akik egy Kádár-kockában laknak, mondjuk, Vecsésen. Ugyanígy lehetne a multiadókat folytatni, lehetne számos olyan adónemet említeni, amik jobban szétosztják a terheket egy ilyen válsághelyzetben.

És akkor belekezek viszont abba a részbe, amit Rétvári és Nacsa képviselőtársaimnak szántam. A szankciók kapcsán a kormányzati állítás az - erre egy nemzeti konzultáció épül jelenleg -, hogy csak és kizárólag a szankciók tehetnek a válságról. És igen, van egy háború, a háborúnak vannak nagyon súlyos gazdasági következményei, de a háború előtt már ezek a súlyos gazdasági következmények részben itt voltak.

(23.10)

A Covid-járvány miatti ellátási láncok megbomlása ugyanúgy hozzájárul ahhoz a gazdasági helyzethez, amiben most vagyunk. Az, hogy az ukrán-orosz háború miatt milyen termékek nem érkeznek meg, később érkeznek meg vagy kevesebb számban érkeznek meg az európai piacokra, szintén ugyanúgy hozzájárul ahhoz, hogy milyen gazdasági helyzetben vagyunk.

Azt mondja a kormány a nemzeti konzultációban is, hogy egy az egyben a szankciók felelősek a jelenlegi gazdasági helyzetért, de ha megnézzük a holland gáztózsde árfolyamát, amit azért itt relevánsnak szoktak tekinteni, akkor azt látjuk, hogy például tegnapelőtt 100 euró alá ment a gáz világpiaci ára, ami alacsonyabb, mint a szankciók elfogadása előtti árfolyam. S ha ezt látjuk, akkor nagyon-nagyon fel kell tenni azt a kérdést: tényleg igaz-e az az állítás, hogy csak és kizárólag a szankciók felelősek azért a helyzetért, amiben most vagyunk.

A másik témát már egy kicsit nagyobb örömmel tudom elmondani, mert itt van Rétvári államtitkár úr is, ez pedig az, hogy mi a kilakoltatások helyzete Magyarországon; a hajléktalanság itt már szóba került mint kérdés. Erről nagyon-nagyon hosszan tudnék beszélni, de csak egyetlenegy esetet akarok felhozni, mert ez egy, a sajtóba bekerült eset, és szerintem ez egy kiváló alkalom arra, hogy most erről beszéljünk. Ez egy V. kerületi kilakoltatás volt Csárdi Antal körzetében, ahol egy 68 éves volt tanár, bölcsészdoktor aszszonyt raktak az utcára 300 ezer forintos tartozásért. Úgy került ő az utcára, hogy ugyanebben a kerületben Schadl György, a Végrehajtói Kar elnöke - aki ellen egy másik ügyben éppen vádat emeltek - 300 ezer forintos négyzetméteráron vett meg egy ingatlant úgy, hogy a mellette lévő ingatlant 1 millió forintot négyzetméterárra becsülte ugyanaz az V. kerületi önkormányzat. Tehát Schadl György négyzetméterenként keresett az V. kerületben kétszer annyit, mint amennyiért ezt a nőt kilakoltatták. De ugyanehhez a történethez tartozik az is, hogy az V. kerületi jegyzőnek van egy 700 ezer forintos tartozása a XII. kerületben, és egy több mint 1 milliós tartozása az V. kerületben.

Ha igazságosságról beszélünk, akkor fel kell tenni azt a kérdést - amikor az V. kerületi jegyző 300 ezer forintért utcára rak egy nőt, akivel állítólag voltak más problémák, de amikor mi a helyi lakókkal beszélünk, ők nem említették ezeket a problémákat, vagy amilyen problémákat említettek, azokat sokkal kisebbnek gondolták annál, mint hogy ez egy kilakoltatást érne -, hogy hogyan tudunk úgy igazságosságról beszélni, ha egy hivatalvezető sokkal nagyobb tartozásokkal rendelkezik, mint egy nő, akit ő az utcára rak. Ezek az igazságossági kérdések azért felvetik, hogy mi a szerepe az államnak abban, hogy ezeket az egyenlőtlenségeket, igazságtalanságokat felszámolja.

Szerintem az államnak sokkal erőteljesebben kellene fellépnie a Végrehajtói Kar ügyeiben, sokkal erőteljesebben kellene fellépnie a szociális igazságosság

ügyeiben. Répássy államtitkár úr még márciusban ígérte meg azt, hogy a Végrehajtói Kar ügyeit át fogják világítani. Ez azóta sem történt meg. Én másodszorra is beadtam azt az eseti bizottságot, ami erről szólna, de Tordai Bence képviselőtársam, és ha jól emlékszem, Z. Kárpát Dániel képviselőtársam is erősen foglalkozott ezzel az ügyvel. A Végrehajtói Kart nem azért kell átvilágítani, mert így lehet egyet ütni a Fideszen, mert a Schadl-ügyet így be lehet hozni, hanem azért, mert tíz éve folyamatosan találkozunk olyan esetekkel a kilakoltatásoknál, ahol nagyon-nagyon gyanús az, hogy nagyon nem pontosan járnak el a Végrehajtói Kar tagjai, hogy így mondjam.

Három héttel ezelőtt egy XVIII. kerületi kilakoltatásnál történt meg az, hogy úgy akartak utcára rakni egy idős párt, hogy egyébként nem a nevükre szólt a kilakoltatási papír. A végrehajtó ettől függetlenül kilakoltatta volna őket. Ha nem megy oda az AVM nevű civil szervezet, ha nem lett volna ott média, ha nem lettünk volna ott parlamenti képviselők, akkor ezt a két embert az utcára rakták volna. Csak az a kérdés, hányszor van az, hogy ezek az emberek tudnak segítséget kérni, tudnak segítséget kapni, és hány olyan eset történik meg, amikor nincs ott egy civil szervezet, nyilván sokkal több eset van, amikor nincs ott parlamenti képviselő, vagy nincs ott valaki, aki tud jogi segítséget adni nekik. Mert lehet jogegyenlőségről beszélni, csak a jogegyenlőségben nem mindenkinek van lehetősége ügyvédhez.

Hadd mondjak el még gyorsan egy korábbi esetet. Talán öt évvel ezelőtt történt az, hogy valahol a Hajdúságban - nem jut eszembe a város neve - egy kommentelő csúnyát kommentelt a polgármester oldalára, a polgármester őt beperelte ezért, és első fokon el is ítélték ezt az urat egy, a polgármester Facebook-oldalán megjelent csúnya kommentért. Ha ennek az embernek lett volna kapcsolata a TASZ-szal, a Helsinki Bizottsággal vagy akár egy fideszes jogvédő csoporttal, akkor nem ítélték volna el, mert jogilag teljesen abszurd valakit egy káromkodós Facebook-kommentért elítélni.

Itt kell az államnak belépnie, hogy például a ki-rendelt védő olyan képességekkel bír-e, ami ilyen teljesen igazságtalan jogi esetben segít felmentést adni. Lehet azt mondani, hogy gondoskodjon magáról, találjon magának jó ügyvédet, vagy hogy a családja találjon neki jó ügyvédet, de az az állami hozzáállás ebben az esetben is kudarcot vallott, hogy ebben a hierarchia-sorrendben kezeljük ezt az esetet. Most nyilván nem arról beszélek, hogy a ki-rendelt védők milyen pénzt kapnak, mert nagyon alacsony pénzeket kapnak, és ezért sok esetben nagyon rossz jogi képviselőket biztosítanak - sok esetben meg nyilván jót - az állampolgároknak, de itt is látszik, az államnak lenne szerepe abban, hogy az ilyen esetekben beavatkozzon. Számtalan példát tudunk mondani arra, hogy az államnak hol kéne beavatkoznia, és hol nem teszi meg ezt, és nem csökkenteni kéne az állam szerepét a szociális ellátásban a bajbajutottak segítésében, hanem növelni.

Két képviselőtársam a felszólalásom elején nem volt itt, ezért a PB-gázpalackok ügyét még gyorsan összefoglalnám. Ez Berki Sándor jegyző úr ügye, amit nagyon régóta visz. Magyarországon a 11,5 kilogrammos gázpalack a rezsicsökkentett, de az a helyzet, hogy ezt sehol nem lehet kapni. Berki Sándor hiába megy végig a MOL vezérigazgatójától kezdve a forgalmazó cégeken keresztül a minisztériumokig, államtitkárokig, mindenkitől azt a választ kapja, hogy a 11,5 kilogrammos PB-palack rezsicsökkentett, tehát van rezsicsökkentett PB-palack. Csak az a helyzet, hogy ezt a boltokban nem lehet kapni. Szerintem ilyen esetben is érdemes lenne fellépni, ha az energiaszegénység kérdéséről beszélünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Rétvári Bence államtitkár úrnak. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót. Majd az időközben megjövő Komjáthi képviselő úrnak is igyekszem válaszolni három kérdésére.

Képviselő úr, a kilakoltatások kapcsán: az egyes ügyek egyedi részleteit nyilván fel lehet dolgozni, azt viszont nem várhatja el tőlünk, hogy az összes ügynek, amiket felhoz, ismerjük a pontos részleteit. De, képviselő úr, mindenki először a saját portája előtt söprögessen. Ön az V. kerületet támadja, ahol 17 kilakoltatás történt, ahol viszont önt megválasztották képviselőnek, abban a kerületben, a VIII. kerületben pedig, amelyet ön képvisel, 80. Szorozza be, hogy ez a 17-nek hányszorosa. Tehát lehet támadni egy másik kerületet csak azért, mert fideszes. Ez a tipikus szálla-gerenda, más szemében a szállát is, sajátjában meg a gerendát sem. Píkó András elé is odamegy élőlánccal, hogy Sem András, ne lakoltass ki 80 embert? És odamegy a III. kerületbe is, ahol 47-et lakoltatnak ki? Odamegy a VI.-ba is, ahol 22-t? Odamegy a II.-ba, I.-be, amelyek szociálisan nem éppen a legrosszabb körzetek, de ott is vannak kilakoltatások? Elmege a XI. kerületbe és a IX. kerületbe is, ahol 16 meg 25 embert lakoltattak ki? Elmege Újpestre, ami néha momentumos, néha DK-s, ahol rekorder a baloldali polgármester a 124 kilakoltatással? Elmege a XIII. kerületbe is, ahol baloldali a polgármester, és 111 kilakoltatás van? Vagy a XV. kerületbe, ahol szintén baloldali a polgármester és 28 kilakoltatás van? Vagy a VII.-be, ahol 65 kilakoltatás van, és szintén baloldali a polgármester? Vagy Zuglóba, ahol 15 kilakoltatás van? Vagy a XIX. kerületbe, ahol 16 kilakoltatás van?

Hogy lehet, hogy az ön figyelme csak egy V. kerületi esetcsoportra koncentrál, ahol 17 kilakoltatás van, az pedig nem érdekli, ahol 111 meg 124 van? Politikai célra próbálja ezt kihasználni, mert ha nem az lenne, akkor máshol is föllépne. Miért azokat támadja, akiknél kevés van, és miért nem azokat, akiknél sok van? Képviselő úr, ez a hitelességet veszi el. A lényeg az, hogy önnek teljesen mindegy, mennyi a kilakoltatás, a kormányt akarja támadni, és ehhez keres valamit. S az sem érdekli, hogy teljesen aránytalan, mert a baloldali

kerületek messze-messze-messze a jobboldali kerületek fölötti számú kilakoltatást indítanak. Végigmondtam önnek a számokat, 111, 124, 47, 80, ilyen számokról beszélhetünk, míg a fideszes XXI. kerületben meg nulla. Nincs baloldali kerület nullával, csak fideszes kerület van nullával. *(Jámbor András Imre: Mindenhol volt kilakoltatás.)* Képviselő úr, egy sincs. A fideszes vezetésű XXI. kerületben egy sincs.

(23.20)

Az ön körzetében nyolcvan. Nem érzi ezt óriási kudarcnak, hogy ön a kilakoltatások elleni küzdelem élére helyezte önmagát, miközben a saját körzetében épphogy lecsúsznak talán a dobogóról? *(Nacsa Lőrinc: Tordai is!)* Nem, talán dobogósak Budapesten a baloldaliak között. És ön áll ki, hogy küzd a kilakoltatások ellen, akinek a saját körzete a baloldali körzetek között dobogós Budapesten belül? *(Nacsa Lőrinc: Szégyen!)* Ez nem hiteles, csak bele akar kötni egy fideszes politikusba, és most éppen ezt a témát találta. Nem a kilakoltatás ellen küzd, hanem a Fidesz ellen küzd, és azokat az embereket ehhez csak felhasználja valamelyes eszközzel.

Valaki beszélt itt ma 1984-ről, talán Ander képviselő úr, az újbeszél, hogy mi a baloldali neve ennek, mert önök is mondják, hogy ne legyen kilakoltatás, de azért mégis csinálják a kilakoltatást, a körzetemben, Vácon tanultam meg a baloldaltól, ők nem kilakoltatásnak hívják, hanem úgy nevezik, hogy az önkormányzat él tulajdonosi jogával. Ezt a szép új nevet találta ki a baloldal, hogy ők nem kilakoltatnak, ők tulajdonosi joggal élnek. Ha esetleg egy fideszes polgármester lakoltat ki, az csúnya kilakoltatás, ha egy baloldali, az tulajdonosi joggal való élés. Tehát ez a nagy különbség ezek szerint.

Ebben szerintem a hitelességét ezzel elvesztette képviselő úr, hogy a saját körzetében messze több van, és ott nem tudta ezeket megakadályozni, vagy nem zavarta önt.

Ha ön is a szankciókat említette: jó lenne, ha tényleg tenni akarunk azért, hogy kevesebb ember kerüljön nehéz helyzetbe Magyarországon is, akkor önök sem tudják azt mondani, hogy minél több a szankció, annál nagyobb a szociális biztonság, ezt csak nem mondják önök! Viszont azt mondhatjuk, hogy minél kevésbé sújtják a szankciók Európát, mert bár Oroszországra vannak kivette, de jobban sújtják Európát, ezt több nemzetközi felmérés is alátámasztja. Termelő cégek mennek ki Amerikába, mert ott negyedakkora az energiaár, miért ne menne oda? Európai cégek áthelyezik a termelésüket, amerikai cégek visszahelyezik Amerikába... Tehát miért magunkat sújtjuk? Ha küzdeni akarunk az ellen a veszély ellen, hogy a szegénység ne terjedjen a következő években, és ne legyen visszaesés az európai gazdaságban, akkor meg merjenek ebben előrelépni. Higgyc el, akkor kevesebb olyan alap is lesz, ügylap is lesz, ami akár kilakoltatáshoz is vezethet.

Tudja, azzal, hogy a devizahiteleket átváltottuk forinthitelre, és segítséget nyújtottunk, és a lakhatáshoz is azért most CSOK, babaváró támogatás és sok

minden más is van, ezáltal a lakhatás helyzetében sokkal előnyösebb helyzetben vannak szerintem a magyar emberek. De itt berekesztem a válaszadásomat, mert képviselő úr elhagyta a termet. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypártok soraiból.*)

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Csárdi Antalnak, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Én a késői időpontra fogom, de félreértett valamit még egy körülbelül két órával ezelőtt tett hozzászólásában, de elnézését kérem, most kaptam szót azóta. Ön azt vetette a szememre, hogy mást mondok a társasági adó kapcsán, mint Szabó Szabolcs képviselőtársam. (*Rétvári Bence: Igen.*) Azt szeretném leszögezni, hogy mi két különböző pártban ülünk (*Nacsa Lőrinc: Voltatok egyben is!*), és ugyanakkor szerintem a lényegi különbség, és ezt Nacsa képviselő úrnak is mondom, akinek hálás vagyok a kiemelt érdeklődéséért, tehát míg én a multinacionális, nagy nyereséget felmutató cégekről beszéltem, addig Szabó Szabolcs képviselőtársam pedig kifejezetten a kis- és középvállalkozásokról beszélt, és azt gondolom, hogy a kettő nem ugyanaz.

És ha már itt tartunk, akkor tudja-e képviselő úr, hogy melyik magyar cég a legnagyobb nyertese a szankcióknak. Szabad a gazda! A MOL. A MOL ezermilliárdos nagyságrendben zsebel be extraprofitot. És amikor ön azt mondta, hogy az önök multiellenes harca abban nyilvánul meg, hogy a különadókkal sújtják ezeket a cégeket, akkor szeretném megjegyezni, hogy nem a MOL-t sújtották különadóval (*Nacsa Lőrinc: Extraprofitadó!*), aminél egyébként extraprofit jelentkezik, hanem én már nem is tudom, melyik légitársaságot, ami meg veszteséges volt. És én nem akarom védeni a légitársaságokat, félre ne értsen engem képviselő úr... (*Nacsa Lőrinc: MOL extraprofitadó! - Rétvári Bence: A MOL is fizet! - Közbeszólás a Fidesz soraiból: A MOL fizet, mint a katonatiszt! - Rétvári Bence: Plusz a benzinársapkát is benyeli.*) Úgyhogy én azt gondolom, hogy a különadó, ami nem veszi figyelembe egyébként, hogy nyereség vagy veszteség, hanem azt fizetni kell, ha kell, ha nem, bármilyen körülmények között, azt gondolom, hogy annak vannak bizonyos következményei a gazdaságban.

Ugyanez a helyzet az ársapkákkal kapcsolatban is. Lehet, hogy a csirkemellet ők nem adhatják drágábban, de az elvesztett nyereséghányadot az összes többi terméken keresztül egyébként be fogják hajtani a társadalmon. De ezt csak ilyen margóra szánt megjegyzésként mondtam el.

Nacsa képviselőtársam hosszasan elmélkedett felelősség, jogok és kötelezettségek háromszögében, és alapvetően még egyet is tudok képviselőtársammal érteni, mert igenis figyelembe kell venni jogokat és kötelezettségeket egyaránt. Az egyik nem létezhet a másik nélkül, és én nagyon örülök, mert ez olyan közös

pont, ahonnan el lehet rugaszkodni. (*Rétvári Bence: Igen, ez jó.*) És amikor eljutunk ide, akkor azt gondolom, hogy egyből fel kell tenni a kérdést, hogy az államnak kötelessége-e, hogy első helyen szálljon be a szegénység elleni küzdelembe, hogy első helyen legyen megnevezve - sorrendet is keletkeztetve - a szociális ellátások finanszírozásában. És én azt gondolom, hogy igen. Szerintem az egy ételszerűtlen és igazságtalan rendszer, ahol az államot megelőzi az egyén, a civil szervezet vagy egyház, megelőzi mindenki, és a végén majd, ha nagyon nem tud senki segíteni, akkor majd beszálok. Én azt gondolom, hogy az állami felelősségvállalás egy kiemelt feladata, ezen keresztül felelőssége az államnak.

Értem én azt a hosszú gondolatsort, amit Nacsa képviselőtársam a statisztikával bűvészkedve megpróbált nekünk előadni. Én megmondom őszintén, hogy a statisztikáknak én korlátozottan vagyok a híve. Nézzem rám képviselőtársam, ennek van jelentősége, nincs benne semmi rossz. (*Nacsa Lőrinc: Tudom, haj.*) Így van, így van! A mi családjunkban átlagosan vállig érő haja van a családnak. És ha megnézik, kopasz vagyok, mint a tők. Ugyanez a helyzet az önök átlagszámítási módszerével, mert nem mindegy az, hogy kiket számítanak bele, hogyan számítanak bele. Nem is tudom, melyik nagy politikus mondta azt, hogy azt a statisztikát hiszi el, amit ő hamisított. (*Nacsa Lőrinc: Churchill.*) Én azt gondolom, hogy a statisztikák kapcsán az a gyakorlati tapasztalat, hogy játék a számokkal. Én azt gondolom, főleg egy olyan esetben, amiről ez a törvény szól, szociális ellátás esetei, az egyénnek és nem általában az embereknek, az egyénre szabottan kell nekünk megoldást találni, és biztos vagyok benne, hogy egy egyénre szabott megoldást csak úgy lehet hatékonyan elvégezni, ha az állam az első helyen mondja azt, hogy ilyen és ilyen segítséget nyújtok, ilyen és ilyen segítő kezdet nyújtok neked.

Ha már statisztika, akkor ezzel kapcsolatban talán államtitkár úr mondta azt, hogy ígérni mindenki tud. Az a baj, hogy ez az „ígérni mindenki tud” markáns része a Fidesz politikájának. És hogy ezt igazoljam is, akkor a kedvenc közös témánkat, a pedagógusbér-emelést hoznám. Jelen pillanatban a helyzet mégiscsak az, hogy a pedagógusok mindenki által elismert, önök által is elismert módon rendkívül és méltatlanul alulfizettek. Mindenki pontosan tudja, hogy az a 2014-es minimálbérhez kötött vetítési alap, amiből egyébként a pedagógusbéreket számítják, az igazságtalan, és rendkívül sokat veszített az értékéből.

(23.30)

Hiszen ha belegondolunk a '14 óta eltelt nyolc év kumulált inflációjába, akkor nagyjából azt fogjuk látni, hogy az akkori bérrendezés ma azt jelenti, hogy annak a bérnek az értéke körülbelül a felét jelenti, mint amit a bevezetésekor jelentett.

Nekem meggyőződésem, hogy ha már ígéretes, önöknek nem ígéretet kell vagy kellett volna, hanem egy nagyon gyors és határozott döntést hozni ígéretek

helyett, és nem január 1-jétől és nyolc lépcsőben, és majd 2027-re, hanem azt kellett volna mondaniuk, hogy ha nem ígéretekről beszélgetünk, hanem valós, érdemi lépésekről, hogy visszamenőleges hatállyal adott esetben, de január 1-jéig minden körülmények között megemeljük a pedagógusbéreket oly módon, hogy a vetítési alapot a mindenkori bérminimumhoz kötjük. Ez nagyjából 400-500 milliárd forintos tételt jelentene a költségvetésben, és ha ezt megvizsgáljuk, akkor ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag ennek a forrása meg is található a költségvetésben.

Hadd folytassam, ha már az államtitkár úr szóba hozta a kilakoltatásokat. Én is ott voltam ennél a belvárosi kilakoltatásnál, és én azt gondolom, azt kell megnézni e törvény kapcsán, hogy ez a pedagógus hölgy, aki az életét arra tette fel, hogy kódexekkel dolgozott, tudományos munkát végzett, tanított, kihez tudott fordulni az ő nehézségében. Nem biztos, hogy mindenki olvasta az ezzel kapcsolatos cikkeket, de szeretném a Házat is tájékoztatni arról, hogy ennek az idős hölgynek a nyugdíja 48 ezer forint volt, 47 ezer valahányszáz, de úgy emlékszem, 48 ezer forint volt. Az, hogy ő ebbe a helyzetbe került, ott megjelenik minden probléma, ami a magyar szociális ellátórendszerrel elmondható. Pontosan látjuk, hogy sem civilek, sem az egyház és sajnos az állam sem tudott megfelelő módon segítséget nyújtani annak érdekében, hogy ez a hölgy elkerülhesse ezt a nagyon szomorú élethelyzetet. Én azt gondolom, abban az esetben még ez a helyzet is tovább tud romlani, hogyha ebben a felsorolásban az állam az utolsó helyre kerül.

Egyértelműen látni kell, hogy egy olyan értelmi-ségi, dolgos, tudással és szorgalommal rendelkező hölgyről van szó, akinek az élete az önhibáján kívül került abba a helyzetbe, ami eredményezte az adósság felhalmozását. Azt gondolom, erről kéne elgondolkodnunk közösen, hogy hogyan tudunk egy olyan szociális rendszert létrehozni, hogy az ilyen helyzeteket megelőzhessük.

Gyorsan előreszaladok a feltételezett válaszára, tisztelt képviselő úr, én folyamatosan tárgyalok a kerületekkel, hogy elkerüljük a kilakoltatásokat. Most utoljára a IV. kerületben voltam, egyébként sikerült megakadályozni, tehát sikerült elérni, hogy a kilakoltatás ne történjen meg. Azt gondolom, hogy kilakoltatás és kilakoltatás között érdemes különbséget tenni. Pontosan tudjuk, hogy ez nem egy homogén ügy. Szegénység miatt felhalmozott tartozás miatt szerintem nem jó, és nem helyes a kilakoltatáshoz és a végrehajtáshoz nyúlni, ugyanakkor pontosan tudjuk, hogy biztos van a belvárosban is, amikor valaki szerződést szeg. Mondok egy példát. Például kibérel valaki szociális alapon egy ingatlant, és aztán gyakorlatilag kereskedelmi tevékenységként üzemelteti a helyiséget, vagy kiadja albérletbe, amire nincs jogosítványa. Tehát azt gondolom, különbséget kell tenni a szerződés-szegés és a szegénység által generált helyzetek között. Mindent összefoglalva azt szeretném, hogy ha mi ebben a Házban arra keresnénk egy közös választ, hogy

hogyan tud a magyar állam, a magyar kormány hatékonyabb segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Ha Rétvári államtitkár úrnak hosszú távon is igaza lesz, és igaza van abban, hogy a szegénység csökken, és olyan mértékben csökken, ahogy azt államtitkár úr elmondta, akkor ettől nem kell félni, hiszen mindig kevesebbe fog kerülni ennek a rendszernek a fenntartása a szegénység csökkenése miatt. De mégiscsak, ha azt akarjuk, hogy a rendszer működjön, a szociális ellátórendszer működjön, akkor az elsődleges felelősség és a legnagyobb feladat az államon van. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Z. Kárpát Dánielnek, a Jobbik képviselőcsoportjából. Öné a szó, képviselő úr.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Így éjjél előtt nem sokkal érdemes szintetizálnunk, hogy mi az, amiben egy normális országban meg kellene állapodnunk. *(Rétvári Bence: Itt a Jobbik?)* Parancsoljon, államtitkár úr! Ön gyakran nyom gombot, tegye meg most is, mert látom, hogy gesztikulál, de nem pontosan értettem, hogy mit szeretne. *(Nacsa Lőrinc: Mindenre válaszoltunk, csak nem voltál itt!)* Bár nem párbeszédese műfaj, de természetesen követtem azt a válasznak szánt valamit, amit Nacsa képviselőtársam elkövetett. Érdemi mondanivalót nem nagyon lehetett kihámozni belőle, de próbálkozzunk. *(Rétvári Bence: Kicsit barátságosabbak vagyunk az elmúlt két órában!)* Próbálkozzunk tovább, hiszen a kilakoltatások kérdésköre kapcsán engem személyesen bánt az, ahogy államtitkárok röhögésélnék ezen kérdés kapcsán.

Ez annyiból is bántó, hogy bizony egy normális parlamentben meg tudnánk állapodni ilyen közös minimumokban. Én például szimpatizáltam a KDNP-vel akkor, ha idefigyelne, amikor a magáncsőd intézményét hosszú, sok-sok éves fáziskésés után beterjesztették a parlament elé. Talán emlékeznek rá, hogy amikor a devizahitelezés kezelése helyett az árusukra sor került, azt megelőzően egy nagyon komoly szakmai munka folyt itt a parlamentben, összeült ugyanis az Igazságügyi Bizottság szervezésében a devizahitelezéssel foglalkozó albizottság, és ha jól emlékszem, akkor Salamon László elnökletével egy igen minőségi anyagot tett le az asztalra, egy majdnem százoldalas anyagot. A mi akkori bizottságunk, a fogyasztóvédelmi bizottság is mélyen foglalkozott ezzel a kérdéssel. Hozzáteszem, a Salamon-féle anyag konklúziói között megjelent a hozzám igen közel álló, a hitelek felvételi árfolyamon történő forintosításáról szóló koncepció. Tehát amit én éveken keresztül számonkértem önökön, azt nemcsak mi akartuk, hanem volt olyan vezető fideszes kormánypárti képviselő, aki szintén a magáénak érezte ezt a gondolatot, egyébként a szakma egy része is.

A felvételi árfolyamon történő forintosítás helyett, tehát ahelyett, hogy aki 156 forinton vette fel a hitelét, annak azon az árfolyamon számolták volna át,

önök egy 256 forintos piaci árfolyamot sóztak az érintettek nyakába. Lepaktáltak a bankokkal, és aztán az EBRD-vel is megkötötték a paktumot. Ez fent van még a kormány honlapján angol nyelven a mai napig. Tehát sajnos bekövetkezett az, hogy a polgárok helyett a bankok oldalára álltak, de még ezt követően is lehetett volna a végrehajtási túlkapásokat kezelni.

Azért említettem a magáncsődöt, mert van egy olyan javaslatom, amely abszolút keresztényszociális megközelítésből került az asztalra, és talán az önök számára is befogadható. Ez pedig arról szól, hogy nézzük meg, hogy mi az az összeg, ami a minimális megélhetéshez, létfenntartáshoz szükséges egy nem túl gazdag család esetében. Itt lehet a kisnyugdíjasokra, minimálbéresekre gondolni, közülük is jellemzően a gyermeket nevelőkre, mert az szintén egy közös pont közöttünk, hogy a gyermeknevelést kedvezményezni kell, kellene minden eszközzel. Tehát nézzük meg, hogy mi az a minimális összeg, ami a megélhetésükhöz szükséges, és ezt a minimumösszeget ne terhelhessék a végrehajtói 33, illetve 50 százalékos letiltások. Erről szól a javaslatom. Semmi többet nem kíván.

Ugyanakkor a Fidesz erre a javaslatra nemhogy nem szavazott, hanem még itt parlamenti vitára sem engedte, tehát ez a késői óra tökéletesen alkalmas arra, hogy a szociális rendszer leépítési kísérletei közepette eszmét cseréljünk arról, hogy akarja-e a Kereszténydemokrata Néppárt és egyébként a Fidesz is, partner-e abban, hogy a legnehezebb helyzetben lévőket megsegítsük ezen javaslat keresztülvitelével.

(23.40)

Ha törvényességi, alkotmányossági szempontokat néznek, rendre emlegetik a hitelezők érdekeit, az ingatlantulajdonosok érdekeit, tehát általában az erősebb fél oldalát szokták ilyenkor bevilágítani és megközelíteni, akkor az érintett összeg alatt - legyen, mondjuk, 10 százalék a letiltható maximum - ez egy olyan névleges összeg, ami talán nem hozza még sokkal kritikusabb helyzetbe az érintett családokat, viszont lehetővé teszi azt, hogy a mindennapi megélhetéshez szükséges összeg, amiből valószínűleg a gyermeknek élelmiszert vásárolnak, vagy éppen egy probiotikumot, egy vitamint, bármi egyebet, ez érintetlen legyen végrehajtási szempontból, tehát azt ne lehessen letiltani, ne lehessen elvonni a családtól.

Főleg annak tudatában irritáló mindez, hogy most beugrik nekem egy dél-pesti kilakoltatás, ahol már térült követelést próbált egy végrehajtó csapat behajtani, volt olyan eset, ahol két végrehajtó banda párhuzamosan ugyanazt a követelést próbálta majdnem egy időben érvényesíteni a családon. Tehát olyan egyértelmű visszasságokra bukkantunk, amelyek egy normális felügyeleti rendszer működése esetén pillanatok alatt adott esetben ki lettek volna vezetve a rendszerből, és rendezhető lett volna az érintett családok élete.

Igen, való igaz, ezekben az esetekben mi jellemzően vagy a kilakoltatás későbbi időpontban történő

megkísérlését tudjuk elérni, vagy azt, hogy valami fajta utolsó jogsegéllyel a jog medrébe tereljük vissza ezeket a folyamatokat. De itt, a parlament előtt lenne egy lehetőségünk, és önöknek is lenne lehetőségük arra, hogy a nagyon nehéz helyzetben lévő embereket a végrehajtási túlkapásoktól megóvjuk. Én azért sem értem önöket, de őszintén nem értem, mert ha én KDNP-s lennék, akkor egy ilyen javaslatra nagyon büszke lennék.

Tehát ha önök magukévá tudnák tenni az én javaslatomat, és egyébként adják be a saját nevük alatt nyugodtan - én meg fogom azt szavazni, számon lehet engem kérni ez ügyben -, akkor nagyon büszkén állhatnának ki a kamerák elé, és mondhatnák el azt, hogy igen, ebben a rendszerben kétségtelenül történtek túlkapások, önök ugyanakkor reagáltak erre, építő módon avatkoztak közbe, s az érintett családok számára egy védőhálót biztosítottak. Tehát még politikai profitot is tudnának ezen realizálni. Ezért érthetetlen, hogy miért nem gondolják mindezt végig.

Viszont örülök, hogy itt van Nacsa képviselőtársam, de szerintem Rétvári államtitkár úr gondolatait is birizgálja az, hogy mi van ezzel a magáncsődkérdéssel. Alapvetően itt egy lengyel, viszonylag sikeres modellt lehet a magáncsőd tekintetében megvizsgálni, a magyarnál egy kicsit kiterjedtebb módon tudott sok-sok ezer embernek segíteni. Itt az S-mutató és különböző mutatószámok alapján adott esetben a lengyelek azt is ki tudták dolgozni, hogy hogyan lehet a hitelkonstrukció kockázatait hatékonyabban bemutatni még abban az időszakban, amikor a hitelállomány fel-futása megtörtént.

Az ottani magáncsődrendszer nem az ittenihez hasonló, tehát nem a rabszolgasorshoz hasonló, ahol egy csődgondnok elképesztően mélyen próbál beleszólni egy család életébe. Meglepő módon a nyugdíjminimumhoz kötött összegek, bizonyos szorzóval emelt összeg az, ami fölött a család önmaga rendelkezhet, és az e fölötti kiadások esetében engedélyt kell kérnie akár arra is, hogy a gyereket egy foglalkoztatásra elvigye, vagy arra, hogy egészségügyi szolgáltatást vegyen igénybe olyan esetben, amikor az állami-ban a várólista túl hosszú, adott esetben egy magánvizsgálat, akár egy életmentő magánvizsgálat finanszírozhatóvá válhat.

Éppen ezért, talán emlékeznek képviselőtársaim - Nacsa képviselőtársamra nézek -, hogy amikor a magáncsőd intézményét bevezették nagyon szigorú feltételek mellett, itt a parlamenti vitában nem emlékszem pontosan, hogy hány ember részvételét ígérték, de arra emlékszem, hogy a Magyar Nemzeti Bank és a PSZÁF 25-40 ezer közöttire tette azon devizahiteles honfitársaink számát, akiknek ez a konstrukció majd segíteni tud. Aztán évekkel később jöttek a hírek, hogy 347 ügyet zártak le, aztán ez fölment 500-ra, de nagyon messze volt attól a nagyságrendtől, ami az ígéretekben szerepelt. És én azt látom, hogy a magáncsőd feltételeit egyébként később enyhítette a kormány, tehát észlelte azt, hogy probléma van, beavatkozott, de még ezen beavatkozás

után sem érte el a tízezres nagyságrendet az érintettek száma.

Én arra kapacitálom önöket, hogy gondolják végig az elsétálási jog bevezetését, azokat a walk away típusú megoldásokat, amelyek... - Én nem vagyok a tengerentúli példák majmolója, de ez ott jól működött, hogy bizonyos feltételek betartása esetén, ha öt évig valaki részt vesz a magáncsőd enyhített feltételeivel ebben az egész konstrukcióban, akkor engedjék távozni, tehát ő tartozásmentes emberként próbálhassa meg újjáépíteni az életét. Ez nem jelenti azt, hogy ő kiszabadult valami indokolatlan és általa keltett bajból, ez egy olyan életesélyt jelent, ami egyébként hosszú távon megjelenhet a gazdasági mutatókban, megjelenhet még a demográfiai mutatókban is. Mert tudom, mindannyian véleménybuborékban élünk, de azon devizahiteles családok esetében, főleg az ötven alattiak esetében, akikkel foglalkozunk, nagyon sokszor hallottam azt, hogy vagy egy vágyott gyermek vállalása maradt el a többéves, nagyon nehéz hercehurca miatt, vagy pedig éppen a család költözése, olyan élőhely kiválasztása, amely gyermeknevelésre vagy akár még további gyermek vállalására alkalmas lett volna. Tehát azt látom, hogy ilyen esetekben beavatkozni nem kerülne olyan nagyon sokba, a költségvetési mozgástér mindezt egészen biztosan megengedné, és a magáncsőd feltételeinek életszerűvé tétele az elsétálási jog bevezetésével kimondottan hatékony lehet.

De hogy még egy családvédő javaslatot - ami talán szociális javaslatnak is tűnhet, de egyébként mégsem teljesen az - idehozzak, a tartásdíjak kérdésköre kapcsán többször hozott már be a kormány ide javaslatot. Most is előttünk van egy, amely hozzá próbál nyúlni ehhez a kérdéshez. Én egy dolgot nem értek. Ha van közöttünk egy közös alap azt illetően, és szerintem ezt minden párt vállalja, hogy a gyermekvédelem különösen fontos, és ha egy gyermek neveléséhez szükséges egy összeg, akkor azt adjuk oda, biztosítsuk minél hamarabb a gyermek számára.

Én azt nem értem, hogy az elmaradt tartásdíjak esetében miért nem bátor ez a kormány, sokkal inkább, mint egyébként a retorikája azt lehetővé tenné. Hiszen egy dolgunk lenne, egy állami alapról minden elmaradt tartásdíjat meg kell előlegezni az érintett gyermeket gondozók, nevelők számára, tehát a gyermekek érdekkörében hasznosuljon az összeg. (*Rétvári Bence közbeszól.*) Nem ez van előttünk, államtitkár úr, hiába mutatja, nem ez van előttünk. Egy állami alap előlegezze meg az egész összeget, aztán majd az állam bocsolja le a nem fizető szülővel azt, hogy hogyan jusson ehhez az összeghez. Megint csak nem tízmilliárdokról beszélünk, megint csak egy olyan összegről beszélünk, amely bőven beleférne a költségvetésbe, és ha megvizsgálja államtitkár úr a saját javaslatukat, amely előttünk fekszik, az nem szól az elmaradt tartásdíjak 100 százalékának a megelőlegezéséről minden körülmények között az érintettek számára. Ez tehát már egy harmadik olyan javaslat, amely érdemben tudna szociális célokat megvalósítani és segíteni.

De megint csak előttünk fekszik egy salátatörvény, és erről fogok beszélni, ami előttünk van, és megjelenik benne - keressenek rá, kérem szépen - a lakástakarék kifejezés. Itt a lakástakarék kapcsán nem állítja vissza az állami támogatását ennek, nem teszi lehetővé az otthonteremtési célok megvalósítását, hanem bizony egy átnevezés történik, a konstrukción belül az eddig nyugdíjminimumhoz kötött összeget a változatlan összegű nyugdíjminimum helyett most már egy más elnevezésű vetítési alaphoz köti.

Ugyanakkor én még emlékszem a lakástakarékos vitákra, amikor is közölték napok alatt, hogy megszüntetik ezt a konstrukciót. Talán emlékeznek a rohamra, hogy hányan próbáltak még szerződést kötni az utolsó pillanatban. Viszont a megszüntetéssel egy időben önök azt ígérték, hogy behoznak valami hasonló, a lakáscélú előtakarékoságot támogató javaslatot, ami az elmúlt évek során nem történt meg. Nem vitatom azt, hogy az új építésű otthonok megszerzéséhez szerencsésebb társadalmi helyzetű és anyagi helyzetű honfitársaink számára önök támogatásokat nyújtottak, és szerintem ezzel nincs is probléma, ha ez a feltételrendszer adott esetben valamifajta rászorultsággal is találkozhat. Nem vagyok benne biztos, hogy minden esetben találkozott, de abban egészen biztos vagyok, hogy az LTP-k kinyírása - az állami támogatásának a kinyírása, hogy pontosan fogalmazzunk -, nagyon sok életszerű helyzetben nehézségeket okozott. Példának okáért egy társasházi kazáncserét jellemző módon úgy bonyolítottak le, hogy a társasház mint közösség előtakarékoskodott, és egy LTP-formulával ehhez még állami támogatást is kapott. Tehát ezek a fejlesztések, beruházások támogatott módon sokkal hamarabb valósulhattak meg.

Az a helyzet, hogy az LTP állami támogatásának az elvételével nemcsak a Fundamentát károsították meg. Egyébként a Fundamenta működési modelljét én magam is kritizálom. Tehát azt látom, hogy nem feltétlenül a nemzeti érdeket legjobban szolgáló működési modell valósult meg a nagy lakástakarékot közvetítő cégek esetében, legalábbis ez vizsgálat tárgyát kellett volna, hogy képezze, de megint csak érzem, mint az Uber esetében, hogy valamifajta új dolgot vagy a sharing economyhoz tartozó vívmányt nem tud kezelni a kormány, ezért inkább egy bunkósbottal leveri, betiltja, megpróbálja elüldözni.

(23.50)

Egyáltalán nem ezt követeli tőlünk ez az évszázad. Azt gondolom, hogy szabályozni kell ezeket a vívmányokat, semmiképp nem engedni őket, és nem éjjeliór államra van szükség ebben a kérdésben, de mindenképpen a tisztességes szabályozás és közteherviselés alá vonni őket. Az Airbnb kapcsán például sokkal nagyobb bátorságot vártam volna a kormánypárti képviselőtársaimtól, mert így gyakorlatilag az önkormányzatoknak dobták oda a gyeplőt, hogy az amúgy forráshiánnyal küszködő önkormányzatok saját hatáskörben intézzék el ezt a kérdést. Nyilván

egy kiszolgáltatott anyagi helyzetben nem úgy intézi el egy önkormányzat ezt a kérdést, mint ahogy elintézné hasonló szorítások nélkül.

Összességében, ugye, megpróbál a konzervatív modellre hivatkozni a kormány, amikor a saját állami feladatait, ezek szociális részét egyházakra és magára a családra mint legfontosabb intézményre próbálja telepíteni, de az összes érintett szervezet és a hivatkozott önkormányzatok tekintetében is helybenhagyja azt a forráshiányt vagy tovább súlyosbítja, ami lényegében lehetetlenné teszi ezeknek a feladatoknak a ki-szervezését.

Én tehát arra szólítom fel önöket, hogy akkor gondolkozzanak el egy ilyen modellen, hogyha ennek az alapfeltételeit biztosítják. Addig vissza kellene vonni ezt a csomagot, megnézni, hogy az intézményrendszer hogyan támogatható, és ha ez megtörténik, akkor természetesen lehet a családok teherbírására hivatkozni és arról vitát folytatni, hogy meddig terjed mindez.

De amíg az alapfeltételeket nem szavatolják, addig örülten nehéz lenne ezt a csomagot keresztülvinni, mert életszerűtlen, családdellenes és a jövőt éli fel így, ebben a formában. Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kétperces hozzászólások jönnek. Megadom a szót Nacsa Lőrincnek. Parancsoljon, képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen. Csak ne maradjon már tévedés a jegyzőkönyvben sem! Csárdi Antal azt állította, hogy a MOL nem vesz részt az extraprofitadóban és a közteherviselésben. Pont augusztusban emelte meg a kormány, a beszerzési ár és a világszociális ár közötti résben nemcsak a 25 százalékot, hanem a 40 százalékot vonja el a Rezsivédelmi Alapba a MOL-tól, plusz, ugye, a MOL a 480 forintos ársapkát is kénytelen alkalmazni. Úgyhogy abszolút nem igaz, hogy a MOL ne venné ki a részét extraprofitadóként is a rezsicsökkentés fenntartásából és a rezsivédelemből. Úgyhogy kérem, hogy ezt a tévedést majd Csárdi képviselő úr javítsa magában.

És Z. Kárpát Dánielnek is mondanám - most ez csak kétperces felszólalás, nem hosszan válaszolok -, mert Z. Kárpát Dániel is beszél a végrehajtókról meg a kilakoltatásokról, hogy látta-e ön azt a táblázatot, hogy mennyi... - az önök szövetségi rendszerébe tartozó polgármester lakoltatott ki Budapesten az önök szövetségi rendszerében. Beszélte-e az újpesti polgármesterrel a 124 kilakoltatásról? Beszélte-e a XIII. kerületi polgármesterrel a 111 személy kilakoltatásáról? Beszélte-e a VIII. kerületi polgármesterrel? Jámbor Andrásék 80 embert raktak az utcára a VIII. kerületben Pikó Andrással karöltve. Ilyenkor például, amikor önök - Csárdi Antal, Tordai Bence, Z. Kárpát Dániel, Jámbor András - a kilakoltatásokról beszélnek egyébként, sokszor teljesen értelmetlenül, helyénvalóan, ilyenkor van ez a kettős mérce, hogy elmentek-e tüntetni az újpesti polgármesteri hivatal elé?

Most a Momentumból hirtelen DK-ssá vált köpönyegforgató polgármester... - bármelyikük lehet még DK-s, ott a karrierút önök előtt is ilyen szempontból. Ilyenkor legalább ne alkalmazzák a kettős mércét, és mondják meg, hogy igen, a budapesti baloldali polgármesterek élen járnak a kilakoltatásokban, sajnos, hozzáteszem. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm. Kétpercesre megadom a szót Héjj Dávidnak, a Fidesz képviselőcsoportjából.

HÉJJ DÁVID (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak nagyon röviden szólnék. Szintén Csárdi képviselőtársamra reagálnék, mert azt gondolom, hogy az ország Házában az nem biztos, hogy helyes, hogy egy felszólalásában többször humbugnak, hazugságnak minősíti a statisztika tudományát, főleg akkor, amikor a legfontosabb, az ország szempontjából a legfontosabb statisztikai felmérés zajlik napjainkban, a népszámlálás. Azt gondolom, az egy olyan dolog, amit remélem, hogy egy későbbi hozzászólásában majd Csárdi képviselőtársam korrigálni fog. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. És újra örülünk, mert következnek a normál szót kérők. Ungár Péteré a szó, az LMP képviselőcsoportjából. Képviselő úr ki-várta, és megérdemelte. Öné a szó.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr, igazán megtisztel. Szeretném egy idézettel kezdeni egy olyan embertől, aki szerintem ebben a Házban minden oldalnál nagyon nagy megbecsülésnek örvend, és helyesen.

Azt mondja, hogy modernnek kell lennünk abban is, hogy a holnap problémáit is meg tudjuk látni, és dolgozni tudjunk a megelőzésén. Ezt Slachta Margit mondta a szociális törvényről szóló vitában. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

Véleményem szerint pont ez az a hozzáállás, ami hiányzik ebből a törvénymódosításból. A holnap problémáit ugyanis nem fogja tudni az a nukleáris családon alapuló családmodell megoldani, amelyet Rétvári államtitkár úr meg Nacsa Lőrinc is elmond, ugyanis egyre többen lesznek azok, akiknek több férjük, feleségük van, akiknek egyszerűen nem olyan struktúrájú a családjuk, mint ahogy régen volt, és ez a gondoskodási munkában is problémát jelent.

(Nacsa Lőrinc közbeszólására:) Nagyon szívesen meghallgatom majd az erre vonatkozó választát. Nagyon fontos ilyen társadalomfilozófiai kérdésekről beszélni. A jövőben lévő trendek, illetve a magyar társadalom idősödése és az ezzel kapcsolatos pluszfeladatok azt mutatják, hogy egy új típusú szociálpolitikai gondolatot kell érvényre juttatnunk, a XXI. század szociálpolitikai gondolatait, nem pedig egy olyan szociálpolitikai gondolatot, ami egy olyan időben sem volt teljesen jó, de egy olyan időben talán

valamire választ adott, amikor még más típusú struktúrákban, más ideig, más körülmények között éltek emberek. Ez alapvetően a probléma azzal, hogy mit írnak arról, hogy mi a család, az egyén meg az állam feladata.

De nagyon fontos, hogy amikor arról beszélünk, hogy az egyén feladata a gondoskodás, ki az az egyén, akiről valójában beszélünk. Ez az egyén a gondoskodó munka magyarországi struktúrájából adódóan több mint 80 százalékban nő. Ez az egyén legtöbbször egyszerűen kell hogy a saját szüleit és a saját gyermekeit gondozza, ez az úgynevezett szendvicsgeneráció-probléma, ami az egyik legnagyobb társadalmi probléma, amúgy az első pár alkalom, amikor ezt olvasni lehetett még a magyar közéletben, az kifejezetten jobboldali vagy a jobboldalhoz közel álló szociológusok gondolata volt.

Én azt szeretném, hogy egy 2018-as tanulmányra hivatkozzunk, ez a Friedrich-Ebert-Stiftung által finanszírozott tanulmány, Nőügyek a címe. Feltételezem, hogy államtitkár úr már forgatta a kezei között, ez Kováts Eszter és Gregor Anikó munkája. Itt alapvetően az a legfontosabb megállapítása, hogy a nők az idő előrehaladtával, tehát a saját koruk előrehaladtával egyre több személyről gondoskodnak. És ez a szendvicsgeneráció létében kulminálódik, de szeretném, hogyha pár megállapítást meg tudnánk hallgatni az Országgyűlésben, és akkor tudunk beszélni arról, hogy milyen strukturális egyenlőtlenségek vannak Magyarországon a gondoskodó munkában.

A gondoskodás témája elsősorban a munkavállalás feszültségében jelenik meg, de azon túl is kiugróan nagy részét tette ki azoknak a beszélgetéseknek, amiket ebben a kutatásban lefolytattak magyar nőkkel. A szociális ellátórendszer és megfelelő segítség hiányában családon belül kell megoldani a fogyatékosok, betegek, idősek gondozását. Ezzel a feladattal a nők teljesen magukra maradnak, sokszor egészséges gyermekeik eltartása mellett is.

A nők koruk előrehaladtával egyre több idős személyről gondoskodnak azok haláláig, ez a feladat anyagilag, időben és pszichésen is nagy kihívás, amelyhez nem kapnak külső segítséget. A fogyatékos vagy tartósan beteg személy ellátása a gondozók egzisztenciáját is veszélyezteti. Az ápolási díj mértéke rendkívül alacsony, fizetett munkát vállalni a gondoskodási feladatok miatt nem tudnak. Ennek tovagyűrűző hatása van, munkát vállalni egy hosszabb munkaerőpiaci szünet után nehezebb, jogosultságszerzés hiánya miatt alacsonyabb nyugdíj és időskori szegénység vár a tartósan 7/24-ben gondoskodókra.

Hiányolják, hogy az állam és a munkáltatók nem nyújtanak elég támogatást a gondoskodás feladataiban. Egyszer-egyszer felmerül, hogy a gyerekeknek van apja is, de elbeszéléseikben jellemzően nem kérdőjelezik meg, hogy a gondoskodás elsősorban női szerep lenne. Ennek több oka lehet, amelyeket a kérdőíves kutatás eredményei bemutatása során fejtünk ki. Erre a kutatási eredményre mindjárt ki fogok térni.

Ha itt megnézzük, hogy milyen konkrét eredményei vannak ennek a kutatásnak, akkor azt látjuk, hogy mind a nők, mind a férfiak érzékelik, milyen társadalmi hátrányokkal küzdenek a nők abból fakadóan, hogy elsődlegesen ők töltik be a gondoskodói feladatokat, még akkor is, ha ezeket nem mindig hátrányban írják le. A szimbolikus ügyek mellett érdemes ezeket a materiális témákat is napirendre tűzni. Ez ennek a felszólalásnak a lényege.

Életünk bizonyos szakaszaiban mindannyian gondoskodásra szorulunk, és mindannyian gondoskodunk. Ez a gondolat lehet az alapja annak a szolidaritásnak, amely hozzásegít ahhoz, hogy a gondoskodást társadalmilag fontos értéként ismerjük fel, a gondoskodás ezért nem magánügy, hanem politikai kérdés.

Ez a gyakorlatban a gondoskodó szakmák megbecsültségét - itt korábban beszélünk arról, hogy a szociális ellátórendszerben vagy az otthongondozásban milyen összegekről beszélünk - és az otthon kiskorú, tartósan beteg, fogyatékos vagy idős hozzátartozót ápoló anyagi elismerését és a szegénységi kockázatuk csökkentését jelentené.

Nem elégségesek azok a törekvések, amelyek pusztán a családon belül férfi-nő viszonyok egyenlősítésével próbálkoznak a fizetett munka és a gondoskodás feszültségét jelentve. Itt gondolnak arra, hogy a férfiak is legyenek szívesek pelenkázni, tehát ezt nem tartják megelégedésre okot adó megoldásnak.

(0.00)

Végezzenek a nők, bár a férfiak is, gondoskodást, de nem adottak ennek a munkának a rendszerkénti feltételei, így ez nem oldható meg pusztán családon belül a munkamegosztás átstrukturálásával.

És hogyha továbbmegyünk - és ez talán bizonyos szempontból nagyon fontos, hogy miről beszélünk -, a munka és a család összeegyeztethetősége nem minden esetben jelent az emberek számára megoldást. Itt a két szféra csak a munkavállalás feltételeinek megváltoztatásával lehet összebékíthető. Hathatósabb erőfeszítéseket kell tenni ezen ellentétek csökkentésére, hogy az ideális munkavállaló, vagyis aki nem végez gondoskodó munkát, ethosza hosszabb távon megváltozzon.

Lényegében a gondoskodó munka problémája az, hogy olyanok végzik, akik emiatt szegénységi kockázatnak vannak kitéve, és amikor az egyénről beszél ez a törvényjavaslat, ez az egyén általában egy olyan ember, akinek hosszú távon a munkaerőpiacon vagy máshol nehézséget okozott az, hogy őneki gondoskodó munkát kellett végrehajtania. Tehát az egyén nem mindig egy olyan ember, aki utána ezt a gondoskodó terhet könnyen le tudja tenni, és nem mindig egy olyan ember, aki utána könnyen vissza tud helyezkedni egy olyan munkaerőpiacra, ami olyan embereknek van kialakítva, akik alapvetően nem végeznek gondoskodó munkát.

Továbbá, a gondoskodó munkát, amit a törvényben, ha továbbmegyünk, mások végeznek el, tehát

akár a civil szervezetnél, akár az egyháznál, akár az állami szektorban, akik ezekben dolgoznak, szintén nagyon nagy részt nők, és itt szintén ismételten rájuk hárul a gondoskodó munka felelőssége.

És még nagyon fontos, egy kicsit más ügy, de kapcsolódik ehhez. Sokat beszéltünk a gyermekek otthongondozási díjáról is. A gyermekek otthongondozási díja kapcsán az is egy érdekes kérdés, hogy vajon ki az, aki jogosult a gyermekek otthongondozási díjára. Nagyon örültem annak, amikor az akkor még EMMI - ezt már nem fogom megszokni ebben a vitában - megváltoztatta a gyod pontozási rendszerét az autizmussal élők kapcsán, és megváltoztatta ezt a diabéteszsel élő gyermekek kapcsán is. Ugyanakkor nagyon rossz az a rendszer, ami folyamatos felülvizsgálatra kötelezi a gyermekek otthongondozási díját kapó szülőket, illetve gyermekeket, hiszen nagyon sokszor olyan kondíciókról van szó, amik két-három év múlva értelemszerűen nem változnak. Arra kérném önöket, hogy állapítsanak meg egy olyan konkrét kört, olyan diagnosztikai kört, ahol maga a BNO-kód elegendő ahhoz, hogy a gyodot tudják utalni, és utána ne legyen szükség ismételt felülvizsgálatra, mert ez egy olyan adminisztratív terhet jelent, ami nagyon megnehezíti ezt a családoknak.

És visszatérek arra, hogy a gyod eleve egy olyan segélyezési forma, ami nagyon jó minőségben, tehát nagyon jó célhatással éri el azokat, akik valóban rászorulnak. Ebből adódóan, hogyha ezt megnöveljük vagy kiszélesítjük, nem fog olyan emberekhez kerülni, akik illetéktelenek lennének, amitől sokszor félnék.

És nagyon keveset beszéltünk arról a teherről, amit szintén a gondoskodással foglalkozóknak kell megszenvedniük, ami arról szól, hogy milyen adminisztratív terhet jelent ezeknek a különböző állami segítségnek az igénylése. Minden olyan családnak, ahol van, mondjuk, egy súlyos fogyatékossgal élő gyermek, van egy hatalmas dossziépaksamétája (*A kézzel mutatja.*), amiben rengeteg típusú különböző orvosi papír, különböző hatósági papír van. És értem, hogy ennek kell legyen valamennyi bürokratikus háttere, ezt én tudom, de nem mindegy, hogy ez mekkora. Nem mindegy, hogy az állam többet költ-e sokszor magának a segélyezési formának az ellenőrzésére, mint amennyit a segélyezési formára elkölt.

És véleményem szerint, bár meghirdették a bürokráciacsökkentést, már nem pontosan emlékszem, mikor, 2010-11-ben Lázár miniszter úr, de nem látzik ebben, hogy a bürokrácia csökkent volna valójában. Az látszik, hogy egyre szövevényesebb ezeknek a különböző segélyezési formáknak a megszerzése.

És még egy dolog az idősellátással kapcsolatban, de erre szerettem még a mai napon lesz lehetőségem kitérni, hiszen még a vita közepén tartunk... (*Jelzésre:*) azaz... - a mai napon már nem, köszönöm szépen; már ma van, jó, tehát még akkor a mai napon. Például, ha valakinek a szülője demens lesz, akkor hogy oldjuk meg azt a tényleg nagyon nehéz társadalmi kérdést, hogy mikor kerül részleges gyámság alá, mikor kerül kizáró gyámság alá? Hogy tudjuk

megállítani, hogy bárkik visszaéljenek ezzel a nagyon bonyolult jogintézménnyel? Ezt hogy lehet megváltoztatni? Nagyon sok idősoththoni vezető amúgy panaszkodott nekem, hogy nagyon szenvednek ettől a rendszertől, mert ez számukra is nagyon megnehezíti azt, ahogy az időügyben a dolgokat intézni kell, úgyhogy azt gondolom, hogy ha már beszélünk a szociális ellátórendszeréről, ami ezt a törvényjavaslatot mégiscsak jelentősen érinti, akkor arról is beszélni kell, hogy milyen módon tudjuk, amikor valaki az élete végén, főleg anyagi ügyekben, nem feltétlenül beszámítható, úgy megoldani ezt az egész gyámsági struktúrát, hogy utána ne az legyen, hogy a vagyonából kiforgassák, hanem tényleg olyanok tudják a vagyonát kezelni, akik vagy szeretetközösségekben vannak vele, vagy pedig egyszerűen az ápolat legjobb érdekét tartják a figyelemük középpontjában.

És még egy utolsó gondolat. Visszatérve ahhoz, hogy itt azért ismételten mondjuk el, hogy amit mi mondunk, annak nem minden eleme költségvetésileg jelentős összeg. Itt azért nagyon sok olyan dologgal lehetne javítani a szociális ellátórendszeren, ami nem egy hatalmas költségvetési investíció. Különösen igaz ez a fogyatékosügyre, de egyéb más ügyekre is igaz. És felmerül az, hogyha meg fogják szüntetni például az időskori jelzőrendszert, tudom, hogy van ez az okosóra helyette (*Rétvári Bence: Az okosóra jól működik...*), és ha valamiről nem fogok a Ház falai között beszélni, az a technológia, mert ahhoz tényleg egyáltalán nem értek, hogy milyen technológiai körülményeket jelent ez az okosórendszer, de azért nem fogjuk tudni azt soha technológiával kipótolni, hogy amikor ez az idős ember bajban van és veszélyt jelez, a másik oldalon is egy ember legyen, ne valamilyen jellegű robot, tehát ez a lényege.

Nagyon örülök, hogyha ebben meg tud nyugtatni, mert ez a lényege, amit szerintem minden ilyen rendszernek tudnia kell, hogy a végén az az ember egy másik emberrel kontaktáljon, és ne valamilyen sci-fi jellegű mesterséges intelligenciával. Köszönöm szépen. (*Nacsá Lőrinc: DatAdat...*)

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Rétvári Bence államtitkár úrnak, parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Kipróbáltam én is egyszer ezt az intelligens órát vagy jelzőt, valóban egy élő hang volt, és lehetett vele beszélni, úgyhogy biztosan mondhatom önnek, hogy ez a rendszer valóban úgy működik, hogy próbál gyorsan segítséget nyújtani.

Egy fontos kérdést mondott, hogy általában a nők, az édesanyák, a feleségek azok, akik otthon vannak, gondoskodnak elsősorban gyerekről vagy idős hozzátartozóról, éppen ezért ezt valahogy kezelni kell, kompenzálni kell. Erről beszéltünk pár órával ezelőtt is. Ez a felismerés nem új keletű, tehát nem idén jöttünk erre rá, szerintem sem ön, sem mi, hanem korábban, és mi az elmúlt 12 évet nem is tétlenül töltöttük ezen a téren,

mert a „Nők 40” pontosan erről szól. Ezért furcsa számkra, hogy a baloldal ezt nem szavazta meg, utána a baloldal egy része ezt az Alkotmánybíróságon megtámadta.

A négygyermekes édesanyák szja-mentessége erről szól. Rugalmasabbá tettük a gyermek után járó juttatások és a foglalkoztatás viszonyát, tehát már a gyerek fél éves korától el lehet menni úgy dolgozni, hogy mellette a gyermek után járó juttatások is járnak. De egyébként nem kell két év után kötelezően visszamenni, ha valaki nem akar, akkor három év után mehet vissza. Ebben is pontosan nekik próbáltunk segítséget nyújtani azzal, hogy tényleg a bölcsődék számát 25-30 ezres férőhelyszámról 70 ezer körüliére tudjuk fölvenni - bőven meghaladtuk az 50 ezret -, szintén nekik segítünk elsősorban azáltal, hogy ők tudnak munkát vállalni a kisebb gyermek mellett, tehát a bölcsődeépítés is erről szól. A gyermek születése utáni hónapokban az édesanya magasabb jövedelmet kap, mint a gyermek születése előtti nettó jövedelme, tehát a gyermekszületés nem jövedelmi visszaesést, hanem jövedelememelkedést jelent neki. Kevés hely van szerintem a világon, ahol ez elmondható. Egyrészt az is, hogy ilyen sokáig tart ez a szociális juttatás, mert azért ez még Európában is egy hosszabb időtartam, Amerikában meg aztán végképp rövidebb a magyarnál, de hogy ráadásul növekedni is tud az édesanya jövedelme az első hónapokban, ez még inkább pártját ritkítja szerintem. Ezekkel mi pont arra a társadalmi valós helyzetre reagáltunk az elmúlt években, komoly módosításokkal - talán említettem a négygyermekes anyák szja-mentességét is -, hogy pontosan kompenzáljuk azt, ami a gondoskodás miatt a karrierből kiesik, a munkavállalásból kiesik, a nyugdíjárulékából és a többi kiesik, azt mi ezekkel az intézkedésekkel próbáljuk pótolni, azért is egyrészt, hogy igazságosság legyen, hogy ugyanakkora legyen a jövedelme, hogy ne legyen a gyermekvállalás anyagi hátrány, másrészt pedig, hogy ne ez legyen az újabb vagy az első gyermek vállalásánál gond, hogy azért dönt úgy a család, hogy nem vállalja, mert az édesanyának nagyon nagy lenne emiatt az anyagi hátránya.

A mi családtámogatásunknak ez az alapelve, hogy attól, hogy valaki gyereket vállal, ne kerüljön anyagi hátrányba, és ez elsősorban az édesanyákat érinti, tehát annak, hogy rekordmagas a GDP-arányos családtámogatásunk, sok eleme van, de azok elemei egy részének direkt az édesanyák vagy a leendő édesanyák a címzettjei.

A gyod kapcsán, tisztelt képviselő úr: örülök, hogy ön ezt jó dolognak tartja, még inkább örültünk volna, hogyha ezt együtt fogadjuk el, és közösen tudjuk egy jó dologként megszavazni itt 2018 decemberében a parlamentben; ez közösen nem sikerült, de mi azért megtettük.

(0.10)

Köszönjük a javaslatát. Minden új támogatási formánál nyilván az elején kell adminisztratív dolgokat kiigazítani, itt is így volt, de ha szükség volt rá,

nyitottak voltunk, nem merevedtünk meg ebben az álláspontban, úgyhogy ezt valóban megtettük. Ön is látta, hogy sok mindenben rugalmasabbá vált a kormányzati ügyintézés. A kormányablak egy helyen van, szinte minden ügy ott intézhető, egy részük már digitálisan is indítható, tehát ebben sokat léptünk előre. Nyilván egészségügyi iratok vannak, amelyek az EESZT-ben keletkezhetnek inkább, tehát valóban ez feladat, hogy automatikusan tudjon átmenni, vagy könnyebb legyen onnan kinyerni az adatot, ez feladatunk, de az EESZT is szépen fejlődik. Az EESZT ug-rásszerű fejlődésének azért a koronavírus-járvány adott sajnálatos apropót, de utána lett ennek egy szokásbeli különbsége.

Kérem, azt se vitassuk el, hogy a gyod a hozzátartozókat, elsősorban a gyereküket otthon ápolóknak az ápolási díja, és az otthongondozási díjra fordított teljes költségvetési keretösszeg - ezt ma még nem mondtam el, de tegnap talán többször is - 15 milliárdról 67 milliárd forintra emelkedett. Ez egy nagy léptékű emelkedés. Mondta, hogy kisebb összegekkel is lehetne jobb dolgot csinálni, de a 15 milliárdról 67 milliárdra emelés azért nem egy kisebb összeg. De valóban fogadóórakon ott vagyunk, jönnek hozzánk a körzetünkben a képviselők, és valóban az ember számára az egyik legmegmagyarázhatatlanabb az volt, hogy az ápolási díj miatt ennyire alacsony összegű és miért csak 15 milliárdot fordítunk rá költségvetési szinten. Ebben haladtunk előre. Nyilvánvalóan úgy építettük fel a mechanizmust, hogy a gyermeküket otthon ápolóknak automatikusan emelkedett a minimálbér szintjére az otthongondozási díja, tehát itt van egy emelkedési automatizmus, és a többi ápolási díjat is emeltük. Részleteiben nem fejtem ki, mert ezt tegnap megtettük.

Mondta a képviselő úr, hogy vannak szimbolikus dolgok is, amelyek pénzbe nem kerülnek fogyasztóügyben, és mégis előre lehet vele lépni, vagy úgy érezzük, hogy az igazságérzetünk valahogy kicsit helyreáll. Például az is ilyen pont lett volna, amikor az önkormányzatelnök-jelöltje, akinek sok félresikerült mondata volt, lefogyatékosozta éppen a jobboldali újságírókat, azt hiszem. Amikor ilyesfajta mondatok hangzanak el, amelyek nemcsak a fogyatékosokkal élők számára sértők, hanem minden jóérzésű ember számára, akkor szólhattak volna neki, hogy mondhatná, hogy elnézést, ez kicsúszott, de nem így gondoltam, és nem szerettem volna senkit megsérteni. Minket sértegethet, lehet, hogy még a jobboldali újságírókat is, bár elegánsabb, ha minket sérteget, de a fogyatékos emberek helyzetét használni erre vagy utalni rá, ez is olyan dolog, ami nem pénzbe kerül, hanem csak a tiszteletünket mutatja mindenki iránt, leginkább azok iránt, akik nehezebb helyzetben élnek, vagy akik őket segítik. Ez is szerintem egy szimbolikus dolog lett volna. Jó lett volna, ha megtörténik, de nem történt meg, bár biztos vagyok benne, hogy ön sem nézte ezt jó szemmel (*Ungár Péter: Nem.*), amikor megtörtént. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypárti oldalon.*)

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Képviselőtársam Csárdi Antalhoz intézett egy veretes kifogást, hogy a statisztikákról nem kéne ilyen csúnyán beszélni, mert az nem illik a Házhoz. Remélem, Churchill urat nem kívánja így utólag megfeddni a statisztikákról szóló mondata miatt. Csárdi Antal ehhez képest nem is a statisztikákról beszélt, hanem adott statisztikákról beszélt.

De visszatérve arra, mert igazából... *(Nacsa Lőrinc: Csárdi-Churchill-vita! - Derűltség.)* Megvárom, jó. Tehát visszatérve: volt egy jó párbeszéd, ami itt elindult, ha már ebben a frakcióban ülök, Rétvári Benccel a kilakoltatásokról. Felhozta azt a táblázatot, amit nagyon vártam, hogy fel fog hozni. Nagyjából ezért nyomtam be ezt a témát ide, mert végre erre reagálhatok, és egyébként csodálatosan kapcsolódik ahhoz a törvénytervezethez, amelyről beszélünk. *(Nacsa Lőrinc: Csodálatosan?)* Ugyanis önök nem tudják értelmezni, hogy miről beszélnek, az a statisztika nem a kilakoltatásokról szól, hanem az elindított eljárásokról. Érdemes lenne ezt egyébként tudni, ha már erre a statisztikára hivatkoznak. *(Rétvári Bence: Mi a különbség?)* De ezzel nincs is baj, van olyan, hogy az ember olyan számokat idéz *(Rétvári Bence: Mi a különbség?)*, van olyan, hogy az ember olyan számokat idéz, amelyekről azt sem tudja, hogy micsodák, ma önök is így jártak.

A kilakoltatás nem úgy történik, hogy azt mondja az önkormányzat vagy az adott végrehajtást elindító, hogy holnap kilakoltatás van, hanem elindul egy eljárás. Ez ezekről az elindított eljárásokról szól. Például az előbb írt rám az egyik IX. kerületi önkormányzati képviselő, és elmondta, hogy Ferencvárosban pontosan mennyi volt a kilakoltatások száma 2012 októbere óta - nulla. Tehát ennyire pontos az önök statisztikája. De ha egyébként pontos is lenne az önök statisztikája, pontos lenne ez az önök statisztikája, akkor is nagyon szórakoztató lenne, hiszen önkormányzat önkormányzati bérlakásból tud kilakoltatni.

Nézzük meg, hogy mi lenne a sorrend akkor, ha az önkormányzati bérlakásokhoz arányítanánk azokat a számokat, amelyek önöknél vannak! Eszerint akkor a VIII. kerületre 1,8 százalék jutna, a XIII. kerületre 1,7 százalék, a XVI. kerületre 4,8, Kőbányára 5 százalék. *(Nacsa Lőrinc: És Újpest?)* Újpesten is 5 százalék környékén van. Egyébként Újpest problémás, szerintem ott vannak problémák, ezeket meg is beszéltük múltkor, mert önökkel ellentétben én voltam Újpesten, amikor kilakoltatásokról volt szó, Tor dai képviselőtársam is volt Újpesten, amikor kilakoltatásokról volt szó, és ott meg lehetett állapodni az önkormányzattal. Többek között azért lehetett megállapodni az önkormányzattal, mert Újpesten is van egy eljárás, hiszen ezekben az ügyekben nem az a lényeges, hogy elindítják, végrehajtják, hanem az, hogy mi van a kettő között. A VIII. kerületben például hosszú

eljárásban az önálló lakhatást megtartó és megerősítő szociális munka elvégzése, majd az adósságrendezési és -kezelési program esetleges kudarca után, csak a legvégső esetben lakoltatnak ki, de akkor is kizárólag... - és családok esetében közös elhelyezéssel.

Egyébként, ha elolvassák, a józsefvárosi önkormányzat egy másfél oldalas leírást tett közzé, hogy mi pontosan az eljárás. Az V. kerületben mi volt ezzel szemben a helyzet? Az előző nap ment ki a családsegítő. Az előző nap küldték ki őket, hogy ebbe az ügybe beavatkozzanak. Érzik a különbséget a két eljárás között, hogy mi az, amikor hónapokon keresztül próbálnak segíteni valakin és mi az, amikor úgy lakoltatnak ki valakit, hogy az előző nap megy oda a családsegítő? *(Nacsa Lőrinc: VII. kerület?)* Bocsánat, nem fogok végigmenni az összes ügyön. Én azokon az ügyeken tudok végigmenni, amelyeket ismerek. Ezek között van ellenzéki is, ahogy Újpestet említettük, és van kormánypárti is.

De ha ennyire aggódnak egyébként a kilakoltatások kapcsán, holnap reggel, 8 órakor Kőbányán lesz egy kilakoltatás. Én szívesen megszakítom ezt a vitát önökkel 8 órakor, és bármelyikükkel elmegyek a kilakoltatásra. Nem kell beülni az előlécbe, csak beszéljenek az ott lévő emberrel, nézzék végig, hogy mi történik ott, nézzék végig, hogy történik és utána szerintem kicsit pontosabban tudjuk látni ezeket a dolgokat. Azt a táblázatot meg felejtsek el, mert nem annyira jó hivatkozási alap, mint amennyire önök veszik.

Még két dolgot szeretnék mondani. Tökre örülnék, ha Berki Sándor képviselőtársam PB-gázpalackügyére mondanának valamit. Ez egy kiváló alkalom arra, hogy elmondják, hol lehet kapni Magyarországon 11,5 kilogrammos rezsicsökkentett PB-gázpalackot - ugye, energiaszegénységről beszélünk -, mert sehol nem lehet kapni rezsicsökkentett gázpalackot Magyarországon. Ebben Berki Sándor végigjárta gyakorlatilag az összes államtitkárt, az összes minisztériumot, volt a MOL-nál, mindenhol. Nagyon örülnék, ha erre tudnának válaszolni, mert például a PB-gázpalackok ügye egyébként a szegénység kérdését eléggé érinti.

Bocsánat, de visszatérve még az előző esetre: pontosan itt van az, hogy amikor ezt a hierarchiát felállítják, tehát az egyén, család, önkormányzat, karitatív szervezetek, állam, amelyről körülbelül hat órával ez előtt beszéltem, nagyon nagy különbség van abban, hogy milyen önkormányzatról beszélünk például a segítség tekintetében. Ez egy iszonyatos egyenlőtlenséget eredményez, ebben a hierarchiában ugyanis azon múlik emberek támogatása, azon múlik, hogy egy bajba jutott embert ki lehet-e húzni a bajból, hogy éppen ki a polgármester, hogy milyen eljárás van az adott önkormányzatban. Szerintem oké lenne, még egy fokkal okébb lenne ez a hierarchiarende zés, ha mondjuk, hoznának olyan szabályokat, amelyek ezeket a szociális eljárásokat egységesítenék.

Nyilván tudjuk, hogy az önkormányzatoknál az is probléma, hogy nincs meg az a forrás, amelyet jelenleg a bajbajutottak megsegítésére kellene fordítani, és

ez nem baloldali vagy jobboldali önkormányzatok kérdése, Cser-Palkovics úrtól Debrecenen át halljuk azt, hogy gondban vannak az önkormányzatok. Egy ilyen helyzetben az önkormányzatokat kiemelni és előrébb rakni az államnál a bajbajutottak megsegítésében, szerintem nagy probléma.

Visszatérve az alapkérdésre: el tudják mondani, hogy miért alkották meg ezt a módosítást, hogy ennek mi a célja, mik fognak ráépülni. Mert mégiscsak azért vagyunk itt 15 órája, hogy erre egy értelmes választ kapjunk. 15 órája szeretnénk megtudni, hogy mi ennek a módosításnak a célja, milyen rendeletek fognak ráépülni, hogy ezt egy ilyen lakmuszpapírként, egy ideológiai állásfoglalásként gondolják-e, hogy valódi törvények fognak-e ebből következni. Nyilván az én sejtésem az, hogy az utóbbiról van szó, de akkor jó lenne tudni, hogy mi lesz a végrehajtási rendeletben, mik ezek a törvényi tételek. Ugyanezt a kérdést, ugye, már az öregségi nyugdíj/szociális vetítési alap kapcsán is feltettem, mert ott is jó lenne, ha látnánk, hogy miért van szétválasztva, és mi lesz a következménye a szétválasztásnak.

(0.20)

És egyébként az ivóvíz kapcsán is nagyon örülnék annak, ha a kormányzati rendeletet megmondanák, amire csak utal a szöveg, hogy majd lesz egy kormányzati rendelet, ami azt rendezi, hogy mi pontosan ez a kormányzati rendelet, mert jó lenne, ha majd úgy szavaznánk erről a törvényről, hogy tudjuk, hogy mi lesz ennek a pontos következménye. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Rétvári Bence államtitkár úrnak. Parancsoljon!

RÉTVÁRI BENCE belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen. Nagyon rövid leszek. Ismételtén Ander Balázsra hivatkozom vissza, 1984, négy láb jó, két láb rossz... - bocsnát, az Állatfarmban van! Elnézést kérek, Orwell ugyanúgy. Tehát megtudtuk Jámbor Andrástól, hogy Pikó András és a baloldali kilakoltatás jó, a jobboldali kilakoltatás rossz. Ez volt a konklúziója annak, amit ön elmondott, mert a baloldali kilakoltatás emberarcú, segítőkész, humánus, ezzel szemben a jobboldali kilakoltatás embertelen, felgyorsított, és a többi.

Képviselő úr, azért ennyire kilógó lólábbal politikai - hogy mondjam? - szemellenzős felszólalás azért ritkán van. Miért védi Pikó András? És ez a nevenséges dolog, hogy ami elindított kilakoltatás, az nem is igazából kilakoltatás, az csak egy szociális kézkinyújtás, a kilakoltatási eljárás elindítása, ezért azt szerintem nemcsak mi nem fogjuk elhinni, hanem egy józan gondolkodású ember sem fogja elhinni önnek. Sajnos ön megláthatta, a kilakoltatásban - de ön hívhatja kilakoltatáselindításnak is - bizony a baloldali kerületek a bajnokok Budapesten. Úgyhogy ismét arról van szó, hogy szép szavak, de most akkor nem megyünk vissza az időben, akkor, amikor önök kormányon voltak, és akkor

voltak a kormányzásnak következményei, hanem itt az önkormányzatokban jelenleg, ahol vannak, az látjuk, hogy itt a parlamentben arról beszélnek, hogy ne legyenek kilakoltatások, de ha a valóságot nézzük, a gyakorlatot, a mindennapi praxist, akkor ahol baloldali önkormányzat van, baloldali polgármester van Budapesten, ott több kilakoltatás van, mint a jobboldali, és messze a baloldali önkormányzatok a dobogósok.

Ön arra büszke, hogy az ön körzetében, nem tudom, egy egész hány tized százalékban indítanak kilakoltatási eljárást az önkormányzati lakásoknak. Ha önnek ez a büszkesége, hogy csak a dobogó harmadik helyére került az ön körzete a baloldali képviselők közül, kétes büszkeség, csak utána ne álljon fel itt a parlamentben arról beszélve, hogy a kilakoltatásokat el kell kerülni, ha mellette meg önök kilakoltatási eljárás-indítási bajnokok. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Kanász-Nagy Máté képviselőnek, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Örülök, hogy visszatérhettem a vitába. Beszéljünk egy kicsit a kilakoltatásokról valóban, mert egy súlyos állami, illetve önkormányzati, közösségi, egyéni, családi, ez mindenféle felelősséget érint, úgyhogy abszolút kapcsolódik ahhoz a vitához, amit itt folytatunk.

Szóba került Újpest. Egy picit megszólítva érzem magam, mert Újpesten a választásokig alpolgármester voltam, és egyébként pont ezt a területet irányítottam többek között, úgyhogy viszonylag pontos számokkal rendelkezem, és kicsit meg tudom világítani ezt a kérdést, hogy a baloldali önkormányzatok kilakoltatnak. Rétvári államtitkár úr - Orwell egyébként tényleg egy zseniális szerző - az ő műveiből arra következtetett Jámbor András beszédét követően, hogy a baloldali önkormányzati kilakoltatás jó, a jobboldali pedig rossz. Ez nem így van. Azt gondolom, hogy minden egyes kilakoltatás, hogy idáig eljut esetleg a dolog, egy eljárás, az alapvető kudarc, az mindenkinek egyfajta közös kudarca, amit meg kell akadályozni, és ez ellen tenni kell.

Ha Újpestről beszélünk, akkor ez egy közel százszázalékos terület, tehát közel százezer ember él Újpesten, 40 ezer háztartást jelent, 40 ezer lakást, körülbelül, amiből 2360 darab bérlakás van az önkormányzat tulajdonában. Ez vegyes portfólió, mert körülbelül felét közvetlenül az önkormányzat tulajdonolja, másik felét pedig az önkormányzat tulajdonában lévő vagyongazdálkodó tulajdonolja. De mondjuk, beszéljünk 2360 darab bérlakásról.

Valóban óriási különbség van az elindított eljárás és a megtörtént végrehajtás között, olyannyira, hogy ha megnézzük az elmúlt éveket - 2019-ig menjünk vissza -, 2019-ben 39 darab eljárás indult Újpesten, 6 darab kilakoltatás történt, mind a 6 darab kilakoltatás a választásokat megelőzően, még az

előző fideszes vezetés alatt történt meg, ez 6 darab kilakoltatás. A 2020-as év - ez a Covid-időszak - speciális év, 30 darab eljárás indult, 5 esetben került sor lakáskiürítésre. 2021-ben 32 darab eljárás indult, nulla esetben került sor lakáskiürítésre, és itt van 2022, 32 darab eljárás indult ismét, és 6 darab esetben került sor kiürítésre. Itt azért az elmúlt évek, a Covid-időszak miatt valamennyire halmozódik.

Alapvetően azért itt azt kell elmondani, hogy Újpesten mindenképpen, de én az gondolom, azért máshol is arra az alapelvre törekszenek, hogy szociális okból kifolyólag nem történik kilakoltatás. Tehát ez azt jelenti, hogy ha valaki nem tudja fizetni a lakbér díját, a számláit, a rezsiszámlákat önkormányzati bérlakásban - ezt Újpest esetén százszázalékosan ki tudom jelenteni -, ilyen esetben nem történhet kilakoltatás, mert a végsőkéig segítünk, a végsőkéig lenyeljük a tartozást, együttműködünk, bevonjuk az önkormányzati szervezetet, civileket, hálózatalapítványt, és a többi. Igenis vannak olyan ügyfelek, akik sajnos milliós tartozást görgetnek maguk előtt, de foggal-körömmel, tényleg közösen próbálunk nekik segíteni.

Amikor kilakoltatásra kerül a sor, az csak és kizárólag rendkívül hosszú folyamat eredménye. Ezeket a folyamatokat meg kell előzni, és akkor nem fajulnak el. Pontosan ezért intézkedtem én magam is és az önkormányzat vezetésével közösen, amikor még Újpesten voltam hivatalban, hogy a kilakoltatást megelőző munkacsoport jöjjön létre, hogy együtt lehessen működni itt a különböző szervezetekkel annak érdekében, hogy megelőzhessük a kilakoltatásokat.

De vannak olyan esetek, amelyek olyan szinten fajulnak el, hogy egyes lakók vagy bérlők a közösségi együttélés szabályait nagymértékben megsértik, olyanra, hogy a szomszédságuk életét lehetetlenítik el. Ezek jellemzően rendőrségi ügyekkel, akár bírósági ítéletekkel tarkított ügyek, de még egyszer, roppant kudarcos ügyek, hogy idáig eljutnak ezek, és ha időben, évekkel ezelőtt beavatkozott volna az önkormányzat - az még nem a mi vezetésünk volt -, akkor ezen ügyeknek egy része egyébként elkerülhető lett volna.

Ha szociális biztonságról beszélünk, és ennek megteremtéséről, akkor egyébként pont, mondjuk, egy önkormányzati lakáspolitikai vagy önkormányzati szociálpolitika az a terület, ahol megmutatkozik, hogy ez a rendszer mennyire szétagolt és dezintegrált, és mennyire nehéz a szociális biztonságot biztosítani vagy segíteni akkor, amikor itt a különböző szervezetek, akik feladatot látnak el, különböző intézmények, ezek nagyon különböző fenntartásban működnek. Tehát például ott van, mondjuk, egy szociális szolgáltatási rendszer, ez például egy decentralizált rendszer, önkormányzati fenntartásban működik, ott van, mondjuk, egy munkaügyi hivatal, ami már egy centralizált és alulról-fölülről szervezett rendszer tulajdonképpen, de az önkormányzaton belül is vannak szociális intézmények, van maga a hivatal, ami pedig a segélyezést biztosítja, tehát igazából a szerencsétlen családok, ügyfelek azzal szembesülnek, hogy ha bajba kerülnek, akkor nincs egy olyan egység, aki kezelné az ő

problémájukat, hanem ezerfelé kell fordulni, akár még egy önkormányzaton belül.

Nyilvánvaló, hogy Rétvári Bence államtitkár és csapata az elmúlt évtizedben nagyon sokat gondolkodott ezen, hogyan lehetne ezen változtatni. Itt vannak azért jó nyugat-európai példák, hogyan segítik a szociális biztonságot. Mondjuk, ez az egyablakos ügyintézés - nevezzük így leegyszerűsítve -, ha valakinek valamilyen problémája van, egy bizonyos szervhez fordul - ez Nyugat-Európában gyakran így van -, és az a bizonyos szerv, legyen ez egy állami hivatal, legyen önkormányzati hivatal, igazából mindegy is, kezeli az ő problémáját, és ez rendeli meg számára azokat a szolgáltatásokat, amiket biztosítani kell. Ez a fajta el-látásszervezés, ez a rendszer a szociális biztonság erősítése céljából az egészségügyben egyébként Magyarországon sokkal magasabb szinten működik, mint a szociális ellátások rendszerében.

Volt még egy nemzeti szociálpolitikai koncepció, ez már talán több mint tízéves, még a 2010-es ciklus legelején készülhetett. Ebben - korábban itt a vitában megelevenedett - Czibere Károly volt államtitkár úr, egy nagyon kiváló szakember szintén részt vett ennek a koncepciónak a kialakításában. Ugye, ez az NSZK, nemzeti szociálpolitikai koncepció tartalmazta egyébként ezt a fajta elképzelést, hogyan lehet szolgáltatást szervezni, megrendelni egyablakos ügyintézővel, olyan esetkezeléssel, hogy tényleg van egy esettudás a klienseknek, a családoknak, aki végigvezeti őket azon az úton, hogy kikerüljenek igazából a bajból.

(0.30)

Az egy nagyon nagy probléma, hogy itt hiába toldozgatják-foldozgatják a szociális törvényt most egészen elképesztő módon, az alapvető koncepción egyébként nem változtatnak, hogy ilyen irányba lépjenek, pedig ez igenis szolgálná a szociális biztonságot. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kétperces hozzászólások jönnek. Megadom a szót Héjj Dávid képviselő úrnak. Parancsoljon!

HÉJJ DÁVID (Fidesz): Köszönöm. Nem akarom ezt a statisztikai vitát itt nagyon folytatni, Jámbor képviselőtársunk kiment, de remélem, látja valahol. Churchill-lel kapcsolatban semmit nem mondanék, ha megjelenne a Házban, de az sokkal nagyobb probléma, hogy Churchill sosem mondta ezt a mondatot. Churchillnek tulajdonítják ezt a mondatot, azonban semmilyen bizonyíték nincs arra, hogy Churchill ilyet valaha mondott volna. Sokkal nagyobb a valószínűsége annak, hogy ezt a német propaganda terjesztette Churchillről a második világháború alatt.

Picit átkötve ezt erre az egész vitára: számtalan ilyen tévedés és direkt félremagyarázás hallható ellenzéki képviselőtársainktól. Amikor képviselőtársaim a kormánypárti oldalról vagy maga államtitkár

úr mondott adatokat, direkt próbálták úgy fordítani, hogy az hazugságnak tűnjön. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót kétperces hozzászólásra Tordai Bence képviselőtársamnak. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr. Az a helyzet, hogy a statisztika egy elég bonyolult dolog. Én például dolgoztam statisztikusként, alkalmazott statisztika mellékszakirányon végeztem az egyetemen, dolgoztam a KSH-ban, és Mellár Tamás professzor úr szintén a Párbeszéd-frakció tagjaként elég gyakran elmondja azt, amit most én is megpróbálnék nagyon röviden elmondani.

A statisztikában meg úgy általában a tudományokban, ha már ezt a kifejezést használjuk, az a csodás, hogy a módszertanon nagyon sok múlik. Pontosan látjuk, elég sok barátunk dolgozik még a Statisztikai Hivatalban, hogy mik azok az apró módszertani újítások, amelyekkel megpróbálják és egyre sikeresebben tudják is kozmetikázni a számokat, arról nem is beszélve, hogy ezt aztán milyen módon publikálják, és milyen körítésben próbálják beadni az embereknek.

Tehát elég jól dokumentált az, hogy egy-egy ilyen módszertani újítással hogyan lehet megmagyarázni azt, hogy igazából a gazdasági növekedés majdnem 1 százalékponttal magasabb, mint amit negyedévvél korábban ugyanabból az adatsorból számítottak, vagy éppen megmagyarázni azt, hogy a szegénység olyan hihetetlen mértékben csökken, hogy azt azért nem hisszük el, mert nem is úgy igaz, de a foglalkoztatási adatok is azért legendásan szét vannak kozmetikázva. Rettentő boldog lenne mindenki, ha valóban keletkezett volna itt egy bő évtized alatt egymillió valódi, teljes értékű, Magyarországon található munkahely. Ez nyilvánvalóan nem volt így, kismillió alkalommal elmondtuk, leírtuk, hogy trükkök százait hogyan vetette be a Fidesz annak érdekében, hogy a korábban nagyon megbízható Statisztikai Hivatalból származó adatokat egyre inkább gyanú tárgyává tegye.

Úgyhogy én erre az önök helyében nem büszke lennék, hanem mélységesen szégyellném magamat a helyükben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Két percre megadom a szót Kanász-Nagy Máténak, az LMP-képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm. Csak eszembe jutott egy nagyon fontos dolog itt Churchill kapcsán és az angolszász jóléti rendszerről. Ugye, Churchillnek volt egy kortársa, munkatársa, politikustársa, Beveridge, akinek a nevéhez fűződik a Beveridge-terv. Ez egy nagyon-nagyon fontos lépés volt Angliában a jóléti állam kialakulása során, illetve ebben a folyamatban. 1941-ben vagy 1942-ben született ez a terv, és pontosan azt a célt szolgálta, hogy amikor

nagyon nagy baj volt Európában, a háború időszakában, akkor a szociális ellátások rendszerét a korábbi időszakhoz képest nagymértékben fokozták, családi ellátásokat, szociális ellátásokat növeltek meg.

Ugye, Anglia hagyományosan az angolszász jóléti modell egyik kiindulópontja volt. Ebből is látszik, hogy liberális megközelítésű államokban is nagy hangsúlyt fektetnek a szociális biztonság erősítésére nemcsak a segélyezés révén, hanem igenis nagyon kiterjedt ellátások révén. Egyébként a Beveridge-terv ellátásai alapvetően univerzális ellátások voltak. Az univerzális, demogrant vagy más néven csoportosan célzott ellátások azok az ellátások, amelyek úgymond alanyi jogon mindenkinek járnak, akik valamilyen csoportba tartoznak rászorultságtól függetlenül. Ez a terv és ez az intézkedés pontosan ilyen támogatásokat tartalmazott.

Azt gondolom, Magyarországon a jelen korban is példát lehet venni erről a tervről, ahogy egy ország eldöntötte, hogyan erősíti a szociális biztonság hálóját. Itt többek között a britekről lehetne példát venni, nagyon sokat lehet tanulni a történelemből. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót normál hozzászólásra Bakos Bernadettnek, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

BAKOS BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót. Ismét bejelentkeztem, viszonylag kevés női hangot lehet itt most hallani. Egyébként örülök, hogy Dunai Mónika is megérkezett, és bízom is benne, hogy bizonyos dolgokban egyet fogunk érteni, hiszen valamilyen szempontból mi mindketten érintettek is lehetünk akár.

14 százalék - érdemes ezen az arányszámon elgondolkozni, ez a női képviselők aránya a jelenlegi Országgyűlésben. Bizonyára önök is tudják, ezt egész gyakran hangoztatják, hogy ma Magyarországon még valóban létezik üvegplafon a nők számára. Ez azt jelenti, hogy bizonyos pozíciók fölé, bizonyos gazdasági helyzet fölé egész egyszerűen nem tudnak a saját erejükkel, a saját sikereik által eljutni. A nők esetén még súlyosabb a hatása az anyagi helyzetüknek, a családi származásuknak és egyéb tényezőknek, tehát gyakorlatilag azt mondhatjuk, hogy a nők esetében ez az olló még jobban kinyílik, és még jobban befolyásolja az életük alakulását, hiszen általában a piacnak és általában a politikai munkának is a preferált életmódja az, hogy ne legyen gondoskodási feladat, vagy kiszervezhető legyen az a gondoskodási feladat. Tehát ez előfeltételezi azt, hogy mondjuk, inkább gyermekten nők vagy jobb anyagi helyzetű családokból származó nők kerülnek helyzetbe, kerülnek pozícióba.

Amikor a családra terhelik a szociális ellátásnak a felelősségét, akkor valóban, ahogy korábban Ungár Péter frakciótársam is kifejtette, elsősorban ez a nőket érinti, hiszen a tradicionális családmodellben - amit egyébként önök is gyakran hangoztatnak, hogy ebben hisznek - elsősorban a nők vállára nehezedik ennek a

terhe, illetve elsősorban a nők feladatának tekintik a mai napig is Magyarországon. Ez azt jelenti, hogy igen, valóban a fogyatékos gyermekek ellátását elsősorban a nőkre terelik, de például az idős hozzátartozókat is, még akkor is, ha adott esetben nem az ő idős hozzátartozójuk, hanem például a férjüké.

Rétvári államtitkár úr említette a „Nők 40” programot és a négygyermekes nők szja-mentességét. Amiről most beszélek: az elöregedő társadalom és a szociális szektor válsága egyébként azt eredményezi, hogy elsősorban az idősellátás fog az elkövetkező években, évtizedekben problémát jelenteni, erre azonban nem ad megoldást sem a „Nők 40”, sem a négygyermekes nők szja-mentessége, ahogy nem oldja meg egyébként azt sem, ha valakinek nem négy gyermeke van, hanem egy, de fogyatékos gyermeke van, és róla kell egész életében gondoskodni. Tehát nagyon sok olyan probléma van, amire még nem gondoltak szerintem ilyen szemmél, és nem nyújtanak erre megfelelő megoldásokat.

Szintén Rétvári államtitkár úr arról is beszélt, hogy nagyon sokan nem vállalják a második gyermeket. Igen, ennek lehetnek anyagi okai, amelyeken adott esetben próbál a kormány segíteni, sok esetben azonban, azt kell hogy mondjam, nem ez az oka, hanem például egy traumatikus első szülés. Tehát itt a szülészeti állapotáról, a szülészeti ellátás minőségéről, a szülészeten tapasztalható kommunikációról vagy akár a szülészeti erőszakról is beszélnünk kell. Ennek a helyzetnek a feloldására sem fektettek eddig kellő hangsúlyt.

És ha már a nők helyzetéről beszélünk, én mindenképpen megemlítenék egy saját ügyet is: ez a menstruációs szegénység ügye, amiről viszonylag keveset hallani itt az Országgyűlésben, azonban például az LMP többször benyújtotta már a női higiéniai termékek áfacsökkentéséről szóló javaslatot. Ha önök kifejezetten aggódnak, vagy figyelemmel követik a nők helyzetét, akkor ebben is várnánk a támogatásukat. Én például Kőbányán voltam eddig önkormányzati képviselő, és Kőbányán mi alkalmaztuk azt a rendszert, hogy a helyi iskolákban, a helyi szociális ellátókban az önkormányzat biztosítsa jelenleg ezeknek a termékeknek az ingyenes elérhetőségét, ezt azonban országos szintre lenne érdemes bővíteni. Tehát majd amikor beérkezik az ezzel kapcsolatos határozati javaslatunk, bízom benne, hogy ezt támogatni tudják.

(0.40)

Én is egy Slachta Margit-idézetet hoznék még ide. Ez így szól: „Nemcsak a nyomor és a szenvedés enyhítésére kell gondolnunk, hanem a szegénység, nyomor okainak megszüntetésére kell törekednünk.” Ez valóban így van, és miért említem ezt? Nacsza Lőrinc reagált a korábbi felszólalásomra, és most is elnézést kérek, ha támadónak érezte. Én kritikát fogalmaztam meg a kormány bizonyos mulasztásaival kapcsolatban, nem támadólag szólalok fel most sem és akkor sem.

2011 óta szociális tüzelőt biztosítanak, amit egyébként üdvözlök, mert ez valóban sok családnak, ahogy említette (Nacsza Lőrinc: 190 ezer.), 190 ezer családnak 2374 településen nyújt segítséget; figyelek a számadatokra is, igen. Az ezzel a problémám, hogy más esetben önök az önellátást szorgalmazzák a segéllyel szemben. Ha önellátásról beszélünk ebben az esetben, akkor itt is arról kellene szólnia a történetnek, hogy hosszú távú megoldást kínáljunk, az általános helyzetüket próbáljuk javítani ennek a 190 ezer családnak, akik ezek szerint rászorulók, és alapvetően a szociális integrációjukat próbáljuk meg segíteni.

Ez az állam feladata, ez az állam nélkül abban a helyzetben, amikor tényleg már a fűtésre is szociális segítségre van szükség, nem működhet. Úgyhogy ezért is érdekes, hogy önök a prioritásban nyíre hátrasorolták az államot. De egyébként itt is súlyos mulasztásokról beszélhetünk, hiszen a hosszú távú megoldást valójában az épületállomány és az ezeken a településeken érintett épületállomány korszerűsítése, energetikai, szerkezeti és egyéb szempontból történő korszerűsítése, a fűtésrendszer felújítása sokkal jobban kezelné, hosszabb távú megoldást tenne lehetővé.

Hogy miért beszélek erről? (Nacsza Lőrinc: *Hogy reggelig legyen program. - Derűltég.*) Én magam építőmérnök vagyok, ezt korábban szerettem volna elmondani. (Nacsza Lőrinchez:) 15 percem van, úgyhogy igyekszem kitölteni az időt, még sosem beszéltem itt ilyen hosszán. Tehát én magam építőmérnök vagyok, ezekkel a kérdésekkel foglalkozom, és érdekességként meg szerettem volna említeni, hogy nemrég jártam a Műegyetemen, ahol elárulták, hogy 13 képviselő végzett itt, szintén a BME-n, és abból én vagyok az egyetlen nő és az egyetlen ellenzéki, és ez ilyen érdekes színes. Tehát vannak az életnek még bizonyos területei, ahol egészen egyszerűen - és valószínű, hogy ez is összefügg az önök által kicsit erőltetett családdal is, hogy a nőekkel általában a gondoskodási szerepeket azonosítják, ezért bizonyos területeken felülreprezentáltak, máshol alul. Ilyen például az én szakmám is.

Úgyhogy mi az LMP-ben abban hiszünk, hogy mindenki maga választja meg, hogy miként szeretne élni, és ez azt is jelenti, hogy lehetővé kell tennünk mindenki számára, hogy elérje az egyéni céljait. Bízom benne, hogy ebben mind egyetértünk. Köszönöm. (Taps az ellenzéki pártok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Kanász-Nagy Máténak, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót. Hosszú órákkal ezelőtt szerettem volna arról beszélni, hogy szerintem mi a gondoskodás- és a szociálpolitika közötti különbség, illetve kicsit érdemes ezt kitárgyalni. Örülök, hogy most sor kerülhetett rá.

Nem tetszik nekem ez a folyamat, bevallom őszintén, hogy átnevezik a szociálpolitikát gondoskodáspolitikára, mert ez nemcsak játék a szavakkal, hanem

emögött egyébként komoly jelentéstartalmak vannak és komoly változások vannak. *(Nacsza Lőrinc: Igen.)* Örülök, hogy ezt megerősítik, és elmondom, én ezt hogy látom.

A gondoskodás alapvetően mégiscsak egy alá-fölé rendeltségi viszonyt feltételez, hiszen van a gondoskodó, és van, akinek a gondját viselik. Tehát a gondoskodó van kvázi fölül ebben a viszonyban, akinek a gondját viselik, pedig alul. Most társadalmi vagy ilyen szociológiai értelemben mondom, hogy alul, fölül. A gondoskodó az, aki nagyobb erőforrásokkal rendelkezik, akár anyagi, vagyoni, szimbolikus, kulturális, s a többi, tehát valamiféle magasabb társadalmi pozíciója van, mint annak, akiről gondoskodnak, az egy erőforrás-hiányos, kapcsolatforrás-hiányos, jövedelem-, vagy forrás-hiányos állapotban van. Ha a különböző társadalmi tőkefajtákat tekintjük, akkor nyilván kevesebbrel rendelkezik, ezért kell róla gondoskodni.

Nem szeretem az alá-fölé rendeltségi viszonyokat, ezek egyenlőtlen viszonyok, mi az egyenlőséget szeretjük, esélyegyenlőséget, lehetőségek, feltételek egyenlőségét, tehát szeretnénk ezeket az egyenlőségeket kielégíteni. Ha gondoskodásról beszélünk, az alapvetően egy olyan szükségletkielégítési forma, ami - most visszakanyarodok megint Polányi Károlyhoz - a reciprocitáshoz vezet minket vissza, mint a négy nagy szükségletkielégítési forma közül a második, ami valamiféle kölcsönösségi viszony, személyek közötti kölcsönösségi viszony, ezért valami szívesség vagy jóvátétel vár. Ugye, jótett helyébe jót várj! Ha rólad gondoskodnak, akkor azt később viszonznod kell, tehát valamiféle viszonzosság, valamilyen tartozás jön be ebbe a szituációba, tehát egy ilyen sugallata van.

Eleve az a szó, ha megnézzük, hogy honnan ered, hogy gondoskodni, ugye, gond, tehát ott valami gond, valami probléma van, ez egy ilyen negatív konnotációt kap, szeretjük a gondokat elkerülni, megelőzni, ez egy rossz dolog, tehát az egésznek van egy negatív hangulata. Míg, hogy ha szociálpolitikáról beszélünk, ugye, szociális, az azt jelenti, hogy közösségi, hogy társadalmi, hogy ott nem csak vagy nem elsősorban alá-fölé rendeltségi viszonyok vannak jó esetben, hanem ez egy mellérendeltségi viszonyt jelent. A szociális és a szociálpolitika ezen viszonyok érvényesülését segítő, pontosan azt a célt szolgálja, hogy az egyének, csoportok jobban integrálódjanak, ezer szálon kapcsolódjanak a társadalom különböző csoportjaihoz, rétegeihez, tehát egy integráltságot, egy sokkal magasabb fokú védelmet jelent és védelmet jelenít meg már a szónak a jelentésében is a gondoskodáshoz képest, tehát sokkal inkább szolgálja az egyenlőséget, az esélyegyenlőséget, sokkal inkább szolgálja a társadalmi igazságosságot, egy sokkal komplexebb viszonyt feltételez, mint a gondoskodás.

Ha idáig eljutunk, akkor persze most már kibújik a szög a zsákból, a szociálpolitikához valóban egy átfogó komplett intézményrendszerre, hogy ne mondjam, államra van szükség, vagy államra is szükség van. A gondoskodáshoz nem feltétlenül, két ember

már önmagában elég a gondoskodáshoz, sőt mi több, elég egy ember is, hiszen ott van az öngondoskodás mint szükségletkielégítési forma. Tehát abszolút nem is kell közösségben vagy államban gondolkodnunk.

A szociális viszonyok, a szociálpolitikához, a szociális esélyteremtő politikához képest tehát a gondoskodás egyértelmű visszalépést jelent. Visszalépést jelent a szó eredeti jelentésében, visszalépést jelent, hogy egy milyen társadalmi konstrukcióban, viszonyrendszerben jelenik meg a gondoskodás folyamata, visszalépést jelent abból a szempontból, hogy a gondoskodáshoz sokkal kevesebb társadalmi, személyes interakció kapcsolódik, mint egy szociális segítséghez vagy szociálpolitikai gondoskodáshoz, illetve beavatkozáshoz.

Úgyhogy az az igazság, hogy itt hosszú órákon át vitázunk, de ha minden elemét megnézzük az önk szociális politikájának - és direkt nem azt mondtam, hogy szociálpolitikájának, ez nem csak játék a szavakkal -, akkor valamiféle lefelé tartó folyamatot látunk, valamiféle visszalépést látunk, egy komplexből eljutunk az egyszerűbbhöz, egy sokszínűből eljutunk az egyszínűhöz. Én nem szeretem ezt a visszalépést, márpedig azért nem szeretem, mert szerintem nagyon komoly szociális problémák vannak ma Magyarországon, egyenlőtlenségi viszonyok, kirekesztettségi viszonyok, amiket igenis kezelni kell, amiket nagyon sokszínű, komplex hálózattal lehet csak kezelni, és állami gondoskodásra, állami beavatkozásra mindenképpen szükség van, hogy ezt elérjük.

Egy ilyen felvezető után szeretnék rátérni picit a törvény szövegére is, illetve a törvények szövegére. Ez részben jogászok lesz, részben játék a szavakkal, részben pedig hátha megint közelebb jutunk eggyel a megoldáshoz. Jelenleg, ha megnézzük a szociális törvényt, akkor az 1., 2. § itt a lényeg. A 2. §-t módosítja az önk, illetve Semjén Zsolt törvénymódosító javaslata. Az 1., 2. § a törvény céljával foglalkozik, a szociális törvény 1. §-a szerint „e törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.”

(0.50)

Van egy (2) bekezdése ennek a paragrafusnak: „A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.” A 2. §, most az eredetit mondom, ami még hatályban van: „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaiért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.”

Hát, elég komplex ez a megfogalmazás, egyébként már most is elég bonyolult. Megjelenik benne a „felelősség” kifejezés, megjelenik a „feladat”, feladat-előírás és kötelezettség is. Rögtön egyébként feltűnik

nekünk, hogy mit is jelent a szociális biztonság, mit jelent a szociális biztonság, egyébként nem mondja meg a törvény, itt most például egy relatív szociális biztonságra gondol, vagy abszolút szociális biztonságra. A kettő között azért komoly különbség van. Remélem, egyébként mind a kettőre. De nem jutunk közelebb.

És mint mondtam itt a vitának különböző szakaszaiban, nagy hiányossága a szociális törvénynek, hogy egyébként alapfogalmakat nem tisztáz: mit jelent a szociális rászorultság, mit jelent a szociális biztonság ebből a szempontból.

Ha egy picit továbbmegyünk, és az Alaptörvényünket olvassuk, az Alaptörvényünk XIX. cikke foglalkozik a szociális biztonsággal. Rögtön úgy kezdődik ez a cikk, hogy „Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson”. Korábban az alkotmányban ez úgy jelent meg, hogy mindenkinek joga van a szociális biztonsághoz. Azért jó jogokról és kötelezettségekről beszélni, mert az egy tiszta szerződéses viszony, egy állampolgári szerződéses viszony állampolgár és állam között, az egyiknek joga van, a másiknak kötelezettsége van, a jogokat ki lehet kényszeríteni, a jogokat lehet érvényesíteni, a kötelezettségeket be kell tartani az állam részéről.

Itt az államnak most már nincs meg ez a kötelezettsége, hiszen megváltoztatták már egy évtizede az Alaptörvényt. Itt arról van szó, hogy törekszik arra, tehát ez egy törekvés. Volt régen ilyen, hogy Törekvés SE, Törekvés Egyesület. Tehát ez a törekvés egyébként pont a szocializmus időszakában volt egy ilyen divatos kifejezés, nagyon sok mindenre törekedtünk. Hát, mi lett ennek a vége? (*Nacsa Lőrinc: Rendszer-váltás!*)

Na, de menjünk tovább! Szociális biztonságot nyújtson, erre törekszik az állam. „Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.” Tehát a szociális biztonság, erre törekszünk, az azt jelenti, hogy különböző élethelyzetek esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. Végre akkor itt mégiscsak megjelenik a jogosultság fogalma, amit az államnak kell biztosítani. Tehát itt az állami felelősség mégiscsak megvan.

Folytatódik ez a cikkely: „Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorultok esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.” Na, most szociális intézményeket és szociális intézkedéseket mint olyan mégiscsak az állam biztosít, a helyi állam, illetve a központi állam. Tehát az Alaptörvényünkbe próbálok kapaszkodni és valamiféle reményt találni, hogy az állami felelősség azért nagyon masszívan mégiscsak ott van, még akkor is, hogyha rontottak ezen a helyzeten.

Na, és akkor nézzük meg, hogy mit tartalmaz szó szerint a módosító javaslat, a 1620-as módosító javaslat. Hát, bejön az, hogy a szociális törvény 2. §-át módosítják: „Az egyén szociális biztonságáért elsősorban

önmaga felelős.” Mi az, hogy elsősorban? Egyébként ki mondja meg, hogy elsősorban? Tehát van egy állampolgár, akinek szociális problémája van, akkor meg fog jelenni valami személy, valami hivatal, valami felsőbbrendű erő, amely azt fogja mondani, hogy elsősorban te vagy magadért felelős, tehát menjél haza, és oldd meg a problémádat? Ki lesz ez a felsőbbrendű erő? Semjén Zsolt? A KDNP? Hollik István? Nacsa Lőrinc? Tehát ki fogja megmondani azt, hogy elsősorban te vagy felelős magadért?

És még egyszer, mi következik ebből, hogy elsősorban saját magunkért vagyunk felelősek, most az állam szempontjából? Nos, „ha az egyén a szociális biztonságának megteremtésére önhibáján kívül nem képes - folytatódik a (2) bekezdéssel -, abban - anyagi lehetősége és személyes képessége arányában - a hozzátartozó kötelessége segíteni.” Hohó, hohó! Anyagi lehetősége és személyes képessége arányában köteles a hozzátartozó. Milyen arányosságot jelent ez? Ez milyen arányosságot jelent? Ez egy számszerűsíthető arányosság, mert akkor itt, ha a statisztika nyelvén próbálok fogalmazni, valami arányskálát, valami intervallum-arányskálát lehet majd alkalmazni, ahol ezeket az arányosságokat lehet nézni, vagy idáig azért nem jutunk el, és például csak valamilyen nominális vagy ordinális skálát fogunk csak alkalmazni, ami körülbelül annyit jelent, hogy ránézésre azt mondjuk, hogy hát, neked ekkora anyagi erőd van, akkor körülbelül ilyen szinten viseltess felelősséggel a hozzátartozó iránt. Tehát nagyon-nagyon problémás már ez is, hogy anyagi lehetősége és személyes képessége arányában a hozzátartozó köteles segíteni. És megint adódik a kérdés, hogy ki fogja azt megmondani, hogy ez az arány, még egyszer, mit jelent. Ez sem tisztázott.

A (3) bekezdés: „Ha az egyén megélhetése ön-maga és a hozzátartozók által nem biztosítható, a lakóhelye szerinti települési önkormányzat gondoskodási kötelezettsége áll fenn.” Előkerül a „gondoskodás” szó. Erről az előbb hosszan beszéltem, hogy ez mit jelent. De hát kanyarodjunk vissza a hatályban lévő szociális törvény egyéb rendelkezéseihez, mit jelent a gondoskodás. Nem tudjuk meg. Tehát olyan, mint a gondoskodás, nincs definiálva. Olyan van, hogy személyes gondoskodás. A szociális törvényben a „gondoskodás” szó mindig a személyes gondoskodással szerepel együtt, alkot egy ilyen terminus technicust. „A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.” Ez egy jó hír, ehhez a bekezdéshez, úgy látszik, akkor nem nyúlnak.

Az 56. §: „A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.” Ez a megfogalmazás lehet, hogy ilyen kizárólagos, hogy akkor csak ezt foglalja magában, vagy ilyen példálózó jellegű akar lenni, de akkor nem fejt ki, hogy ez a személyes gondoskodás mi mást is tartalmaz még egyébként.

No, de ugorjunk vissza a módosító javaslatához. Látjuk, hogy a személyes gondoskodás kicsit homályos, kicsit definiálatlan már most is.

A (4), az egyik legjobb: „Az állami támogatásban részesülő karitatív szervezetek feladata a szociális biztonságban nem élők - Mi az a szociális biztonság? Ki az, aki nem él szociális biztonságban? - felkutatása...” Tehát kutatómunkát fognak végezni? Milyen jellegű kutatómunkát? Itt lehet kvantitatív meg kvalitatív kutatásokat végezni, a kutatások előtt mindig föl kell állítani hipotézist, a kutatások előtt elvégezzük a kvantifikáció folyamatát, ami során meghatározunk fogalmakat, akkor operacionalizálunk, mérhetővé tesszük azt, amit szeretnénk egyébként megkutatni. Tehát azért egy komoly módszertani háttérre van ezeknek a kutatásoknak. „...felkutatása és - erejükhez mérten történő - segítése.”

*(Az elnöki széket Dúró Dóra,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

Megint előjön az erejükhez mérten történő segítése. Milyen erő? Tehát milyen erő? Izomerő? Anyagi erő? Szimbolikus erő? Tehát valamiféle tőkét, valami erőt feltételezünk, de mégis milyen erőt? Meg kellene határozni, hogy milyen erőhöz viszonyítunk, amihez mérten nekik segíteni kellene, mármint az állami támogatásban részesülő karitatív szervezeteknek.

És akkor jutunk el az (5) ponthoz: „Ha az egyén szociális biztonsága a (4) bekezdésben foglaltak ellenére nem teremthető meg - megint nem tudjuk, hogy most akkor szociális biztonság mikor teremtődött meg, mikor nem teremtődött meg - , annak biztosítása az állam kötelezettsége.” Tehát még egyszer, az államnak akkor és csakis akkor van kötelezettsége, ha az első négy nem tudja biztosítani, de ha az első négy tudja biztosítani, akkor az államnak innentől kezdve nincs kötelezettsége? *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret lejártát.)* De akkor ez hogy áll összhangban az Alaptörvényben foglaltakkal, miszerint az államnak bizonyos élethelyzetek esetén nagyon is ott van a kötelezettsége, hogy rokkantság, idősor, és a többi, és a többi esetén ellátásokat nyújtson? Fogom még folytatni. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP és a Párbeszéd soraiból.)*

ELNÖK: Köszöntöm képviselőtársaimat. A Fidesz képviselőcsoportjából Dunai Mónika képviselő asszony jelentkezett. Megadom a szót. Parancsoljon!

DUNAI MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Itt a mai napon, illetve a tegnapi nap kezdődött vitán most már 16 órája próbálja a baloldal azt bebizonyítani önmagának, hogy a magyar érdekeket képviseli és a magyar embereket szolgálja. Az látható, hogy ez nem sok sikerrel jár saját maguk felé, hiszen hogy ha 16 órán keresztül kell bizonygatni valamit önmaguknak, akkor az látszik, hogy a bizonytalanság igen nagyfokú az önök soraiban.

Azt tudjuk, hogy a magyar embereknek nem kell bizonygatni, hiszen a kétharmaduk elutasította azt a

fajta politikát, amelyet önök és társaik az előző ciklusokban a magyar emberekért tettek.

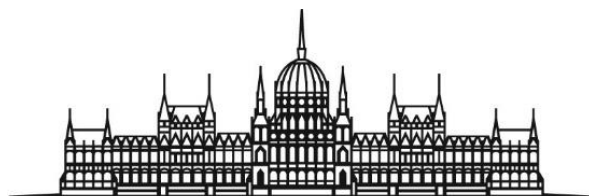
(1.00)

S ha ma már itt Churchillt idézték igen sokan, akkor szeretném egy nagyon fontos mondatát most idézni. Azt mondta egyszer, és ezt jó lenne, hogy megfontolná és magáévá tenné minden baloldali képviselő, hogy ha külföldön vagyok, sosem bírálom vagy támadom országom kormányát. Ha külföldön vagyok. Önök, az árnyékkormány-miniszterük és az egész baloldal ezt teszi folyamatosan. Csak arra nem gondolnak, hogy amikor támadják Magyarországot Kormányát, és próbálnak mindent megtenni azért, hogy a nekünk járó pénzek ne érkezenek meg Magyarországra, ezzel nem a magyar kormányt ártanak, hanem minden egyes magyar embernek. Annak a kevesebb, egyharmadnyi saját szavazóiknak is és a kétharmad kormánypárti szavazóknak is, kivétel nélkül mindenkinek. Hiszen önök azok, akik nem titkoltan külföldi pénzeket fogadnak el ahhoz, hogy a politikájukat és a kampányaikat véghez tudják vinni, és számtalanszor, mindennap többször megkérdezzük, hogy vajon mi az ellentételezése ennek a hatalmas összegnek, ezeknek a dollármillióknak. Vajon ezek mennyire befolyásolják az önök cselekedeteit? Joggal sejtheti azt minden magyar ember, hogy külföldön azért beszélnek Magyarország ellen, és azért próbálják rábeszélni az Európai Unió vezetőit, hogy ne adják oda Magyarországnak az egyébként nekünk járó pénzeket, hogy ezzel rosszat adjanak és rosszat okozzanak a magyar embereknek.

(Folytatás 33/3-ban!)

Országgyűlési Napló

Szeretném azt megkérdezni, és a vita, én azt gondolom, hogyha ebbe az irányba menne a következő, nem tudom, tíz órában, húsz órában - vagy mennyi ideig szeretnék még ezt a napirendet folytatni; mi itt vagyunk, állunk elébe, államtitkár urak is mindenre megválaszolnak, mi is itt vagyunk -, szeretném az önök figyelmébe ajánlani azt, hogy azok a családpolitikai intézkedések, azok a szociálpolitikai, vagy mondjuk úgy, gondoskodáspolitikai intézkedések, amelyeket 2010-től mi elkezdtünk bevezetni, ezek igenis az emberek érdekében születtek. Viszont önök ezeket nem szavazták meg. Sőt, ha most a tanári bérekről is beszéltünk a mai alkalommal, akkor önök mindent megtesznek azért, minden követ megmozgatnak, itt-hon is és az Európai Unióban is, hogy ne kapják meg a pedagógusok azt az összeget, amely jár Magyarországnak, és amiből mi egy igen nagyarányú béremelés szeretnénk végrehajtani. Önök miben segítik a magyarokat? Miben szolgálják a magyarokat? Kérem, erre feleljenek! Mit tesznek azért, hogy az energiaárak csökkenjenek? Mit tesznek azért, hogy béke legyen a világban, vége legyen a háborúnak? Mit tesznek azért, hogy az energiaszankciók megszűnjenek? Erről ma kevés szó esett, legalábbis az önök szájából semennyi. *(Tordai Bence: Arról szól a törvényjavaslat. - Nacsá Lőrinc: A víziközművek! - Csárdi Antal: Most el fogom mondani. - Dr. Keresztes László Lóránt: Most kezdjük részletesen.)* Jó lenne, ha a következő órában erről is beszélne. Tehát arra feleljenek, hogy önök mit tesznek a magyar emberekért! Beszélni nagyon sok mindent lehet, de a beszéd és a duma, hogy pestiesen szóljak, nem ér semmit. Itt tettek kellenek és szavazatok. Itt vagyunk az Országgyűlésben, törvényeket alkotunk, ide nem beszélgetni járunk, ide nem személyeskedni járunk, hanem ide azért járunk, hogy az emberek érdekében olyan törvényeket alkossunk, amelyekkel Magyarországot és az itt élő embereket védjük. *(Tordai Bence és Ungár Péter telefonjukkal felvételeket készítenek.)*

Ide nem azért járunk, hogy csoportképeket készítsünk, fotózásokkal töltsük az időt, mint önök most ebben a pillanatban teszik, hanem azért, hogy a magyar emberekért tegyünk. Kérdezem továbbra is, és nem tudom, hányadszor, hogy mit tesznek önök a beszédén kívül a magyar emberekért. Mit tettek az önök koalíciós társai 2010 előtt? Mit tesznek 2010 óta itt a parlamentben? Önök nem szavazzák meg azokat az intézkedéseket, amelyek a magyar emberek javát szolgálják. Nem szavazták meg a rezsicsökkentést, a családtámogatásokat, a szociálpolitikai intézkedéseket. Nagyon sokat beszéltek annak idején az ápolási díjról. Itt voltak akkor, amikor az ápolási díjat emeltük fel? *(Tordai Bence: Itt!)* Az ellenzék, a baloldal többsége nem volt jelen az üléssteremben. Fontosabb dolga volt. És ez is azt bizonyítja, hogy önök beszélnek, beszélnek, beszélnek, de a tetteik száma körülbelül nulla.

Ha ezen változtatnának, és nem minden erejükkel azon dolgoznának, hogy lejárássák a magyar embereket, hogy kisémmizzék a magyar embereket,

hanem segítenének külföldön, Brüsszelben a magyaroknak azért, hogy a nekünk járó jussunkat megkapjuk, akkor ezzel önök szolgálnák a magyar embereket.

Engedjék meg, hogy néhány olyan gondolatra reagáljak, amelyet képviselőtársaim felvetettek, például a családtámogatásokat, amikor említették, hogy még ezt és azt és amazt kellene a családtámogatásokba beépíteni. Természetesen ezek jó viták, hiszen ki ne szeretne még többet adni a családoknak. Ez a fő célkitűzésünk, ezt a politikát követjük 2010 óta. Amelyet egyébként, még egyszer megjegyzem: önök rendre nem szavaznak meg. Elmondhatjuk azt, hogy ma Európában a legtöbbet fordítjuk a családpolitikai kiadásokra. Öt százalék, ez óriási összeg, és nagyon fontos, hogy ezt még most a háborús körülmények között, a jelenlegi háborús inflációban és az eszement brüsszeli szankciók sújtotta világban is meg akarjuk tartani, mert ez nekünk kiemelt fontosságú.

Amikor önök beszélnek az olyan, mondhatni, részletkérdésekről, amelyeket valóban teszünk, megoldunk, törekszünk rá, akkor azt ne felejtjük el, hogy ma a legnagyobb probléma a háború, az, hogy nincs béke. Először békét kell teremteni, és ha a béke megvan, ebben mi természetesen közvetítők lehetünk, és elmondjuk számtalanszor, hogy a béketárgyalások pártján vagyunk. Nem uszítani kell a feleket egymásnak, hanem elősegíteni a béketárgyalásokat. Önöktől ebben is elvárható, hogy magyar képviselőként a magyar emberek érdekeit képviseljék. Emellett pedig minden erővel azt kell szolgálni, hogy a brüsszeli háborús szankcióknak vége legyen, és végre beléssa az Európai Unió, hogy sehová nem vezetnek ezek a szankciók. Ezek a szankciók nyomorba döntik az embereket. Ha beszélünk szociális gondoskodásról vagy szociálpolitikáról, akkor ebbe is tessék belegondolni: ma a legnagyobb kiadást és a legnagyobb problémát a családoknál az eszement brüsszeli energiaszankciók jelentik. És nemcsak, amit meghoztak, hanem az is, amit kilátásba helyeztek, amit meglebegtetnek, hiszen már akkor emelkedik többszörösére, sokszorosára az energia ára, ha még azt csak bejelentik és kilátásba helyezik.

A másik a férfiak és a nők helyzete, illetve a családban és a gondoskodáspolitikában elfoglalt helye. Azt jó szem előtt tartanunk, ha nem úgy gondolkodunk egy családról, hogy ki végzi a több feladatot, és nem úgy kell beszélünk róla, hogy nő vagy férfi, hanem nekünk úgy kell beszélni, hogy nő és férfi. Tehát nem a „vagy-vagy”, hanem az „és” a fontos. Igen, van feladata mindenkinek, ez egy társadalmi feladat már az intézményeknek óvodától felfelé, és ha itt visszatérünk arra, hogy milyen családmodelleket és milyen gondoskodáspolitikát kívánunk, akkor igenis meg kell tanulni a kisgyermekeknek is, hogy hogy működik jól egy család, hogyan tudnak segíteni egymásnak.

(1.10)

Tisztelettel ajánlom a figyelmükbe Bedő Imrének a Férfiak Klubjában tartott előadásait, valamint a

könyveit, mert van teendőnk. Amint Bakos Bernadett képviselőtársam is elmondta, a női és a férfi családi szerepmegosztásban lehet cizelláltabban viselkedni. Ebben mind nekünk, nőknek, mind a férfiaknak van felelősségük. De ezt sem tudják csak a nők parancsra megoldani a saját férjükkel vagy a gyermekeikkel, és a férfiak sem a nőkkel. Ez egy közös feladat. Javasolom, hogy fontoljuk meg Bedő Imre szavait is. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Tordai Bence képviselő úr következik, a Párbeszéd frakciójából. Megadom a szót, parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót. Azt beszéltük itt a kollégákkal, hogy nem hittük volna, hogy visszasírjuk Rétvári Bencét, de ez után a felszólalás után az a helyzet, hogy államtitkár úr kiemelkedő szakmaisága tényleg világítótoronyként ékeskedik ebben a sötét éjszakában, ami most ránk borult. A fideszes kollegina hozzászólását nem is kommentálnám. Az elemi matematika szabályait ajánlanám elsőként a figyelmébe, de nem megyek bele ebbe az utcába, mert azt hiszem, hogy semmi relevánsat nem mondott ezzel kapcsolatban.

Azért is sajnálom, hogy Rétvári államtitkár pihenőre tért, mert itt volt egy nagyon masszív félreértése, és azért ő ennél egy kicsit kifinomultabb szokott lenni. Úgy tenni, mint aki nem érti meg, hogy mi a különbség az elkezdett kilakoltatási eljárás és a befejezett lakáskiürítési cselekmény között - az egyik csak egy kis jogászkodás, a másik meg az, hogy hajléktalanná tesznek valakit, s azért ez nagyon nem mindegy. *(Nacsa Lőrinc: Kis jogászkodás! - Derültség a kormánypárti oldalon.)* A különbség a kettő között az, hogy elveszti-e valaki a lakhatását vagy sem. Az szerintem már a végromlás jele, amikor egy ilyen spin-diktatúra képviselője elhiszi a saját propagandáját.

Értem én, hogy önöknek nagyon kellemetlen, hogy ennyire póre valóságában mutatkozik meg a maguk önkormányzati vezetőinek az embertelensége és az a hazugság, amivel az előző héten leadott szavazatukat cáfolják meg a gyakorlatban, mint ahogy az V. kerületi polgármesterük, Szentgyörgyvölgyi Péter tette annál a kilakoltatásnál, amelynek során az ujjamat is sikerült eltörniük a Belügyminisztérium alá tartozó rendőr kollégáknak. Értem, hogy ez tényleg nagyon kínos volt és kellett valamit a propagandában tolni, hogy miért is nem gond az, hogy ennyire embertelenül és ennyire nemcsak igazságtalanul, de egyben törvénytelen módon is utcára raknak arra semmilyen módon rá nem szolgáló idős, kiszolgáltatott polgárokat a Belvárosban, hogy tovább nyerészkedhessenek az ottani, még önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokon. Egyébként addig mentek ebben, hogy még a kilakoltatott idős hölgy ellen is egy olyan lejárató kampányt indítottak a propagandasajtójukban, amit eddig csak ellenzéki politikusok és hasonló kellemetlen figurák kaptak

meg, és mindezt négy-öt nappal azután, hogy hajléktalanná tették. Ez egészen bravúros volt.

Ezek után született meg az a táblázat, ami ezt a valóságról semmit el nem mondó összehasonlítást próbálta elvégezni. S igen, az a különbség a baloldali és a fideszes vezetésű kerületek között, hogy a baloldali kerületekben tárgyalásos úton meg lehet akadályozni, meg lehet oldani ezeket a helyzeteket, nem teszik utcára és különösen nem elhelyezés nélkül az arra rá nem szolgáló lakókat. Mi pedig nem használunk kettős mércét, ugyanúgy elmegyünk Újpestre is, mint ahogy elmegyünk a Belvárosba is, ha éppen egy igazságtalan kilakoltatás esete forog fenn.

Annak viszont örülök, hogy megjött Fülöp Attila államtitkár úr, mert sokat emlegettük távollétében is. Kiváló kommunisztázós nyilatkozatokat tett. S már a pozíciójának az elnevezése - ha jól idézem, a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkára - fényében különösen kíváncsi lennék, hogy hogyan reagál arra az eszmefuttatásra, amit tartalmában én is osztok, és amit Kanász-Nagy Máté LMP-s képviselőtársunk vezetett elő, hogy mi a különbség a szociálpolitika és a gondoskodáspolitikák között, mert úgy látszik, hogy ebben az új kormányzati szerkezetben, ebben a nem tudom, ki tudja, hányadik Orbán-kormányban nemcsak az a különlegesség, hogy a rendőr-minisztérium alá tették be az oktatással meg az egészségüggyel együtt a szociálpolitikát is, hanem az is, hogy már nem is szociálpolitikaként, hanem gondoskodáspolitikaként hivatkoznak rá. Nagyon kíváncsiak lennénk arra a különbségre, arra a tartalmi, konceptuális váltásra, ami ebben a megnevezési különbségben rejlik vagy emögött van.

Most nem akarok hosszú lenni, kivételesen nem fogom kibeszélni a 15 percet, inkább nemsokára nekifutok egy nagyobb lélegzetvételű és nagyon tanulságos gondolatmenetnek, egy fontos tanulmánynak, amit szerintem önöknek meg kellene ismerniük annak érdekében, hogy tudják, mit csinálnak, mi az alkotmányos kerete annak a módosításnak, ami most előttünk van. De előtte még egy kis játékra invitálnám ezen a kései órán kedves képviselőtársaimat, és kíváncsi vagyok, hogy felfedezik-e az analógiát azzal a törvényjavaslattal, amit a Ház elé hoztak, azon belül is a 13. §-sal.

Az idézet így szól: „A lónak négy lába van, mégis megbotlik, így a legjobb lovas is érheti baleset az ugatásnál. Én is majdnem rajtavesztettem egyszer. Egy mocsarat akartam átugratni. Első pillanatra nem is tűnt túl szélesnek. Sajnos valójában sokkal szélesebb volt, ezért a mocsár közepe táján a levegőben visszafordítottam a lovamat, így tértem vissza oda, ahonnan elindultam. Másodszor már nagyobb lendülettel ugrottam. De sajnos ez az ugrás sem sikerült, a túlsó part közelében nyakig elmerültem a mocsárban. Bizony az lett volna az utolsó óráim, ha hirtelen ötlettel nem bírom magam a karom erejére. Gyorsan és nagy erővel megragadtam a varkocsomat, ugyanakkor térdem közé szorítottam a lovamat, s könyörtelen keménységgel szépen kirántottam magam paripástul a feneketlen sárból. Nem tagadom, forró percek voltak, de

végül is szerencsésen megmenekültem.” Talán ismerős a történet, Münchhausen báró csodálatos tengeri és szárazföldi utazásai, csatái és hőstettei, ahogyan azokat baráti körben poharazgatás közben elmesélte, azon belül is a török elleni hadjárat című történet.

Nem tudom, sikerült-e felfedezni valami hasonlóságot azzal, amit önök idehozta elénk ebben a kis 160 oldalas csodában, miszerint az egyén a szociális biztonságáért elsősorban önmaga felelős. Javasolom elgondolkodni ezen a párhuzamon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most kétperces hozzászólások következnek; elsőként Kanász-Nagy Máté képviselő úr, az LMP-frakcióból. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen. Én viszont Tordai Bencével ellentétben örülök - és ezt tényleg őszintén mondom -, hogy Dunai Mónika is felszólalt a vitában, mert hátha tud segíteni. Itt vagyunk reggel 9 óra óta, és nem hagy minket nyugodni az a gondolat - a szó átvitt és valós értelmében is -, hogy mit jelent ez a mondat: „Ha az egyén szociális biztonsága a (4) bekezdésben foglaltak ellenére nem teremthető meg, annak biztosítása az állam kötelezettsége.” Akkor az államnak csak ebben az esetben van kötelezettsége, vagy nem csak ebben az esetben van kötelezettsége? Ha csak ebben az esetben van kötelezettsége, amit a javaslatuk 2. § (5) bekezdése mond, akkor ebből mi következik? Ha megtudjuk azt, hogy mi következik, akkor legalább befejezhetjük a vitát, hazamehetünk aludni, és holnap folytathatunk egy másik vitát.

Hátha kiderül az, hogy mi ez az egész, amiről most egyáltalán szó van, amit sajnos se Rétvári Bence államtitkár úr, se Fülöp Attila államtitkár úr, se a KDNP keménymagja, B-közepe nem mond meg számunkra. Dunai Mónika képviselő asszony, én önben bízom, kérem, árulja el, mit jelent ez a mondat mind nyelvtanilag, mind szociálpolitikai szempontból. Valaki árulja el, hogy ebből mi fog következni, s akkor tényleg hazamegyünk, és be tudjuk fejezni ezt a vitát. Már nagyon izgulunk, hogy ez mit jelent. Mindjárt fél 2 van. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Fülöp Attila államtitkár úr kért szót, ezért soron kívül megadom. Parancsoljon, államtitkár úr!

FÜLÖP ATTILA belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Képviselő Asszonyok és Urak! Engedjék meg, hogy e hosszúra nyúló vita kapcsán arra válaszoljak, ami szorosan a törvényhez kapcsolódik, mert elég sok minden elhangzott, ami viszont nem azzal kapcsolatos.

(1.20)

Amikor Kanász-Nagy Máté képviselő úr elkezdte az előbb az okfejtést, illetve a véleményét, akkor reménykedtem benne, hogy jó útra tértünk abból a szempontból, hogy a megoldást megtaláljuk, de ha

szabad így fogalmazni, akkor ott félúton megálltunk, és nem lett elvégezve a munka. Tehát szerintem két dolog fontos a benyújtott törvénymódosítás kapcsán. Az egyik, amit képviselő úr elmondott és idézett, és ő maga is olvasta fel, tehát a jelenlegi szociális törvény tartalmaz erre való utalást. Tehát a 2. §, ahogy azt az előbb felolvasta, az tartalmazza többek között azt, hogy az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. Tehát ebben az egyén benne van, a család benne van, a helyi közösség, az önkormányzat és az állam. Pont azok a szereplők benne vannak, akik egyébként a mostani módosításban is benne vannak. Tehát azok a mondatok, amelyek elhangzottak az elmúlt napokban, hogy egyébként ez egy előzmény nélküli, és eddig nem volt ilyen típusú felelősség a törvényben, azt a jelenlegi hatályos törvény ön által citált paragrafusa cáfolja.

A másik, ami szerintem sokkal lényegesebb, és próbáltam itt a vitában rájönni vagy megérteni, hogy igazából miért hangzanak el ezek a mondatok, hogy mi szűnik meg, vagy mi a következménye ennek a módosításnak: szerintem, ha végigolvassák a szociális törvényt, és itt elhangzott ez, a szociális rászorultságot nem fogalmazza meg - mert nem ez a feladata. *(Kanász-Nagy Máté: A szociális törvénynek?)* Tehát a 2. §-nak nem ez a feladata. Szerintem elolvasták a szociális törvényt, ismerik. Tehát ha tovább idézte volna képviselő úr a törvény további részét, akkor azt is tudja, hogy a 25. §-nak az a címe, úgy kezdődik, hogy pénzügyi ellátások. Mi változott abban? Egy paragrafus sem változott. A 47. §-nak az a címe, hogy természetben nyújtott szociális ellátások. Ott van leírva az, hogy mit jelent az, hogy rászorultság. Nem lehet rászorultsági kritériumot meghatározni egy idősgondozásban, nem lehet ugyanaz a rászorultság egy fogyatékosellátásban, nem lehet a rászorultság ugyanaz egy hajléktalanellátásban, mint egy gyermeknevelés kapcsán. Ha valaki végignézi a törvényt, akkor minden egyes szolgáltatásnál, minden egyes pénzügyi ellátásnál jogosultsági kritériumok vannak benne. Itt egy darab módosítás nem történik a törvényben, tehát minden olyan állítás, ami arról szól, hogy egyébként ezzel a törvénymódosítással bármilyen jogosultsági kritérium vagy szolgáltatás, ellátás változtatásra kerülne, ez ebből a szempontból sem igaz.

66. §, szakosított ellátások. És ami a legfontosabb, a 86. §-tól kezdődik az, hogy mi az önkormányzat és az állam feladata. Az állam feladatai kapcsán semmi nem változik a törvényben. Tehát minden olyan állítás, amely megpróbálja felfűzni ezt a 2. §-ban a felelősségek, feladatok elvi felsorolásánál lévő módosítást arra, hogy egyébként ebből következik konkrétan valamilyen változtatás a törvényben, az effektíve nem igaz. Ennél mélyebben szerintem nem is érdemes ebbe belemenni.

A harmadik, amit szerettem volna jelezni, amit felvetett képviselő úr és Tordai Bence képviselő úr is

a gondoskodáspolitikára: a terület nem a rendőrmisztériumhoz, hanem a Belügyminisztériumhoz került egyébként sok más területtel együtt. Talán ennek a területnek a legnagyobb nehézsége mindig az, hogy egyáltalán be lehessen azonosítani, hogy miről van szó. Tehát vannak nagy ellátórendszerek, amelyeket sokkal könnyebb beazonosítani. Az, hogy kik azok, akik a szociális területen dolgoznak, gyermekvédelemben dolgoznak, az egy nagyon nehezen beazonosítható műfaj, mert ott a hajléktalanságon keresztül, a szenvedélybeteg-ellátáson át a fogyatékosellátás, idősellátás, gyerekvédelem, rengeteg terület van, aminek egyetlenegy közös nevezője van, hogy ott mindenki azzal foglalkozik, ami emberi gond. Tehát lehet, hogy azt a szót nem szeretjük, hogy gond, de ha nem mondjuk ki, attól még erről szól a terepmunka. Ott mindenki olyan emberi helyzetekkel foglalkozik, ami valamilyen probléma.

Azt gondolom, és ebben szeretném csak a képviselő urak és asszonyok segítségét kérni, ha erről a területről beszélünk meg állítunk valamit, akkor azért itt elég kemény meg nehéz élethelyzetek vannak. Tehát szerintem azzal a visszafogottsággal vagy mértéktartással beszéljünk róla, ami erre a területre jellemző, és ha itt valamilyen állítást megfogalmazunk, akkor szerintem azt a súlyát adjuk meg, hogy emögött nagyon-nagyon nehéz élethelyzetek vannak. Köszönöm szépen a szót. *(Taps a kormánypartok sorából.)*

ELNÖK: Következő kétperces hozzászóló Hollik István képviselő úr, a KDNP frakciójából. Parancsoljon!

HOLLIK ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen. Kezdeként csak annyi, ha már ilyen sokat beszélünk szociális érzékenységről, emberségről, akkor azért szeretném kérni Tordai képviselőtársamat arra, hogy képviselő asszonnyal is kellő tisztelettel beszéljen, és ne sértegetse. Ezt a lenéző viselkedést és stílust, azt gondolom, egyetlenegy képviselőtársa sem érdemli meg. Tehát adjuk meg egymásnak a kellő tiszteletet!

Kanász-Nagy Mátéval nyolc órával ezelőtt belekezdünk egy vitába. Most nem ezt szeretném folytatni *(Kanász-Nagy Máté: Neoliberális...)*, mert az nem férne bele a két percbe, hanem arra szeretnék utalni, hogy ön belekezdett egy elméleti fejtegetésbe, én élvezettel hallgattam a szómáguskodását, ahogyan ön is fogalmazott, viszont a politika az egy gyakorlati műfaj, úgyhogy én néhány egészen konkrét kérdést szeretnék feltenni, úgy is mint ex újpesti alpolgármester.

Az a helyzet, hogy a baloldal, tehát az önök szövetségese, a polgármestere az Újpestért Egyesület javaslatát, mely szerint a Károlyi utca 25.-ben felépített 29 lakás, amit egyébként még Wintermantel Zsolt polgármestere idején kezdtek el építeni, eredetileg az volt a terv, hogy mind a 29 lakásból bérlakás lesz. Az önök szövetségesei ezt a javaslatot leszavazták, és a 29-ből mindössze kettőt voltak hajlandók szociális

bérlakásként bérbe adni. Ez összhangban van-e azzal a gondoskodással vagy szociálpolitikával, amelyik önnek tetszik, amiről beszélt?

Illetve arra szeretnék még rákérdezni, hogy mit sikerült teljesíteni abból az ígéretből, amit önök ott Újpesten a választási kampány központjába helyeztek, mely szerint évente 50 darab új szociális bérlakást építenek. Ebből ez a 29 valósult meg, amit nem önök építettek, hanem még a fideszes polgármester. Tehát erre a gyakorlati kérdésre szeretnék választ kapni. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok sorából.)*

ELNÖK: Visszatérünk a normál szót kért képviselők felszólalásához. Ennek keretében Ungár Péter képviselő úr következik. Parancsoljon!

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Én szeretném elmondani az örömeimet, hogy végre lesz lehetőség Fülöp Attilával ebben a formátumban is beszélni és nem csak az írásbeliség formátumát alkalmazzuk, ami szintén jó a kommunikációra, de néha az élő beszéd is tud jó lenni ilyen fontos ügyek megtárgyalására.

Értelemszerűen többek között az ön szellemi termékéről beszélünk ennél a törvényjavaslatnál, hiszen az ön államtitkársága lett átnevezve, hasonlóképpen, ahogyan utána a törvényben végig lett vezetve. Illetve ön volt az, aki a közösségi oldalán, most nem minősítem, egyfajta eszmetörténeti fejtegetéssel is megágyazott ennek a módosításnak. Ha ez így van, akkor szerintem két úton tudunk elindulni: vagy azt állítják, hogy ennek az egésznek semmi értelme nincs valójában, ez egyfajta ideológiai ilyen bokréta volt, amit felkötöttünk a szociális törvényre, nem lesz jelentősége az egyház, az állam meg a többi fenntartó közötti kapcsolatban, ennek nem lesz jelentősége a tekintetben, hogyan fog maga a szociális segélyezés, a fogyatékosellátás, idősellátás, amit mondott, a nagy állami ellátórendszereknél érvényesülni. Ez az egyik út. A másik út pedig az, hogy ennek komoly következményei vannak.

Na most, ha az első a válasz, akkor nem pontosan értem, hogy miért adták be egyáltalán ezt a törvényjavaslatot, mert így is rengeteg módon ki tudják fejezni a különböző eszmetörténeti, politikai, ideológiai gondolataikat, és közben pedig nem kellene, hogy a gyakorlatban ez látszódjon. De amit én valójában inkább gondolok, az a kettőnek egyfajta aranymetszete. Itt 2010 óta, és különösen azóta, amióta a már említett Czibere Károly helyett mások vannak ezen a szociális szektort vezető államtitkárságon, elindult egy olyan jellegű folyamat, ami az állam mint szociálpolitikai szerepvállaló kiüresítését és háttérbe szorítását jelenti más fenntartókkal szemben. Ezt igazolják az úgynevezett tények vagy számok, vagy most már elűnt képviselőtársunk, aki nagyon szeretett a statisztika és Winston Churchill viszonyáról beszélni az elmúlt időszakban, de amit ezek igazolnak.

Az a probléma véleményem szerint, hogy az állam valójában egy megmászhatatlan és kikezdehetetlen primer szerepet kell hogy vállaljon a szociális ellátórendszerben.

(1.30)

Hiszen mindenhol, ahol a szociális ellátórendszer valójában jól működik, annak az állam adja az alapját. Korábban, amikor Rétvári Bence volt itt, és még nem hallottunk Fidesz-közleményeket felolvasva, hanem egy szakmai vita volt, ami akár a gyod részletszabályaira is vonatkozott, ő mondta azt, hogy de hát én miért választom külön, hogy hány férőhely létesült az állami meg az egyházi között, hiszen az egyház is állami pénzt kap azért, hogy férőhelyet hozzon létre, tehát az is tulajdonképpen tágabban az állami szerepvállalás része.

Csak ha az állami szerepvállalás része, akkor miért van az, hogy magasabb normatívát kapnak az egyházi fenntartók, miért van az, hogy többet tudnak fizetni a munkavállalóknak? Miért van egy ilyen egyenlőtlenség például az idősgondozásban vagy a fogyatékosgondozásban, és miért támogatja ezt a fajta egyenlőtlenséget az államtitkár úr? Mondom ezt úgy, hogy korábban a vitának azon szakaszán, amikor még pont nem volt itt, akkor szó volt arról is, hogy maguk az egyházi különböző szeretetszolgálati fenntartók is panaszkodnak arról, hogy bár sokszor a feladatot megkapják, nem kapják meg hozzá azokat az infrastrukturális támogatásokat, amelyekre szükségük van. De alapvetően ez a kérdés, hogy miért változtatták meg ebben a salátatörvényben ezeket a fontos ideológiai állításokat, hogy ha önök szerint ennek konkrétan a szociális ellátórendszerben nem lesz következménye.

Ha már államtitkár úr itt van, itt egy nagyon érdekes szófordulatot mondott Rétvári Bence, amit amúgy többször már írásban olvashattunk, hogy az volt a családpolitika célja a Fidesznél, hogy ne jelentsen jövedelmi csökkenést vagy jövedelmi kárt, hogyha valakinek gyermeke születik. Azt hiszem, ez egy mondatban a gazdasági családtámogatások lényege. Csak én azt a kérdést tenném fel, hogy miért nem törekednek arra, hogy mérsékeljék legalább a jövedelmi kárt akkor, amikor valaki olyan élethelyzetbe kerül, hogy az anyósát, a testvérét vagy a nagybátyját kell otthon gondoznia mondjuk a demencia miatt.

Tehát miért van az, hogy ezt a fajta jövedelmi kárt, amit a gondoskodás okoz a gyermek szempontjából, egyértelmű dolog, és ezzel egyetértek mint cél, hogy ilyenkor ne okozzon ez a gyermek születése kárt? De ezt felfelé, a család másik irányába, egy felfelé lévő irányba miért nem támogatják? Ugyanúgy miért nem célja ennek a fajta szociálpolitikának, hogy az idősgondozás is jövedelmi szempontból ne jelentsen annyira kárt. Ez azért is nagyon fontos, mert mindig a demográfiairól egy irányba beszélnek, ez pedig a születésszám, a fertilitási ráta növelése. Ebben cselekednek. Ha jól tudom, ez egy olyan fajta dolog, ez a demográfia, amit majd 50-100 év múlva fogunk tudni megítélni, hogy sikeres volt-e vagy nem. Ez nem egy rövid távú vállalkozás ilyen szempontból, de vannak egyéb típusú demográfiai tendenciák, amikkel önök nem foglalkoznak kellően, ez pedig az, hogy az életünk tovább tart, idősödünk, egyre több időt szorulunk gondoskodásra, és ez a gondoskodás a családban egyre

kevésbé tudja megtalálni a helyét demográfiai okok miatt. Ezért van szükség a kibővített állami ellátórendszerre.

Illetve ha már beszélünk arról, hogy mi magának a gondoskodáspolitikának a feladata, azért itt az elmúlt tíz évben arról is beszélni kell, hogy a hajléktalanellátás tekintetében nagyon sokszor, mint korábban a korábbi főpolgármester esetében, egyéb települési vezetőknél is, amúgy ebben voltak az úgynevezett baloldali szövetségbe tartozó pártok is, mielőtt elmondja majd válaszul, hogy mit csinált Tóth József, én már ezt előre elmondtam, tehát hogy a hajléktalanokat nagyon sokszor hibáztatva, nagyon sokszor olyan rendelkezéseket hozva, amelyek utána problémát okoztak, úgy, hogy valójában a hajléktalanellátáson látszik igazából talán a legjobban az, hogy mennyire átadták a terepet az állam helyett egyéb szolgáltatóknak, egyéb fenntartóknak, de ezt amúgy el lehet ugyanúgy mondani az ön által említett, és én még eddig nem hoztam be, és nagyon köszönöm, hogy ön említette, a szenvedélybeteg-ellátásban hasonlóképpen drámaian megnőtt a nem állami fenntartók aránya.

Az is egy érdekes kérdés, hogy milyen módon változik meg a szociálpolitika. Volt ez, amiről szintén Rétvári államtitkár úrral beszélünk, és ott volt egy számomra pontatlan dolog, amit sikerült kiegyenesítenünk az okosóra kapcsán, hogy ott a másik oldalon is egy ember van, nem egy robot, ezt sikerült megbeszelnünk. Ez egy fontos dolog, és jók tudnak lenni ezek a technológiai fejlesztések, de azért alapvetően az elmagányosodás, az, hogy valaki egyedül van egy lakásban, hogy nagyon fél attól, hogy mikor lesz nem önellátó, ezeket az ilyen jellegű technológiai megoldások csak akkor tudják segíteni, hogy ha van emberi akarat is mellette, ami a szociális szektor bérhelyzete miatt nem lehetséges.

És akkor itt rátérnék a lényegi kérdésre. Abban az esetben, hogy ha az állam kivonul a szociális ellátórendszerből, akkor felmerül az a kérdés, hogy önök szerint az egy jó állapot, hogy jelenleg folyamatosan nő a munkaerőhiány a szociális szektorban. Akkor önök szerint az rendben van, hogy ahogy már korábban ebben a vitában, bár nem a mai nap, ez is még a tegnapi napon hangzott el, a bértábla 94 százaléka a szociális szektorban a garantált bérminimum, hogy nyugdíjközeli, egyre idősödő az a szakemberbázis, amely végrehajtja a szociális szektor munkáit. Az, hogy nem adták meg az egyszeri 500 ezer forintos bérkiegészítést, amit amúgy a Covid miatt, és ezt szerintem ön is pontosan tudja, hogy így van, megérdemelték volna a szociális szektorban dolgozók is. Mielőtt elmondja majd a 20 százalékos béremelést, amit az idén kaptak, ön is pontosan tudja, hogy ha az ideit nézi, reálbércsökkenés volt a szociális szektorban, kevesebbet tudnak vásárolni a fizetésükkel, mint tudtak volna korábban.

Összességében tehát, ahogy Hollik képviselőtársam mondta, ez egy gyakorlati műfaj. A gyakorlati műfaj az, hogy ha megnézzük a bérpapírjait azoknak, akik az állami szektorban dolgoznak, siralmas. Ha megnézzük azoknak a bérpapírjait, akik a szociális

szektor egyházi fenntartású intézményeiben dolgoznak, az átlagos plusz 10 százalék, és az önkormányzati intézményekben pedig attól függ, hogy az önkormányzat éppen milyen helyzetben van.

Ha még erre van lehetőségem, arra nem igazán kaptam választ egy írásbeli kérdésemre, hogy fog-e valaki tenni amiatt, hogy az önkormányzatok, mivel rossz anyagi helyzetben vannak, a nappali ellátásra vonatkozó intézményeiket bezárják, idősklubok zárnak be, a fogyatékosok nappali ellátását, amit az önkormányzatnak kell fenntartani, olyan részét sokszor be kell zárni, hogy milyen módon tudják majd pótolni ezeket a kieső dolgokat. Nem érdemes vitát nyitni, hogy miért van ez szerintem, inkább az a feladat, hogy ezt valahogy sikerüljön megoldanunk.

Ha már beszélünk a szociális ellátórendszeréről, még egy dolgot feltétlenül szeretnék megkérdezni. Próbáltam másik államtitkár úrtól erre választ kapni, még nem kaptam. Ugye azt a pert, ami az SZGYF-felülvizsgálati per, amit a Schilling Magdolna-féle beadvánnyal szemben indítottak, azt azért tényleg vonják már vissza. Itt olyan emberekről van szó, akik egy olyan kérést fogalmaztak meg, hogy tudja látogatni a fogyatékos gyermekét akkor, amikor már nyugdíjas korú, amikor már idős, amikor már egyszerűen nem tudja ellátni a fogyatékos gyermekét, és ezért Budapest közigazgatási határain belül kell neki adni ilyen lehetőséget. Ez azért nem egy annyira túlzó kérés. Tehát ez nem az állami ellátórendszer összeomlásához vezető, túlzó kérés, és az, hogy egy ilyen esetben, amikor első fokon nyertek ezek a szülők, akkor még az SZGYF fellebbez, nem a Slachta Margit-i szemléletet jelenti finoman szólva. Én nem gondolom, hogy ez egy bármilyen szinten megindokolható dolog lett volna. Legalább keressék meg ezeket az embereket, arra kérem őket, beszéljenek velük, valamilyen módon mutassák meg, hogy az állam törődik velük, hiszen mégiscsak ők azok, akik egy nagyon nehéz helyzetben vannak, és mellette fizettek adót, meg dolgoztak, meg végezték ezt a nagyon nehéz ápolási munkát.

Tehát összességében arra kérem, államtitkár úr, hogy ha az az álláspontja, hogy minden marad a régiiben, ami már nem tud maradni, mert már ön alatt, meg az ön elődje alatt sok minden megváltozott, véleményem szerint jelentős része nem pozitív irányba, akkor mi ennek a törvényjavaslatnak a célja. Ön mit gondol, hogy miért adta be ezt a törvényjavaslatot, és milyen gyakorlati következménye lesz annak, hogy ön ezt beadta. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP padso-raiból.)*

ELNÖK: Tordai Bence képviselő úr a következő hozzászóló. Megadom a szót.

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót. A mai vitában, illetve ebben a vitában már számos lehetőségem volt a saját külön bejáratú gondolataimat kifejteni, de miután alapvetően a vita mégiscsak akörül forog, hogy kinek a feladata a szociális biztonság megteremtése, milyen ennek az alapjogi környezete,

milyen ennek az alkotmányossági vagy alaptörvényi háttere, érdemes ideidézni egy, a témába vágó tanulmányt, annál is inkább, hogy a vitát visszavigyük a tényleg Fidesz-propagandaközlemények szintjéről a szakmai viták kicsit emelkedettebb színvonalára, és azért is, hogy lássuk, hogy van-e egy olyan koherens paradigma, amibe beleilleszkedik ez a 13. §-ként éppen most elhíresülő módosító javaslat.

(1.40)

A tanulmány tehát, amit az önök figyelmébe ajánlok - és ha ezzel megspórolhatnák a gyorsíró kollegák a munkát, mint ahogy attól tartok, hogy nem, előre is elnézést -, ez az „Esély” című folyóirat 2015. évi 1. számában jelent meg, Juhász Gábor: „Államcél, paradigmaváltás és aktuálpolitikai alkotmányozás. A szociális jogok védelme az Alaptörvényben” címmel. S így hangzik: „A 2011-ben elfogadott Alaptörvény jelentősen módosította az Alkotmány szociális töltetű rendelkezéseit. A tanulmányban arra tesz kísérletet, hogy három szociális alapjog (a szociális biztonság, az egészséghez, valamint a lakhatáshoz való jog) tekintetében vizsgáljam az alkotmányos védelem intenzitásának és jellegének változásait.

2012 előtt az alkotmányos védelem három szála volt elkülöníthető: (1) az, amelyik a szociális jogokat államcélakkal azonosította; (2) egy másik, ami kivételes esetekben hajlandó volt elismerni a szociális jogok alanyi jogi jellegét; illetve (3) egy harmadik, ami a szociális jogok szatellitjogok általi védelmét helyezte előtérbe.

Az Alaptörvény elfogadása nemcsak újrendezte a három megközelítési mód közti egyensúlyt, hanem újabb alkotmányossági kérdéseket is felvetett. Miközben az Alaptörvény a szociális biztonság és a lakhatás tekintetében egyértelművé tette, hogy azok csupán ki nem kényszeríthető államcélok, addig az egészséghez való jog kapcsán a szöveg továbbra is bizonytalanságban tartja az olvasót afelől, hogy pusztán államcélokról vagy alanyi jogokat is keletkeztető rendelkezésről van-e szó.

A szociális jogok szatellitjogok által biztosított védelme az alkotmánymódosítások és a törvényi szabályozás hatására erősen gyengül, miközben a szociális jogalkotás költségvetési szempontok alá rendelését és ezáltal az alkotmányellenesség vizsgálati lehetőségeinek szűkítését az Alkotmánybíróság a szociálpolitikai paradigmaváltás előmozdítójának tekinti. A tanulmány a szociális jogok védelmén túlmutató problémaként azonosítja az aktuálpolitikai jellegű alkotmányozást, ami a hajléktalanok közterületen való tartózkodását tiltó jogalkotás alaptörvényi felhatalmazásával már a jogállamiságot is fenyegeti.

Bevezetés. Az Alaptörvény 2011. április 18-i elfogadásával lezárult alkotmányozási folyamat nem hagyta érintetlenül a szociális jogok szabályozását sem: jelentősen megváltoztak a szociális biztonságra, valamint az egészséghez való jogra vonatkozó szabályok,

és új cikk megjelenése pótolta a lakhatás korábban hiányzó alkotmányos védelmét. Az alkotmányos szabályok újrafogalmazását számos tényező indokolhatja: a védelem erősítése, gyengítése, vagy éppen új területekre való kiterjesztése, esetleg az értelmezési gyakorlat esszenciájának alkotmányba foglalása. Az Alkotmány szociális rendelkezéseinek újraszabályozásakor e tényezők közül több is szerepet játszhatott.

Az Alkotmány 'lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot' rögzítő 70/D. §-ának (1) bekezdése például bizonyosan újrafogalmazásra szorult, mivel az ENSZ tagállamai közötti különbségekre reflektáló szövegezés nemzetállami keretek közt kezdettől fogva csak igen nehezen volt értelmezhető. Jól azonosíthatók az újraszabályozás mögötti politikai szándékok is, mint például a szociális jogok államcélá minősítése, vagy a korábban domináns, szatellitjogok által biztosított védelem intenzitásának csökkentése. Az Alaptörvény egyúttal új területekre is kiterjesztette az alkotmányos védelmet (a lakhatáshoz való, a génmódosítástól mentes mezőgazdasághoz vagy az egészséges ivóvízhez való jog).

Az elemzés az Alaptörvény életbelépése előtt kialakult alkotmánybíróági gyakorlat ismertetéséből kiindulva mutatja be, hogy a szövegváltozások és a hatásokra újraformálódó alkotmánybíróági értelmezés miként alakítják át a szociális jogok alaptörvényi védelmét. A tanulmányban a szociális jogok szűkebb értelmezésen alapuló fogalmát használom, tehát csak azokat a rendelkezéseket tekintem szociális jellegűnek, amelyeknek közvetlen újraelosztási céljuk van. (A gazdaságinak nevezett jogok alkotmányos szabályozása tehát nem képezi vizsgálatom tárgyát.)

A szociális biztonság garantálása körüli kérdőjelek. A szociális jogok alkotmányos deklarálására Magyarország első ízben a sztálinista alkotmány elfogadásával került sor. Az Alkotmány 1949-72 közötti hatályos szövege még együtt kezelte a szociális jogok két, azóta már különvált területét, az egészség és a megélhetés védelmét. Az államszocializmus alkotmányozási megoldásaihoz híven a gazdasági, szociális és kulturális jogok az állampolgári jogokat és kötelezettségeket meghatározó - akkori számozás szerint VIII. - fejezet élén szerepeltek, hangsúlyozva e jogok elsődleges fontosságát polgári és politikai társaikhoz képest.

Kiemelt fontosságuk ellenére az alkotmányszöveg csak az állam ellátási kötelezettségét rögzítette, azt is csak a dolgozókkal szemben, és az ellátásokra egyáltalán nem biztosított alanyi jogot: 47. § (1) A Magyar Népköztársaság védi a dolgozók egészségét és segíti a dolgozókat munkaképtelenségük esetén. (2) A Magyar Népköztársaság ezt a védelmet és segítséget széles körű társadalombiztosítással és az orvosi ellátás megszervezésével valósítja meg.

Paradox módon a 'dolgozók' kifejezést 'állampolgárookra', esetleg 'mindenkire' cserélve ez a legkeményebb kommunista diktatúrában keletkezett szöveg egy, az alanyi szociális alapjogok biztosításától idegenkedő, piacközpontú állam alkotmányának a szövegében is szerepelhetne. Az Alkotmány 1972-es

reformjával (1972. évi I. törvény) különválasztották a szociális és az egészségügyi jogok védelmét.

58. § (1) A Magyar Népköztársaság állampolgárainak öregség, betegség és munkaképtelenség esetén anyagi ellátáshoz van joguk. (2) A Magyar Népköztársaság az anyagi ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás keretében és a szociális intézmények rendszerével biztosítja. Az ekkor hatályos rendelkezések csak az anyagi (értsd: pénzbeli) ellátásokhoz való jogot rögzítették, ami csak a szocialista haza állampolgárait illette meg, és őket is csak meghatározott állapotokra (öregségükre, betegségükre, munkaképtelenségükre) tekintettel.

A jogok teljesítésének kötelezettjeként az Alkotmány 58. §-ának (2) bekezdése a Magyar Népköztársaságot, vagyis az államot határozta meg, a kötelezettség tárgyának pedig a társadalombiztosítási rendszer és az egyéb, közelebről meg nem határozott szociális intézmények működtetését tekintette, vagyis a korabeli Alkotmány az ellátáshoz való jog általános jellegű meghirdetése mellett csak az állam feladatellátási kötelezettségét rögzítette, megvalósításának mikéntjét és a vele szemben álló egyéni jogosultságokat nem határozta meg.

Miközben az Alkotmánynon belüli elhelyezésükkel a rezsim a szociális jogoknak a hagyományos emberi jogokkal (polgári és politikai) szembeni elsődlegességét igyekezett hangsúlyozni, addig az alkotmányos szabályozás ténylegesen szabad kezett biztosított a kormányzatnak a szociális ellátórendszer alakításában. A másodlagos jelentőségűnek titulált, a 'szocialista társadalom érdekeivel összhangban gyakorolni' követelt szabadságjogok a valóságban nem léteztek. Hiányuk virtualizálta a kontójukra meghirdetett szociális jogokat is, hiszen a szabadságjogok gyakorlása nélkül a szociális jogok még elméleti szinten is kikényszeríthetetlenek maradtak.

Az 1989. évi átfogó alkotmányreform öndefiníciója szerint is a demokratikus berendezkedés kiépítését és a piacgazdaságba való átmenetet szolgálta. Meglepő hát, hogy az új alkotmányszöveg az alanyi alapjogként való értelmezés lehetőségét is nyitva hagyva a nyugati demokráciák államcélakat deklaráló pragmatizmusával szemben a nemzetközi deklarációk általánosságával és emelkedettségével rendelkezett az immár szociális biztonságként aposztrófált jogról.

A szövegezés szokatlansága hozzájárult a 70/E. § alkotmánybíróági értelmezése körüli kezdeti bizonytalansághoz, és az alkotmánybírák közt a szociális biztonsághoz való jog tekintetében mutatkozó nézetkülönbségekhez. Ahogyan ezt utólag az Alkotmánybíróóság karizmatikus elnöke, Sólyom László megfogalmazta: 'még abban sem volt egyetértés, hogy a szociális biztonsághoz való jog alanyi jog-e, vagy csupán államcél'.

Szociális biztonság az Alkotmányban és az Alaptörvényben. A demokratikus átmenet alkotmánya megváltoztatta az alapvető jogok sorrendjét. Míg a korábbi szabályozásban a gazdasági, szociális és kulturális jogokat meghirdető rendelkezések az állampolgárok

alapvető jogaival foglalkozó fejezet elején szerepeltek, és a polgári és politikai jogok felsorolása csak utánuk következett, addig a demokratizálódás és a gazdasági átalakulás idejére szánt új szabályozás megfordította ezt a sorrendet, s így a gazdasági, szociális és kulturális jogok a fejezet végére kerültek. A számozás (70/B-E. §) arra enged következtetni, hogy a kerekasztal-tárgyalásokon ezek a kérdések háttérbe szorultak, és a rájuk vonatkozó - egyes esetekben igen elnagyolt - rendelkezések csak az utolsó pillanatban kerültek be a szövegbe. Mindkét megoldás arra utal, hogy a gazdasági, szociális és kulturális jogok az alkotmányreform során csupán másodlagos jelentőséggel bírtak.

A kapkodás jeleit mutatta, hogy az Alkotmány végül elfogadott szövegében a szociális ellátásokkal két, egymással konkuráló rendelkezés is foglalkozott. A 17. § az Általános rendelkezések közt az államnak a rászorulókat gondozására való kötelezettségét rögzítette, míg a 70/E. § a magyar állampolgárok szociális biztonságához való jogáról beszélt.

(1.50)

17. § A Magyar Köztársaság a rászorulókról kiterjedt szociális intézkedésekkel gondoskodik.

70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.

(2) A Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg.

Előbbiből az ellátásokra való alanyi alapjog aligha tűnt levezethetőnek: az állam feladatául csak azt tűzte, hogy „kiterjedt szociális intézkedésekkel” gondoskodjon a rászorulókról. Ebből sem az intézkedések jellegére, sem azok tartalmára nem lehetett messzeszemenő következtetéseket levonni. A 70/E. § ugyanakkor - igaz, csak a magyar állampolgárok számára - formailag jogot hirdetett a szociális biztonságra, aminek első olvasatban még a tartalmát - a megélhetéshez szükséges ellátás - és megvalósításának eszközeit - társadalombiztosítás és a szociális intézmények rendszere - is meghatározta.

A szociális biztonsághoz való jog az Alkotmány 8. §-ának (4) bekezdése szerint azok közé az alkotmányos jogok közé tartozott, amelyek gyakorlása rendkívüli jogrend - rendkívüli állapot, szükségállapot, illetve veszélyhelyzet - esetén sem minősült felfüggeszhetőnek vagy korlátozhatóknak. Ezzel a szabályozás azt a látszatot keltette, mintha a 70/E. §-nak kitüntetett helye lett volna az Alkotmányban. Hamar kiderült azonban, hogy ez nincs így, mivel az Alkotmánybíróság semmiféle olyan tartalmat nem nyilvánított a 8. § (4) bekezdésének, ami kiemelt védelmet biztosított volna az abban felsorolt jogoknak, köztük a szociális biztonságra valóknak.

Az Alkotmány szövegének szükségszerűsége miatt az Alkotmánybíróság feladata lett a szociális biztonsághoz való jog tartalmának meghatározása. Ezt ugyancsak

megnehezítette, hogy a nemzetközi jog rendelkezései más dimenzióban, a gazdasági fejlettség igen eltérő fokon álló országok egymás közti relációjára vonatkoztatva használják a „szociális biztonság” fogalmát, a társadalmi tudományok pedig eddig nem alakítottak ki egyöntetű, a jogászok által elfogadott értelmezést.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet - ILO - egyik, a témával foglalkozó jelentése szerint a szociális biztonság a legszélesebb értelemben vett biztonság iránti igényekre adott válasz. Adrian Sinfield a szociális biztonságot azzal az állapottal azonosítja, amikor az egyén teljes körű védelemben részesül a jólétét biztosító források elvesztésével szemben. Értelmezése szerint a szociális biztonság fogalma a szociális védelem hagyományos területein túl a vállalati - foglalkozási - és a pénzügyi - adóügyi - jóléti intézkedésekre is kiterjed. Pieters megközelítése szerint a szociális biztonság a politikai közösség által a tagjai részére a társadalmi szolidaritás folyamatai révén a gazdasági veszteségek és meghatározott költségek veszélyével szemben nyújtott védelem. A hazai szociálpolitikai irodalom meghatározásai alapvetően az abszolút, illetve a relatív szociális biztonság közti különbséget hangsúlyozzák.

Ez a fogalompár valószínűleg a szociális biztonság alkotmányos fogalmaként is használható lenne. A szociális biztonsághoz való jogot államcélként tekintve ez az abszolút biztonság esetében egy olyan minimumszint biztosítására való törekvés elvárását jelentené, ami alá egyetlen polgár életszínvonala sem zuhanhat, a relatív biztonság pedig a korábbi jövedelemmel arányos kompenzáció biztosítását szolgáló erőfeszítésre kötelezne a járulékfizetésen alapuló ellátások tekintetében.

Alkotmányos jogosultságként való elfogadásuk esetében a két fogalom az ellátások elvárható mértéke tekintetében adhatna iránymutatást.” És innen folytatom. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Kanász-Nagy Máté képviselő úr következik, parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót. Sok órával ezelőtt tettem fel Rétvári Bence államtitkárnak is azt a kérdést, amit most Fülöp Attila államtitkárhoz is intéznék.

A kérdés valóban az, hogy akkor tulajdonképpen mi változik ez után a törvényjavaslat elfogadása után? Itt államtitkár úr utalt bizonyos dolgokra, amik nem változnak, tehát ez egy ilyen tagadó kijelentés volt, de akkor állítsunk valamit!

Mi az, ami egyáltalán változik? Fog-e az változni a törvény elfogadása után, hogy mondjuk, mennyi normatívát kapnak a szociális intézmények? Fog-e az változni, hogy mennyi a szociális dolgozók fizetése? Fog-e az változni, hogy megkapják-e a szociális dolgozók az 500 ezer forintos jutalmukat, amit a Covid-időszakban - nagyon helyesen - az egészségügyi dolgozók megkaptak, de a szociális dolgozókat kifelejtették; Ungár Péter képviselőtársam beszélt erről.

Fog-e változni egyébként a gyermekvédelmi törvénynek bármilyen része? Tervezik-e azt is módosítani, illetve hogyha egy ilyen felelősség hierarchiát a szociális törvénybe beleszúrják, akkor a másik ágazati törvényben, a gyermekvédelmi törvényben ez miért nem szerepel?

Egyébként jogos a kérdés, tehát most szociális biztonosság, szociális jogok, logika szempontjából akkor abban a törvényben is kéne nevesíteni felelősség hierarchiát, amit, ugye, felolvasott és engem is idézett, az pontosan arról szól, hogy ugye, jelenleg, igen, a szociális törvény felsorolja ezeket a szereplőket, ők a jóléti pluralizmus szereplői, de nagyjából azért mégiscsak egy egyenrangú vagy egyenjogú felelősséget, illetve állami feladatokat jelöl ki, az új törvényjavaslat pedig egy felelősség hierarchiát vázol. Azt gondolom, ez tiszta, ezt az elmúlt tizenkét órában azért tisztáztuk.

Fog-e változni a szociális rászorultság fogalma? Hát persze, nagyon jól tudom, hogy egy idősellátás, egy fogyatékosellátás, egy pszichiátriai ellátás, egy szenvedélybeteg-ellátás, egy hajléktalanellátás esetén más és más rászorultsági kritériumokkal dolgozunk, nem is erre gondoltam, hanem arra gondoltam, hogy azért az mégiscsak nonszensz, hogy a szociális rászorultság fogalma, meghatározása, mondjuk, a VIII. kerületben más, mint Újpesten, más, mint Miskolcon, más, mint Pécsen, más, mint Győrben, s a többi, s a többi. Mert, ugye, azért a különböző önkormányzatok különböző önkormányzati szociális rezsimeket működtethetnek, és ugyanazokat az élethelyzeteket, pontosan ugyanolyan vagyoni, jövedelmi élethelyzeteket más és más elbánás alá helyezhetnek rászorultság szempontjából, mert mondjuk, különböző jövedelmi rászorultsági kategóriákat határozhatnak meg. Tehát ebből a szempontból a szociális rászorultság fogalma mégiscsak egy gumifogalom, valahol ezt jelenti, valahol azt jelenti. Lehet, hogy ez önöknek nem probléma. Akkor el kell mondani, hogy nem probléma.

Visszatérve a kérdésemre: a törvény elfogadása után változik-e bármi a szociális rászorultság meghatározásával kapcsolatban? Változik-e bármi a szociális igazgatás szerveivel kapcsolatban? Kik azok a szervek, akik részt vesznek a szociális igazgatás folyamatában? Változik-e bármi, ami a fenntartói jogokat illeti? Változik-e bármi az eljárási szabályokban, például a kérelmek beadásának rendszerében, a kérelmezések rendszerében, vagy ez is marad ugyanaz, ami eddig?

Változik-e bármi a szociális jogosultság vizsgálatában, tesztelésében, hogyha úgy tetszik? Szociális szolgáltatásokról beszéltünk, de pénzügyi ellátásokban és természetbeni ellátásokban változik-e bármi, terveznek-e bármi változást? Terveznek-e bármi változást a szociális jelzőrendszer működésével, szereplőivel, a szereplők együttműködésével, kötelezettségeivel, jelzési kötelezettségekkel kapcsolatban?

A személyes gondoskodás megszervezésére kötelesek szervek maradnak-e ugyanazok, mint eddig? Több szerv lesz vagy kevesebb szerv lesz, mint eddig? A különböző ellátotti csoportok speciális jogai változnak-e egy ilyen felelősség hierarchia elfogadása után,

vagy éppen az ellátottjogi képviselő, de kérdezhettém azt is, hogy hozzájárulnak-e az 1/2000. számú SZCSM-rendeletre, ami különböző részletesebb feltételeket szab a szociális szolgáltatások, ellátások esetében. Változnak-e ezek után tárgyi feltételek, személyi feltételek, szakmai feltételek? Gondozási terv, rehabilitációs program, s a többi, s a többi változik-e?

Azért teszem fel önnek is, államtitkár úr, ezeket a keresztkérdéseket, mert ha ezekre igen-nemmel válaszol, akkor tényleg választ kaphatunk arra a kérdésre, amire nem is tudom, tizenhárom óra után sem kaptunk választ, tizenhét óra után sem kaptunk választ: mi az, ami tehát változni fog?

Néhány dolgot mondtak már, ön is mondtott, ami nem fog változni, de akkor fog-e bármi változni? Tehát igazából ez a kérdés. Szerintem most már keresem itt a frakcióvezetőnket, hogy mi ezzel kapcsolatban az irányvonalunk. Hogyha legalább megtudjuk azt, hogy fog valami változni, akkor szerintem hazamehetünk aludni, mert végre okosabbak lettünk. De ahhoz tényleg jó lenne ezt megtudni.

Nagyon szeretnék egyébként egy ideológiai vitába is bocsátkozni. A kommunizmus örökségéről beszélni, hogy akkor végre-valahára túljuthatunk ezen a kommunista örökségen, hogy itt az állam gondoskodna; a kommunisták nem szeretik az államot, tehát az igazi kommunisták pont, hogy lebontanák az államot, és kommunákat hoznának létre, ahol boldogan élnek ezekben a kommunákban, önfenntartóak meg önellátóak.

Nyilván amire gondolni akart, azok a szocialisták vagy szociáldemokraták lehettek vagy államkapitalisták, akik Magyarországon működtették az államkapitalista rendszert, amit szocializmusnak csúfoltak.

(2.00)

De egyébként más szempontból is azért a szociális ellátásokhoz és az állami gondoskodási felelősséghez mind baloldali, mind jobboldali, mind liberális, mind konzervatív szempontból abszolút eljuthatunk, és mindegyik út egy erős államhoz is vezethet, tehát liberális szempontból pont hogy a szabadság, a szabadságjogok kibontakozását szeretné szolgálni az állam. A liberális jóléti rendszerekben azért működteti az erős állami ellátások rendszerét, hogy ezt a szabadságot tudja szolgálni, hiszen a szabadság nem csupán negatív szabadságjogokat jelent, hogy valami nekem nincsen megtiltva, tehát megtehetem, hanem pozitív szabadságjogokat is: akkor tudok megtenni valamit, hogyha ahhoz hozzásegítenek. Ehhez ellátásokra, támogatásokra, oktatásra, egészségügyre, szociális rendszerre, kultúrára és a többi van szükségem.

Konzervatív szempontból is eljuthatunk az állami rendszerhez. Ha valamit konzerválni szeretnénk, például nem akarjuk, hogy a különböző társadalmi osztályokból, rétegekből, klasszokból, rendekből, hívjuk őket bárhogyan, kiessenek az emberek, akkor konzervatív társadalombiztosítási rendszereket működtetünk - az 1880-as évek, Bismarck, a vaskancellár rendszere.

És nyilván baloldali, szociáldemokrata megközelítésből is eljutunk az erős állami gondoskodás rendszeréhez, hiszen a társadalmi igazságtalanságokat, a munkaerőpiaci küzdelmeket erős állami beavatkozások révén lehet megvívni, illetve sikerre vinni. Tehát azt gondolom, mind ideológiai, mind gyakorlati szempontból állnak ezek a kérdéseim. Várom ezekre államtitkár úr válaszát. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Ismételten Tordai Bence képviselő úr következik. Megadom a szót.

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a lehetőséget. Nem várt öröm, hogy ilyen gyorsan folytathatjuk, talán még akkor nem felejtették el, hogy hol tartunk. „A szociális biztonságra való jog értelmezése - az alkotmányértelmezés korszakai” című fejezetnél folytathatjuk.

„A szociális biztonság alanyi alapjogként való elismerésének elutasítása. Az 1990-94 közti időszakban az Alkotmánybíróság teljes ülésein elfogadott határozatok lényegében Sólyom László 1990 decemberében leírt, akkor még külön véleményként megjelenő, érvelését ismételték: 'A 70/E. §-nak az a rendelkezése, amely szerint az állampolgároknak joguk van a szociális biztonsághoz, nem ad senkinek alanyi jogot a 'szociális biztonságra', minthogy jogi igények ilyen általánosságban nem is definiálhatók. A vonatkozó alanyi jogokat a törvényhozásnak és a bírói gyakorlatnak kell meghatározni. Megállapítható, hogy a szociális jogok vonatkozásában nem alanyi jogról, hanem állami feladatról van szó.'

Ezzel szemben az Alkotmánybíróság háromfős tanácsa úgy vélte, hogy: 'Azzal, hogy az Or., a vizsgálat tárgyát képező önkormányzati rendelet, vitatott rendelkezése önmaguk létfenntartásáról más módon gondoskodni nem tudó személyeket kizár az átmeneti segélyre jogosultak köréből, az Alkotmányban szabályozott alapvető jogot sért.' Abból, hogy az Alkotmány nem, vagy csak kivételesen biztosít alanyi jogot az ellátásokra, még egyáltalán nem következik az, hogy az államnak ne lennének alkotmányosan ellátandó kötelezettségei ezen a területen.

Az alanyi jogok kérdése körüli nézetkülönbségek miatt ezért az Alkotmánybíróság értelmezési tevékenységének fókuszába egyre inkább az állami kötelezettségek meghatározása került. Az államnak a szociális biztonsággal összefüggésben ellátandó feladatait a 70/E. § (2) bekezdése határozta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az ebből származó kötelezettségeinek az állam akkor tesz eleget, 'ha a szociális ellátás biztosítására megszervezi és működteti a társadalombiztosítás és a szociális támogatások rendszerét. Ezen belül a jogalkotó maga határozhatja meg, hogy milyen eszközökkel éri el társadalompolitikai céljait.'

A megfogalmazásból kitetszik, hogy a jog biztosítása tekintetében az államot elsősorban intézményfenntartási kötelezettség terheli, amit az Alkotmány csak általánosságban rögzített. Erre alapozva az Alkotmánybíróság úgy látta, hogy a gazdasági környezet

változására reagálva a szociális ellátórendszer egyes ellátásai átalakíthatók vagy akár meg is szüntethetők, az ilyen kormányzati intézkedések önmagukban nem minősülnek alkotmányellenesnek.

A későbbiekben egy, a nyugdíjak indexálásával kapcsolatos beadványt vizsgálva az Alkotmánybíróság az állam kötelezettségeként azonosította egy olyan nyugdíjemelési mechanizmus működtetését, ami biztosítja, hogy a gazdaságban zajló folyamatok, valamint a megélhetési költségek jelentős változásai ne veszélyeztessék a társadalombiztosítási nyugdíjak biztosítási jellegét.

A testület ugyanakkor nem tekintette alkotmányossági kérdésnek azt, hogy e követelménynek a jogalkotó miként, az inflációt vagy a béremelkedést alapul vevő indexálással tesz eleget.

Az alkotmányos védelem szatellitjogokra épülő rendszere. A szociális jogok megítélése tekintetében egyre merevedő frontvonalak lebontását végül az 1995-ös Bokros-csomag szociális megszorító intézkedéseinek alkotmányossági vizsgálata kényszerítette ki, hiszen a hűsbavágó kérdésekben hozott alkotmánybírósági döntések legitimitását alapvetően kérdőjelezte volna meg, ha azok csupán minimális többséggel születnek. A bírák a szociális jogok alkotmányos védelmének új módszertana mentén úgy jutottak konszenzusra, hogy a 70/E. § rendelkezéseinek közvetlen értelmezése helyett a védelem hangsúlyát a szatellitjogok teljesülésének számonkérésére helyezték. Ennek eredményeként alapjogvédelmi analógiákat, a társadalombiztosítási ellátások tulajdonjogszerű védelme, illetve alkotmányos alapelveket, szerzett jogok védelme a jogbiztonság követelményének részeként, kezdtek alkalmazni a szociális biztonsággal kapcsolatos igények védelmére. Ezzel a megoldással úgy lehetett a szociális ellátórendszer hatékony alkotmányos védelmét biztosítani, hogy az Alkotmánybíróság félretehette azok alanyi jogi jellegének tisztázását.

Bizonytalan elmozdulás a szociális biztonságra való alanyi jog elismerése felé. A '90-es évek végén újabb fordulat következett be a 70/E. § értelmezésében. A kormányzat tanult a korábbi leckéből, és kényszerül a követelmények betartására, így erre vonatkozó beadványok hiányában a jogbiztonság és a tulajdonvédelem szempontjai az 1990-es évek végén az ítélkezési gyakorlatban már nem jelentek meg hangsúlyosan.

A 32/1998. (VI. 25.) AB-határozattal az értelmezés iránya a szociális biztonsághoz való jognak alanyi jogként való elismerése felé mozdult, bár, ahogyan Sonnevend megjegyzi, nem volt egyértelmű, hogy 'egy alkotmányban garantált szociális jogból, vagy pedig ennek a szociális jognak és egy klasszikus alapjognak, az emberi méltósághoz való jognak, az együttes értelmezéséből fakad-e a levezetett szubjektív jog.'

A határozatban fontos új elemként megjelent az ellátási minimumok tartalmára utaló mondat is. Az új értelmezés lényegét a testület egy mondatban foglalta össze: 'a szociális biztonsághoz való jog a szociális ellátások összessége által nyújtandó megélhetési

minimum állam általi garantálását tartalmazza, amely elengedhetetlen az emberi méltósághoz való jog megvalósulásához.'

Az Alkotmánybíróság ezzel új megközelítési lehetőségeket nyitott önmaga számára a szociális biztonságból fakadó részjogosultságok és a velük szemben álló állami kötelezettségek megítélése tekintetében. Sonnevend arra hívja fel a figyelmet, hogy ezzel két új megközelítés alkalmazása vált lehetségessé: egy olyan, amikor a létminimumhoz való jog elismerése mellett az Alkotmánybíróság annak konkretizálását - a fogyasztási szükségletek figyelembevételének kötelezettsége mellett - átengedi a kormánynak, és egy másik, amikor saját maga vállal szerepet annak eldöntésében, hogy mi képezi az emberhez méltó élet nélkülözhetetlen feltételeit.

Utóbbi esetben az Alkotmánybíróság álláspontja válhatott volna a törvényi szabályozás alkotmányos mércéjévé. Az Alkotmány hatályban létének hátralévő ideje alatt ez a kérdés nem dőlt el végleg és egyértelműen. A 32/1998. (VI. 25.) AB-határozatban a testület felfüggesztette eljárását, és a törvényalkotásban közreműködő szervektől várt vizsgálati eredmények alapján kívánta eldönteni, hogy a jogszabályi rendelkezések valóban biztosították-e a megélhetési minimumot.

Az ügyet lezáró alkotmánybírósági határozat végül csak majd egy évtizeddel később, 2007-ben született meg, amikor a szociális törvénynek a panaszosok által kifogásolt rendelkezését többször módosította a jogalkotó. E jogszabály-változásokra tekintettel az Alkotmánybíróság úgy szüntette meg az eljárást, hogy érdemben nem foglalt állást arról, teljesíti-e, teljesítette-e az ellátórendszer a létminimum biztosításának követelményét.

Ezt nehéz másként értelmezni, mint úgy, hogy az Alkotmánybíróság elhárította magától annak felelősségét, hogy alkotmányos mércékhez igazítottan megbecsülje az ellátórendszer teljesítményét. Ehelyett meglegedett annak konstatálásával, hogy a rászorulóknak emellett, hogy a korábbinál némileg magasabb összegű alapellátást, rendszeres szociális segélyt kaphattak, számos további szociális ellátást és szolgáltatást vehetnek még igénybe, például lakásfenntartási támogatás, gáz- és távhőtámogatás, adósságkezelési szolgáltatás, közgyógyellátás, gyógyszer-támogatás, mozgáskorlátozott kedvezmények, fogyatékosági támogatás, gyermekvédelmi támogatások és így tovább.

(2.10)

Ezzel az Alkotmánybíróság hallgatólagosan átengedte a kormánynak a megélhetési minimumot biztosító ellátások mércéjének meghatározását. Ugyanakkor a 32/1998. (VI. 25.) AB-határozatra tekintettel az Alkotmány hatályban léte alatt mindvégig fennállt annak legalább az elvi lehetősége, hogy az Alkotmánybíróság érdemi kontrollra szánja el magát. Ezt támasztja alá, hogy a szociális biztonsághoz való jogra

hivatkozó beadványok megítélésekor a szociális jogok alanyi jogi jellegét tagadó és a satellitjogokat segítségül hívó megállapítások mellett a bíróság folyamatosan hivatkozott a 32/1998. (VI. 25.) AB-határozatban meghatározott követelményre is.

Az ítélezési gyakorlatot összegezve az állapítható tehát meg, hogy miközben a testület a szociális biztonsághoz való jogra nem alapjogként, hanem pusztán állami kötelezettséggént tekintett, és a szociális jogalkotás alkotmányos korlátait az Alkotmány más rendelkezéseiből vezette le, határozatainak egy része nyitva hagyta a szemléletváltás lehetőségét. Az ezzel kapcsolatos bizonytalanságot az Alaptörvény elfogadása szüntette meg a szociális biztonságra vonatkozó alkotmányos szabályok átírásával.

A szociális biztonság megteremtése mint államcél. A szociális jogok alkotmányos szabályozásának átalakítása már az alkotmányozás 2010-ben induló folyamatában, de még az Alaptörvény hatályba léptetése előtt megkezdődött az Alkotmány 70/E. §-ának egy új, (3) bekezdéssel történő kiegészítésével. Ez a módosítás már előrevetítette az Alaptörvénnyel bevezetett és annak módosításaival azóta megszokottan alkalmazott gyakorlatot, hogy az alkotmányos szabályozás egyre kevésbé biztosítékok létesítéséről, mint inkább éppen azok aktuálpolitikai szándékokat szolgáló kiiktatásáról szól. A 2011. június 15-től hatályba lépő változtatás egyik fő célja a korábban megszerzett korhatár előtti nyugdíjak csökkentésének és visszavételének, szociális ellátássá alakításának lehetővé tétele volt, ami az alkotmányértelmezési gyakorlat szerint az ellátások tulajdonszerű védelmének, illetve a szerzett jogok védelmének elvébe ütközhetett volna. Az új rendelkezés viszont azzal, hogy az Alkotmányban rögzítette e lépések megtételének lehetőségét, felfüggesztette a korábbi alkotmánybírósági érvelés érvényességét.

70/E. § (3) bekezdés: az ellátáshoz való jog a nyugellátás tekintetében az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, a nyugellátás törvényi feltételeinek megfelelő személyre terjed ki. Törvény az e korhatárt be nem töltött személynek is nyugellátást állapíthat meg. Az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető és szociális ellátássá alakítható, munkavégzésre való képesség esetén megszüntethető.

A 2012-ben hatályba lépett Alaptörvény jelentősen átfogalmazta a szociális biztonság alkotmányos védelmére vonatkozó szabályokat. A XIX. cikk négy bekezdésnyi terjedelemben foglalkozik a szociális ellátórendszer alkotmányos szabályainak meghatározásával. A szociális ellátásokra vonatkozó rendelkezések megújításának legalább két célja azonosítható. Egyfelől jelzi a szociális biztonság lehetséges értelmezési mezőjének szűkítésére való törekvést, másfelől pedig azt, hogy az alkotmányozó az Alaptörvényt aktuálpolitikai céljai támogatására kívánja használni az Alkotmány 70/E. § (3) bekezdésének bevezetésével már tesztelt módon, vagyis úgy, hogy az Alaptörvény

rendelkezéseivel zárja ki egyes kormányzati döntések alkotmányossági felülvizsgálatát (magánnyugdíjpénztári rendszer felszámolása, az ellátások igénybevételének a közösség számára hasznos magatartáshoz kötése). Az Alkotmánybíróság érvelése szerint az újraszabályozás célja egyfajta szociálpolitikai paradigmaváltás elérése volt. Ezt a XIX., továbbá az O) és N) cikkek együttértelmezésével támasztotta alá a testület: 'a gazdasági válság által elmélyített államháztartási szükséghelyzetben elkerülhetetlen volt az államadósság csökkentése, mint elsődleges rövid távú államcél megjelölése. Ennek számos - rendes körülmények között - méltányos és jogos igényt és törekvést alá kellett rendelni'.

A paradigmaváltást szolgálja a szociális biztonság jogosultság alapú értelmezési lehetőségének bombabiztos kizárása is: 'a fenntartható gazdasági fejlődés és a fokozatosan romló demográfiai helyzet a szociális biztonság felfogásának és alkotmányos szabályozásának új alaptörvényi megfogalmazásához vezetett. A korábbi Alkotmány 70/E. §-ának (1) bekezdése által kinyilvánított elbánást, amelyet számosan 'állampolgári jognak' tekintettek, és amelyet az állam a valóságban csak egyre alacsonyabb szinten volt képes nyújtani, aminek még így is jelentős szerepe volt az ország eladósodásában, a 2011. április 18-án elfogadott Alaptörvény a valós lehetőségekhez igazította.'

Az indoklás inkább a megújuló összetételű Alkotmánybíróság szociális jogokkal szembeni aggasztóan elutasító attitűdjét, mintsem a korábbi alkotmányértelmezési, vagy szociális jogalkotási gyakorlat beható ismeretét tükrözi, hiszen állampolgári jogként védett ellátásokat a magyar ellátórendszer az Alkotmány hatálya alatt sem ismert.

A fentiekben körülírt változások közül a legszembeesőbb az, hogy a XIX. cikk (1) bekezdésében a szociális biztonság megteremtésének igénye már nem jogként aposztrofálva, hanem csupán államcélként jelenik meg.

XIX. cikk (1) bekezdés: Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult." És innen folytatjuk tovább. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki oldalon.)*

ELNÖK: Kétperces hozzászólásra jelentkezett Kanász-Nagy Máté képviselő úr. Parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Igen, azért jelentkeztem kétperces hozzászólásra, hogy Hollik Istvánnak tudjak reagálni, hiszen személyesen megszólított.

Picit csodálkoztam, hogy az éjjeli órákban is ébren van még Wintermantel Zsolt párttársa, illetve fővárosi képviselőtársa, gondolom, és fel tudta hívni a K25-projekt kapcsán őt vagy az újpesti fideszeseket. A „Károlyi 25.” projektnek az a lényege, valóban itt arról van szó, hogy az újpesti önkormányzat több mint

40 családnak segít, több mint 40 család lakhatási körülményei javulnak a projekt keretében - ez egy tény-szerű állítás, amit tettem -, annak ellenére is, hogy nagyon sok támogatást elvettek az önkormányzatoktól az Covid-időszakban, nem adják vissza nekik az iparűzési adót, a gépjárműadót, a különböző bevételeket. Annak ellenére is tartja az újpesti önkormányzat a vállalásait és több mint 40 családnak segít a projekt keretében, hogy egyébként az építőipari árak felrobantak és az elmúlt időszakban szintén elszabadultak, ott is óriási infláció érvényesül. Mindezen pénzügyi, költségvetési megszorítások ellenére több mint 40 családon segít az újpesti önkormányzat, ahogy ez a projekt kezdetekor is le volt írva, illetve megtett vállalás volt.

Az pedig egy külön érdekesség, hogy Hollik István képviselő úr úgy fogalmazott, hogy ne zsonglőr-ködjünk a szavakkal. Nem, hanem a politika gyakorlatok művészete. *(Hollik István: Te mondtad, hogy szómágia!)* Szómágia. Akkor Hollik István nem ért egyet azzal, hogy a politika szómágia is lenne. *(Hollik István: Téged idéztelek! - Dr. Pósn László: Hadd fejesse be előbb!)* Én nem fogalmaztam úgy, hogy szómágia, azt hiszem, de akkor lehet, hogy ezt a vitát folytatjuk. Újpest kapcsán, azt gondolom, válaszoltam. *(Hollik István: Nem.)* Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most Keresztes László Lóránt képviselő úr következik normál időkeretben. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Legelőször Dunai Mónika felszólalására szeretnék reagálni, bár most már, nem is tudom, talán másfél órája hallhattuk.

Én jóindulatúan közelítem meg ezt a felszólalást. Ez a vita tegnap 9 óra 6 perckor kezdődött, rengeteg felszólalás volt. Néhány órára el kellett mennem, de végig követtem ezt a vitát. Azt gondolom, hogy Dunai Mónika képviselő asszony nem teljesítette volna a kötelezőt, ha hallotta volna például Fónagy János miniszter felszólalását, amely egy szívhez szóló felszólalás volt, és voltak benne elemek, amelyekkel nem értettünk egyet, de azt gondolom, a személyes részével maradéktalanul egyetértettünk, és azzal a hangvétellel is, amit ő használt. Ennek nyomán egyébként az a hangvétel, amit Rétvári államtitkár úr is használt, és annak a közös megállapítása, hogy tudunk egymással - hogy mondjam - szokatlanul normális hangnemben is beszélni, mindenkit kicsit átfordított ebben a vitában, ezért tudott egy mély, mondhatjuk, értékes szakpolitikai vita kialakulni. Azt gondolom, ha ezt átélte volna személyes jelenléttel Dunai Mónika, akkor biztosan nem teljesítette volna a kötelezőt, amit most teljesített, hogy egy ilyen hideg kézzel, hideg fejjel megírt kommunikációs panelt közkinccsé tett itt. Úgy gondolom, kicsit más hangulata lett volna.

Viszont volt egy konkrét megállapítása, örült szankciókról beszélt. *(A jegyzeteibe pillant.)* Igen, örült szankciókról beszélt Dunai Mónika képviselő asszony.

(Dunai Mónika: *Eszement!*) Bocsnát, eszement szankciók. Fontos, hogy itt pontosan idézzünk. Eszement szankciók. Én úgy tudom, hogy Orbán Viktor ezeket az eszement szankciókat megszavazta, és alapvetően Magyarország nevében Orbán Viktornak volt lehetősége szavazatot leadni. Tehát gyakorlatilag tényszerűen megállapíthatjuk közösen, hogy Orbán Viktor eszement szankciókat szabadított Európára (Dunai Mónika: *Nem.*) és eszement szankciókat szabadított Magyarországra.

(2.20)

Vannak dolgok, amiket azért, hogy úgy mondjam, korrigálnom kell Dunai Mónika felszólalásából. Amikor elindult egyáltalán a szankciós politikáról való gondolkodás, akkor az LMP nagyon világosan elmondta az állásfoglalását, hogy nyilván törekednünk kell valamiféle közös fellépésre az agresszorral szemben vagy az agresszor lépéseinek a hatására. Itt Oroszország kezdett el egy háborút. Mi határozottan elmondtuk, hogy nem támogatunk semmi olyan lépést, ami a magyar embereknek elviselhetetlen nehézségeket okoz, és nem támogatunk olyan lépéseket, ami a magyar gazdaságot térdre kényszeríti. Tehát ez volt a mi állásfoglalásunk ehhez a politikához.

Az európai uniós forrásokkal kapcsolatban pedig ez már fölmerült egyébként korábban valamelyik képviselőtársától, ott is világosan elmondtam, hogy mi nemcsak ebben a ciklusban, nemcsak az előző ciklusban, hanem azt megelőzően is mindig azt képviseltük, hogy az önök korrump kormányának a hibái miatt nem érheti kár a magyar embereket. Tehát mi soha nem támogatnánk olyan intézkedéseket, hogy az önök korrupciója miatt, az önök korrump politikája miatt olyan lépések történjenek Magyarországgal szemben, amik konkrétan a magyar embereknek olyan károkat okoznak, amik felmérhetetlenek.

Tehát az LMP-nek ezek voltak az állásfoglalásai, ezért én azt gondolom, hogy előremutató lenne, ha az ilyen jelzéseket konkrétan, mondjuk, olyan szereplők felé intézi, akik mondjuk, kimerítik azokat a tevékenységeket, amit ön megfogalmazott vádként.

Mi is törekszünk arra - én személy szerint egészen biztosan -, hogy amikor látunk egy jelenséget, mondjuk, Völner Pált, akkor Völner Pál tetteit elítéljük, nyilván azt a rendszert, amiben Völner Pál éveken keresztül azt végrehajthatta, amit az ügyészség szerint végrehajtott, de akkor sem próbáljuk az összes fideszes képviselőt azonosítani Völner Pállal vagy éppen Szájer képviselő úrral. Tehát mi erre azért próbálunk figyelni. Nyilván vannak közös felelősségek, van egy kormányzati politika, aminek van egy országgyűlési leképzetődése, egy országgyűlési képviselő szavazatával tud egy kormány cselekedni, de én azt gondolom, hogy fontos, hogy különbséget tudjunk tenni, és fontos, hogy a kritikáinkat, a politikai odaszúrást azoknak címezzük, akire az tartozik.

Itt egyébként egy kérdést is szeretnék megfogalmazni. Tegnap valamikor estefelé kaptam egy választ

egy írásbeli kérdésemre, amit egyébként Répássy államtitkár úrnak föltettem szóban is, és ő azt mondta, hogy majd megkapom az írásbeli választ. Ez konkrétan arra vonatkozott - ugye, itt van az Európai Bizottságnál egyfajta ilyen tárgyalási folyamat -, hogy egy olyan helyzet alakult ki, hogy látható, hogy a végrehajtó-maffiának az egyik fejét, egyik főemberét már lassan egy éve előzetes letartóztatásba helyezték, az ügyészség szerint ez az ember, Schadl György éveken keresztül kenőpénzzel találta meg Völner Pált, aki felhasználta az ügyészség szerint a befolyását, és ilyen módon hajtották végre, gyakorlatilag képviselték a végrehajtói maffiának az érdekeit.

Na, ez a Schadl György még a mai napig a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar elnöke lehet. Rétvári államtitkár úr még július környékén azt mondta egy vitában szó szerint, hogy nem elviselhető az az állapot, hogy Schadl György még mindig ezt a fontos funkciót tölti be, és gyakorlatilag utalt rá, hogy változtassunk ezen. Én benyújtottam egyébként hetekkel ezelőtt a sajtóban lex Schadlként említett törvényjavaslatot, ami arról szólna, hogy ha ezt megszavazzák önök, a Fidesz-KDNP képviselői, akkor gyakorlatilag azonnal le kell váltani ebből a fontos funkcióból Schadl Györgyöt.

Én ezt a kérdést szeretném föltenni Dunai Mónikának, Hollik Istvánnak, államtitkár úrnak, hogy támogatják-e ezt a javaslatot, támogatják-e, hogy ezt az ügyészség szerint végtelen korrump és kártékony figurát el lehessen távolítani ebből a funkcióból. Hiszen abban, azt gondolom, egyetérthetünk, hogy drasztikus mértékben csökkenteni az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat az, hogy egy ilyen súlyos korrupciós vádakkal illetett, és azt gondolom, hogy megalapozottan gyanúsított személy egy ilyen fontos funkciót még a mai napig betölthet. Egyébként az én megítélésem szerint - nyilván én nem látok rá arra a tárgyalási folyamatra, amit önök folytatnak az Európai Bizottsággal - ez sem azt az irányt erősíti, ami az Európai Bizottság számára garanciákat jelentene, hogy a kormány meg kíván küzdeni azzal az elképesztő mértékű korrupcióval.

Hozzáteszem, tényleg csak zárójelben, hogy Völner exállamtitkár úr, Varga Judit miniszter asszony korábbi bizalmasa és első számú helyettese, akire most az ügyészség nyolc évet kért, nemcsak hogy szabadlábon van, de még ügyvédként praktizálhat is. Ez is millió kérdést felvet, de most azt gondolom, hogy ha egy olyan lépést meg tudunk tenni közösen, hogy Schadl Györgyöt eltávolítjuk ebből a funkcióból, akkor már nagyon elégedett leszek ezzel a helyzettel kapcsolatban, legalábbis úgy részlegesen.

Hollik Istvánnak szeretnék én is kérdéseket föltenni. Hollik István képviselőtársunk úgy fogalmazott, hogy a politika egy gyakorlati műfaj. Most már 17 és negyed órája folyik ez a vita, és az egyik fontos törvényi állítás kapcsán még mindig nem kaptuk választ. Kicsit engedékenynek tűnt Kanász-Nagy Máté képviselőtársam, aki azt mondta, hogy ha itt a szociális ellátórendszerrel kapcsolatos szándékaiknak a magyarázatát, a törvényjavaslat indítékát úgymond el

tudják végre magyarázni, akkor talán hazamehetünk. Én ehhez hozzátenném, hogy nem kisebb fontosságú feladat az, hogy a magyar emberek számára, Magyarország számára, a magyar nemzet számára az ivóvíz biztosításának a kérdésével kapcsolatban is kell hogy valamiféle konkrétumot kapjunk. Nem elég az, ami ebben a salátatörvényben szerepel, hogy majd valamiféle kormányzati szintű jogszabállyal fogják ezt biztosítani.

Gyakorlati kérdéseket szeretnék feltenni Hollik képviselő úrnak, akár egyébként örömmel veszem bármelyik kormánypárti képviselő válaszát, esetleg államtitkár úr válaszát. Csak nyilván nem lenne, hogy úgy mondjam, sportszerű, mert nem a Belügyminisztériumhoz tartozik a víziközművek rendszere, de ez a törvény is megfogalmazza, hogy állami feladat az ivóvíz biztosítása, másik oldalól valamiféle ködös utalást tesz, hogy ezt majd valami kormányzati szintű intézkedésre teszi, miközben jól látható, hogy erre egyszerűen önök nem képesek. Tehát olyan helyzetbe került a magyar ivóvízellátás, a víziközműszektor, ami 2017-ben a Megyei Jogú Városok Szövetségének értékelése szerint válságos. Tehát szó szerint ezzel a kifejezéssel éltek.

Az ágazat helyzetével kapcsolatban itt már különböző sokszor idézett különböző dokumentumok is leírják azt, hogy itt gyakorlatilag katasztrofális a helyzet. Gondolhatunk itt a Magyar Víziközmű Szövetség által megrendelt stratégiai anyagra, vagy a különböző önkormányzati szövetségek által megrendelt dokumentumokra. Tehát, hogy hogyan képzeli a kormány, mit fognak tenni annak érdekében, hogy Magyarországon a legfontosabb közszolgáltatás, az ivóvízellátás biztosítható legyen?

És akkor, Hollik képviselő úr, ugye, körülbelül 25-26 százalék a hálózati veszteség. Mit kívánnak tenni ez ellen, hogy a megtermelt ivóvíz egynegyede felhasználás nélkül elfolyik? Hogyan próbálják azt a helyzetet áthidalni, kezelni, hogy mindössze 20 százalék a megfelelő minőségű vízrendszerek aránya, és 80 százalék kockázatos vagy kiemelten kockázatos? Mit tudnak tenni ezzel a helyzettel?

Megfogalmazta egyébként Debrecen fideszes többségű önkormányzata egy általuk elfogadott előterjesztésben, hogy önök ugyan belengették ezt, hogy aki nem adja át a víziközművagyonot a kormánynak, akkor az már semmiféle támogatásra ne számítsen, majd oldja meg a problémáit, miközben elmondja Debrecen polgármestere, hogy ez stratégiai ágazat, nem adhatja ki a kezéből az önkormányzat, és nincs garancia a kormányzati oldalon. Mit tud erre mondani államtitkár úr, mit tud erre mondani Hollik képviselő úr?

Miért nem végezte el a feladatát a kormány, hol van az információ, hogy összességében a gördülő fejlesztési tervek összesítése alapján mekkora összegre van szükség néhány éves távlatban, 10 éves távlatban, 15 éves távlatban, hogy az ivóvízellátás és a vízbázisok védelme megoldható legyen? Ezt önök most egy törvényben állami feladatként deklarálják. Hol a gyakorlati megoldás? Hollik képviselő úr, gyakorlati kérdések, gyakorlati probléma, gyakorlatias választ

szeretnénk erre kapni. Nem nekünk tartoznak önök válasszal, hanem a magyar embereknek elsősorban, de természetesen az önkormányzati vezetőknek, szakmai szervezeteknek, víziközműcégek vezetőinek is válasszal tartoznak annak érdekében, hogy miért nem végezték el a feladatot, miért nem összesítették ezeket a problémákat.

Hol vannak továbbá a források a költségvetésből? Én szorgalmasan fölteszem a kérdéseimet szinte hétről hétre a víziközmű-ágazattal kapcsolatban, és akkor évekig Schanda Tamás államtitkár úrtól, most Koncz Zsófia államtitkár asszonytól kapjuk meg a sablonszerű, panelszerű válaszokat, hogy de hát - nem tudom - másfél milliárdot, kétmilliárdot vagy négy milliárdot biztosítanak a víziközmű rekonstrukciós kerete megnövelésére, holott éves szinten minimum 200 milliárd többlet kéne a jelenlegi költségvetési sorokban, hogy egyáltalán valamiféle esély legyen, hogy ezt a szolgáltatást meg lehessen menteni.

Önök el akarják venni a közművagyonot az önkormányzatoktól, államosítani akarják, meg akarják oldani ezt a rendkívül szerteágazó feladatot, az ivóvízrendszer fenntartását. Hol van az a szakmai tudás, hol van az a szakmai szervezet, hol van az az intézmény, ami ezt a feladatot el tudja végezni, és hol vannak a költségvetési források? Mert ha most valamennyi forrás van a költségvetésben, mondjuk, a regionális víziközmű-szolgáltatók működésére, megyébe, de nincs értelmezhető, hasonló nagyságrendű forrás az állam hasonló jellegű feladataihoz. Tehát önök, hogy úgy mondjam, vakon, vagy nem tudom, tehát megalapozatlanul akarják elvenni az önkormányzatoktól a víziközmű-vagyonot.

És itt mi sem tudunk másra gondolni, mi sem tudunk mástól tartani, mint hogy az az önök szándéka, hogy első körben államosítsanak, majd kiszervezzenek, és az autópályákhoz, a gyorsforgalmi úthálózatához hasonlóan kiszervezik ezt a rendkívül fontos feladatot.

(2.30)

Én nagyon örülnék lassan tizenhét és fél óra vita után egy határozott és világos kijelentésnek, hogy azt a fontos alapelvet, miszerint a víziközmű-infrastruktúrának, a vízbázisok feletti ellenőrzéseknek, ezek védelmének a feladatát nem akarják kiadni nemzeti kézből, tehát alapvetően önkormányzati és állami kézből. Én nagyon szeretnék egy ilyen kijelentést hallani.

És akkor visszautalnék itt Nagy Csaba baranyai képviselőtársam felszólalására. Az egyik korábbi felszólalásomra reagált, nem voltam itt, de hallottam ezt a felszólalást, és szeretnék itt visszautalni rá. Nincs itt most Nagy Csaba képviselő úr, ezért annyira dicséretet elmondhatok talán, hogy én abban egészen biztos vagyok, hogy sok vitánk is van egymással, de ő elkötelezett egyébként a vidéki térségek fejlesztése, a vidéki térségek sorsa iránt. Tett néhány utalást, hogy a vízgazdálkodás tekintetében vannak már olyan jellegű kormányzati lépések, amelyek Magyarország lecsapolása, Magyarország kiszáraitása helyett

a víz megtartásának irányába törekednének. Egy nagyon helyes példát mondott itt a Dráva mentén, ahol a Drávából próbálnak vizet juttatni vissza a tájba, és ilyen módon próbálják a talajvizet felhozni, ez fontos törekvés. Ugye, erről szólt annak idején már az Ős-Dráva-projekt is, ez volt az eredeti cél. Nagyon sajnáljuk, hogy itt rengeteg milliárdot gyakorlatilag bemutatóközpontokra, fesztiválokra, rendezvényekre költöttek el, csak éppen a vízmegtartásra nem. Ha most talán elindul egy ilyen törekvés, annak nagyon örülünk.

Nagy Csaba képviselő úr beszélt a Barátúri-tóról is. Ez egy csodálatos tó, gyakorlatilag egy víztározó, és említette azt képviselőtársunk, hogy ez is arról szól, hogy árvizek idején meg tudja tartani a vizet, amúgy pedig használható víztározóként. Erre azt tudom mondani, hogy nyilván a szándék becsülendő, de összességében teljesen egyértelmű az, hogy nem a víztározóké a jövő, hiszen olyan szintű párolgási veszteséget szenvednek el a víztározók, hogy az nem igazán fogja megoldani Magyarország vízháztartását, és nem fog hozzájárulni ahhoz, hogy meg tudjuk tartani a vizeket, és Magyarország lecsapolását megállítsuk. Tehát itt ami életképes koncepció és egyébként szakemberek által bemutatott, modellezett egyedüli megoldás, az a vizeknek a tájban történő megtartása.

Itt, ugye, arról szól ez a politika, hogy alapvetően vissza kéne térni ahhoz, hogy az egykori vízjárta területek, egykori árterek a nagyvizek idején újra vízjárta terek legyenek, tehát ezeket kell vízzel megtölteni. Ehhez néminemű, nem túl nagy mértékű, nem túl nagy léptékű infrastrukturális beruházás kell, tehát alapvetően ez nem egy jelentős költségvetési tétel, viszont nagyon fontos, hogy a gazdálkodás rendjét és a támogatáspolitikát is ehhez kell igazítani, hiszen ha azt szeretnénk, hogy az egykori vízjárta tereken adott esetben megjelenjen ismét a víz, és az egykori olyan területek, amelyek ilyen mocsaras, lápos, tavas területek voltak, ismét így működhessenek, ehhez a tulajdonosoknak is meg kell kapniuk természetesen a megfelelő anyagi kompenzációt. Tehát itt egy átfogó kormányzati intézkedésre van szükség.

Örülök egyébként, több helyen látom, hallom, hogy már felismerte ennek fontosságát a kormány. Én azt szeretném, ha - nagyon szűkösek itt a határidők - egy éven belül valóban egy ilyen alapvető szemléletváltás meg tudna valósulni Magyarországon, és a vizek minél előbb történő levezetése helyett, Magyarország lecsapolása helyett végre a vizek megtartására fordítana figyelmet a kormány, ilyen módon alakítaná ki az agrárpolitikáját. Ilyen módon ez az egyetlen járható út, amit bejárhatunk annak érdekében, hogy a magyar gyermekek számára a jövőt biztosítani lehessen, meg lehessen állítani az Alföld sivatagosodását, és a mezőgazdasági termelés lehetőségeit is biztosítani lehessen a jövőben. Köszönöm a türelmét, elnök asszony. *(Taps az ellenzéki sorokból.)*

ELNÖK: Tordai Bence képviselő úr következik. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Vagyis Juhász Gábor. Folytatjuk akkor, kedves képviselőtársak, az olvasókört, azt a közös elmélyülést a szociális védelem alkotmányos, illetve alaptörvényi garanciáiban, amelyek pontos ismerete nélkül szerintem nem hozhatnánk megalapozott döntést a tárgyalta törvénnyel kapcsolatban.

Tehát az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésénél tartottunk. „Az új szöveg ezzel a megfogalmazással kizárja a szociális biztonság alanyi jogként való értelmezésének 1998-ban megnyitott lehetőségét. A magyar állampolgároknak így többé az elvi lehetőségek szintjén sincs 'joguk' a szociális biztonságra, be kell érniük azzal az ígérettel, hogy az állam törekszik majd arra, hogy megteremtse szociális biztonságukat. Az Alaptörvény szövege tartózkodik az olyan megfogalmazásoktól is, amiből az Alkotmánybíróság esetleg az állami kötelezettség konkrét tartalmára és mértékére következtethetne: az állam a korábbi szabályozással ellentétben nem 'a megélhetésükhöz szükséges ellátás', hanem 'a törvényben meghatározott támogatás' biztosítására kötelezett. Ezt az értelmezést osztja az Alkotmánybíróság is:

'...az Alaptörvény a szociális biztonsághoz való alkotmányos alanyi jogot nem tartalmaz (...) [a XIX. cikk (1) bekezdésének első mondata] a 'törekszik' kifejezéssel egyértelműen deklarálja, hogy Magyarországon a szociális biztonság garantálása nem alanyi alapjog, hanem csak államcél. Ez összhangban az Alaptörvény [kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodást előíró] N) cikkével... mindössze annyi kötelezettséget ró Magyarországra, hogy (...) az ország gazdasági állapotát, teljesítőképességét figyelembe véve határozzák meg az állami szociálpolitikának azon alapelemeit, melyek garantálása állami feladat. Ez mindössze a szociális ellátórendszer fenntartását és működtetését követeli meg az államtól, anélkül azonban, hogy bármely ellátás konkrét formájára és mértékére vonatkozóan bárki számára Alaptörvényben biztosított jogot keletkeztetne. A második mondat azon kitétele, miszerint az állampolgárok még egyes speciális esetekben (...) is csak 'törvényben meghatározott' mértékű támogatásra jogosultak, ezt erősíti meg; vagyis az egyes támogatások konkrét formáját és mértékét a törvényhozó szabadon határozza meg.”

Az ellátások biztosítását indokoló helyzetek felsorolása nagyban hasonlít az Alkotmányra, de egy apró, központosítási jelbeli változtatás nyomán az államra háruló feladatok köre mégis jelentősen szűkül az új szabályozással. Míg ugyanis az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdésének két mondatrészét pontos vessző választotta el, addig az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése két mondatból áll. Noha az Alkotmánybíróság testületileg nem foglalkozott az Alkotmány 70/E. §-ának (1) bekezdésében szereplő két mondatrész viszonyának vizsgálatával, aligha cáfolható Kelenyi Gézána a 26/1993. (IV. 29.) AB határozathoz fűzött különvéleményében megfogalmazott érvelése, ami szerint a két mondatrész elválasztó pontosvessző

a szöveg nyelvtani értelmezése szempontjából csak azt jelentheti, hogy az állami kötelezettségek alapját képező kockázatok felsorolása példálózó jellegű. Az Alaptörvényben szereplő felsorolás ugyanakkor azzal, hogy önálló mondatként került megfogalmazásra, a korábbi példálózó jellegű felsorolást taxatívva alakítja át. Míg tehát a 70/E. § (1) bekezdésének második mondatrésze értelmezhető volt úgy, hogy a szociális biztonsághoz való jog a felsorolásban nem szereplő kockázatok bekövetkezése esetén is megilleti az állampolgárokat (pl. a felsorolásban nem szereplő anyaság, vagy éppen önhiba miatt bekövetkező munkanélküliség esetén), addig az új rendelkezés alapján alkotmányos védelemben csak a felsorolt kockázatokkal szembesülő állampolgárokat kell részesíteni. A felsorolásban szereplő kockázatok köre is változott: kikerült onnan az öregség, és szerepel benne az anyaság. (A nyugellátásokra vonatkozó rendelkezésekkel az öregség esetére járó ellátás továbbra is alkotmányos védelem tárgyát képezi.)

A fogalmak bizonytalansága miatt nehezen értelmezhető változtatás az, hogy a XIX. cikk (2) bekezdése a szociális biztonság megteremtésének eszközeként már nem nevesíti a társadalombiztosítást, helyette a 'szociális intézmények és intézkedések rendszeréről beszél'.

XIX. cikk (2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg. Az Alkotmány 70/E. §-ának (2) bekezdése szerint az állam 'az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével' próbálta megvalósítani. Az Alkotmánybíróság a 70/E. §-ának két bekezdését egymásra vonatkoztatva határozottan megkülönböztette egymástól egyfelől a társadalombiztosítás, másfelől a szociális intézmények rendszerét, utóbbit a társadalombiztosításon kívüli, alapvetően rászorultsági alapon, segélyként járó ellátásokkal azonosítva.

Amennyiben az alkotmányozó nem mozgott kellő otthonossággal a szociális biztonsághoz való joggal összefüggő fogalmak világában, és a szövegezőkor egyszerűen csak figyelmen kívül hagyta a fogalmak közt mutatkozó különbséget (a társadalombiztosítást a 'szociális intézmények' egyikének tekintve), úgy a változtatás csupán a szöveg egyszerűsítését szolgálja. Ezt a megközelítést erősíti, hogy a XIX. cikk (2) bekezdése a szociális biztonságot az (1) bekezdésben megjelölt 'más rászorulóknak' tekintetében kívánja megteremteni. A megfogalmazás ugyanakkor lehetővé teszi a rendelkezés olyan interpretációját is, amiből az következik, hogy még az (1) bekezdésben felsorolt csoportok tagjait is csak rászorultságukra tekintettel kell ellátásban részesíteni.

(2.40)

A szociális biztonság fogalma így összemosódhat a rászorultságával, amiből az következhet, hogy a szociális ellátások alaptörvényi védelme csak egyfajta rászorultsági küszöb terjed. Egy ilyen értelmezés elfogadása

messzemenő hatással lehet a szociálpolitikára és a szociális jogalkotásra, mivel gyengítheti, rosszabb esetben megszüntetheti a jövedelemarányos ellátások alkotmányos védelmét, vagy más olvasatban mentesítheti az államot a társadalombiztosítási rendszer működtetésének alkotmányos kötelezettsége alól, lehetőséget teremtve a szociális ellátórendszer rászorultsági elvű átalakítására.

A 19. cikk (3) bekezdésének rendelkezései kifejezetten aktuálpolitikai töltetűek, mivel alkotmányjogi-igyekeznek körülbástyázni a jogok és kötelezettségek viszonyának újradefiniálását a szociális jogalkotásban.

19. cikk (3) bekezdés: 'Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.' Az alaptörvényi szabályozás a segélyezési rendszer kötelezettségorientált átalakítása előtt nyitja meg az utat, hiszen kizárja, hogy alkotmányos aggályokat lehessen megfogalmazni a segélyek munkához vagy bármely más, hasznosnak ítélt tevékenységhez kötésével szemben. Ezt támasztja alá, hogy a jogalkotó az Alaptörvény kihirdetését követően nem sokkal már élt is a számára megnyíló lehetőséggel, ekkor a szociális törvény módosításával felhatalmazta az önkormányzatokat arra, hogy az aktív korúak segélyezését helyi rendeletalkotással a lakókörnyezet rendezettségének biztosítására irányuló kötelezettség teljesítésétől tegyék függővé.

A 19. cikk (4) bekezdésének első mondatrésze ugyancsak aktuálpolitikai ízű, mivel megakadályozza az Alaptörvény elfogadását alig fél évvel megelőzően felszámolt kötelező magánnyugdíjpénztári rezsim visszaállítását.

19. cikk (4) bekezdés: 'Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.'

Aggályos továbbá, hogy a bekezdés rögzíti a szolidaritáson alapuló egységes nyugdíjrendszer fenntartásának követelményét. A megfogalmazás az alkotmány rendelkezéseire képest szűkíti az állam mozgásterét, hiszen az csupán az állam intézményfenntartási kötelezettségét írta elő, de azt már nem, hogy a nyugdíjrendszernek milyennek, államinak vagy magánnak, esetleg a kettő ötvözetének kell-e lennie.

A rendelkezés értelmezhető a szolidaritási és biztosítási elv hagyományos dichotómiájának elvetésé-ként, vagyis úgy, hogy a rendelkezés lehetővé teszi a befizetett járulékok összegétől független, akár mindenki számára azonos összegű nyugellátást biztosító nyugdíjrendszer kialakítását. A bekezdés második mondata azokat a megoldásokat részesíti alkotmányos védelemben, amelyek alapján a nők életkori kedvezményeket kaphatnak a nyugdíjrendszerben.

Ennek rögzítését talán azért érezte szükségesnek az alkotmányozó, hogy az efféle intézkedések ne legyenek támadhatók a törvény előtti egyenlőség követelményének megsértésére történő hivatkozással.

A 2010 utáni jogalkotás alkotmánymódosítás nélkül is csökkentette a szociális jogok szatelitjogok által biztosított, korábban igen nagy szerepet játszó védelmét. A társadalombiztosítási ellátások járulékfizetéstől való részleges elválasztásával, a járulékok egy részének adóvá alakításával a kormányzat 2011-ben olyan útra lépett, ami megkérdőjelezheti a szociális ellátások tulajdonszerű védelmét. Míg ugyanis a járulékfizetés konkrét ellenszolgáltatásra tekintettel történik, addig az adóknál nincs ilyen összefüggés. Félő ezért, hogy a társadalombiztosítási járulékok szociális hozzájárulási adóvá alakítása elősegítheti azt, hogy az Alkotmánybíróság megvonja a tulajdonszerű védelmet az ily módon túlnyomórészt már adóból finanszírozott ellátásoktól.

2012 óta csak a munkavállaló fizet a bruttó bér 18,5 százalékát kitevő társadalombiztosítási járulékot, a munkáltatók a bruttó bér 27 százalékának megfelelő összeget már nem járulékként, hanem szociális hozzájárulási adó címén kell hogy megfizessék.” (Kanász-Nagy Máté közbeszólására:) Abszolút, 2015-ös állapot.

„A járulékok és az ellátások közti kapcsolatot tovább gyengíti a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról és ezen ellátások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény módosítása is, aminek új 2. § 6a bekezdése szerint a társadalmi szolidaritás elvének megfelelően a szociális biztonsághoz, valamint a testi és lelki egészséghez való jog érvényesítése, valamint az egységes állami nyugdíjrendszer fenntartása érdekében törvény a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak költségvetését egészen vagy részben megillető olyan fizetési kötelezettséget is megállapíthat, amelyek megfizetése társadalombiztosítási ellátásra való jogot nem keletkeztet.” (Kanász-Nagy Máté közbeszólására:) Hát, igen. Folytassuk az egészség védelméhez való joggal később! Köszönöm szépen. (Taps az ellenzéki pártok soraiban.)

ELNÖK: Kétperces hozzászólások következnek. Elsőként a Fidesz képviselője, Földesi Gyula képviselő úr jelentkezett, megadom a szót.

FÖLDESI GYULA (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Ház! Hajnali fél három már elmúlt, háromnegyed három van, Kanász képviselő úr nem válaszolt egyébként Hollik képviselő úr kérdésére, hiszen itt hajnali háromnegyed háromkor a képviselő úr megpróbálja az aggódó, szociálisan érzékeny arcát mutatni, de miután befejezi a hozzászólását, akkor nevetgél és jól érzi magát itt az ülésteremben, de nem baj, mi ezt türelemmel végighallgatjuk és végignézzük. De volt egy népjóléti és lakásügyi bizottsági ülés, tisztelt képviselő úr, Újpesten októberben, ahol a Fidesz azt javasolta, hogy a Károly utca 25-ben felépített 29 lakás szociális alapon legyen

bérbe adva. Önök ezt a javaslatunkat nem támogatták, és ebből csak 2 lakást adtak szociálisan bérbe.

Lehet itt a parlament nyilvánossága előtt szociálisan érzékenynek mutatkozni, de úgy látszik, hogy ez helyben nem sikerül, és önök egy kétszínű, álszent politikát folytatnak, mint ahogy a mai este folyamán is ezt láthattuk. Tisztelt Képviselő Úr! Miért van az, hogy helyben önöknek nem fontos az emberek lakhatása?

ELNÖK: Jámbor András Imre képviselő úr következik szintén két percben. Parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót itt újra az ülésteremben. Lentről hallgattam államtitkár úr okfejtését, és a Chewbacca-védelem nevű kiváló kifejezés jutott róla az eszembe, nem tudom, hogy ezt ismerik-e, most nem mondanám végig az Endor-bolygós részeket. A lényege a Chewbacca-védelemnek az, hogy hogyan lehet valamit kimagyarázni úgy, hogy egyáltalán nem beszélünk arról, ami a kérdés.

Igazából az lenne a felvetésem, és szerintem egyébként ezzel le is tudnánk zárni ezt az ülést, ha ebben benne vannak, hogy ha nem tudnak egyetlenegy mondatot sem mondani arról, hogy miért van benne ez a paragrafus ebben a törvényben, akkor vonják vissza! Adjanak be egy módosító indítványt, ha nincs szükség erre a paragrafusra, mert ahogy államtitkár úr elmondja, semmi sem változik ettől, hiszen a további paragrafusok rögzítik az eddig is meglévő különböző intézményi dolgokat, akkor egyszerűen vonják vissza ezt a javaslatot, és akkor nem tudom, mehetünk haza, alszunk egy jót, holnap folytatjuk másik vitákkal. Ennyi. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szintén két percben kért szót Kanász-Nagy Máté képviselő úr, parancsoljon!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselő Úr! A helyzet az, hogy én megszüntettem az összeférhetlenségemet, és országgyűlési képviselővé váltam április vagy május, nem is tudom, hanyadikán pontosan. Azóta nem vagyok az újpesti önkormányzat képviselő-testületének, illetve városvezetésének tagja. Tehát azzal kapcsolatban, hogy egy bizottsági ülésen Újpesten mi történt októberben, sajnos nem én fogok tudni részletes tájékoztatást adni.

Azzal kapcsolatban viszont nagyon szívesen adok tájékoztatást, hogy amíg ott voltam Újpesten, milyen lépéseket tettünk a szociális vagy éppen a lakhatási biztonság fejlesztése érdekében. Erre szolgáltak a bér-lakás-felújítások; erre szolgáltak az idősellátás bentlakásos intézményei tekintetében a különböző fejlesztések; erre szolgált a házi segítségnyújtásban lévő ké-szülékek számának fejlesztése plusz 20-25 százalékkal. Erre szolgált a Covid-időszak alatt bevezetendő olyan, rászorultságtól függő támogatási forma, ami a családok számára adott pluszsegítséget. Erre szolgált

az oltástámogatási rendszer bevezetése. Erre szolgált, egészségügyi területről beszélünk, Tordai Bence előadásából tudjuk, hogy szorosan kapcsolódik a szociális jogokhoz az egészségügyi jog, erre szolgált tehát az újpesti szakrendelőben az előjegyzési listák jelentős csökkentése számos szakrendelés esetében.

(2.50)

Erre szolgált a szociális dolgozók megbecsülése egy „Nyárvaró plusz” támogatás bevezetésével, illetve az év végi jutalom fejlesztésével, és számos más intézkedést is lehet mondani, amivel az újpesti szociális biztonságot próbáltuk segíteni, fejleszteni, amivel való igaz, hogy mondjuk, a 2010-2009 (sic!) közötti időszak fapados szociális rendszerét valamennyivel meg tudtuk haladni, és érdemi segítséget tudtunk nyújtani az újpesti családoknak, illetve rászorulóknak.

Néhány óra múlva kezdődik az újpesti képviselőtestületi ülés. Erre mindig szívesen ellátogatok, ha van rá alkalmam, úgyhogy innen valószínűleg egyenesen oda fogok menni. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az LMP soraiból.)*

ELNÖK: Visszatérünk a normál szót kért képviselők felszólalásaihoz. Ennek keretében Csárdi Antal képviselő úr a következő. Parancsoljon!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Tisztelt Elnök Asszony! Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Hosszas, többször is felmerülő kérdésként vitát folytattunk arról, hogy az a sorrend, amit önök úgy határoztak meg, hogy az egyén felelőssége, civil szervezetek, egyházak segítsége, és a lista végén van a magyar állam, amely, ha senki nem tud segíteni, akkor majd ő segít, hogy ez helyes-e így. Egy egészen konkrét, a választókerületemből származó példán keresztül szeretném, ha államtitkár úr megvilágítaná mindannyiunk számára, hogy mi a megoldás.

12 ferencvárosi önkormányzati ház rezsizámlájában egyáltalán nem érvényesítették a lakossági díj-szabást, így az eddigi, körülbelül 10 ezer forintos fűtési számlájuk 80 ezer forintra ugrott családonként. Ez 367 ferencvárosi család megélhetését teszi tönkre, mert vélhetően hibásan lett megfogalmazva a kormányrendelet, ami ezt szabályozza.

Tudni kell ezekről a házakról, hogy szociális rehabilitációs program keretében kerültek felújításra az elmúlt években, és ezekben az épületekben többségében szociális alapon kiadott önkormányzati lakások vannak szociálisan rászoruló családok részére. Azt gondolom, hogy viszonylag könnyű érzékeltetni a probléma súlyát, mert ebben a 12 épületben közel 800 ember lakik, és ez a 70-80 ezerre emelkedő fűtési számla minden szociálisan rászoruló embernek, de még egy átlagos egzisztenciális körülmények közötti családnak is komoly terhet jelenthet.

Éves szinten a 12 ház fogyasztása, tehát ennek a 367 lakásnak a fogyasztása az évi 42 millió forintról 320 millió forintra emelkedett. Ez azt jelenti, hogy az

önkormányzat már középtávon sem tud érdemben segíteni ezeknek a lakóknak, akiknek semmi bűnük nincs, és semmilyen elmaradásban nem szenvednek, mindent megtettek, amit meg lehetett tenni. Annyi történt, hogy a társasházassítás jogi akadályok miatt csúszik.

Kérdezem államtitkár urat, hogy mi a megoldás egy ilyen esetben. Szociálisan rászoruló családokról beszélünk, akik nem tudják igénybe venni azt a kedvezményt, amiről olyan rendkívül büszkén beszéltek megszámíthatatlan alkalommal ebben a vitában is. Szeretném, ha erre a konkrét esetre mondana egy megoldást, mert jelen pillanatban ez a közel 800 honfitársunk kétségek és a megélhetési válság, vagy mondjuk úgy, hogy az egzisztenciális szakadék szélén áll, és jelen pillanatban az önkormányzat, amely megelőzi az önök koncepciójában az államot, amelynek helyt kell állnia a szociális ellátások terén, nem fog tudni ilyen mértékű pluszterhet vállalni. Hangsúlyozom, évi 320 millió forintról beszélünk.

Szeretném kérdezni a tisztelt államtitkár urat, hogy milyen megoldást tud arra vonatkozóan mondani nekem és ennek a 800 családnak, ami megnyugtatóan rendezné a helyzetüket.

Én azt gondolom, hogy fontos, hogy ebben a kérdésben államtitkár úr valóban érdemi választ adjon, mert jelen pillanatban senki nem tudja, hogy egy ilyen esetben mi az eljárásrend. Az MVM még csak válaszolni sem volt hajlandó sem a családok által kezdeményezett megkeresésre, sem az önkormányzat által kezdeményezett megkeresésre. Egyszerűen csak kiszámlázták nekik a magasabb összeget. Azt gondolom, hogy alkotmányosan az egyenlőség elve alapján nekik ugyanúgy jár a kedvezmény, mint a többieknek, de jelen pillanatban úgy néz ki, hogy valószínűleg a kormányrendelet ezt nem teszi lehetővé. Várom nagyon nagy érdeklődéssel a választát, és nemcsak én várom, hanem ez a 800 honfitársunk is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A Párbeszéd képviselőcsoportjából Jámbor András Imre képviselő úr következik normál időkeretben. Parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Én Szikra Dorottya egy tanulmányát fogom ismertetni, ami a Fidesz-rendszer szociális igazgatását elemzi. Egyébként ez egy 2018-as tanulmány.

„A tanulmány a második és a harmadik Orbán-kormány (2010–2018) jóléti politikáit elemzi a nyugdíjrendszer és a családpolitika területén megvalósult reformok alapján. A jogszabályok elemzése, valamint a pénzbeli családi ellátások változásának mikroszimulációs modellel való bemutatása azt tárja fel, hogy a szociálpolitika eredeti, az egyenlőtlenségeket tompító, a társadalmi különbségeket enyhítő funkciója 2010 után nem vagy csak alig működött ezeken a területeken. Ehelyett, Európában egyedülálló módon, a mai magyar szociálpolitika növeli a piac okozta egyenlőtlenségeket,

és tovább mélyíti a társadalmi rétegek közötti szakadékot. Ez az irányvonal számos ponton ellentétes az európai szociális modell alapértékeivel, amelyek az alacsony társadalmi státusú és rossz munkaerőpiaci helyzetű rétegek integrálását gazdaságilag is megtérülő társadalmi befektetésnek tartja.

Bevezető gondolatok - Herbert J. Gans 'Mire szolgálnak az érdemtelen szegények?' című, az 1990-es évek elején az amerikai szegénységgel kapcsolatos, ma is érvényes munkájában 15 olyan funkciót vesz sorra, amelyekkel az érdemtelennek tartott szegények anyagi vagy szimbolikus hasznot hoznak a felsőbb osztályoknak. Ezek közül kiemelkedik az érdemtelen szegények konstruálásának osztályokat elválasztó funkciója, amely tehát megerősíti a jobb helyzetűeket státusukban, abban, hogy ők megfelelnek a társadalom és az állam által felállított normáknak. Továbbá, az érdemtelen szegények mindig kéznél vannak, ha a népharag és közmegítélés számára céltábla szükségeltetik. A harag a személytelen struktúrákról vagy a személyesen felelős hatalmakról áttelepíthető a cáfoláshoz erőtlen áldozatokra.' - állítja Gans."

Szikra Dorottya azt írja, hogy „tanulmányomban azzal érvelek, hogy a 2010 utáni Orbán-kormányok szociálpolitikájának egyik fontos - talán legfontosabb - rendező elve a 'keményen dolgozó', az állam támogatására érdemes társadalmi csoportoknak a 'dologtalan', támogatásra érdemtelenektől való elválasztása."

Már csak azért is fontos itt ez a tanulmányrész, merthogy nekünk ez a sejtésünk, vagy legalábbis nekem ez a sejtésem, hogy erről szól ez a módosítás, hogy itt az öngondoskodás igazából azt jelenti, hogy ráterheljük azokra a felelősséget, akik egyébként nem képesek ezzel az öngondoskodással élni.

*(Az elnöki széklet dr. Oláh Lajos,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

„Természetesen ez nem egy új jelenség Magyarországon. A munkanélküliek 1990-es évek elején még viszonylag nagyvonalú ellátásait már az évtized közepétől kivétel nélkül minden kormány megnyirbálta; a megbélyegző közmunkát középpontba állító, az aktív munkaerőpiaci politikák támogató funkcióit leépítő 'Út a munkába' programot még a válság kirobbanása előtt a Gyurcsány-kormány vezette be. Azt gondolom azonban, hogy 2010 után élesebbé vált ez az elválasztás, amely immár a szociálpolitika minden területén érvényesül. Ráadásul az érdemtelenek köre egyre szélesebb: a második és harmadik Orbán-kormány olyan csoportokat is ebbe a kategóriába sorolt, akik korábban - a hallgatólagos társadalmi megegyezés szerint - érdemesek voltak az állami támogatásra. Közéjük tartoznak a rokkantnyugdíjasok és a gyerekek is, akiknek a szegénységbe süllyedését a korábbi kormányok - beleértve az első Orbán-kormányt is - igyekeztek megakadályozni.

Az érdemes-érdemtelen dichotómia élesítése, bár jelen van más országokban is, alapvetően ellenkezik az Európai Unió és annak szociális dimenziója, az európai szociális modell számos alapértékével."

(3.00)

Ugye, erről egyébként már beszéltünk itt, amikor ezeket a különböző chartákat és nemzetközi szerződéseket ismertettük.

„Az Európai Unió elsősorban gazdasági közösség, de mindeközben elkötelezett a befogadó társadalom értéke mellett, és erre a célra jelentős forrásokat is biztosít. Hazánk az Európai Unió tagjaként formailag igyekszik megfelelni az elvárásoknak, ugyanakkor a konkrét, a jóléti újraelosztást is érintő, határozott kormányzati elkötelezettség nem körvonalazódik a legelesettebbek védelmével kapcsolatban, a kirekesztés folyamataival szemben." Itt egyébként egy konkrét példát is tudok mondani: tavasszal, amikor az egyik magyar vállalatnál, különböző telephelyen sorra rúgták ki a munkavállalókat, akkor Komjáthi Imréné fordultak az Európai Unióhoz, ugyanis az Európai Uniónak van egy olyan alapja, ami segít abban, hogy ilyen elbocsátásoknál olyan foglalkoztatási formákat hozzanak létre, amik segítenek abban, hogy új munkahelyet találjanak ezek az állampolgárok, ezek a dolgozók. Ujhelyi István is, Komjáthi Imre is többször kérte Szijjártó Pétert, többször fordult a kormányhoz, hogy hívják le ezeket a pénzeket, de nem tették meg ezt, pedig több millió forintról, százmilliósszegről volt szó, amivel segíteni lehetett volna ezeknek az elbocsátott munkavállalóknak.

De visszatérve Szikra Dorottyához: „A tanulmány elején érdemes megjegyezni, hogy a dologtalanok beállított és így érdemtelen szegények, ahogy erre már Gans is rámutatott, valójában többnyire dolgoznak. Itt nem csupán a közmunka rendszerére gondolok, hanem azokra a mások által lenézett munkákra, amit a legkiszolgáltatottabb körülmények között, nem ritkán egészségüket veszélyeztetve végeznek, és többnyire bejelentetlenül, a fekete-, vagy a szürkegazdaságban vagy otthon, hivatalosan munkának el nem ismert tevékenységek keretében végeznek.

Az alábbiakban a szociálpolitika két fontos területén, a nyugdíjrendszer és a családtámogatások reformján keresztül mutatom be az érdemtelen szegények körének kiterjesztését és az élesedő határt a keményen dolgozó érdemesek és a dologtalan érdemtelenek között. Választhattam volna más területeket is, hiszen például a segélyezési rendszer, a közmunkaprogram vagy a hajléktalanság kriminalizációja még jobban megjelenítik ezt a folyamatot. Ugyanakkor az ilyen, kevésbé valószínű esetek elemzése, mint a nyugdíjrendszer vagy a családpolitika jól mutatják, hogy milyen széles spektrumban érvényesül ez a dichotómia. A nyugdíjrendszer és a családpolitika azért is jó példák, mert relatív nagyvonalú ellátásaik központi szerepet játszottak abban, hogy a rendszerváltás utáni gazdasági sokk ne taszítson milliőkat a reménytelen szegénységbe Magyarországon, szemben számos más kelet-közép európai országgal, ahol leépítették ezeket a jóléti rendszereket az 1990-es években."

És akkor itt megint visszalyukadunk ahhoz, hogy miről van szó, egy válságban vagyunk, ezt már többször is elmondtuk a mai nap folyamán, hogy elég sok

olyan kutatás van, ami azt mutatja, hogy a rezsinövelés után azért elég nagy problémák jönnek majd Magyarországon, tehát azt a kutatást is említettük, ami arról szól, hogy egymillió háztartás lehet veszélyeztetett és 160 ezer háztartás fog becsődölni az önkormányzatok rezsinövelése következtében, amit augusztusban hajtottak végre.

„A 2010 előtti és utáni időszakot összehasonlító elemzésem azt mutatja, hogy a szociálpolitika eredeti, az egyenlőtlenségeket tompító, a társadalmi különbségeket enyhítő, a rosszabb helyzetűeket integráló funkciója 2010 után nem vagy csak alig működik a nyugdíjrendszer és a családpolitika területén.” Így van.

„Az európai szociális modell. Bár Európán belül sokféle jólétiállam-modellt ismerünk, ezeket összeköti számos olyan tulajdonság, amely nem jellemzi más kontinensek jóléti rendszereit. Az európai szociális modell körüli viták fókuszában az a kérdés áll, hogy a meglehetősen fejlett európai jóléti rendszerek inkább terhet jelentenek-e a gazdasági fejlődésre, vagy éppen ellenkezőleg, a fenntartható gazdasági fejlődés nem képzelhető el az állam jelentős jóléti felelősségvállalása nélkül.” Egyébként, ha őszinték lennének, akkor ezt a vitát kéne lefolytatnunk most. Tehát, ha őszinték lennének, és elmondanák azt, hogy önkormányzatok egyébként a szociális támogatásokat egy, a gazdaságot lehúzó rendszernek tartják, akkor megérkeznénk ahhoz a vitához, amiről itt szó kéne hogy legyen, csak önkormányzatok nem őszinték, azt mondják, hogy hát, itt nincsen semmi probléma, közben pedig olyan törvényeket hoznak, mint amiről most vitatkozunk.

„A 2000-es években, nagyjából a lisszaboni folyamat megjelenésével, egyre erősebbek azok a hangok, amelyek társadalmi befektetésként tekintenek a szociálpolitikai ellátásokra. Az Európa 2020 stratégia célja, a befogadó növekedés azt hangsúlyozza, hogy Európa úgy tud tartósan gazdaságilag versenyképes maradni, ha a leszakadó, a társadalomból kirekesztett rétegeket integrálja, befogadja, és számukra is lehetővé teszi az oktatásban, a munkaerőpiacon és a közösségekben való aktív részvételt.” Ehhez meg azt fűzném hozzá, hogy egyébként fél évvel ezelőtt még nem volt arról szó, mint amit Orbán Viktor az elmúlt hetekben mondott, hogy itt erős munkanélküliség fog jönni, hogy elértük a munkanélküliségi csúcspontot, mármint minimumot, és hogy a versenyképesség felé kéne haladnunk, hogy a versenyképességet erősítsük Magyarországon. Csak hogy a versenyképességet az oktatással lehet erősíteni, az egészségüggyel lehet erősíteni, a szociális ellátással lehet erősíteni, hiszen ezek azok a társadalmi befektetések, nem beszélve a kutatás-fejlesztésről, amik tudják növelni hosszú távon a magyar munkavállalók termelékenységét, és ez az, amivel valójában előre tudunk menni. Ugye, a magyar dolgozók az egyik legtöbbet dolgozókat Európában, a legtöbb órát éves lebontásban, de mégis egyébként, ugye, itt a görög példa a jó példa, ahol miközben lusta görögökről beszélt egész Európa, aközben tudjuk, hogy abban az időszakban a görögök voltak azok, akik a legtöbb munkaórát dolgozták Európában. Mi ebben egyébként a top3-ban vagyunk, de a

termelékenységi mutatóink nagyon rosszak. Tehát, ha például azt akarjuk, hogy erősebb fizetésnövekedés legyen Magyarországon, akkor a termelékenységet kéne növelni, de ezt bizony a humán szektorokba kéne befektetni, az oktatásba, a szociális ellátásba, az egészségügybe és a többi.

Az európai szociális modell egyúttal egy olyan szimbólum, amely összekötheti Európa polgárait. Az európai szociális modell létezik és mi, európai állampolgárok büszkék lehetünk rá. A szociális kérdés nem kiadás és nem költség, hanem a legnagyobb profitot termelő beruházás a jövőnk érdekében.

„Az európai szociális modellnek hat fő pillérét szokták megkülönböztetni. Munkavállalói jogok, javuló munkakörülmények, munkavédelem.” Erről így azért annyira ne ejtsünk szót szerintem. „Mindenkire kiterjedő és fenntartható szociális védelmi rendszer.” Ennek az ellentétéről beszélünk éppen. „Befogadó munkaerőpiac, erős és jól működő, intézményesített társadalmi párbeszéd.” Hát, ugye, egy olyan vitában vagyunk itt éppen, ahol a pár nap után egy 180 oldalas salátatörvényben eldugva tárgyalunk ilyen iszonyatosan fontos dolgokat, és mondjuk, ha a kata eltörlését nézzük, az sem arról szólt, hogy intézményesített társadalmi párbeszéd folyt egy olyan döntésről, ami több százezer embert érintett. „Szociális szolgáltatások elérhető és magas színvonalon.” Erről az elmúlt 16 órában már nagyon sokat beszélünk. „Társadalmi befogadás, szolidaritás.” Ez meg megint egy olyan vitatéma lenne, ami szerintem akár 40-50 órát is megérne, majd talán erre is sort keríthetünk valamikor a Ház falai között.

„Az Európai Unió alapvetően tagállami hatáskörnek tartja a szociálpolitika, a jóléti rendszerek kialakítását. Ugyanakkor a munkavállalók szabad mozgása miatt már viszonylag korai időkben is egységes európai szabályozást alakítottak ki a munkavállalók védelmére, a diszkrimináció tilalmára és a munkahelyi egészségvédelem standardjaira vonatkozóan. Hasonló okokból került sor a társadalombiztosítási rendszerek EU-n belüli harmonizációjára, így a befizetések és az ellátások egy jelentős része az EU országain belül átvihető. A maastrichti szerződés ezen túllépve kimondta, hogy az Unió egyik fő célja a magas szintű szociális védelem megvalósítása, az életszínvonal növelése, és a gazdasági kohézió mellett a szociális kohézió megvalósítása, 2. pillér. Bár nagyon különböznek a jóléti rendszereik, az Európai Unió tagállamai közegek abban, hogy a társadalmi védelem minden állampolgárra kiterjedő rendszerét működtetik, és az alapvető ellátásokhoz való hozzájutást igyekeznek diszkriminációmentesen megvalósítani.

A befogadó munkaerőpiac elve alapján, 3. pillér, úgy kell növelni a foglalkoztatottak számát, hogy a hátrányos helyzetű rétegek számára is elérhető legyen a tisztességes megélhetés és a jobb munkakörülmények.” Ugye, itt lehetne egy vita megint, amit sokszor nem folytattunk le, a munkaerő-kölcsönzők kapcsán, hogy a munkaerő-kölcsönzők az elmúlt időszakban elképesztő mennyiségű harmadik országbeli állampolgárt

hoznak Magyarországra. Én a Vasas Szakszervezettel beszéltem pont a minap, ők azt mondják egyébként, hogy Nyugat-Magyarországon vannak olyan helyek, ahol elbocsátanak magyar munkavállalókat, és munkaerő-kölcsönzött munkavállalókat hoznak a helyükre. Egyébként ez egy általános tendencia Magyarországon, hogy a munkajog helyett a munkaerő-kölcsönzést használják arra, hogy embereket foglalkoztassanak, ami nem egy jó tendencia. Erre Kósa Lajost tudnám még idézni a rabszolgatörvény vitájából, ahol azzal próbálta egyébként az akkori ellenzéki képviselőket meggyőzni, hogy azért kell ezt a törvényjavaslatot elfogadni, merthogy a munkaerő-kölcsönzés szabályait fogja szigorítani a törvényjavaslat, amiben egyébként a rabszolgatörvény is benne volt.

(3.10)

Azóta ezeken a szabályokon egy kicsit enyhítettek; na jó, nem is annyira kicsit.

A jól működő társadalmi párbeszéd az Európai Unió tagállamaira kötelező előírásokat tartalmazhat érdekegyeztetéssel, társadalmi vitával és a törvényhozás folyamatával kapcsolatban. A nyáron ezzel is találkozhattunk, amikor az Európai Unió az uniós pénzek kapcsán elvett különböző dolgokat, például azt, hogy ne 180 oldalas salátatörvényekbe írjanak bele különböző törvényeket. Látjuk, hogy ez annyira nem történt meg, vagy legalábbis nem ülnék itt, ha ez megtörtént volna.

Az Európai Unió a mindenki számára elérhető állami szolgáltatások mellett - ötödik pillér - arra is törekszik, hogy megvédje polgárait a társadalmi kirekesztéstől. S akkor a maradék 40 másodpercben vissza is térünk oda, ahol vagyunk, hiszen a társadalmi kirekesztéstől való megvédést nehezen tudja valaki önmaga megvalósítani, vagy a családja révén megvalósítani. Az államnak van feladata abban, hogy olyan társadalmi rendszereket hozzon létre, amikben nem történnek meg ezek az előbb említett folyamatok.

És akkor ceterum censeo: miért nyújtották be ezt a javaslatot? Mi a célja ennek a javaslatnak? Miért kell ezt a javaslatot elfogadnia a parlamentnek? Milyen végrehajtási rendeletek fognak kapcsolódni ehhez a törvényjavaslatához? Kérem, így 18 óra után válaszoljanak erre a kérdésre, ha pedig nem tudnak válaszolni, akkor vonják vissza ezt a módosító javaslatot. Köszönöm. *(Taps a Párbeszéd és az LMP sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Fülöp Attila államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

FÜLÖP ATTILA belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Egypár kérdés elhangzott, s bár lehet, hogy nem ez a legoptimálisabb idő hajnali negyed 4-kor, de természetesen szívesen válaszolok, illetve az elhangzott alapfeltevésekre a mi álláspontunkat is elmondom.

Többen kifogásolták a képviselő urak közül, miéért gondoljuk azt, hogy az, ami a szociális intézmények világában vagy szociális területen van, még sokszor a kommunizmus örökségének a jegyét hordozza magán. Itt lenne egy tiszteletteljes kérésem: ha lehet, próbáljuk meg ezt a szakpolitikai részből nézni, tehát nem a tiszta politikai részből, hanem onnan kiindulva, hogy igazából mit értek ez alatt. Ezt egy vita során a múltkor is elmondtam, és azt gondolom, hogy ez az örökség mindannyiunkat terhel azért, mert ennek van egy szakmai része, és ebből adódóan van egy intézményi része is.

Az a fajta - mondjuk úgy, hogy - ellátásszervezés vagy szolgáltatásszervezés, ami azokat az időket jellemezte, mégiscsak arról szól - ha most végig szeretnénk venni, de azért az összes ellátást nem venném végig -, hogy a gyerekvédelem területén nagy gyerekvárosok - Miskolc, Fót, és még tudnék ilyeneket mondani -, ahol az volt az alapelv, hogy az a jó, ha van egy nagy intézmény, és ott sok gyermek együtt van. Ma azt mondjuk, hogy nem ez a jó, hanem az a jó, ha a gyerekek lehetőleg nevelőszülőknél vannak, családiás közegben vannak, ezért tartunk ott, hogy ennek a 23 ezer gyermekvédelmi gyereknek a 70 százaléka ma már nevelőszülőknél van, mert teljesen más az a szocializáció, mint egy intézményi szocializáció. De ennek van következménye, mert ott egy olyan infrastruktúra jött létre, amely alapvetően ezt a nagy létszámú otthonok világát alapozta meg.

Fogyatékosellátás. A fogyatékosintézmények tekintetében - bárki láthatja, aki megnézi az országot - mégiscsak az volt alapvetően az eljárás, hogy nagy létszámú, egyébként lehetőség szerint városban, településen kívüli, emberektől elzárt helyen jöjjenek létre ezek az intézmények. Ennek meg van egy következménye, az, hogy például fogyatékosügyről nagyon nehezen tudunk beszélni, mert nem volt ez a hétköznapi beszéd és gondolkodás része. Ebben van egy lemaradás, és ennek van nyoma meg van lenyomata, közpolitikai, közbeszéd- és intézményi lenyomata a mai napig. Ma meg azt mondjuk, hogy az ötven főnél nagyobb intézményeket tagoljuk ki, felejtjük el, és legyenek kisebb, lehetőleg olyan otthonok nyújtó lehetőségek, ami mindenki számára élhető körülményeket jelent. Hiába mondjuk azt, hogy ez poros, és ne mondjuk azt, hogy a kommunizmus öröksége, de ezzel az örökséggel intézményi és szakmai szemmel nézve a mai napig is találkozunk, és ez az, amit szeretnénk lebontani.

Ungár képviselő úr többször elmondta, és ez minden vitában elő szokott fordulni, hogy kivonul az állam, meg hogy az állam kimenekül erről a területről. Mi ezt teljesen másképp látjuk. Az állam nem kimenekül erről a területről, az állam nem ad át, nem ruház át semmiféle kötelezettséget, hanem csak azt mondja, hogy azokat a szereplőket, akiket egyébként pont a korábbi évtizedben elűzött a rendszer - mert civil meg egyházi szereplő nem jöhetett fel vagy vissza a pályára, vagy elvették tőlük az intézményeket -,

azért kell visszaengedni és visszahozni együttműködés formájában, mert helyben ők fognak tudni erősebben, jobban segíteni a rászorultaknak. Ez nem azt jelenti, hogy az állam a saját kötelezettségét átruházza másra, hanem azt jelenti, hogy egy intézmény vagy egy szolgáltatás fenntartását átadja másnak egy szerződéses jogviszony keretében. A kettő között azért nagyon nagy különbség van.

Ez már csak azért sem igaz, mert ha megnézzük az idei költségvetési évet, azt látjuk, hogy a magyar költségvetés 1140 milliárd forintot biztosít szociális, gyerekvédelmi, gyerekjóléti kiadásokra. Ez a következő költségvetési évben közel 1300 milliárd forint lesz. 2010-ben ez 325 milliárd volt. Tehát nem stimmel, ha azt mondjuk, hogy kivonul az állam, miközben három és félszer annyit költ az állam gyerekvédelemre, szociális és gyerekjóléti kiadásokra. S még egyszer hangsúlyozom, ebben együttműködőket keres az állam, olyan partnereket, akik az üzemeltetést értik, tudják és akarják is vinni, és ehhez kapják meg azt a finanszírozást, amit az állam biztosít.

Az egyházak többletfinanszírozása. Az egyházak nem kapnak többet, mint az állam. Az egyházak a vatikáni szerződésben foglalt kiegészítő normatíva kapcsán pont azt a finanszírozást kapják meg, amit az állam és az önkormányzati szervezetek arra a szolgáltatásra elköltenek.

Azt kérdezte még képviselő úr, hogy az állam a hajléktalanellátásban miért nincs jelen. Erre azt az egyszerű választ tudom adni, hogy azért nincs jelen, mert a szociális törvény értelmében ez régóta önkormányzati feladat. Az önkormányzatok feladata a hajléktalanellátás megszervezése, de úgy, hogy a forrást ahhoz is az állam biztosítja. 7,5 milliárd volt a hajléktalanellátásra fordított összeg 2010-ben, most pedig 12,5 milliárd forint. November 1-jétől indul a krízisidőszak, plusz 1550 férőhely fog megnyitni. A tavalyi évben három új utcai szociális szolgáltatás, tavalyelőtt pedig hat új utcai szociális szolgáltatás nyitott meg, illetve ehhez adtunk támogatást. Ezen a területen a támogatás egyébként folyamatosan nő. Az, hogy egy önkormányzat úgy dönt, hogy saját maga teszi meg vagy ellátási szerződést köt civil vagy egyházi szervezettel, az a szubszidiaritás elvét is figyelembe véve természetesen az önkormányzat mozgásterére és az ő joga.

Az önkormányzatokkal kapcsolatban pedig egyedi egyeztetés van jelenleg is Balla miniszteri biztossal. Tehát ami a finanszírozási kérdést jelenti, ott a kormány és az önkormányzatok között ma ilyen egyeztetés van.

A „Gondosóra” projekt, amit szintén említett a képviselő úr, azért is fontos - nem szokott a kormány az ellenzéktől ilyen típusú észrevételt kapni -, mert az pont az informatika világát használó innovatív fejlesztés. Azt gondolom, ha valamire nagyon nagy szükség van a kétezres években, az pont az informatikának ezen a területen való megjelenítése. Ez majd kifejezetten igaz lesz a fogyatékos területen. Szerintem az informatika fejlődése olyan lehetőséget biztosít nekünk

az önálló életvitel kapcsán a fogyatékos területen, ami elképzelhetetlen volt korábban.

Még két dolgot szeretnék mondani. Az egyik az, amit Kanász-Nagy Máté képviselő úr mondott. Én azt írtam föl, nonszensz, hogy a szociális rászorultságot máshogy ítélik meg Újpesten, mint Győrben. Szeretném felhívni a képviselő úr figyelmét arra, hogy ez nem így van. Az önkormányzatnak van mozgásterre, pont azért, mert ő van kapcsolatban a helyiekkel. De van egy csomó olyan ellátás - erről szól a szociális törvény -, ahol bizonyos pénzbeli ellátások nem attól függenek, hogy valaki Újpesten vagy Győrben él, hanem arról szól, hogy van-e jogosultsága vagy nincs.

(3.20)

A szociális törvényben a rászorultság alapján nyújtott ellátások tekintetében nem az számít, hogy a helyi önkormányzat mit mond, hanem az, hogy a törvény alapján valaki részesül-e benne vagy nem. Gyodápolási díj. De természetesen van mozgásterre az önkormányzatnak, hogy azt mondja, ezeken az ellátásokon kívül ő még hoz további ellátásokat, mert az ő területén élők valamilyen célcsoportja még plusztámogatásban kell hogy részesüljön.

Arra a kérdésre pedig, ami többször elhangzott, és valahogy úgy tudnám összefoglalni, hogy a törvénymódosítás milyen paragrafusok módosítását jelenti, arra azt tudom egyszerűen mondani, hogy a törvénymódosítás azoknak a paragrafusoknak a módosítását jelenti, amely paragrafusok módosítását a törvénymódosítás tartalmazza. Pont. (*Derültség.*) Ezt nem tudom bővebben kifejteni.

És még egy kérdés, hogy az önkormányzatok feladata ezen belül hogyan oszlik meg, vagy most egy önkormányzatnak milyen feladati lehetősége van. Ezt egyszer már említettem, tényleg nem szeretném magamat ismételni, a szociális törvény, személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek, 86. §-tól benne van, és ehhez nem nyúltunk hozzá a mostani módosításban. Köszönöm, hogy meghallgattak. (*Taps a kormánypartok soraiból.*)

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Kétpercesek következnek. Elsőként megadom a szót Csárdi Antalnak. Parancsoljon, képviselő úr!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Én nagyon-nagyon csodálkoznék, ha az a 800 honfitársunk, 367 családról beszélek, akiket az előző felszólalásomban megemlítettem, és akik gyakorlatilag önhibájukon kívül kerültek rendkívül nehéz helyzetbe, ha akár ők vagy akárki más itt a teremben értené azt, hogyan fog akkor most megoldódni az ő problémájuk. Tehát emlékeztetném államtitkár urat, hogy 320 millió forint lesz az ő rezsizsám-lájuk, szociális bérlakásban élnek, szociális alapon, tehát megfelelően a szociális bérlakásban való lakhatás követelményeinek. Még egyszer felteszem a kérdést: tisztelt államtitkár úr, hogyan tud a kormány segíteni

ennek a 800 honfitársunknak, vagy tud-e egyáltalán segíteni?

Ugye, ön azt mondta, tisztelt államtitkár úr, hogy az állam nem vonul ki, nem menekül el a feladat elől. És ha figyelte online vagy bármilyen más módon a vita első szakaszát, milyen módon tud forrást biztosítani a kormányzat, hogy ezeknek a családoknak, akik önhibájukon kívül kerültek olyan helyzetbe, hogy kénytelenek szociális bérlakásban lakni, de rájuk szakadt egy 80 ezres fűtésszámla, hogy az ő egzisztenciális túlélésük biztosított legyen. Hogyan tudja ezt a magyar kormány biztosítani? Erre adjon egy olyan egyértelmű választ, ami értelmezhető a képviselőknek is, és értelmezhető annak a 367 családnak is, amelyek várják ezt a választ. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom kétpercesre a szót Jámbor Andrásnak, Párbeszéd. Parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Én is államtitkár úrtól kérdeznék. Egyrészt ebben a salátatörvényben, ha én jól láttam, éppen eltörlik a fogyatékos emberek intézményeire vonatkozó kitagolás határidejét, amit ön említett éppen, hogy ez az egyik ilyen fő feladat, amit végre kell hajtani. Tehát itt egy kicsi ellentmondást látok ebben, de lehet, hogy rosszul láttam a salátatörvényben a dolgot. *(Fülöp Attila: Rosszul! - Hollik István: Rosszul!)*

A másik az, hogy elmondta, mennyivel növekedik az idei évről jövőre a szociális kiadások összege. Ez a növekedés még mindig a jelenlegi infláció alatti növekedés, márpedig ezekben az intézményekben még mindig ugyanúgy a piacról kell vásárolniuk különböző dolgokat. És pluszban a szociális intézményrendszereknél ön is megkapta azt a levelet, amit a különböző szakmai szervezetek írtak azzal kapcsolatban, hogy a rezsiköltségek a szociális intézmények hány százalékát veszélyeztetik, hány százaléka fog bedőlni, ha nem kapnak támogatást. Én úgy tudom, vagy azt a pletykát hallottam, hogy egyházi szervezetekkel egyeztetnek, nem egyházi szervezetekkel pedig nem egyeztetnek ennek a rezsiköltségnek a kompenzálásában. Én ezt problematikusnak tartom.

És végül egy utolsó kérdés, hogy nyilván én semmilyen szociális ellátórendszerben nem vagyok a tömegszállások pártján, józsefvárosi képviselőként ezt nehezen is tudnám megtenni, úgyhogy az lenne a kérdésem, tervezik-e azt, hogy a finanszírozás átalakításában a hajléktalanellátásban más intézményi formákra állnak át az alacsonyküszöbű és a tömegszállások támogatása helyett. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Normál hozzászólás keretében megadom a szót Bakos Bernadettnek. Parancsoljon, képviselő asszony!

BAKOS BERNADETT (LMP): Köszönöm ismét a szót, elnök úr. Tehát mit akar a költő? 18 órája próbálkozunk egyenes választ kihúzni a kormány képviselőiből, eddig Fülöp Attila jutott az iménti hozzászólásával a legközelebb ehhez a célhoz. Csak sajnos az a baj, hogy az a szöveg, amit itt látunk a beadott salátatörvényben és az, amit ön mond, az nem feltétlenül van szinkronban. Tehát itt nem valamiféle szerződéses bevonásról van szó, itt „kötelesség”, „kötelezettség” szavak szerepelnek, és valamiféle hierarchia, és nem igazán sikerült megérteni azt, hogy miért ragaszkodnak valamiféle hierarchiához, hogy ezt úgy kell elképzelni, hogy bizonyos lépcsőfokokat meg kell ugrani ahhoz, hogy a következő lépcsőfokra elérjünk, és az ott igénybe vehető segítségeket igénybe vehessük.

Arra sem kaptunk választ, ha elméletileg semmi nem változik a szociális ellátásban, akkor mégis miért ragaszkodnak ehhez a módosításhoz. Tehát ez valami szimbolikus ügy, ideológiai kérdés vagy ennek lesz valami gyakorlati haszna?

És ha már gyakorlati haszonról beszélünk, akkor Hollik István említette órákkal ezelőtt, hogy gyakorlati emberekről van szó, önök gyakorlati emberek, gyakorlati példákat nézzünk. Tehát a gyakorlatban ki vizsgálja és milyen módszertannal, hogy az egyes lépcsőfokoknak milyen eszközei vannak, ezeket milyen arányban vették igénybe, mikor merítették ki az összes lehetőséget, és mikortól számít a helyzet olyan, hogy a következő szintre lehet ugrani?

Dunai Mónika is itt volt még korábban, aki azt jelezte, hogy a magyar emberek érdekét szolgáló javaslatokat mi nem szavazzuk meg, ami azért érdekes, mert önök is legfeljebb az előterjesztő nevéig jutnak a mi előterjesztéseink olvasásánál, és az alapján hoznak döntést.

De ha már itt tartunk, akkor megkérdezném, hogy a magyar emberek érdekét konkrétan hogyan szolgálja ez a szociálistörvény-módosítás. Tehát ha például Dunai Mónikával Kőbányán szembejön egy kőbányai ember vagy egy kőbányai család, hiszen az OEVK-jának tagja egy kőbányai elég jelentős rész is, akkor mit mond ezeknek a kőbányai embereknek, hogy az ő érdekeiket konkrétan hogyan szolgálja ez a módosítás.

És hát végül is a kis színesek órájába érkezünk, úgyhogy egy újabb kis színessel zárnám, egy Tóth Árpád-idézetrel, ez egy versrészlet lesz, nyilván többféleképpen értelmezhető a jelenlegi helyzetben, ez egyébként egy irodalmi műnél annyira nem problémás, de egy törvénymódosítás szövegénél egy kicsit bajos. Így szól tehát az idézet: „Ó, jaj, az út lélektől lélekig! / Küldözzük a szem csüggédt sugarát, / S köztünk a roppant, jeges úr lakik!” Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Tordai Bencének. Parancsoljon, képviselő úr!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr. Mielőtt folytatnám a felolvasóestet, államtitkár úr

megjegyzéseikhez két kommentár. Teljesen valid volt az, amit mondott, kivételesen tényleg egy szakmai jellegű meglátása a kommunizmusnak nevezett korszak örökségével kapcsolatban, amit az ellátórendszer bizonyos szegmensét illetően itt megfogalmazott. De öntől idézek szó szerint, azt nyilatkozta: „A kommunizmus öröksége volt még az a szemléletmód, hogy a szociális problémákat az állam oldja meg. Ez persze álságos és tarthatatlan volt.”

(3.30)

Ezt is ön mondta, csak az a baj, hogy azt meg az ön főnöke mondta, és nem annyira régen, ebben a rezsimben, 2012-ben Orbán Viktor nyilatkozott úgy, hogy „Közép-Európában azonban ilyen jóléti állam nem született. Szerettük volna, de nem jött létre, helyette 40 év szocializmus és 20 év zavaros, bukdácsoló év jutott osztályrészül”. Tehát akkor öntől azt szeretném kérdezni, hogy a jóléti állam most egy ilyen kommunista csökevény-e, vagy valami olyasmi, amit a Fidesz miniszterelnöke még 2012-ben is kívánatos célként fogalmazott meg, mert ennek a megértése nélkül én nem nagyon tudom hova tenni, kontextusba helyezni ezt a törvénymódosítást sem.

A másik pedig, szintén az ön nyilatkozata úgy szól, hogy ha viszont gondoskodásról beszélünk, az ott kezdődik, hogy a szociális problémát oldja meg az egyén és a család, ha erre nem képesek, segítsen a helyi közösség, és csak ezután lépjen be az önkormányzat vagy az állam, bár ez nem pontosan az a sorrend, ami itt meg van fogalmazva, de értjük a lényegét. Itt egyébként is az első pontra fókuszálnék, mint ahogy itt is azt írják, hogy az egyén szociális biztonságáért elsősorban önmaga felelős.

Én azt szeretném kérdezni, hogy ez a gondoskodásnak az a fajtája, amikor az ember önmagáról gondoskodik, ugye? Akkor ezt nevezhetjük öngondoskodásnak, ez pedig az az önök által valószínűleg gyurcsányinak nevezett, de valóban ilyen harmadik utas szociáldemokrata, más baloldali körökben inkább csak neoliberalisnak becézett megközelítés, ami azt mondja, hogy igen, ember, hogy ha akarsz például magadnak időskori biztonságot, akkor aktív éveidben rakjál anynyit félre, amiből majd nyugdíjaskorodban vidáman megélsz, hogy ha akarsz egészségbiztosítást, akkor fizess be külön piaci alapon egy önkéntes biztosítópénztárba, és így tovább. Tehát ez az a 2010 előtti öngondoskodás-modell, amit én például elutasítottam. Én úgy tudom, és ilyen értelemben nyilatkoztak itt a párttársai, kollégái is, hogy önök is elutasították, viszont akkor ez az egyénnek önmagáról való gondoskodása véletlenül nem ebbe a neoliberális vagy akár neokonzeratív, ha önöknek úgy jobban tetszik, öngondoskodási paradigmába illik-e bele. Ez volna a két kérdésem.

És akkor térjünk vissza az önműveléshez, mert nagyon fontos, hogy ebben a vitában felkészülten vegyünk részt. Tehát Juhász Gábor tanulmányának az ismertetését folytatnám, mégpedig „Az egészség védelméhez való jog” című fejezettel. „Az egészség védelméhez való jog” - a munkaképtelen dolgozók szociális ellátásokra

való jogával együtt - az 1949. évi sztálinista alkotmány hirdette meg. Ahogyan azt már jeleztem, a korabeli szöveg e jog alanyaiként kizárólag a dolgozókat jelölte meg, és a szöveg egyéni jogosultságok helyett csupán az állam kötelezettségvállalásáról rendelkezett. Az 1972. évi alkotmánymódosítás nyomán a szöveg az élet, a testi épség és az egészség védelmét már állampolgári jogként tételezte, és nevesítette a jog biztosításához szükséges állami intézkedéseket: 57. § (1) A Magyar Népköztársaságban az állampolgároknak joguk van az élet, a testi épség és az egészség védelméhez. (2) Ezt a jogot a Magyar Népköztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, az emberi környezet védelmével valósítja meg.

1989-ben az országgyűlés jelentős változtatással az alábbi rendelkezéseket illesztette az Alkotmány akkor megújított szövegébe: 70/D. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

A szövegezés az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 12. cikkének 1. bekezdését idézi, ami szerint 'az Egyezségokmányban részes államok elismerik mindenkinek a jogát arra, hogy a testi és lelki egészség elérhető legmagasabb szintjét élvezze'.

Az Egyezségokmány 2. cikkének 1. bekezdése ugyanakkor egyértelművé teszi, hogy az Egyezségokmányban foglalt jogok alapvetően programnormák; teljes megvalósulásukat a csatlakozó országoknak csak fokozatosan kell biztosítaniuk. Ezzel szemben a magyar alkotmányozó csak a jogot hirdető bekezdést vette át anélkül, hogy hasonló értelmező rendelkezést fűzött volna a szöveghez. Ezáltal a két, egyébként igen hasonló szöveg jelentése nemzetközi, illetve nemzetállami kontextusban eltér egymástól.

A 'lehető legmagasabb testi és lelki egészség' nemzetközi viszonylatban a jog biztosítása érdekében elvárt intézkedések viszonylagosságát emeli ki, vagyis azt, hogy az egyes országok a tőlük ténylegesen kitelő intézkedések megtételére kötelesek. Ezzel az ENSZ tulajdonképpen elismeri, hogy nincs helye egységes mérce alkalmazásának a különböző gazdasági fejlettségű országok tekintetében. Nemzetállami keretek között ugyanez a szövegezés eltérő jelentéssel bír, hiszen más országgal való összevetés hiányában azt sugallja, hogy a rendelkezés célja az ellátások alkotmányos mértékének meghatározása. Annak ismeretében, hogy az ellátási mértékek meghatározásáig az államszocializmus alkotmánya sem merészkedett, a szövegezésnek az a módja meglehetősen idegenül hatott egy, a piacgazdaságra éppen áttérni készülő ország alkotmányában.

A szabadon választott Országgyűlés megalakulása után nem sokkal kiegészítette a szöveget egy, az állam ellátási feladatait rögzítő bekezdéssel: 70/D. § (2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

Az AB értelmezése szerint a két bekezdés egymás közti viszonyában az Alkotmány 70/D. § (1) bekezdése az alkotmányos jog alanyi oldalát, a 70/D. § (2) bekezdése pedig annak objektív (intézményi) oldalát határozza meg. Az AB álláspontja szerint a két bekezdést együtt kell értelmezni, ebből következően az állam intézményvédelmi kötelességének alapját a 70/D. § (1) bekezdésének rendelkezései képezik.

A 70/D. § értelmezésének korszakai. Az alkotmányos rendelkezések alanyi jogi jellegének elutasítása és az állami kötelezettségek szintjének meghatározása. A szöveg ismeretében az alkotmányértelmezésnek először azt kellett tisztázni, hogy lehetséges-e az Alkotmány rendelkezéseinek alanyi alapjogot keletkeztető értelmezése.” Ez egy olyan kínzó kérdés, amire a választ egy későbbi felszólalásban fogom megadni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő úr, ne vegye le magáról a mikrofont, mert ön jön kétperces hozzászólással. Parancsoljon! (*Tordai Bence: Köszönöm, nem élnék vele!*) Normál felszólalás keretében Kanász-Nagy Máténak megadom a szót.

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Felírtam néhány dolgot, amit mondott, hadd reagáljak rá viszont, és köszönöm szépen, hogy megnyilvánult ez ügyben. Rétvári államtitkár úrral is tisztáztuk azt a jellegű félreértést, hogy itt a szociális kiadások bővüléséről lett volna szó az elmúlt években vagy az elmúlt bő egy évtizedben. Ezt a félreértést, amit egyébként több fideszes képviselő is osztott, talán még Hollik István is említette, a KSH adatai segítettek nekünk eloszlant és tiszta vizet öntenie a pohárba, hiszen a KSH pontosan kiszámolja nekünk a szociális védelmi kiadásokat mint olyat, ennek a GDP-arányos arányát.

A szociális védelemre fordított kiadások, és nyilván a KSH az Eurostat módszertanát követi, a legszélesebb körben összesítik, hogy szociális ellátásra, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásra mennyit költünk. A helyzet az, hogy ha GDP-arányosan nézzük, ez az elmúlt évben 17,3 százalék volt, ezt a KSH mondja, GDP-arányosan. A sokat kárhoztatott 2010 előtti korszakban is 20-21-22, akár 23 százalék volt ez az arány. Tehát itt nagyon komoly, 4-5-6, akár 7 százalékpontos különbség is van, egyébként tetszik, vagy nem tetszik, de hát a tények makacs dolgok, a 2010 előtti korszak javára. Ez persze a kiadások természetéről sokat nem árul el, de azt mégiscsak elárulja, hogy az egész ország az összbevételéből mennyit szán szociális kiadásra, szociális védelmi kiadásra.

Ebből a szempontból pláne az elmúlt egy-két évben nagyon-nagyon rosszul teljesítünk, hiszen tényleg alig haladjuk meg a 17 százalékot, arról nem is beszélve, hogy az Európai Unió átlagát alulról szemléli ez az arány. Egyébként is a magyar újraelosztás mértéke, most ha a teljes újraelosztást nézzük, szintén uniós átlag alatt van, tehát a KSH segítségével sikerült ezt a félreértést még egyszer tisztáznunk, miszerint itt

a magyar állam többet költene szociális kiadásra, mint korábban.

Na most, beszélt államtitkár úr a hajléktalanellátásról. Itt való igaz, hogy van egy olyan tendencia, hogy akár férőhelybővülésről is beszélhetünk vagy új intézményekről.

(3.40)

Én azt gondolom, hogy itt egy alapszintet sikerül teljesítenie a magyar államnak, és a szociális biztonság az - mondjuk így - a belépőszintje, de ez valóban egy nagyon fontos és szükséges szint. Mondjuk az, hogy éjjeli menedékhelyre mindenki be tudjon menni, vagy nappali ellátással mindenki részesülhessen belőle is, pláne a téli krízis időszakában nagyon-nagyon fontos, hogy ezek a szolgáltatások működnek. De ezek a szolgáltatások olyan szempontból alapszolgáltatások, a nappali ellátás mint alapszolgáltatás, az éjjeli menedékhely mint átmeneti szakosított ellátás, de abból a szempontból mégiscsak alap, hogy nem segítik a hajléktalanságból való kiutat. Erre vonatkozólag lennének például rehabilitációs intézmények. Ebből nagyon-nagyon kevés van Magyarországon, vagy nagyon kevés a férőhely, ami kimondottan hajléktalanrehabilitációs intézmény. De ez a szenvedélybetegek tekintetében is abszolút igaz, már hogy a rehabilitációs intézmények elszórta található csak meg.

Tehát hol vannak a hajléktalanságból kivezető utak? Mikor lépünk a szociális biztonság egy magasabb fokára, amikor kvázi - és most tényleg idézőjelben mondom - nem csupán az életben maradást biztosítja a magyar állam, hogy nem fagy meg a hajléktalan személy az utcán, mert be tud menni éjjeli menedékhelyre, hanem ki tud törni a hajléktalanságból. Körülbelül tíz évvel ezelőtt indult az a program - nem biztos, hogy pontosan idézem a nevét -, talán Lélek-Háznak hívták. Az a koncepció, bár azt gondolom, több szempontból problémás volt, de mégis azt célozta, hogy kivezető utakat kerestek a hajléktalanságból. Nyilván ehhez komplex gondozásra, segítségnyújtásra van szükség. A hajléktalan személyek ezt hogyan tudják megkapni?

Egyébként azzal érvelni, hogy az önkormányzatoknak természetesen megvan az a joga, hogy ki tudják szervezni az ellátásaikat, hát, miért ne köthetnének szerződést alapítványokkal, akár egyházi szervezetekkel? Ez abból a szempontból egy picit sántít, hogy természetesen ez az önkormányzati szabadság része, de azért nagyon-nagyon sok esetben mégiscsak kényszerből működik ez a megoldás, hogy rákényszerülnek az önkormányzatok, hogy ezt meglépjék.

Mondok egy nagyon konkrét példát, megint Újpestet fogom idézni. Újpesten működik az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona, nem tudom pontosan most, hogy hány férőhellyel, de mondjuk, 15-20 férőhellyel biztos, hogy működik, amit föl lehetne tölteni gyermeklétszámmal. A környező települések, agglomerációs települések és kerületek úgy oldják meg a saját, szociális törvényben rögzített kötelezettségüket

a gyermekek átmeneti elhelyezése terén, hogy az újpesti önkormányzattal kötnek szerződést. Ha egy gyermekre vagy kettő gyermekre kötik ezt a szerződést mint férőhely, akkor az adott önkormányzat már ki is pipálta a feladatát, teljesíti a szociális törvénybeni kötelezettségét, hiszen az újpesti önkormányzattal leszerződött két férőhelyre. Ezt a két férőhelyet egyébként vagy betöltik, vagy nem.

Az egy igen érdekes kérdés, hogy mondjuk, egy szomszédos agglomerációs település esetében 20-30 ezer fős lakosság számmal - vagy más kerületek is szerződnek, akár 80 ezer fős kerületek - hogy lehet az, hogy csupán egy, illetve két gyermek elhelyezése, átmeneti elhelyezése válik szükségessé, amikor bizony mi Újpesten, egy százezres kerületben, saját hatáskörben látjuk, hogy jóval több gyermek szorul rá sajnos erre az elhelyezési formára. Tehát ebből a szempontból azért a kiszervezések rendszere bár jogilag kipipálja a feladatellátást, de mégis egy olyan szükségmegoldás tud lenni, ami kapacitáshiányra, forráshiányra vezethető vissza, hogy más önkormányzatnak, más településnek nincs meg az a forrása, hogy saját ellátást indítson el, holott nagyon is szükség lenne arra az ellátásra a saját területén belül is.

Említette a Gondosóra rendszerét, amit én valóban egy nagyon innovatív megoldásnak tartok, de azt gondolom, ha szociális biztonságról beszélünk, ez is mondjuk, a harmadik-negyedik lépés, amit meg lehetne lépni akkor, ha a nulladik, az első, a második és a harmadik lépést meglépnénk. Ha idősellátásról, idős személyek gondozásáról, felügyeletéről beszélünk, akkor ebből a szempontból én mindenképpen azzal kezdeném, és ebbe ölnék - 150-200-300 milliárd forint?, nem tudom pontosan hol tart a program - hatalmas összeget, hogy mondjuk, a házi segítségnyújtás rendszerét megerősítsem, ezen belül a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerét megerősítsem, például úgy, hogy megemelem az ott dolgozók bérét, hiszen gyakorlatilag tényleg az történik, hogy lasszóval kell sajnos keresni a kollegákat, mert egész egyszerűen éhbérért, amit a szociális dolgozók keresnek, mondjuk, középfokú végzettség esetén, alig lehet kollegát találni.

Tehát, amikor a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást megerősítettük integrált idősellátó központokkal, gondozási központokkal, aminek a nappali ellátás, étkeztetés, adott esetben a bentlakásos átmeneti ellátás mint idősek gondozóháza a része, akkor lehetne szerintem igazán hatékonyan ilyen programokat életbe léptetni, amik az állami gondoskodási körbe tartozó és állami szociális szolgáltatásokra ráépülve sokkal hatékonyabb és eredményesebb, komplex szolgáltatási csomagot biztosítanak, mint az, hogy van egy Gondosóra 200 milliárd forintból, ami kicsit lebeg a levegőben, hiszen ennek a talpata hiányzik, ami, még egyszer, szerintem a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás lenne.

És nem tudom, hogy a Gondosóra-vonalnak a másik oldalán kik veszik fel a telefont, vagy kiket kapcsolnak, mert ha hozzátartozókat, családtagokat, az

szintén fontos és hasznos, de a szakembereket is értesíteni kéne, de a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás erre szolgálna, már hogyha lenne. Sajnos kevés helyen van, illetve alacsony kapacitással működik. De újabb jó példa Újpestről, hogy mi tudtuk fejleszteni a saját szolgáltatásunkat, de ez is azt jelentette, hogy 50 készülékről felmentünk 70 készülékre. Tehát egy 100 ezres kerületben ezt lehetett megtenni.

És akkor belecsapnék a kedvenc témámba, ami az önkormányzati segélyezés tárgyköre. Itt is azt gondolom, hogy icipicit sántított, amit államtitkár úr elmondott, mert mégiscsak egy nagyon egyenlőtlen és hiányos önkormányzati segélyezési rendszert működtetünk ma Magyarországon. Tehát akkor, amikor abszolút szociális biztonságról beszélünk, arról beszélünk, hogy legalább a minimumot - nevezzük létminimumnak -, a megélhetés minimális költségeit biztosítjuk valaki számára, aki nem rendelkezik megfelelő munkajövedelemmel, bármilyen egyéb jövedelemmel, tehát állami szociális segítségre szorul, akkor ez nem az önkormányzati szociális segítségnek a tárgyköre, hanem igenis állami felelősségnek kell lenni. Vannak olyan normatív ellátások, amik korábban egyébként megvoltak a szociális törvényben - ezeket az elmúlt évtizedben szintén sikerült több-kevesebb, de inkább több sikerrel kigyomlálni onnan -, ami erős normatív ellátások garantálnak egy ilyen biztonságot.

Ebből a szempontból az önkormányzatoknak fontos, de mégiscsak kiegészítő, ha úgy tetszik, extra vagy addicionális szerep jut. Ez azért nagyon-nagyon fontos, mert a jelenlegi helyzetben, amikor hiányoznak a normatív ellátások - lakásfenntartási támogatás, a normatív lakásfenntartási támogatás kikerült a szociális törvényből, adósságkezelésről ha beszélek, szintén ez a példa -, tehát amikor hiányoznak ezek az ellátások, akkor tényleg az önkormányzatokra vannak rászorulva azok, akik semmi más segítségre nem számíthatnak.

Ez azért problémás, mert a különböző önkormányzatoknak különböző a lehetősége. Tehát nemcsak különbözőképpen határozzák meg a szociális rászorultság körét - Újpest, Józsefváros, Miskolc, Győr, Pécs s a többi, s a többi -, hanem különböző anyagi lehetőségeik is vannak, hogy kiknek, hogyan tudnak segíteni. Márpedig abszolút szociális problémáknak a megoldását - most szakszóként mondom, hogy abszolút szociális biztonság, mondjuk, létminimumról beszélek -, ennek a biztosítását rábízni nagyon különböző helyzetben lévő önkormányzatokra, ez egész egyszerűen a társadalmi egyenlőtlenségek fenntartását, rosszabb esetben a növekedését fogja jelenteni.

Az ideális állapot - s ebből a szempontból megoldásról is beszélünk - az lenne, ha főnnálna egy olyan rendszer, ami alapvetően a munkajövedelem kiesése esetén - ezt valamennyire most kezelik, a közmunkával van összekötve, én már nem tudom követni, hogy hívják ezt a segélytípust, ez régen az rszs volt, rendszeres szociális segély, volt bérpótló juttatás... (Közbeszólás: Fht.) Fht még mindig? Fht-nak hívják még mindig - tehát ezt valamennyire valóban kezelik.

Hogy ennek mekkora az összege, ha jól tudom, létminimum alatti. Bár KSH-adatokra hivatkozunk, ez nagy hiányosság, hogy a KSH már nem mér létminimumot; nem tudom, ez miért van pontosan így, hogy ezt nem méri.

De menjünk tovább! A munkajövedelem kiesése mellett, ami olyan jellegű szociális problémahalmaz, amit normatív segélyezéssel lehetne kezelni: lakhatással összefüggő problémák - hiányzik a normatív lakásfenntartási támogatás -, gyermekneveléssel összefüggő, szegénység vagy nehéz helyzet, erre nem nagyon van normatív ellátás; pénzbeli ellátásról beszélek. A másik pedig a fogyatékoság, mint egy speciális helyzet munkajövedelem-kiesést, illetve annak megszerzésének hiányát, a képességre való hiányát jelenti, erre is kéne valamilyen normatív ellátás.

(3.50)

Tehát a szakirodalom, mondjuk, körülbelül ezt a 4-5 területet fedi le, amit normatív segélyezéssel kéne kezelni, és ugye, valóban ott van a diszkrecionális körben biztosított krízissegélyezés lehetősége. Ez, ugye, abszolút önkormányzati hatáskör, ez átmeneti segély volt. *(Fülöp Attilához:)* Segítsen nekem, nem tudom, hogy hívják most. Volt belőle önkormányzati segély, most - települési támogatás. Települési támogatásnak hívják. Ez a klasszikus krízissegély, leánykori nevén ez volt az átmeneti segély gyakorlatilag. Illetve annyiban mégsem, hogy mindent ebbe próbáltak beleszűríteni, illetve az önkormányzatok rákényszerülnek, hogy mindent a települési támogatásba sűrítsenek bele, de ez gyakorlatilag krízissegélyezést, átmeneti segélyezést jelent.

A helyzet az, hogy ez a fajta krízissegélyezés vette át azt a szerepet, azt az állami központi felelősségnek a szerepét, hogy most az önkormányzatok elégítenek ki olyan igényeket és próbálnak abszolút olyan szociális biztonságot nyújtani azoknak, akiknek az államhoz kéne fordulniuk vagy legalábbis korábban az állam kezelte.

A normativitás csökkenése egyébként kezdettől fogva jellemző volt, tehát a szociális törvény megszületése után másnap körülbelül már kivettek valami normatív segélyt, és ez tendenciaszerűen egyébként így csökken.

Azt hiszem, hogy önkormányzati segélyezéssel kapcsolatban mindent elmondtam. Tehát itt is egy rendkívül egyenlőtlen rendszer áll fenn, ami konzerválja a különbségeket, illetve növeli azokat, és akkor, amikor önkormányzatok szabadságára, szubszidiaritásra, a települések lehetőségeire utalnak, illetve mutogatnak, amögött nagyban a lehetőségek hiánya van, illetve a felelőségek áthárítása, állami felelősség áthárítása önkormányzati felelősségre.

Ez tulajdonképpen kicsiben mutatja azt, ami most nagyban történik a törvénnyel, hogy állami felelősséget egyénre hárítunk, de gyakorlatilag az állami felelősségnek a ráhárítása alapítványokra, civil szervezetekre, egyházakra tudatosan vagy tudattalanul,

pláne ugye, önkormányzatokra, az nagyon is tudatos volt. Ez az elmúlt időszak olyan tendenciája, ami 2010 után pláne felerősödött. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd részéről. Parancsoljon!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Térjünk is vissza Szikra Dorottyához, főleg azért, mert államtitkár úrnak egy kedves rész fog jönni. A II. fejezetnél járunk: „A magyar szociálpolitika 2010 és 2017 között”, amely így kezdődik: „Részben a szocialista rendszer, részben a társadalombiztosítás két háború közti örökségeként, Magyarország egy viszonylag fejlett jóléti rendszerrel rendelkezett a kapitalista átmenet időszakában.” Csak ezt így a kommunista örökség részhez gondoltam egy izgalmas adaléknak.

„Az 1990-es évek közepéig - a Bokros-csomagig - a szociálpolitika alapvető intézményeit megkérdőjelező intézkedések nem történtek és így a piacgazdaságra való áttérés negatív hatásait a jóléti rendszer valamelyest ellensúlyozta. A magyar jóléti állam, szemben számos környező poszt szocialista országgal, a társadalom viszonylag széles rétegeit védte meg a szegénységtől olyan - egyébként sokat vitatott - intézményekkel, mint az univerzális, minden gyereknek járó családi pótlék, vagy a munkanélküli járadék és az előrehozott és rokkantnyugdíj viszonylag nagyvonalú rendszerei.

Az EU-s csatlakozási tárgyalások előtt és alatt hazánk létrehozta az európai szociális modell még hiányzó pilléreit, többek között a munkajog, a szociális tilalma területén. A csatlakozást követően, de különösen a 2006-os belpolitikai, majd a 2008-as világgazdasági válság után azonban Magyarország fokozatosan távolodni kezdett az Európai Szociális Modelltől. A társadalmi párbeszéd intézményei teret vesztek, a demokratikus folyamatok gyengültek, a központosítás erősödött. A leginkább rászorulókat védelme helyett a válságkezelést részben az ő kárukra valósították meg az egymást követő szocialista kormányok.” Tehát azért jegyezzük meg, hogy ez a szöveg azért kritikus a 2010 előtti kormányzatokkal is.

Ellenben: „A 2010-es év azonban a korábbiakhoz képest is drasztikus eltávolodást hozott az Európai Szociális Modelltől. A Fidesz-kormány első lépései közé tartozott a korábbi érdekegyeztetési rendszer felszámolása, az új, a munkavállalók és a szakszervezetek jogait csorbító Munka Törvénykönyvének megalkotása, a munkanélküli járadék kilenc hónapos időtartamának három hónapra való rövidítése és az aktív munkaerőpiaci politikák felszámolása. Mindezek helyébe egy, a kormányfő kezében összpontosuló döntéshozatali rendszer lépett, amely a korábban fontos szerepet játszó Alkotmánybíróságot, és részben az Országgyűlést is alárendelt szerepbe kényszerítette.” Ez Körösényitől van idézve, egyébként.

A jóléti állam jövőjével kapcsolatban Orbán Viktor a lehető legnyíltabban fogalmazott az Európai Néppárt 2012-es bukaresti kongresszusán: „Minden államnak el kell végeznie a jóléti állam korrekcióját. Nyugaton nehezebb, mert ott fölépült jóléti államok vannak, Közép-Európában nem olyan nehéz, mert nem épült fel jóléti állam. Mi a posztkommunizmus gazdasági rendszerének romjai és félig kész épületei közt botladozunk, de itt nincs jóléti állam. A mi programunk az, hogy a nyugati típusú jóléti állam helyett, ami nem versenyképes, egy munka alapú társadalmat alakítsunk ki.”

Egyébként azért erősen lehetne vitatkozni a miniszterelnök szavaival arról, hogy a jóléti állam versenyképesége mennyiben létezik, és mennyiben nem. Az IMF-nek vannak mindenféle szép kutatásai, amelyek elég meglepőek az IMF szokott irányvonalához képest. Például a 2019-es kutatása szól arról, hogy a szakszervezetek erősödése és az erős munkajogok és a gazdasági növekedés között milyen korreláció van, mennyire számít az, hogy egyébként mennyire erős a munkajog egy országban a gazdasági növekedés szempontjából. Ezt nem néztük volna ki, mondjuk, húsz évvel ezelőtt az IMF-ből.

„A következőkben azt illusztrálom a nyugdíjrendszer és a családpolitika példáján, hogy a miniszterelnök nem a levegőbe beszélt: Magyarországon valóban a jóléti állam leépítése zajlott az utóbbi nyolc évben, legalábbis ami a nehéz helyzetű családok, a munkaerőpiacról kiszorulókat védő és integrációját illeti. Ugyanakkor jelentős pluszforrásokat juttatott az állam az adórendszeren, a társadalombiztosítási és családtámogatási rendszeren keresztül a jobb helyzetűeknek.

Úgy tűnik, a mai Magyarországon a bejelentett, legális, jól fizető munka teszi érdemessé a polgárt az állami gondoskodásra. Aki ebből valamilyen okból kiszorul - legyen az munkanélküliség, egészségkárosodás vagy tartós betegség -, az könnyen érdemtelenül válhat a segítségre.

2.1. fejezet: Nyugdíjreform, 2010-2013. A Fidesz által 'nyugdíjrendszerváltásnak' nevezett 2010-2012-es nyugdíjreform legfontosabb eleme a magánnyugdíjpénztárak vagyonának államosítása volt, ami a mintegy hárommillió pénztártagnak az állami rendszerbe való átirányításával történt meg. A magán-nyugdíjpénztári vagyon - a GDP nem kevesebb, mint 10 százaléka - rapid, szinte statáriális államosítása mellett kevesebb figyelmet kapott a nyugdíjreform számos más intézkedése. Ezek közül kiemelkedik a rokkantnyugdíjak kiszervezése a társadalombiztosítás keretei közül, valamint az előrehozott és korai nyugdíjak eltörlése, amelyek a számos megszorító intézkedést tartalmazó Széll Kálmán terv részét képezték.”

Itt eszembe jutott egy kérdés, hogy ha az öngondoskodást önök ennyire fontosnak tartják, elsődleges szempontnak, hogy 2011-ben született egy parlamenti határozat, amit többek között Orbán Viktor jegyzett. Ez a parlamenti határozat azt mondja ki, hogy mindenki számára jól vezethető egyéni számlákon kell a

nyugdíjbefizetéseket vezetni. Tizenegy év telt el azóta, ezek az egyéni számlák nem születtek meg. Pedig hogyha öngondoskodásról beszélünk, akkor ennek elsőrendű kérdése lenne például az, hogy ezeket az egyéni számlákat létrehozzák, hogy lássák az állampolgárok azt, hogy hogy áll egyébként az ő nyugdíjbefizetésük, hogy állnak ők a nyugdíjrendszerben. Szerintem érdemes lenne például akkor gyorsan egy módosító javaslatot benyújtani ehhez a salátatörvényhez, és rögtön rendezni is ezt az elmaradt adósságot, amit Orbán Viktor még 2011-ben megígért.

„Ami a rokkantnyugdíjakat illeti, történelmi jelentőségű lépésről van szó, hiszen a kezdetektől - azaz 1928-tól - fogva a nyugdíjrendszer szerves részét képezték a rokkantsági és árvaellátások. Az eufemisztikusan 'profiltisztításnak' nevezett folyamat során az ellátottaknak felülvizsgálatot kellett átesniük, amely nem ritkán megalázó folyamatot volt, és sokszor nélkülözötte a szakmai szempontokat.”

Itt meg azt tudjuk, ugye, elmondani, hogy erről egy alkotmánybírói döntés van, és jelenleg is a parlament alkotmánybírói mulasztásban van, hiszen az Alkotmánybíróság kimondta azt, hogy ez a rokkantnyugdíjakhoz kapcsolódó átvilágítási folyamat alkotmányellenes volt, és a parlamentnek kárpótolnia kéne azokat, akik ezen a folyamaton átestek, és elvesztették a járandóságuk egy részét.

„Az egyetlen csoport, akiknél jelentős jogvesztés nem történt, a 62 év feletti rokkantnyugdíjasok voltak - kb. 400 ezer fő -, akiket átsoroltak az időskori nyugdíjrendszerbe. Mintegy 20 ezren azonban teljesen kikerültek az ellátásból, és további nagyjából 100 ezer fő vesztette el a rokkant-ellátásra vagy nyugdíjra való jogosultságát. Egy részüket, mint 'foglalkoztathatókat' a munkanélküli ellátásba, tehát praktikusan a közmunka és a segélyezés rendszerébe tolták át.

Azoknak a jogai is csorbultak azonban, akik jogosultak maradtak a felülvizsgálatot követően, hiszen ők 2012 után már nem nyugdíjat, hanem egyéb, adóból finanszírozott ellátást kapnak, amely sokkal bizonytalanabb jogosultságot jelent, mint a járulékfizetéssel szerzett társadalombiztosítási jog.

(4.00)

Közülük nagyjából 250 ezren úgynevezett rokkantsági ellátást, további 190 ezren pedig ideiglenes rehabilitációs ellátást kapnak. Ez utóbbi maximuma az 50 ezer Ft-ot sem éri el, és legfeljebb három évre adható.

Azok, akik egészségkárosodásukat 25 éves koruk alatt szerezték, jellemzően a fogyatékossgal élők, úgynevezett rokkantsági járadékra jogosultak, ami egy nagyon alacsony szinten meghatározott egyszegű ellátás, 34 475 forint volt 2016-ban.

A reform részeként a korai és előrehozott nyugdíjakat is megszüntették, amely részben a nagy terheléssel és veszéllyel járó foglalkozásokat, részben történelmi privilégiumokat érintett. A változtatás értelmében 2012. után senki nem mehet nyugdíjba a

hivatalos nyugdíjkorhatár alatt. Ez alól kivételt képeznek azok a nők, akik 40 év járulékfizetési idővel rendelkeznek. A 'Nők 40' program keretében 2013. után a kötelező nyugdíjkorhatár előtt is teljes nyugdíjra jogosultak a nők, azzal az indokkal, hogy így nagyszülőként segíthetik a gyerekeiket.

Mindent összevetve, a 2010-2012-es nyugdíjreform során kitésekeltek a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerből mintegy 600 ezer 'problémás' nyugdíjast, és így drasztikusan, 18 százalékkal, 2,8 millióról 2,2 millióra csökkent a nyugdíjban részesülők száma.

Míg a rendszerből kizártak helyzete, nem ritkán drámaian, romlott, a nyugdíjrendszeren belül maradók kilátásai kifejezetten javultak. A 'profil tisztítás' következtében, és kisebb részben a magánnyugdíjpénztári vagyontól a nyugdíjkasszána juttatott vagyon miatt, a nyugdíjrendszer rövid- és középtávon fenntarthatóvá vált, olyannyira, hogy 2013. után költségvetési befizető lett.

Rádásul a gazdasági fenntarthatóság úgy valósult meg, hogy a nyugdíjak értéke nem romlott, és a helyettesítési ráta, a korábbi jövedelem arányában kifizetett nyugdíj értéke, jelentősen javult, a 2012-es 58 százalékról 2016-ra 67 százalékra, ami a visegrádi országokkal összevetve a legjobb arány." Egyébként ezért szeretem Szikra Dorottya tanulmányait, mert talán ő az egyetlen szociálpolitikus és közgazdasággal foglalkozó ember, aki ezt a baromságot, hogy nyugdíjösszeomlás jön, ami igazából azért leginkább a biztosítótársaságok és a nagy cégek jövedelmezőségét segíti, nem nyeli be nyaklő nélkül, és nem tolja minden egyes pillanatban.

„A javuló aggregált helyettesítési ráta azonban elfedi a nyugdíjasok között lévő különbségeket, amelyek az utóbbi években az Orbán-kormány intézkedései nyomán jelentősen nőttek. Mindenekelőtt: 2013-ban megszűnt a járulék- és a nyugdíjplafon, így ettől az időponttól kezdve lehetővé vált a kiemelkedően magas nyugdíjak kifizetése.

A nyugdíjminimum befagyasztása..." Amit ez a salátatörvény kíván rendezni, de azt még mindig nem tudjuk, hogy ezért szedik-e szét az öregségi nyugdíjminimumot, illetve a szociális vetítési alapot, mert az öregségi nyugdíjminimumot akarják emelni, vagy a vetítési alappal akarják azt a 18 darab járadékot emelni, ami eddig az öregségi nyugdíjminimumhoz volt kötve. Ez is egy olyan kérdés, amit szerintem olyan 12-szer tettünk már fel a mai nap folyamán, és még mindig nem jött rá válasz.

„A 2010-2013-as reformok tehát egy fenntarthatóbb és magasabb színvonalú ellátást nyújtó állami öregségi nyugdíjrendszert hoztak létre a jó munkaerőpiaci helyzetű személyek, köztük is kiemelten a nők számára. Ugyanakkor ez a rossz munkaerőpiaci helyzetű, részben korábban rokkantnyugdíjban részesülő személyek kárára történt meg, akiket kiszorítottak a társadalombiztosítás rendszeréből.

A nyugdíjasok közötti jövedelmi különbségek nőttek: A nyugdíjak mértékét egyre inkább a munkaerőpiacon betöltött pozíció és a munkajövedelem, és

egyre kevésbé a szolidaritási kompenzáló mechanizmusok határozzák meg." Lásd egyébként a folyamatosan nem differenciáltan emelt nyugdíjak helyzetét.

„A nyugdíjrendszer területén tehát érvényesül a támogatásra érdemesek, a jobb helyzetű, magas keresetű csoportok, korábbiaknál nagyobb mértékű támogatása, miközben az alacsony keresetű és a rossz munkaerőpiaci helyzetű rétegeket a 2010. utáni rendszer a korábbinál hátrányosabb helyzetbe hozta."

Jó, hát kezdjük bele akkor a 2.2 pontba! „2.2. A családpolitika átalakítása 2010 után. A családtámogatások komplex rendszerét, amely pénzübeli ellátásokat, szolgáltatásokat, természetbeni ellátásokat és adókedvezményt is magában foglal, a Fidesz számos területen jelentősen átalakította." Csak tudják meg, hogy mit csináltak! Szerintem ez egy tök izgalmas helyzet, szembesülnek azzal, amiket elfogadtak itt az elmúlt 12 évben... (Dr. Pósnán László közbeszól.) Eddig is kommentáltam végig, úgyhogy nem történt nagy változás.

„A változások alapjait a 2011-es, sarkalatos családvédelmi törvényben fektette le a kormány, amely kimondta, hogy a családpolitikát el kell választani a rászorultsági elven járó szociálpolitikai, tehát a szegényeket támogató ellátásoktól. E megközelítés alapján a családpolitika valójában 'népesedéspolitika' lett, a demográfiai kérdésre összpontosít, elhanyagolva az összes többi lehetséges családpolitikai célt, mint például a gyerekszegénység csökkentése vagy a nők és férfiak esélyeinek kiegyenlítése.

A 2010 utáni családpolitika nem általában akarja növelni a termékenységi szintet; nem burkolt célja, hogy minél több gyermek szülessen a jobb helyzetű családokban. A törvény úgy fogalmaz, hogy '[a]z állam elsősorban a gyermekek felelős felneveléséhez járul hozzá támogatások formájában." A fenti alapelvnek megfelelő legfőbb szakpolitikai eszköz, mint azt a törvény leszögezi, a gyermekek után járó családi adókedvezmény. Ez az ellátási forma, szemben a készpénztranszferekkel, valóban csak a jobb helyzetűeket támogatja, méghozzá keresetükkel és gyermekeik számával növekvő mértékben. „Az adóalapból leírható kedvezmény a három- és többgyermekes családok esetében drasztikusan, a 2010. előttinek több, mint kétszeresére, 33 ezer forintba nőtt gyermekenként."

És akkor itt említeném még meg a hátralévő pár másodpercben, hogy emlékeznek még arra, amikor bevezették a családi adókedvezményt, és nem volt maximális plafonja, hogy volt egy olyan év, amikor Kósa Lajostól Semjén Zsoltig lényegében nulla forint adót fizettek a különböző miniszterek, merthogy úgy vezették be a családi adókedvezményt, hogy erre lehetőség volt. Ez egyébként magának a családi adókedvezménynek a céljait szerintem egész jól mutató és a társadalmi transzferek rossz elosztását jól mutató intézkedéssor volt, és akkor folytatom majd a következő rendes felszólalásban. Köszönöm a szót. (Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr, és áttérnénk a kétpercesekre. Először megadnám a szót Héjj Dávidnak. Parancsoljon, képviselő úr!

HÉJJ DÁVID (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Jámbor képviselő úr a hangoskönyves felolvasása kapcsán Szikra Dorottya tanulmányából, azt mondta, fontos, hogy megtudjuk, hogy mit csináltunk. Kiderült belőle, hogy mit csináltunk, többek között a „Nők 40”-et.

Én kíváncsi lennék, ha képviselő úr egy kétpercesben válaszolna, mert az nem derült ki, csak ott nem kommentálta a tanulmányt, hogy képviselőtársam mit gondol a „Nők 40” programról. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A következő kétpercesre megadom a szót Csárdi Antal képviselő úrnak, parancsoljon!

CSÁRDI ANTAL (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! A kérdésem továbbra is az, amit már kétszer feltettem, hogy Ferencvárosban ennek a 12 házban lakói, 367 család, közel 800 honfitársunk, milyen segítségre számíthat a kormánytól.

Nekem az is válasz, hogyha azt mondja, hogy ad egy, nem tud válaszolni, mert nincs képből az új rezsziárakat meghatározó kormányrendelettel összefüggésben. Az is válasz, ha azt mondja, hogy nem érdekli a kérdés. És az is válasz, hogyha azt válaszolja, hogy önt, a magyar kormány államtitkárát nem érdekli ennek a 800 ferencvárosi embernek a sorsa. De bennem azért él a remény, hogy nem lesz gonosz és cinikus, és veszi a fáradságot, hogy elvégezze a kötelességét, és megteszi nekem azt a szívességet, hogy válaszol a kérdésre.

Tehát emlékeztetőül: ebben a 12 házban nem lehet érvényesíteni a kedvezményes rezsziárakat, ennek eredményeképpen összesen évi 320 millió forint ment föl a rezszi mértéke. A szociális bérlakásokban élők nem biztos, hogy tudják fizetni, illetve nagy eséllyel nem tudják fizetni majd a megemelkedett, lakásonként körülbelül 80 ezer forintos rezsziárát. Kíván-e, hogyan tud a magyar kormány segíteni nekik, mert az önkormányzat lehetőségeit meghaladja a *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret lejártát.)* 320 millió forintos új rezsziárát. Köszönöm szépen, várom a választát. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. A következő kétpercesre Tordai Bencének adom meg a szót, parancsoljon, képviselő úr!

(4.10)

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr. Így, kétpercesben kis színesként jelezném, ha ez az elmúlt tizen sok órában nem hangzott el, hogy ez a nagyszerű salátatörvény egyébként a diplomata-útlevél kiadásának szabályait is módosítja, úgyhogy

érdeklődéssel kérdeznék, ha már egymást interjúvoljuk a másik fél véleményéről.

Azt írják önök, hogy problémát jelent, hogy a diplomata-útlevelek érvényességi ideje jelenleg kizárólag az utazás időtartamára terjedhet. A gyakorlati tapasztalatok azt igazolják, hogy a külpolitikáért felelős miniszter megbízásából diplomáciai küldetéssel járó feladatok rendszerint tartós feladatellátással valósíthatók meg, illetve gyakran többszöri utazással járnak. Épp a napokban merült fel a hír, hogy egy volt futballistát, Vincze Ottót azzal bízták meg, hogy a barcelonai magyar örökséget ápolja. Az elmúlt két és fél évben egyszer sem sikerült odautazni ápolni ezt az örökséget, azért a havi 500 ezer forintért ez nyilván túl megterhelő lett volna, de gondolom, a diplomata-útlevelet kiállították számára is. Mint ahogy Habony Árpád vagy Dzsudzsák is valamilyen tartós feladatellátás, a magyar külügy érdekeit szolgáló feladatellátás érdekében kaphatta meg a diplomata-útlevelet.

Úgyhogy szeretném kérdezni, hogy ez például hogy kapcsolódik Magyarország biztonságához vagy miről szólna ez a nagyszerű salátatörvény. Biztos van itt néhány sportos kolléga, aki tudja a választ. Kíváncsian várjuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Hollik Istvánnak a KDNP képviselőcsoportjából kétpercesre. Parancsoljon!

HOLLIK ISTVÁN (KDNP): Akkor ismét visszatérnék Újpestre. Én megértem, hogy Kanász-Nagy Máté képviselő úr nem akarja kritizálni a korábbi főnökét és munkahelyét, és ezért nem ad egyenes választ a kérdésre. De akkor azt javasolom önöknek, hogy játsszunk el a gondolattal: mi lett volna akkor, ha ez az egész ügy pont fordítva játszódik le.

Tehát van egy baloldali városvezetés, aki eldönti, hogy létre fog hozni 29 szociális bérlakást. De aztán van egy önkormányzati választás, egy fideszes vezetés lesz, és ez a gonosz fideszes vezetés úgy dönt, hogy a 29 bérlakásból csak kettőt fog ebben a funkcióban hagyni, a többi pedig nem hajlandó szociális bérlakásként működtetni. Nekem van egy olyan érzésem, hogy akkor az lett volna, hogy Szabó Tímea rögtön élőláncot hirdet az épület köré, Kunhalmi Ágnes mind a 27 lakás ajtajának nekimegy, ne adj' isten, Tordai Bence eltöri a kisujját ebben az ügyben is. Hogy miért nem történt mindez? Azért, mert ez pont fordítva van, mert ezt most önök csinálták.

Ezek után tényleg csak az az egy kérdés maradt, hogy nem gondolják-e, hogy ez az elmúlt 14 óra, vagy nem tudom, mennyi, lehet, hogy még annál is több, ennek az egészen konkrét ügynek a fényében nem teszi-e a jelenlegi pozíciójukat és tevékenységüket hiteltelenné. *(Tordai Bence: Nem.)* Ez a kérdésem. Nem várom, hogy Kanász-Nagy Máté válaszoljon, még egyszer mondom, mert ő érintett, de válaszoljon akkor Ungár képviselő úr vagy Tordai képviselő úr. Az ő válaszukkal is megelégszem. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tekintettel arra, hogy nagyon sok kérdés hangzott el oda-vissza, szeretnék hagyni a képviselőtársaimnak kis időt arra, hogy elmélyedjenek ebben a történetben, és megfogalmazzák magukban a válaszokat, hogy majd el tudják mondani ezt egymásnak, illetve azért, hogy a kollégák, akik reggel óta segítik a munkánkat, egy kicsi levegőhöz jussanak, 4 óra 30 percig szünetet rendelék el. Köszönöm szépen.

(Szünet: 04.14-04.32
Elnök: dr. Oláh Lajos
Jegyző: Mihálffy Béla)

ELNÖK: Megadom a szót Ungár Péter képviselő úrnak, az LMP részéről normál hozzászólásra. Parancsoljon, képviselő úr!

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Azzal szeretném kezdeni, hogy reagálok államtitkár úr szavaira, ami arról szólt, hogy milyen szocialista örökség van a szociális ellátórendszerben, illetve a nagy ellátórendszerekben. Itt több példát is mondott, és ezek kapcsolódnak ahhoz, ami szintén a vitának egy korábbi, szerintem egy olyan 4-5 órával ezelőtti szakaszában már felmerült Rétvári államtitkár úrral, ez pedig, hogy a kitagolás mennyire sikeres és mennyire realisztikus dolog a magyar szociális ellátórendszerben.

Azért azt lehet látni, hogy a kitagolás akkor tud megvalósulni, vagy bármilyen olyan nagy intézmény szétszedése akkor is, ha ezt nem hívjuk kitagolásnak, mert egy EU-s irányelv előtti időből származóan is voltak már ilyen akaratok a szociálpolitikában. Ez akkor működik, amikor van hozzá kellő számú szakmai segítség, van hozzá kellő számú szakember, mert egy ilyen nagy intézmény részben azért jött létre abban az időben - és amúgy nemcsak a keleti blokkban volt ez akkor az általános szociálpolitikai konszenzus, hanem Nyugat-Európában is mondjuk, az ötvenes években még alapvetően ez volt a gondolat -, mert így volt a nagy számok hatékonysága a szakemberekkel kiszolgálható, ha a nagyon sok ellátott egy helyen van.

Ezt alapvetően csak akkor tudjuk megváltoztatni, és itt arra akarok reflektálni, hogy államtitkár úr nem beszélt a lényegi dologról szerintem, hogy ez is a bérhelyzetből adódik, ezt is csak a bérhelyzet megoldását követően lehet megoldani. Ameddig ilyen rossz a bérhelyzet, addig ilyen nagy lesz a munkaerőhiány, és ameddig ilyen nagy a munkaerőhiány, addig nagyon nehéz lesz az, hogy ezekből a nagy intézményekből kis intézményeket csináljanak.

Amúgy ezt már a vita korábbi szakaszában is megemlítettük, jelenleg is egyszerűen vannak olyan intézmények - most nem akarom így, de államtitkár úrnak majd személyesen szívesen elmondom -, ahol megépítették a kitagolásra szánt külön lakóotthont például, átadták, és másnap bezárták, mert nem tudtak fölvenni kellő számú személyzetet ahhoz, hogy ki lehessen tagolni, mondjuk, a bentlakókat. Ez amúgy egy fogyatékosintézményben volt. Ez az egyik, amit el

akartam mondani, hogy értelemszerűen van egy ilyen örökség, és ennek az örökségnek egy jelentős részével le kell számolni, de ez a leszámolás nem jelenti azt, hogy önmagában ettől minden jobb lesz, vagy önmagában ettől a szociális ellátórendszer meg fog változni. És amúgy ebből a szempontból az is fontos, hogy nem minden állapot olyan, hogy a kitagolásra vagy a lakóotthonba való áthelyezésre alkalmassá teszi a bentlakót. Tehát ez nem minden esetben van így. Szerintem a gyermekvédelem ebből egy speciális kérdés, amihez kevésbé értek, és amit szerintem kevésbé lehet ilyen egyszerűen elmondani, meg ez egy nagyon komplex dolog, de például a fogyatékosintézményekben egyszerűen van egy olyan szintű fogyatékoság, ami fölött már nem lehet érdemben kitagolni, és ez sajnos szintén egy realitása a szociális ellátórendszernek. Értelemszerűen, ahol lehet, ott az embereknek minél inkább meg kell hagyni a lehetőséget arra, hogy saját maguk irányítsák az életüket, de azért ez egy olyan dolog, ami minden egyes bentlakótól külön függ.

Az idősellátás pedig szintén egy másik kérdés, tehát jelenleg azért az idősellátásban ön is pontosan tudja, hogy az a realitás, hogy tulajdonképpen már kórházi szakápolási szintű problémákkal, krónikus problémákkal kerülnek be az idősek az idősellátásba. Ezt minden intézményvezető úgy szokta mondani, hogy míg a nyolcvanas években kártyáztak meg kerteszkedtek az idősek, meg programoztak, addig most sokkal súlyosabb állapotban kerülnek már be az idősellátásba az idősek, a bentlakásosba is. Ez azért van, mert egyszerűen mivel kevesebb a férőhely, főleg az ellátottra jutó férőhelyek száma, ezért aki bekerül, az már sokkal rosszabb állapotba kerül be, és ez szintén elindít egy olyan jellegű problémát, hogy ez a fajta kisintézményi rendszer már nem alkalmas olyan fázisban, amikor valaki nagyon súlyosan demens vagy egyéb több krónikus problémája is van.

Még egy másik dologra mindenképpen felhívnam a figyelmet, hogy most már szerintem lassan nem fogjuk tudni egymást meggyőzni - ebből már úgy látszik, ugyanazokból a számokból mást olvasunk ki -, hogy itt az egyház szerepe megnőtt-e az állam rovására vagy nem. Az egyházi férőhelyek száma az idősgondozásban 2010-19 között arányait tekintve megduplázódott a KSH adatai szerint. Tehát nem tudom, hogy ezt hogy máshogy lehet értékelni.

Én értem, hogy a vatikáni szerződés miatt van az 1,8-szoros normatíva, de azért a realitás az, hogy ha megnézzük, mondjuk, egy átlag egyházi fenntartású idősotthont meg egy átlag állami fenntartású idősotthont, az egyházi fenntartású idősotthon effektív több pénzből gazdálkodik. És az a pénz, amiből ő gazdálkodik, nagyon kevés részt jön a hívóktól, nagyon nagy részt jön az államtól, és ebből adódóan azért van itt egy egyenlőtlenség.

Ami még érdekes, és ki kell térni rá, és ez egy nagyon forró krumpli bizonyos szempontból, az az egész magántőke beengedése, főleg az idősellátásba, illetve a magán idősotthonok kérdése. Értelemszerűen létrejönnek magán idősotthonok, ezek voltak az Orbán-

kormány előtt is, meg lesznek az Orbán-kormány után is, ez egy ilyen dolog, ami van a világon. Az a kérdés, hogy mennyiben kell őket szabályozni, és mennyiben van az államnak szabályozási feladata abban, hogy egy magán idősotthonban mennyi pénzt kérhetnek el, milyen hozzájárulást kérhetnek el, ahhoz milyen szolgáltatást kell nyújtaniuk, tehát van-e olyan jellegű szabályozó szerepe, ami mondjuk, más ágazatban vagy más típusú tevékenységben kevésbé merül fel. Ugyanis mégiscsak az van, hogy itt olyan emberekről van szó, akik sokszor vagy kizáró, vagy csak korlátolt gyámság alatt vannak, akik nem tudnak feltétlenül a saját vagyonukról gondoskodni, és ha bekerülnek egy magánintézménybe, azért ennek tudnak különböző negatív konzekvenciái lenni.

Arról is érdemes beszélni szerintem, hogy az egész szenvedélybeteg-, pszichiátriai ellátás kapcsán van egy nagyon nagy hiányosság a magyar ellátórendszerben, amiről szintén leveleztünk akkor még EMMI, meg néha most már Belügyminisztérium parlamenti osztályával, ami arról szól, hogy például a szenvedélybetegknél a fiatalok, tehát a gyermek meg a felnőtt közötti átmenet, ami nagyon specifikus problémákat jelent, főleg a kábítószer-használtnál, arra nagyon kevés specifikus jellegű intézmény van. Tudok mondani egy jót, Csongrád megyében van például jó, ami külön erre specializálódik, de alapvetően ez egy nagyon ritka ellátási forma egy olyan problémánál, ami egyre gyakoribb Magyarországon. Tehát erre külön valamilyen módon kell reflektálni. Ha már itt tartunk, akkor az is egy érdekes kérdés, hogy nem tudom, szerintem félreértettük egymást, amikor én a hajléktalanellátásról beszéltem, onnan is lehetett gondolni, hogy én az önkormányzati szereplőkre gondoltam, mert éppen Tarlós István főpolgármester urat említettem, mint aki a hajléktalanokkal szemben alkalmazott egy politikát, ami véleményem szerint nem volt helyes, tehát innen lehet tudni. De a hajléktalanellátást azért jelentős részben egyházi szereplők végzik, nekik lettek ezek átadva, és jelenleg a praktikumban azért nagyon nagy részt vannak egyházi kézben hajléktalanellátást végző intézmények. Ez nem feltétlenül egy probléma, ez csak szintén egy tényállás volt, hogy nagyon sok van az egyháznak átadva ebben.

És akkor még egy utolsó gondolat, ez a házi segítségnyújtás, okosóra-kérdéskör.

(4.40)

Itt nem az a probléma, hogy technológiai fejlesztés van; ez nemhogy nem probléma, ez a pozitívum része. Itt csupán annyi volt, amit szerintem én is elmondtam, meg Kanász-Nagy Máté képviselőtársam is megjegyezte, hogy a technológiai fejlesztés nem tudja kiváltani azt, hogy egy valós ember legyen az, aki ennek az embernek segít, tehát akármilyen technológiai megoldás van, amikor az az idős ember valamilyen módon segítséget kér, akkor a másik oldalon egy valós, humán típusú ember legyen az, aki reagál erre.

Rétvári államtitkár úr erre nagyon sokszor bólogatott, majd verbális bólogatással is jelezte, hogy ez minden alkalommal így lesz. Szerintem itt ez volt maga a kérdéskör, ami felmerült.

Összességében tehát továbbra is várjuk azt, hogy megtudjuk, konkrétan milyen változásokat fog okozni ez a törvénymódosítás, ugye, mégiscsak szemléletváltásról beszélt. Például kérdésként felmerül, hogy ez a szemléletváltás, amit ez a törvénymódosítás jelent, mondjuk, a szociális szektorban dolgozók bérezésében is jelent-e szemléletváltást, hogy mondjuk, nem a nemzetgazdaság legrosszabb dolgozói lesznek, mert véleményem szerint, amíg ez a problematika nincs megoldva, addig minden más csak másodlagos tud lenni. Remélhetőleg majd ezekre is kapunk választ. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Tordai Bencének, a Párbeszéd képviselőjének. Parancsoljon, képviselő úr!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Egy kínzó kérdésnél hagyjuk abba, jelesül: „A szöveg ismeretében az alkotmányértelmezésnek először azt kellett tisztáznia, hogy lehetséges-e az alkotmány rendelkezéseinek alanyi alapjogot keletkeztető értelmezése.” Nos, lássuk meg!

„Az Alkotmánybíróságnak a kérdésre adott válasza kezdettől fogva alapvetően nemleges volt: a bírák a 70/D. §-ának (1) bekezdését alanyi jogokat csak kivételesen keletkeztető, erősen relatív állami kötelezettségek forrásának tekintették, és a határozatok indokolásában visszatérően úgy érveltek, hogy 'a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog önmagában alanyi jogként értelmezhetetlen'. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem tekintette alkotmányellenesnek azt, hogy a szabályozás nem biztosította az egészségügyi ellátások alanyi jogú igénybevételét, és a hozzáférést mindig további - biztosítási vagy szociális igazgatási - jogviszony létehez kötötte.

Az 70/D. § két bekezdésének viszonyára tekintettel ugyanakkor az alanyi jogi jelleget elutasító értelmezés nem mentesítette az államot a 70/D. § (2) bekezdésében foglalt, az egészségügyi ellátások biztosításával kapcsolatos alkotmányos kötelezettségeinek teljesítésétől, melyek mércéjéül a 70/D. § (1) bekezdése (a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészség elérése) szolgált. Az Alkotmánybíróság 1996-ban rögzítette azt, hogy értelmezése szerint e 'lehető legmagasabb szint' nem az orvostudomány mindenkori fejlettségére, hanem a nemzetgazdaság teherbíró képességére utal. Az államilag biztosítandó egészségügyi ellátások 'kritikus nagyságát', vagyis az alkotmányellenességet okozó elvételt minimálisra azonban a testület 'csak egészen szélső esetekre korlátozottan' ismerte el, vagyis gyakorlatilag kiüresítette a tetszetősen hangzó jelzős szerkezetet. Alkotmányellenes helyzetnek így az Alkotmánybíróság csupán azt tekintette, ha 'az ország egyes területein az egészségügyi ellátórendszer vagy az orvosi ellátás teljesen hiányozna'. E megszorító értelmezés

következményeként a kormányzat szinte teljesen szabad kezet kapott az egészségpolitika alakításában, amit tetézt, hogy az Alkotmánybíróság még az egészségügyi intézményrendszer létrehozásának, fenntartásának és működtetésének állami kötelezettségét sem látta az Alkotmányból levezethetőnek. A testület szerint ugyanis: 'a szükséges ellátás megszervezésének módja, az intézményrendszer működtetése, továbbá ezek finanszírozási technikái az Alkotmány rendelkezéseinek körén kívül esnek'. E megkülönböztetés szerint az állam feladata csupán annyi, hogy megszervezze az egészségügyi intézményhálózat és az orvosi ellátás rendszerét, illetve biztosítsa az ellátórendszer működtetéséhez nélkülözhetetlen jogi és gazdasági környezetet. Az alkotmányosság mércéje az ellátások mindenki számára való hozzáférhetősége lett, vagyis az, hogy 'a szolgáltató intézmények hiánya miatt senki se maradjon ellátatlanul'. E kötelezettség az Alkotmánybíróság szerint a nemzetgazdaság teherbíró képességének, valamint az állam és a társadalom lehetőségeinek figyelembevételével terheli az államot, miközben magában foglalja azt, hogy az állam törvényalkotással a testi és lelki egészség egyes területein alanyi jogokat határoz meg.

A szatellitjogok szerepének elismerése az egészséghez való jog védelmében. Mivel Magyarországon az egészségügyi ellátások hagyományosan a társadalombiztosítás részét képezik, a kilencvenes évek közepén az Alkotmánybíróság megállapította, hogy azok alkotmányos alapjául részben az Alkotmány 70/E. §-a, illetőleg az alkotmányos tulajdonvédelem követelménye szolgál. Ezzel a kormányzati intézkedéseknek megjelent egy tényleges és számon kérhető alkotmányos korlátja, hiszen nyilvánvalóvá vált, hogy az egészségbiztosítási ellátások átalakítása vagy megszüntetése csak az alkotmányos tulajdonvédelem szempontjainak tekintetbe vételével lehetséges. A kormányzat döntési szabadságát a Bokros-csomag alkotmányossági vizsgálata során kidolgozott új módszertan másik eleme, a jogbiztonság követelményének teljesítése is korlátok közé szorította, amit jelzett, hogy a testület a gazdasági stabilizációról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 81. §-át azért nyilvánította alkotmányellenesnek, mert az a táppénz-finanszírozás terheit kellő felkészülési idő biztosítása nélkül kívánta áthárítani a munkáltatókra.

Az egészséghez való alkotmányos jog alanyi oldalának korlátozott elismerése és az állami kötelezettségek tartalmának meghatározási kísérletei. Hasonlóan ahhoz, ahogyan az a szociális biztonsághoz való joggal történt, az Alkotmánybíróság 1998-ban a 70/D. § (1) bekezdésének rendelkezését is együtt értelmezte az emberi méltósághoz való joggal, és megállapította, hogy az egészséghez való jognak létezik az intézményvédelmi aspektuson túlmutató alanyi oldala is. A 48/1998. (XI. 23.) AB határozat indoklásában megfogalmazott érvelés szerint az Alkotmány az intézményvédelmi kötelezettségek nevesítésével gyakran háttérbe szorította egyes alapjogok, így az egészséghez való jog alanyi jogi oldalát, ám 'a

megfogalmazás és a hangsúlybeli különbségek nem változtatnak azon, hogy az alapjogok egyaránt tartalmazzák a szubjektív jogokat és az objektív, ennél szélesebb állami kötelezéseket is'. Ebből nyilvánvalóan következett, 'hogy az egészséghez való jognak van alanyi oldala is', amit az Alkotmánybíróság azzal egészített ki, hogy 'az életvédelmet szolgáló alanyi jogok, kötelezések, valamint államcélok rendszerének közös gyökerét az élethez való jog képezi. Ezt a későbbi határozatok közül legerőteljesebben a 39/2007. (VI. 20.) AB határozat indokolása fogalmazta meg, ahol a következő értelmezéssel találkozunk: 'az egészséghez való jog alanyi oldala a személyiség testi-lelki integritásához való jogként fogalmazható meg, amely az 54. § (1) bekezdéséből következik'. A múvi meddővé tétel szabályozásának alkotmányossági vizsgálatá során ugyanakkor felmerült, hogy a két, szoros kapcsolatban lévő jog (vagyis az emberi méltóság 'anyajoga' és az egészséghez való jog belőle következő alanyi oldala) konkrét esetben egymásnak is feszülhet. A konfliktust az Alkotmánybíróság annak megállapításával oldotta fel, hogy kivételes esetekben 'az államnak az Alkotmány 70/D. § (1) bekezdésén alapuló egészségvédelmi kötelezettsége elsőbbséget élvezhet a döntésképes egyén választásával szemben', így a 70/D. § (1) bekezdésére alapozva megengedhetőnek találta az 54. § (1) bekezdéséből levezethető önröndelkezési jog korlátozását.

Az egészséghez való jog alanyi oldalának elismerését a jog alkotmányos tartalmának meghatározási kísérlete követte, amit az Alkotmánybíróság végül a 70/D. § (2) bekezdésében szereplő tevékenységekre kiterjedő állami intézményvédelmi kötelezettséggel azonosított.

(4.50)

Mivel e kötelezettség alapját a bírák szerint a 70/D. § (1) bekezdésének rendelkezése képezte, a testület kénytelen volt továbbmenni az intézményvédelmi kötelezettség tartalmának meghatározásai irányába. Ennek során a bírák az ENSZ Egészségügyi Világszervezete Alkotmányában szereplő definíciót vették alapul, ami a testi és lelki egészség fogalmát a társadalomban való minél hosszabb, testi-lelki gondoktól mentes életet lehetővé tevő állapotként határozza meg.

A testület ebből arra következtetett, hogy az állami kötelezettségek köre túlterjed a pusztán egészségügyi ellátások biztosításán, az magában foglalja az összes olyan intézkedés és körülmény alkotmányos védelmét, amelyek hozzájárulhatnak az egyének minél hosszabb testi és lelki gondoktól mentes életéhez. Az Alkotmánybíróság szerint ez magyarázta, hogy az államnak a 70/D. § (2) bekezdésében körülírt intézményvédelmi kötelezettsége az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás rendszerén túl kiterjedt a munkavédelem megszervezésére, a rendszeres test-edzés biztosítására, valamint az épített és természetes környezet védelmére is.

Azt azonban, hogy ebből milyen konkrét intézkedések következzenek, az Alkotmánybíróság csak igen elnagyoltan vázolta föl. A munkavédelem vonatkozásában például nem fejlesztette tovább az 1993-ban kidolgozott értelmezést, ami mindössze annyit állapított meg, hogy a munkavédelem megszervezése állami feladat. A rendszeres testedzés biztosításával összefüggésben az Alkotmánybíróság csak az alkotmányos kötelezettség fennállását állapította meg anélkül, hogy annak tartalmával és a belőle fakadó állami intézkedések meghatározásával, valamint azok alkotmányos mércéjével foglalkozott volna.

Némileg más volt a helyzet az épített és természetes környezet védelmének kötelezettségével, mivel arról az Alkotmány 18. §-a is rendelkezett, önálló jogot hirdetve az egészséges környezetre. Az Alkotmánybíróság a 18. §-ban szabályozott jogot alapjogszerű védelemben részesítette, ezért e jog tekintetében a 70/D. § rendelkezései elhanyagolhatókká váltak.

Az egészség védelme az Alaptörvényben. Az Alaptörvény az Alkotmány szövegéhez képest realistábban fogalmaz: megelégszik a testi és lelki egészséghez való jog deklarálásával, nem követeli meg lehető legmagasabb szintjének biztosítását.

XX. cikk (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

Noha az új szövegezés retorikailag visszalépést jelent a korábbi szabályozáshoz képest, ennek gyakorlati jelentősége aligha lehet, mivel, mint láthattuk, a 'lehető legmagasabb szintű' jelzős szerkezetet az Alkotmánybíróság korábban sem volt hajlandó az ellátások ténylegesen számon kérhető alkotmányos mércéjeként figyelembe venni. Az újfajta szövegezés tehát paradigmaváltás helyett inkább értelmezhető az esetjogot alkotmányba foglaló pontosításként.

Az Alaptörvény 2012. januári hatálybalépése óta az Alkotmánybíróság érdemben mindössze két határozatában foglalkozott a XX. cikk értelmezésével. Így rögzült gyakorlatról aligha beszélhetünk, de az új normaszöveg értelmezésének irányai már kibontakozni látszanak. Az Alkotmánybíróság a szövegezés megváltoztatása ellenére tartalmi egyezést állapított meg az Alkotmány 70/D. §-a és az Alaptörvény XX. cikke között, és ebből következően a bírák irányadónak tekintik az egészséghez való jogra irányuló korábbi alkotmányértelmezési gyakorlatot.

A 3132/2013. (VII. 2.) AB határozat indokolása külön kiemeli, hogy az Alkotmány és az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek a szerkezete is hasonló, ezért a testület abból indul ki, hogy a XX. cikk (1) bekezdése az egészséghez való jog alanyi jogi oldalát, (2) bekezdése pedig objektív, intézményvédelmi oldalát határozza meg.

A XX. cikk (1) bekezdése az alanyi jogi oldal tekintetében a formálódó esetjogi gyakorlat a korábbihoz hasonlóan ellentmondásoktól terheltnek tűnik. A 3132/2013. (VII. 2.) AB határozat indoklásában a testület az egészséghez való jog alanyi oldalát ismét a személyiség testi-lelki integritásához való, az emberi méltósághoz való jogból következő jognak minősítette, és az egészség megőrzéséhez való joggal azonosította úgy, ahogyan az már a korábbi esetjogban is megjelent.

A konkrét ügyben azonban új mozzanatot jelentett, hogy a testület érdemben vizsgálta, hogy a cukorbetegség esetében mit jelent az egészség megőrzése, milyen egészségügyi ellátásokkal lehet azt biztosítani, és a támadott szabályozás nem lehetetleníti-e el az egészség megőrzésére irányuló erőfeszítéseket. E megközelítés újfajta szemléletet tükröz, aminek alapján az Alkotmánybíróság a továbbiakban esetről esetre vizsgálhatja, hogy az egészségügyi ellátások szabályozása összhangban áll-e az Alaptörvényből levezethető célokkal.

Egy másik, ugyancsak 2013-ból származó határozat viszont tagadja az egészséghez való jog alanyi jogként való elismerésének lehetőségét. A 3174/2013. (IX. 17.) AB határozat (17) bekezdésében a testület külön is felhívja a figyelmet arra, hogy a testi és lelki egészséghez való jogot az Alaptörvény XX. cikke nem alapjogként deklarálja, hanem az állam alkotmányos kötelezettségeit fogalmazza meg, így az arra való hivatkozás alapjogsérelem megállapítására nem alkalmas.

Mivel az Alkotmánybíróság hitet tett a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat további alkalmazásának lehetősége mellett, továbbra is irányadó lehet a korábbi megállapítás, ami szerint az állam intézményfenntartási kötelezettségének kritikusa nagyságát az Alkotmánybíróság csak szélső esetekre határozhatja meg, ezeken túl az egészséghez való jognak nincs alkotmányos mércéje. Ezt ismétli a témában az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott utolsó alkotmánybírósági döntés is.

A kialakulóban lévő esetjog némiképp a szociális biztonsághoz való jog ezredforduló utáni értelmezésére emlékeztet, amikor a különböző időszakokban kidolgozott érvek egymás melletti alkalmazása igen különböző módszertan szerinti döntések meghozatalát tette lehetővé. A képet színezi, hogy a társadalombiztosítási ellátások járulékfizetéstől való részleges elszakítása az egészségügyi ellátások tulajdonszerű védelme kapcsán ugyanazokat az aggályokat veti fel, amelyeket a szociális biztonsághoz való jog esetében már jeleztem.

Megjegyzendő, hogy az Alaptörvény a korábbiakhoz képest két új elemmel bővítette az egészséghez való jog tartalmát: egyfelől alkotmányos követelményként rögzítette a mezőgazdaság génmódosított élőlényektől mentesen tartását, másfelől kötelezte az államot az egészséges élelmiszerekhez és ivóvízhez való hozzáférés biztosítására."

És akkor majd innen folytatjuk a lakhatáshoz való joggal. Köszönöm a figyelmet. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm képviselő úr, és áttérünk a kétpercesekre. Először megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd részéről, parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót, csak válaszolni akarok képviselőtársamnak, nem volt itt olyan 10 órával ezelőtt a vitában, amikor sokat beszélgettünk arról, hogy mi az, amit mi el tudunk ismerni a kormányzat politikájával kapcsolatban, és konzultáltam Ungár Péter úrral is, aki ebben a témában nagyobb szakértő, úgyhogy a „Nők 40”-et verifikálni tudjuk, hogy az egy jó intézkedés volt, tehát ezt el tudjuk fogadni.

Hollik úrnak is válaszolnék. Ez az egész kilakoltatási téma is szépen végigkíséri a ma éjszakánkat. Ahogy korábban már elmondtam, én a IV. kerületben és a XV. kerületben is voltam kilakoltatás megakadályozáson, pedig ezek ellenzéki vezetési kerületek. Ha Hollik úr azt gondolja, hogy itt valamifajta kettős mérce van vagy ilyen ellentét, azt ajánlom, amit már ajánlottam képviselőtársaiknak, hogy 8 órakor lesz Kőbányán egy kilakoltatás, és nagyon örülök, ha Hollik úr velem tart erre a helyszínre. Nem kell beülni az élőlánra, de szerintem nagyon sokat segítene ebben az esetben, ha egy fideszes képviselő tudna segíteni ebben a szituációban és közvetíteni, mondjuk, az önkormányzat és a lakók között. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom kétpercesre a szót Keresztes László Lórántnak, az LMP részéről. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Most igazából egy kérdést szeretnék feltenni röviden államtitkár úrnak. Itt egy salátatörvényről beszélünk, aminek rengeteg szerteágazó törvényjavaslat vagy módosítás a tartalma. A szociális kérdésekről beszélünk már, törekedtem arra, hogy a víziközművek ügyéről is kellő szó essen, bár ezt még úgy érzem, hogy részletesebben is meg kell tárgyalnunk, ugyanakkor rengeteg nagyon fontos szakpolitikai területet még nem kezdtünk el kibontani, hogy van-e lehetőség arra, most már azért lassan reggel lesz, hogy esetleg a más témákban is felszólalni, vitázni kész államtitkárokat, esetleg kormánytagokat behívjanak, hogy ezt a vitát ki tudjuk terjeszteni ennek a salátatörvénynek más fontos fejezeteire is. Szerintem nagyon-nagyon hatékony lenne, ha más kérdéseket is ilyen részletességgel meg tudnánk tárgyalni. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

(5.00)

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadnám a szót Héjj Dávidnak, a Fidesz képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon!

HÉJJ DÁVID (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Előre szeretném jelezni, hogy nem nagyon szorosan a

törvényjavaslatához vág, de remélem, elnök úr elnézi nekem. Nagyjából most lépünk be a 20. órába, elnök úr a szünet előtt már tett rá utalást, de azt gondolom, hogy itt az ideje, hogy megköszönjük azoknak a munkatársaknak a munkáját, akár a teremőrök, akár a hölgyek, akik jegyzetelnek. *(Taps.)* Azt gondolom, nekünk ez a kötelességünk, de ők egy hihetetlen munkát végeznek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Képviselőtársam jól mondja, konkrétan 7 perc hiányzik ahhoz, hogy a 20 órát elérjük, de van olyan érzésem, hogy el fogjuk érni a 20 órát, ahogy megyünk tovább. Áttérünk a normál hozzászólásokra. Megadom elsőként a szót Keresztes László Lórántnak, az LMP részéről. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Nagyon szépen köszönöm a szót, elnök úr. Most nagyon egyetértek Héjj Dávid megjegyzésével. Nagy tisztelettel köszönjük a frakciónk nevében is minden munkatárs munkáját, hogy lehetővé teszik, hogy ezt a fontos vitát tudjuk folytatni, és én azt gondolom, hogy még szükség is lesz a munkájukra néhány órán keresztül, hiszen nagyon-nagyon sok fontos törvényt módosít ez a salátatörvény, és én nem kívánok lemondani 20 óra vita után sem arról, hogy érdemi válaszokat kapjunk róla, legalábbis valami válaszfoszlányokat azzal kapcsolatban, hogy mégis miképpen kívánja Magyarországon az összeomló helyzetben lévő víziközműszektort megmenteni a kormány, és milyen módon fog tudni megfelelni annak a kötelességének, hogy az ivóvizet biztosítsa a magyar emberek számára.

Ugyanakkor igaza van azon képviselőtársaimnak, akik utaltak rá, hogy méltatlanul kevés figyelmet fordítottunk más törvényjavaslatokra, úgyhogy én most erre tennék kísérletet, hogy néhány ilyen, egy kicsit talán háttérbe szorított érintett törvényjavaslatról beszéljünk.

Itt többször fölmerült képviselőtársaim részéről, hogy itt világnézeti különbözőségek vannak, világnézeti kérdésekkel próbálták indokolni a különböző állásfoglalásokat. Fölmerült a kommunista múlt, a kommunista örökség. Egészen konkrétan ez a salátatörvény módosítja az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003-as törvényt is.

Én azt gondolom, hogy ha egy ilyen kérdésről esik szó, és igen sokat kommunistáztak, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, akkor érdemes néhány szót elmondani arról is, hogy amikor ilyen szerteágazó törvényt módosításokra van kapacitásuk, amikor ilyen sok törvényt tudnak módosítani egy salátatörvényben, akkor vajon miért nem felelnek meg annak az elvárásnak, ami most már több mint három évtizede helyeződik rá nyomásként a magyar Országgyűlésre, hogy miért nem tettek még érdemi lépéseket annak érdekében, hogy az állambiztonsági múltat fel lehessen tárni, hogy tisztán lássunk abban a kérdésben, hogy az egykori kommunista állambiztonság

fenntartói, besúgói milyen módon hálózta be a rendszerváltás idején a rendszerváltó pártokat, és miért nem lehet világosan látni azt, hogy milyen módon indítottak el egyébként máig ható társadalmi és gazdasági folyamatokat, hogy ezek a személyek hogyan fordították a politikai hatalmukat, az információjukat akár gazdasági vagy más, egyébként politikai befolyás irányába.

Kettő idézetet szeretnék elmondani. Rétvári államtitkár úr már nincs itt, de 2011-ben itt volt Rétvári államtitkár úr, hogy „közös cél a megbékélés, de ennek feltétele az igazság teljes feltárása”. És egy másik idézettel is szeretnék élni. Nagyon kedves pécsi képviselőtársam, Hoppál Péter 2017-ben úgy fogalmazott, hogy „szabad ország csak szabadon beszélhet a múltjáról”. Én azt gondolom, hogy ezek nagyon releváns idézetek, nagyon releváns megszólalások voltak, de én azt gondolom, hogy teljes ellentétben állnak azal, amit önök képviselnek itt az Országgyűlésben.

Teljesen fel kell tárnunk a múltat, szabadon kell tudnunk beszélni a múltról. Ehhez képest még mindig olyan jogrend van Magyarországon, hogy történész kutatókat tudnak beperelni a kommunista állambiztonság egykori fenntartói azért, mert nyilvánosságra hozzák a valóságot. Erre több esetben látunk példát. Sajnos azzal is szembesülnünk kell, mondjuk, minden év február 25-én, a kommunista diktatúra áldozatainak az emléknapján, hogy önöknek egy olyan polgármestere áll oda koszorút elhelyezni, aki a kommunista állambiztonság lelkes besúgója volt. Egy megyei jogú város polgármesteréről beszélünk. Én azt gondolom, hogy ezek a tények is mutatják azt, hogy itt óriási a mulasztás. *(Közbeszólás az ellenzéki sorokból.)* De bizony, Szita Károlyról van szó, igen, ő az, aki Krakus Péter néven jelentett, tudjuk, hogy szorgalmasan, lelkesen jelentett, lelkes besúgója volt a kommunista állambiztonsági rendszernek.

Nos, tehát ezek a tények is alátámasztják azt, hogy önök semmit nem teljesítettek azokból a vállalásokból, amit egyébként a 2010-es választások előtt tettek. Ha jól emlékszem, akkor Deutsch Tamás egy nagyon világos vállalást tett. Elmondta, hogy amennyiben a Fidesz hatalomra kerül 2010-ben, akkor ezt a nagyon fontos vállalást fogja tenni, és nyilvánosságra fogják hozni az ügynökaktákat, pontosabban az állambiztonsági iratokat. Ez egy pongyola megfogalmazás, hogy az ügynökaktákat. Ehhez képest ezt nem tették meg, ezért 2011-ben Schiffer András, az LMP akkori frakcióvezetője javaslattal élt, és ezt a javaslatot terjesztette az Országgyűlés elé, amit önök érdemi vita nélkül leszavaztak, tehát még azt sem engedték meg, hogy ezt a javaslatot tárgysorozatba vegye az Országgyűlés, és egy érdemi vitát lehessen erről folytatni.

Majd ezt követően ezt a javaslatot folyamatosan javítva, kiegészítve, bővítve egy lusztrációs javaslat-csomaggal is, Schiffer András többször benyújtotta még, aztán az elkövetkező LMP-frakciók továbbvitték ezt a hagyományt. Én magam is már a számát sem tudom, hogy hányszor nyújtottam be ezt a javaslatot.

Talán a múlt héten az Igazságügyi Bizottság 27. alkalommal szavazta le megint csak érdemi vita nélkül ezt a javaslatot. Én akkor is próbáltam érvelni, hogy legalább engedjék, hogy tárgysorozatba tudjuk ezt venni, tegyék hozzá a plenáris ülésen lefolytatott vita után a módosító javaslatokat, akár írják újra az egészet, csak valamilyen módon történjen már meg az álambiztonság feltárása, láthassuk azt, hogy milyen folyamatok voltak jellemzőek annak idején.

Itt nagyon-nagyon fontos vállalások vannak a mi javaslatunkban. Mi egyértelműen feladatként határoznánk meg azt, hogy a rendszerváltás utáni időszakban bizonyos közjogi tisztségekben meg kellene vizsgálni azt, hogy kik voltak érintettek a kommunista állambiztonság tekintetében, tehát a különböző közjogi funkciók tekintetében. Joga van tudni a magyar embereknek, hogy a rendszerváltás óta kik voltak érintettek, akik ezeket a funkciókat betöltötték. Sőt, mi ebben a lusztrációs javaslatban arról is rendelkezünk, hogy akik aktív fenntartói voltak ennek a rendszernek, irányították ennek a kommunista besúgórendszernek a működését, hogy ne tölthessenek be bizonyos fontos közjogi funkciókat. Én azt gondolom, hogy ezzel adósak vagyunk.

Hasonlóképpen értelemszerűen megteremténk végre ezeknek az adatoknak a kutathatóságát, megteremthetnénk azt, hogy ne tudják beperelni a kutatókat ezek az egykori kommunista ügynökök, és azt is biztosítanánk, hogy ezeknek az iratoknak az internetes dokumentációja, internetes publikációja folyamatosan megtörténjen.

Nagyon-nagyon fontos, ez egy visszatérő kritika, hogy nem fordítunk kellő figyelmet az áldozatvédelemre. Ez nem igaz. Tehát ha megnézik részletesen a javaslatainkat, akkor látható, hogy nem az áldozatokat akarjuk rossz helyzetbe hozni, hanem egyszerűen azokat a besúgókat, akik ennek a rendszernek a fenntartói, működtetői, üzemeltetői voltak. Én azt gondolom, hogy ez egy súlyos mulasztás.

Amikor egy ilyen salátatörvénnyel szembesülünk, amikor módosítják ezeket a vonatkozó törvényeket, akkor önöknek kell szegezni ezt a kérdést, hogy miért nem tudnak végre szembenézni a kommunista állambiztonsággal.

Még egy érv, amit önök szoktak mondani, jellemzően egyébként nem is a vitákon, inkább háttérbeszélgetéseken, miszerint ezek a különböző iratok már nagy mennyiségben megsemmisültek volna, és már nem lehet teljes képet kapni. Ez nem igaz, tehát ezt történész kutatók megerősítették, hogy ez nem igaz, ugyanis ha volt egy aktív ügynök, aki azért úgy dolgozott rendesen kommunista besúgóként, akkor az nem csak egy szervezési lapon volt dokumentálva, az ő tevékenységének a nyomai nem olyan könnyen eltüntethetők. Tehát különböző forrásokból azért a nyomára lehet akadni, hogyha valakinek ilyen tevékenységei voltak. Tehát ez a feladat elvégezhető. Egyébként jó példákat láthatunk itt a régióban is, több volt szocialista országban ezt a kérdést meg tudták oldani. Nekünk az a meggyőződésünk,

hogy egy bő három évtizeddel a rendszerváltás után sem késő ezt a lépést megtenni.

Nekem egy kicsit személyes is ez a kérdés. Említettem a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapját, ez február 25-e. Tudjuk azt, hogy 1947. február 25-én Kovács Bélát, a Kisgazdapárt egykori főtitkárát jogellenesen hurcolták el a szovjet hatóságok, annak ellenére, hogy ezt nem teheték volna meg, mentelmi joga volt. Ennek az emlékére 2000 óta, ha jól emlékszem, 2000 óta ez Magyarországon a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja. Kovács Béla egy patacsi születésű politikus volt, én magam is patacsi vagyok, én Pécs Patacs városrészében élek, körülbelül 150 méterre Kovács Béla egykori szülőházától. Úgyhogy ilyen szempontból is én ezt egy ilyen személyes küldetésnek tartom, hogy ezt a kérdést folyamatosan napirenden tartsuk.

Átelve két másik törvényjavaslatra, ami szintén része ennek a salátatörvénynek: egyrészt a közúti közlekedésről szóló törvény módosítása és a vasúti közlekedésről szóló törvény módosítása. Nagyon remélem egyébként, hogy ebben a kérdésben aktívabban lesznek képviselőtársaim.

(5.10)

Ezek olyan ügyek, amik szerintem minden képviselőt közvetlenül érintenek, ugye, a közösségi közlekedés helyzete, az ágazattal kapcsolatos problémák aktuális kérdések, és különösen hangsúlyosak most egy ilyen súlyos energiaválság idején. Az üzemanyagárakat látjuk, azt is érzékeljük, hogy milyen súlyos gazdasági válsággal szembesülünk, tehát egyértelmű, hogy ebben a helyzetben, és egyébként nem is csak most, nem is csak ebben a helyzetben, hanem a jövőben is, a közeli és a távoli jövőben is sokkal erőteljesebb szerepet kell tudnunk biztosítani a közösségi közlekedésnek. Ezért itt is egy alapvető szemléletváltásra van szükség a kormányzati politikában. Ennek az ellenkezőjét látjuk, és én nagyon sajnálom egyébként, hogy ilyen szempontból a salátatörvény révén, mondjuk, a Technológiai és Ipari Minisztérium nem képviselteti magát, mert bizony szeretnénk választ kapni arra, hogy amikor különösen fontos szerep hárul a tömegközlekedésre, akkor miért vonják meg az ezzel kapcsolatos forrásokat. Tehát például miért hoztak egy olyan döntést, hogy a helyközi, pontosabban helyi közösségi közlekedés állami támogatását a vidéki városok esetében teljes mértékben megszüntetik, tehát nullára redukálják, miközben egyébként a járatgyakoriságot egy központi döntéssel elvárják. Tehát gyakorlatilag nehéz helyzetbe hozzák azokat a városokat, ahol egyébként, mondjuk, saját tulajdonú közlekedési céget üzemeltetnek, de egyébként az ország egész területén rendkívül nehéz helyzetet teremtenek. Tehát pontosan a tömegközlekedés állami támogatását erősíteni kéne, nem megvonni a forrásokat, tehát nem megszorításokat kellene itt érvényesíteni, hanem támogatni kellene.

Továbbá, és különösen sajnálom, hogy már nincs itt Fónagy János miniszter úr, Magyarország utolsó

közlekedési minisztere, itt elmaradt egy átfogó közösségi közlekedési reform, amit mi már nagyon-nagyon régóta, tehát ciklusok óta kérünk, követelünk és teszünk rá javaslatot. Itt, nem is tudom, melyik expozéban elhangzott vagy valamelyik kormányzati kritikában, hogy mi nem teszünk le konstruktív javaslatokat, tehát csak kritikákkal élünk. Ez nem igaz. Mi komplett közlekedési javaslatcsomagot tettünk le többször az asztalra a finanszírozástól kezdve egészen az országos integrált ütemes menetrend kialakításáig, a közlekedési szövetségek kialakításán át, a párhuzamok megszüntetésével egy olyan közlekedési modellt tettünk le egyébként, ami számításokkal megerősítve azt mutatta, hogy a jelenlegi forrásbevonással vagy a jelenlegi forrással való gazdálkodás mellett is egy lényegesen jobb tömegközlekedési szolgáltatást biztosítana, különösen a vidéki térségekben. Egyébként annak idején nekem volt szerencsém Fónagy miniszter úrral, államtitkár úrral erről egy szakmai fórumon beszélgetni, és nagyon jelentős átfedés volt a szakpolitikai hozzáállásunkban, és egyetértést mutatott egyébként Fónagy János is a javaslatok kapcsán. Hát, ezek a reformok késnek, ezeket az intézkedéseket önök nem teszik meg, holott azért sorolhatnánk azokat a törvényjavaslatokat, azokat a jogalkotási folyamatokat, amelyeknek, mondhatjuk, hogy nehezen látjuk az értelmét, nem értjük, hogy erre miért van idő, miért van energia. A másik oldalról pedig ilyen fontos intézkedések nem jelennek meg egyébként egy ilyen törvényalkotási folyamatban sem.

Azok az érvelések is hamisak, álságosak, amikor egyébként akár szociális kérdésekről beszélünk, akár más fontos döntéseket hiányolunk a kormány részéről egy ilyen válsághelyzetben, hogy ne lennének források. Ha csak a közlekedéspolitikát tekintjük, ha csak a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére nézünk, és ugye, már beszéltem a mai napon, ki is alakult egy vita annak kapcsán, hogy milyen állapotban van a vidéki közlekedési infrastruktúra, hát látható, hogy önök nem a vidéki emberek számára fontos infrastruktúra fejlesztésére fordítják a magyar emberek pénzét, hanem olyan gigantikus beruházásokra, mint például a Budapest-Belgrád vasúti fejlesztés. Ez az utóbbi projekt, mondjuk, Kínán kívül, a kínai államon kívül és Mészáros Lőrinc cégein kívül aligha jelent pozitívumot bárkinek is. Ugye, tudjuk azt, hogy hány száz milliárd forintot nyertek el ebből a projektből Mészáros Lőrinc cégei, és azt is tudjuk, hogy mindent titkosítottak, és semmiféle garanciát nem tudtak letenni az asztalra, hogy ha elkészül ez a fejlesztés, akkor ennek valamiféle megtérülési esélye, lehetősége lenne Magyarország számára. Ez is egyébként azt a politikát erősíti, amit már ebben a hosszú-hosszú vitában sokszor kritizáltunk, hogy nem a patrióta gazdaságpolitika felé fordulnának, nem a helyi és regionális termeléssel tervezik kielégíteni a legfontosabb igényeket, legfontosabb szükségleteket, hanem a távoli, a kínai tömegtermékek beszállítására építenek a magyar emberek pénzéből infrastruktúrát. Tehát mondhatjuk, hogy a kínai gazdasági gyarmatosításnak kövezik ki az útját, ha lehet ilyen képzavarral élni,

ezzel a gigantikus projekttel, miközben egyébként elveszik a magyar emberek, vidéki emberek számára fontos infrastrukturális fejlesztés elől a forrásokat.

Sokat vitatkoztunk már és fogunk is még vitatkozni erről a Budapest-Belgrád projektről, de én azt gondolom, hogy erre semmiféle mentség nincs, arra meg pláne nincs, hogy mindezt titkosították, és hogy semmiféle garanciát nem mutattak, semmiféle megalapozottságot nem tettek le az asztalra annak kapcsán, hogy önök ezt miért szavazták meg, hogy önök miért titkosították ezt a projektet. És még egyébként olyan ellentmondásokra sem adtak soha választ, amit egyébként Szijjártó Péter fogalmazott meg, aki azt mondta, hogyha Trieszt környékén elkészül egy magyar tulajdonú kikötő, akkor az az összes magyarországi cég tengeri szállítási igényét ki fogja elégíteni, akkor, ugye, a trieszti kikötőhöz képest a pireuszi kikötőt célzó Budapest-Belgrád fejlesztési projekt egy konkurens kikötőt érne el. Ez az ellentmondás milyen módon értelmezhető az önök számára? Azt gondolom, hogy ez is az egyik azon példák közül, amelyek azt mutatják, hogy önök nem helyesen gazdálkodnak a magyar emberek pénzével, nem helyesen gazdálkodnak az adófizetők pénzével, és egyébként ez a helytelen politika jelentkezik abban, hogy Magyarországon, főleg a vidéki térségekben milyen súlyos problémák vannak az alapvető infrastruktúrával. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Fülöp Attila államtitkár úrnak. Parancsoljon!

FÜLÖP ATTILA belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Két kérdésre szeretnék csak reagálni, egyrészt, amit Csárdi képviselő úr kérdezett több ízben; határozottan bízom képviselő úr méltányos hozzáállásában. Most, ugye, a Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények vitáján vagyunk, a Ferencváros esetében egy fontos kérdés hangzott el egy konkrét ügyben, úgyhogy engedje meg, képviselő úr, ha ezt írásban megkaphatom, annak minden részletét, mert hátha a szóbeli közlésben olyan ténybeli kérdésekre nem tudunk kitérni, vagy nem lesz teljes körű az információ, ami kapcsán nem lesz helyes következtetésünk benne. Ha megkapom a kérdést, akkor természetesen válaszolni fogok rá.

A másik pedig az a felvetés volt, és szeretném itt a lelegején tisztázni, amit Jámbor képviselő úr, illetve Ungár képviselő úr említett, ez a fogyatékos személyek intézményi helyzete, kiváltás, kitagolás, támogatott lakhatások létrehozása. Biztos vagyok benne, hogy Jámbor képviselő úrnak csak az olvasási figyelmét kerülte el, tehát itt szó nincs arról, hogy hosszabbítanánk határidőt. Nem tudom, ezt miből következtette képviselő úr, ha ebből a bekezdésből, ami úgy szól, hogy „az ötven fő feletti fogyatékosok, pszichiátriai beteg személyek számára tartós ápolást, gondozást nyújtó intézmény nem állami vagy egyházi fenntartója 2025. december 31-éig”, és folytatódik a mondat, ez csak azért került bele, mert ez egy pluszkötelezettség ránk nézve,

ami arról szól, hogy ennek a folyamatnak a következő lépése egy következő pályázati kiírás lesz, amiben nem állami fenntartók, civil, egyházi fenntartók tudnak egyébként pályázni, az ő esetükben is amennyi támogatott lakhatást létrehozunk, annyival csökkenteni kell az állami férőhelyek számát. Tehát itt szó nincs benne határidő-kitolásról, csak azért szeretném ezt tisztázni, hogy ne legyen itt véletlenül úgy távozzunk, hogy itt egy olyan állítás hangzik el, ami nem az igazság talaján áll.

Egyébként pedig, amit képviselő úr mondott, Ungár képviselő úr, azzal egyetértek teljes mértékben, hogy ez a kitagolás folyamata nem egy egyszerű dolog. Ezen jól látszik az, hogy ha valamit módosítani akarunk, ami több tíz év begyakorlott működése, akkor mennyi buktató van benne, de azt örömmel tudom jelezni, hogy a mai napig háromezer olyan fogyatékos honfitársunk van, aki korábban nagy, száz fő feletti intézményben élt, ma pedig megpróbálják azt az önálló életvitelt, ami 12 fő támogatott lakhatásokban van. Ezt az utat fogjuk tovább vinni, mert szerintünk ez az ő érdekük. Köszönöm szépen. *(Taps a kormány- pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Tordai Bence képviselő úrnak. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Mielőtt folytatnám a lakhatáshoz való jog kérdéseivel, egy konkrét lakhatási problémát hoznék be annál is inkább, mert megérkezett körünkbe Láng Zsolt budai polgártársunk, akinek ezúton is a segítségét kérném tulajdonképpen egy II. kerületi ügyben, hátha talán ő nagyobb ráhatással bír lenni a kormányra, illetve jelesül ezen belül is a Külügyminisztériumra.

(5.20)

Itt most nem arról van szó, hogy az államnak meg kéne védenie a szociális biztonságot, ezen belül a lakhatáshoz való jogot, hanem hogy le kéne állnia azzal, hogy fenyegeti az alapvető szociális biztonságunkban, a lakhatásunkban a volt és jelenlegi egészségügyi dolgozókat, akik a volt OPNI területén lévő szolgálati lakásokban élnek. Szerintem Láng képviselő úr számára ismerős az ügy. Több alkalommal ígérték, Szijjártó Péter miniszter úr nekem személyesen megígérte, hogy nem fognak onnan senkit kilakoltatni, és valóban, az ezzel kapcsolatban indított perek - amiket még a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő indított az ott lakó közel harminc család ellen - egy időre szüneteltek, de a múlt héten újraindultak többszöri halasztás után.

Két konkrét pert ültem végig. Az egyikben Aranka néni próbálják kirakni a lakásából. Aranka néni 90 éves, az ötvenes években költözött oda a Lipótmező területére a férjével, aki akkor ott dolgozott, és aki évtizedeken keresztül az ott végzett munkájával szolgálta meg azt a lakást, amit számukra kiutaltak. Sőt, férjének

a szülei már 1920 óta ott éltek. Tehát tulajdonképpen egy családi kvázi jogfolytonosság van most már több mint száz éve, és Aranka nénit 90 éves korára akarják kirakni a lakásából, gyakorlatilag azért, mert az OPNI jogutód nélkül megszűnt, és erre hivatkozva felmondták az ehhez kapcsolódó szerződéseket, és azt próbálják megállapítani, hogy ő jogcím nélkül tartózkodik ott, ami nyilvánvaló nonszensz és teljes embertelenség.

A másik történet pedig Mártáé, aki most is aktív egészségügyi dolgozó. Három évtizede dolgozik szakápolóként, korábban az OPNI egyik pszichiátriai osztályán, és aztán áttették az egész osztályát a János Kórházba, és azóta gyakorlatilag ugyanabban a csapatban, ugyanazt a munkát végezve, ugyanúgy közalkalmazottként, ugyanúgy egészségügyi szakdolgozóként dolgozik, és most ki akarják rakni abból a szolgálati lakásból, amit ennek okán kapott meg még a kilencvenes években. Én azt gondolom, hogy ha van teljesen egyértelmű helyzet, ha van olyan arcpirító méltánytalanság, ami nagyon jól illusztrálja, hogy mit nem szabad megengednie a jogszabályoknak, akkor ez ilyen. Ennek érdekében tényleg minden jóérezsű ember segítségére számítunk, a II. kerület volt polgármesterétől különösen várjuk azt, hogy járjon közben az ügy érdekében, hiszen tényleg az emberi élet legalapvetőbb feltételétől akarják megfosztani ezeket a teljesen érdemdús és megkérdőjelezhetetlen státuszú embereket.

S akkor térjünk vissza az elméletre, hogy hogy is áll a lakhatáshoz való jog az alkotmány, illetve az Alaptörvény tekintetében.

A 2011 végéig hatályban lévő magyar alkotmány nem tartalmazott kifejezett, a lakhatás jogára vonatkozó rendelkezést. A hajléktalanságot a 70/E. § (1) bekezdése sem sorolta azok közé a kockázatok közé, amelyek bekövetkeztek az állampolgárok szociális biztonságához való joguk alapján a megélhetésüket biztosító ellátásokra váltak volna jogosulttá. Az alkotmány hallgatásának következtében és a kérdést feszegető alkotmányjogi panaszok hiányában a kilencvenes években az Alkotmánybíróság nem foglalkozott azzal, hogy a lakhatásnak, illetve hiányának vannak-e alkotmányjogilag értelmezhető összefüggései. Ebben akkor következett be változás, amikor az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa közösen előterjesztett indítványukban az alkotmány 70/E. §-ának értelmezésére kérték az Alkotmánybíróságot azzal összefüggésben, hogy a 70/E. § (1) bekezdésével kinyilvánított szociális biztonsághoz való jognak részét képezi-e a lakhatáshoz való jog, illetve hogy fennáll-e az állam alkotmányos felelőssége a lakhatáshoz való jog biztosításában.

Az első kérdésre a bírák egyértelmű nemmel feleltek. Szerintük a 70/E. § (1) bekezdéséből a lakhatáshoz való jog alkotmányos biztosításának követelménye mint részjogosultság nem volt levezethető, sőt általánosságban is kijelentették, hogy a szociális biztonságra való jogból konkrétan meghatározott részjogok, így a lakhatáshoz való jog mint alkotmányos alapjogok nem vezethetők le.

A második kérdést illetően ugyanakkor az Alkotmánybíróság nem volt ennyire elutasító. A testület megállapította, hogy a lakhatás általános biztosítása ugyan nem alkotmányos kötelessége az államnak, de az emberi élet és méltóság védelmének követelményeiből következően az állam köteles az emberi lét alapvető feltételeiről, így hajléktalanság esetén az emberi életet közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet elhárításához szállásról gondoskodni. Ez az állami kötelezettség ugyanakkor nem járt együtt egyéni jogosultságok keletkezésével, vagyis teljesítése egyéni jogorvoslattal nem volt számonkérhető.

A 2012-ben hatályba lépett Alaptörvény szakított a szociális biztonsághoz való jog korábbi megfogalmazásával. Az új szöveg a „jog” kifejezés használatának kerülésével jelentősen szűkíti az értelmezési lehetőségek körét, és a korábbiaknál jóval egyértelműbbé teszi, hogy a szociális biztonság megteremtésének alkotmányos követelményeiből nem származtathatók további részjogosultságok. Az Alaptörvény ugyanakkor - az alkotmánnyal ellentétben - külön cikkben foglalkozik a lakhatás biztosításával. A XXII. cikk (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa. A rendelkezés egyszerű nyelvtani értelmezéséből nyilvánvaló, hogy az alkotmányozó csupán államcél és nem alkotmányos alapjogot kívánt rögzíteni. Az állam intézkedési kötelezettsége általános, mindenkire kiterjedő érvényű.

A (2) bekezdés azonban a hajléktalanokra vonatkozó speciális rendelkezéssel felülírja az általános szabályt, mivel az ő esetükben az állami és önkormányzati szervek feladatául csupán a szállás biztosítására való törekvés jelöli meg. Az (1) és (2) bekezdés együttes értelmezése alapján az állapítható meg, hogy az (1) bekezdésben meghatározott államcél általános lakáspolitikára folytatására kötelezi az államot, eredmény elérésének kötelezettsége nélkül.

A (2) bekezdés ehhez kapcsolódva ugyan, de az (1) bekezdésben rögzítetthez képest mégis alacsonyabb szintű ellátás biztosítását írja elő a hajléktalanok számára. A „törekvésnek” kifejezésből egyértelműen következik az is, hogy eredménykötelezettség e tekintetben sem terheli a kötelezetteket. A korábbi alkotmányos gyakorlathoz képest a lakhatásra vonatkozó rendelkezések alaptörvénybeli megjelenítése tehát annyiban jelent előrelépést, hogy azzal az állam az Alaptörvény rendelkezésénél fogva válik kötelessé átfogó lakáspolitikára és valamiféle, a szállás biztosítására törekvő hajléktalanpolitika kialakítására és művelésére.

A XXII. cikket az Alaptörvény negyedik módosítása egészítette ki egy újabb (3) bekezdéssel. A módosítás még azt a csekély előrelépést is megkérdőjelezi, ami a lakhatás biztosítására való törekvés Alaptörvénybe emeléséhez köthető, és nehezen feloldható kettős feszültséget gerjeszt az Alaptörvényen belül. A XXII. cikket (3) bekezdéssel kiegészítő alaptörvény-módosítás közvetlen kiváltó oka az volt, hogy

az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI. 15.) AB határozattal alkotmányellenessé nyilvánította a nem sokkal korábban elfogadott új szabálysértési törvénynek a közterület életvitelszerű használatát tiltó rendelkezését.

A szabálysértési törvény 186. §-ának alkotmányellenessé nyilvánítását az Alkotmánybíróság azzal indokolta, hogy mivel az új szabálysértési törvény a szabálysértéseket a korábbi vegyes rendszerből, ahol a közigazgatás-ellenes magatartások is szabálysértésnek minősültek, kizárólagosan a bagatell büntetőjog irányába toltta el, ezért rendelkezéseinek meg kell felelniük az alkotmányos büntetőjog követelményeinek.

Ez a különböző magatartások büntetendővé nyilvánításával kapcsolatban kettős követelményt támaszt. Egyfelől azt, hogy az egyes cselekmények büntetendővé nyilvánítása nem lehet önkényes, csak alkotmányos indok alapján történhet meg, másfelől pedig azt, hogy a szankciót kilátásba helyező norma feleljen meg a normavilágosság követelményeinek. A többségi álláspont szerint a közterület életvitelszerű lakhatásra való használata, a hajléktalanság, amit a szociális törvény legitim, éppenséggel támogatásra való jogosultságot keletkeztető élethelyzetként határoz meg, nem olyan társadalomra veszélyes tevékenység, ami indokolná kriminális magatartássá nyilvánítását. Utóbbit a közrend védelme is indokolhatja, de önmagában az, hogy valaki az utcán él, a közterület használatát, a közrendet nem veszélyezteti.

A 186. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel, ami a szankció megállapítását csak akkor engedte meg, ha az önkormányzat teljesítette hajléktalanellátási feladatát, az alkotmánybírák többsége arra következtetett, hogy a közrend védelme csak ürügy, hiszen amennyiben az utcán élés közrendet veszélyeztető magatartás, akkor ezt abban az esetben is annak kéne minősíteni, ha az önkormányzat például éjjeli menedékhely működtetésével teljesítette a feladatát. Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a vitatott jogszabályhely nem felelt meg a normavilágosság követelményeinek sem, mivel ellentmondásba kerültek magának a szabálysértési törvénynek az általános rendelkezéseivel, amelyek szabálysértésként a szándékos vagy gondatlan magatartásokat tekintik szankcionálható magatartásoknak, az ilyen jellemzőkkel egyáltalán nem bíró élethelyzeteket viszont nem.

Az alkotmánybírói döntésre válaszul az Alaptörvény negyedik módosítása egyszerűen megszüntette az érvelés alapját. XXII. cikk (3) bekezdés: törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.

(5.30)

Az Alaptörvény rendelkezéseinek kiegészítésével kapcsolatosan gerjesztett feszültség egyik forrása a kiegészítés elfogadását követő törvényalkotási gyakorlat.

Az új alaptörvényi felhatalmazás birtokában a szabálysértési törvényt úgy módosította a jogalkotó, hogy elfeledkezett a korábbi szabályozásban még szereplő - és az Alkotmánybíróság által a jogalkotó valós szándékai elrejtéseként értelmezett - biztosítékról, ami eltiltotta az önkormányzatokat a szankciók alkalmazásától abban az esetben, ha nem teljesítették a hajléktalanokkal szemben fennálló ellátási kötelezettségüket. E garancia megvonásával ugyanakkor a szabálysértési törvény rendelkezései nyíltan aláássák az Alaptörvény XXII. cikk (2) bekezdésében foglalt, amúgy is bizonytalan mértékű állami, önkormányzati kötelezettség teljesítésének számonkérhetőségét.

Az új szabályozás megbontja a korábban meglévő egyensúlyt, és a biztosítandó szociális szolgáltatások tényleges nyújtásától függetlenül lehetővé teszi az önkormányzatok által kijelölt területeken a zaklató jellegű hatósági fellépést. A települési önkormányzatok kellő kreativitással így két legyet is üthetnek egy csapásra: erőteljes rendészeti fellépéssel elüldözhetik területükről a hajléktalanokat, és ezzel megszabadulhatnak ellátási kötelezettségük jó részétől is. Reális tehát a veszélye annak, hogy a szabályozás éppen elmentes hatást vált ki azzal, mint amit a büntető jellegű fellépésnek Szívós Mária a 38/2012. (XI. 14.) AB határozathoz fűzött különvéleményében tulajdonított, hogy tudniillik az alkalmas lehet arra, hogy az embert az emberhez méltóbb életkörülményeket lehetővé tevő eszközök igénybevételére rávegye, hovatovább az egészséget, végső soron az életet veszélyeztető életmód felől a mind fizikálisan, mind mentális értelemben egészségesebb lét felé terelje.

A feszültség másik oka az, hogy a XXII. cikk (3) bekezdése felvizezi az Alaptörvény I. cikkében rögzített garanciális szabályt. Az I. cikk (3) bekezdése ugyanis általános érvénnyel rögzíti, hogy az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg.

Amint azt az Alkotmánybíróság 38/2012. (XI. 14.) AB határozatban leszögezte, a közterület használatára vonatkozó szabályozásnak vannak alapjogi összefüggései: „Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint sem a hajléktalanoknak a közterületekről való eltávolítása, sem a szociális ellátások igénybevételére való ösztönzése nem tekinthető olyan legitim, alkotmányos indoknak, amely a hajléktalanok közterületen élésének szabálysértéssé nyilvánítását megalapozná. A hajléktalanság szociális probléma, amit az államnak a szociális igazgatás, a szociális ellátás eszközeivel és nem büntetéssel kell kezelnie. Az Alaptörvény II. cikkében szabályozott emberi méltóság védelmével összeegyeztethetetlen önmagában azért társadalomra veszélyesnek minősíteni és büntetni azokat, akik lakhatásukat valamely okból elvesztették, és ezért kényszerűségből a közterületen élnek, de ezzel mások jogait nem sértik, kárt nem okoznak, más jogellenes cselekményt nem követnek el. Sérti az egyén emberi méltóságából folyó cselekvési szabadságát az is, ha az állam a büntetés eszközeivel kényszeríti a szociális szolgáltatások igénybe vételére.”

Innen folytatom a következő felszólalásban. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr, és már epedve várom a folytatást. Addig is megadnám a szót Szeberényi Gyulának, a Fidesz képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. A rendszerváltáskor volt egy bonmot, amely szerint Lengyelországban kilenc év, Magyarországon kilenc hónap alatt zajlott le a rendszer agóniája; ez Csehszlovákiában, akkor még volt ilyen ország, kilenc hét, az NDK-ban kilenc nap, ilyen ország is volt, Bulgáriában kilenc óra, Romániában pedig kilenc perc.

Gondolhatnák képviselőtársaim, hogy semmi köze a napirendhez, és ezzel csatlakozom az ellenzéki felszólalókhoz, de nem egészen így van. Keresztes László Lóránt képviselő úr az ügynökakták nyilvánosságra hozatalát említette, és eszembe jutott erről az az eset, Romániában történt meg, hogy az a kilenc perc, amíg megtörtént a rendszerváltás, és nagyon sok helyen, egy székely városban is betörték a rendőrség épületébe, azt felgyújtották, ahogy ott azon a környéken általában szokás volt a konfliktusokat rendezni, és megszerzték az ügynökaktákat, megszerzték a besúgók nevét; nem hozták egyből nyilvánosságra, hanem valaki azzal szórakozott, hogy minden éjszaka egy-egy nevet felírt a kisváros főterén lévő táblára, úgyhogy reggel mentek érdeklődéssel az emberek, és nézték, hogy milyen nevek vannak ott. Sőt, egy idő után már nem is ez volt az érdekes, hanem az, hogy ki az, aki reggel törőronggyal ott sétál a kisváros főterén, és próbálja eltüntetni a nyomokat.

Na most, egy olyan rendszerváltáskor, ahol kilenc perc alatt zajlik le, ezt meg lehet csinálni, de egy olyan helyen, ahol kilenc hónap alatt, ott nem, ugyanis az állambiztonságnak bőven volt ideje nemcsak eltüntetni aktákat, hanem olyan hamis aktákat is behelyezni, amivel olyan embereket hozott gyanúba, akiknek semmi köze nem volt az állambiztonsághoz. Ráadásul ezekből az aktákból leginkább azok derültek ki, akik a rendszernek valamilyen formában besúgói voltak, és nem derült ki az, hogy ezt kényszerből tették vagy pedig pénzért vagy más okból, esetleg zsarolták őket, és éppen azok nem derültek ki, akik ezt az egész rendszert működtették. Tehát erős a gyanú arra, hogy a kilenc hónap bőven elég volt a kommunista rendszernek arra, hogy meghamisítsa ezeket az aktákat.

*(A jegyzői székben Berki Sándort
Hiszékeny Dezső váltja fel.)*

És lehet, hogy igaza van Keresztes László Lóránt képviselőtársamnak, hogy ezt valamilyen módszerrel ki lehet kutatni, ki lehet deríteni, hogy talán az az ember, akit hírbe hozunk, és az egész sajtóban körbejár a neve, hogy ő besúgó volt, talán mégsem, és esetleg

három, négy, öt év múlva majd megjelenik egy minusz hír, mondjuk, a Népszavában, hogy tévedés volt, mégsem volt besúgója az állambiztonságnak, de ez neki sajnos nagyon sovány vigasz lesz. Nagyjából úgy járhat, mint Lázár János járt a bizonyos megjegyzésével, ami nyilvánvalóan képviselőkre, politikusokra vonatkozott, hogy mindenki annyit ér, amennyije van, ennek ellenére azóta is, bírósági ítélet ellenére mindig hivatkoznak rá, mintha ezt egyszerű szegényemberekre mondta volna.

Nemcsak ezt szerettem volna megjegyezni ezzel a felszólalással kapcsolatban, hanem a belgrádi vasútvonal is szóba került ennél a napirendnél. Nem lehet elmenni a mellett a tény mellett, hogy Ázsia, elsősorban Kína olyan fejlődésen ment keresztül az elmúlt harminc év során, hogy már nem lehet azt állítani, amit előtte lehetett, hogy olcsó tömegáruval árasztják el a kontinenst, Európát, Amerikát. A GDP-je megközelítette az Amerikai Egyesült Államok GDP-jét, és teljesen nyilvánvaló mindenki számára az - és nemcsak Orbán Viktor számára -, hogy a jövő Ázsiában is van, és vele nem kereskedni, az elképzelhetetlen.

Azt pedig a történelemből tudjuk, hogy akik a kereskedelmi utak mentén élnek, azok mindig jól járnak, mindig részesülnek a kereskedelem hasznából. Tehát úgy beállítani ezt a beruházást, mintha ennek semmi értelme nem lenne, ez minimum rövidlátóság.

Engedjék meg, hogy egy másik példát hozzak, és itt a példáhozásban már ellenzéki képviselőtársaim is megmutatták, hogy hogyan kell csinálni. Néhány évvel ezelőtt még alpolgármesterként meghívtak egy civil szervezethez, egyébként viszonylag ellenzéki beállítottságú civil szervezethez, hogy tartsak egy beszámolót a város hajléktalan helyzetéről, és én beszéltem a problémákról, és az egyik tag megkérdezte, hogy mondjam már el, hogy hány hajléktalan van a városunkban. Ez eléggé szakmaiatlan kérdés volt, hiszen hajléktalan és hajléktalan között óriási különbség van, van az a hajléktalan, akit az átlagember ismer, aki, ha itt is kimegyünk a Parlamentből a Szent István körútra, ott látszik, hogy ott alszik a kapualjban, és van az a hajléktalan, akinek munkahelye van, onnan jár be dolgozni, mert valóban önhibáján kívül elveszítette a lakhatását, de próbálja magát fenntartani. És ezt próbáltam elmagyarázni, hogy ez különböző, de mivel előtte felkészültem erre a beszélgetésre, és elmentem a helyi hajléktalanszállóra, és ezt a szakmaiatlan kérdést én is feltettem, és elmagyarázták nekem, hogy miért nem így kell megközelíteni, ezért tudtam mondani neki egy számot, és ezt mondtam, hogy 200 hajléktalan van. Ugye, Kecskemétről van szó.

A következő kérdés az volt, hogy akkor mondjam már neki, hogy miért nem oldjuk meg ezt a problémát. Egészen egyszerűen venni kell 200 lakást, odaadni nekik, és akkor megoldódik. És akkor elkezdtem neki magyarázni, hogy azért ennél sokkal összetettebb ez a probléma. Egyrészt ezeknek az embereknek a nagy része nem véletlenül vált hajléktalanná, és nem csak a külső körülmények miatt.

(5.40)

Önálló életvitelre nem biztos, hogy alkalmas. Az a 200 lakás nem biztos, hogy olyan 200 lakás lesz, mondjuk, fél év múlva, amely emberi lakhatásra alkalmas lesz. Megemlítettem azt is, hogy ha esetleg ezt megtenné a város, akkor lehet, hogy a következő hónapban 2 ezer hajléktalan lenne a városban, hiszen elterjedne a hír, hogy itt, ebben a városban ilyen lehetőségek vannak a hajléktalanok számára, hogy lakást kapnak, majd erre a következő válasz az volt, hogy akkor ezek szerint maguk ezt meg sem akarják oldani, és fogta magát, felállt, és elment.

Természetesen lehet ilyen hozzáállással is kezelni a hajléktalankérdést, de azt gondolom, hogy ez annál sokkal összetettebb és bonyolultabb probléma, meg annál is, ahogy Tordai Bence képviselő úr itt a hozzászólásában megemlítette. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a kormányparti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Áttérnénk a kétpercesekre. Először megadnám a szót jegyző úrnak, Berki Sándornak a Párbeszéd részéről. Parancsoljon, jegyző úr!

BERKI SÁNDOR (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Előre is elnézést kérek! Körülbelül 21 órája folyik ez a beszélgetés, és még mindig nem tudom, hogy miért szeretnék önök módosítani a szociális törvényt. Még mindig nem értem, hogy ha csak arról van szó, hogy szerződéseket kötnének önkormányzatok, vagy netalán bevonnának civil szereplőket magasabb szinten, vagy egyházakat, akkor miért van erre szükség. Miért van szükség erre az elrejtett törvénymódosítóra? De tényleg, én kérek elnézést!

Tehát mi konstruktívan megpróbáltunk egész éjszaka beszélgetni önökkel tényleg *(Derültség a kormányparti padsorokból.)*, hogy kapjunk válaszokat. Üdvözlöm, Nacsa úr, én örülök, tehát én örülök, hogy itt van ön is, számomra megtiszteltetés. Tényleg lehet, hogy bennem van a hiba *(Nacsa Lőrinc: Biztos nem!)*, de én még mindig nem kaptam olyan választ - semmi baj, még tanulok, fejlődőképes vagyok -, tehát én egyszerűen tényleg még nem kaptam meg azt a választ, amely indokolná azt, hogy önöknek ehhez a törvényhez hozzá kell nyúlni. Értek mindent, amit elmondtak, bevonják a szereplőket, szerződések, kibővítik, önök szerint jobb lesz, de én nem látom a garanciát erre, sőt azt látom, hogy valójában mégiscsak ki akarunk farolni a szociális ellátásból.

Van még 20 másodpercem. Köszönöm önöknek ezt a mai hosszú és tanulságos ülést. Azt nem mondom, hogy tanultam is valamit, annyit mindenféleképpen, hogy lehet beszélgetni nagyon sokat, és még mindig várom a cselekvést, és várom az együttműködést. Részünkről megvan, ezért vagyunk itt. Remélem, önök is konstruktívan állnak a dolgokhoz, és végre akár a vízikérdésekre, akár a szociális ügyek tekintetében kapunk megfelelő választ, és mindannyian hazamehetünk. Köszönöm szépen. Minden jót

mindenkinek! Köszönöm, elnök úr. *(Taps az ellenzéki pártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, jegyző úr. További kétpercesre megadom a szót Láng Zsoltnak, a Fidesz képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. LÁNG ZSOLT (Fidesz): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Az a helyzet, hogy tényleg az ember holtáig tanul, mert most például Berki úr felszólalása után a „konstruktivitás” szót újra kell nézmem, hogy ez mit jelent, mert ha önök most konstruktívak, akkor én eddig 49 évig egész mást gondoltam erről a szóról. *(Derültség.)* De érdemes, az ember mindig képes fejlődni.

Tordai Bence, a legnagyobb magyar provokátor, vagy az egyike, nyilván azért örült meg annak, amikor meglátott, mert gondolta, hogy akkor tudunk egyet vitatkozni. Nagyon szívesen vitatkozom önnel, és azt is megértem, hogy minden II. kerületi kérdésben meg minden II. kerületi ügynél én jutok eszükbe. Ezt meg is értem egyébként, mert mégiscsak 49 éve élek ebben a városrészben Budapesten, és azt hiszem, hogy bátran kereshetnek ennek a városrésznek bármilyen ügyében. Lehet, hogy többet tudok hozzátenni, mint amit önök eddig hozzátettek politikai pályafutásuk során.

De ha már az OPNI-t említette, képviselő úr, és ön hozta szóba ennél a törvénytél, akkor nagyon röviden beszéljünk arról, hogy mennyire kijön az OPNI-nál az önök álságossága. Öntől néhány padra ül az a volt miniszterelnök, aki 2007-ben a nagymúltú intézményt bezáratta, és az utcára küldte a dolgozókat, a betegeket meg az ápoltakat. Azóta se kért senki elnézést. Nyilván akkor óriási tüntetések voltak. Az egész szakma, mindenki, a Számvevőszék elmondta, hogy ez előkészítetlen. Nem hallgatták meg a szakmát, szakmaiatlan volt a döntés, de ahogy - idéznék egy régi nagy SZDSZ-es elmét - nem kérdezték meg a békákat, mielőtt lecsapolták a mocsarat, tehát egyik percről a másikra azt az intézményt bezárták, és hagyták azt a 40 hektárt olyan állapotba kerülni, amilyen állapotban van. Ez a helyzet, és ez az ön harcostársa, az a miniszterelnök, aki akkor vezette a kormányt, és aki Molnár Lajosnak és Horváth Ágnesnek, ennek a két emblemikus névnek a főnöke volt akkor. Szerintem, képviselő úr, OPNI-kérdésben és az OPNI körüli méltatlan helyzetekben először meg kellene kérdeznie Gyurcsány Ferencet, illetve legalább az ő nevében és a baloldal nevében esetleg elnézést kérni azért a 2007-es szégyenletes bezárásért. Köszönöm szépen. *(Taps a kormányparti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm. A következő kétpercesre megadom a szót Keresztes László Lórántnak.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr. Szeberényi képviselő úrnak szeretném megköszönni a konstruktív hozzászólását, maradjunk ennél a szóhasználatnál. Én azt gondolom, hogy ezek jogos dilemmák, amelyeket elmondott

itt az ügynökakták nyilvánosságával kapcsolatban. Én magam nem venném a bátorságot, hogy felülbíráljam a történész kutatókat, akik maguk ezt a megalapozott kijelentést tették, hogy bizony rendelkezésre áll olyan iratmennyiség, amiből ha el is tűntek iratok, rekonstruálni lehet, hogy kinek milyen szerepe volt a kommunista állambiztonság fenntartásában. Én azt gondolom, hogy vannak olyan szinten ezek a kutatók, és vannak olyan szinten a tudományos eljárások is, hogy ki lehet szűrni, hogy ha hamisított dokumentum kerül a kezükbe.

De nagyon fontos valóban a biztonság és az áldozatvédelem, és hogy az ilyen kérdéseket ki lehessen küszöbölni, de ezért is lenne fontos, hogy napirendre tudjon kerülni ez a kérdés. Azt gondolom, abban kéne először egyetértésre jutni, hogy ez egy megoldatlan kérdés, ez egy adósság a kommunista rendszer áldozataira felé, hogy ezt bő három évtizeddel a rendszerváltás után kezeljük. Én azt gondolom, hogy napirendre kellene venni, és szakbizottsági szinten a megfelelő szakértők bevonásával gondosan elő lehetne készíteni egy olyan javaslatot, amit elfogadva, az ilyen problémákra megoldást is lehetne találni.

A másik a Budapest-Belgrád vasútvonal kérdése. Képviselő úr, az árát tudjuk ennek a beruházásnak, ez közel ezermilliárd forintba kerül. Azt is tudjuk, hogy ha egy áruszállításról van szó, akkor még semmilyen lépéseket nem tettünk annak érdekében, hogy ezt az árut tovább is lehessen szállítani Nyugat-Európa felé. Itt a VO-s megépítésével vagy valamilyen módon ezt a hatalmas árumennyiséget át is kell juttatni a Dunán, és ennek a költsége a becslések szerint még több mint ezermilliárd. És akkor felmerül a kérdés, hogy ha ez ekkora üzlet, akkor miért nem Kína építi meg, miért a magyar adófizetőkkel építetik meg. Az árát tudjuk. Nagyon sokszor elmondtam már, hogy amennyibe kerül csak az első három év, az 175 ezer új magyar munkahely megteremtésével egyenértékű. Ha egy ilyen projekt elindul, akkor azt gondolom, hogy számszerűsítve, tanulmányokkal, megvalósíthatósági tanulmányokkal igazolni kellett volna a kormánynak, hogy ez megéri, tehát nemcsak feltételezni, hogy az esetleg jó nekünk, hanem konkrétan igazolni, hogy megéri, számításokra alapozva. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Utolsó kétpercesként megadom a szót Nacsa Lőrincnek, a KDNP képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Berki képviselő úr felszólalása ihletett meg, de nemcsak ő, mert ebben a hosszú vitában többször elhangzott, hogy „eldugtuk” ezt a pár bekezdést, „elrejtett” törvényjavaslat, ilyen kifejezésekkel éltek. Nem értettük, hogy ez egyrészt milyen jogi kategória, hogy kettes betűmérettel volt benne a törvényben, pedig minden más 14-essel? Vagy kifehéritettük, vagy csillagokat raktunk a passzusokhoz? Mit jelent az, hogy elrejtettük? Ott van feketén-fehéren,

ugyanakkora betűmérettel, ugyanolyan betűstílussal, ugyanúgy, mint minden más egyébként az elmúlt 12 év alatt benyújtott törvényben, feketén-fehéren le van írva, hogy mi mit gondolunk a világról, és hogy szeretnénk ebben a törvényben javítani Magyarországon helyzetén. Tehát fejezzék be ezt az „elrejtett, eldugott”-at! Semmi nincs elrejtve, semmi nincs eldugva. Fent van a Parlexen, fent van a parlament honlapján, úgyhogy nemcsak a parlamenti képviselők, hanem bárki hozzáférhet a világhálóról.

Tehát semmi nincs eldugva, hanem ott van feketén-fehéren leírva, amiről itt most már egypár órája vitatkozunk, úgyhogy legalább a szavaikat fontolják meg ilyen szempontból, és ne olyan joginak tűnő kategóriákat használjanak, ami nem történt meg, nincs ilyen, senki nem dugott el semmit, senki nem rejtett el semmit, maximum önöknek van rejtegetnivalója a dollárokkal kapcsolatban, de ez majd egy másik kérdés. Arra kérem önöket, hogy ne az „eldugott törvényjavaslat” kifejezést használják.

Van egy fontos salátatörvény, egy belügyminisztériumi salátatörvény, amely több területet érint, ebben önnek igaza van, és ebben például a szociálpolitika, a gondoskodáspolitikai területét is érinti egypár bekezdés, ami ott van feketén-fehéren leírva. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Arról tájékoztatom önöket, hogy 6 óra 5 percig szünetet rendelék el. Köszönöm szépen.

(Szünet: 5.49 - 6.05 óráig)

Elnök: dr. Oláh Lajos

Jegyzők: Mihálffy Béla és Hiszékeny Dezső)

ELNÖK: Képviselőtársaim, akkor a szünet végére megadnám a szót Jámbor Andrásnak normál felszólalás keretében. Parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Akkor folytatnám a Szikra Dorotyia tanulmányából való idézést: „Az adóalapból leírható kedvezmény a három- és többgyermekes családok esetében drasztikusan, a 2010 előttiéknél több mint kétszeresére, 33 ezer forintba nőtt gyermekenként. Egyúttal megszűnt a magas keresetűeknél alkalmazott plafon. Megfelelő nagyságú jövedelem esetén tehát egy háromgyermekes családnál havi csaknem 100 ezer forint pluszjövedelem marad. Ez az ellátás semmiféle támogatást nem nyújt a legnehezebb helyzetben élő, munkanélküli vagy feketén dolgozó családoknak, de a minimálbéren élő családok sem tudják azt teljes mértékben kihasználni. Az egykulcsos adó bevezetésével mindemellett megszűnt a minimálbér adómentessége, 2012 után pedig az alacsony keresetűeknek korábban járó adójóváírást is kiveztették a rendszerből. Mindez azt eredményezte, hogy - a 'családbarát' kormányzati retorika ellenére - a három- és többgyermekes családok többsége rosszabbul járt az adórendszer változtatásával.

2014 után kiterjesztették a járulékokra is, és ennek következtében már az átlagbért kereső családok is a korábbinál kedvezőbb helyzetbe kerültek, az alacsony keresetűek azonban továbbra sem részesültek a más országokban bevett kompenzációban. További, a jobb helyzetű családokat támogató intézkedés volt a gyed évenkénti emelése, valamint 2014-ben az úgynevezett gyed extra. A gyed a gyermek két éves koráig jár azoknak a szülőknek, akiknek a szülést megelőzően legalább egy éves munkaviszonyuk volt, értéke 2017-ben bruttó 178 500 forint.

A gyed extra lényege, hogy az anyák - vagy ha ők maradnak otthon, az apák - a gyerek egy éves kora után - 2016-tól már féléves kortól - teljes állásban munkát vállalhatnak úgy, hogy közben a gyed teljes összegét megkapják. Ez egy rendkívül pazarló ellátás, hiszen a gyed egy eredendően keresetpótló ellátás, amely a szülő munkajövedelmét volt hivatott pótolni. Teljes összegét megadni úgy, hogy közben az érintett szülő teljes állásban dolgozik, és például a gyerek államilag finanszírozott bölcsődében van napközben, azt jelenti, hogy az állam egy olyan ellátást finanszíroz, amelyet a szülő nem nyújt.

Mindeközben a 28 500 forintos gyes, amely azoknak a szülőknek jár, akiknek nincs meg a megfelelő munkaviszonyuk - ők vannak többségben -, reálértékének nagyjából harmadát veszítette, mivel 2008 óta nem emelték az összegét." Ugye, ez is az öregségnyugdíj-minimumhoz van kötve, és itt is kérdés az, amit már az este folyamán sokszor föltettünk, hogy az öregségnyugdíj-minimum és a szociális vetítési alap szétválasztásánál vajon önök az öregségnyugdíj-minimumot nem akarják emelni, vagy a szociális vetítési alaphoz kapcsolódó 18 ellátást nem akarják emelni. *(Kanász-Nagy Máté: Vagy-vagy. Akkor melyik?)*

„A családi pótlék értéke, amely minden gyermek után jár, szintén nem emelkedett 2008 óta:” - erről is sokat beszéltünk az elmúlt húsz órában. „Értéke kétgyermekes család esetén 13 300 forint, három vagy több gyerek esetén 16 000 forint gyermekenként. Az ellátás univerzális, mindenkire kiterjedő jellege 2010 után jelentősen gyengült, mivel azt szigorú iskoláztatási és óvodáztatási feltételekhez kötötték. Sok család a tankötelezettség korhatárának 18-ról 16 éves korra való leszállítása miatt veszítette el jogosultságát. Összességében nagyjából 200 ezer gyerek hullott ki az ellátásból 2010-2015 között, és joggal feltételezhetjük, hogy ők a rosszabb helyzetű családokból kerülnek ki.” - ez, mondjuk, eléggé jogos.

„A szegény és a gazdag családok közötti, a családpolitika által is mélyített szakadékot a következő, mikroszimulációs modellel mutatom be. Három tipikus, de leegyszerűsített élethelyzetet ábrázolok, amelyben három gyermek él együtt a szüleivel, akik az első családban mindketten munkanélküliek, a második családban esetében minimálbért, a harmadik családban átlagbért keresnek. A 2. ábrán” - ezt sajnos csak én látom *(Derűtség az ellenzéki pártok soraiban.)* - „tehát azt látjuk, hogy a különböző társadalmi státusú

családok mennyi állami forráshoz jutottak hozzá 2009-ben és 2017-ben a gyermekeik után.

A munkanélküli család esetében 2009-2017 között nem változott az államtól kapott családi ellátások nominális értéke, mivel sem a gyes értéke, ami 28 500 forint, sem a családi pótlék mértéke nem nőtt. A minimálbért kereső családnál az anya a minimálbér után kapja a gyedet, és az apa 40 800 forint értékben tudja igénybe venni a családi adó- és járulékkedvezményt. A harmadik családban az anya átlagbér után kapja a gyedet, ami 100 100 forintról 178 500 forintra emelkedett a vizsgált időszakban, miközben az apa által igénybe vett családi adókedvezmény mértéke óriási mértékben megnőtt, 12 000 forintról 99 000 forintra. A második és a harmadik család egyéb ellátásai mellett szintén jogosult a családi pótlékre, illetve a legkisebb gyerekek két- és három éves kora között a gyesre is.

Számításaim azt mutatják, hogy minél jobb munkaerőpiaci helyzettel rendelkezik valaki, annál nagyobb mértékben részesül állami támogatásból a gyermekei után. Miközben a legszegényebb háromgyermekes család összesen 76 500 forint állami támogatást kapott havonta 2017-ben, addig a leggazdagabb család nem kevesebb mint 325 500 forint családtámogatásban részesül havonta, ami az előzőnek több mint a négyszerese.”

És azért itt álljunk meg, hogy ez miért problematikus. Tehát ez egy olyan szociális ellátórendszer hoz létre, egy olyan állami transzferrendszer hoz létre, amelyben nem oda megy a pénz, ahol arra a legnagyobb szükség van. Hiszen gyerek és gyerek között nem kéne hogy különbség legyen attól függően, hogy kik a szülei, hogy hova születtek, mégis ez az ellátási rendszer, amit önök létrehoztak, különbséget tesz aszerint egy gyereknek jutó támogatásban, egy családnak jutó támogatásban, hogy milyen társadalmi osztályba tartoznak a szülei. Ez nem biztos, hogy hosszú távon segít az országnak, hiszen ez az a szociális ellátási rendszer, ez az a szociális transzferrendszer, amelyben tehetségek vesznek el azért, mert nem kapják meg a megfelelő esélyt arra, hogy kibontakozzanak.

(6.10)

„Habár a különbségek 2010 előtt is jelentősek voltak, a második és a harmadik Orbán-kormány alatt soha nem látott mértékben felerősödtek. A családok közötti jövedelmi különbségeket és a gyermekes családok szegénységét tovább növeli az egykulcsos szja bevezetése és a legszegényebbeknek járó segélyek drasztikus csökkentése, illetve esetenként ezek megszüntetése.” És amint az előbb is szó volt róla, a minimálbér adómentességének eltörlése is jelentős tényező ebben.

Összességében minden jel arra mutat, hogy a családpolitika, ahelyett, hogy kiegyenlitené, tovább növeli a társadalmi különbségeket úgy, hogy felfelé jóval többet, lefelé pedig jóval kevesebbet oszt újra.

Összegzés, úgyhogy lassan végére érünk Szikra Dorottya tanulmányának:

„Tanulmányomban arra igyekeztem rámutatni, hogy a 2010 utáni szociálpolitika az elsődleges jövedelemelosztás egyenlőtlenségeit nem csökkenti, hanem éppenséggel növeli a jóléti, másodlagos újraelosztás eszközrendszerével. Mindez egy tudatos, felvállalt stratégia része, amely, szemben az Európai Szociális Modell alapértékeivel, nem kívánja biztosítani a minden állampolgárra kiterjedő szociális védelmet, és nem igyekszik gátolni a kirekesztés mechanizmusait. A társadalmi párbeszéd intézményeinek leépítésével, a végletes központosítással pedig az 'alul lévő' hangja még a korábnál is kevésbé hallatszik el a döntéshozatali fórumokig.

A nyugdíjrendszer és a családpolitika reformjának példáján azt mutattam be, hogy a társadalmi különbségek szélesítése két módon zajlik egyszerre. Egyfelől a rossz munkaerőpiaci státusú, érdemtelennek tartott szegények sok esetben teljesen elesnek az ellátástól, mint például a rendszerből teljesen kiszoruló korábbi rokkantnyugdíjasok vagy a családi pótléktól eleső gyerekek.

Azok, akik részesülnek az ellátásokban, jóval gyengébb szociális jogokkal rendelkeznek, mert az adókból finanszírozott transzfereket, szemben a társadalombiztosítási ellátásokkal, nem emelik rendezett szabályok alapján.

Az érem másik oldala a jobb helyzetűek, az érdeemesnek tartott 'keményen dolgozók' magasabb szintű támogatása a jóléti újraelosztás mechanizmusain keresztül. Ezek a folyamatok növelik a nyugdíjasok és a gyermekes családok közötti jövedelmi különbségeket, és mélyítik a rossz helyzetűek szegénységét. Mivel a gazdagabbak magasabb szintű ellátást kapnak, nem fognak háborogni a szegények számára életfontosságú ellátások értékvesztésén. Miközben tehát a jobb helyzetűek bőkezű jóléti transzferekhez jutnak, az érdemtelen szegények, Gans szavaival, 'mindig jó ürügyet szolgáltatnak a jóléti állam ellen intézett támadásokra'.

Ezzel véget is ért Szikra Dorottya tanulmánya. És hogy miért volt ezt fontos felolvasni, és miért volt értelme ezt felolvasni? Mert ez pontosan arról szól, ami ez a szociálistörvény-módosítás, csak ki vannak mondva azok a dolgok, amiket önöktől hiába kérdezzük, most már tényleg lassan 24 órája. Ki van mondva ebben az, hogy önök egy olyan társadalmat képzelnek el, amiben nem kapják meg az esélyt azok, akik a társadalom lenti részén vannak. Az, amikor önök azt mondják, hogy az öngondoskodás az első ebben a rendszerben, hogy mindenki magáról gondoskodik elsőként, az azt jelenti, hogy önök megversenyeztetik a zsákfaluban élőt, és megversenyeztetik Mészáros Lőrincet, hogy melyikük tud nagyobb társadalmi presztízszt elérni.

Sejtésem szerint mindannyian tudjuk a választ arra, hogy ki fogja ezt a versenyt megnyerni. De hogyha ilyen versenyeztetés zajlik a társadalomban, és az állam nem adja meg az esélyt a lent lévőeknek, és nem próbálja meg kiküszöbölni azokat az egyenlőtlenségeket, illetve csökkenteni azokat, akkor tényleg

tehetségeket veszünk el, és nagyon-nagyon sok olyan embert veszünk el, aki ennek az országnak hasznos és jó állampolgára lehetne.

Úgyhogy én azt kérem önöktől, A: mondják ki, hogy tényleg erről van szó; B: mondjanak valami más indoklást arra, hogy miért van ez a szociálistörvény-módosítás a napirenden; C: vonják vissza a javaslatot. Ez a három lehetőség áll önök előtt. Ha egyiket sem teszik meg, akkor igazából szerintem az A-t fogják igazolni, azt, hogy ami Szikra Dorottya tanulmányában le van írva, az a kormány valódi politikája. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Úgy érzem, hogy ön nélkül és e nélkül a tanulmány nélkül szegényebb lenne a Ház. Megadom a szót a következő felszólalónak, Bakos Bernadettnek, az LMP képviselőcsoportjából, parancsoljon!

BAKOS BERNADETT (LMP): Köszönöm most már sokadszorra a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Mindig nagyon izgalmas, amikor egy ilyen átfogó, komplex salátatörvény tárgyalására kerül sor, és ezúttal valóban el tudtunk merülni szinte minden egyes pontjában, nagyon sok témát érintettünk itt, a szociális törvénytől kezdve az ügynökaktákon át a közút-vasút kérdéseit.

Tehát tényleg egy nagyon tartalmas vitában vagyunk most, és köszönöm mindenkinek a részvételt, egyrészt mindenkinek, aki technikailag lehetővé teszi azt, hogy ez az ülés így megtörténjen; a képviselőtársaimnak is, még a fideszes képviselőtársaknak is, hiszen ez mindenképpen előremutató, hogy most ezt csináljuk.

Tehát ha már említettem, közút és vasút szóba került. Itt azért megjegyezném, hogy mivel már Keresztes László Lóránt kollégám is említette a Budapest-Belgrádot, én kinyitnám ezt a képet egy picikét nagyobb képpé. Az egy általános tapasztalat, hogy ha a kormány infrastruktúrát fejleszt, annak általában nem az emberek kiszolgálása, hanem leginkább a nagytőke kiszolgálása a célja. Ezt látjuk a dél-budapesti régióban is, ahol egyrészt valóban érintettek vagyunk a Budapest-Belgrád kapcsán, de egyébként ide tervezik a Galvani hidat és levezető útjait. Itt sem nagyon számít, hogy ott esetleg emberek élnek, kiserdőt kell kivágni, és egyáltalán, hogy itt még élhető kertvárosi területek vannak, és hogy a város szétfolyását tovább fogja ösztönözni ez a beavatkozás.

Szintén nem különösebben érdekli önöket a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér környékén felépülő lakossági panaszok összessége, pedig ezen a területen gombamód szaporodnak jelenleg a logisztikai központok, és egyre nagyobb a nyomás egyébként a repülőtér környezetében. A környezeti terhelés egyre nő.

Úgyhogy alapvetően azt gondolom, hogy igen, ez egy probléma, hogy alapvetően a nemzetközi áruforgalomra fejlesztik a dél-budapesti régiót. És ez azért probléma, mert hogyha nem az emberekre figyelünk,

hogya nem az ő érdekeiket vesszük figyelembe, akkor valóban itt élethetetlen városrészek fognak létrejönni.

Beszéltünk arról, hogy önök a kínai GDP-vel védik az ilyen jellegű városfejlesztést. Azért hozzátenném, hogy ezeknek a termékeknek az ökológiai lábnyoma is igen magas. Tehát a XXI. században, amikor minden törekvés arra mutat, hogy ezt mi csökkentjük, akkor ez egy picikét hibás felfogás, hogy csak azért, mert ez gazdaságilag egyébként jó üzlet maguknak - mert nyilván az ott élőknek nem az -, ezért mi ezeket a lépéseket megtesszük.

De ha már közlekedés, akkor megragadnám a lehetőséget, hogy végre egyszer plenáris ülésen beszélhessek a klímabérletről, hiszen erre eddig nem volt lehetőség, ugyanis egyetlenegy hozzászólás nélkül lezavarták már a bizottsági szakaszban az előterjesztésünket.

Energiaválság van. Energiaválság idején mit szeretnénk? Spórolni az energiával. Spórolni az energiával - hogy lehet ezt megtenni? Például a közlekedési ágazatban a közösségi közlekedés támogatásával.

(6.20)

Ez az, amire, úgy látszik, hogy önök nem hajlandók, inkább a benzinársapkában látják a megoldást. Emellett a klímabérlet szociális intézkedés is lenne, hiszen 5 ezer forintba kerülne, és az egész országban minden közösségi közlekedési eszközre érvényes lenne. Ez azt jelenti, hogy a magyar emberek, a magyar családok nagyon-nagyon sokat tudnának spórolni a közlekedésen; de zöldintézkedés is, hiszen ösztönzi a közlekedésimód-váltást.

A XXI. századnak szintén nagyon nagy kihívása, hogy az autós közlekedés arányát csökkentjük, a közösségi közlekedés és egyéb zöldmegoldások arányát pedig növeljük. Úgyhogy alapvetően tényleg érthetetlen, hogy önök a jelenlegi helyzetben miért nem támogatják ezt az előterjesztést.

Ha már itt tartunk, az energiaválság kapcsán még szót kellene ejtenem a konzultációról. Ugye, önök is konzultálnak, mi is konzultálunk, csak alapvetően az a különbség a kettő között, hogy míg önök a valóságot szeretnék letagadni, addig mi valóban olyan kérdésekről konzultálnánk a magyar emberekkel, amik a jelenlegi helyzetre megoldást jelentenének. Ilyenek például a megújuló, ilyen például az energetikai korszerűsítés, és ilyen lenne a klímabérlet bevezetése is. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak; köszönöm szépen, hogy elmondhattam ezt itt. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kétpercesekre kerül sor. Megadom a szót először Tordai Bencének, a Párbeszéd képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr. Úgy látszik, mindannyian tanulunk új jelentéseket

ismert szavakhoz. Például a provokátor nem tudom, mióta jelenti azt, hogy valaki egyszerűen leír egy történetet, és aztán segítséget kér. Láng Zsolt, úgy látszik, már nem tudja azt sem felismerni, hogy mi az, amikor provokálják, és mi az, amikor a legkevésbé sem, és nem válaszolt magára az érdemi felvetésre. Tehát kihagyta az éjszakai vitát, és kihagyta azt az idilli időszakot, amikor hosszú órákon keresztül nem sikerült egyetlen kollégájának sem gyurcsányoznia. *(Nacsá Lőrinc: De! Én gyurcsányoztam!)*

De megérkezett, és egyből visszajött ez a hangneme, és az érdemi feleletre pedig nem maradt ideje vagy ereje. Tehát akkor még egyszer szeretném kérdezni, hogy számíthatnak-e azok a II. kerületi lakosok, akiket most az önök kormánya akar kilakoltatni a szolgálati lakásukból, az ön közbenjárására. Ez tényleg nagyon érdekelné. És hogyha esetleg pozitív hozzáállást tanúsít, akkor cserébe nem megyek bele abba, hogy a budaiak megítélése szerint ön és a párttársai mennyit tettek hozzá Budához, vagy mennyit vettek el belőle, különösen az utóbbi választások fényében, amikor az ön veresége után aztán az én győzelmem következett, most pedig már 61:36-ra győztük le a Fideszt. Tehát a budaiak véleménye elég határozott a fideszes politikáról, de javíthat ezen a megítélésen, hogyha végre a jó ügy érdekében latba veti a befolyását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. További kétpercesre megadom a szót Kanász-Nagy Máténak, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon, öné a szó!

KANÁSZ-NAGY MÁTÉ (LMP): Köszönöm szépen a szót. Valóban, az LMP klímabérlet-javaslatára szerettem volna ráerősíteni, mert sok más pozitív hatása mellett nagyon komolyan szolgálja a szociális biztonságot Magyarországon. Tehát amikor szociális biztonságról beszélünk, a klímabérlet-javaslatról is beszélni kell, hiszen ebben az időszakban, amikor az infláció az egekbe szökik, a családok megélhetése élethetetlenül, akkor legalább ilyen módon lehet a közlekedésüket támogatni.

Itt szeretném megragadni az alkalmat arra vonatkozóan, hogy korábban kormányzati szereplőktől kaptunk válaszokat, hogy már vizsgálják a klímabérlet bevezetésének a lehetőségét itt Magyarországon, tanulmányozzák a német és egyéb külföldi példákat. Nem tudom, hogy államtitkár úrhoz eljutott-e ez a tanulmányozás, államtitkár urat és a szociális kormányzást bevonták-e ebbe a tanulmányozásba, hiszen a klímabérlet nem csak, de önmagában ez is hatalmas dolog lenne: egy fenntartható közösségi formát támogat, a közösségi közlekedést, de szociális lába is van. Tehát nyilván, amikor megkaptuk a kormányzati válaszokat, hogy a kormány vizsgálja a klímabérlet bevezetését, akkor államtitkár urat is bevonták ebbe a munkába.

Szeretném kérdezni államtitkár úrtól, hogy hol tart a klímabérlet tanulmányozása a kormányon belül, és szociális szempontból önök hogyan látják ennek a

klímabérletnek a hasznosulását. Hogyan segíti a klímabérlet a szociális biztonság érvényesülését Magyarországon? Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom kétperces hozzászólásra a lehetőséget Nacsa Lőrincnek, a KDNP képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Az LMP-től láttunk energiával kapcsolatos javaslatokat, hogy állítsuk le Paks II.-t, és zárjuk be Paks I.-et. *(Közbeszólások az LMP padsoraiból.)*

Önök folyamatosan a paksi beruházás ellen ágálnak, ami Magyarország energiabiztonságát garantálni tudja. Kár, hogy önök atomenergia-ellenesek, ami zöldenergia *(Tordai Bence közbeszól.)*; kár, hogy önök egyfolytában Magyarország energiabiztonságát veszélyeztetik a javaslataikkal, és ehhez nagyban hozzájárul az önök remek európai pártcsaládja, az európai zöldek, ahonnan produktív javaslat konkrétan még nem sok jött ki.

Ami pedig Tordai Bencét illeti, eddig ő büszke volt, hogy ő egy anarchista provokátor, tehát ön erre büszke volt *(Tordai Bence közbeszól.)*, és most Láng Zsolt képviselőtársam felvetésére letagadja, hogy ön egy anarchista provokátor. Ez teljesen világos volt mindig is. Látszik, hogy önnek lételeme az, hogy másokat provokáljon, hogy másokat sértgessen, sokszor a II. kerületben lakó, egyébként Fidesz-szavazókat is sértegeti, teljesen világosan.

De végre a II. kerületben nyílt egy új ingatlanügylet, önnek ehhez köze van, úgyhogy az Apró-villát ön most meg is tudja szerezni, sőt árulni is tudja, hogyha arról van szó. Mi is szívesen teszünk vételi ajánlatot az eredeti áron, 9 millió forintért, 10 százalékot kifizetve, és aztán 25 évig lehet törleszteni a maradékot, ez volt az Apró-villa ára, miután elkobozták egy családtól, és aztán az Apró-család beköltözött. Ön az Apró-villa országgyűlési képviselője. *(Derűltég és közbeszólások az ellenzéki pártok padsoraiból.)*

Az a helyzet, tisztelt képviselőtársam, hogy benne van a választói névjegyzékben, a Szemlőhegy utca is önhöz tartozik, tisztelt képviselő úr, úgyhogy éljen az országgyűlési képviselői jogaival, és akkor Karácsony Gergelyhez hasonlóan akár még egy ingatlanügynök is lehet önből - tehát nyugodtan, hajrá! *(Tordai Bence: Egyre jobb! - Taps.)*

ELNÖK: Áttérnénk a normál hozzászólásokra. Elsőként megadnám a szót Ungár Péternek, az LMP képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen a szót. Szeberényi képviselő úr hozzászólása inspirált egy hozzászólásra. Ez a történet, amit elmesélt a romániai forradalomról, nem tudom, mennyire ismerik a román új hullám filmjeit, de ezek elég színvonalasan feldolgozzák a román közelmúltat. A „4 hónap, 3 hét, 2 nap”

című film az, ami ezekből talán a legnagyobb nemzetközi sikert elérte, de egy nagyon hasonló történetről szól a forradalom című film *(sic!)* - azt hiszem, az is Mungiu, de ebben nem vagyok biztos; abban az a történet lényege, hogy a temesvári forradalom kapcsán egy tévéműsorban megbeszéljük, hogy ki az, aki kint volt a téren, és ki az, aki meg azokra lőtt, akik kimentek Temesváron a térre, és a végén kiderül, hogy már ők maguk, a résztvevők sem tudják, hogy ki volt ez. És ez megmutatja ebben a régióban azt, hogy sokszor milyen nehéz tudni a titkosszolgálatok miatt, hogy ki melyik oldalon állt.

De ennek ellenére azt tudnám mondani, higgye el, hogy én kellő intimitásban hallgattam az aktanyilvánosság elleni érveket az életem során, de a régió többi országában az aktanyilvánosság kapcsán azért mégiscsak jobb helyzetben vannak, mint mi. Tehát mind a kelet-német aktákat sokkal jobban, sokkal hamarabb feldolgozták, a lengyel szolgálati aktákat sokkal hamarabb, sokkal jobban feldolgozták, és a két csehszlovák utódállamnál is el lehet mondani, hogy ebből adódóan alapvetően jobb a helyzet, mint amilyen nálunk. És a Nemzeti Emlékezet Bizottság, amelyet létrehozta egy kompromisszumként, hogy feldolgozzák ezeket az aktákat, véleményem szerint nem jeleskedik abban, hogy a történelmi megbékélés megtörténjen, de ez csak az egyik része a hozzászólásomnak, amit akartam mondani.

A másik az, ami már szorosabban kapcsolódik a szociális területhez, hogy államtitkár úr még három hozzászólással ezelőtt említette, mondhatnám, hogy körülbelül a vita első harmadában, most tartunk a felénél, tehát ez körülbelül az első harmadában lehetett, azt mondta, hogy sokkal flexibilisebbé kell tenni a selejtezési rendszert és át kell alakítani, mert az is valamilyen módon begyöpösödött. Nem ezt a szót használta, egy másik szót használt, de ez volt a lényeg. *(Jelzésre:)* De a „flexibilis szó” szerepelt benne, igen, arra emlékszem, mert idegen hangzása volt.

Az a kérdésem, és erről is sokat leveleztünk az EMMI, azóta belügy parlamenti osztályával, hogy a nagyszülői gyed egy jó intézmény, amit szerintem ebben a Házban mindenki tud támogatni.

(6.30)

A gyodnál elgondolkodtak-e azon, hogy ugyanilyen flexibilis módon próbálják meg bevezetni azt, hogy valamelyik nagyszülő tudja ezt úgy igénybe venni, hogy a szülők vissza tudnak helyezkedni a munkaerőpiacra? Szerintem ez az önök jó gondolatának továbbgondolása és új gondolat, amely talán konstruktív. Volt egy ilyen jelszó is olyan háromnegyed órával ezelőtt, hogy ki mennyire konstruktív. Ezt polgármester úr mondta korábban.

A másik viszont, hogy nagyon kinevették Berki képviselőtársunkat, aki már szerintem elment, de alapvetően arra a kérdésre még mindig nem kaptunk választ, ami ennek a foglalkozásnak a célját jelenti. Ha önök szerint nincs semmilyen konkrét következmény,

amit el tudnak mondani annak kapcsán, hogy megváltoztatják a szociálpolitika elméleti talapzatát, akkor miért változtatják meg? Nem volt más dolog, amit tudnának csinálni ebben a válságos helyzetben? Én nem hiszem el önöknek, hogy valami következmény ne lenne, hiszen az elmúlt 12 év alatt elég egyértelművé vált, hogy ha valami ilyen nagy súlyú dolgot megváltoztatnak, annak lesznek konkrét következményei a szociálpolitikában, olyan jellegű konkrét következményei... (Nacsa Lőrinc: Gondoskodás!) Gondoskodáspolitikában, igen; olyan jellegű konkrét következményei például, hogy ki mikor jogosult állami ellátásra.

Előfordulhat-e az, hogy csökken a jogosultság mértéke? Én azért, mondjuk, egy Eszterházy-tortában fogadnék, hogy az fog történni a következő évben, hogy csökkenni fog a jogosultság mértéke. Nem tudom, önök nem szeretik az Eszterházy-tortát? (Nacsa Lőrinc: Inkább dobos!) Tehát valószínűleg ennek csökkenni fog a mértéke, és valószínűleg az is történni fog ebben az időben, hogy olyan szociális ellátások fognak átalakulni, olyanok lesznek áramvonalasítva, amelyeket önök feleslegesnek vagy értelmetlennek tartottak. Azt hiszem, nagyon sokat hallottunk arról, hogy milyen szociális rászorultsági alapon lévőket tart értelmetlennek egy neoliberális rendszer. Ez itt az olvasókörben az elmúlt pár órában egy vissza-visszatérő toposz volt, és látják, még így bőrhallással is tudunk figyelni erre mindannyian.

Szóval, ha ilyen értelmetlennek titulált emberektől elveszik ezeket a különböző ellátási formákat, vagy például, mondom, csökken azoknak a köre, akik részt vehetnek ilyeneken, akkor egyértelműen... (A Hollik Istvánal beszélő Nacsa Lőrincnek:) De Nacsa képviselő úr ez után is nyomhat egy kétpercest, már az előző is tényleg egy olyan műfaji csúcs volt, hogy várom, mi lesz a következő. Tehát ha nem csökken semmi és nem változik semmi, akkor tényleg miért adták be, miért nem tudják elmondani, milyen konkrét változtatási javaslatok vannak? Biztos vagyok benne, hogy államtitkár úr nagyon sok konkrétumot tud mondani, amit megváltoztatna a szociális ellátórendszerben a jövőben, biztos nagyon sok ilyen típusú gondolata van. Szerintem így, hogy a vitának már körülbelül 50 százaléknál tartunk, így el tudja mondani, lesz tere végre elmondani részletesen, szakmai érvekkel megalapozva, hogy mik ezek a fontos érvek.

Még egy dolog, ami nekem elkerülte a figyelmemet. Itt volt szó az OPNI kapcsán dolgokról, amelyekre bólogatott, és úgy éreztem a metakommunikációjából, hogy pozitívan viszonyul hozzájuk, de lehet, hogy csak én vettem ki önre, ha már így rátértünk a pszichiátriai nyelvezetre. Ez az volt, amikor azt mondtam, hogy vannak olyan specifikus, serdülőkori szerhasználatokkal kapcsolatos problémák, amelyeket nem kezel valójában a magyar ellátórendszer kellően jól, és úgy éreztem, hogy ebben önnek lenne mondanivalója. Csak szeretném jelezni, hogy itt tökéletes alkalom van erre és nagyon várjuk a választ, hogy milyen konkrét gondolatai vannak ezzel kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Megadom a szót Fónagy János államtitkár úrnak. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszöntöm pítymallatkor önöket. Visszatértünk.

A képviselő asszony megszólalása késztetett arra, hogy gombot nyomjak, és engedjük meg, hogy két dologgal foglalkozzunk. Az egyik az energiahatékonyság, energiaracionalizálás részben a gazdaság területén, részben az ön által említett közlekedési területeken. Azon gondolom, még ebben a körben sem kell vitakozni vagy más véleményre számítani, hogy a jelenleg meglévő háborús gazdasági helyzet és az Európai Unió által a tagországokra erőltetett hibás és sikertelen szankciók miatt a hazai kis- és középvállalkozásoknak jelentős energiaköltség-többlettel és -növekedéssel kell számolniuk és megküzdeniük.

A vállalkozások megsegítése érdekében a kormány elfogadta az energiaintenzív feldolgozóipari kisvállalkozásokat támogató programjának költségkereteit. Az új támogatási programra a kormány mintegy 200 milliárd forintnyi összeget különít el, ebből 100-100 milliárd forint kerül felhasználásra 2022-ben, illetve '23-ban. Ezt a mondatot azért ajánlom szíves figyelmükbe, mert a válaszainkban esetenként a konkrétumokat hiányolják, a másokban az idősavot. Tehát ebben benne van a jelen és benne van a közeljövő.

A kormány idén 75 milliárd forintot biztosít a drasztikus energiaár-emelkedés okozta működésiköltség-növekedések kompenzálására, továbbá 25 milliárddal támogatja a kvv-k energiahatékonysági beruházásait, melyeket a kormány a beruházás összköltségének 15 százalékáig támogat a „Széchenyi Kártya” program keretében nyújtott kedvező kamatozású beruházási hitelekhez szükséges önerő egy részének átvállalásával. A program beruházásösztönzési elemének jövő évi részleteiről a kormány várhatóan a „Széchenyi Kártya” program 2023. évi folytatásának és feltételeinek megtárgyalásakor már a mostani támogatási program éves tapasztalatainak ismeretében fog dönteni.

A feldolgozóipari kvv-k energiaköltség- és beruházási támogatási programja 2022. október 1-jével indult el, feltételeit az e célra kialakított weboldalon elhelyezett terméktájékoztató tartalmazza, ugyanezen a felületen a regisztráció október 20-án megkezdődött. Kérem képviselőtársaimat, segítsenek abban, hogy választókerületeikben minél több kisvállalkozás legyen tájékozott és vegye igénybe ezeket a lehetőségeket.

A másik kérdés, amit képviselő asszony volt kedves felvetni, az a közlekedéssel kapcsolatos energiahatékonyság kérdése. Valóban tökéletesen igaza van, hogy az ország energiafelhasználásának egy jelentős részét a közlekedés, mind az egyéni, mind a közösségi közlekedés produkálja. A korábbi években soha nem volt köztünk vita ebben, csak emlékeztetőül mondom,

hogy az egységes személyszállítási törvényt a korábbi, de nagyjában-egészében hasonló összetételű parlament emlékezetem szerint 2012-ben ritka, 97 százalékos többséggel fogadta el - mondhatni, angyal szállt át akkor a parlamenten - és ez a közösen elfogadott törvény olyan jól sikerült, hogy azóta is néhány európai uniós karácsonyfadísz ráakasztgatása mellett nem kellett módosítani.

E törvény alapvető célja az, és most is bízom az egyetértésükben, annak a meghatározása, hogy az igazi verseny nem az egyes közlekedési ágak között van, hanem az egyéni közlekedés és a közösségi közlekedés között. Ebben különös aktualitást ad az elmúlt három év, hiszen a Covid évtizedes eredményeket rombolt le, hiszen az emberek a Covidtól való félelem következtében jelentős mértékben visszaszálltak a kocsijukba, magyarul, és jelentősen megnőtt az egyéni közlekedésben részt vevők száma. Tehát ez a feladat megújult, és megint az a feladat, hogy egy jobb ajánlattal, egy jó menetrenddel, kényelmes, korszerű járművekkel, egy jó és megfizethető, jó rendszerű menetdíjjal, egy jó bérletrendszerrel a közösségi közlekedést elősegítsük.

Melyek ezeknek a legfőbb területei? Ebben sem volt vita, így nagyon remélem, hogy főleg e témák megtárgyalásában korábban részt vett és az önök sorában is feltalálható kollégáim véleménye nem változott. Az egyik az, hogy tulajdonképpen három nagy, határozott és jelentős fejlesztési forrásokat igénylő területen kell lépni.

(6.40)

A legjelentősebb talán az elővárosi közlekedési rendszer. Ma már nemcsak Budapestnek van agglomerációja, hanem Miskolcnak, Debrecennek, Szegednek, Győrnek, Székesfehérvárnak, et cetera. Ezeknek is megvan a maga bevonzási körzete. Nyilvánvaló, hogy elsősorban reggeli és esti csúcsidőben, egy ütemes közlekedés biztosításával jelentősen lehet a közösségi közlekedést igénybe vevők számát növelni.

Ha a kollégáim reggel ilyenkor kinyitják a rádiót a kocsijukban vagy otthon a reggeli kávé ivása közben, akkor azt hallják, hogy a 3-as bedugult, a 11-esen sor áll, a 11-esen dugó van, az MO-son megvan az első karambol. Tehát lehet látni azt, hogy a főváros és agglomerációjának - ami gyakorlatilag Magyarország központi térsége, hiszen ez Budapest és gyakorlatilag egy 60 kilométeres körzet, egy Dunaújváros-Tatabánya, a másik oldalon Hatvan-Dunaújváros körre terjed ki -, ennek a reggeli és esti hivatásforgalma nagyon jelentős. Hirtelen három évvel ezelőtti számom van. Úgy gondolom, hogy ez lényegében nem változott, ez mintegy 250 ezer ember naponta, aki ki- vagy beutazik Budapestre.

Az is nyilvánvaló, és most már hét évvel ezelőtt a főváros és a kormány között létrejött, akkor hároméves és azóta évenként megújított megállapodás tartalmazza, hogy a főváros közlekedését nem lehet az államigazgatási határoknál meghúzni. Nyilvánvaló,

hogy a főváros közlekedése nem a fővárosnak a valamivel több mint másfél millió lakosát szolgálja ki, hanem az ország központi részének, gyakorlatilag 3 millió lakosának a napi hivatásforgalmát, hiszen akár a munkába menetel, akár az iskolába járás, akár az egészségügyi szolgálatok igénybevétele, de minden más ezt a forgalmat igényli.

Tehát meggyőződésem, hogy nem kell győzködni önöket arról, hogy az elővárosi közlekedés fejlesztése jelentős. Még a legrosszabb indulattal sem lehet azt eltagadni, hogy az elmúlt években több mint száz motorvonatot, az utóbbi két évben ezek között kétemeletes, európai szemmel mérve is rendkívül korszerű motorvonatot állítottunk be. Nem lehet eltagadni, hogy a korábbi éveknek a 40-50-60, legfeljebb 100 darabos autóbusz-fejlesztései mellett az elmúlt két évben 800-900, tehát közel 1000-1000 darab korszerű, alacsonypadlós, EU 5-ös EU 6-os motorral szerelt autóbusz állt be a forgalomba, amely már jól érezhető mind a főváros, mind a főváros környéki közlekedés közlekedésében. Nagyon fontos ehhez az egyébként egyeztetett menetrend, és nagyon fontos az egységes tarifarendszer, amelynek a szakmai kimunkálása folyamatban van.

A közlekedés energiamegtakarítása szempontjából az elmúlt években nagyon jelentős eredményt hozott nem a személyi közlekedés, hanem a teherszállítás területén a kamionok korszerűsítése. Tisztában vagyunk vele, és ebben megint, gondolom, közös a szakmai álláspont, hogy lehetőség szerint a Magyarországot érintő, illetve Magyarország földrajzi helyzeténél fogva rendkívül jelentős tranzitforgalmat elősorban kötött pályán, tehát vasúton kell lebonyolítani, s lehetőség szerint nem az egyébként örvendetesen gyarapodó gyorsforgalmi útjainknak a kamionforgalmát kell növelni.

Ezzel együtt a valóság az - és ebbe belejátszott a Covid is, belejátszottak a korábbi évek különböző migrációs folyamatai, és nem utolsósorban belejátszottak most a menekültügyi kérdések. Kérem, ne felejtsek el, hogy a MÁV és a Volán naponta mintegy 10-12 ezer ukrain menekültet szállít az ukrán határról az ország különböző pontjaira, illetve az általuk megjelölt másik határállomásokra. Ez nagyon jelentős forgalom, és ez most gyakorlatilag az elmúlt hat hónapban folyamatosan így történik és történik jelenleg is. Nagyon jelentős a kamionállomány műszaki kicserélése. Mind a fogyasztásban - a töredékét fogyasztják a korszerű kamionok -, mind a mindnyájunk számára fontos környezetvédelem szempontjából ezek jelentősek.

Összegezve a képviselő asszony megszólalása által generált hozzászólásomat, a közösségi ágazat mint jelentős energiafelhasználó és mint a környezetre jelentős befolyással bíró tevékenység, fokozott figyelmet érdemel, az elmúlt években fokozott figyelmet is kap, és én személy szerint bízom benne, hogy ez a folyamat a jövőben is így lesz. Folytatódik a korszerű vasúti szerelvények, elsősorban az elektromos meghajtású szerelvények beállítása, folytatódik az

elővárosi, az egyéni közlekedés tömegét átvenni képes vasúti elővárosi rendszerek fejlesztése, és mindazok a lépések, amelyek mind az effektív energiafelhasználást csökkentik, mind a környezetvédelmet a korábbiaknál lényegesen jobban figyelembe veszik. Ehhez kérem az önök segítségét és támogatását is. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Megadom a szót Tordai Bencének, a Párbeszéd képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr. Akkor sort keríthetünk Juhász Gábor tanulmányának záró etűdjére. Folytassuk, ahol abba hagytuk!

„Annak felismerése, hogy a közterület életvitelszerű használatának vannak alapjogi összefüggései, természetesen még nem képezi alkotmányos akadályát annak, hogy a jogalkotó korlátozza a közterületek használatát. A hajléktalan személyek érintett alkotmányos jogára tekintettel ugyanakkor ezt csak az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel lehetne megtenni, vagyis a korlátozó intézkedések törvényi úton történő meghatározásával.

Az Alaptörvény negyedik módosításával életbe léptetett szabályozás azonban felfüggeszti e garanciális szabály alkalmazását, mivel lehetővé teszi, hogy egy speciális helyzetre, a közterületen való életvitelszerű tartózkodásra tekintettel, az alapvető jogok gyakorlását törvényi szintűnél alacsonyabb, sőt egyenesen a legalacsonyabb szintű jogszabállyal, azaz önkormányzati rendelettel is korlátozni lehessen. Az alkotmányos garanciák konkrét helyzetre tekintettel történő kikapcsolása veszélyes precedens, hiszen ha az megtehető az Alaptörvény módosításával, mi akadályozza meg az alkotmánymódosításhoz elegendő parlamenti többséggel rendelkező jogalkotót abban, hogy ugyanezt újból, más szabályozási tárgyat érintően is megtegye.

Összegzés. Az alkotmányos szabályozás változását értékelve a fő kérdés nyilvánvalóan az, hogy az új rendelkezések orvosolják-e a korábbiak által gerjesztett értelmezési vagy az alkotmány koherenciáját érintő problémákat, erősítik vagy gyengítik a szociális jogok védelmét, illetve nem járulnak-e hozzá maguk is újabb, a korábbiakban nem létező alkotmányos problémák kialakulásához. A változásokat értékelve úgy tűnik, hogy az Alaptörvény, miközben orvosolta az Alkotmány rendelkezéseinek néhány hibáját, rendelkezéseivel saját maga vált értelmezési problémák forrásává.

Az összképhez tartozik az is, hogy az új szabályozás több ponton is határozottan gyengíti a szociális jogok védelmét egyfelől azzal, hogy csak kivételesen - az egészséghez való jog esetében - hirdeti meg őket jogként, másfelől azzal, hogy aláássa a szatellitjogok általi védelmük korábban viszonylag jól működő rendszerét.

Ugyancsak a negatívumok közé tartozik, hogy a szociális rendelkezések közt is terjedőben van az alkotmányosság szellemével ellentétes, aktuálpolitikai töltetű alkotmányozás. Az alkotmányértelmezés a szociális jogok saját értékükön való alkotmányos védelmét hagyományosan csak szűk körben, kivételesen biztosította.

(6.50)

Az Alkotmánybíróság megelégedett az alkotmányos tartalom következmények nélküli, merőben elméleti meghatározásával. A szociális biztonsághoz való jogot az ellátások emberi méltósággal összeegyeztethető szintet elérő összességéként, a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog tartalmát pedig a társadalomban való minél hosszabb, testi-lelki gondoktól mentes életet lehetővé tevő állapotként definiálta, ám e tetszetős megállapítások sohasem képezték alkotmányossági vizsgálat érdemi alapját. A bírák vizsgálatuk fókuszába ehelyett az alkotmányos rendelkezések objektív, intézményvédelmi oldalát állították, azt elemezve, hogy mi az állam intézményvédelmi kötelezettségének tartalma. Az alkotmányossági mércét e tekintetben igen tágra szabva csak a teljes ellátatlanságot előidéző helyzeteket minősítették olyannak, ami elvileg felvethette volna az alkotmányellenesség kérdését, ilyen szituációt azonban a gyakorlatban sohasem azonosítottak. Így az alkotmánybírósági gyakorlat szinte teljesen szabad kezet adott a kormánynak a szociálpolitika alakítására.

A szociális jogalkotással szemben támasztott tényleges alkotmányos követelményeket a valóságban olyan szatellitjogok biztosították, mint a társadalombiztosítási juttatások tulajdonjogi védelme, a szerzett jogok védelme vagy a jogbiztonság követelménye. Az alkotmányos védelemnek ez a rendszere inkább formai, mintsem tartalmi követelmények támasztásával korlátozta a döntéshozókat, hiszen néhány egyszerű szabály betartásával már nem kellett attól tevékenységük alkotmányellenessé nyilvánításától tartaniuk. Ehhez csupán arra kellett ügyelniük, hogy a társadalombiztosítási ellátások átalakítását arányos kompenzáció biztosításával tegyék meg, a már folyósított ellátásokat ne szüntessék meg a belőlük részesedők és azok számára, akik hamarosan jogosultságot szereznének rájuk, és tartózkodjanak a szociális jogviszonyok felkészülési idő biztosítása nélküli átalakításától.

Az Alkotmány szociális töltetű rendelkezéseinek újraszabályozását számos tényező indokolta. Mivel az Alkotmánybíróság meglehetősen következetesen elutasította a jogok alanyi alapjogként való értelmezését, az alkotmányszöveg „joga van” kitételei félrevezetőnek bizonyultak. A „lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog” annak tényleges biztosításának hiányában különösen disszonánsan hatott. Az Alkotmánybíróság kizárta a 70/E. § olyan rendelkezését, ami lehetővé tette volna azt, hogy a szociális

biztonsághoz való jogból konkrét részjogosultságokat lehessen levezetni, így az egyik legalapvetőbb emberi szükséglet, a lakhatás igénye semmilyen formában nem jelent meg az Alkotmányban. A megújított, az Alaptörvényben szereplő rendelkezések választ adnak ezekre a problémákra: a szociális biztonsághoz való jog államcélként minősítése a szövegnek a kialakult gyakorlathoz való igazításaként, a lakhatáshoz való jog rögzítése pedig a korábbi adósság törlesztéseként értelmezhető. Az alkotmányos szabályozás megváltoztatásának hatásai azonban véleményem szerint további kérdéseket vetnek fel.

A szociális jogokat a korábbi gyakorlat ugyan nem ismerte el alanyi alapjogoknak, de nem is zárta ki teljesen egy ilyen irányú fordulat lehetőségét. Az Alaptörvény a szociális biztonság és a lakhatás biztosítása tekintetében is egyértelművé teszi, hogy azok esetében csak államcélokról és nem alanyi jogosultságokról van szó. Az egészségügyi ellátást illetően azonban az Alaptörvény a kérdésre nem ad ennyire egyértelmű választ. A szövegezés az egészség biztosítását megillető jogként rögzíti, miközben a rendelkezések szerkesztésének módja a korábbi alanyi intézményi oldal szerinti felosztást idézi, amit az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában az alanyi jogi jelleg elismerésének megtagadására használt. Az ebben rejlő ellentmondás az Alkotmánybíróság értelmezési gyakorlatában is tükröződik az alapjogi jelleg elutasításának ismétlésével egyfelől, és az Alaptörvényben megfogalmazódó célok érvényesülésének vizsgálatával másfelől.”

(Földi László a jegyzői székben
Mihálffy Bélát váltja fel.)

„Az Alkotmányhoz hasonlóan az Alaptörvény sem nélkülözi a jogértelmezés bizonytalanságát kifejező megfogalmazásokat, szövegen belüli ellentmondásokat. Bizonytalanságot okozhat például az, hogy az Alaptörvényben kizárólag a szolidaritás elve jelenik meg a nyugdíjrendszer jellemzőjeként, amiről nem lehet tudni, hogy csupán költői jelzőként vagy a jogalkotást meghatározó alapelveként szerepel-e az Alaptörvény szövegében. A lakhatás biztosításával kapcsolatos kötelezettséget előíró rendelkezések megvalósítását a XXII. cikk (3) bekezdéssel való kiegészítése már az Alkotmány hatálybalépésétől számított két éven belül relativizálta. Nem egyértelmű az sem, hogy miként kell értelmezni azt, hogy a szociális biztonságra vonatkozó rendelkezés intézményi oldalán - XIX. cikk (2) bekezdése - nem jelenik meg a társadalombiztosítás intézményrendszerére való utalás.

A változtatások kezdik aláásni azokat a szatellit-jogokat, amelyek a szociális jogok védelmének hagyományos bástyái voltak. Egyértelműen gyengítette a társadalombiztosítási ellátások tulajdonszerű védelmét az Alkotmány 70/E. §-ának harmadik bekezdéssel történő, az Alaptörvény életbelépését követően 2012-ben mindvégig hatályban tartott módosítása,

ami megengedte már megszerzett nyugdíjjogosultságok szociális ellátássá alakítását vagy megszüntetését. Az alacsonyabb szintű jogalkotás a szociális hozzájárulási adó bevezetésével gyengítette meg a járulékok és a járadékok közti, a tulajdonszerű védelem alapját képező kapcsolatot. Az Alaptörvény XXII. cikkének (3) bekezdéssel történő kiegészítése azt a korábbi jogbiztonsági garanciát iktatta ki, ami előírta, hogy az alapjogokat közvetlenül érintő rendelkezéseket törvényben kelljen rögzíteni.

Az újjáformálódó alkotmánybírói gyakorlat a szociális jogok egyre megszorítóbb értelmezését vetíti előre azzal, hogy követelményként rögzíti a szociális töltetű rendelkezések, valamint az N) és O) cikkek együtt értelmezését. A testület e módszertani újítást valamiféle „szociálpolitikai paradigmaváltásként” értelmezi, s így a szociális jogalkotást a korábbinál is egyértelműbb módon rendeli a költségvetési szempontok alá.

Végül az alaptörvényi szabályozás új és aggasztó elemeként azonosítható a szociális jogalkotás rövid távú politikai célok alá rendelése az ezt szolgáló szabályok alkotmányos rögzítésével, ami megkérdőjelezi, hogy beszélhetünk-e még egyáltalán a szociális jogok alkotmányos garanciáiról.”

Hát, itt a vége, és a tanulsága már ennek a tanulmánynak is az (*Hollik István: Minek a vége?*), hogy a szociális jogokat olyan szinten gyengítették meg már az Alaptörvényben is (*Hollik István: Azt hittem, a vitának!*), ami alapvetően vonta ezeknek az érvényesíthetőségét kétségbe, most pedig tulajdonképpen ezt a törekvést járatták csúcsra azzal, hogy a szociális ellátásokról szóló törvény módosításával az állam szociális biztonság megteremtése iránti kötelezettségét egyenesen megszüntetik vagy minimálisra csökkentik. Hogy az indokolásból idézzek: szubszidiárius jellegűvé fokozzák le, azaz csak kiegészítő, kiegészítő jelleggel kerülhet ez alkalmazásra, ha semelyik másik, korábban megnevezett szinten a szociális biztonságot megteremteni nem tudják.

Innentől kezdve gyakorlatilag kimondhatjuk, hogy az állam lemondott a szociálisan veszélyeztetett polgáraitól, felmondja azt a társadalmi szolidaritást, amely minden politikai közösségnek, egy nemzeti közösségnek az alapja kell hogy legyen, és innentől kezdve meggyőződésem szerint elveszti az erkölcsi alapját is arra, hogy ennek a politikai közösségnek a támogatását, a legitimitációját magának követelje.

Ezért tartjuk nagyon fontosnak azt, hogy végre megértsék, mi a tétje ennek a vitának. Így 22 óra után már kissé megfáradva, de törve nem, szeretném jelezni a felelős államtitkár úrnak, hogy továbbra is az az indítványunk, hogy a T/1620. számú törvényjavaslatból a 13. §-t húzzák ki, illetve támogassák az ellenzéki pártok ez irányú módosítási indítványait, amelyek majd megérkeznek, de a legjobb az lenne, ha az egész szociális politikát, vagy ha önöknek jobban tetszik, nevezhetjük akár gondoskodási politikának is, de mindenesetre új alapokra helyeznék, az emberségesség, az igazságosság és a szolidaritás alapjaira.

Én most a magam részéről ezzel zárnám a felszólalást és könnyen lehet, hogy a vitát is, de majd meglátjuk, hiszen képviselőtársam azt mondta, hogy még csak most járunk a felénél, és bármi lehetséges, hiszen új erők léptek be a vita terébe. Úgyhogy akkor további jó és konstruktív vitatkozást kívánok. Köszönöm az eddigieket. *(Taps az ellenzéki sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kétperces hozzászólások jönnek. Megadom a szót Keresztes László Lórántnak, az LMP képviselőcsoportja részéről. Parancsoljon!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nacsa képviselő úr kijelentésére, kétpercesre szeretnék reagálni. Tudjuk azt, hogy Nacsa képviselő úr előszeretettel ismételt olyan kijelentéseket, amelyekről pontosan tudja, hogy nem igaz, de a jegyzőkönyv kedvéért azért érdemes szerintem helyre tenni.

Paks I. kapcsán az LMP soha nem mondta, hogy idő előtt állítsuk le. Tudjuk, hogy az üzemidő-hosszabbítás miatt 2037-ben fog leállni az utolsó paksi blokk, és mi ezért is hangsúlyozzuk, hogy ez elegendő idő kellene hogy legyen, hogy egy zöldenergia-politikai fordulatot létrehozson a kormány. Mi azt gondoljuk, hogy azok veszélyeztetik Magyarország energiaellátását, akik az elmúlt 12 évben nem tettek semmiféle érdemi lépést az energiahatékonyság növelése érdekében; azok veszélyeztetik, akik tiltják a lakossági naperóművek használatát, akik tiltják a szélenergia használatát.

(7.00)

Tisztelt Képviselő Úr! Valóban, mi következtetek voltunk Paks II. kapcsán, mi voltunk mindig a legkeményebb kritikussai a Paks II.-projektnek, de igazából tőlünk teljesen függetlenül önök gyakorlatilag képtelenek voltak arra, hogy ennek az engedélyét is megszerezzék az orosz partnereikkel közösen.

Az eredeti tervek szerint 2023-ban kellett volna üzembe állni az első Paks II.-blokknak, és látható, hogy még igazából az engedély sincs meg. Megszületett sok-sok év késéssel a létesítési engedély, de ezt a bizonyos biztonsági jelentést még nem sikerült megszerezniük, így gyakorlatilag ez a létesítési engedély nem ér semmit, érdemi építési munkát nem lehet végrehajtani, és úgy látom, hogy önök is gyakorlatilag belátták, hogy ebből már nem lesz semmi, és azért kezdtek el beszélni az üzemidő-hosszabbításról, az újabb üzemidő-hosszabbításról Paks I. esetében, mert önök is tudják azt, hogy a Paks II.-ből nem lesz semmi.

Itt alapvető kérdésekre nincs válasz, nagyon-nagyon sok alapvető biztonsági kérdést sem tudtak megválaszolni, és kikerültek már olyan információk is, hogy az orosz dokumentációval komoly biztonsági és minőségi problémák is vannak. Nagyon bízom benne, hogy nemsokára létre fog jönni egy olyan bizottsági

ülés, ahol az Országos Atomenergia Hivatal elnök aszszonyát is vendégül tudjuk látni. Én kaptam egy ígéretet tőle, hogy el fog jönni a Fenntartható Fejlődés Bizottságának az ülésére *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)*, és egy részletes tájékoztatást fog nekünk adni a Paks II. engedélyezése kapcsán felmerült problémákról és hiányosságokról. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr, megadom a szót kétperces hozzászólásra Hollik Istvánnak, a KDNP képviselőcsoportja részéről.

HOLLIK ISTVÁN (KDNP): Köszönöm. Elnök úr, azt gondolom, hogy mérőföldkőhöz érkeztünk a vitában, hiszen Ungár Péter képviselőtársam azt mondta, egy kérdést tett föl, hogy ha nem változik semmi, tudniillik, a gondoskodáspolitikai jogszabályi környezetén, csak a szellemi talapzata változik meg, akkor miért csináljuk az egészet. Ez azért fontos, azért mérőföldkő, mert ebben a kérdésben valójában van két állítás. Tehát ezzel elismeri képviselő úr végre 22 óra után, hogy a gondoskodáspolitikai alapvető jogszabályi környezete, feltételrendszere, jogosultsági köre nem változik, csak a szellemi talapzata. Ez azért jó, mert legalább 22 óra alatt egy picit közelebb kerülünk.

Viszont annak érdekében, hogy ha tényleg még csak a vita felénél tartunk, az lenne a javaslatom, hogy semmiféleképpen ne lapsodjon el a vita, ezért egy műfaji újítást javasolnék. Ugyanis, ha jól értem, és ezt ön elismeri, viszont ellenzéki képviselőtársai, például Tordai Bence nem osztja az ön véleményét, úgyhogy műfaji újításként az lenne a javaslatom, hogy most önök vitatkozzanak egymással. Mi azt tudjuk megígérni, hogy ezt mi végig fogjuk hallgatni. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Normál hozzászólás keretében megadom a szót Jámbor Andrásnak, a Párbeszéd képviselőcsoportjából. Parancsoljon, képviselő úr!

JÁMBOR ANDRÁS IMRE (Párbeszéd): Köszönöm szépen a szót. Lassan egy napja vitatkozunk itt a parlamentben. Számtalan kérdésre nem kaptunk választ, ezeket elég sokáig lehetne sorolni a PB-gázpalackok ügyétől kezdve a ferencvárosi 800 lakos helyzetén keresztül, a volt OPNI épületéből kilakoltatni szándékoltt emberek helyzetéig. De nem kaptunk arra sem választ, hogy ennek a salátatörvény-javaslatnak az egyik javaslata, az egyik törvény módosítása, hogy az öregségi nyugdíjat és a szociális vetítési alapot szétválasztják. Nem kaptunk választ arra, hogy önök az öregségi nyugdíjat nem akarják emelni, vagy a szociális vetítési alaphoz tartozó járulékokat, támogatókat nem akarják emelni.

Az a helyzet, hogy egy válságban vagyunk, erről is sokat beszéltünk ma már, sokat beszéltünk arról,

hogy mi ennek a válságnak az eredője, ebben nem annyira értettünk egyet. Elmondtuk azt is mi, hogy egymillió olyan háztartás van, aki veszélyeztetett ma Magyarországon a rezsinövelés miatt. Elmondtuk azt, hogy 161 ezer olyan háztartás van, ami be fog dőlni az önkormányzatok rezsimelemzése miatt. Azt a mondatot még nem mondtuk el, de legyen itt, hogy önkormányzatok nem ezt ígérték a kampányban, azt ígérték, hogy nem lesznek megszorítások, és azt ígérték, hogy nem lesz rezsinövelés, és mégis ez történt.

Most pedig egy olyan törvényjavaslat van itt a Ház előtt, ami miatt mi lassan egy napja itt vagyunk és próbálunk egy választ kicsikarni önkormányzatoktól, ami alapján egy hierarchia-sorrendet állítanának föl a gondoskodás láncolatában, ahol az eddigiektől eltérően az egyén felelősségét hangsúlyoznák ki, és az állam csak kiegészítő szerepben lépne be a bajbajutottak megsegítésében.

Továbbra is az a kérdésünk, hogy melyik az igaz a három verzió közül, hogy önkormányzatok, ahogy a Szikra Dorothea-tanulmányban is van, egy wirklich neoliberais, neokonzervatív politikát folytatnak, csak ezt nem hajlandóak itt elmondani; hogy önkormányzatok nem hajlandóak beszélni itt arról, hogy mi ennek a törvényjavaslatnak a valódi célja. Erre, tényleg 22 óra már elmúlt, lassan egy napja vagyunk itt, és nem kaptunk választ. Úgyhogy mi azt szeretnénk kérni, hogy vonják vissza ezt a javaslatot, vagy álljanak bele abba, hogy egy neoliberais, neokonzervatív politikát akarnak egy ilyen válsághelyzetben folytatni.

Harmadrészt pedig azt kérnénk önkormányzatoktól, hogy egyrészt jöjjenek el jövő szerdán arra a vitára, amit az oktatás helyzetéről kezdeményeztek az ellenzéki pártok, vegyenek részt ezen a vitánapon, folytatunk egy olyan szerteágazó és gyümölcsöző vitát, mint amilyen az elmúlt 24 óra volt, ami a szankciók kérdéséről a kilakoltatásokon át, a PB-gázpalackok ügyétől kezdve elég sok mindent érintett, ami a szociális válsággal kapcsolatos. Beszéljünk akkor az oktatás helyzetéről, hiszen önkormányzatok azt mondják az elmúlt időszakban már, hogy önkormányzatok is tanári bért akarnak emelni, önkormányzatok is javítani akarják az oktatást.

És ha ez a helyzet, akkor pedig a másik javaslat, amit tennénk önkormányzatoknak így közösen, hogy most jöjjenek majd ki velünk a 7 óra 45-kor kezdődő élőláncokra, ami Budapesten a Nagykörúton zajlik. Jöjjenek ki velünk, elkísérjük önkormányzatokat, beszéljenek a budapesti választópolgárokkal, ugye, főleg budapesti fideszes képviselők ülnek itt. Beszéljenek velünk, érveljék meg nekik, hogy miért nincsen tanárbéremelés, érveljék meg nekik, hogy mit akarnak az oktatással tenni. Beszéljenek a választóikkal, például beszéljenek úgy egyébként, ahogy Karácsony Gergely elment a kukásokkal egyeztetni, amit Orbán Viktor nem tesz meg sem a sztrájkoló Volán-dolgozóknál, sem a tanároknál.

Legyen ennyi bátorság önkormányzatokban és jöjjenek el velünk a tanárokkal, a diákokkal és a szülőkkel beszélni! Köszönöm a szót. *(Taps az ellenzéki pártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Szeberényi Gyula jelentkezett normál hozzászólásra. Parancsoljon, képviselő úr! *(Közbeszólások a kormánypárti sorokból, köztük: Vond vissza!)*

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS (Fidesz): Úgy gondolom, visszavonom a hozzászólásomat, ha már a vége felé tartunk, ha ezzel segítem az ügyet.

ELNÖK: A Fidesz képviselője visszavonta a hozzászólását, így folytatom a megkezdett mondatomat. Tisztelt Országgyűlés! További felszólalásra senki nem jelentkezett, az általános vitát - még egyszer ránézek a monitorra, senki nem jelentkezett - lezárom. Az általános vita meghívással ért véget, a képviselő urak a teremben eldöntik, hogy csatlakoznak-e ehhez a meghíváshoz.

Most pedig megkérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Államtitkár úr azt jelezte, hogy válaszolni kíván, megadom a szót. Parancsoljon, államtitkár úr!

FÜLÖP ATTILA belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen, elnök úr, a szót. Azt gondolom, hogy se helyénvaló, se kivitelezhető nem lenne, hogy a Magyarország biztonságáról szóló egyes törvények törvényjavaslatának 22 órás, széles spektrumon értelmezett általános vitájáról egy rezümét próbáljak meg a zárszóban adni. Úgyhogy ehelyett kérem, engedje meg az Országgyűlés, hogy két olyan részére hívjam fel a figyelmet még a törvényjavaslatnak, amely, azt gondolom, hogy rendkívül fontos, de most nem érintettük.

Az egyik az, bár erről egy mondatban beszéltünk, hogy a gyerekvédelmi törvény is módosul benne, és a gyerekvédelmi törvény módosítása kapcsán van egy fontos kitétel, amelyik a gyermekek biztonsága, szociális biztonsága érdekében pont a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésének szabályát változtatja meg.

A másik, amit nagyon fontosnak tartok, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek és fiatalok esetében pedig egy új típusú védett elhelyezést nevez meg és nevesít a törvény, ami, azt gondolom, hogy megint csak egy olyan lépés a gyerekvédelemben, ami egy konkrét válasz konkrétan a legnehezebb, legkiszolgáltatottabb gyermekek és fiatalok esetében. Azt gondolom, hogy ez már a sokadik ilyen lépés, és fontos, hogy a gyerekvédelemben ezt megtegyük.

A másik pedig, amit ki akartam emelni, az eddig nem létezett fogyatékosügyi független mechanizmus létrehozása, ami az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán keresztül működik, ami, azt gondolom, hogy megint egy olyan összefoglaló pontja, kiindulópontja lehet a fogyatékosügynek, ami nehezen, bonyolultan értelmezhető, és egyfajta biztonságot fog tudni hozni a fogyatékosügy területén.

(7.10)

A képviselő asszonynak és uraknak, ellenzéki képviselő asszonynak és uraknak pedig a folyamatosan felmerülő kétkedése kapcsán még egyszer szeretném rögzíteni: a kormány által benyújtott törvénymódosító javaslat minden olyan módosítást tartalmaz, amit a kormány módosítani akart volna, ennél se többet, se kevesebbet. Úgyhogy minden más, ami ebből adódna, feltételezés, hogy mi az, amit még módosítanánk, azt ezzel az egy mondatral szeretném lezárni.

Minden értéket és jobbító szándékot tartalmazó hozzászólást pedig szeretnék megköszönni, és szeretném kérni a parlamentet, hogy majd támogassa a továbbiakban is ezt a törvényjavaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartii sorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön, azaz, hogyha jól értem, ma 16 óráig *(Derült ség.)* van lehetőség.

Tájékoztatom a tisztelt egybegyűlteket, hogy 9 óráig szünetet rendelék el.

Szeretném megköszönni mindenkinek, mindenkinek, aki technikailag segítette egész éjszaka folyamán lebonyolítani - egy nagy tapsot! Köszönöm szépen. *(Taps.)*

Szeretném megköszönni képviselőtársaimnak is, akik kitartottak, a képviselőknél, a kormány résztvevőinek. Azt gondolom, hogy egy fontos, már több mint 22 órás vitának lehettünk tanúi.

Csak azért, hogy senkiben ne legyen félreértés: nem a mára meghirdetett napirendi pontokkal fogjuk folytatni, hanem a következő napirendi pontot 9 órakor fogja kezdeni a tisztelt Ház, azaz az állami vagyonnal való gazdálkodás hatékonyságának növelése érdekében egyes vagyongazdálkodást érintő törvények módosításáról lesz szó. Tehát folytatni fogjuk a tegnapra szánt napirendi pontokat 9 órától.

Köszönöm még egyszer. 9 óráig szünet.

(Szünet: 7.12-9.00)

Elnök: dr. Latorcai János

Jegyzők: Földi László és Hiszékeny Dezső)

ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Tisztelt Képviselőtársaim! Folytatjuk munkánkat. Még szerdai ülésnap van, ezért soron következik **az állami vagyonnal való gazdálkodás hatékonyságának növelése érdekében egyes vagyongazdálkodást érintő törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1622. számon a Ház informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető.

Most megadom a szót Fónagy János miniszter-helyettes, államtitkár úrnak, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr! Ön a szó.

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Kedves Képviselőtársaim! Az állami vagyonnal való gazdálkodás hatékonyságának növelése érdekében egyes vagyongazdálkodást érintő törvények módosításáról szóló T/1622. számú törvényjavaslat célja - az elmúlt időszak vagyongazdálkodási tapasztalatait felhasználva - olyan törvénymódosító rendelkezések megalkotása, amelyek a jelenlegi gazdasági nehézségek ellensúlyozása érdekében vezetnek be változtatásokat az állami vagyongazdálkodásban a hatékonyabb és egységes szemléletű megoldások biztosítása érdekében.

Az előttünk fekvő törvénymódosítási javaslat kiemelt célja az állami vagyomba tartozó ingatlanportfólió optimalizálása a jelenleg zajló gazdasági folyamatokra figyelemmel. A kitűzött cél érdekében a törvényjavaslat egyszerűsíti az értékesítést azon ingatlanok tekintetében, amelyek állami vagyoni körben tartása már nem szolgálja az állami vagyongazdálkodás érdekeit.

A törvényjavaslat olyan szabályokat tartalmaz, amelyek biztosítják a vagyonelemek hatékonyabb hasznosítását, több ponton jelentősen enyhíti a hasznosításra vonatkozó korlátozó, bürokratikus rendelkezéseket az állami tulajdonban maradó vagyon hasznosításának támogatása érdekében.

Tisztelt Ház! A törvényjavaslat egyik meghatározó célja a kiemelt tulajdonosijog-gyakorló státuszban lévő Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. pozíciójának erősítése, a tulajdonosijog-gyakorló státuszok szakmai alapon történő centralizációjával. Ennek érdekében a törvényjavaslat szerint az Egészségbiztosítási és a Nyugdíjbiztosítási Alap részeként nyilvántartott, továbbá a megyei konszolidáció során, illetve az önkormányzattól átvett feladattal állami vagyomba kerülő, korábban az Országos Kórházi Főigazgatóság tulajdonosijog-gyakorlása alá tartozó -leánykori néven OKFŐ - ingatlan vagyon felett a tulajdonosi jogokat a jövőben az Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. gyakorolja. Hangsúlyozni szeretném, hogy az intézkedés nem érinti a szakmai feladatok ellátását, ugyanakkor biztosítja az egységes szemlélet érvényesítését az állami ingatlanokkal kapcsolatos vagyongazdálkodás területén.

Tisztelt Ház! A javaslat egyrészt megerősíti azt a szabályozási irányt, hogy a feladatellátást közvetlenül szolgáló és a stratégiai szempontból jelentős vagyont indokolt továbbra is az állami portfólióban tartani, másrészt a kialakuló hatékony értékesítési és hasznosítási stratégia biztosítja, hogy a feladatellátást közvetlenül nem szolgáló vagyonelemek értékesítése és hasznosítása útján az állam bevételei a kritikus gazdasági helyzetben növelhetőek legyenek.

A kitűzött cél érdekében a törvényjavaslat bővíti a kisajátítás után visszamaradt, korlátozottan hasznosítható, kivezetésre szánt állami vagyonnak minősített ingatlanok ingyenes juttatásának címzett kövét az érintett településen már ingatlantulajdonnal

rendelkező személyek vonatkozásában. Ehhez kapcsolódóan a szabályozási javaslat biztosítja azt is, hogy az ingatlanok az azzal közvetlenül határos magántulajdonban álló ingatlan tulajdonosa vagy az ingatlan fekvése szerinti településen ingatlantulajdonnal rendelkező személy részére ingyenesen történő átruházás esetén az ingatlan megszerzése nem jár további költséggel, illeték-, illetve díjfizetési kötelezettséggel.

A javaslat megteremti az értékesítési potenciállal rendelkező, természetvédelmi érintettségű állami tulajdonú ingatlanok értékesíthetőségének lehetőségét, amivel párhuzamosan megteremti azokat a törvényi garanciákat is, amelyekkel folyamatosan biztosítható a természetvédelmi értékek védelme az állami tulajdonból történő kikerülést követően is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy ennél a passzusnál, figyelemmel a mai tárgyalást megelőző sajtóérdeklődésre, ezt a mondatot én kibővítsém azzal, hogy felhívjam szíves figyelmüket arra, hogy amiről mi beszélünk, ez kizárólag művelés alól kivett területekre vonatkozhat. Tehát olyan erdő, rét, legelő, szántó, ahol tényleges természetvédelmi feladatok vagy tevékenységek lehetnek, oda ezek eleve nem vonatkoznak, tehát csak művelés alól kivett területekre vonatkozik. Gyakorlatilag tehát azokra a területekre, amelyek a Natura 2000 kijelölése esetén az egységes helyrajzi számok miatt belterületre esnek, és jellemzően ezek például belterületen foghíjbeépítésre kijelölt, művelés alól kivett és építési területek. Ez az egyik, amire fel szeretném hívni a figyelmüket. A másik, hogy ez a módosítási szándék kizárólag a tulajdonátszállásra vonatkozik, és nem az egyébként természetvédelmi értékeket és ezzel kapcsolatos tevékenységeket védő garanciális és egyéb feltételekre. Ezek az új tulajdonosra ugyanúgy vonatkoznak, minden feltétellel és természetesen a hozzá fűzött szankciókkal is.

Tisztelt Ház! A módosítás a vissznyereményi anyagok, például a mart aszfalt, az uszadékfa értékesítésének elősegítése, ösztönzése érdekében lehetővé teszi az értékesítést végző vagyongazdálkodók - például a MÁV Zrt. vagy a Magyar Közút - részére az értékesítési tevékenység kapcsán felmerülő költségeik általánosan megítélését, amivel egyszerre szolgálja a vissznyereményi anyagokkal kapcsolatban felmerülő kiadások, tárolás, őrzés csökkentését, valamint a központi költségvetés bevételeinek növelését.

Tisztelt Országgyűlés! Az állami ingatlanportfólióban maradó vagyonelemek hasznosításának hatékonyabbá tétele érdekében a törvénymódosítási javaslat előmozdítja az állami vagyonba tartozó műemlék ingatlanok rövid távú hasznosítását a tulajdonosi joggyakorló pozíciójának megőrzése mellett. A javaslat biztosítja, hogy a tulajdonosi joggyakorló - a vagyongazdálkodóhoz hasonlóan - további jóváhagyás nélkül rendelkezessen az állami tulajdonban álló műemlék ingatlanok rövid távú - 90 napot meg nem haladó - hasznosításáról. Garanciális szabály a módosítás tekintetében, hogy ugyanarra a

műemlékre vonatkozóan ugyanazon felek között az így létrejött jogügylet nem hosszabbítható meg.

(9.10)

A javaslat célul tűzi ki az állami vagyon hasznosításának eredményesebbé tételét, ezáltal a központi költségvetés számára magasabb hasznosítási bevételek elérését és a költségvetést terhelő fenntartási kiadások csökkentését, mérséklését.

Az állami elhelyezési célú jogviszonyra vonatkozó rendelkezések pontosításával rögzíthetővé válnak az elhelyezési célú ingatlanigények minimumkritériumai. A módosítás továbbá megerősíti az MNV Zrt. elhelyezési tárgyú döntéshozói szerepét. Az állami elhelyezési célú jogviszonyban az üzemeltetés és az ebből fakadó díjfizetés az MNV Zrt. kötelezettsége, a jogszabályban megjelölt szervezet üzemeltetésbe történő bevonása esetén ugyanakkor a fedezet a bevont szervezet költségvetésében marad. Az idegen tulajdonú bérletek kapcsán a jövőben az üzemeltetési feladatok a bérbeadó is elláthatja.

A hazai, illetve az EU-s pályázatok során szerzett tapasztalatok, a pályázatokban meghatározott fenntartási időtartamok indokolják a nemzeti vagyonról szóló törvény módosítását, aminek eredményeként 25 évre is megköthető - és egy alkalommal öt évre meghosszabbítható - a hasznosítási szerződés abban az esetben, ha a hasznosításra jogosult vállalkozás az érintett állami vagyon gyarapítását szolgáló beruházás megvalósítását, és az állami vagyont érintő beruházás megtérülési ideje ezt kifejezetten indokolja. A hasznosítási jogviszony időtartamának növelése az állami ingatlanok hasznosítottóságának emelkedését, a költségek csökkentését eredményezheti, a költségvetés részére folyamatos és kiszámítható piaci bérleti díjbevétel generálhat, és várhatóan javulás érhető el ezen ingatlanok műszaki állapotában is.

Tisztelt Ház! A törvénymódosító javaslat célja az eddig elmondottakon túl a törvényes öröklésre vonatkozó rendelkezések alapvető átalakítása oly módon, hogy a törvényes örökös és végintézkedés hiányában elhunyt örökhagyó ingatlan vagyonát - a termőföldvagyont kivételével -, valamint az ingatlanban található ingóságokat az állam helyett az ingatlan fekvési helye szerinti települési önkormányzat örökölje. Az új szabályozás lehetővé teszi az elhunyt személy ingatlan vagyonának a helyi közösség céljaira történő fordítását, valamint az ilyen módon örököse háruló kötelezettségek teljesítése is hatékonyabban kezelhető. Az önkormányzatokat is természetesen megilleti az örökség visszautasításának joga. A törvényes örökös és végintézkedés hiányában elhunyt örökhagyó hagyatékának részét képező termőföldvagyont tekintetében a törvényes öröklés szabálya nem módosul, azok továbbra is a Nemzeti Földalapba kerülnek.

A szükségképpen törvényes öröklésre vonatkozó szabályokat a 2024. január 1-jét követően elhunyt személyek utáni öröklés vonatkozásában kell alkalmazni,

amely megítélésünk szerint kellő és szükséges felkészülési időt biztosít a települési önkormányzatok számára. Gondolunk itt a hagyatéki leltár felvételére és a hagyatéki eljárás lefolytatására.

Tisztelt Országgyűlés! Mindezek alapján kérem, hogy a T/1622. számú törvényjavaslatot megvitatni, a törvényben megfogalmazott szabályozási szándékot támogatni szíveskedjenek. Köszönöm a figyelmüket. Elnök úr, köszönöm a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Szeberényi Gyula képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az elmúlt időszak vagyongazdálkodási tapasztalatait felhasználva olyan törvénymódosító rendelkezések megalkotása szükséges, amelyek a jelen gazdasági nehézségek ellensúlyozása érdekében vezetnek be változtatásokat az állami vagyongazdálkodásban. Az előttünk fekvő törvényjavaslat célja a minél hatékonyabb és egységes szemléletű megoldások biztosítása.

Úgy vélem, hogy a háború és az elhibázott szankciós politika által sújtott gazdasági helyzetben és a gyorsan változó világgazdasági környezetben nemcsak a vállalkozásoknak kell hatékonyabbá válniuk, hanem az államnak is versenyképesebben kell működnie. Ebben a rendkívüli helyzetben még inkább fontos, hogy az állam alapvetően a kritikus, a célhoz kötött és a feladat ellátásához kapcsolódó vagyonelemeket birtokolja. Mindazon vagyonelemeket, amelyek a feladataihoz nem szükségesek, nehezen használhatók és költséget generálnak, érdemes értékesíteni. A javaslat valójában arról szól, hogy megteremtí az új keretrendszer, amely alapján a magyar állam a saját vagyonelemeit modern, XXI. századi elvek mentén tudja működtetni.

A törvényjavaslat a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. tulajdonosjog-gyakorlóinak pozíciójának megerősítésével egységes tulajdonosjog-gyakorlási rendszert hoz létre az ingatlanok tekintetében. Célul tűzi ki az állami feladatellátást közvetlenül szolgáló és stratégiai szempontból jelentős vagyon állami portfólióban tartását, ugyanakkor a kidolgozott hatékony értékesítési és hasznosítási stratégia biztosítja, hogy a feladatellátást közvetlenül nem szolgáló vagyonelemek értékesítése és hasznosítása útján az állam bevételei növelhetők, a kiadások pedig csökkenthetők legyenek; mindezt egyszerűbb, de továbbra is transzparens módon.

A benyújtott törvényjavaslat számos módosítást tartalmaz, amelyek közül kiemelnék néhányat. A javaslat 2024-től lehetővé tenné, hogy törvényes örökös és végintézkedés hiányában az elhunyt személyek hagyatékát képező ingatlanok és az ahhoz tartozó ingóságok tekintetében az ingatlan fekvése szerinti települési önkormányzat törvényes öröklése

megelőzze az állam szükségképpen törvényes öröklését. Ez alól kivételt képeznek a termőföldek. Azok vonatkozásában a jogi szabályozás nem változik.

A szabályozás elősegíti, hogy az elhunyt személy ingatlan vagyonát az annak a helye szerinti helyi közösség céljaira fordítsák, valamint az örökösre háruló kötelezettségek teljesítése is hatékonyabban kezelhető az örökség fekvése szerinti helyen. A törvényes örökössé előrelépő önkormányzatot ugyanakkor - szemben az állammal - megilleti az örökség visszautasításának joga.

Azoknak az egészségügyi intézményeknek, amelyek jelenleg az Országos Kórházi Főigazgatóság a tulajdonosjog-gyakorlója, 2023-tól az MNV Zrt. lesz. A módosító rendelkezés célja a zrt. tulajdonosjog-gyakorlóinak pozíciójának erősítése.

A tulajdonosjog-gyakorló személyek változása nem veszélyezteti az egészségügyi feladat ellátását, ugyanakkor így érhető el, hogy egységes szemlélet érvényesüljön az állami ingatlanokkal kapcsolatos vagyongazdálkodás területén.

Az állami vagyon hasznosításakor bizonyos esetekben mellőzhető a versenyztatás. Ezek köre a törvényjavaslattal bővül: ha a határozott időre kötendő szerződés tartama az egy évet nem haladja meg - ez korábban 90 nap volt -, ha az ingatlan hasznosítása az ahhoz kapcsolódó vagyoni értékű jog, így különösen a bányászati jog gyakorlásához szükséges vagy azt segíti elő; ingóságok hasznosítása esetén, ha azok együttes forgalmi értéke a bruttó 25 millió forintot nem haladja meg; ha a hasznosítással érintett terület nagysága az 50 négyzetmétert nem haladja meg.

Szintén mellőzni lehet a versenyztatást az MNV Zrt. tulajdonosjog-gyakorlása alá tartozó, művelés alól kivett védett természeti terület értékesítésekor, ha a közvetlenül határos ingatlan tulajdonosa részére kerül értékesítésre, vagy oszthatatlan közös tulajdonban álló védett természeti terület, amely földrészlet tekintetében az állam kisebbségi tulajdonostársnak minősül, és olyan tulajdonostársról érkezik a vételi ajánlat, aki az ajánlata megtételekor legalább három éve tulajdoni hányaddal rendelkezik.

A módosítás lehetőséget teremt olyan védett természeti területeken fekvő, állami tulajdonú ingatlanok értékesítésére, amelyek értékesítési potenciállal rendelkeznek, ugyanakkor az értékesítés a természetvédelmi feladatok ellátását nem veszélyezteti. A módosítás eredményeként olyan törvényi garanciák beépítésére is sor kerül, amelyek a természetvédelmi értékek védelmét az állami tulajdonból történő kikerülést követően is folyamatosan biztosítják: a védett természeti terület természetvédelmi kezeléséért felelős előzetes jóváhagyása; beszámolási kötelezettség; a védett természeti terület értékesítési feltételei betartását célzó ellenőrzési jog.

(9.20)

A törvénymódosítás egyúttal lehetővé teszi azt is, hogy az állami vagyon hasznosítására irányuló szerződés 25 éves határozott időre is köthető legyen, ha a

hasznosításra jogosult vállalja az érintett állami vagyon gyarapítását szolgáló beruházás megvalósítását, és a beruházás megtérülési ideje ezt kifejezetten indokolja. A 25 éves határozott időtartam egy alkalommal legfeljebb öt évvel meghosszabbítható abban az esetben, ha a hasznosításra jogosult valamennyi kötelezettségét szerződés szerűen, késedelem nélkül teljesítette.

A kisajátítás után visszamaradt, korlátozottan hasznosítható, kivezetésre szánt állami vagyonnak minősített ingatlanok tekintetében a javaslat az ingyenes vagyonjuttatásra jogosultak körének bővítésére irányul. A módosítás elősegíti az állami ingatlan-állomány portfóliótisztítását azáltal, hogy a jövőben az érintett ingatlannal közvetlenül határos magántulajdonban álló ingatlan tulajdonosa mellett az ingatlan fekvése szerinti településen ingatlantulajdonnal rendelkező személy részére is lehetővé válik a kisajátításból visszamaradt ingatlan tulajdonjogának ingyenes átruházása.

Tisztelt Képviselőtársaim! A mindenkorai baloldali kormányok felelőtlen vagyongazdálkodásával és féktelen privatizációjával szemben a most benyújtott törvényjavaslat tovább erősíti azt a felelős és eredményes állami vagyongazdálkodást, amely 2010 után visszaszerezte a stratégiaileg kiemelt vagyonelemeket, és már több mint 60 százalékkal növelte az állami vagyon értékét. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A DK képviselőcsoportjának vezér-szónoka Dávid Ferenc képviselő úr. Parancsoljon, öné a szó.

DR. DÁVID FERENC, a DK képviselőcsoportja részéről: *(Hangosítás nélkül.)* Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim!

ELNÖK: *(Hangosítás nélkül.)* Kártyája benn van, képviselő úr?

DR. DÁVID FERENC, a DK képviselőcsoportja részéről: *(Hangosítás nélkül.)* A kártya bent van.

ELNÖK: *(Hangosítás nélkül.)* Mert nincs hang. Akkor kérek szépen egy mozgó mikrofont. Tessék megpróbálni, hogy működik-e a mikrofon! *(Közbeszólás az ellenzék soraiból: Az öné sem működik, elnök úr!)*

DR. DÁVID FERENC, a DK képviselőcsoportja részéről: *(Hangosítás nélkül.)* Egy, kettő, három.

ELNÖK: *(Hangosítás nélkül.)* Semmi gond, viszik a mikrofont.

DR. DÁVID FERENC, a DK képviselőcsoportja részéről: *(Hordozható mikrofonba:)* Most ez működik, nem?

ELNÖK: *(Hangosítás nélkül.)* Az szól, igen.

DR. DÁVID FERENC, a DK képviselőcsoportja részéről: Azt írja ki, hogy nem olvasható a kártya. *(Dr. Brenner Koloman: Ki kell húzni, még egyszer vissza.)* Megtettem többször. Akkor még egyszer!

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselő Úr! A benyújtott törvényjavaslat nem titkolt célja a hatékonyabb és egységes vagyongazdálkodás megteremtése céljából a kiemelt tulajdonosjog-gyakorló státuszban lévő Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. pozíciójának megerősítése a tulajdonosjog-gyakorló státuszokkal történő centralizációval.

A költséghatékony vagyongazdálkodás biztosítása érdekében a törvényjavaslat megalkotásának másik jelzett célja, hogy a feladatellátást közvetlenül nem szolgáló vagyonelemek hasznosításával, értékesítésével elérhető bevételek a kritikus gazdasági helyzetben növelhetőek legyenek.

A T/1622. számon jegyzett törvényjavaslat tucatnyi más törvény módosítását tartalmazza, amelyek között szerepel a kulturális örökség védelméről szóló törvény, az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló törvény, az állami vagyonról szóló törvény, a Nemzeti Földalapról szóló törvény. Már ez a felsorolás is jelzi, hogy jelentős módosításról van szó, hiszen a hivatkozott törvények szorosan összefüggnek az állami vagyonkezeléssel.

A javaslat szerint a jövőben az egyes állami tulajdonelemek átruházása mentesül az ajándékozási illeték alól, valamint a tulajdonváltás ingatlan-nyilvántartási bejegyzése is díjmentes lesz. Ennek célja, hogy a feleslegesnek minősített ingatlan vagyonelemek ingyenes átruházásával kapcsolatban ingyenes juttatással érintett személyek átvételi készsége, érdeklősége növekedjen.

A törvényjavaslat abba a folyamatba illeszkedik, amely hetek óta a szinte kilátástalan helyzetbe került idei és jövő évi költségvetés mentését, tehermentesítését célozza. Az egyes állami vagyonelemek értékesítésének megkönnyítése úgyszintén az mutatja, hogy a kormánynak óriási szüksége van a többletbevételekre, és az eddigi intézkedéseket a költségvetés idei és jövő évi tartós kiigazítására, a kiadások csökkentése, a kifizetési korlátozás, az adóemelés, az állami beruházások leállítása, tehát ezeken túl már maga sem tartja elegendőnek. Az elkapkodott, kétségbeesett megoldások azonban nem hozhatnak érdemi változásokat, és nem jelenthetik a hibás gazdaságpolitikai kurzus kiigazítását. Félő tehát, hogy nem megfontolt és megalapozott vagyonértékesítési szándékról van szó, hanem pusztán az állami költségvetés éhségének tompításáról.

A javaslat az állami tulajdonelemek, ingatlanok és ingóságok hasznosításával kapcsolatban több esetben bővíti a versenyeztetés mellőzésének lehetőségét, ami semmiképpen nem támogatható. Abban vagyunk érdekeltek, hogy az eladás-vétel folyamatában az árvalós licit eredményeként kerüljön meghatározásra. A verseny kiiktatása a korrupció melegágya.

Segítené az eligazodást, ha a törvényjavaslat mellékletét képezné egy tételes vagyoneleltár, amelyből megismerhetnénk, hogy egy: pontosan milyen ingatlanok, milyen ingóságok, esetleg milyen értékpapírok kerülhetnek értékesítésre; kettő: azt is jó lenne tudni, hogy milyen időtávban és mekkora bevételt remél ettől az akciótól az állam. Tehát nyilvános regiszter és kalkulált bevétel szükséges.

Fontos és általunk nem preferált változás, hogy az Egészségbiztosítási és a Nyugdíjbiztosítási Alap részeként nyilvántartott ingatlan vagyon felett a törvényben tulajdonosijog-gyakorlóként kijelölt intézmények helyett a jövőben az MNV Zrt. lesz a tulajdonosijog-gyakorló. Ezeket az alapokat gazdagítani kellene, korlátozni, megszüntetni a tulajdonosi jogosítványait nem szabadna átruházni.

Elfogadhatatlan az is hogy az Országos Kórházi Főigazgatóság helyett a jövőben az MNV Zrt. kerül kijelölésre az önkormányzattól átvett feladattal állami vagyonba kerülő ingatlan vagyon feletti tulajdonosijog-gyakorlóként, mivel így a szakmai, egészségvédelmi szempontok helyett nyilvánvalóan a bevételek maximálása kerül előtérbe.

Nem fogadható el a műemlékekre vonatkozó szabályozás, amely szerint egyes esetekben szintén a tulajdonosijog-gyakorló MNV Zrt. rendelkezhet az állami tulajdonban álló műemlék ingatlanok hasznosításáról. Szakmai kompetencia hiányában avatatlan kezekbe kerülhetnek védett műemlék ingatlanok.

Nem támogatható a védett természeti területeken fekvő állami tulajdonú ingatlanok elidegenítésének a lehetővé tétele sem, hiszen ez gyakorlatilag a felbecsülhetetlen értékű természeti kincseink kontroll nélküli kiárusítását jelentheti, védett természeti értékek kerülhetnek magántulajdonba, amelyeknek növény- és állatvilága veszélybe kerülhet, a természetes élő környezet védelmének garantálása szinte lehetlenné válik. Több rendelkezés bővíti a védett természeti területeken fekvő, állami tulajdonú ingatlanok értékesíthetőségének lehetőségét, ami szintén nem előremutató kezdeményezés.

Óriási felelőtlenségnek tartjuk, hogy a kormány a természetvédelmi területeket is kiárusítaná. Önök sorra hozzák a környezetkárosító intézkedéseket, legyen szó az erdeink kivágásáról vagy védett területek értékesítéséről. Nem engedhetjük meg, hogy a mostani nemzeti parkok területén egy-egy betonkoloszszust húzzanak fel. Magyarországnak nem újabb szállodakomplexumokra, hanem fenntartható, korszerű környezet- és klímavédelmi program van szüksége.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Összefoglalva: elkapkodott, zavaros szabályozás, a tűzoltás szándékát sejtető, állami kótyavetyét elősegítő törvényjavaslat, az állami ingatlanok eladásával összefüggő versenyeztetés szabályainak lazítása van előttünk. A javaslat tovább rontaná a jogállamiságot, növelné a korrupció lehetőségét.

(9.30)

Az állami vagyon kiárusítása nem oldja meg az egyre súlyosabb költségvetési gondokat, csak arra alkalmas, hogy látszatmegoldásokat javasoljon. Mindezek alapján a törvényjavaslatot a Demokratikus Koalíció frakciója nem támogatja. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a DK soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Földi László képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője. Parancsoljon, jegyző úr, öné a szó.

FÖLDI LÁSZLÓ, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A KDNP frakciója átnézte ezt a törvénytervezetet, annak indoklását, és egyértelműen támogatja a törvény elfogadását, és erre kérjük képviselőtársainkat is. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Momentum képviselőcsoportjának vezérszónoka Bedő Dávid képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

BEDŐ DÁVID, a Momentum képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. „Az éj leple alatt”, ez a szófordulat jut eszembe erről a törvényt módosításról, ráadásul ez nem az első alkalom, hogy az éj leple alatt cselekednek. Önök minden válságot felhasználnak arra, hogy a saját önös politikai céljaikat elérjék, és minden alkalmat megragadnak arra, hogy a magyar nemzeti vagyont átjátsszák a barátaik zsebébe. Most is erről van szó.

Ugyanúgy, ahogy a koronavírust is felhasználták arra, hogy barátoktól rendeljenek alig működő lélegeztetőgépeket, ugyanúgy, ahogy a Mészáros-érdekeltségbe tartozó szállodalánc milliárdokat kapott a válság alatt munkahelyvédelemre, aztán kirúgtak 850 embert, ugyanúgy, ahogy a Covid és a szomszédos háború alatt is rendeleti kormányzást vezettek be, most pedig a gazdasági válságra hivatkozva egyszerűsítik és átláthatatlanná teszik a nemzeti vagyon eladását. Arra a gazdasági válságra hivatkoznak, amit önök okoztak, ezt azért szögezzük le. 12 év kormányzás és esztelen pénzköltés után beütött a valóság, beütött a válság, hamar bebizonyosodott, hogy ötletük sincs, hogyan kezeljék ezt a helyzetet, ezt a válságot. Mára pedig eljutottunk oda, hogy az önök rossz kormányzásának az árát, a Fidesz-felárat az emberekkel fizetik meg. Az egyetlen dolog, amihez értenek, a hatalmi politizálás és az, hogy hogyan alakítsák át a közpénzt magánvagyonná.

Súlyos problémák vannak a költségvetéssel, ez nem kérdés, de kérdezem én, hogy akkor nem lenne észszerűbb egy kicsit önökön, magukon spórolni a nemzeti vagyon kiárusítása helyett? Nem lenne észszerűbb, mondjuk, nem telekommunikációs céget vásárolni 700 milliárdért, vagy nem lenne észszerűbb

nem elkölteni még 50 milliárd forintot stadionépítésre? Vállalhatatlan, amit művelnek. A javaslat nem támogatható. Köszönjük szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Brenner Koloman képviselő úr, volt alelnöktársam. Parancsoljon!

DR. BRENNER KOLOMAN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Miniszterhelyettes Úr! Hadd kezdjem onnan, hogy az, hogy a XXI. században egy modern állam vagyonelemeivel is nagyon a gondos gazda személni kellene eljárnia, ebben szerintem egyetérthetünk. Azzal is egyetérthetünk talán, hogy az elmúlt 32 évben nagyon komoly olyan, a politikai és történelmi változások folyamán bekövetkezett vagyonszerzést regisztrálhatunk, különös tekintettel a rendszerváltoztatás időszakára, amely a mai napig például a történelmi termelőkapacitásainkat is nagyon negatívan érintette. A szűkebb pátriában, mondjuk, a soproni választókerületből például a petőházi cukorgyárat hadd említsem meg ebben az összefüggésben, ahova én gimnazistaként még mehettem megsejmelni, hogy hogyan gyártják a cukrot. Hogy a hazai cukorgyártás és cukorrépa-termesztés pedig manapság hogy áll, azt mindannyian sajnos nagyon jól tudjuk.

Felelős konzervatív pártként mi azonban azt hiányoljuk az elmúlt 12 éves fideszes egypárti túlhatalmából, hogy nem tette meg ennek a kiemelkedő politikai felhatalmazásnak a birtokában sem azt a modernizálását a magyar közigazgatásnak, amely a mi véleményünk szerint feltétlenül szükséges volna ahhoz, hogy valóban jó gazda módjára tudna például az Állami Vagyonkezelő Zrt. a magyar nemzeti vagyonnal gazdálkodni. Én azt gondolom, hogy ennek egy legelső, nulladik lépése az lenne, amit a mi politikai közösségünk hosszú évek óta követel, hogy legyen egy nemzeti vagyonleltár. Ahogy képviselőtársam is az előbb jelezte, hogyan lehet egy ilyen törvényt úgy elélni terjeszteni, hogy nincs mögötte konkrét tartalom, hogy mit szeretnénk eladni, és miért. Az pedig, hogy a jelenlegi, kiemelkedően nehéz gazdasági és szociális válságban ez a törvényjavaslat megnyitja az útját a családi ezüst, mindannyiunk közös családi ezüstjének a kiárusítására, azt csak elutasítani lehet felelős konzervatív pártként.

A természetvédelmi területekre vonatkozóan én nagy figyelemmel kísértem miniszterhelyettes úr expozíóját ebben a kérdésben, de engedje meg, miniszterhelyettes úr, hogy kétségeimet fejezzem ki már csak azért is, mert 2018 novemberére óta kísérem figyelemmel a Fertő tavi megalomán fideszes beruházás történetét. Az én képviselői fogadóórán jöttek először össze mindahányan, a csónaktulajdonosoktól kezdve a jachttulajdonosokig, a lebontott cölöpházak tulajdonosáig egyébként mindahányan, akiknek meg

információjuk sem volt arról, hogy aztán az ő tulajdonukban lévő cölöpházakat... - miközben a jogállamiság nagy büszkeségére még folynak a perek a cölöpházakkal kapcsolatban, önök még a cölöpházak tulajdonosaira ráhárítják a lebontás költségeit is. Szégyen, gyalázat!

Szóval, én azt gondolom, hogy ebben az összefüggésben, amikor látunk egy olyan példát, és nemcsak a Fertő tónál, hanem a Balatonnál, és hadd ne mondjam a többi természetvédelmi területet ebben az ügyben, itt azt gondolom, érthető talán, hogy legalábbis komoly kétségeink vannak abban a vonatkozásban, hogy ez a törvénymódosítás nem az eddigi fideszes eljárásmodot erősíti, amiről viszont konkrét tapasztalataink vannak. Tehát nem egy... - most így bemondom az Országgyűlésbe, hogy isten bizony; ja, ez körülbelül annyit jelent, hogy nagyon szigorúan megnézzük a természetvédelmi előírásokat, és évente kell egy beszámolót küldeni. Hát, beszámolok arról, hogy lebetonoztam a Fertő tavat, és akkor az minden rendben van ugye? Tehát körülbelül erről van szó. Itt nagyon nagy fenntartásaink vannak, hiszen nekünk mind az épített, mind a természeti környezet kiemelkedően fontos.

Tehát összefoglalóan azt gondolom, hogy itt egy válságkezelésben hirtelen ahelyett, hogy érdemi lépéseket tennének azért, hogy az Európai Unió végre kifizesse hazánknak, a magyar polgároknak járó támogatást, amit azért tartanak vissza, mert a fideszes egypárti túlhatalom fokozatosan megszállta a magyar államszervezetet, és leépítette a jog uralmát, ez egy régi európai és konzervatív érték, kedves fideszes képviselőtársaim, egyébként, leépítették a jog uralmát és most, amikor ezt számonkérjük önökön, akkor mutogatnak Brüsszelre.

Apropó, Brüsszel! Képviselőtársam, a Fidesz vezérszónoka jelezte, hogy az elhibázott brüsszeli szankciós politika. Tisztelt Képviselőtársam! Nem tudom, tetszik-e tudni, hogy ki szavazata meg a nyolc szankciós csomagot. Ha nem tudná, elárulom, hazánk felelős miniszterelnöke, Orbán Viktornak hívják, az ön pártelnöke, mellékesen megjegyezném, ő a szankciókirály. Tetszik tudni, kedves képviselő úr, önök itt mondhatják a propagandájukat, amivel elárastják a hazánkat, 8 milliárd forintot elköltszve egy ilyen válsághelyzetben a magyar adófizetők polgárok pénzéből, ez az önök politikája, ez az értékválasztásuk, kedves fideszes elvtársak. Ez az értékválasztásuk, hogy inkább kiplakátolnak egy megtévesztő hazugságot, mint hogy mondjuk, benyújtanak végre azt a felújítási alapról szóló tervet, amelynek alapján a felújítási EU-s pénzek hitelrészét hazánk megkapja. Most arra nagyon nagy szükségünk van, merthogy a hétéves európai uniós költségvetési pénzeket, azt ugye, mindenki tudja itt, hogy '23 végén vagy '24 elején kezdik majd kifizetni, azt a részét, amit megkap hazánk.

Mi egyébként felelős konzervatív pártként minden olyan törvényjavaslatukat megszavaztuk, és meg is fogjuk szavazni, amely ahhoz kell, hogy a magyar

polgárok megkapják a nekik járó európai uniós forrásokat, félreértés ne essék, de ez az önök kezében van. Az önök kezében van, hogy a Médiatanácsba azonnal beengedjenek például ellenzéki képviselőket, hogy akkor végre megint kiegyensúlyozott médiahelyzet lenne hazánkban, és az egyéb, a jog uralmára vonatkozó problémákat már nem is említem meg. Most is itt van az Európai Parlament delegációja, akik az oktatás ügyét is, mondjuk, elég kritikusan szemlélik.

(9.40)

Tehát azt gondolom, hogy önök ne a családi ezüstöt adják el ennek a törvényjavaslatnak a kapcsán, hanem felelősen gazdálkodjanak mindannyiunk közös nemzeti vagyonával, és a költségvetési lyukakat egyszerű, ahogy momentumos képviselőtársam jelezte, a saját kiadási oldalukon bizony nézzék meg, hogy mi az, amit azonnal meg lehet szüntetni: Vodafone eladása, 130 milliárd a közmédia fideszes propagandájára, a propagandaminisztérium 100 milliárdja. Hadd ne soroljam a százmilliárdokat mindannyiunk közös adóforintjaiból, amiket azonnal le lehetne nullázni. Azonnal! Senki nem venné észre, ha holnaptól nem hazudna az M1! Senki nem venné észre! - már azokon kívül, akik ezt eddig elhitték önöknek.

Tehát igenis tessék felelősen bánni a költségvetéssel és nem a családi ezüstöt kiárúsítani. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Ház! Képviselőtársaim! A Mi Hazánk képviselőcsoportjának vezérszónoka Szabadi István képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

SZABADI ISTVÁN a Mi Hazánk képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Az előttünk álló törvényjavaslat lényege, hogy olyan nagy bajban van az idei, de már a nyáron elfogadott jövő évi költségvetés is, hogy a kormány versenyeztetés nélkül értékesít, illetve ingyen ad át állami vagyonelemeket, hogy ezzel is növelje a bevételeket, és csökkentse a fenntartással járó kiadásokat.

Az állami vagyon felügyeletéért felelős Nagy Márton gazdaságfejlesztési miniszter közleménye alapján az állami vagyonnal való gazdálkodás hatékonyságának növelésére a háborús konfliktus, valamint az elhibázott brüsszeli szankciós politika miatt van szükség, a kormány felelősségét a miniszter úr azonban elfelejtette megemlíteni; mert van a kormánynak is nagy felelőssége ebben.

Ennek a tükrében szeretném a képviselőtársak figyelmét felhívni miniszterelnök úr szeptemberi kijelentésére, ami alapján az oroszokkal a gázszereződést az EU miatt kellett tavaly októberben tőzsdei áron megkötni, csak erről éppen elfelejtettek a választások előtt említést tenni.

A választók abban a tudatban szavaztak a Fideszre, hogy ötödáron kapjuk majd az orosz gázt. Ez finoman fogalmazva is egy Kész Átverés show volt a választás előtt. A költségvetés helyzete, úgy látszik, olyannyira súlyos, hogy az eddig meghozott egyenlegjavító intézkedések - mint például a beruházások elhalasztása, kiadáscsökkentés és -zárolás, adóemelések, kifizetési stop elrendelése, melyek egyébként elég nehéz helyzetbe hozzák az aktuális projekteket, amelyek várják a pénzt, ezek nem bizonyultak elegendőnek, így egyszeri kiigazító lépésekre is szükség lesz, szükség van.

A jelen előterjesztésben részletezett intézkedések mellett a pénzügyminiszter úr egy októberi háttérbeszélgetésen ilyen egyszeri kiigazító megoldásként említette még a hajdúszoboszlói párnagáz és a júliusban 740 milliárd forintért megvásárolt stratégiai földgáz-készlet értékesítését is.

Nagy Márton miniszter úr közleményében azt is kiemelte, hogy a törvényjavaslat a mindenkor baloldali kormányok felelőtlen vagyongazdálkodásával és féktelen privatizációjával szemben a felelős, hatékony és eredményes állami vagyongazdálkodást erősíti, melynek eredményeként 2010 után stratégiaileg kiemelt vagyonelemeket sikerült visszaszerelni. Miniszter úr itt feltehetően arra célzott, amikor 2012-ben a fekvőbeteg-szakellátó intézményeket átvették a települési önkormányzatoktól. Akkor ugyanis a központosítás mellett felhozott érv a kórházakban felhalmozódott adósságállomány konszolidációja volt.

Tisztelt Képviselőtársak! Az adósságállomány újratermelődését a kormány azóta sem tudja megállítani, ugyanis a kórházak tartozása most szeptemberre megközelíti az 50 milliárd forintot.

Nem vitatva a baloldali kormányzás által az állami vagyonban okozott károkat kijelenthető, hogy a rendszerváltás óta minden idők egyik óriási privatizációját a Fidesz-kormány hajtotta végre azzal, hogy 2019-2021 között több ezer milliárd forintra becsült állami vagyont adott át ingyen a saját káderei által felügyelt közérdekű vagyonkezelői alapítványokba. Az átadott vagyonba ingatlanok és részvények egyaránt tartoznak. Az egykori állami vagyont az alapítványok szabadon elidegeníthetik, azzal a megkötéssel persze, hogy a befolyt bevételt a közérdekű célok megvalósítására kell majd fordítani. Ennek ellenőrzésére például nem látunk garanciát.

A törvényjavaslat a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. tulajdonosjog-gyakorló pozíciójának megerősítésével egységes, centralizált tulajdonosjog-gyakorlási rendszert hoz létre az ingatlanok tekintetében. Ez jó. A Mi Hazánk Mozgalom azonban hiányolja, hogy a társasági portfóliók esetében a kormány miért nem törekszik az egységesítésre. Ugyanis az állami tulajdonú gazdasági társaságok felett az MNV Zrt.-n kívül az összes tárca, 18 egyéb költségvetési szerv és 6 gazdasági társaság gyakorol tulajdonosi jogokat. Ezáltal egységes működésről aligha lehet beszélni ebben az esetben.

Továbbá csak bízni tudunk abban, hogy a miniszter úr pontosan tisztában van az állami tulajdonú gazdasági társaságok számával; vagyis azzal, hogy mennyi többségi és kisebbségi tulajdonú gazdasági társaság tartozik közvetlenül és közvetve állami tulajdonba. Ha erre az adatra kérnék most egy közadatigénylést, akkor valószínűleg 90 napot kellene várnom, hogy ezt megkapjam, mint ahogy eddig a többire is.

A benyújtott törvényjavaslat az Egészségbiztosítási és Nyugdíjbiztosítási Alap részeként nyilvántartott ingatlan vagyon felett tulajdonosjog-gyakorlóként az MNV Zrt.-t határozza meg, ehhez hasonlóan az önkormányzatoktól átvett fekvőbeteg-szakellátó intézmények tekintetében a jövőben az Országos Kórházi Főigazgatóság helyett az MNV Zrt. fog tulajdonosjog-gyakorlóként eljárni.

Mіндеz előrevetíti azt, hogy amennyiben a Takács Péter egészségügyi államtitkár úr által egy szakmai konferencián elmondottak szerint megvalósul az önkormányzati szakrendelők államosítása, akkor felettük a tulajdonosi jogot szintén az MNV Zrt. fogja gyakorolni. A kérdés csak az, hogy ez mitől lesz jobb, és mitől lesz más, és mi a törvénymódosítás célja ezzel.

Tisztelt Képviselőtársak! A kormány tavaly júniusban vezette be a kivezetésre szánt állami vagyon fogalmát, hogy az állami feladatokhoz nem szükséges vagyonelemektől megszabaduljon, amivel a Mi Hazánk Mozgalom alapjaiban nem tud egyetérteni. Ebbe a körbe az öröklés útján a köztartozás fejében állami tulajdonba került vagyonelemek, a járművek, az 1 millió forint érték alatti ingóságok és a 25 millió forint érték alatti egyéb vagyonelemek tartoznak, értékesítésükkel az újonnan létrejött Maradványvagyon-hasznosító Zrt.-t bízták meg.

A kivezetésre szánt vagyonelemek közül a kisajátítás után visszamaradt, korlátozottan hasznosítható - Budapesten 1 millió forint, vidéken 750 ezer forint érték alatti - ingatlanokat már a tavalyi törvény feleslegesnek minősítette, és elrendelte ezek ingyenes átruházását a szomszédos ingatlan tulajdonosa számára. Jelen törvényjavaslat arra irányul, hogy eltörölje az ingatlan megszerzésével járó költségeket, és az ingatlant az adott településen más ingatlantulajdonos számára is át lehessen adni. Tehát eddig a szomszédban lévő ingatlantulajdonos kaphatta meg, most már más is megkaphatja. Ez részemről, illetve szerintünk, a Mi Hazánk Mozgalom szerint akár visszaélésre is adhat okot, hogy hiszen azért tudjuk azt, hogy az információ érték, és a NER-rendszerben ez hatványozott.

Nem értünk egyet azzal sem, hogy a továbbiakban az állam öröklés útján sem kíván termőföldön kívül vagyonhoz jutni. A törvényjavaslat szerint ugyanis az örökös és a végintézkedés hiányában elhunyt személyek hagyatékát képező vagyonelemek esetében az ingatlan fekvése szerinti települési önkormányzat törvényes öröklése megelőzi az állam szükségképpen törvényes öröklését. Úgy érezzük, az állam itt hátráléppett egyet.

De nézzük tovább! A törvényjavaslat elfogadása esetén az állami vagyont szélesebb körben lehet majd versenyeztetés nélkül hasznosítani az állami bevételek növelése érdekében. Ilyen eset, ha a hasznosítás időtartama az egy évet nem haladja meg, az ingatlan hasznosítása a bányászati jog gyakorlásához szükséges, bruttó 25 millió forintot el nem érő összértékű ingóság hasznosítása esetén és 50 négyzetméter alatti ingatlan hasznosítása esetén.

(9.50)

Nagy Márton közleménye szerint ezek az egyszerűsítések transzparens módon mennek majd végbe. Tudjuk, és meg is tapasztaltuk, hogy milyen a kormány átláthatósága, transzparenciája, ugyanis bármikor és bármilyen ügyben közérdekűadat-igényléssel élünk vagy bármilyen információt kérünk, arról nem kapunk információt, tehát akkor megkérdőjelezem azt, hogy az egyszerűsítések valóban transzparens módon mennek-e majd végbe.

Ezzel kapcsolatban annyit jegyeznek még meg, hogy jelenleg is van lehetőség állami ingatlanok 90 napot meg nem haladó időtartamra történő bérbeadására, versenyeztetés nélkül. A Mi Hazánk Mozgalom anonim bejelentő felületére érkezett bejelentés szerint ezt a szabályt egyes költségvetési szervek eddig úgy kerülték meg, hogy a szerződés időtartamát lejárát előtt 90 nappal mindig meghosszabbították. Így biztosítottak ismerősöknek akár évekig lakhatást állami ingatlanokban. Éppen ezért egyetértünk azzal a kitételrel, hogy az egy év határozott időtartam nem hosszabbítható meg, és ugyanolyan feltételekkel új szerződést sem lehet kötni. Csak legyen, aki ennek a szabálynak a betartását folyamatosan ellenőrzi majd, hiszen minden szabály annyit ér, amennyit betartanak belőle.

Továbbá hangsúlyozzuk azt, hogy ha már nem versenyeztetnek, fordítsanak kiemelt figyelmet az állami vagyonnal kapcsolatos hatályos jogszabályi rendelkezések betartására, például az állami ingóságok bérbeadásáról is írásbeli szerződések jöjjenek létre. Nemzeti vagyont kizárólag közfeladat ellátása céljából hasznosítsanak ingyenesen, továbbá azok számára, akik az állami vagyont magáncélra veszik igénybe, a felmerült költségeknek megfelelő térítési díjat írjanak elő, amit ne felejtse el évről évre aktualizálni. Már is mondom, hogy miért: ezzel elkerülhető lenne például olyan eset, hogy állami ingatlanban ismerős, például ügyvédi iroda, évek, de akár évtizedek óta ugyanazon a nyomott áron bérel irodát.

Végül a védett természeti területeken fekvő állami tulajdonú ingatlanok értékesítésével, még a törvényjavaslatban és most az államtitkár úr által külön is hangsúlyozott garanciák beépítésével sem tudunk egyetérteni. Ez abszolút elfogadhatatlan. Ebből is látszik, hogy tényleg nagy bajban van az államháztartás, ha a kormány még a természeti értékeinket is ki akarja árusítani.

A Mi Hazánk Mozgalom kifejezetten javasolja a kormány számára, hogy ha már célul tűzte ki az állami vagyonnal való gazdálkodás hatékonyságát és a bevételek növelését, kezdje először a meglévő hasznosításra irányuló szerződések indokoltságának és bérleti díjainak felülvizsgálatával, mert abból minden bizonnyal több pluszbevételre tehetne szert, mint az állami vagyon elherdálásával. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk.

Megkérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki a vitában felszólalni. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom.

Megkérdezem Fónagy János államtitkár, miniszterhelyettes urat mint előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra.

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm, elnök úr, igen.

ELNÖK: Parancsoljon!

DR. FÓNAGY JÁNOS, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy az elhangzottakból a jelzőket és a politikai hipotéziseket figyelmen kívül hagyjam, és az általunk előterjesztett törvényjavaslat tartalmára és az ezen tartalommal kapcsolatban elhangzott, többnyire kritikai észrevételekre reagáljak.

Vegyük előre, engedjék meg, hogy a számomra egyszerűbbekkel kezdjem. Bedő Dávid képviselőtársamnak mondom, hogy ez 9:30-kor került előterjesztésre, tehát az éj leple legalább négy órával ezelőtt pitymallott. *(Bedő Dávid: Hasonlat...)* Én megértem a költői hasonlatot és a költői hasonlatban rejülő, remélni mertem, hogy támogató gondolatokat, de ezek szerint nemcsak a napszakokban szeretnék, azért mondtam, hogy az egyszerűbb kérdésekkel kezdem, hogy a napszakokban értsünk egyet, nem az éj leple...

A következő, és erre több képviselőtársam kiténtett e javaslatra hivatkozva, az elmúlt évtizedek privatizálási, majd az állam által történő visszavásárlási folyamataira, amelyek, valljuk be, ha csak a rendszerváltástól nézem, egy elég hullámzó állapotot mutattak. Azt felelősségem teljes tudatában állítom, úgy is, mint ezeknek a folyamatoknak hol elszenvedője, hol végrehajtója, hogy ha az elmúlt, mit tudom én, 10-15 évet nézem, és tudom, hogy nem szeretik itt a dátumokat hallani, de azért 1990 előtt jellemzően a privatizálás, az értékek kiárusítása volt az alap. Kérem, gondoljanak az energiaszolgáltatókra, gondoljanak az erőművekre, gondoljanak a magyar élelmiszeriparra, gondoljanak akár a PPP-konstrukcióban kiadott nagy állami infrastruktúra-fejlesztésekre, tehát az összes olyan stratégiai vagyont, amiből vagy csak egy volt, vagy amitől egy nemzet önállósága, függetlensége,

szuverenitása gyakorlatilag függ. Ezeket nem a jelenlegi kormánypártok adták el, nem a jelenlegi kormány adta el, hanem, és engedjék meg, hogy most udvarias legyek, és mondjam azt, hogy az önök elődei. *(Dr. Brenner Koloman: A miénk biztos nem! - Bedő Dávid: A miénk sem!)* Vagy az önök elődei közül egyesek.

A jelen kormány kapcsán ezért általában kérem, hogy legalább egy-egy ilyen előterjesztés kapcsán tetelezzék fel az előterjesztő jóhiszeműségét, és ennek az alátámasztására mondom, hogy itt az elmúlt percekben megnyilvánuló általános politikai, indulatos vélemények, amelyek az állami vagyon elfecsérlésére, a családi ezüst kiárusítására vonatkoztak, azok tényszerűen ránk egyszerűen nem alkalmazhatók. Mi ezeket visszavásároltuk; megengedem, drága pénzért vásároltuk vissza, mert olcsón eladták az elődeink, és nekünk vissza kellett venni. Tudom, benne voltunk, benne voltam, és emlékszem, hogy ezekből a padosrokból milyen vádak hangzottak el, hogy mi a csudának veszünk vissza drága pénzért gáztárolókat, de napjaink ezt indokolják; miért akarjuk az energiaszolgáltatókat a külföldi kezekből visszavenni; miért akarjuk az infrastruktúra-rendszert visszavenni; miért törekedtünk arra, hogy a pénzügyeinknek, a biztosítótársaságoknak legalább a többsége magyar tulajdonban legyen; és tudom, hogy ez mindig politikai indulatokat kavart, de igen, hogy a médiában miért legyen egy olyan nyomasztó túlsúly, mint amilyen a korábbi évtizedekben volt. Mi ezeken változtattunk, ezeket visszavásároltuk.

Tisztelt Alelnök Úr! A családi ezüst. A családi ezüstre ez a szabály nem vonatkozik. Amikre mi most itt javaslatokat teszünk, azok vagy művelés alól kivett területek, tehát eddig gyakorlatilag nehezen értékesített vagy nem értékesíthető belterületi házhelyek, vagy az utak melletti területek értékesítése, hasznosítása, vagy csupa olyan dolog, ami sem a természeti értékeket, sem a természetvédelmi oltalomra jogosult értékeket nem veszélyeztetni, és még kevésbé a családi ezüstöt. A családi ezüstöt, amit lehetett, visszavásároltuk, és azokat nem adjuk el.

Amit ön említett konkrétumot, és elnézést, hogy fejből mondom, a Fertő tavat, ha jól emlékszem, nádas művelési ág az a terület. Azt, hogy ott az építési szabályok mit mondanak, bevallom, nem tudom, de például arra a területre ez a módosítás nem vonatkozik, hiszen az nem egy művelés alól kivett terület, hanem meghatározott művelési ággal rendelkezik.

(10.00)

Dávid képviselőtársam - megint mondom, a jelzőket figyelmen kívül hagyom engedelmeivel - arra utalt, hogy a stratégiai vagyont nem szabad értékesíteni. Egyetértünk, visszavettük, nem adjuk el, nem arra vonatkozik. Vonatkozik ez például akár az értékesítés, akár a használat jogánál olyanra, és majd a versenyeztetésnél - engedelmeikkel, erre még visszatérek -, ami nehezen értékesíthető, aminek egyáltalán

a nyilvántartása és kezelése jelenleg a magyar államháztartásnak többé kerül, mint maga az a tárgy, amit kezelünk és nyilvántartunk; maradványhasznosítónál ott maradt, gyakorlatilag értékesíthetetlen és többnyire lakás célokra nem, vagy nehezen használható területek.

Általában mondom, mert több képviselőtársam felvetette, hogy van vagyonelejtár, kérem szépen, két fajta is van. Van a nemzeti vagyonelejtár és van az állami vagyonelejtár, az egyik az állami vagyonelejtár, a másik pedig az önkormányzati vagyonelejtárt tartalmazó teljes nemzeti vagyonelejtár. Mondjuk, 4-5-6 évvel ezelőtt teljesen jogos volt az a kritika, amit egyébként jelen lévő képviselőtársam gyakran megfogalmazott. Most írunk 2022-t, legjobb emlékezetem szerint ez 2020 végére, 2021 elejére készen volt, megvolt, a honlapon megtekinthető. Azonban ez mozog, ez nem egy statikus nyilvántartás, naponta változik, de mint rendszer megvan, nyilvános, nyomon követhető, bárki által akár az állami, akár a nemzeti vagyonelejtár megtekinthető. Tehát van ilyen, ott van ilyen lista.

Itt szeretném felidézni, hogy talán Szabadi képviselőtársam mondta, hogy nem elég transzparenszek ezek. Kérem, jelezze, hogy mire nem kapott választ, mert az elmúlt évek során a magyar ingatlan vagyonelejtárral vagy az MNV által kezelt vagyonelejtárral kapcsolatos képviselői kérdéseket általában az én aláírással válaszoltuk meg. Kérem, jelezze, hogy melyik kérdésre nem kapott választ. Meg fogom vizsgálni, mert sok száz kérdésre adtunk választ, és bevallom, engem is zavarna, ha van olyan, amit nem válaszoltunk volna meg. Eddig még ilyen panasz nem volt, sok minden miatt szidtak engem és joggal, de emiatt nem. Úgyhogy kérem, konkrétan jelezze, és ha tényleg van ilyen, haladéktalanul orvosolni fogom.

Társasági portfólióra ez lényegében nem vonatkozik. Van társasági portfólió, és ott már évekkal ezelőtt volt egy olyan általános vagyonelejtárpolitikai törekvésünk, hogy ami nem stratégiai vagyonelejtár, ahol a magyar állam kisebbségben van, azt igyekeztünk kivezetni a könyveinkből. Általában ezek valamilyen örökség vagy egyéb bírósági eljárás eredményeként maradtak a magyar államra, mint szükségképpen tulajdonosra, de - ismétlem - ezeket a nyilvántartás-kezelés, képviselői jog biztosítása miatt az állam számára csak többletköltségeket jelentő kisebbségi portfóliókat igyekeztünk részben a többségi tulajdonosoknak eladni, ha volt ilyen, ha nem, akkor igyekeztünk kivezetni ezeket a könyveinkből.

Brenner alelnök úr mondta, hogy a magyar közigazgatás korszerűsítése elmaradt. Nem akarom Navracsics miniszter úr szerepét átvenni, meg nem vagyok feljogosítva, hogy az ő nevében beszéljek, de úgy gondolom, hogy 2010 után elsősorban az ő személyéhez fűződően, majd utána Lázár miniszter úr munkájának eredményeképpen a magyar közigazgatás egy nagyon jelentős változáson ment keresztül, nem is volt mindig egyszerű ezt megvalósítani. Engedjék meg, hogy elmondjam leegyszerűsítve a dolgokat, én

személy szerint azzal az általános törekvéssel egyetértettem, hogy az alapvető közigazgatási egységként a járások vissza lettek állítva. Úgy gondolom, képviselőtársaim többsége is egyetértett, és mindazzal is, ami ezzel együtt járt.

Ha a közigazgatás modernizálása az MNV-re vonatkozott, akkor azt kell mondanom, hogy a Magyar Nemzeti Vagyonelejtár is, akár az elmúlt néhány évben is jelentős mértékben korszerűsítette a működését, értem ez alatt a szükséges, akár az előbb hivatkozott vagyonelejtárak felfektetését, akár az ügyintézés, vagy kérem, gondoljanak az elektronikus értékesítési rendszerre, amely szintén közmegegyezés alapján jött létre, úgy gondolom. A vagyonelejtárnak egy jelentős részét, ahol egyáltalán értékesítünk, egy elektronikus licitrendszer alapján értékesítjük, mindenki számára nyitott és transzparens rendszerben. Ezt nem érte vád.

A kormány expozéjában is szerepelt, talán több fél mondatban utaltam rá, hogy igen, rendkívüli időket élünk, a magyar költségvetésnek minden lehetséges bevételre szüksége van, le kell hajolni a fillérekért is. Igyekszünk az egyébként az ország vagy a kisebb közösségek számára nem hasznosítható vagyonelejtárakat úgy értékesíteni, hogy azok a költségvetés bevételeit, akár kismértékben is növeljék. Ezek a bevételek, azt kell mondanom, hogy sajnos nem vethetők össze az EU-s költségekkel, úgyhogy engedelmeinkkel az előterjesztés tárgyalása során az EU-val való elszámolási vitánkra nem térek ki. A kettő két külön világ mind nagyságban, mind jelentőségében.

Versenyeztetés. A versenyeztetést csak ott zárjuk ki, ahol annak akár az időbeli lefolytatása, akár a költségei azt nem indokolják. Tehát kis értékekről van szó, és megint mondom, ezek általában olyan ingatlankiegészítések, ahol van egy magántulajdonú ingatlan, jellemzően valamelyik községben, amely nem kap építési engedélyt, mert a telek mérete nem elegendő építési teleknek, és van mellette állami terület. Akkor ott nem versenyeztetünk, hanem mondunk egy helyben szokásos árat és azt megajánljuk.

A műemlékkel kapcsolatban ugyanaz igaz, amit a természetvédelemre mondtam. Mindaz, amiről ennek az előterjesztésnek a kapcsán szó van, nem érinti sem a természetvédelmi értékek védelmére, sem a műemlékek védelmére vonatkozó szabályokat, azokat maradéktalanul továbbra is betartjuk, illetve tulajdonátszállás esetén az új tulajdonossal betartatjuk. Ugyanazok a jogi, anyagi és egyéb kötelezettségek vonatkoznak rá, tehát ez ebben nem változik.

Valamelyik hozzászóló kollégám külön felemlítette a műemlék ingatlanok rövid távú hasznosítását. Hogy érthetőbb legyen, például ilyen a műemlékeknél történő filmforgatás; ott nem tartjuk értelmesnek a versenyeztetést. Ha a műemlék jellege megengedi, hogy ott filmet forgassanak, és abból az illető műemléknek van bevétele, akkor azt versenyeztetés nélkül odaadjuk. Tehát erre vonatkozik az, hogy nem kívánunk versenyeztetni.

(10.10)

Díj- és illetékmentes átadás, ingyenes tulajdonátadás esetén ezek egyébként nem hasznosítható vagyontárgyak, megint mondom, jellemzően kis ingatlanrészek, amelynek mindenfajta átadása, forgalmazása csak költségeket generál. Kérem, gondoljanak arra, hogy a község belterületi utakat épít, az árok az állami út része, az önkormányzat a pályázatban saját tulajdonú ingatlanra kap pénzt, az árkot át kell adni a községnek. Atadjuk díj- és illetékmentesen, hogy a község építsen járdát. Tehát ezeknek a módosításoknak a jelentős része mindennapi praktikus célokat, és nem valamilyen ördögi nemzetkiárúsítási célokat szolgál.

Nagyon remélem, hogy minden olyan felvetést, megint mondom, ami nem a parlamentben természetesen helyet kívánó - hogy mondjam? - politikai véleményeknek és nyilatkozatoknak ad helyet, igyekeztem megválaszolni. Mindezek alapján kérem, hogy azért a tervezetet és annak indokolását szíveskedjenek még egyszer átolvasni. Ha ezek alapján van módosító javaslatuk, azokat kérem, nyújtsák be, azokat mi tanulmányozni fogjuk, és mindezek után a javaslatot támogatni, majd a szavazás során elfogadni szíveskedjenek. Köszönöm, elnök úr. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására ma, csütörtökön, 16 óráig van lehetőség.

Soron következik az **egyes adótörvények módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1614. számon a parlamenti informatikai hálózaton mindenki számára elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést uniós napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Megadom a szót Izer Norbert államtitkár úrnak, a Pénzügyminisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

IZER NORBERT pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselők! A kormány 2022. október 18-án nyújtotta be az egyes adótörvények módosításáról szóló T/1614. számú törvényjavaslatot. A törvényjavaslat elsősorban az adminisztráció egyszerűsítése, az európai uniós jogharmonizáció és a gazdaság fehéritése érdekében szükséges adómódosításokat tartalmazza.

A legkisebb adózók által választható egyszerű adózási szabályok feltételeinek nyáron elfogadott módosítása a korábbinál nagyobb érdeklődést váltott ki egy, már régen az adórendszer részét képező, de eddig nem túl gyakran választott egyszerű adózási mód, az átalányadózás iránt. A megnövekedett érdeklődés további egyszerűsítési igényeket is felvetett, hiszen a közteherviselésnek nincsen olyan egyszerű módja,

amit ne lehetne még tovább egyszerűsíteni. A kormány ezúttal is meghallgatta a szakmai érdekképviselők, egyéb szervezetek javaslatait, és a költségvetési lehetőségek által megszabott keretek között az átalányadózás szabályainak további egyszerűsítéséről döntött. A javaslatok nemcsak a személyi jövedelemadó, hanem a szociális hozzájárulási adó és a járulékfizetés szabályait, továbbá eljárási rendelkezéseket is érintenek.

A legfontosabb és legnagyobb hatású egyszerűsítés az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozók számára az, hogy 2023. január 1-jétől a személyi jövedelemadó előlegéhez hasonlóan csak negyedévente kell bevallaniuk és megfizetniük a szociális hozzájárulási adót és a társadalombiztosítási járulékot. Ezzel negyedére csökken a vállalkozók és az adóhatóság interakcióinak száma, és csökken a bevallások beadásával kapcsolatos adminisztráció is.

A most beterjesztett törvényjavaslat megszünteti továbbá az átalányadózás választásának azt a feltételét, amely a választás évét megelőző adóévre is bevételi korlátot szabott, így 2023-tól az adózási mód választásánál csak azt kell figyelembe venni, hogy az egyéni vállalkozók tárgyévi várható bevétele ne haladja meg a minimálbér tízszeresét, a kizárólag kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozó esetében pedig a minimálbér ötvenszeresét.

A javaslat kezdeményezi továbbá, hogy négy évről jelentősen csökkenjen az az időszak, amelynek az átalányadózás megszűnése évét követően el kell telnie ahhoz, hogy az átalányadózás újra választható legyen. Így amennyiben az egyéni vállalkozó az átalányadózást megszünteti, vagy az arra való jogosultsága megszűnik - például a bevételi értékhatár túllépése miatt -, akkor csak a megszűnés vagy megszüntetés évére és az azt követő 12 hónapra nem választhatja ismételtlen az átalányadózást.

Tisztelt Képviselők! Szintén kedvező irányba módosulnak a társasági adó és az energiaellátók jövedelemadójának szabályai. A törvényjavaslat alapján az elektromos töltőállomás adóalap-kezdőmánya általános, de minimis támogatásként vagy az Európai Bizottság válságközleménye alapján még kedvezőbb szabályok szerint is igénybe vehetővé válik az említett két adónemre vonatkozóan.

Ami a helyiadó-törvény módosítását illeti, egyetlen, ám annál fontosabb változásra hívom fel megtisztelő figyelmüket. Az utóbbi évek adópolitikájának fókuszában az adók csökkentése és az adóadminisztráció egyszerűsítése állt. A helyiadó-törvény aktuális módosítása pedig igazodott az egyes közvetlen adónevekbe foglalt sajátos, egyszerűbb adózási struktúrákhoz. Ennek eredőjeként jelenleg négyféle, a különféle adókhöz szabottan egyszerűsített iparüzésiadó-megállapítási mód van hatályban. Ennélfogva ezek áttekinthetősége nehézkes, a szabályok egymást átfedő volta és a különböző eljárási rendelkezések miatt a joggyakorlat számára napi kihívást jelent a norma alkalmazása. Ezért a javaslat 2023-tól megújítja a helyiadó-törvény egyszerűsített iparüzésiadóalap-megállapításra vonatkozó szabályrendszert.

A cél egy rendkívül egyszerű, áttekinthető, az adózó számára könnyen érthető iparűzésiadókötelezettség-teljesítés megteremtése. A javasolt modell szerint szokásos üzletmenet esetén évente csak egy adózási feladat lesz, mégpedig az évi egy alkalommal való adófizetés. Az új modellt alkalmazhatja bármely iparűzésiadó-alany, amelynek évi bevétele nem több, mint 25 millió forint, illetve kiskereskedő átalányadózó egyéni vállalkozó esetén nem több, mint 120 millió forint. A székhely vagy telephely szerinti önkormányzatonkénti iparűzésiadó-alap a bevételtől függően sávosan differenciált lesz. 12 millió forint bevétel 2,5 millió forint, a 12 és 18 millió forint közötti bevételi sávban 6 millió forint, 18-25 millió forint bevétel között, illetve kiskereskedő átalányadózó esetén 120 millió forint bevételig pedig 8,5 millió forint lesz az egyszerűsített iparűzésiadó-alap. Ez 2 százalékos iparűzési adóval számolva rendre 50 ezer, 90 ezer és 120 ezer forint adókötelezettséget jelent éves szinten.

A javaslat szerint az egyszerűsített iparűzésiadó-alap-megállapítást alkalmazó vállalkozónak, ha bevétele az előző évi bevételi sávban marad, ahogy előbb is mondtam, egyetlen iparűzésiadó-kötelezettsége lesz: évente egyszer kell a végleges adóval egyébként a törvényi vélelem szerint egyező összegű iparűzésiadó-előleget fizetnie. Nem kell tehát bevallást benyújtania, nem kell az adóalapját kiszámítania, és nem kell az adóalapját megosztania a települések között. Amennyiben például a vállalkozó bevétele 2023-ban 7 millió forint, 2024-ben pedig, mondjuk, 8 millió forint lesz, az önkormányzat által megállapított iparűzésiadó-mérték pedig, mondjuk, 2 százalék, akkor mindkét évben csak 50-50 ezer forint adóelőleget kell egy ízben, az adott év május 31-éig fizetnie, bevallás-benyújtás nélkül.

Adóbevallást csak akkor kell benyújtani, ha a vállalkozó bevétele a sávhatárt átlépi, vagy adóköteles tevékenységét a településen megszünteti. A módszer alkalmazása önkéntes, az adózó döntésétől függ, a teljes évre és valamennyi adókötelezettséggel érintett településre vonatkozik. Amennyiben a vállalkozó úgy ítéli meg, hogy számára jobban megéri az adóalap kimunkálása és annak megfelelő adófizetés adóbevallás benyújtásával, akkor természetesen az utóbbi módon is teljesítheti adókötelezettségét.

Tisztelt Országgyűlés! Az általános forgalmi adózást illető módosítások nem eredményeznek strukturális változásokat. Amit mégis kiemelnék ezek közül, az az ingatlanokkal kapcsolatos módosítás. A kormányzat a nyár folyamán már kinyilvánította azon szándékát, hogy a lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó kedvezményes áfakulcs alkalmazhatóságát két évvel, a 2024. év végéig meghosszabbítja. A törvényjavaslat ezen szándékot alakítja normává, valamint rendelkezik a kedvezményes kulcs ezen időpontot követő fokozatos kivezetéséről annak érdekében, hogy ne érje hátrány a folyamatban lévő beruházásokat.

A törvényjavaslat ezen túlmenően megágyaz egy új, innovatív bizonylatolási megoldásnak, mely a nyugtakibocsátást, nyugtákról történő adatszolgáltatást tereli teljesen digitális útra.

Tisztelt Képviselők! A számviteli törvény módosítása a társaságiadó-információk közzétételére vonatkozó új uniós irányelvi rendelkezések hazai jogba történő átültetését szolgálja. A törvényjavaslat alapján a 750 millió euró éves árbevétel meghaladó multinacionális vállalkozásoknak külön jelentésben nyilvánosságra kell hozniuk a társasági adóval kapcsolatos információkat.

(10.20)

A jelentés országonként bemutatja a társasági adóra és a tényleges gazdasági tevékenységre vonatkozó adatokat, az indokolatlan adóeltérítés megakadályozása és a vállalkozáscsoportok átláthatóságának, társadalmi felelősségvállalásának az elősegítése érdekében.

A társaságiadó-információkat tartalmazó jelentést a számviteli beszámolóval egyidejűleg kell majd közzétenni, és a javaslat megfelelő felkészülési időt biztosít az érintetteknek azzal, hogy az új közzétételi kötelezettséget először csak 2024. június 22-én vagy az azt követően kezdődő üzleti évre kell alkalmazni.

Tisztelt Ház! Összességében tehát elmondható, hogy az önök előtt lévő törvényjavaslat segít megőrizni az elmúlt évek elért eredményeit, és illeszkedik a kormány adóegyszerűsítő politikájába, ezért kérem, hogy szíveskedjenek azt támogatni. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Szeberényi Gyula képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, ön é a szó.

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A kormány 2010-ben elkötelezte magát egy adócsökkentő gazdaságpolitika mellett. Ez az elköteleződés a mai napig töretlen annak ellenére, hogy az elmúlt három évben olyan példátlan kihívásokkal kellett szembenéznie a magyar gazdaságnak, mint a koronavírus-járvány okozta gazdasági nehézségek, illetve a szomszédunkban zajló háború és az elhibázott szankciók okozta infláció. Mégis, ezekben a nehéz időkben is azon dolgozik a kormány, hogy többek között adóegyszerűsítésekkel, gyármentő programmal és az energiaigényes kis- és középvállalkozások támogatásával segítse a cégeket és megmentse a munkahelyeket.

A vállalkozások és munkahelyek védelmére további vállalkozói adókonnyítéseket tartalmaz ez a javaslat. Ezt már csak azért sem lehet elégszer hangsúlyozni, mert a 2010 előtti adópolitikai intézkedésekről mindez nem volt elmondható. Emlékszünk még rá,

hogy a Medgyessy- és a Gyurcsány-kormányok idején teljesen általános gyakorlatnak számított, hogy két-évente, évente vagy akár egy évben többször is növekedett egy-egy adó vagy járulék mértéke, az adópolitikai intézkedések zömében kimerültek a terhek emelésében és az adónemek bővítésében.

Elhibázott gazdaságpolitikájuknak meg is lett az eredménye: gyakorlatilag agyonadóztattak a lakosságtól kezdve a kis- és közepes vállalkozásokig mindenkit, és ha ez még nem lett volna elég, a totális csőd szélére sodorták az országot. Csak hogy konkrétumokat is mondjak a teljesség igénye nélkül: kormányzásuk idején 19 százalék volt a társasági adó - megjegyzem, jelenleg a magyar vállalkozások fizetik Európa legalacsonyabb, 9 százalékos társasági adóját -, jóval magasabb volt a személyi jövedelemadó, vagy egy sor kisebb adónemmel növelték a vállalkozások terheit, valamint elvették a magyar családoktól az adókedvezményt.

Tulajdonképpen a baloldal mai napig nehezen értelmezhető gazdaságpolitikája szinte kivétel nélkül csak megszorításokból állt, lényegében kimerült az adók emelésében, az adózási nemek korlátlan bővítésében, kedvező gazdasági környezetben is az államadósság GDP-arányos növelésében a csökkentés helyett és a felvett hitelek értelmetlen elherdálásában. Az elhibázott gazdaságpolitikai intézkedések kiszámíthatatlan, tervezhetetlen és bizonytalan gazdasági és üzleti környezetet teremtettek. Az adóterhekkel együtt a munkanélküliségi ráta is az egekbe szökött, veszélyeztetve ezzel a jövő gazdasági növekedését és a magyar családok megélhetését.

Visszatérve a benyújtott törvényjavaslatához, annak főbb jellemzői: az adókönyvitések, az adminisztráció egyszerűsítése, az európai uniós jogharmonizáció és a gazdaság fehéritése érdekében szükséges módosítások. A benyújtott javaslatból egyértelműen kiderül, hogy az adókönyvitések tovább folytatódnak, annak még a szankciós energiaválság sem tud gátat szabni.

A legnagyobb könnyítéssel a kisvállalkozások számolhatnak a betervezett törvényjavaslat alapján, a helyi iparüzési adó egyszerűsödik számukra. Az egyszerű és kedvezményes, sávós adózást évi 25 millió forint bevételig választhatják, így például a legkisebbek, akiknek az éves bevétele 12 millió forint alatt marad, mindössze 50 ezer forint adót fizetnek, 12 millió és 18 millió forint bevétel között 120 ezer forint, míg efellett 25 millió forintos bevételig 170 ezer forint az adóösszege.

A módosítás törvényi szintre emeli azt a veszélyhelyzeti előírást, amely két évvel meghosszabbította az új lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó kedvezményes, 5 százalékos általánosforgalmiadó-mérték időbeli hatályát. Ezáltal 2022. december 31-ét követően is 2024. december 31-éig alkalmazható marad az új lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó kedvezményes áfakulcs. Továbbá a módosítás az elhúzódo építkezések kezelésére átmeneti szabállyal biztosítja, hogy 2028. december 31-éig alkalmazható legyen az

5 százalékos adómérték mindazon építkezések esetében, amelyek tekintetében az építési engedély legkésőbb 2024. december 31. napján véglegessé vált, vagy az építést ezen időpontig bejelentették az egyszerű bejelentés szabályai szerint.

Az adminisztrációt egyszerűsítő adómódosító javaslatok szerint többek között könnyebb lesz az átalányadózás választása. Az egyszerűbb szabályozás bevezetésével együtt jelentősen csökken az adminisztrációs teher is, az előterjesztés értelmében ugyanis tizenkettő helyett évente csak négyszer kell járulékbevallást benyújtani.

Az új kata választására nem jogosult egyéni vállalkozók számára az átalányadózás jó lehetőséget jelent az egyszerű és méltányos adózásra. Az átalányadózás további egyszerűsítése érdekében az előterjesztés az alábbi, a szociális hozzájárulási adó és a társadalombiztosítási járulék szabályozását is érintő javaslatokat tartalmazza.

Az átalányadózás választása a tárgyévet megelőző adóévben szerzett bevétel mértékétől független. A hatályos szabályozás szerint ugyanis az átalányadózás választásának egyik feltétele az is, hogy a megelőző adóévben se haladja meg az egyéni vállalkozó bevétele a minimálbér tízszeresét, a kizárólag kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozó pedig a minimálbér ötszörösét. A javaslat ezt a feltételt megszüntetné, az adózási mód alkalmazásának feltétele így csak az, hogy az adóévben elért bevétel ne haladja meg az említett összeget, vagyis 2023-tól az átalányadózás a tárgyévet megelőző adóévben szerzett bevétel mértékétől függetlenül választható.

A javaslat kezdeményezi továbbá, hogy négy évről jelentősen csökkenjen az az időszak, amelynek az átalányadózás megszűnése évét követően el kell teltie ahhoz, hogy az átalányadózás újra választható legyen. Így amennyiben az egyéni vállalkozó az átalányadózást megszünteti vagy az arra való jogosultsága megszűnik például a bevételi értékhatár túllépése miatt, akkor csak a megszűnés, megszüntetés évére és az azt követő 12 hónapra nem választhatja ismételt az átalányadózást.

Jogharmonizációs célt szolgál a benyújtott adócsomagban a fentebb már említett lakásáfaszabályok átmeneti rendelkezéseinek módosítása is, mely a veszélyhelyzeti rendelkezéseket emeli törvényi szintre, valamint a különleges munkavállalói résztulajdonosi programmal kapcsolatos társaságiadó-, személyijövedelemadó- és illetékváltozások.

Végezetül engedjenek meg néhány szót a gazdaság fehéritését szolgáló intézkedésekről. Az új adócsomag tartalmazza, hogy a gazdaságfehérités részeként Magyarország az Európai Unióban elsőként vezetheti be az úgynevezett e-nyugtát. A papírmentes nyugtaadás kisebb adminisztrációt, egyszerűbb használatot és költségcsökkentést jelent a vállalkozónak, továbbá környezetvédelmi és járványügyi szempontból is követendő nyugtaadási móddá válhat világszerte.

Az elmúlt években bevezetett, majd teljes körűvé tett online számlaadat-szolgáltatás pozitív tapasztalataiból kiindulva a gazdaságfehérítés, ezáltal pedig a költségvetési bevételek növelésének egy újabb eszköze lehet a nyugtaadatokra előírandó adatszolgáltatás. Ezzel a lépéssel biztosítottá válhat az áfarendszer teljes bizonylati körének NAV általi azonnali ellenőrizhetősége, amely újabb lépést jelentene a fekete-gazdaság elleni küzdelemben. Az adatszolgáltatás előírásával párhuzamosan a jövőben megújulhat a pénztárgéprendszer, ami az elektronikus nyugtaadás elterjedését is ösztönözhetné.

Ami az illetéket illeti, a jelenlegi szabályozás szerint a kapcsolt vállalkozások közötti ingatlanátruházás mentes a visszterhes vagyónátruházási illeték alól, ha az illetékkötelezettség keletkezése napján a vagyonszerző főtevékenysége saját tulajdonú ingatlan eladása, saját tulajdonú vagy bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése. Ez a szabály azonban viszonylag egyszerűen kijátszható, hiszen csak egy könnyen teljesíthető adminisztratív aktus szükséges hozzá. A benyújtott törvényjavaslat szerint a mentesség feltétele szigorodik, ugyanis a beszámolóval lezárt, előző adóévi nettó árbevétel legalább 50 százalékának saját tulajdonú ingatlan eladásából, saját tulajdonú vagy bérelt ingatlan bérbeadásából, üzemeltetéséből kell származnia a kedvezmény érvényesítéséhez.

(10.30)

Ha nincs még előző adóévről lezárt beszámoló, a feltétel teljesítése vállalható, amelynek esetleges nem teljesülése esetén az állami adóhatóság a meg nem fizetett illetéket 50 százalékkal növelten állapítja meg.

Tisztelt Országgyűlés! A magyar adórendszer elmúlt években történt átalakítása az ország versenyképességének növelését szolgálta, egyúttal jól szolgálja az adózás egyszerűsítését is. Egy olyan adórendszer került kialakításra, amely a családokat, a munkavállalást, valamint a leghátrányosabb munkaerőpiaci helyzetben lévőket támogatja. Mára jelentősen mérséklődtek a családok és a vállalkozások adóterhei. A fekete-gazdaság visszaszorítása érdekében tett intézkedések eredményeképpen javult az adóbeszedés hatékonysága és a fogyasztási, forgalmi adókból származó bevételek is növekedtek, egyúttal jól szolgálja az adózás egyszerűsítését.

Ha egyetlen mondatban akarnám összefoglalni, akkor azt mondhatnám, hogy többen fizetnek kevesebb adót. Többen fizetnek, mert a foglalkoztatottság emelkedésével egymillióval többen dolgoznak ma Magyarországon, mint 2010-ben, többen fizetnek, mert a gazdaság fehérítésében elért eredmények miatt az adóelkerülések száma jelentősen csökkent, és így a kormány megtehetette azt, hogy az adóterheket úgy csökkentse, hogy az állami bevétel növekedjen, így az állam az állampolgárai felé való kötelezettségeit teljesíteni tudja.

A következetes adópolitikának köszönhetően a hazai vállalkozások kiszámítható gazdasági környezetben végezhetik tevékenységüket. Ez nemcsak a versenyképességük erősítését szolgálja, hanem termelékenységüket is fokozza. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A DK képviselőcsoportjának vezérszónoka Dávid Ferenc képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DR. DÁVID FERENC, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselők! Gazdasági válsághelyzetben kapkodva, tűzoltási céllal meghozott módosítások nem helyettesíthetnek egy átfogó adóreformot. Érdemi könnyítések helyett a javaslat alapvetően technikai egyszerűsítéseket, adminisztratív változásokat tartalmaz. Hozzászólásom második felében nem a beterjesztett törvényjavaslat paragrafusait boncolgatom majd, hanem a kkv-szektor és a munkavállalók terheinek csökkentése érdekében tett javaslatainkat fogalmazom meg.

Egyes vállalkozások esetében nem könnyítés, hanem a terhek növelése várható, például a kapcsolt vállalkozások ingatlanátruházásának illetékkötelezettsége. A munkabérek terhelő adók és járulékok, vagyis az adóék lényegében nem változik, és továbbra is a harmadik legmagasabb Európában, 43 százalék feletti. Az iparüzési adó kiszabásának új szabályai, amelyek könnyítést jelenthetnek egyes vállalkozások számára, egyben rontják az önkormányzatok helyzetét, ugyanis csökkentik a bevételeiket, ehelyett az államnak kellene magára vállalnia a nehéz helyzetbe jutott vállalkozások támogatását, és nem az önkormányzatok további megsarcolásával kipipálni ezt a feladatot. Az állam kötelessége lenne, hogy a lehető legegyszerűbb adórendszert működtesse, teremtsen meg az adózás átláthatóságát, és korszerű adózási szolgáltatásokat nyújtson. A bonyolult jogszabályok áradatával szemben egyszerűsíteni kell az adófizetést, elő kell segíteni az adózás egyre szélesebb nyilvánosságát.

A felesleges adminisztrációt meg kell szüntetni, ezeknek a követelmények a jelenlegi javaslat nem felel meg. A jelenlegi nem hatékony, igazságtalan, átláthatatlan adórendszerrel szemben méltányos, eredményes és növekedésbarát adózást kell megvalósítani. A fentiek eléréséhez többek között a következők szükségesek.

A mai adórendszer gyökeres átalakítása, arányosabbá tétele, jelentősen csökkenteni indokolt az adóéket, vagyis a bérekre rakódó adókat és járulékokat, vissza kell állítani a többkulcsos arányos személyi jövedelemadót, és csökkenteni szükséges az alapvető élelmiszerekre terhelt általános forgalmi adót.

És mint ígértem, rátérek a mondanivalóm második részére. Ezt azért tartom szükségesnek, mert október 24-én, a Gazdasági Bizottság ülésén előterjesztettünk olyan intézkedéseket, amelyek nem az

adórendszer foltozgatását szolgálnák, hanem a vállalkozások és a munkavállalók terheinek csökkentését. Sajnos a bizottsági ülésen érdemi vita nem alakulhatott ki, ezt képviselő úr is tanúsíthatja, október 24-én ott ült, lesöpörték a javaslatot. Ezért én abban reménykedem, hogy államtitkár úr, aki nem a Gazdaságfejlesztési Minisztériumot képviseli, de a Pénzügyminisztérium államtitkáráként értő fülekkel hallgathatja, és én meg a szíves nyilvánossággal szeretném megosztani, hogy mit javasoltunk ezen a bizottsági ülésen a vállalkozói terhek csökkentése érdekében.

Először is az a program, amire Szeberényi képviselőtársam utalt, azt mondtuk és azt mondom, hogy ne csak a termelő ágazatokra, termelő vállalkozásokra vonatkozzon a kormány támogatási tevékenysége, hanem valamennyi kvv-szektor számára meg kell adni a támogatási lehetőséget, tehát magyarul: kereskedelem, vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás. Ez ma nem így van.

Ugyancsak azt gondoljuk, hogy a kvv-szektor cégeinek energiaár-terhelését a '21. évi energiaköltségük háromszorosának a mértékében kell korlátozni. Nem lehet rájuk engedni tíz-, hússzoros energiaköltséget, ezt korlátozni kell. A kormány által megcélzott három hónapos támogatási időszak nem lesz elegendő, a tél sajnos nem decemberig tart, hanem kitart az bizony március 31-éig. Azt gondoljuk, hogy minden vállalkozást hat hónapra kell bevonni az energiatámogatásba.

Nagyon fontos kritériumnak tartjuk, hogy be kell tiltani az energiaszerződések egyoldalú módosításának lehetőségét az áram- és földgázszolgáltató vállalatok számára, mert a mikro- és kisvállalkozások teljesen ki lesznek szolgáltatva nekik. A kis- és közepes vállalkozások megújuló energiára való átérésének támogatását, a megújuló energiaberuházások engedélyezési eljárásait azonnal gyorsítani indokolt.

A napelemes cégeknél, kiserőműveknél a jelenlegi áramátvételi korlátot, ami 50 kilowatt, el kell törölni. Az úgynevezett energiaközösségek és a gazdasági szereplők közös energiaberuházásainak támogatását visszatérítendő és vissza nem térítendő források biztosításával kell elintézni. Az energiabiztonság megteremtése érdekében szükséges a magyar energiarendszer, a hálózati infrastruktúra modernizálása. A néhány nagy erőműre kialakított rendszert alkalmassá kell tenni a nagyszámú kis naperőmű által visszatáplált energia fogadására. Csökkenteni kell a villamos energia és a gáz értékesítésénél, valamint a napelemekbe, napkollektoros vízmelegítőkhöz és hőszivattyúkba történő beruházásoknál alkalmazandó áfát a jelenlegi szintről nulla százalékra.

Azt gondolom, hogy a Pénzügyminisztérium számára is fontosak lehetnek ezek a javaslatok, nagyon sajnálom, még egyszer mondom, hogy a Gazdasági Bizottság ülésén ezeket a javaslatokat nem hallgatták meg, nem reagáltak rá, cinikus közöny fogadta valamennyi javaslatunkat.

A munkavállalók terheinek mérséklése érdekében is van javaslatunk. Adó- és járulégmentes munkáltatói rezsitámogatások állami ösztönzését javasoljuk a következő módon. Lehetővé kell tenni a munkáltatóknak, hogy adó- és járulégmentes rezsitámogatást adhassanak a munkavállalóiknak. Minden munkáltató adhasson maximum havi 50 ezer forint értékű nettó típusú adó- és járulégmentes rezsitámogatást a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók részére. Szeretném hangsúlyozni, nem kötelezettségről beszélek, lehetőségéről beszélek. Benne van az a lehetőség, hogy aki nem tud 50 ezret adni, az adjon 30 ezret, aki meg nem tud ezt adni, az próbálja másként segíteni a munkavállalóit. Semmiképpen nem gondolunk arra, hogy itt a jövőendő béremelések rovására történjen ez a fajta kateforiaelem bevezetése.

Amennyiben egy vállalkozás viszont kötelezően elrendeli az otthoni munkavégzést, akkor ez már ne csak lehetőség, hanem kötelező legyen. Ha egy cég kötelező home office-t rendel el a munkavállalójának, akkor az otthoni munkavégzés időtartamával arányosan kell támogatni a munkavállalói rezsikifizetést. Azt gondoljuk, hogy ezt a munkavállalói rezsitámogatást nem az idők végezetéig, de ahogy az előbb a vállalkozások esetében is azt mondtuk, hogy a tél végéig kell segíteni a vállalkozókat, úgy gondoljuk, hogy ezt a munkavállalói rezsitámogatási szisztémát 2023. március 31-éig lenne indokolt fenntartani.

(10.40)

Mivel a benyújtott törvényjavaslat érdemi, új és előremutató megoldásokat nem tartalmaz, a Demokratikus Koalíció frakciója nem támogatja elfogadását. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps a DK, a Momentum, a Jobbik és a Párbeszéd soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Földi László képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője. Parancsoljon, jegyző úr!

FÖLDI LÁSZLÓ, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Képviselőtársaim! A KDNP frakciója támogatja a törvénytervezet elfogadását, és ezt javasoljuk a tisztelt Háznak. Köszönöm a szót, elnök úr. *(Szórványos taps a kormánypárti sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! A Momentum képviselőcsoportjának vezérszónoka Bedő Dávid képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

BEDŐ DÁVID, a Momentum képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Egy újabb év és egy újabb igazságtalan adótörvény. Azt gondolná az ember,

hogy egy ilyen válság közepén a kormánypárt átgondolja az adópolitikáját, és érdemi módosításokat eszközöl annak érdekében, hogy megsegítse a rászorulókat, és többet szedjen be a gazdagoktól és a nagyvállalatoktól. Hát, nem így lesz, mert nem elég, hogy törvénybe írják, hogy az állam utolsóként jön a sorban, amikor felelősséget kell vállalni a szegényekért, de még az adópolitikájuk is ezt tükrözi.

A 2023-as adótörvény semmilyen érdemi változtatást nem tartalmaz. A válságban is folytatódik a Fidesz igazságtalan és érzéketlen adópolitikája, folytatódik az, hogy az emberekkel fizettetik meg a rossz kormányzás árát, a Fidesz-felárat.

Nézzük akkor a részleteket! A törvényjavaslat nem tartalmaz semmilyen intézkedést az energiaválság következményeinek enyhítésére. (Z. Kárpát Dániel: *Úgy van!*) A villamos energia és a gáz után továbbra is 27 százalékos rekordárfát kell fizetni annak ellenére, hogy már a háború előtt elszabaduló infláció százmilliárdos nagyságrendű többletbevételt eredményezett a költségvetésben. (Z. Kárpát Dániel: *Ezt is jól mondja!*) A törvényjavaslat nem ösztönzi a munkáltatókat arra, hogy járuljanak hozzá a munkavállalók megemelkedett energiakiadásainak fedezéséhez, pedig lenne költségvetési mozgástér néhány százezer forintos munkaadói támogatás adómentességének biztosítására. A törvényjavaslat nem tesz semmilyen lépést a közteherviselés rendszerének igazságosabbá tétele érdekében. A multinacionális cégek továbbra is minimális nyereségadót fizetnek, pedig a világon mindenhol lépések történtek annak érdekében, hogy hatékonyabban meg lehessen őket adóztatni. A személyi jövedelemadó rendszerében a multimilliomosok és a minimálbéren foglalkoztatottak azonos adóterhelés alá esnek, holott ebben a kritikus időszakban ideje lenne a legszegényebbek és a legszegényebb munkavállalók adóterheit csökkenteni. És akkor még nem is beszéltem arról, hogy továbbra sincs semmilyen érdemi alternatíva azoknak, akiket kiszorítottak a kata adóztatásának köréből.

Az országnak egy igazságosabb és szolidárisabb adórendszerre lenne szüksége, ahol a tehetősebbek többet vállalnak, a szegényeket pedig az állam megsegíti, nem pedig az út szélén hagyja. Éppen ezért a Momentum saját javaslatot fog benyújtani a héten, ami ennek a keretnek megfelel, a Fidesz javaslatát és adótörvényét pedig nem tudjuk elfogadni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Z. Kárpát Dániel képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! A hosszú parlamenti jelenléttel eltöltött éjszaka után sokaknak kicsit nehéz az adótörvényekre áthangolódni. Szögezzük le, én egyetlen új adófajta kivetését tudnám támogatni, ez pedig a színeszokni-adó lenne momentumos

kollégámra, aki itt ül mellettem, és mindig megcsodálom, hogy hogy lehet ilyen színes költeményeket felvenni, amelyeket én, mondjuk, soha. De most úgy látom... Talán Star Wars-os? (Bedő Dávid: *Star Wars-os.*) A Star Wars-osat megbocsátjuk, oké.

De a helyzet az, hogy sokkal komolyabb témáról van szó, az előttünk fekvő csomag ugyanis egy lehetőséget biztosított volna, talán még biztosítana is a kormány számára, hogy érdemben beavatkozzon gazdasági folyamatokba, és egy válságidőszak hajnalán, talán közepén érdemi segítséget nyújtson. Egyébként én nem vagyok annyira bigott, mint egyes ellenzéki képviselőtársaim, tehát én például az új építésű lakás áfájának két évre történő továbbvitelét alapvetően egy jó irányú döntésnek tartom, tehát látok olyanokat ebben a csomagban, amelyek vitaképesek, sőt, akár még legitimálhatják az egész csomagot, de látok egy-két nagyon-nagyon irritáló megfogalmazást és javaslatot is, ezeken szeretnék végigszaladni.

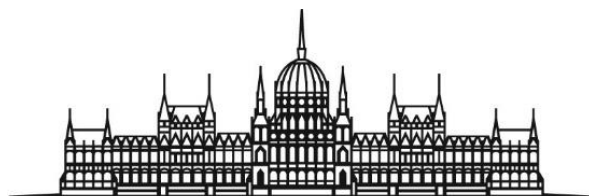
Összességében viszont, amivel biztosan vitatkozni fogok, az a kormány elképesztő adópolitikája. Azt látjuk, ha csak az adóéket vizsgáljuk, és azt nézzük, hogy egy munkáltató által meghatározott bértömeget mennyivel terhel Magyarország Kormánya, akkor azt látjuk, hogy az OECD-átlag, tehát mondjuk, egy 34 százalékhöz képest a magyar több mint 43 százalék. Egy olyan brutális adóterhelést jelent, amely azt teszi csak lehetővé, hogy ha a munkáltató egy bizonyos bértömeget ki tud szorítani az alkalmazott számára, akkor ennek a terheléséből egy óriási szeletet csíp le az állam, tehát a munkáltató kevesebb tömeget tud majd biztosítani bér formájában.

Érthetetlen, hogy ez a kormány helyesen beszél demográfiai célokról, de pontosan azokat terheli a legjobban az adóztatás során, akik még egyedülállók, de családot szeretnének, és próbálkoznak azért, hogy önálló családjuk lehessen, hovatovább gyermeket is vállalhassanak. No, az ő adóterhelésük még az OECD-államok összevetésében is kiugróan magas Magyarországon. Majd államtitkár úr fel fog állni, remélem, nem csak a zárszóban, és nyilván el fogja nekem mondani, hogy oké, de vizsgáljuk meg a családi adókedvezmények rendszerét, és ha azzal súlyozzuk a modellt, akkor már 30 százalék környékére ér be a magyar adóterhelés is.

(Folytatás 33/4-ben!)

Országgyűlési Napló

Viszont, államtitkár úr, szeretnék két dolgot az ön figyelmébe ajánlani. Egyrészt a családi adókedvezmény esetében akkor lenne igaza ezzel a még el sem mondott érveléssel, hogyha azt minden magyar munkavállaló ki tudná maxolni. Viszont ön tökéletesen tudja, hogy az önkéntes bérstatisztikájából hiányzik 1,7 millió ember, ugye? Ennyi hiányzik, tehát nagyjából az öt fő alatt foglalkoztató cégek, a volt katasok, a mikroállalkozások, pont, amelyekre hivatkozással ön most az átalányadóztatást dicséri. Na, ők hiányoznak a bérstatisztikából 1,7 millióan. A helyzet az, hogy az ő esetükben akkor lehetne érdemi kedvezményeket foganatosítani, hogyha az önkéntes világában, univerzumában megjelenének ők is, nem csak a multi cégek.

A helyzet az, hogy a családi adókedvezmény terén nagyon sokan, akik kevesebbet keresnek, értelemszerűen nem tudják leválasztani a megfelelő magas összeget. Ráadásul még nagyobb probléma, államtitkár úr, és kérem, hogy erre reagáljon, mert az nem köztözködés a részemről, ez egy nemzetstratégiai kérdés: miért nem inflációkövető a családtámogatási rendszer? Hogy van az, államtitkár úr, hogy önkéntes szelektíven néha-néha, mondjuk, a kétgyerekesek családi adókedvezmény összegébe beavatkoznak, egyik évben inflációkövetővé teszik, a másik évben nem teszik. Önök döntenek, egyfajta főúri kegyként jelenik meg az, hogy követi az inflációt az adott családtámogatási forma vagy sem.

Miért nem tudunk megállapodni abban, hogy ez az egész rendszer legyen inflációkövető, minden évben és feltétel nélkül? Önök találták ki, az egész kodifikációját önök vitték végig, ez az önök vívmánya, reklámozzák is magukat vele. Tegyé! Én kritizálni fogom mindig, de egyébként javítani szeretnék a rendszeren, viszont a rendszernek ez a része akkor válna megkérdőjelezhetlenné, hogyha inflációkövető lenne. És egyébként ajánlom figyelmébe a negatív adó jellegű megoldásokat azok esetében, akik nem tudják ezt kimaxolni. Nem segélyre gondolok, meg nem odaadott ilyen készpénzcsomagokra. Mondjuk, a családi kártyára gondolok, államtitkár úr, amivel alapvető élelmiszert, gyermeknevelési cikket lehet vásárolni. Szeberényi képviselőtársam közben hideglelést kap ettől, de igazi érve nincs a családi kártyával szemben, mert ön azért aggódott a Gazdasági Bizottság ülésén, hogy ha a családi kártyán megduplázzuk a családi pótlékot, majd a száraztészta piacát a színházjegyek másodlagos piaca lesz Északkelet-Magyarországon. Ha nem jól következtettem ki, akkor javítson ki egy felszólalásban, de talán arra gondolt, hogy ha megduplázzuk a családi pótlékot, amit én szeretnék, akkor ezen óriási felszabaduló, nem tudom, plusz 13 ezer forintokból majd a gyerekek színházjegyeit fogják egymás között cserélni és cserélni a különböző vendéglátóipari intézményekben, mert a családi kártyával egyébként a gyerek színházjegyét is ki lehetne fizetni, mindent, ami a szellemi, kulturális épüléséhez szükséges,

alapvető cikkeket, gyermeknevelési cikkeket, tudja, amelyekre önkéntes európai uniós rekorderadót fizettek ki, és ez a javaslat erről is szól.

Hozzányúl az áfatémához. De hogyan nyúl hozzá? Szeberényi képviselőtársam elnézi azt, hogy a gyermeknevelési cikkeken egész Európában itt van a legmagasabb áfa. Amikor én ezt behoztam a Gazdasági Bizottságba, ő bátor módon nemmel szavazott erre, érdemi ellenérvek felvonultatása nélkül, és ugyanezen képviselő és képviselőtársai, mert ne címezzük egyedül neki, ez nagyon inkorrekt lenne, ugyanezen képviselők demográfiai célokról beszélnek a parlamentben. Arról beszélnek, hogy ők az élve születések számát szeretnék növelni és családokat szeretnének kedvezményezni. De, képviselőtársam, mondjon már még egy országot, ahol 27 százalékos áfával szelvéni terhelnek mindenfajta gyermekgondozási-nevelési cikket. Ön nem tud még egy ilyen országot mondani.

(10.50)

Írországot tudná példaként említeni vagy más országokat, ahol a gyerekruha, mondjuk, nullaszázalékos áfával játszik. Ilyet tudna mondani. Olyan példát nem talál, amelyet önkéntes csináltak meg. És nyilván el fogják mondani, talán államtitkár úr is, ennyit még hadd előlegezzek meg, ha megengedi, és kérem, ne vegye sértésnek, nyilván el fogja mondani, hogy az önkéntes adópolitikája fogyasztási típusú adókra épít, ezeket elképesztő módon pörgeti, hogy a bevételi oldalt biztosítsa, és ezekből az önkéntes szerinti tisztességes újraelosztás révén igyekeznek bizonyos társadalmi vívmányokat foganatosítani. Vizsgáljuk meg ezt az állítást, fogadjuk el, hogy ez egy kormánypárti tételmondat, és ha önkéntes ezt alá tudják támasztani, akkor én lenyomható vagyok ebben a vitában. Ha viszont én tudom ezt sikeresen megkérdőjelezni, akkor talán az önkéntes érvrendszere siklik ki. A helyzet az, hogy másfél évvel ezelőtt volt egy fordulópont, államtitkár úr, amikor egy tipikus egygyermekes család esetén - átlagos jövedelmi viszonyokat és fogyasztói kosarat figyelembe véve - előállt az a helyzet, hogy áfa formájában már többet fizet be egy gyerek után ez a család, mint amennyit önkéntes alanyi jogok gyermek után járó támogatás formájában megkap. Tehát önkéntes szimbolikusan is jobban adóztatják a gyermekvállalást, mint amennyivel támogatják azt. Egészen elképesztő mindez, és nyilván önkéntes talán kevésbé érinti meg a 400-500 forintos bébiétel, a méregdrága pelenka, horrorisztikus áron mért gyerekruha, de ha államtitkár úr még a forint elképesztő és sokáig tudatos roncsolását is figyelembe veszi, akkor talán megállapítja, és talán nem vitatkozik velem azon, hogy a mobiltelefonról kezdve a H & M-es ruhán át, Bedő képviselőtársam zoknijáig, minden egyes áruféleség lényegesen drágább a gyenge forintárfolyam miatt. Ez egy ezermilliárdos nagyságrendű különadója a Fidesznek a magyar emberekre minden áldott évben. Ezermilliárdos nagyságrendű!

Államtitkár úr egyik kollégája, egy másik államtitkár nekem szegezte azt, hogy hát jó, de akkor tessék bemenni az élelmiszerboltba, tessék vásárolni magyar előállítású zöldséget, gyümölcsöt! Nagyon helyes, én nagy vadásza vagyok ezeknek egyébként meg a különböző márkájú élelmiszerboltokban is igyekszem mindig hazai terméket vásárolni, de talán államtitkár úr is tudja, hogy az itteni mezőgazdasági termelés jórészt külföldön gyártott gépek felhasználásával folyik, jórészt külföldről hoznak, mondjuk, növényvédő szert, vegyszert, egyebeket. Nem jó, hogy így van, de ez valahol adottság. Márpedig, ha külföldről hozzák, akkor mivel fizetnek érte, államtitkár úr? Forinttal? Lehet, hogy itt forinttal, de az biztos, hogy egyébként euróról kell ezt átszámolni vagy esetleg dollárról, de a horrorisztikusan romló forintárfolyam elképesztő módon károsítja ezt is. És az egész mögött az van, hogy önök áfabevételi soron 5200 milliárdról már egy 7000 milliárd felé tartó összeget igyekeznek behajtani a magyar embereken. Államtitkár úr, társaságiadó-soron mekkora összeg jelenik meg a magyar költségvetésben? A 7000 milliárdhoz képest hogy van az, hogy ennek talán még egyötöde sem jelenik meg a társaságiadó-soron? Államtitkár úr, milyen nemzeti kormányzás az, amely egy teljes költségvetési sort majdnem üresen hagy multinacionális cégek, hálózatok érdekében?

Mit tettek önök a magyar forinttal? Tudatosan roncsolták az önök igazi stratégiai partnerei az innen exportáló multi cégek érdekében. Ezt tették. És ezzel a hiányzó költségvetési sorral évente legalább három állami háttérű bérlakásprogram árát, a teljes szociális ellátórendszer költségének a fedezetét engedik kifolyni a magyar költségvetésből. Hát, önök olyan autógyárakat támogatnak, vissza nem térítendő, milliárdos nagyságrendű támogatással, akik erre nem szorulnak rá. Önök egy teljesen téves és kisiklott gazdaságpolitikával azt hiszik, hogyha adóparadicsomi társasági adókulcsot állapítanak meg multi cégek számára, azok majd önmagában ettől Magyarországot fogják választani, és hozzák az autógyárak után a világ egyik legkörnyezetszennyezőbb üzletágát, most éppen az akkumulátorgyárakat. Akkumulátorország leszünk? Akkumulátor-összeszerelő ország, államtitkár úr? A magyar koponya országában, ott, ahol a kiváló innovációhoz és K+F-hez minden létező adottság megvan? Egészen elképesztőnek tartom mindezt.

A társaságiadó-fronton, ugye, önök változtattak, amikor csökkentettek, ez egy százalék csökkentést jelentett a magyar vállalkozó számára, és 7-8 százalékos összkedvezményt a multicegek számára. Ez az önök adópolitikája. Ha önök valóban és érdemben javítani akarnak az adózási viszonyokon, terheljék, ne túlterheljék, de terheljék a multi cégeket a közteherviselés elveinek megfelelően. Fizetessék be velük a költségvetésbe azt a több száz milliárd forintos társasági adót! Ha pedig egy cég az adóelkerülés minősített formáival él, ugye, tudjuk, informatikai rendszer bérlése, know-how-t bérlünk az anyacégtól felső határ nélkül,

talicskazzák ki, államtitkár úr, az ezermilliárdokat Magyarországról adózatlanul. Hát hogy fér bele ez egy nemzeti kormányzásba? És erre soha nem tudnak mondani semmit, és nem is akarnak, ez a még rosszabb.

A helyzet az, hogy ha rajtam múlva, akkor a társasági adót úgy rendeznénk, hogy a multi cégek a közteherviselésnek megfelelően fizessenek; az áfarendszeren belül szelektíven, legalább az alapvető élelmiszerek és a gyermeknevelési cikkek tekintetében be kellene avatkozni, erőteljes csökkentéssel, és utána garantálni kellene az árak csökkentését is. Az újépítésű lakások kedvezményes áfáját vagy sem? Én láttam azt, hogy bizonyos beruházások vagy lefagytak, vagy még a magánépítkezések esetén is felmerült az, ahol még az engedély nem volt teljes körű, hogy mi lesz itt. Miért két évre hosszabbítják meg? Hát két év múlva önök be tudnának hozni egy módosító csomagot, ha el akarják törölni, és egy ugyanilyen parlamenti vita alapján ezt eliminálni tudnák, de önök nem ezt akarják. Érthetetlen módon folyamatosan húzzák-vonják a piacot. Tehát ilyen egy-két éves kedvezményeket lebegtetnek be, aztán szüntetik ezeket meg, aztán újra elrendelik őket. Érthetetlen.

Államtitkár úr, érzékelték önök, hogy most az építőiparon a piac kivárt, hogy folytatják-e az új építési lakások kedvezményes áfáját vagy sem? Én láttam azt, hogy bizonyos beruházások vagy lefagytak, vagy még a magánépítkezések esetén is felmerült az, ahol még az engedély nem volt teljes körű, hogy mi lesz itt. Miért két évre hosszabbítják meg? Hát két év múlva önök be tudnának hozni egy módosító csomagot, ha el akarják törölni, és egy ugyanilyen parlamenti vita alapján ezt eliminálni tudnák, de önök nem ezt akarják. Érthetetlen módon folyamatosan húzzák-vonják a piacot. Tehát ilyen egy-két éves kedvezményeket lebegtetnek be, aztán szüntetik ezeket meg, aztán újra elrendelik őket. Érthetetlen.

Összességében viszont, amivel nagyon sokat segíthetnének a magyarországi adóviszonyokon, az az, államtitkár úr, ha vállalnák azt, amit én kérek önöktől. Amit pedig kérek önöktől, az az lenne, hogy évente maximum egyszer lehessen hozzányúlni az adórendszerhez, legyen kellő felkészülési idő minden gazdasági alany számára. A kérdésem tehát egyértelmű: vállalják-e azt, hogy évente vagy annál ritkábban nyúljanak csak az adórendszerhez, egy normális, konzervatív hozzáállás, kiszámítható gazdasági viszonyokat jelent, tiszteletben tartja a vállalkozás szabadságát és azt, hogy a Magyarországot a hátukon cipelő mikro-, kis- és közepes méretű vállalkozások is megkapják azt a kiszámíthatóságot és biztonságot, ami egyébként jár nekik.

Talán ön is belátja, nem kell nekem elismernie, de ott belül biztos látják, hogy amit a katával csináltak, hogy gyakorlatilag egy-két hét alatt szétverték egy rendszert, ez még akkor sem lett volna helyes eljárás, ha önöknek igazuk lett volna. Ez még akkor is teljesen fölösleges piaci turbulenciákat okoz, elképesztő zavarokat és pánikot nagyon-nagyon sok családnál. Államtitkár úr, tudom, hogy a kérdéseim többségére vélhetően nem fog tudni teljes körű választ adni, meg nagyon sok szétfeszíteni ennek a vitának a kereteit. Én egy dolgot kérek öntől, egy kérdésemre válaszoljon: vállalják-e, hogy évente maximum egyszer lehessen hozzányúlni az adórendszerhez? A Jobbiknak ez a konzervatív követelése nagyon sokakat nyugtatna meg Magyarországon, azokat is, akik most esetleg kacérkodnak a gondolattal, hogy az önök kiszámítható összevissza gazdaság- és adópolitikája miatt esetleg

egy másik országban kényszerből próbáljanak meg boldogulni. Én azt szeretném, ha a szülőföldön járó boldogulás mindenkinek járna, ennek a lehetősége legalább, és ennek a lehetőségnek oszlopos, szerves pillére a vállalkozás szabadsága és a kisvállalkozók végzálásának az abbahagyása. Ennek viszont alapfeltétele, hogy maximum évente egyszer lehessen hozzányúlni az adórendszerhez. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Kérdezem képviselőtársaimat, kíván-e valaki a vitában felszólalni. *(Jelzésre:)* Igen, a Momentum képviselőcsoportjából Szabó Szabolcs képviselő úr kért szót. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Fónagy államtitkár urat volt szerencsém az elmúlt másfél napban többször hallani, amikor felszólalt, és voltaképpen jogosan jegyezte meg, hogy azért lehetőleg maradjunk a tényeknél, számoknál. Akkor én ezt visszafordítom, és akkor így például a fideszes vezérszónok felé is felajánlom ezt a lehetőséget. Zárójelben megjegyzem, Fónagy képviselő úr nem fejtette ki teljesen az igazság minden részletét a mindenféle privatizáció kapcsán, mert például, amikor a csepeli csőgyár becsődülésében játszott szerepét nem fejtette ki, akkor sajnálatosan nem mondott el mindent. De térjünk vissza a fideszes képviselő úrra!

Felírtam, amit mondott: elhibázott szankciók okozta infláció. Ez a szóösszetétel így taxatív elhagyta a száját a beszéde során.

(11.00)

Nézzük meg a konkrétumokat! Maradjunk a számoknál! KSH-adatokat fogok mondani. Tehát nem én találtam ki, nem sorosista-brüsszelista adatokat idézek, hanem KSH-adatokat. Külön költségvetési soron szerepel a KSH támogatása, ami egy magyar állami intézmény. 2021. szeptember, háború sehol, Orbán Viktor még fél évvel később is mondta, hogy nem lesz háború. Tehát háború nincs, és 5,5 százalék az infláció. Innen indulunk. 2021. októberben 6,5 százalék, novemberben 7,4. Ha visszaemlékeznek, ekkoriban a boltban az ember már bolyongott föl-alá, mert az élelmiszer esetében a legtöbb árufőcsoportnál már bőven két számjegyű volt az infláció, sőt, novembertől benzinársapka van. Háború még sehol. 2021. decemberben 7,4, 2022. januárban 7,9. Ekkor már bejön a hat élelmiszere az ársapka, tudják, kristálycukor, amit azóta is néha a kisebb boltokban úgy kell kérni a raktárból, mert ki sincs téve a polcra, meg csirke far-hát, s a többi. 2022. februárban 8,3. A hónap végén tör ki a háború, az első szankciós intézkedéseket valamikor március 1-jén, 2-án fogadják el. Tehát szankció sehol, háború még nincs, és 8 százalék fölötti infláció van.

Innen indulunk, tehát a fideszes felár itt kezdődik. Úgy mentünk bele ebbe a situációba, hogy önök miatt 8 százalék fölötti infláció van. Jelzem, hogy a hanyatló Nyugaton 3 százalék körül volt ekkor az infláció.

S akkor innen szép lassan kúszik föl, de az igazán nagy ugrás augusztus és szeptember. Augusztusról szeptemberre egészen pontosan 15,6-ról 20,1 százalékra ugrik az átlagos infláció üteme. S hogy mi az oka ennek, azt meg lehet nézni a KSH jelentéseiben. Részen az élelmiszerek brutális drágulása, de még inkább a lakossági energia brutális drágulása. A legutolsó jelentésükben 121 százalékos lakossági energiaár-emelkedés van átlagosan. Mondom, KSH-gyorsjelentés, nem én találtam ki. Jelzem, hogy a gázra - amit hétszeresére emeltek az átlagfogyasztás felett, és ez tolt fel átlagosan 121 százalékra - nincs szankció. Tehát amikor arról beszélünk, hogy infláció van, az sok mindennek köszönhető, de viszonylag kis mértékben a szankcióknak. Mert ha így lenne, akkor hogy van az, hogy Franciaországban a legfrissebb adatok szerint 7 százalékos az infláció? - nálunk meg 20 fölötti. Az állami médiájukban mindennap nézem, hogy Németországban már csomagolnak az emberek és költöznek hozzánk, olyan rossz ott a helyzet, de ott 10-11 százalék közötti infláció van. Lengyelországban - hú, hát azok háborúpártiak, jajajaj - 15 százalék. Tehát még ott is 5 százalékkal kevesebb, és semmivel sem kitettebbek, mint mi. Amikor arról beszélünk, hogy fideszes felár van, akkor a számokból ez jön ki.

Tehát itt nem szankciós infláció van, hanem a háborús helyzet okozta infláció ül rá a sajnálatosan magas bázisra, ezért duplaannyi nálunk az infláció, több mint kétszerese, mint Franciaországban, mert nálunk rossz volt a gazdaságpolitika, és ebből adódott egy magas alap. Ezért szenvedünk a magas inflációtól.

Nyilván önök is járnak boltba és látják, hogy lassan nem találunk olyan terméket, ami nem a duplájába kerül, ami ki van téve a polcra. Ezért vannak kint a pedagógusok is az utcán, mert a 207 ezer forintos pedagógusfizetés, amit öt éves pedagógus-jogviszonnyal, egyetemi végzettséggel kap egy pedagógus, arra sem elég, hogy a családnak az élelmiszert megvegye, és akkor még nem fizette ki a rezsit, nem vett ruhát, meg semmi mást, mert az élelmiszere sem elég. Köszönöm szépen. *(Taps a Momentum sorraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló a Fidesz képviselőcsoportjából Szerényi Gyula képviselő úr. Parancsoljon!

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Megszólítottak ellenzéki képviselő urak. Nincs ellenemre az ironikus, gúnyos kérdésfeltevés sem, de igyekszem nem fölvenni ezt a kesztyűt, bár lenne rá igényem.

Képviselő úr elkezdte sorolni az inflációs adatokat, de valahogy megállt akkor, amikor kitört a háború és

nem mondta tovább, pedig az éppen azt bizonyítaná, hogy jelentős szerepe van az inflációban annak, hogy háborús helyzet és szankciók is vannak. Azt említette, jogosan, hogy akkor még nem volt szankció. Én nagyon bízom benne, a képviselő úr pontosan tudja, hogy a piac nemcsak a szankciókra reagál, hanem a hírekre is reagál, amikor már arról tárgyalnak kormányok, hogy szankciót fognak alkalmazni. A képviselő úr számára biztosan ismert az a közgazdasági fogalom, hogy beárazza valaminek az elkövetkezését. Tehát azokat az érveket, hogy még nem volt szankció, de már megjelentek ezek a gazdasági folyamatokban, komolytalanoknak gondolom. Nem is akarok ezzel tovább foglalkozni.

Érdekes, hogy amikor az inflációs országokról beszélt, felsorolta azokat az államokat, ahol valóban alacsonyabb az infláció, de valamiért elfelejtette felsorolni a balti államokat, ahol viszont magasabb az infláció, mint Magyarországon. Ott is az Orbán-kormány miatt van a magas infláció? Ennyire zseniális a mi kormányunk, hogy még a balti államokban is föl tudja emelni az árakat? Vagy mi a magyarázata ennek? De nem akarok ebbe az irányba tovább menni, mert tényleg nem akarom ezt az ironikus hangnemet folytatni.

De hadd reagáljak Z. Kárpát Dániel képviselő úrra is, mert úgy látszik, hogy mély nyomot hagytam benne a múltkori bizottsági csörténk alkalmával. Nem feladatom az államtitkár úr helyett válaszolni, de amikor ilyen kitettség van a magyar gazdaságban és az egész európai gazdaságban, és hirtelen változások állnak be, az nem vállalható egy kormányzat részéről, hogy adópolitikai eszközökről lemondjon, és azt mondja, hogy most változtatunk, majd utána jön valamilyen hirtelen fordulat, amire reagálni kellene, és csak azért, mert Z. Kárpát Dánielnek letettük a nagyesküt, hogy nem fogunk reagálni rá, ezért hátrányba hozzuk a magyar gazdaságot. De nyilván majd államtitkár úr is válaszol erre a felvetésre.

Valóban igaz az, képviselő úr, hogy nem vagyok híve a segélyalapú támogatásoknak és a kormány sem híve annak. Viszont a munkavégzéshez kötött támogatásoknak igenis hívei vagyunk, a családtámogatási rendszerünk erre épül most már több mint 12 éve, és ez töretlen szándéka és törekvése a kormányzatnak. Ezért nem támogattam a bizottsági ülésen sem a családipótlék-emelést, ellenben támogatjuk a munkahelyteremtést. Mindenkinek meg kell teremteni a lehetőséget, hogy dolgozhasson, és utána adókedvezményrel, adó-visszatérítéssel pedig támogatni a gyermekvállalást. Nem vitatom, hogy lehet az országnak olyan zuga, ahova nem ért el a munkahelyteremtés áldásos formája, és talán van néhány olyan ember, aki dolgozna, de nem tud, ez azonban elhanyagolható. Azokat más módon kell elérni, és nem egy olyan támogatási rendszerrel, amely segélyalapú, és amely arra ösztönözhet olyan embereket is, akik egyébként dolgozhatnának, hogy ne dolgozzanak.

A színházjeggyel kapcsolatos felvetését meg abszolút nem értem, hiszen ezekben a térségekben nem

a színház a legnagyobb probléma. Egyébként is vannak olyan programok, amelyek színházba juttatják a hátrányos helyzetű gyerekeket is. Ezek a programok folyamatosan mennek vidéken is és a fővárosban is, tehát nem ez a probléma. Nem az a probléma azoknak a gyerekeknek, hogy nem tudnak eljutni színházba, hanem az alapvető megélhetésük, az élelmezésük a probléma. (Z. Kárpát Dániel: Pont ezt próbáltam megvilágítani!)

Reagálnék az áfaváltoztatással kapcsolatos javaslatokra is. Nem igaz, hogy érdemi válasz nélkül utasítottuk el ezeket a javaslatokat. Mindig elmondjuk, hogy álláspontunk szerint az áfacsökkenés nem jelent árcsökkenést, nem jelent érdemi segítséget a családoknak. Köszönöm, hogy meghallgattak. (Taps a kormánypártok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdem képviselőtársaimat, hogy rendes felszólalásra kíván-e még valaki jelentkezni. (Z. Kárpát Dániel jelentkezik.) Z. Kárpát Dániel képviselő úr következik. Parancsoljon!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Mindig igyekszem türelemre inteni magam, hogy nem kell még egyszer lefolytatnunk bizottsági vitákat, de hát most olyan állítások hangzottak el, amelyekre muszáj reagálnom.

Kezdjük egy 2022. január 15-ei hírrel, ami a Portfolión olvasható: az infláció 14 éves csúcsán maradt, miközben a maginfláció 20 éves csúcsra szökött. A helyzet az, hogy a háborús helyzet egy eleve legyengített pozícióban találta a magyar gazdaságot, tehát a háború kirobbanásának esetleges lehetőségéről szóló első hírek előtt már az európai uniós élbolyban volt a magyar inflációs mutató.

(11.10)

És senki nem vitatja, hogy egy ilyen fegyveres konfliktusnak mélyenzántó hatásai vannak, mondjuk, egy inflációs adatra vonatkozóan is. A mi állításunk az, és szerintem ezt többen valljuk, hogy egy eleve legyengített pozícióban lévő és kitett magyar gazdaságra csapódtak rá az amúgy nagyon negatív háborús hatások, és összességében ez a hatás katasztrofális. Tehát egy tisztességes vonalvezetésű gazdaságpolitika mellett nagyon sok negatív hatás könnyebben kibekkelhető lett volna az utóbbi hónapokban, és erről szól a javaslatunk többsége.

Az áfa tekintetében én megértem a költségvetési félelmét képviselőtársamnak, ha én lennék kormányon, én is aggódnék a költségvetés kiszámíthatósága, tervezhetősége miatt. Ezért nem értem egyébként önként, hogy miért nincs előttünk még egy költségvetésmódosító nagyon nagy csomag - hiszen önök milyen euróárfolyammal tervezték a költségvetést? Háromszázhatvan- valamennyivel? Hány százalékos inflációval tervezték a jövő évi költségvetést? Úgy emlékszem, hogy 5 százalék körülivel. Tehát most a placcon lenn

egy olyan tervezet van, amely ezekkel a nem létező számokkal kalkulál, ezekből matekozza ki, mondjuk, a szociális ellátások összegét, ezekből hozza ki, mondjuk, az állami szférában dolgozók béreit. Tehát a költségvetés módosítása nagyon kellene. Tehát elfogadom az aggodalmát a költségvetés miatt, én is aggódnék miatta kormányon.

A helyzet az, hogy én viszont áfacsökkentésre nem olyan összeget szeretnék elkölteni, amit önök be terveztek a költségvetésbe, és mondjuk, most válságkezelésre akarják fordítani. Vizsgálja meg, kérem, a tényszámokat: a tavalyi évi áfa- és adóbevételhez képest idén önök több mint ezermilliárddal több áfabevételt realizáltak, szedtek már be a kasszába csak az év első részében. Tehát amiből mi szeretnénk alapvető élelmiszerek áfáját csökkenteni, gyermeknevelési cikkek áfáját csökkenteni, ez részben váratlanul befolyt pénz, és ennek a váratlanul befolyt összegnek csak egy szeletét érinti. Tehát erre megvan a fedezet, önök tehát nem mondhatják azt, hogy mi a költségvetés egyensúlyát akarnánk megbontani. Mi azt mondjuk, hogy vannak váratlan bevételeink, és ennek egy részét visszaszolgáltatnánk a befizetőknek, a családoknak egy válsághelyzet közepén. Ezért, úgy gondolom, hogy kritika bennünket és engem sem illethet. Sokkal fontosabb ugyanakkor az, hogy vállalják-e, hogy évente maximum egyszer változhasson az adórendszer, mert ennek a pozitív hatásai nagyon-nagyon komolyak lennének.

Amikor a családtámogatási rendszerről vitázunk, mi mindig javítani, jobbítani akarjuk ezt az egészet. Ugyanakkor azt látjuk, hogy aki az önök által elszabadulni hagyott albrétarákat kell hogy megfizesse, az lehet, hogy kap családi adókedvezményt, csak mondjuk, a lakhatásának a költségei több tíz százalékkal erősebben nőttek, mint amennyi családi adókedvezményt kaphat. Azt látjuk, hogy aki most a piacósított rezsiszámlákat kell hogy fizesse, több tíz százalékkal magasabb rezsinövekedéssel kell hogy számoljon, mint amennyit családi adókedvezmény formájában kaphat.

Tehát ha tényleg az a cél, hogy a szülőföldön boldogulás és a gyermekvállalás elősegítése, én ezt egyébként nagyon-nagyon támogatom, akkor ezt egy másfajta, sokkal átgondoltabb eszközrendszerrel kell megvalósítani, például vállalni végre egy lakhatási programot, nemcsak felső középosztálytól felfelé, nemcsak a saját tulajdonú új építésű lakóparki lakásokra és ingatlanokra, hanem adott esetben hasonló támogatási volument biztosítani a használtakra, és egy olyan állami háttérű bérlakásprogramot elindítani, ami sok száz ezer honfitársunk számára óriási lehetőségeket rejthet magában, sok százezren vannak ugyanis, akik éveket töltenek már a családalapítás lehetőségének életkorában azzal, hogy egy bankhitel önrészére gyűjtik a pénzt; tehát nem egy új építésű lakóparki lakásra, hanem egy bankhitel önrészére. Önök még az LTP állami támogatását is elvették ehhez, tehát még az önrészre gyűjtögetés is éveket tovább tarthat emiatt. Éppen ezért itt egy észszerű átgondolásra szólítanám fel önöket.

Az áfás felvetés kapcsán pedig ez volt az egyik ér-
vük, hogy féltik a költségvetést, a másik, ami elhangzott, az egy ezermilliárdos költséghányad volt, ami szerencsére nem igaz. Három évvel ezelőtt szintén a Gazdasági Bizottság ülésén még egy 150 és 200 milliárd közötti költséghányadot tulajdonítottak az alapvető élelmiszerek áfacsökkentésének. Ez a gyermeknevelési cikkekkel együtt három év alatt nyilván nem érheti el az ezermilliárdos nagyságrendet. Még egyszer mondom, megvan arra a fedezet, és csak a váratlanul realizált bevételeiknek egy részét kérjük el erre.

Tehát egyáltalán nem állja meg a helyét az az állítás, hogy a költségvetés egyensúlyát ez veszélyeztetné. Nagyon sok minden veszélyezteteti, a magyar családok érdekeinek a védelme viszont semmiképpen. Köszönöm a figyelmet. *(Szórványos taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy rendes felszólalásra kér-e még valaki szót. *(Nem érkezik jelzés.)* Akkor kettőperces felszólalások következnek. Szabó Szabolcs képviselő úrnak adok először szót. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen. Sajnos nehéz úgy vitatkozni, ha nem figyelünk egymásra. Azt állította képviselő úr, hogy én nem mondtam tovább az inflációs adatokat március után. De még a szeptemberit is elmondtam, elmondtam, hogy hogyan alakul a folyamat.

Másrészt én arról beszéltem, és ez tény, ezt ön sem tudja cáfolni, hogy amikor elindult a háború, nálunk 8,3 százalék volt, most 20. No pláne, ebből legalább 4-5 százalékot a gáz okoz, amire nincs szankció, és a gáz ára a nemzetközi piacon alapvetően azért magas, mert az oroszok játszanak a kínálattal, mert kereslet-kínálat befolyásolja alapvetően egy termék árát. Tehát ez nem szankció okozta infláció, ami nálunk van alapvetően, hanem egyrészt a rossz fideszes gazdaságpolitika, másrészt az oroszok által indított háborús infláció. A szankció csak egy kisebb része ilyen szempontból.

Másrészt csak figyelmébe ajánlom, nézze meg a holland tőzsdei gázárakat, olyan szinten szakadt be az utóbbi napokban, hogy volt már olyan kereskedő, aki mondta, hogy ő fizet, csak vigyék el tőle. Tehát van most éppen egy visszaesés, nagyon markáns visszaesés. Ehhez képest, érdekes, amikor bejelentették, hogy nekünk olyan jó szerződésünk van az oroszokkal, hogy hajajaj, akkor miért ilyen magas a gáz ára. Ez a probléma. És azt is önök kötötték, és nem most, hanem jóval a háború előtt. Ez a nagy helyzet, rossz szerződést kötöttek, ezért kell hétszerezes árat fizetni. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kettőperces felszólalásra a DK képviselőcsoportjából Gréczy Zsolt képviselő úr következik. Parancsoljon!

GRÉCZY ZSOLT (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Csak néhány rövid megjegyzés az elhangzottakhoz. Egyrészt úgy beszélünk egy jelenlegi adórendszer-átalakításról, mintha a költségvetésnek, mondjuk, az ideinek vagy akár a jövő évinek bármilyen köze lenne még a valósághoz. Sem a tervezett hiánycél, sem a forint/euró árfolyam, amire beállították az egész költségvetést, ezek mind nem igazak már; az inflációs adatok nem így lettek kiszámolva vagy betervezve a nyáron benyújtott költségvetéshez.

A másik pedig, hogy elhangzott az, hogy a szankciók itt a hibásak mindenért. Szeretném jelezni, és a jegyzőkönyv kedvéért sokadszor elmondani, ezeket a szankciókat az önök miniszterelnöke szavazta meg, Orbán Viktor az összes szankciót megszavazta. Teleaggatják az országot ilyen bombás plakátokkal, hogy tönkreteszik az országot: Orbán Viktor teszi tönkre az országot a plakátjaival meg a bombás szankcióival. Senki nem kényszerítette őt erre, hacsak nem Moszkva.

De azt is szeretném még hozzátenni, hogy az egész költségvetés, miután bajban van, az is látható, hogy a költségvetés megmentéséről szól a szándékosan magas infláció is, amit önök tudatosan, előre megfontolt szándékkal gerjesztettek, azért, hogy a költségvetésben létező lyukakat megpróbálják betömöködni. És nagyon várják azokat az uniós pénzeket, amelyeket nem létező jogszabályokkal most megpróbálnak elérni, mintha önök akarnák a jogállam helyreállítását, valójában ezek az intézkedések vagy törvényjavaslatok, amiket ide behoztak, semmit nem javítanak a magyar jogállam védelmének visszaállításán.

És még az is egy nagyon súlyos probléma, amit szintén meg kell jegyezni, hogy önök úgy várják az uniós pénzeket, hogy közben korruptnak nevezik a német kancellárt. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak kettőperces felszólalásra Szeberényi Gyula képviselő úr következik. Parancsoljon!

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Bizonyos értelemben örülök Gréczy Zsolt megszólalásának, már az előző napirendnél is ez az érv elhangzott a szankciókkal kapcsolatosan, és ott is gondoltam, hogy el kellene mondani, hogy tegyük tisztába ezt a kérdést.

Önök két dologgal szokták megvádolni európai uniós ügyekben a magyar miniszterelnököt. Az egyik az, hogy semmiféle lojalitást nem tanúsít a kollégáival szemben, és semmit nem szavaz meg, meg hogy mindent megszavaz. Most eltekintve attól a logikai problémától, hogy a kettő együtt nem lehet igaz, azért tegyük már helyre ezt a kérdést! Az a helyzet, hogy a miniszterelnök valóban lojális az európai partnerekkel szemben, és minden olyan szankciót megszavaz, ami árt Oroszországnak és nem árt nekünk.

(11.20)

Ezek azok a szankciók, amelyek az energián kívül mindent érintenek. Ebben igazuk van, azonban semmi olyan szankciót nem szavazott meg, amely az energiát érinti. Vagy nem szavazta meg, vagy úgy szavazta meg, hogy felmentést kaptunk alóla. *(Gréczy Zsolt: Gázra nincs szankció!)* Tehát az uniós partnerek azt mondták, hogy ne vétózzon a magyar miniszterelnök, inkább Magyarország felmentést kap alóla, és így megszavazta. Tehát formálisan akár igazuk is lehet, hogy megszavazta, de valójában az ő politikája, a magyar kormány politikája arra irányul, hogy a szankciós negatív hatásoktól Magyarország mentesüljön. De ez nem jelenti azt, hogy a szankciók negatív hatásai a világgazdaságban és az európai gazdaságban ne érvényesüljenek, és ez ne lenne hatással az árakra, amelyek végül is ilyen értelemben hatnak Magyarországra is. Csak az ellátásbiztonság nincsen veszélyben. Köszönöm. *(Taps a Fidesz soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rendes felszólalásra Bedő Dávid képviselő úr jelentkezett. Parancsoljon!

BEDŐ DÁVID (Momentum): Köszönöm szépen. Hadd próbáljam megérteni a logikáját, tényleg, mert ez most már új magasságokba emelte ezt a vitát. Azt mondja, hogy a miniszterelnök csak olyan szankciókat támogat, amelyek nem ártanak a magyar gazdaságnak, eközben az ország tele van plakátolva azzal, hogy a szankciók ártanak a magyar gazdaságnak. Akkor a miniszterelnök okozta az inflációt? Tényleg, őszintén szeretném ezt megérteni, hogy az ön logikája szerint hogyan működnek ezek a szankciók, mert most ez tényleg egy új dolgot emelt itt be a dologba.

Az a tény, hogy a szankció... *(Dr. Pószán László: Pár év, amíg megérted!)* Kérem szépen, képviselő úr, nyomjon gombot, hogy ha szeretne hozzászólni, mert egyrésztől nem értem...

ELNÖK: Képviselő úr, erre én vagyok itt, nem ön!

BEDŐ DÁVID (Momentum): Jó, én csak emlékeztettem, hogy van a gombnyomásnak opciója.

ELNÖK: Ne emlékeztessen senkit! Éljen a saját időkérelmével!

BEDŐ DÁVID (Momentum): Jó, de én tényleg nem szeretném, hogy itt ez egy szankcióba átmenő vita lenne, bár nagyon-nagyon érdekes kérdés, úgyis csak a saját mantrájukat fogják nyomni ebben a kérdésben.

Térjünk vissza egy kicsit az adópolitikára, és próbáljunk meg arról beszélni! Továbbra is nagyon valós és valid kérdéseket tett fel képviselőtársam annak tekintetében, hogy például a társasági adó sorát miért hagyják ennyire üresen, miért nincs érdemi beszédés

a multinacionális vállalatoktól, és miért az áfán próbál meggazdagodni az állam, és az embereken próbál meggazdagodni. Próbáljunk erről beszélni! Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy rendes felszólalásra kér-e még valaki szót. *(Jelzésre:)* Kettőperces felszólalások következnek. Megadom a szót Szabó Szabolcs képviselő úrnak, a Momentum képviselőcsoportjából. Parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót. Itt nagyon fontos tisztázni egy eljárásrendi kérdést, mert ha valaki figyelmezteti a vitát, ekkor fogja megérteni a lényegét. Tehát szankcióról csak a tanácsülés dönthet egyhangúlag. Ha ott bárki, például Orbán Viktor feláll, és azt mondja, hogy nem támogatom, vétőt emelek - a régi római szóhasználatnak megfelelően -, akkor az nincs, tehát az nem szankció, hiszen bármelyik miniszterelnök vagy államfő, aki ott van a tanácsülésen, azt mondja, hogy nem támogatom, nincs. Amire meg azt mondja, hogy mehet, részemről rendben, az létezik; ezt hívják szankciós csomagnak, az szankció, mert létezik jogszabályi szempontból. Tehát amikor önök azt mondják, hogy elhibázott szankció, akkor önök azt mondják, hogy elhibázott az a szankció, amit a tanácsülés elfogadott, amit Orbán Viktor elfogadott, hiszen nem emelt vétőt, hiszen ha vétőt emelt volna, az nem létezik, tehát egy nem létező szankció nem lehet elhibázott. Ez a probléma. Ezt próbálják meg önök valahogy megmagyarázni, csak nem sikerül, mert lehetetlen, mert logikailag ez képtelenség. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Szeberényi Gyula képviselő úr következik, a Fideszből. Parancsoljon!

DR. SZEBERÉNYI GYULA TAMÁS (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Akkor megpróbálom megvilágítani. Más az elhibázott szankció, és más az elhibázott szankciós politika. Ha a kettő között nem tudnak különbséget tenni, akkor teljesen felesleges, hiába, két percig is mondhatom. Tehát elhibázott szankciós politika, amely beárazza, mondjuk, az energiaárakat, ami kárt okoz. Az elhibázott szankciós politikáért nem felelős a miniszterelnök. Azonban abban teljesen igaza van, hogy a megszavazott szankciókat, mivelhogy vétőjoga van, megakadályozhatja, és ezáltal felrúghatja az európai egységet, amit sok esetben nem vállal fel, ugyanis Magyarország érdekeivel ellentétes. Tehát azt tessék megérteni, hogy más az, hogy elhibázott szankció, és más az, hogy elhibázott szankciós politika. Köszönöm. *(Taps a kormánypárti padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy gondolom, hogy megérett az idő arra ennyi felszólalás után, hogy visszatérjünk az adópolitikához, ahhoz a napirendi ponthoz,

amelyről igazából a vita folyik. Úgyhogy a továbbiakban arra kérem képviselőtársaimat, csak az adópolitikával, illetve az előterjesztéssel kapcsolatos észrevételeiket tárgyalják a Ház elé, és azzal kapcsolatban próbáljanak felszólalni. Ezzel az előrebocsátással kérdezem tisztelt képviselőtársaimat, hogy rendes felszólalásra jelentkeznek-e valaki. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom.

Megkérdezem Izer Norbert államtitkár urat, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

IZER NORBERT pénzügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Valóban, ha valaki csak a vita második felét követte, akkor nem fog összefüggést találni a válaszaim és az elmúlt tíz percen elhangzottak között, mert a válaszaim az adópolitikai és az adószakmai kérdésekre fognak fókuszálni. Ahogy elnök úr is mondta, az adószabályozás, ami most előttünk van, igazából az is viszonylag kevés észrevételt kapott. Nem arról beszéltek a képviselők jellemzően, ami a most előttünk fekvő törvénycsomagban van, hanem általános, nagy horderejű stratégiai és strukturális változásokat hiányoltak, ami ennek nem volt célja. Tehát ennek a javaslatcsomagnak nem volt az a célja, hogy strukturálisan átalakítsuk az adórendszer, pont egyébként azért, merthogy kellő felkészülési idő kell a gazdaság szereplőinek, a lakosságnak ahhoz, hogyha valami nagy horderejű adóváltozást akarunk elfogadni. Tehát ez most nem is ezt szándékolta. Ez egy adminisztrációcsökkentő, jogharmonizációs és egyszerűsítő intézkedéscsomag volt.

Tételesen megpróbálom a legfontosabbakra reagálni. Dávid képviselő úr jelezte, és erre Z. Kárpát képviselő úr is ráerősített, hogy a 43 százalékos adóévkünk milyen magas. Vélhetően egy korábbi számot néztek még. A mostani szám már 41,2, tehát egy nagyon komoly csökkenésen vagyunk túl. Itt is érdemes azt figyelembe venni, hogy honnan indultunk. Ez a 41,2 egy akár magasnak is mondható szám. A kormány határozott célja ennek a további csökkentése. Tehát ebben egyetértünk képviselő urakkal, a munka adóterheit, ha lehetőség van rá, tovább kell csökkenteni. De honnan indulunk? 2009-ben 53,1 százalék volt ez az adóék, és folyamatosan, majdnem azt mondom, lineárisan, évről évre fokozatosan tudtuk ezt csökkenteni. Most tartunk 41,2-nél. Azt gondolom, hogy ez egy óriási eredmény. Természetesen a további csökkentésnek van lehetősége.

Azt is szeretném még kihangsúlyozni, hogy szintén a képviselő urak is szoktak OECD-s tanulmányokat hivatkozni, idén jött ki az OECD-nek a Taxing Wages kiadványa, amelyben Magyarország első helyen van azon országok listájában, akik a legtöbbet csökkentették az adóéket. 2015-höz képest 5,86 százalékkal csökkentettük, tehát gyakorlatilag, ha kicsit hangzatosan szeretném mondani, világbajnok adócsökkentési politika folyik, és így tartunk most a 41,2-

nél. Tehát mindig nézzük meg, hogy honnan indult ez a csökkentési módosítás.

Szintén Dávid képviselő úr felvetette azt, hogy áfacsökkentést szorgalmaztak, és erre Z. Kárpát képviselő úr is rácsatlakozott. Valóban, amikor alapvető élelmiszerek, az összes energiatermék, az összes gyermekélelmiszer vagy gyermektámogatási termék áfakulcsáról beszélünk, valóban nagyon nehéz megmondani, hogy mi az, hogy alapvető élelmiszer. Tehát a becslések is viszonylag széles skálán mozognak, az ezermilliárdos nagyságrend nem elhibázott nagyságrend, tehát az alapvető élelmiszerek széles értelmezésében lehet ekkora ennek a hatása.

De a legfontosabb kérdés az, hogy az áfacsökkentés egyébként biztosan csökkenti-e az árakat. Évtizedes tapasztalatunk mondja azt, hogy nem. Tehát az áfacsökkentés a legtöbb esetben a kereskedő haszonkulcsát tudja növelni, hogy ha nincsen esetleg olyan kikényszerítő erő, amely ezt megváltoztatja, és jelen helyzetben nagyon sokszor nincsen. Nagyon sok ország élt árcsökkentési célból az áfakulcs csökkentésével. Volt, aki nullaszázalékos áfakulcsot hozott energiatermékekre, és utána fél évvel később bevezette az ársapkát, merthogy nem volt célravezető. Tehát az áfacsökkentés egy nagyon drága és nagyon nem jól célzott, nem pontos módja annak, hogyha támogatást kívánunk adni a végfogyasztónak. Az ársapka, fixált ár ennél egy sokkal célzottabb és sokkal költséghatékonyabb megoldás, amit nyilván adott esetben könnyebb is kivezetni, hogyha a feltételek már nem teszik ezt szükségessé.

(11.30)

Szintén elhangzott Dávid képviselő úrtól, hogy a kkv-k támogatását hiányolja és az energiaköltségek szempontjából milyen sok támogatást kéne a kkv-knak megkapni, és hiányolta az adószabályozásból most ezeket az intézkedéseket.

Az expozémból is, illetve azt gondolom, hogy az elhangzottakból is látszódik, hogy a legnagyobb kedvezményezettjei ennek a mostani adószabálynak a kkv-k, ha csak az átalányadózás egyszerűsítését, ha csak a helyi adó adminisztrációjának a lenegyvedelését nézzük. Gyakorlatilag a mostani javaslatcsomagnak a legnagyobb kedvezményezettjei a kkv-k. És ha megnézzük, hogy mi történt az elmúlt néhány évben, megint csak azt tudom mondani, hogy a magyar adórendszer legnagyobb kedvezményezettjei pont a kkv-k.

A katásokról majd egy pár szót még említek, de a kiva 2013-as bevezetése is, azt gondolom, hogy a legjobb példája annak, hogy természetesen a társasági adórendszerben is rengeteg kedvezményt lehet adni, de talán még szerencsésebb, hogyha a kis magyar cégeknek, a növekedési potenciállal bíró kis magyar cégeknek egy önálló adórendszert csinálunk. Ez a kiva, ami sokkal hatékonyabb, sokkal kevesebb adóval működik, mint a normál adórendszerek. Tehát nem a társasági adóban kell még finomhangolni és különböző

kedvezményeket adni feltétlenül a kkv-knak, bár ott is van viszonylag sok kkv-adókedvezmény. Egy önálló adórendszer működik ezeknek a cégeknek.

És akkor áttérnék Bedő képviselő úr felvetésére. Ő is említette a villamos energia rekordárfáját. Ezekre, azt gondolom, az előző pontban nagyjából felsoroltam, hogy nem az áfakulcs csökkentéssel fogunk tudni árat csökkenteni, pláne nem akkor, ha egyébként háttérben van egy ársapka, ami fixálja az árat. Tehát a rezsicsökkentés mellett áfakulcs csökkentés valójában a kereskedelmi szektornak ad egy viszonylag nagy költségvetési támogatást.

A másik felvetése az volt, hogy a multikat alig adóztatjuk. Z. Kárpát képviselő úr is rácsatlakozott erre a pontra. Itt hadd utaljak arra, hogy Magyarországon mindig a társasági adót szokta felhozni többek között Z. Kárpát képviselő úr is, hogy mennyi folyik be abból. Körülbelül 800 milliárd folyik be társasági adóból, és mindig elfelejtkezünk arról az adóról, amivel a helyi önkormányzatok működnek, az iparűzési adó, amiből több folyik be az önkormányzatoknak, mint a társasági adó.

Ezt azért érdemes hozzávetni ehhez a matekhoz, hiszen valójában nagyobb összegű bevételt fizetnek a cégek az önkormányzatoknak, mint a központi költségvetésnek, ezt azért ne felejtjük el, amikor a cégek adóterhelését nézzük.

És amikor azt nézzük meg, hogy a multikat hogy adóztatja a magyar kormány, itt fel szokott merülni az, hogy nemzetközi szinten a most aktuális nemzetközi 15 százalékos minimumadónál Magyarországnak vannak fenntartásai. Azért vannak fenntartásaink, mert egész Magyarország és az Európai Unió versenyképességét rontja ez a mostani adószabály. Ugyanis azt ne felejtjük el, ennek két lába volt!

Az első lába meg akarta adóztatni a legnagyobb technológiai cégeket, az internetes techcégek adóztatását világszinten meg akarta emelni. Ezt teljes mértékkel nagyon sok ország, köztük Magyarország is támogatta. Érdekes módon ez a javaslatcsomag szinte elhalt, és van egy másik intézkedés, aminek szeretnénk felhúzni a társaságiadó-mértékét egy minimális szintre, ami gyakorlatilag a kelet-európai versenyképes országok versenyhátrányát okozná.

Ez érdekes módon gőzerővel halad előre, tehát az adószint emelése összességében nem feltétlenül szerencsés módja annak, hogyha versenyképességet akarunk javítani, szóval, ezért a multik kapcsán ez szokott a napirenden lenni.

Viszont nézzük meg, hogy mi történt idén Magyarországon, hogy a saját hatókörünkben maradjunk. A költségvetési bevételeket hogy biztosította a kormány? Valójában kiadáscsökkentési fókusszal, egy stabilizációs intézkedéscsomagot hozott, ami a GDP-nek körülbelül 1,7 százaléka volt, tehát egy nagyon komoly kiadáscsökkentési csomag. A GDP 1,3 százalékának megfelelő bevételi intézkedéseket is hozott.

Tehát adóemelések történtek, de hol történtek adóemelések? Energetikai szektor, telekommunikációs szektor,

bankszektor, biztosítószektor, aminek gyakorlatilag úgy néz ki a piaca, hogy kevés szereplő, nagy szereplők vannak benne, mondhatnám, hogy a multikat adóztatuk meg, akiknek a teherviselő képessége ezt lehetővé tette. Tehát a kis magyar kkv-kat, az egyéni vállalkozókat semmilyen extraprofitadó nem terhelte, ellenben az előbb említett szektorokból egy nagyon jelentős adóbevételi többlet származott.

Kicsit ugrálok a felvetések között, de visszatérve Bedő képviselő úr felvetésére, hogy a kátának alternatívája nincsen, tehát hogy a kata kivezetése után nincsen semmilyen alternatíva, erről szólt a mai vita, hogy egy nagyon komoly alternatíva van egyébként a kata után, ez pedig az átalányadó. Keresem pontosan a számot, de körülbelül 170 ezren választották ezt az átalányadózást, pont azért, mert rendkívül kedvező, adott esetben kedvezőbb, mint a kata. A kata minden előnyét elismerve, a legnagyobb előnyét nagyon sokszor mégiscsak azok a nagyvállalkozások, akár gyárak, akár nagy multicégek élvezték, akik átkényszerítették a munkavállalókat a kátába.

Tehát a kata előnyeit pont hogy megtartotta az új kataszabályozás, ebből az látszódik, ugye, hogy akik csak lakosságnak értékesítenek katóként, megmaradhatnak ebben az új katarendszerben, sőt a 12 millió forintos bevételi határ 18 millió forintra föl lett emelve, tehát még kedvezőbb is lett.

Ákik viszont cégek felé számláztak, azoknak pedig az átalányadó lesz vélhetően az egyik legkedvezőbb adónem, de az is lehet, hogy tételes költségelszámolással még kedvezőbb adózási lehetőségeket tudnak elérni. Tehát nemhogy alternatíva van a kapcsolattartás után, hanem kettő is van, és adott esetben mind a kettő még jobb is lehet, mint a kata volt, tehát érdemes azért ennek utánamenni.

Z. Kárpát képviselő úr megelőlegezte, hogy mit fogok mondani, egyébként részben igaza volt, valójában ezeket mondtam volna el, hogy az OECD számai miért nem feltétlenül mérvadóak. Nyilván összehasonlíthatni úgy lehet országokat egymással, hogyha a törvényi szinten rögzített, mindenki által elérhető kedvezményeket nézzük; ezt Magyarország viszont nagyon jelentősen és nagyon radikálisan javítja, hogyha hozzávesszük a családi adókedvezményt, a munkahelyvédelmi adókedvezményeket, a szochocsökkentéseket, és így tovább. Tehát valóban a valós képet a végső kedvezmények utáni nettó összeg mutatja meg.

És abban is igaza volt a képviselő úrnak, hogy sokan nem tudták kihasználni a családi adókedvezményt, amit 2010-ben vezettünk be, és pont ezért 2014-től a járulékokból is le lehet vonni ezt a kedvezményt. Tehát ez a járulékkedvezmény idestova most már nyolc éve hatályban van.

Szintén Z. Kárpát képviselő úr jelezte, hogy miért nem növeljük a családi adókedvezmény összegét. Természetesen jó lenne növelni ennek a kedvezménynek az összegét, és a cél az, hogy ezeket lehessen is növelni a közeljövőben. Viszont megint nézzük meg, hogy mi

az, amit még szeretnénk növelni. 2010-ben 12,5 milliárd forint volt a családi adókedvezmény, 2022-ben több mint 1000 milliárd forint. Tehát idén az szja-visszatérítéssel együtt volt egy 380 milliárd forintos normál családi kedvezmény, volt egy 600 milliárd forintot meghaladó szja-visszatérítés, tehát 1000 milliárd forintot adtunk vissza a lakosságnak. Azt gondolom, hogy egész jól növeltük ezt az összeget, azt gondolom, hogy nincs okunk szégyenkezésre.

Megint elhangzott az a javaslat, hogy hirtelen itt van egy adó-előterjesztés, és nincs benne semmilyen stratégiai vagy nagy horderejű változtatás. Nem is célnék ennek a megtétele. Egyetértve egyébként Z. Kárpát képviselő úrral, jó lenne az, hogyha csak egyszer lehetne vagy kellene az adószabályokat módosítani, és ha megnézzük az elmúlt éveket, az szokott történni, hogy a tavaszi költségvetés elfogadásával párhuzamosan a jövő évre vonatkozó legfontosabb és nagy horderejű, úgymond stratégiai adóváltozások megtörténnek még a tavaszi ülészakáknál. Tehát lesz vagy volt idő felkészülni a vállalkozásoknak, a lakosságnak, több mint fél év szokott rendelkezésre állni, hogy az az új adószabályokat megismerjék.

Tehát a nagy horderejű változásokat tavasszal szoktuk a parlament elé hozni, és azért nincs mód egyébként feltétlenül mindig csak egyszer hozzányúlni, mert a bizottság számtalan, néha kötelező érvényű használandó, néha átültetendő, de rengeteg irányelvi módosítást hoz, ami miatt viszont jogharmonizációs kötelezettségünk miatt rengeteg szabályhoz hozzá kell nyúlni.

És egyetértve az elhangzottakkal, a magyar gazdaságpolitika egyik fontos eleme az adópolitika, amivel reagálni is tudunk, és kell is néha reagálnunk a gazdasági kihívásokra. Úgyhogy nagy luxus lenne erről a lehetőségről lemondani, de ahogy látják is, a mostani javaslatcsomag is, majdnem azt mondom, hogy kizárólag pozitív intézkedéseket tartalmaz, és ahol nem pozitív az intézkedés, az pedig gazdaságfehérítési szempontból abszolút támogatható és szükségszerű.

Köszönöm szépen a figyelmet. Azt gondolom, hogy minden felvetésre reagáltam, és összességében azt szeretném csak mondani, hogy a támogató hozzászólásokat is köszönöm, és az ellenzéki képviselők felszólalásaiban is több olyan javaslat volt, amit megfontolunk. Azt gondolom, hogy közös cél az, hogy az adórendszer továbbra is versenyképességet javítson, növekedést támogasson, és a családokat is tudja támogatni. Ezért fogunk dolgozni a közeljövőben is. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Köszönöm, elnök úr. *(Taps a kormánypartii padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására ma, csütörtökön, 16 óráig van lehetőség.

Most soron következik az **egyes felsőoktatással, szakképzéssel és felnőttképzéssel összefüggő törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1623. számon a Ház informatikai hálózatán

valamennyiünk számára elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

(11.40)

Most megadom a szót György László államtitkár úrnak, a Kulturális és Innovációs Minisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének, aki információim szerint az emelvényről szándékozik elmondani az expozéját, úgyhogy felkérem államtitkár urat, fáradjon az emelvényre. *(Megtörténik.)* Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

GYÖRGY LÁSZLÓ kulturális és innovációs minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! „Nekünk olyan nemzedéket kell ma felnevelnünk, amely húsz év múlva meg fogja állni a versenyt az akkori más nemzetek generációival”, figyelmeztetett az idén száz éve hivatalba lépett gróf Klebelsberg Kunó. Sorai ma is aktuálisak.

Ezt a gondolatot tartottuk szem előtt, amikor a magyar felsőoktatás klebelsbergi alapokon nyugvó megújításának célját meghatároztuk. Minket is ugyanaz vezet, mint Klebelsberg Kunót: a minőség és teljesítmény igényével felemelni egyetemeinket és rajtuk keresztül egész nemzeti közösségünket.

A kormány elkötelezett abban, hogy a hazai felsőoktatás egész rendszerét és annak minden szereplőjét, a hallgatókat, az oktatókat, a kutatókat és a dolgozókat érdekeltté tegye a minél sikeresebb, nemzetközi szinten is elismerést kiváltó eredmények felmutatásában. Mára eljutottunk oda, hogy az Európai Unió azon tagállamai közé tartozunk, amelyek a legintenzívebben támogatják az egyetemek működőképességét és innovációját. A felsőoktatási ráfordítás így idén eléri a GDP 2 százalékát. Ezzel a GDP-arányos ráfordítást illetően az Európai Unió top 5 országa közé tartozik Magyarország.

A megújult struktúrában működő egyetemeink finanszírozását 2,5-szeresére emeltük, az egyházi fenntartású felsőoktatási intézményekkel együtt, így az elkövetkező hat évben közel 2000 milliárd forintot biztosítunk egyetemeink működtetésre.

Jelenleg is dolgozunk azon, hogy az egyetemeink fejlesztési igényeit teljesítsük. 2030-ig az elmúlt 65 év legnagyobb egyetemfejlesztési projektjét hajtjuk végre Magyarországon. Amikor a kormány azt a célt tűzi ki a magyar felsőoktatás elé, hogy 2030-ra a régió tudásbázisává váljon, akkor olyan eredményekre támaszkodva mondja ezt, mint a Semmelweis Egyetem legutóbbi felsőoktatásirangsor-eredménye. A Times Higher Education világrangsorán a Semmelweis Egyetemet október eleje óta már az első 250 között tartják nyilván, a 236. helyen szerepel; ezzel a világ egyetemeinek felső 1 százalékába tartozik. Sosem állt még magyar egyetem ilyen előkelő helyen felsőoktatási világrangsorban. Az Európai Unió tagállamai között orvosképző egyetemünk a 64. helyen áll, és jellemzően csak német, francia és belga

egyetemek előzik meg a listán; a régiós egyetemek ranglistáját pedig vezeti.

Mindezek mellett az elmúlt években, a megújult felsőoktatásnak is köszönhetően, a szakrangsorokban is előreléptek a felsőoktatási intézmények. A Shanghai rangsoron, amely a világ mintegy 2000 egyetemének szakterületi teljesítményét vizsgálja, 10 magyar egyetem 39 szakja szerepel a világ legjobbjai között. Ma a Magyarországon egyetemre járó egyetemi hallgatók kétharmada a világ legjobb 5 százalékába tartozó egyetemen tanul. Ilyen és hasonló eredmények láttán bizakodhatunk abban, hogy céljaink nem túlzóak, és a magyar felsőoktatásban lezajló paradigma-váltás kormányzati intézkedéseinek meglesz a gyümölcse.

Tisztelt Országgyűlés! Kérem, engedjék meg, hogy az önök előtt fekvő törvényjavaslat szükségességének hátterét megvilágítsam. A felsőoktatás struktúrája alapvetően változott meg az elmúlt két év során, hiszen a hallgatók háromnegyede jár közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodási alapítványi fenntartású vagy egyházi fenntartású felsőoktatási intézménybe. A megújult magyar felsőoktatásban szükségessé vált az állami fenntartásra vonatkozó szabályozás deregulálása és finomhangolása, az autonómia bővítésének és a versenyképesség növelésének szándékával. Jelen javaslatcsomag az elmúlt fél év során a fenntartók, az egyetemek, a hallgatók és a felsőoktatás további szereplői részéről megfogalmazott módosításokat foglalja magába.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarország Kormánya 2010-2020 között segélyalapú társadalomból munkaalapú társadalmat épített a vállalkozókkal közösen, egymillió munkahelyet létrehozva, 3 millió 700 ezer-ről 4 millió 700 ezer fölé emelve a foglalkoztatást Magyarországon. Most az a célunk, hogy 2020-2030 között ebből továbblépve munka- és tudásalapú társadalmat hozunk létre Magyarországon; 2010-2030 között ennek érdekében megháromszorozzuk a kutatás-fejlesztési és innovációs munkakörben dolgozók számát. Ez azért fontos, mert az ő munkájuktól függ a többi magyar munkája és megélhetése is jelentős részben. Az a célunk ugyanis, hogy 2030-ra Magyarországot Közép-Európa tudásközpontjává tegyük, ezért kiemelt figyelmet fordítunk az új kihívásokra reagáló új szakok létesítésének és indításának megkönnyítésére. Ezt támogatandó, jelen tervezet jelentősen bővíti a felsőoktatási intézmények autonómiáját az új mesterszakok létesítése és indítása kapcsán.

A törvényjavaslat értelmében a felsőoktatási autonómia jelentős kiszélesítésével azok az intézmények, amelyek teljes megfelelést tanúsító akkreditációval rendelkeznek, és amelyek már jelenleg is rendelkeznek alapképzés-indítási jogosultsággal, az érintett képzési területeken automatikusan létesíthetnek mesterképzést. A felsőoktatási intézmény a mesterképzés létesítését egy eljárásban kezdeményezi az Oktatási Hivatalnál. Az adott felsőoktatási intézmény a szak létesítésével egyúttal hároméves szakindítási lehetőséghez is jut.

A megváltozott szabályozással a képzés minőségének ellenőrzésére annak megkezdését követő három éven belül kerül sor, amely megfelelő időkeretet biztosít egy működő képzés minőségének vizsgálatára. A képzés minőségének így kettős biztosítéka lesz; egyrészt teljes megfelelést tanúsító intézményi akkreditációval rendelkező intézmények szereznek jogosultságot ezen új jogintézmény szerinti szaklétesítésre és szakindításra, másrészt az elindított szakot ex post akkreditáció keretében vizsgálja majd a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság. A javaslat elsődleges célja az, hogy felsőoktatási intézményeink a képzési innováció kapcsán is vetélytársai lehessenek a nemzetközi felsőoktatási élvonalnak.

Az Alaptörvény szerint a felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak; álláspontunk szerint ez a javaslatunk még inkább tartalommal tölti ki ezt az alkotmányos követelményt.

Tisztelt Országgyűlés! Régóta húzódo problémát kezel a törvénytervezet a nyelvvizsga-követelmények kérdésében is. A diplomához kötött kötelező nyelvvizsga egyedi magyar szabályozás volt, más hasonló nincs az Európai Unióban. A Covid idején az úgynevezett nyelvvizsga-amnezia hatására több mint 140 ezer diploma került kiadásra, amely megfelelt a munkaerőpiac elvárásainak, a munkáltatók ugyanis nyelvi kompetenciát várnak el, nem nyelvvizsgát.

A kormány azt javasolja a nyelvvizsga kapcsán az Országgyűlésnek, hogy kerüljön a felsőoktatási intézmények döntési kompetenciájába a végzettséghez igazodó idegen nyelvi ismeretek elsajátításának és mérésének meghatározása. A kimeneti nyelvi követelményeket innentől az intézmények specifikusan szabályozhatják az egyes képzéseiknek megfelelő formában.

Nem kétséges, hogy az idegen nyelv ismerete szükséges egy felsőfokú végzettséggel rendelkező számára, de a kormány álláspontja az, hogy az oklevél-szerzésnek a középfokú nyelvvizsgálóhoz történő mechanikus hozzákötése nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mivel sem a szakok, sem a felsőoktatási intézmények közötti érdemi különbségek nem jelenhettek meg ilyen módon. A módosítással a felsőoktatási intézmény feladatává válik, hogy gondoskodik az adott szakon szerzhető (szak)képzés gyakorlatához szükséges idegen (szak)nyelvi ismeretek oktatásáról és a (szak)nyelvi ismeretek megfelelő méréséről.

Az új szabályozás bevezetése felmenő rendszerben történik, de arra is módja van a felsőoktatási intézménynek, hogy a már a képzésben részt vevő hallgató tantervét kiegészítse idegen nyelvi képzéssel, természetesen csak akkor, ha nyelvvizsgával még nem rendelkezik.

(11.50)

A képzésüket befejezett hallgatók, amennyiben 2021. augusztus 31-e után államvizsgát tettek, nyelvvizsga nélkül is megkapják diplomájukat.

A felsőoktatás digitalizációja és a munkában való elhelyezkedés adminisztrációs terheinek csökkentése érdekében pedig az oklevélről és az oklevélmellékletéről, valamint az úgynevezett mikrotanúsítványokról, kérésre, elektronikus másolatot is ki kell adni a hallgatóknak.

Az Európai Felsőoktatási Térség felsőoktatási fokozatrendszer az elmúlt húsz év folyamán átjárhatóbbá, átláthatóbbá vált. A felsőoktatási mobilitás elősegítése érdekében a javaslat arról is rendelkezik, hogy a felsőoktatásban szerzett oklevelek a törvény rendelkezései alapján a hazai oklevelekkel azonos jogi hatályt biztosítsanak az Európai Felsőoktatási Térséghez csatlakozó állam oklevelei esetében a továbbtanulás szempontjából. A hazai felsőoktatási intézménynek így az Európai Felsőoktatási Térség 49 államában kiállított oklevelei esetében nem lesz elismerési teendője, hiszen ezek az oklevelek a végzettségi szint tekintetében a megfelelő hazai végzettségi szinttel válnak egyenértékűvé.

Tisztelt Országgyűlés! A munkaerőpiaci változásokra gyorsan reagálni képes rendszer kialakítása és fejlesztése, valamint a piaci folyamatok által megkövetelt folyamatos képesség-, készségfejlesztési szükségletek eredményeként a munkaerőpiacon aktív felnőttkorú lakosság folyamatos, hatékony képzése az elmúlt év gazdasági, szociális és társadalmi folyamatait tekintve sohasem volt annyira sürgető feladat, mint napjainkban. Jelenleg főként az inaktív lakosság, illetve az álláskeresők számára nyílik lehetőség olyan támogatási programban való részvételre, amely az említett célok elérését támogatja, ugyanakkor a munkaerőpiac jellemzői, a gyors változtatási képesség erősítése és a digitalizáció terjedése nélkülözhetlenné tenné a jelenlegi aktív foglalkoztatottak folyamatos tanulását elősegítő programok indítását.

A Világ gazdasági Fórum becslése szerint 2020 és 2025 között megszűnik a világban 85 millió munkahely, de ez alatt az idő alatt 97 millió új munkahely jön létre. A felnőttek képzésének rugalmassá tételével azon dolgozunk, hogy az új munkahelyek jelentős részben nálunk, Magyarországon jöjjenek létre. Az önök előtt fekvő törvényjavaslat, figyelembe véve az említett tendenciákat, a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap felnőttképzési célú felhasználásának nevesítésével hozzájárul a munkaerőpiaci tendenciákra, kihívásokra megoldást nyújtó lehetőségek palettájának kiszélesítéséhez.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény, valamint a felnőttképzésről szóló törvény módosítása megteremt a jogalapját annak, hogy a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap foglalkoztatási alaprésze a felnőttképzésről szóló törvényben meghatározott feladatok finanszírozását is lehetővé tegye. A törvénytervezetben szereplő, a felnőttképzésről szóló törvényt érintő módosító rendelkezés számos, az Európai Unió felé irányuló vállalás teljesítését

is elősegíti. Ilyen vállalás a felnőttképzésben részt vevő felnőttkorú lakosság 60 százalékos arányának elérése, vagy az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot segítő mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítésről szóló ajánlások implementálása. Mindezen dokumentumokban az Európai Unió az élethosszig tartó tanulást, a munkavállalók képzési támogatásában a foglalkoztató aktívabb érintettségét szorgalmazó törekvéseket fogalmazott meg. Ezen törekvést szolgálja a felnőttképzési célú pénzeszközök nevesítése, továbbá a mikrotanúsítványokra vonatkozó rendelkezések törvényi szinten való megjelenítése.

Tisztelt Országgyűlés! Az egyetemek feladata, hogy a naprakész tudományos ismeretek mellett gyakorlati tudást is biztosítsan az ott tanulóknak. E célt megvalósítani a legeredményesebb módon úgy lehet, ha gyakorlati szakembereket tud az egyetem a tevékenységébe bevonni. A módosítással lehetővé válik, hogy az egyetemek szervezeti és működési szabályzatában ilyen típusú, a felsőoktatásban atipikus munkakörök kerüljenek megállapításra.

Ugyanúgy kiemelt célja a javaslatnak a nemzetköziesítés fokozása annak érdekében, hogy az egyetemek által közvetített tudás és képzés keretében elismert nemzetközi szaktekintélyek tapasztalatai és akadémiai tudása minél inkább elérhetővé váljon. A törvényjavaslat rendelkezései nyomán nagyobb mozgáster állna az egyetemek rendelkezésére külföldi szakemberek foglalkoztatására, amely nemcsak az egyetemek képzési és tudományos működésében jelentene előrelépést, de növelné az intézmények globális láthatóságát is.

Tisztelt Országgyűlés! Tanító és tanuló társadalmat építünk. A „Tanítsunk Magyarorszáért!” program keretében a munka- és továbbtanulási lehetőségektől távoli településen élő általános iskolásoknak egyetemista mentorok segítenek megismerni a településükön túli világot, hogy kihozhassák magukból a maximumot. A program indítása után három évvel ma 1000 ezer mentor mentorál több mint 4000 általános iskolást országszerte. Az a célunk, hogy 2030-ra minden ma általános iskolás rendelkezzen legalább szakmával vagy tanuljon tovább. A benyújtott törvényjavaslat javaslatot tesz arra, hogy a példaértékű „Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogram keretében kerüljön sor a felsőoktatási hallgatók mentorálásával az alapfokú és középfokú oktatási intézményekben tanulók felzárkóztatására, tehetséggondozására.

Mindezek alapján kérem önöket, hogy a törvényjavaslatot szavazatukkal támogatni szíveskedjenek. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Tanítsunk Magyarorszáért! *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. Mielőtt azonban megadom a szót Pósnán László képviselő úrnak, a Fidesz vezérszónokának, megköszönöm együttműködésüket, és az elnöklést átadom Lezsák Sándor alelnök úrnak.

(Az elnöki széket Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

ELNÖK: Tisztelettel köszöntöm a képviselőtársaimat. Tessék, Pósnán képviselő úr, öné a szó.

DR. PÓSNÁN LÁSZLÓ, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A T/1623. számon benyújtott törvényjavaslat azzal az egyszerű mondattal foglalható össze, hogy azon jogszabályok sorát folytatja, amelyek a magyar felsőoktatás autonómiáját erősítik, az egyetemek önrendelkezésének terét bővítik és ilyen értelemben a színvonalát, nemzetközi kapcsolatrendszerének szélesítését kívánják előmozdítani. Természetesen gyakorlatja azon módosítások és változások körét is, amelyek elősegítik a digitalizációt.

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosítását milyen területeken érhetjük tetten? A legfontosabbokról egyébként államtitkár úr beszélt. Azt gondolom, hogy ezeket érdemes a maga tartalmában vizsgálni és ennek az egyetemekre gyakorolt hatásait megnézni. A legfontosabb mégiscsak az, hogy az autonómiát erősítik, hiszen azok az egyetemek, amelyek teljes megfelelést tanúsító akkreditációval rendelkeznek, és már jelenleg is rendelkeznek alapképzés-indítási jogosultsággal az érintett képzési területeken, automatikusan létesíthetnek mesterképzéseket. Ezek az intézmények számítanak egyébként kiemelt felsőoktatási intézménynek a javaslat szerint.

Lényegében ez egy olyan eljárás, egy olyan címhez kötött eljárás, ahol magát ezt a címet, hogy kiemelt felsőoktatási intézmény, a MAB minősítésétől teszi függővé. Tehát magyarul: ez egy teljesítmény- és minőségelvű megközelítés. Ugyanakkor jelentős mértékben csökkenti a mesterképzéssel kapcsolatos adminisztratív és eljárási terheket és a hozzákapcsolódó időtényezőket, úgyhogy mindenképpen egy jelentős könnyítés, illetve egy jóval gyorsabb reagálási lehetőséget is biztosít az egyetemeknek a piachoz kapcsolódó, megváltozott és gyorsan változó igényekhez kapcsolódóan.

(12.00)

A MAB természetesen a későbbiekben ezt ellenőrizni fogja, három éven belül ezeket meg kell tenni, tehát ilyen szempontból a minőségi kontroll továbbra is megmarad. De eljárási szempontból egyszerűen csak az OH-nál kell kezdeményezni, ez egy nagy könnyebbséget fog jelenteni.

A másik fontos változás, amiről szintén említést tett államtitkár úr, az idegen nyelv ismeretének a kérdése. Énszerintem nyugodtan elmondhatjuk, hogy az idő megérett erre a változásra, hiszen valamikor az a követelményrendszer, ami arról szólt, hogy nyelvvizsgálóhoz legyenek kötve a diplomák, egy olyan típusú, egyébként jogos felvetésből és igényből fakadt, hogy Magyarországon alacsony volt az idegennyelv-tudás

mértéke, a középfokú oktatásban a nyelvórák száma viszonylag csekélynek volt mondható, és ezt a feladatkört még a jóval korábbi, jó 10-11 évvel ezelőtti változtatás gyakorlatilag a felsőoktatásra kívánta feltolni.

De az elmúlt esztendőik vagy évtized során elmondhatjuk nyugodtan, hogy a közoktatásban az idegen nyelvi órák száma kedvezően változott, és ma már annyi rendelkezésre álló órakeret van, ami a kétszerese annak, ami átlagosan egy magánnyelviskolában egy idegen nyelv megtanítása során általában igénybe vették. Úgyhogy ebből a szempontból nyugodtan mondhatjuk azt, hogy a középiskolából való kijövetel az esetek túlnyomó többségében ma már biztosíthatja elméleti és feltételrendszer szintjén, hogy a megfelelő nyelvi ismeretek birtokába kerüljenek a fiatalok, és a felsőoktatásban azt a szaknyelvet kell megtanítani nekik, ami az adott szakma műveléséhez lesz majd szükséges.

Ugyancsak fontos ebből a szempontból nyilván az az adminisztratív könnyebbség, hogy a nyelvvizsga letétele helyett lényegében a nyelvismeret lesz az érdekes. A piac egyébként mind a mai napig ezt így szokta kezelni, nem papírokat kérnek a munkavállalóktól, hanem gyakorlatilag akár egy elbeszélgetés során kiderül, hogy az illető tud az adott idegen nyelven, vagy éppen nem tud az adott idegen nyelven.

Ugyanezt az életszerű, pragmatikus megközelítést látjuk a PhD-képzéshez kapcsolódó nyelvi követelményeknél. Eddig az volt, hogy két idegen nyelvnek kell a PhD-hez kapcsolódóan a delikvensnek szempontjából rendelkezésre állnia, két idegen nyelv ismerete szükséges, most a doktori iskolákra lesz bízva az, hogy mit kérnek, és azt hogyan kérik. Ez megint csak az egyetemek belső autonómiáját növeli, és praktikusabb. Csak szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a különböző tudományterületeken más és más nyelvismereti igényekkel találkozhatunk. Talán nem tévedek nagyot, ha azt mondom, hogy az orvosi, a műszaki, a természettudományi vagy épp az informatikai területeken alapvetően az angol az, ami meghatároz mindent. Ellenben a humán tudományoknál jó néhány területen - ilyen a nyelvtudomány, a történettudomány, az ókortudomány, a filológia vagy akár az irodalomtudomány - jóval több nyelv ismerete is szóba kerülhet, tehát értelemszerűen a kívánalmakhoz és a szükségletekhez kell igazítani, gyakorlati követelményhez igazodik.

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodási alapítványok és az egyházi fenntartók által fenntartott egyetemek esetében az oktatók és kutatók foglalkoztatására vonatkozóan van egy jelentős változás: a 70 éves korhatár eltöröltetik. Csak szeretném megjegyezni, hogy ennek a lépésnek egy olyan logikája mindenképpen van, ami már korábban egy más jogszabályból következik, nevezetesen, hogy az egészségügyi ellátásban, az orvosi, egészségügyi ellátás területén ezt a korlátot már korábban eltöröltük, és ma Magyarországon az orvosképzéssel foglalkozó egyetemek mindegyike ebbe a körbe tartozik, közérdekű vagyongazdálkodási alapítványok által fenntartott egyetemek, tehát

értelemszerűen itt az egészségügyi ellátást és az oktatást - pláne a klinikák esetében, ahol a kettő összekapcsolódik - hozza szinkronba.

Ugyancsak életszerű és abszolút pragmatikus az, hogy a Kossuth-díj a művészeti felsőoktatásban teljesíti és kiváltja az egyetemi tanári kinevezés feltételeit, aki ilyenben részesül, Magyarországon ez az egyik legmagasabb; szerintem ez teljesen érthető, helyénvaló, de fontos hangsúlyozni, hogy ez a művészeti felsőoktatásban igaz.

A pedagógusellátottság javítását és elősegítését szolgálhatja az a 29. §, amely arról szól, hogy ha a hallgató az alapképzési szakjának megfelelő tanárszakra résztanulmányokat folytat, szabadon választható tárgyak mennyiségére vonatkozó korlátozást nem kell alkalmazni. Magyarán, ez arról szól, hogy tanári modulokat, krediteket már az alapképzésben is fel lehet venni, és ezek nem fogják a hallgató számára az állami ösztöníjás-kereteket és -időkorlátokat csökkenteni.

Az oklevélről, oklevélmellékletekről, végbizonyítványokról, mikrotanúsítványokról is szólt államtitkár úr, amelyeket elektronikus másolatban is ki kell adni. Itt annyit szeretnék csak megjegyezni, hogy a felsőoktatás digitalizációjának előmozdítása, az ügymenet meggyorsítása, könnyítése szempontjából ez tökéletesen érthető. Itt azonban fontos megjegyeznünk azt, hogy e területen biztos hogy szükség lesz informatikai fejlesztésekre, nem is kevésre, időben is, és mennyiségileg is, ugyanis a felsőoktatási intézmények tanulmányi rendszerei között jelenleg nincs kommunikáció vagy interfész, kizárólag a FIR felé történik kétirányú kommunikáció. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi keretek között az egyik intézmény a másiknak a különböző tanúsítványokat, dokumentumokat nem tudja közvetlenül átadni, ez csak úgy történik vagy történhet, ha mondjuk, a mikrotanúsítványt kiállítják a Neptunban, akkor egy hivatali kapun keresztül azt hitelesíteni kell, és annak megfelelően kell majd eljuttatni. Most nem megyek bele a részletekbe, csak azt akarom mondani, hogy itt biztos, hogy szükség van majd fejlesztésre, ami azt is jelenti, hogy a törvénynek ezt a részét a hatályba léptetés szempontjából időben úgy kell majd kalkulálni, hogy ez a fejlesztési szükségletekhez kapcsolódó idő rendelkezésre álljon.

Ugyanez a helyzet az elektronikus aláírással és időbélyegzővel történő ellátásra vonatkozó kitételnél is, merthogy jelenleg a Neptun-rendszer ezt nem tudja teljesíteni, tehát itt ezekre szükség van.

A 35. § abszolút egy aktuális, a napi történésekre reflektáló változtatás: az ukrajnai háborúra reagál. Ez a változtatás azt veszi figyelembe, hogy számos hallgató, aki Ukrajnából érkezett és Magyarországon maradt, szeretne bekapcsolódni a felsőoktatási képzésbe, hogy tanulmányait folytatni tudja. Az ő helyzetükben hoz könnyítést, hogy a jelenlegi szabályozás szerint a képzés egyharmadát a magyar felsőoktatási intézményben kell teljesítenie ahhoz, hogy oklevelet lehessen kiállítani. Itt lényegében egy könnyítést hoz be ebbe a rendszerbe.

A felnőttképzésre vonatkozóan, ami új, és szerintem megint csak előremutató és fontos, hogy a Foglalkoztatási Alap igénybe vehető lesz a jövőben a felnőttképzésre vonatkozóan is. Ez azért különösen fontos, mert Magyarországon a felnőttképzés mértéke, nagyságrendje elmarad az európai uniós átlagtól, márpedig a gyorsan változó munkaerőpiaci helyzet ennek az aránynak a növelését igényelné.

A felsőoktatási intézményeknek a törvénytervezet az eddigiekhez képest jóval nagyobb szerepet szán a felnőttképzésben. Én azt gondolom, ez megint csak az időközben bekövetkezett gazdasági és munkaerőpiaci változásoknak egy leképezése és arra való reagálás.

Az elismerési törvény, tehát a külföldi bizonyítványok, oklevelek elismerésére vonatkozó törvényi változtatás kifejezetten az egészségügy terén jelent könnyítést, az egészségügy humán erőforrásainak érdekében tartalmaz könnyítéseket, ez lényegében a magyarországi foglalkoztatásuk megkönnyítését szolgálja.

Ugyancsak könnyítés és másik oldalon pedig a hazai felsőoktatás nemzetköziesítését szolgáló elem az, hogy a 8. §-ban, ami a felsőoktatási mobilitást is elő kívánja segíteni, a hazai oklevelekkel azonos jogi hatályt biztosít az Európai Felsőoktatási Térséghez csatlakozó állam oklevelei esetében és a továbbtanulás szempontjából.

(12.10)

A Nemzeti Közszerződési Egyetem egy külön blokkot kap a törvényjavaslatban, külön kell tárgyalni, mert néhány olyan kérdést akar itt rendezni, ami feszítő, aktuális, ám a jelenlegi jogszabályi keretek ezt nem teszik lehetővé. Az egyik ilyen fontos dolog, hogy atipikus munkakörök is vannak a Nemzeti Közszerződési Egyetemen, olyan atipikus foglalkozási munkakörök, amelyek más egyetemeken nincsenek, és ezek az esetek többségében olyanok, amelyek alapvetően gyakorlati tapasztalattal, tudással vannak felvértezve, ilyen embereket igényelnek, és nem feltétlenül tudományos fokozattal együtt járó követelményeket. Gondoljunk arra, hogy mind a katonai, mind a rendőri képzés során vannak kifejezetten gyakorlati, kiképzési feladatok.

Ugyancsak az egyetem sajátosságából fakad az, hogy a nemzetköziesítés érdekében fontos azt szabályozni, hogy hogyan lehet bevonni közalkalmazotti jogviszonyba olyan oktatókat, akik egyébként nemzetbiztonsági szempontból is vizsgálандók. A törvény azt írja elő, hogy abban az esetben, ha nemzetbiztonsági ellenőrzéshez nem kötött a munkakör, akkor a közalkalmazotti jogviszony létesítésének nem feltétele a magyar állampolgárság; ez megint csak számos külföldi tudásnak és tapasztalatnak a bevonását teszi lehetővé, és egyúttal megjelenne a Nemzeti Közszerződési Egyetemhez kötötten egy újabb, magasabb vezetői poszt, a nemzetközi főigazgató.

A törvény megteremti a tanév rugalmas és az aktuális helyzethez igazodó értelmezését is. Gondoljunk csak arra, hogy erre már szükség volt akkor, amikor a Covid-járvánnyal kellett szembesülnünk. Számos egyetem oly módon tudta a képzésének a zavartalan-ságát megőrizni (*Az elnök csengetéssel jelzi az időke-ret leteltét.*), hogy a tanév hosszát kellő rugalmassággal értelmezte. Ez a lehetőség most a törvénytervezetben is megjelenik.

Úgyhogy tisztelettel kérem a tisztelt Házat, hogy támogassa a törvényjavaslatot. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypartok soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Pósnán képviselő úr. Megadom a szót Barkóczy Balázs képviselő úrnak, a DK képviselőcsoportja vezérszónokának.

BARKÓCZI BALÁZS, a DK képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Pósnán úr hozzászólásában is többször elhangzott, hogy most a törvény megnöveli a felsőoktatási autonómiát. Hát, látszólag, képviselő úr! Tényleg úgy néz ki, mintha növelné a felsőoktatási autonómiát, és megkönnyítené a külföldről érkezők foglalkoztatását, de szeretném hangsúlyozni, hogy csak látszólag, mert számos problémás kérdés akad azért ebben a törvényjavaslatban, és ahogy megszokhattuk már, az ördög mindig a részletekben rejlik. Például amikor arról beszélünk, hogy a javaslat megteremti a feltételeit annak, hogy a külföldről érkező orvos, fogorvos, gyógyszerész minél gyorsabban bekapcsolódjon a munkaerőhiánnyal küzdő magyar egészségügybe, akkor az kérdés, hogy ezek az emberek milyen elméleti és gyakorlati tudással rendelkeznek, hogyan fognak beilleszkedni úgy az egészségügyi rendszerbe, hogy talán a szolgáltatás színvonala nem esik, ezt ki fogja ellenőrizni, és a többi, és a többi.

Az előttünk lévő törvényjavaslatból ugyanakkor én két pontról szeretnék most részletesebben beszélni. Ezek közül az első a nyelvvizsga-követelmény eltörlése, vagyis az, hogy az egyetemek a jövőben maguk határozhatják meg, hogy milyen nyelvtudást várnak el a hallgatóktól, és maguk szervezhetik meg az ehhez szükséges képzéseket is. Ez is csak látszólag jelent az egyetemi autonómia növelését, mindjárt el is mondom, hogy miért.

Nézzük először azoknak a véleményét, akiket az intézkedéseknek ez a része érint. Légrádi Tamás, a Nyelviskolák Szakmai Egyesületének elnöke azt mondja: „Ez az egész európai Magyarország számára egy rendkívül káros és nem előremutató üzenet. Most is tizezer vannak, akik nem tudták megszerezni a nyelvvizsgájukat, és úgy kaptak diplomát. A kormány lemondott tehát arról, - még mindig idézet - „hogy megoldja azt a rendszerszintű problémát, ami az általános és a középiskolában gyökerezik.” Szerintem ez az utolsó mondat nagyon fontos, erről majd fogok én is részletesebben beszélni. Légrádi szerint: „Nehéz olyan egyetemi szakot mondani, ahol nincs szükség

nyelvtudásra, minden szakterületen képesnek kell lennie egy diplomásnak arra, hogy elolvasson egy idegen nyelvű cikket, és képes legyen külföldi kollégákkal kapcsolatot teremteni. Ezek nélkül nem tekinthető európai tudásnak a megszerzett ismeret.” Hangsúlyozom tehát, hogy ezt a Nyelviskolák Szakmai Egyesületének elnöke mondja.

Nyilvánvalóan vannak ellenvélemények is, egy újabb példa: Budai Marcell, a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának szóvivője szerint a kutatásokból egyértelmű, hogy a nyelvvizsga nem egyenlő a nyelvtudással. Ő azt mondja, hogy a fiatalok beszéljenek idegen nyelvet, de ezt a nyelvvizsga-kötelezettség láthatóan nem oldotta meg. Már két évtizede Magyarország az egyetlen olyan ország Európában, ahol elvárják a diplomához a nyelvvizsgát, ennek ellenére a nyelvi kompetenciák tekintetében az utolsók között kullogunk. Ugye, ez a mostani módosítás ehhez a szemponthoz vagy ehhez a véleményhez áll közelebb, hiszen a javaslatban szintén az szerepel, hogy a nyelvvizsga mint adminisztratív követelmény önmagában nem biztosít kellő idegen szaknyelvi ismeretet ahhoz, hogy a végzett hallgatók megfeleljenek a munkaerőpiaci követelményeknek.

Kérdéses ugyanakkor, hogy ez a módosítás, tehát a nyelvvizsga-követelmény eltörlése mennyiben fogja ezt pozitívan befolyásolni, ha és amennyiben - és erre még vissza fogok térni - mindannyian tudjuk, hogy a közoktatásban milyen problémák vannak. Nincs olyan iskola most már lassan, ahol ne hiányozna legalább egy nyelvtanár, és most már nemcsak a vidéki középiskolákban vagy kis iskolákban, hanem Budapesten is; egyébként mind a kettő tragédia.

Tehát én most nem szeretnék sem pró, sem kontra állást foglalni, de úgy gondolom, hogy mind a kettő általam ismertetett véleményben vannak megfontolandó gondolatok.

Ahogy, ugye, azt is tudjuk mindannyian, hogy a kormány két éven keresztül egyébként minden differenciálás és előzetes felmérés nélkül, sőt visszamenőlegesen 15 évre is nyelvvizsga-amnesztiát biztosított a már államvizsgával rendelkező hallgatóknak, és az nagyon fontos, hogy nemcsak azoknak, akiknek a pandémia miatt ragadt be a diplomája, hanem azoknak is, akiknek hosszú évek óta be volt ragadva a diplomája, és nem ez a rendkívüli helyzet hozta azt, hogy ezt nem tudták kézhez kapni. Majd ugyanígy minden előzmény nélkül egyébként kivezték ezt a könnyítést.

Itt a Házban olvastam fel annak a 46 éves jövőbeni óvodapedagógusnak a levelét, aki a pandémia alatt több családtagját is elveszítette, és nem értette, hogy amikor ők a pandémia alatt nem részesültek jelenléti oktatásban, és nem volt megteremtve az online oktatásnak minden feltétele, azt is mondhatjuk, hogy szinte egy sem, akkor miért kell nyelvvizsgázniuk. Ők pont akkor álltak államvizsga előtt, amikor az elmúlt hat félévből ötöt a Covid jelentette váratlan és kiszámíthatatlan helyzetek jellemeztek, ez a bizonytalanság. Online oktatásban töltötték, és pont akkor volt

ez, amikor átlagosan, egyébként minden más mellett - hozhatnánk itt nagyon sok mindent, elhangzottak itt az előző vitában az inflációs adatok -, 15-20 százalékkal drágultak a nyelvi képzések díjai, és még ennél is nagyobb arányban emelkedtek a vizsgadíjak. Ugye, ebben a levélben, amelyet az előbb említettem, az is szerepelt, hogy a több családtag eltemetése sajnos olyannyira megviselte a családi kasszát, hogy ha még lehetősége lenne rá, akkor sem tudna elmenteni nyelveket tanulni és lenyelvvizsgázni, ugyanis abban sem tett semmit a kormány, és annyira elszálltak az árak, hogy ez már számára lehetetlenség. Nekik nyilvánvalóan a most tárgyalandó módosító javaslat könnyebbséget jelent.

Ugyanakkor hadd idézzem az Eurostat felméréseit, amelyek szerint a nyelvtudás tekintetében Magyarország rendre a leggyengébb három ország között szerepel. A 2016-os felmérésben például - kimondani is szörnyű - Romániát és Nagy-Britanniát tudtuk csak megelőzni, az akkor publikált adatok szerint pedig a magyarok 58 százaléka nem beszélt idegen nyelvet. Ez az arány azóta is csak alig-alig javult, és ebben a javulásban sincs szerepe a közoktatásnak sajnos. Ez pedig egyértelműen az állami, jellemzően a közoktatásban megvalósuló nyelvoktatásnak a csődje és az elmúlt 12 év oktatáspolitikájának a csődje, tegyük hozzá.

Rozgonyi Zoltán, A Nyelvtudásért - Országos Nyelvoktatási és Nyelvvizsgáztatási Szakmai Egyesület elnöke azt mondta, hogy nemhogy reform, de semmilyen változás nem volt az elmúlt tíz évben, nem volt olyan reform, amely az oktatást, a tanári munkát segítette volna - most a közoktatásban megvalósuló nyelvtanulásról beszélek -, sem olyan, ami az iskolák munkáját támogatta volna. Infrastrukturális beruházások voltak, de ezen a területen már azok is nagyon régen. Néha felmerültek ugyan teljesen kószá, véletlenszerű ötletek, de a tényleges oktatási helyzetet figyelembe vevő, széles körű fejlesztési terv nem volt.

(12.20)

Ugyanúgy akkor most megint visszaérkezünk a pandémiára, a tanárok, köztük a nyelvtanárok semmilyen állami segítséget nem kaptak ahhoz, hogy minél gördülékenyebb legyen a digitális oktatásra való átállás.

Beszéltünk itt a javuló mutatókról, valamennyit tényleg elmozdult a holtpontról, tehát ez az 58 százalék azért tragédia, de egyértelműen ez annak köszönhető a kutatók és a szakemberek szerint, hogy a magyarok jóval szorosabban vesznek részt az európai mobilitásban egyrészt, másrészt pedig az internetes médiaszolgáltatóknak és a streamszolgáltatóknak köszönhetően egyre intenzívebbek a kulturális kapcsolódások, magyarul, nagyon sok fiatal nyitottabb az idegen nyelvek iránt, és ezt jellemzően sajnos nem az iskolában tanulja meg, hanem a Netflixen keresztül, legalább valamilyen módon el tud sajátítani egy idegen nyelvet.

Ugyanúgy nem változott a tanárok módszertani felkészültsége, sajnos sokszor a nyelvtudása sem, nincsenek erre utaló és ezt támogató programok, és az oktatás rugalmasságában sem sikerült előrelépni. Azt hiszem, most nem akarok sokat a közoktatásról beszélni, de tényleg nem ördögtől való az, amikor azt mondjuk, hogy például egy nyelvóra ne 45 perces legyen, hanem lehetőleg hosszabb, szánjunk rá több időt, nyilvánvalóan ez már strukturális átalakításokat igényelne, de meg kell nézni, hogy mire van szükség, milyen kompetenciák elsajátítására.

Ezért van az, hogy a magyar diákok hiába tanulnak nagyon magas óraszámban idegen nyelvet, nincs lehetőség rá, hogy az iskolák maguk szervezzék meg saját nyelvoktatásukat a felsőoktatásban sem. Egész egyszerűen ezek a feltételek nincsenek megteremtve. Nem látom, hogy most hirtelen, ahogy ez a törvény elfogadásra kerül, vagy ez a módosítás bevezetésre kerül, akkor ebben mi fog változni. Tehát nem látok előremutató tendenciákat, hogy eddig nem sikerült megoldani a felsőoktatási nyelvoktatást, és akkor most hirtelen kilövünk, és mindenki nyelveket fog tanulni a felsőoktatásban. Valóban jó lenne, ha a főiskolák és egyetemek maguk szervezhetnék meg a végzettséghez igazodó nyelvi ismeretek elsajátítását és mérését, de egyelőre azonban ennek semmi jelét nem látni, és az elmúlt 12 évben nem is történt ebben semmifajta előrelépés.

Így pedig az előttünk fekvő módosító indítvány nem más, tisztelt államtitkár úr és tisztelt képviselőtársaim, mint a beismerése annak, hogy az állami szintű nyelvoktatás nem működik, az egészségügy, a szociális szféra - és sorolhatnánk nagyon sokat - után ez is csődöt mondott a Fidesz kormányzása alatt.

Ha pedig a közoktatásban nem történne meg ezek az átfogó reformok a nyelvtanulás terén, akkor továbbra is teljesen koncepciótlanul sodródunk bele a semmibe, mint például volt az a kéthetes külföldi nyelvtanulási program, ahol nagyobb csoportokat vittek volna ki alacsony óraszámú átgondolatlanul. A szakemberek ezt is bírálták, hogy ez minden, csak nem az idegennyelv-tanulásnak az elősegítése, és továbbra sem számíthatunk akkor változásra.

A másik pont, amiről beszéltem, az egyházi, a magán-, a közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok által fenntartott egyetemeken az oktatók és a kutatók foglalkoztatásában a 70 éves korhatár eltörlése, erről is már volt szó. Az egyetemek modellváltásánál, hívjuk eufemisztikusan így az egyetemi vagyont kiszervezését a fideszes alapítványokba, tehát ennél a „modellváltásnál” sem a hallgatókat, sem az oktatókat nem kérdezték meg. Ez már szokás a kormány hatalomgyakorlásában, hogy csak az érintetteket nem kérdezik meg egy-egy átalakítás kapcsán. Csodálkoznék, ha most történt volna egy ilyen érdemi egyeztetés az előttünk fekvő törvényjavaslattal kapcsolatban, pedig a tervezett módosítás nagyon fontos kérdéseket vet fel.

Milyen szakmai szempontok alapján fogják engedélyezni egyes egyetemi oktatók 70 év feletti foglalkoztatását? Bele fognak-e számítani politikai szempontok

a foglalkoztatásba? Mondjuk ki ezt is, hogy önök az elmúlt 12 évben azért sikeresen megszállták az egyetemeiket, az egyetemi vagyont éppen most szervezik ki maguknak. A fideszes állami vezetők kuratóriumi tagságával kapcsolatban nagyon sokáig azt mondták, hogy nem fogadnak el pénzt ezek az állami vezetők ezért a munkáért, aztán pont tegnap derült ki, hogy többek között a külügyminiszter úr 1,5 millió forintos havi juttatást kap azért.

Tehát mi garantálja a mostani módosítás után, hogy nem politikai alapon fognak válogatni a 70 év felett is foglalkoztatott oktatók között? Nyilvánvalóan, ha az oktatás és a felsőoktatás szabad lenne, és ténylegesen létezne egyetemi autonómia, ami most nem létezik, akkor az ilyen döntéseket az egyetem vezetésére és az egyetem polgáraitra lehetne bízni, illetve csak rájuk tartozna. Viszont sem a felsőoktatás, sem a közoktatás nem szabad Magyarországon, az elmúlt 12 évben gyönyörűen megszállták ezt is többek között, mindent, amiből lehet zabrálni valamit. Tehát félok, hogy most is az fog történni, hogy a saját embereikkel kitömött alapítványok fogják kitenni a végső pontot egy sikeres oktatói pályafutás végére, vagy fognak rábólintani egy-egy, a kormányhoz vagy a Fideszhez lojálisabb oktató további foglalkoztatására.

Tehát emiatt, ezek miatt a szempontok miatt a Demokratikus Koalíció képviselőcsoportja nem támogatja a törvény elfogadását. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Barkóczi Balázs képviselő úr. Most megadom a szót Földi László képviselő úrnak, a Kereszténydemokrata Néppárt képviselőcsoportja vezérszónokának, jegyző úrnak.

FÖLDI LÁSZLÓ, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Nagyon rövid lesz: a KDNP frakciója egyértelműen kiáll ezen törvény mellett és támogatja ezen törvénytervezetet, és arra kérjük a tisztelt Házat, hogy szintén támogassák szavazatukkal ezt a törvénytervezetet. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr, jegyző úr. Most megadom a szót Szabó Szabolcsnak, a Momentum képviselőcsoportja vezérszónokának.

SZABÓ SZABOLCS, a Momentum képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr, hirtelen nem is számítottam rá, hogy ilyen gyorsan jövek, elnézést, de fölcsatoltam most már a mikrofont. Még egyszer köszönöm a szót. Érdeklődve hallgattam államtitkár úr expozéját, és lehet, hogy nem tűnik ki, de én mindig figyelek arra, amit Pósnak úr mond. Egyrészt bizottsági elnök, másrészt meg egyetemi tanárról beszélünk, nálam sokkal régebb óta van bent az egyetemi szférában, és még az akadémiai pályán is

sokkal előrébb tart. Ettől függetlenül nem értünk egyet, de ezt mindjárt kifejttem, hogy miben nem értek egyet.

Bevezetésként annyit mondanék el, hogy alaposan áttanulmányoztam én is a kollégákkal az előterjesztést, és más az olvasatom erről, mint államtitkár úrnak. Államtitkár úr úgy indított, hogy itt minden nagyon szép, minden nagyon jó, és minden még szebb lesz, meg még jobb lesz, leegyszerűsítve, elnézést, de nagyjából ez volt a hozzászólása iránya, tartalmilag aztán elmondta a részleteket.

Azt gondolom, hogy ez az előterjesztés nem válaszol azokra a kérdésekre, a legtöbb esetben nem is érinti azokat a kérdéseket, amelyek igazából feszítik a mai magyar felsőoktatást. Kezdhethem azzal, hogy például az égadta világon semmit nem mond arról, hogy mit csinálnak majd az egyetemek az energiaszámláikkal, mert látjuk a hírekben, hogy sorban jelentik be, hogy átalakítják a félév rendjét, telephelyeket zárnak be, előrehozzák a vizsgaidőszakot, a BEAC-on nem állítják föl a téli sátrat, onnantól kezdve ott sportolni már nem nagyon lehet, mert mire leesik a jég, akkor ott már úgysem lehet focizni. A melegvízszolgáltatást korlátozzák meg a szabad területeken a közvilágítást, és a többi, de most ebbe azért nem mennék bele, mert voltaképpen ezt a kormány kötelezettségként mindenhol előírta szinte. De csak zárójelben megjegyzem, azért ez nagyon nagy problémát okoz az egyetemeken, mert átszenvedtük, én is egyetemi oktató vagyok, bár most fizetés nélküli szabadságon, de átszenvedtük a Covid-időszak alatti nehézségeket, majd még jön ez is, és akkor megint újrakezdődik. Szóval, azért ez így, hogy most már harmadik éve akadozik a képzés és így részben a kutatás is, azért ez már problémás. Tehát itt szerintem méltányos lenne a felsőoktatás felé valami megoldást találni, hogy hogyan lehet ott zavartalanul biztosítani, hogyan lehet kifizetni majd az egyetemeknek ezeket a megemelkedett számlákat.

De egy sokkal fontosabb probléma, amire tényleg semmiféle reakció ebben az előterjesztésben nincs, hogy maradt összesen hat felsőoktatási intézmény állami fenntartásban, ahol elképesztően alacsonyak a bérek.

(12.30)

Sokkal rosszabb helyzetben vagyunk, mint Pósnán úrék Debrecenben, mert az állam adott például a Debreceni Egyetemnek egy nagy csomó pénzt, és tényleg, tehát ugyanabban a fizetési kategóriában, mint ahova, mondjuk, én tartozom, ott majdnem a dupláját keresik az egyetemi adjunktusok. Tehát nálunk az egyetemi adjunktus az ELTE-n kap kettőszázhetvenhétezer-párszáz forint alapfizetést, meg valami ilyen kiegészítést, mert a béremelést ilyen illetménykiegészítésként oldották meg, ez háromszáz-tizenkettőezer-párszáz forint. Ez nettóban kettőszázegynéhányezer forint, 207, valami ilyesmi. Tehát ezt a pénzt kapja nálunk az ELTE-n egy egyetemi adjunktus. Nincs arra válasz, hogy oké, és mi lesz

azokkal az állami fenntartásban maradt felsőoktatási intézményekkel, mondom, van öt egyetem, egy főiskola, tehát nem sok oktatóról beszélünk, akik bent maradtak így az állami fenntartásban. Velük mi lesz? Erre semmi válasz nincs.

Sajnálatos módon arra sem ad választ, hogy mi lesz azokkal a szakterületekkel, ahova lassan lasszóval nem találunk jelentkezőt. Itt a pedagógusképzéssel van a legnagyobb probléma. Érintőlegesen kerül ez a téma szóba, ezt Pósnán úr szóba hozta, hogy bizonyos modulokat majd fel lehet most már úgy venni, hogy azok nem számítanak bele az államilag finanszírozott félévek számába, de ezt én inkább technikai jellegűnek gondolnám, mert a probléma ott kezdődik, hogy nem jelentkeznek, és igazából nem azért, mert hogy mennyi az elszámolható államilag finanszírozott félévek száma, hanem azért, amit most elmondanak az utcán a pedagógusok, hogy alacsony a fizetés, nincs szakmai autonómiájuk, elégük van, így nem lehet tanítani.

Tehát meg lehet nézni: 2016-ban még körülbelül 20 ezer fiatal jelentkezett pedagógusszakokra, ebbe mindent beleszámolok, tehát ami pedagógiai szak, minden, tehát mondom, 2016-ban olyan 20 ezer volt, ez most lement tizenegyezer-párszázra, a felvettek száma meg a 10 ezer körülről lement hatezer-valamennyire. Tehát van olyan tanári szak, ahova az egész országban jelentkeztek huszon-egynéhányan, meg a felvettek száma is nagyjából ennyi lett a végén, ez a kémia- meg a fizikatanári szak. Ezekre nem ad választ ez az előterjesztés, semmit, pedig ez alapvetően feszíti szét a felsőoktatást is.

És nem ad semmilyen választ arra, hogy milyen következménye lesz annak a KEKVA-kba kiszervezett, tehát ezekbe a közérdekű vagyonkezelő alapítványok fenntartásába kiszervezett egyetemeken esetében, hogy most, ahogy fogadjuk el szakmában az uniós kiegészítési törvényeket, ott ők is érintve vannak, mert amikor itt ment a vita a közérdekű vagyonkezelő alapítványok létrehozása és így szépen fokozatosan az egyetemeken kiszervezése ügyében, akkor az volt a fő érv az önök részéről, hogy az a legfontosabb előrelépés ebben a kiszervezésben, hogy akkor innentől kezdve szabadabb lesz a gazdálkodásuk, nem kell közbeszerzést kiírni, és a többi, és a többi.

Egyrészt már akkor is mondtuk, hogy ez nem teljesen igaz, mert azért sok közbeszerzési eljárási kötelezettség fennmarad, de most az uniós kiegészés miatt, nem tudom, figyelték-e, már át is ment a Házon, szóval, visszaemeltük szinte teljes körben ezeket a vagyonkezelő alapítványokat meg az általuk fenntartott egyetemeket is. Tehát voltaképpen a legfőbb érvük szállt el, ami miatt annak idején létrehozták. Tehát lehet, hogy érdemes lenne, én javasolnám is elgondolkozni azon, hogy szépen akkor állami fenntartásba ezeket vissza kell venni, mert innentől kezdve a fő érv megdőlt. Szóval, ezekre a problémákra nem ad választ, amiket felvettem.

Akkor nézzük meg, hogy milyen módosítások szerepelnek ebben a csomagban! Szerencsére itt a

kollégák sok részletet elmondtak, ezért inkább nekem elég csak reagálnom, és nem kell kifejtennem a lényegét. Itt a nyelvismeret, nyelvi kompetencia ügyében többen részletesen hozzászóltak. Én mindig azon az állásponton voltam, a Kulturális Bizottság ülésén is, hosszú évek óta ez rendszeresen visszatérő téma, én mindig is azon az állásponton voltam, hogy nem szabad eltörölni a nyelvvizsga-kötelezettséget. Én igyekeztem mindig ellene érvelni. Sőt, én még azzal is egyetértettem... Legfeljebb a bevezetés gyorsaságával volt az eredeti javaslat kapcsán csak észrevételem. Én azzal is egyetértettem, hogy magához a felvételihez ez legyen előírva, ami elő is lett írva, csak aztán az gyakorlatilag úgy figyelmen kívül lett hagyva, most meg el lesz törölve.

Ugyanis az a helyzet, hogy nagyon rossz a magyar lakosság általános nyelvtudása, ezt többen mondták. Erre volt egy válasz, hogy akkor jó, például az egyetemeken írjuk elő, hogy mondjuk, a diploma, majd később a felvételi esetében van egy ilyen kötelezettség. Persze lehet erre azt mondani, hogy nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ezért töröljük el. Én meg azt gondolom, hogy valami a végrehajtásnál csúszott félre, mert ha önmagában azt mondjuk, hogy beismerem azt, hogy a közoktatás nyelvi képzése elégtelen, hiszen nem ad megfelelő muníciót ahhoz, hogy az érettségi kapcsán vagy egy emelt fokú érettségivel megkapja a nyelvvizsgát, vagy akár előtte letegye külön eljárásban a nyelvvizsgát, akkor ez alapvetően a közoktatás fő problémája. Tehát most elismerjük azt, hogy sajnos azt nem sikerült megszerezni, inkább akkor hagyjuk az egészet, mert zárójelben megjegyzem, az egyetemek ezt képtelenek lesznek bepótolni.

Gondolom, Pósnán úr is egyetért velem, hogy ha azt mondjuk egy felsőoktatási intézménynek, ami ebben a törvényben benne van, hogy akkor hozzon létre nyelvi képző központokat, vagy a lektorátusokat bővítsé ki úgy, hogy azok kezdjenek el képzéssel foglalkozni, azt nem fogják tudni megoldani. Tehát olyan körülmények között, amikor több száz egyetemi kolléga vár arra, hogy mondjuk, adjunktusból docens legyen, már rég megvan a habilitációja, de mondjuk, nálunk az ELTE-n a mi alacsony fizetésünk mellett ehhez kell bruttó 110 ezer forint, és azt nem tudja előteremteni az egyetem, akkor honnan szerezni plusz egyetemi tanárokat arra, nyelvtanárokat, hogy az egyetem maga pótolja ezeket a hiányokat. Nem fogja tudni.

Persze mi szerencsések vagyunk sok szempontból, mert a nagy egyetemeken 90 százalék körüli vagy afölötti azoknak a hallgatóknak az aránya, aki hozzánk úgy jut be, hogy már rendelkezik nyelvvizsgával, mert a legjobb minőségű hallgatók a nagy tudományegyetemekre szoktak jelentkezni. Az ELTE-n 90 százalék körüli, a BME-n 90 százalék körüli, a Corvinuson 98-90 százalék körüli. Speciel a debrecenit nem ismerem, de arra tippelnék, hogy ott is 90 százalék fölötti a bekerülők között azoknak az aránya, akik már rendelkeznek nyelvvizsgával. De a vidéki kisebb alkalmazott tudományok egyeteménél sokkal rosszabb a

helyzet. Én attól félek, és szerintem ez fog történni, hogy ők majd elkezdnek azzal versenyezni, hogy gyertek hozzánk, hallgatók, mert itt nem foglalkozunk ezzel, itt megkapod úgy a diplomát, hogy nem nagyon írunk előtt itt semmi nyelvi kompetenciát, és ez a minőségromláshoz fog vezetni. Tehát ezt szerintem nem szabad megengedni, ez egy rossz irány.

Itt mondanám azt, itt nem értünk egyet Pósnán Lászlóval, mert említette, hogy a munkáltatók nyelvi kompetenciát várnak el, és nem papírt. Kicsit ironikus a példám, de ez körülbelül olyan, mintha egy kórház fel akarna venni egy orvost, és akkor azt mondja, hogy jó, most nem számít, hogy milyen papírod van, csináljunk egy próbaműtétet, aztán ha életben marad a beteg, fölveszünk, ha nem, nem. Szóval, van annak jelentősége, hogy van egy papír, és egy vizsgafolyamatot ment át az ember. Az meg, hogy a doktori képzésnél ezt ilyen mértékben butítjuk le, szerintem végképp nincs rendben. De ebben láthatóan van egy erendő különbség közöttünk.

A másik ilyen téma, ami szóba került, ez a Kossuth-díjak ügye. Én abban sem értettem már egyet, amikor a spottudományi területeken az olimpiai érmesek esetében ezt már megcsinálták, mert azt gondolom, hogy a tudomány meg a sport két különböző dolog. A Kossuth-díjjal kapcsolatban is ez a véleményem. Tehát mi letettük a tudományos fokozatot, és azt gondolom, mi joggal nem várjuk el azt, hogy nekünk adjanak ezért Kossuth-díjat, vagy mondják azt, hogy mi innentől kezdve olimpiai ezüstérmesek vagyunk, mert szerények vagyunk, aranyat nem kérünk. Nem kérünk! De akkor ezt visszafelé se csináljuk! Tehát a tudomány szerintem más.

(12.40)

A művészeti területeken, ugye, a Kossuth-díjasok egy jelentős része művészeti területen végzett, ott is megvan a tudományos előremeneteli rendszer, végezze el, és úgy legyen valakiből egyetemi oktató. Én ezzel a felhívítással, tényleg őszintén mondom, hogy nem értek egyet.

Ugye, néhány apróság van még, amik jórészt technikai jellegűek, és egyébként sok esetben előremutatóak, én a mindenféle ilyen elismerési szabályok változásával abszolút egyetértek. Ugye, nyilván mindannyian vagyunk, akik ilyen oktatásüggyel foglalkozunk, hogy folyamatosan jönnek, mindig újabb-újabb probléma merül fel, ezt sosem lehet tökéletesen szabályozni, tehát ezt mindig kell, és szerintem jó irányba haladunk. A külföldi végzettségek elismerése, mondom, rendben van, MAB-eljárások pontosítása tényleg rendben van, és valóban gyorsítást is jelent, ahogy Pósnán úr elmondta.

Az NKE esetében én már rosszul vagyok mindig, mikor meglátom a címoldalát egy ilyen előterjesztésnek, mert mindig különleges eljárásokat kapnak, meg kivételeket, és most is teljesen érthetetlen. Az agrárképzésről is meg a természettudományos képzésekről is, mindről elmondható, hogy speciális és

mégsem kapunk ilyet. Az a baj, hogy az NKE mindig kap pluszmozgástereket, és szerintem ez is kevésbé elfogadható. A „Tanítsunk Magyarországot” program kiterjesztése is részemről teljesen rendben van, úgyhogy azt is alapvetően támogatjuk. Szóval, mondom, vannak benne jó részek, de technikai értelemben vagy az egészét tekintve én a nagy részét nem tudom elfogadni ennek a javaslatnak. Köszönöm szépen, a türelmet is.

ELNÖK: Köszönöm szépen, Szabó Szabolcs képviselő úr. Most megadom a szót a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának, Brenner Koloman képviselő úrnak.

DR. BRENNER KOLOMAN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Én öt pontban szeretnék reflektálni államtitkár úr expozéjára, illetve az előttünk fekvő törvényjavaslatra. Először, ahogy államtitkár úr is kezdte az expozéjában, a magyar egyetemi világ átfogó stratégiai fejlesztéséről szeretnék beszélni, aztán másodjára a törvényjavaslatban szereplő akkreditációs kérdésekre térnék ki, majd a már eddig is hangsúlyosan megjelenő nyelvtudás, nyelvvizsga témakörében szeretném kifejteni álláspontunkat, majd a pedagógusképzésről, végzetül pedig a felnőttképzésről szeretnék reflektálni mindarra, ami az előttünk fekvő törvényjavaslatban van, illetve ami eddig a vitában elhangzott.

Én úgy tudom államtitkár úr expozéjának a kezdetét megítélni, hogy igen, azt gondolom, hogy ha csak az elmúlt 12 évre visszagondolunk, akkor én azért lényegesen kritikusabban látom a fejlődést. Mégpedig azért arra emlékezzünk vissza, hogy 2010 után a Fidesz-kormány a Széll Kálmán-terveket vezette be először a magyar egyetemi világba, ami azt jelenti, hogy súlyos száz- és százmilliárdokat vontak önök el a magyar egyetemi világból. Én ebben az időszakban még felelős egyetemi vezető voltam, és bizony-bizony a saját bőrömmön tapasztaltam meg ezeket a nagyon nehéz időszakokat. Itt is emlékeztetném önt arra, államtitkár úr, hogy önök gyakorlatilag fizetősé akarták tenni a teljes magyar felsőoktatást, csak erről már megfeledkeznek azóta a Széll Kálmán-tervben. Ezt majd így tessék egy kicsit azért - amikor a jelenlegi győzelmi jelentését felolvassa államtitkár úr - szerényebben, mert azért innen indultunk.

Aztán tíz évig gyakorlatilag nem volt stratégia mentén történő átgondolt és olyan fejlesztése a magyar egyetemi világnak, amely átfogó és olyan, akár az egyetemi oktatók bérezésében, akár a nemzetközi rangsorokban, akár egyéb mérőszámokban kifejezhető fejlődést mutatott volna. Voltak stratégiai anyagok, „fokozatváltás a felsőoktatásban”, majd az ezekben az anyagokban semmilyen formában nem szereplő alapítványi formába történő átforgatása következett be a magyar egyetemi világ 80 százalékának. Én akkor is a

vitában egyébként minden egyes alkalommal elmondtam, hogy nem az alapítványi formával van nekünk problémánk, hiszen egy kis egyetemnél, mint mondjuk, az Andrassy Gyula Német Nyelvű Egyetem, néhány szakot gondozó szakegyetemek, semmi probléma ezzel, hiszen az egy jó formája a fenntartásnak. Na, de kérem, a kontinentális Európában, és nem az angolszász világra gondolok, ugye, Harvard, Oxford, egyebek, ahol évszázadok óta felhalmozódó egyetemi vagyoniok vannak a fenntartó alapítványok mögött, a kontinentális Európában, tisztelt képviselőtársaim, a nagy állami egyetemek azok, amelyek igazán kiemelkedő képzést tudnak nyújtani. Tessék megnézni a régiós vetélytársainkat, a prágai egyetemről kezdve a bécsi egyetemig bezárólag, nagy tudományegyetemeket, mint a Szegedi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Debreceni Tudományegyetem és a többiek, nagy, átfogó, gyakorlatilag a teljes képzési palettát átfogó nagy tudományegyetemeket állami fenntartásban kell kiemelten támogatni a mi véleményünk szerint, és nem olyan, szinte kizárólag a Fideszhez kapcsolódó kuratóriumi tagokkal aztán feltölteni kuratóriumokat, amelyek ráadásul önmagukat hosszabbíthatják meg életfogytig. Én minden egyes esetben benyújtottam annak idején azt a módosító javaslatomat, hogy a kuratóriumoknak ex officio, tehát hivataluknál fogva legyenek tagjai az egyetem megválasztott vezetői és a hallgatók - önök ezt lesöpörték annak idején.

Most pedig valóban, ahogy az már elhangzott a vitában, azt gondolom, hogy aktív minisztereknek, aktív államtitkároknak távoznuk kell most azonnal az egyetemek kuratóriumából. Szóval, az mégiscsak egy válságos időszakban valahol nagyon visszatetszést keltő, ha aktív miniszter még felveszi a másfél milliós fizetését is egy kuratóriumban. Azért tényleg, egy kiegyensúlyozott polgári demokráciában mi konzervatív pártként ebben hinnénk, ilyen nincs, hogy az államtitkár, aki a felsőoktatásért felel, kinevezi saját magát a saját egyetemének kuratóriumi elnökévé. Szóval, komolyan, tehát azért azt gondolom, hogy a magyar egyetemi világ sokkal többet érdemelne ennél. Ezt úgy is mondom, mint az Európa Tanács jelentéstevője az akadémiai szabadság és egyetemi autonómia témakörében.

A második pontban szeretném kifejteni az akkreditációs témakörhöz, hogy itt teljes mértékben én is, ahogy az előttem szóló ELTE-s kollégám támogatásáról biztosította az előterjesztőt, itt én is, mint olyan volt egyetemi vezető, akinek a nevéhez 79 mesterszak akkreditációja fűződik, csak támogatni tudom, hogy ebben a kérdésben ez egy olyan előrelépés, amely valóban mindenfajta szempontból támogatható, ahogy az is, hogy, mondjuk, három év után aztán a NAB ezt újra ellenőrzi azon intézmények esetében, amelyek egyébként az általános akkreditáción kiválóan teljesítettek. Ez egy teljesen rendben lévő dolog.

A művészeti képzések akkreditációjáról két dolgot szeretnék mondani. Egyrészt én, ahogy említettem, annak idején az akkreditáció során is észleltem

azokat a problémákat, amelyek abból fakadnak, hogy nyilvánvalóan a művészeti területen oktató kollégáknak nincs olyan tudományos mérőszáma - a DLA-n kívül, mondjuk -, amivel meg lehetne azt ítélni, mondjuk, akkreditációs szempontból, hogy az adott oktató kolléga megfelel-e azon tantárgyfelelősi kritériumnak.

Ugyanakkor azt gondolom, hogy itt a Kossuth-díj valóban egy kicsit azért kérdéses az én szememben, mert én ugyan fiatalkoromban nagyon szerettem a Beatrice együtttest, bevallom önöknek, de az, hogy Nagy Feró, aki Kossuth-díjat kapott, mondjuk, oktasson egy művészeti intézményben, az lehet, hogy egy kicsit - hogy is mondjam? - ebből a jogszabályból ugyan lehetséges, de lehet, hogy nem feltétlenül kívánatos célja szerintem egyikünknek sem. Itt én azt gondolom, hogy mind ez a kérdés, mind az, hogy 70 év felett egyes oktató kollégák aktívak maradhatnak, ez egy nagyon érzékeny kérdése a magyar egyetemi világnak, mert valóban vannak olyan professzor asszonyok és urak, akik 70 évesen tökéletes szellemi és fizikális állapotban nagyon nagy kincsei a magyar egyetemi világnak, ugyanakkor azt is hozzá kell tenni, hogy mondjuk, általános tendenciaként már eleve hazánkban az egyetemi oktatók előmenetele akár nemzetközi összehasonlításban is nagyon, hogy úgy mondjam, röghöz kötött.

(12.50)

Tehát nagyon nehezen mennek végig a kollégák a ranglétrán a tanársegéd, adjunktus, docens és aztán az egyetemi tanári, professzori kinevezésig bezárólag, és a kiválasztás módszere is az én szememben egy kicsit kétséges.

A harmadik pont a nyelvtudás, nyelvvizsga kérdése. Azért, mert én német anyanyelvűként tudom azt, hogy azoknak, akiknek nem - mint nekem, soproni poncichter polgárként - német az anyanyelvük, mennyire nehéz egy másik nyelvet elsajátítani. Ráadásul - bocsánat, ilyenkor kitör belőlem a nyelvész - azaz, hogy a magyar nyelv nem indogermán, indoeurópai nyelv, nekünk van egy általános hendikepünk is más európai nemzetekkel szemben, hiszen aki egy szláv nyelvet beszél anyanyelvűként, annak egy másik szláv nyelv elsajátítása nyilvánvalóan lényegesen kevesebb erőfeszítésbe kerül.

Ettől függetlenül elborzasztók azok az adatsorok, amiket képviselőtársaim már felemlgettek; én nem ismételném meg őket. Azt gondolom, az viszont tényleg egy beismerő vallomása a fideszes egypárti túlhatalomnak, hogy el akarja törölni a nyelvvizsga-kritériumot, hiszen ez a közoktatás dolga. Az egyetemnek nem nyelviskolák, kedves képviselőtársaim! Azzal én egyetérték, hogy az egyetemeken a szaknyelvi képzést erősíteni kell, mert az valóban egy olyan nyelvi kompetenciaszint már, amelynek nagy szerepe kellene hogy legyen az egyetemi képzésben. Ezt én elfogadom, de nagyon rossz jelzésnek tartom a társadalom egésze felé, hogy beismerjük, a magyar közoktatásban

a pedagóguskollégák erőfeszítése és a nagyon magas óraszám ellenére nincs meg az az output, az a kimenet, amely a fiatalok számára szélesebb körben biztosítaná a biztos nyelvtudást. Igazából a közoktatásban lévő nyelvvoktatás átfogó modernizációjára lenne szükség a mi véleményünk szerint. Itt sokkal több autentikus nyelvi impulzusra van szükség, sokkal több olyan új módszerre, amikor a valódi, élő idegen nyelvel találkozhatnak a fiatal felnőttek és a gyermekeink, mert csak így, ebben a formában tudják aztán valóban elsajátítani a nyelveket.

Végezetül a pedagógusképzésről és a felnőttképzésről is mondanék néhány gondolatot. Azt, ami a törvényjavaslat 29. és 33. §-aiban van, hogy a két, illetve négy féléves tanárképzés idejét nem kell beszámítani a hallgatói ösztöndíjak támogatási idejébe, mi maximálisan támogatni tudjuk. Ugyanakkor ez véleményünk szerint nem oldja meg azt, hogy a magyar politikában egy klebelsbergi fordulatra volna szükség. Mert az igazi konzervatív válságkezelés, amiben mi hiszünk, az volna, ha GDP-arányosan nem 6 - ezt sem érjük el most -, hanem 8 százalékot költenénk oktatásra, mert csak ez lehet hosszabb távon a magyar polgárok jólétének és szabadságának a záloga a XXI. században, a tudás és az információ évszázadában. Ehhez kellene azonnali 50 százalékos béremelés a pedagóguskollégáknak. Ma reggel ott voltam az élőláncban a Margit hídon. Talán nem véletlen - s érdemes volna ezeket a jelzéseket a fideszes kormánynak is látnia -, hogy a pedagóguskollégák társadalmi és anyagi megbecsültsége arányait tekintve most jutott el ilyen szintre. Nem beszélek osztrák tanárbékekről, nem beszélek német tanárbékekről, de szlovénról igen, ami 2500-3000 euró. Itt nagyon komoly és azonnali cselekvésre van szükség, mert ez az igazi konzervatív válságkezelés.

Végezetül hadd térjek át a törvénycsomag felnőttképzési részére. A gazdaság-újraindítási foglalkoztatási alap esetén a foglalkoztatási és felnőttképzési alaprészt nevesítette egy abszolút támogatandó dolog. Orbán Viktor miniszterelnök úr is nemsokára 12 százalékos munkanélküliséget jósol, ezért itt a felnőttképzéseknek kiemelkedő szerepük van. Nagy kérdés, államtitkár úr, hogy a Fidesz-kormány erre milyen forrást kíván fordítani. Az, hogy 2030-ra a teljes felnőtt lakosság 60 százaléka vegyen részt képzésben, ne haragudjon, államtitkár úr, de egy irreális cél. Az EU-átlag 9 százalék az ügyben, nálunk 6-7, de az alapfokú végzettségű lakoságnál ez az arány 2 százalék. Ezt néhány év alatt 60 százalékra felfejleszteni... - hát, megemelem a kalapom, ha ez sikerül. Én ezt egy nagyon irreális célkitűzésnek tartom, viszont nagyon támogatom magát a célkitűzést, és kérdezem, hogy mennyi forrás lesz erre, mert ehhez nagyon komoly forrásokat kellene hozzárakni. A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatását mi kiemelten fontosnak tartjuk, mert nem engedhetjük meg azt, hogy generációnként 12 százalék lemorzsolódjon az oktatási rendszerünkben, és ezeket az embereket aztán később a felnőttképzés kapcsán lehet egy olyan gyarapodó és

teljes élethez segíteni, ami a XXI. században egy európai uniós tagállamban véleményünk szerint elvárható.

Összefoglalva: ennek a törvényjavaslat-csomagnak néhány pontját támogathatónak tartjuk, viszont az átfogó helyzetképem és elemzésem szempontjából nagyon sok kérdést is felvet. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, Brenner Koloman képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószóló felszólalása következik. Megadom a szót Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószólónak, aki nemzetiségi nyelven ismerteti felszólalásának első mondatait, majd magyarra fordítja azokat.

KISSNÉ KÖLES ERIKA, a Magyarországi Nemzetiségek Bizottságának előadója: Spoštovani gospod Predsednik, cenjeni Zbor! Hvala za besedo, gospod predsednik. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Képviselő Hölgy és Urak! Köszönöm a szót, elnök úr. A kormány nevében dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr 2022. október 18-án nyújtotta be a T/1623. számú törvényjavaslatot az egyes felsőoktatással, szakképzéssel és felnőttképzéssel összefüggő törvények módosításáról.

A sokrétű tematikát magába foglaló törvényjavaslat paragrafusai nem közvetlenül érintik a magyarországi nemzetiségi közösségek tagjait, de a tárgyalt törvények módosítására vonatkozó célokból világos, hogy ránk is, életünkre is, iskolázottságunkra is a munkaerő-szükségletnek megfelelő szakképzésekre, felsőfokú képzésekre, a felnőtt-társadalom, a munkavállalók számára elérhető át- és továbbképzésekre hatással lesznek. Nemzetiségi közösségeink jövője, fennmaradásunk, nyelvünk és kultúránk életképessége ugyanis erősen függ a jól képzett egyénektől, akik adottságaiknak, képességeiknek megfelelően megválasztott, hatékony, a jó megélhetéshez is biztosítékként szolgáló felkészültséget szerezhetnek, azt a rendelkezésre álló lehetőségekkel élve fejleszteni tudják mindannyiunk érdekében is. Az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága ezen okból kérte a T/1623. számú törvényjavaslat nemzetiségi napirendként történő tárgyalását.

A törvényjavaslatot benyújtó részéről megfogalmazódott, hogy a felnőttképzésről és a szakképzésről szóló törvények módosításának elsődleges célja a kormányzati struktúra átalakításából fakadó feladatváltozások, valamint a jelenlegi háborús helyzet okozta munkaerőpiaci kihívások kezelésére vonatkozó gyors beavatkozási képesség megeremtése.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvények módosítását javasoló paragrafusok, a képzési rendszer fejlesztésére és a felnőttoktatásra vonatkozó javaslatok összecsengenek a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben meghatározott és a felnőttkori

tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programról a magyar kormány felnőttképzési céljával, azzal tudniillik, hogy 2030-ra minden évben az összes felnőtt 60 százaléka vegyen részt valamilyen képzésben.

(13.00)

Bizottságunk tagjai és a nemzetiségi közösségeink vezetői kiemelt érdeklődéssel fordulnak mindig a felsőfokú képzést meghatározó törvények és azok módosítására irányuló törvényjavaslatok irányába. A változásokhoz a nemzetiségi tanulónak is kivétel nélkül alkalmazkodniuk kell, akkor is, ha a munkaerőpiacon kívánnak helytállni, munkavállalóként érvényesülni, vagy ha szakmát, felsőfokú szakképesítést, vagy főiskolai, egyetemi oklevelet akarnak szerezni. Nemzetiségi közösségeink ifjú tagjai mind törekvőbben készülnek a jövőjükre, a nemzetiségi közösségek köreiben folyamatosan emelkedik a felsőfokú végzettséget szerzett és a felsőoktatás kínálta tanulmányok iránt érdeklődők száma.

A törvény kínálta lehetőségekkel a felsőoktatási tanulmányokra, különösen is a nemzetiségi tanító, tanár szakos hallgatóknak jelentkező diákok olykor sajnálatos módon nem tudnak élni, mert a képző intézmények vagy nem alapítanak nemzetiségi nyelvi tanszéket - különböző magyarázatokkal indokolva ezt természetesen -, vagy a jelentkezésüket benyújtott hallgatókat az alacsony jelentkezői létszám miatt elutasítják, holott nemzetiségi szakokat hirdet maga az intézmény. Ezt az eljárást bizottságunk és nemzetiségi közösségeink méltánytalannak tartják. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a létszámuk alapján kicsinek nevezett közösségek nem akarnak több pedagógust képezetni, mint amennyire oktatási intézményeiknek pedig szüksége lehet, ahány főnek munkát is tudnak biztosítani. Az egyes egyetemek nemzetiségi képzésének áttekintése és szükség szerinti korrigálása vonatkozásában a tárcáért felelős minisztérium, illetőleg az államtitkárság segítségére a továbbiakban is szükségünk lesz.

Ugyanígy nyilvánvaló, hogy iskoláinkban a magyarországi helyzethez hasonlóan magas a pedagógusok átlagéletkora, égető szükség van a fiatal generáció beléptetésére. Ez jellemzi továbbá a nemzetiségi média, muzeológia területét, a hivatalokban munkát vállalókat, illetve a gazdasági szférát is. A munka világának minden területén szükségünk lesz az oktatási rendszerünkben jól felkészített szakemberekre, akik a nemzetiségek stabil jelenlétét, megmaradását biztosítják, tevékenységük Magyarországot is szolgálja természetesen. A Magyarországon élő őshonos nemzetiségek hazája Magyarországon, de őseink értékeit, nyelvét és kultúráját óvni, gondozni akarjuk, megélve továbbadni az utánunk következő generációknak, értéket, sokszínűséget teremtve ezzel Magyarországnak is.

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosítására vonatkozó rendelkezések szerint a felsőoktatási mobilitás

elősegítése érdekében a felsőoktatásban szerzett oklevelek esetében a törvény rendelkezései alapján a hazai oklevelekkel azonos jogi hatályt biztosít az Európai Felsőoktatási Térséghez csatlakozó állam oklevelei esetében a továbbtanulás szempontjából. A magyarországi nemzetiségi közösségek köreiben gyakori, hogy a fiatalok a Magyarország és az anyaországuk között fennálló, az oktatás, felsőoktatás területét is érintő együttműködési megállapodásokban rögzítetteknek megfelelően az anyaországban végzik felsőfokú tanulmányaikat. Lényeges tehát, hogy a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény azon oklevelek elismerését lehetővé tegye.

A felsőoktatást érintő jelentős változás, hogy a nyelvvizsgáztatás és a nyelvoktatás területén is nő a felsőoktatási intézmények autonómiája. 2024 őszétől átalakul a felsőoktatási felvételi rendszer, megszűnik a nyelvvizsga-kötelezettség. A nyelvvizsga továbbá már nem lesz előfeltétele annak sem, hogy valaki megkapja a főiskolai vagy egyetemi diplomát. Az adott felsőoktatási intézményeknek kell majd gondoskodni arról, hogy a nála megszerzhető szakképzettséghez szükséges nyelvet a hallgatók elsajátítsák. A nyelvoktatást a tanterv részeként kell az oktató intézménynek biztosítani, a vizsga lehetőségét, illetve a képző intézmény írhat elő nyelvvizsgára vagy más, a nyelv tudásának mérését szolgáló vizsgára feltételrendszert.

A magyarországi nemzetiségek számára kiemelten fontos, hogy a nemzetiségi nyelv ismerete a tanulmányuk végére minden tekintetben teljes legyen. Ne fordulhasson elő, hogy az anyanyelveként elismert nyelv - mely magyarországi vonatkozásban szinte valamennyi nemzetiség esetében egyfajta nyelvváltozatként él az őshonos nemzetiségek familiáris nyelvhasználatában - ismeretében egy diplomát kapott fiatal a hozzá megszerzett nyelvvizsga vagy egyéb, a képző intézmény autonómiájába rendelt szabályozott nyelvből szerzett vizsga mögött bizonytalan, hiányos vagy szélsőséges esetben akár a kommunikációs gyakorlatban való használatra is alkalmatlan nyelvismeret álljon.

Az oklevelet nyelvvizsga hiányában nem szerző hallgatók mentesülése a nyelvvizsga letétele alól, illetve a nyelvvizsga-kötelezettség a jelentkezésnél a diákok, illetve a potenciális hallgatók számára könnyítésnek tűnhet, de korszerű nyelvismeretre a tanulmányok folytatása, a nemzetközi kapcsolatok miatt is égető szükség van.

A törvényjavaslat 40. §-a alapján a nemzeti felsőoktatási törvény 52. § (2) bekezdése helyébe lépő rendelkezés szövegszerű meghatározása az alábbi: „Az alapképzésben és mesterképzésben, felsőoktatási szakképzésben szerzett oklevél mellé ki kell adni az Európai Bizottság és az Európa Tanács által meghatározott oklevélmellékletet magyar és angol nyelven. A hallgató kérésére az oklevélmellékletet nemzetiségi képzés esetében magyar nyelven és az érintett nemzetiség nyelvén, nem magyar nyelven folyó képzés esetében magyar nyelven és a képzés nyelvén is ki kell adni.”

Azt hiszem, hogy ez a nemzetiségek jogainak tiszteletben tartására enged következtetni.

Bizottságunk üdvözlí, hogy az alap- és középfokú oktatásban részt vevő, hátrányos helyzetű tanulók felsőoktatási hallgatók általi tehetséggondozását, felzárkóztatását a kormány a „Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogramon keresztül támogatja, és a „Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogram keretében nyújtott ösztöndíj igénybevételenek rendjét, feltételeit a kormány rendeletben határozza meg.

Az Országgyűlés Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága a kormány felsőfokú képzésekre, szakképzésre, felnőttképzésre, át- és továbbképzések biztosítására vonatkozó módosításait támogatja, és kéri, hogy a gyakorlati megvalósulásában álljon a képző intézmények, az ott tanítók, a képzésben részt vevők mellett, a megalapozott, biztos tudással felvértezett munkavállalók biztosítása érdekében minden területen, a nemzetiségek sajátos érdekei mellett is. Hvala za vašo vljudno pozornost! Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypárti oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló felszólalását.

Tisztelt Országgyűlés! Kétperces felszólalások következnek; Pósn László képviselő úr, Fidesz. *(Dr. Pósn László: Köszönöm, elnök úr, én ugyan a normált nyomtam meg, ha szabad, akkor inkább azzal élnék. Köszönöm.)* Jó, öné a szó normál felszólalásra.

DR. PÓSN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Néhány felvetésre szeretnék csak reagálni, mert azt gondolom, hogy az eddigi hozzászólások is azért alapvetően tárgyilagosak voltak, az érvek pró és kontra ütköztetése zajlott, úgyhogy remélem, ebben a keretben tudunk is maradni.

Az egyik ilyen kérdés, ami több felszólalás során szóba került, közoktatási tartalmú. Én csak szeretnék arra emlékeztetni, hogy a mostani javaslat nem közoktatási tárgyú, még akkor sem, ha egyébként van relevanciája, én ezt nem vitatom. De például a pedagógusképzés mikéntje vagy az ezzel összefüggő ügyek jóval fontosabbak annál, hogy ne átgondolt, tartalmi kérdésekre is kitérő felvetés legyen. Tehát csak jelzem, hogy ez nem a mostani törvénymódosítás tárgya. Ugyanakkor viszont volt néhány olyan felvetés, ami szerintem megéri azt, hogy visszatérjünk rá.

(13.10)

Az egyik ilyen a nyelv, az idegen nyelvek kérdése, ez több felvetésnél előjött. Én egyetértek azzal, amit Barkóczy Balázs idézett a hallgatói önkormányzati vonalról, hogy a nyelvismeret és a nyelvtudás és a nyelvvizsga, a hozzá kapcsolódó papír nem feltételezi egymást, nem egy és ugyanaz. Én csak szeretném megjegyezni, hogy jómagamnak, mivel középkori történelemmel foglalkozom, viszonylag több nyelvet kell használni, hivatalosan viszont nyelvvizsgám egy nyelvből

van. De ez nem jelenti azt, hogy ne tudnám használni a latint vagy éppenséggel az angolt vagy egyéb nyelveket.

Tehát az egyetemi világ, egyetértek Brenner Kolomannal, nem nyelviskola kell hogy legyen, hanem a szaknyelvet kell megtanítani. És egyébként a legtöbb egyetemi szakon az ehhez kapcsolódó nyelvi kompetenciák és képzési struktúra meg is van, közgazdaságnál, orvostudományánál, műszaki tudományánál és így tovább. Tehát ez meg is van. Ebből a szempontból szerintem itt nincsen probléma, csak ezeket valóban jobban kell működtetni.

A másik dolog, amire szeretném felhívni a figyelmet: a nemzetköziesítése a felsőoktatásnak egy nagyon jó eszköz ahhoz és egy jó útja annak, hogy a hallgatók hamar, életszerűen idegen nyelvvvel találkozzanak. Én a Debreceni Egyetemet ismerem legjobban, gondolom, ez nem meglepő, hiszen mégiscsak ott vagyok oktató, ott van 30 ezer hallgató, a 30 ezerből 7 ezer külföldi. Tehát ott nem telik el nap, hogy a magyar hallgatók ne találkoznának külföldi hallgatókkal, azokkal kommunikálni kell - és a külföldi hallgatók képzési nyelve túlnyomó többségében angol. Tehát vannak ilyen típusú érintkezések. És más egyetemeken is természetesen vannak külföldi és magyar hallgatók, ott használni kell idegen nyelvet. És a mai világban pedig, azért tegyük hozzá még egyszer, középiskolai szinten a nyelvórak száma, amit technikailag ehhez oktatáspolitikai oldalról biztosítani lehetett, kétszerese annak, ami átlagosan a nyelvviskolákból kikerülő, nyelvvizsgát tevő fiatalok vagy nem fiatalok nyelvtanulását jelentette.

Barkóczy Balázs szavát tette, hogy szerinte nem kérdezték meg a hallgatókat, oktatókat a modellváltásról. Én csak arra szeretnék emlékeztetni, hogy majd lapozza vissza akkor a jegyzőkönyveket. A szenátusok egyébként mindenhol szavaztak erről, és a szenátusoknál magasabb döntéshozatali szerve az egyetemeknek nincsen.

És ha az a kérdés, hogy kik döntenek arról, hogy kit foglalkoztatnak tovább 70 éves kor fölött, azt kell mondanom, hogy mindenhol ez az egyetemi szenátusok jogköre, ott kell az SZMSZ-be beletenni az erre vonatkozó szabályokat, és az SZMSZ-ek pedig nyilvánosak és bárki meg tudja nézni. Tehát ilyen szempontból nem valami sötétben kitervelt összeesküvésről van szó.

Szabó Szabolcs szavát tette, hogy eltérő a finanszírozás az állami és a nem állami egyetemekenél. Kétségtelenül igaz. Tegyük hozzá azt, hogy az ezzel kapcsolatos jogok és kötelezettségek is, ha úgy tetszik, eltérők. Tehát azok az egyetemek, amelyek maguk döntöttek, mindegyik egyetemnek nyitva volt a lehetőség a modellváltás mellett, azok valóban kaptak vagyonelemeket is, amelyekkel gazdálkodnak; lehetőséget kaptak a megváltozott jogi környezet apropóján, hogy vállalati kapcsolatokat építsenek ki; és amikor a forrásokat nézzük, akkor jó, ha belekalkuláljuk bizony, hogy nagyon sok forrást - a Debreceni Egyetemenél ez

biztosan így van - nem az állami támogatás adja, hanem a vállalati kapcsolatok, a piacról szerzett forrás. Ez teszi lehetővé azt, hogy valóban, a többi felsőoktatási intézményhez viszonyítottan viszonylag jelentős béremelést tudtak megvalósítani. Ez gyakorlatilag 80 százalékos béremelést jelentett a Debreceni Egyetemen, és ez a Debreceni Egyetemhez tartozó közoktatási intézményeknél is érvényesült. De ez gazdálkodást jelent. És másik oldalon pedig van egy komoly elvárása jog szerint az államnak, nevezetesen mindenféle indikátorokat és kritériumokat kell teljesíteni. Már most az idei nyár erről szólt a modellváltó egyetemeknek, hogy rengeteg ilyen típusú adminisztrációt kellett végigcsinálniuk, ami egyébként az állami fenntartású intézményeknél, csak megjegyzem, hogy nincs ilyen arányban jelen.

Szóba került az Barkóczy Balázs felvetésében, hogy kik ellenőrzik azokat az orvosokat, ápolókat és így tovább, akiknek az elismerés oldaláról nézve könnyíteni szeretnénk. Csak jelzem, meg kell nézni a szöveget, ott van benne, hogy egy évig hazai gyógyszereszek, orvosok vagy éppen ápolói vonalon dolgozók felügyelete alatt, az ő jelenlétükben végzik a tevékenységüket. Tehát a gyakorlatban, életszerűen lehet azt megnézni, hogy tudják, milyen szinten tudják és így tovább. Nyilvánvalóan nem önmagában a papír fogja eldönteni ezeket a dolgokat.

A Kossuth-díj kérdése is szóba került. Én csak arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy persze ízlések és pofonok, hogy konkrétan aktuálisan kinek melyik előadó tetszik vagy nem tetszik, de azért a Kossuth-díj nem egyszerűen csak arról szól, hogy megkapja-e, mondjuk, az Omega együttes vagy éppen a Beatrice, hanem arról is szól, hogy vannak szobrászok, vannak festők, vannak természetesen írók is és így tovább. És az világos, hogy ez csak a művészeti képzésben értelmezendő és nem máshol. Ebből a szempontból pedig, én azt hiszem, hogy rendben van. Csak azért, mert valamikor az operához képest az operett számított egy könnyebb műfajnak, a mai világban meg, mondjuk, a hangszerek köre másabb, mint volt, teszem azt, ötven vagy száz évvel ezelőtt, az még nem jelentett értékbeli különbözőséget. Az olyan területen, amire leegyszerűsítve azt mondjuk, hogy könnyűzene, vannak olyan alkotások, amelyek szinte szimfonikus komolyságúak és bonyolultságúak, és lehetne az ellenkezőjét is hozni. Én azt hiszem, hogy egy jó dzsesszenész legalább olyan komoly képzettséggel bír, mint egy komolyzenei zongoravirtuóz. Tehát azért ebből a szempontból nehéz megtalálni.

Az ilyen képzéseknél mégiscsak az a legfontosabb, hogy nem elméleti tudományos tevékenységet várunk el, nem az kell, hogy hosszas értekezések szülessenek - hasra ütve mondok valamint - Mendelssohn zenei világának a nem tudom, mi, hanem el tudják-e az adott területen tanuló hallgatók majd játszani az adott darabokat az adott hangszereken. Szerintem ez nem ördögtől való, úgyhogy nem biztos, hogy ezzel túlságosan komoly probléma lenne.

A nyelv apropóján én nem érzem azt továbbra sem, hogy az problémás, ha akár doktori képzésnél azt mondjuk, hogy ezt az adott doktori iskolák, az adott egyetemek döntsék el. Én azt látom, hogy például az orvostudomány területén az angolon kívül más nyelv lényegében nincs, de az angolt viszont tudni kell. És a legtöbb orvostudományi helyszínen, szerintem meg tudják erősíteni az intézmények részéről, nem is kérdezik egyszerűen a diákokat, hogy tud angolul vagy sem, elé teszik a legújabb irodalmakat és online elérhető tananyagokat, nagy része angolul van, tessék megnézni. És nem kérdezik, hogy tudja vagy nem tudja, elvárják, hogy tudja.

Csak a nyelvtudáshoz kapcsolódóan meg a szakmai színvonalhoz kapcsolódóan: a legtöbb ilyen komoly, felelősséggel járó szakterületen, az orvostudomány, ott emberi életet múlnak majd rajta, az orvosok már most egyeztettek arról, hogy a későbbiekben is a felvételin mit kívánnak majd érvényre juttatni szakmai szempontból. Tehát akkor, amikor a felvételi rendszerről beszélünk és arról, hogy kapnak-e nagyobb mozgásteret az intézmények vagy sem, lesz-e nagyobb autonómiájuk a mostanihoz képest, azt kell mondani, hogy igenis lesz. Eddig a hozott pontszám, érettségivel és néhány figyelembe vehető pluszponttal lényegében bejutottak, és az egyetemek, leegyszerűsítve, de azt mondták, hogy hozott anyagból dolgozunk, már bocsánat a triviális kifejezésért, megkapták a hallgatókat. Most lesz beleszólásuk az intézményeknek is abba, hogy kiket akarnak és hogyan felvenni, és milyen szempontokat szeretnének még, szakmai szempontokat érvényre juttatni, ami az adott intézményben lesz fontos. Én azt hiszem, hogy ez az autonómia növelése és gyarapítása. Lehet persze, hogy ez valakinek más tartalmat jelent, de mégis csak az autonómiát én úgy tudom értelmezni, hogy a döntések jelentős hányada ott születik meg, ahol legközelebb van az oktatás világához, a tudomány világához, az oktatókhoz, a hallgatókhoz. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Pósnak képviselő úr. Most megadom a szót ismételt felszólalásra Szabó Szabolcs képviselő úrnak, Momentum.

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Azért kértem szót ismételt felszólalásra, mert az előző felszólalásomat nagyon elbeszéltem, és van még egy téma, amit nem akartam pár mondatban előhozni, mert még félreérti valaki. Érzékeny téma ugyanis, ahogy ezt Brenner Koloman nagyon helyesen mondta, ez a bizonyos 70 éves foglalkoztatási korhatár.

(13.20)

Zárójelben megjegyzem, elfogadható szakmai érv szól mind amellest, hogy ezt támogassa az ember, mind amellest, hogy nem. Szerintem alapvetően generációs különbségből adódik az, hogy ki melyiket

fogja választani. Mindannyian fiatalok vagyunk, csak van, aki korábban született, hogy politikailag korrekt legyek, és nyilván én máshogy fogom ezt látni, meg a velem egykorúak máshogy fogják látni, mint akik, mondjuk, már egyetemi tanárok.

Ugye mi tudjuk, hogy hogy van, azoknak mondom el, akik esetleg nem tudják. Az a normál eljárás, hogy alapesetben 65 éves korig megy a foglalkoztatás, és lehet kiemelt vezető pozícióban egy ember az egyetemeken, tehát docens meg rektor, izé, tanszékvezető, 65-től 75 éves korig a szokásrend szerint igazából már csak az egyetemi tanárok maradnak. Ez nem törvényi kötelezettség, de általában a docensek már inkább nyugdíjba vonulnak, mert a legtöbb egyetem belső szabályzata külön rektori engedélyhez köti a docensek továbbfoglalkoztatását, és 65-70 év között így az egyetemi tanárok ott vannak foglalkoztatásban, de már nem rektorok, nem dékánok. Általában a doktori iskolák vezetését szokták ilyenkor átvenni, és 70 éves korukban nyugdíjba mennek, és egy részükből lesz professor emerita vagy emeritus, ami már igazából fizetéssel nem jár, de bejárnak a tanszékre, kutatnak, néhány órát megtartanak.

Ebből adódik az egyébként, hogy az idősebb, korábban született kollégák publikációs jegyzéke például nagyon meglódul ott a 65-75 év környékén, mert felszabadulnak egy csomó adminisztratív teher alól, pluszórát sem kell már még annyit sem tartani, mint korábban. Ugye, egyetemi tanároknak mindig egy picit alacsonyabb, és ha szerencséjük van, ezt sikerül is tartani 10-12 óra körül, de a törvényi, azt hiszem, 8 óra, ahogy mondja is Pósnak úr, de általában sokszor ezt nem sikerül betartani, mert ugye, a törvényi kötelezettség miatt. De ha mondjuk, már valaki professor emerita vagy emeritus, akkor tart hetente két órát, és mellette írja a cikkeket, könyveket, s a többi, tehát kicsit felszabadulnak ilyen szempontból a teher alól, és akkor a tudományos teljesítmény meg akkor lódul meg igazán sokszor, vagy bizonyos szakterületeken így van.

Itt az a probléma lényege, hogy ezzel az eljárásrenddel, amit most elmeséltem, adódik egy olyan szituáció, hogy amikor nyugdíjba megy, mondjuk, 70 éves korában egy egyetemi tanár, akkor felszabadul egy bérkeret, és általában abból felvesznek egy fiatal kollégát főállásban, a különbözethez meg az előreléptetéseket oldják meg, hogy adjunktusból docens legyen, docensből egyetemi tanár, és a többi. Ebből adódik az, amit az előző felszólalásomban említettem, hogy több száz kolléga van ma az országban, aki megfelel az előreléptetésnek, tehát minden teljesítménye tudományos szempontból megvan, mert mondjuk, megcsinálta a habilitációt meg izé, de nem tud előrelépni, mert a bérkeret meg nincs meg.

Ezért mondom, hogy ez generációs probléma, mert ha ezt így eltöröljük, ez az állami egyetemekre egyébként nem vonatkozik, ha jól olvasom a szövegből, akkor nincs ez a felszabadulás, tehát tolódnak még inkább az előreléptetés. Sajnos, azt is felveti, de mondom, ez generációs kérdés, és én értem a másik

oldali álláspontot is, hogy egyre inkább fokozódik az a veszély, hogy a tanszékek átlagéletkora nagyon durván elkezd eltolódni, és egyre több olyan tanszék lesz, van néhány ilyen tudományterület, ahol egyébként most is így van, hogy mondjuk, négy egyetemi tanár meg egy adjunktus, tehát körülbelül ez a teljes állomány, merthogy nincs pénz a folyamatos frissítésre meg állománybővítésre. Én attól félek, hogy ha ezt így felszabadítjuk, akkor ez ilyen általánossá kezd válni, legalábbis magában hordozza a veszélyt, és nem jó üzenet a fiatalok felé szerintem. De mondom, egyetértek, érzékeny téma, és mind a két álláspont elfogadható.

És akkor még néhány reakció. Egyrészt nem akarom sokáig feszíteni a Kossuth-díj kérdését, mert értem, amit Pósnán úr mond, csak nagyon sokféle egyetemi pozíció van. Van mesteroktató, óraadó, címzetes izé, díszdoktorrá lehet avatni az új szabályok szerint, mert ugye, Mocsai úr óta erre vannak lehetőségek. Tehát nem feltétlenül kell egyetemi tanárt csinálni. Szerintem az már tudományos teljesítményhez kötendő dolog lenne. Persze, de ezt már fellazították az olimpiai érme kapcsán is, tehát van rá precedens, csak mondom, én akkor sem értettem vele egyet. Én ehhez tartom magam. Én ezzel most sem értek egyet.

A másik, amit előbb Pósnán úr mondott, értem, amit mond, hogy például ahogy a Debreceni Egyetem alapítványi fenntartásba kerül, picit máshogy tud kapcsolatot tartani az üzleti világgal. Egyébként korábban sem volt ez akadályozva, sőt a keretfeltételek mások, persze én azt értem, de azért az biztos nem igaz, hogy a kiszervezés után pár hónapon belül dőlt be annyi külső vállalati forrás, amiből sikerült ezt a béremelést megvalósítani. Pontosan tudjuk, hogy ezt az állam tette be, tehát azt a béremelést, amiről beszélünk, a plusz állami támogatás tette lehetővé egyébként. Ez taxatívén igaz, miközben hosszú távon meg majd elválnak, hogy ez mennyiben váltja be a hozzá fűzött reményeket. De mondom, ott van, a közbeszerzési eljárásokban visszapakoltak mindent, tehát majd ezt meglátjuk. Az kétségtelen, hogy mondjuk, a cégalapítás esetében itt ez egy más kategória. Az kétségtelen, hogy a fenntartó alapítvány és ezen keresztül az egyetem egész más feltételekkel tud cégeket alapítani, és más szabályok vonatkoznak. Ezt aláírom, ez igaz, bár ennek sok előnyét nem látom, de ez ki fog derülni.

Azt is említette Pósnán úr, hogy cserébe viszont, hogy beléptek az egyetemek az alapítványi fenntartásba, milyen elvárásokkal szembesültek. Igazából mi is nagyon sok elvárással szembesülünk, mi is nagyon sok adminisztratív izével szembesülünk, és mi is megkaptuk az ukázt nem hivatalosan, hogy abban a bizonyos rangsorban nekünk hányadiknak kell lenni, ha függetlenek akarunk maradni, mert nálunk fordítva megy az előírás. Szóval, nekünk is kell kepeszteni, ezt akarom csak finoman elmondani. Mondjuk, az ELTE esetében is ott meg van mondva, hogy vagy 250-en belül leszünk, vagy más megoldás lesz. Tehát ugyanez a feszítés megvan nálunk is.

Fél mondat erejéig átkötnék arra, amit államtitkár úr az exorzéjában mondott a rangsorokról, hogy persze aztán mi, akik benne vagyunk, tudjuk, hogy nagyon furák ezek az egyetemi rangsorok. Ezek az utóbbi 5-10 évben lettek a tudományos világban, illetve mondjuk azt inkább, hogy az ilyen tudományos ismeretterjesztő világban népszerűek, és aztán mivel ezt értették meg gyorsan az emberek, ezért a tudomány is elkezdett ezekhez igazodni, hogy furák ezek az egyetemi rangsorok, mert mindegyiknek más a módszertana.

Itt nem arról van szó, hogy fogják a tudományos teljesítményt, és az alapján rangsorolják, mert ez nehezen megfogható, hanem nagyon sok összetevőből álló indikátorokat dolgoznak ki, sokváltozós mutató. Például a THE-mutató esetében, ami alapján most a SOTE bekerült 250-en belül, ott olyan mutatófőcsoportok vannak, hogy hallgatói elégedettség, a tudományos teljesítmény elismerése más oktató kollégák szemében. Nem pont így van leírva, de így lehet megérteni a legjobban, ha elmesélem. Kérdőívet tölt ki arról sok akadémikus meg egyetemi oktató, hogy mondjuk, az ő szemében milyen minőségű a SOTE, a Debreceni Egyetem, az ELTE, meg nem tudom én, a Berkeley. Tehát vannak olyan elemei ezeknek a mutatórendszernek az indikátorrendszeren belül, ami mérhető, hogy hány, mekkora a Hirsch-index, meg az impact factor mekkora, meg hogy hány Q1-es izé, publikáció van, de vannak olyanok, amelyeket úgy szoktunk mondani a társadalomtudományban, hogy puha mutató, ott az egy picit más megközelítésű, tehát nehez kifejezetten tudományos mutatóként figyelembe venni.

(13.30)

Tehát jók ezek a mutatók, csak nagyon mereven használni, ott egy picit már határterület. Fábi kollégánk erről hosszasan szokott beszélni, mivel ehhez nagyon ért. Igen, mosolyog is államtitkár úr, nyilván beszéltek már ilyenekről.

És egyébként az ön kollégája, a főgyógyszerész úr, hirtelen nem ugrik be a neve az államtitkárnak, aki főgyógyszerész a SOTE-n, aki felelős... - *(Jelzésre:)* Hankó Balázs, bocsánat! Sajnos a szemem rossz, nem látok el odáig. Ők jól csinálták, mert pontosan felmérték, hogy mit kell csinálni ahhoz, hogy látványosan javuljon a SOTE helyzete, tehát tényleg detektálták tákra, hogy mit kell csinálni, és azt mint egy katonai szervezet végighajtották a szervezeten. Ez is mutatja, hogy ha valaki nagyon szeretne főleg bizonyos területekre erősen specializálódott intézményként, akkor tényleg, ha időt, pénzt, energiát rászán az ember, akkor ebben látványos előrelépést lehet elérni.

Picit már nehezebb a helyzete az olyan tudományegyetemeknek, mint mondjuk, az ELTE, Debreceni Egyetem, Pécs, Szeged, ahol sokféle tudományterület van, és nem olyan egységes azoknak már a beillesztése ebbe a rendszerbe. Van egy tipikus jó példám erre. Ott volt a CEU, amely soha nem vehetett részt

ezekben a felmérésekben azért, mert a teljes képzési ciklust nem csinálta végig, tehát nem volt alapszak - leegyszerűsítve. Egyszer véletlenül betették félreértésből az egyik ilyen listába, magasan a legjobb lett Magyarországon, de igazából ő a szakterületi listákon szerepelt, és még most is ott szerepel, csak már bécsi megjelöléssel.

Magyarországon ők hozták a legjobb számokat. Tehát három olyan tudományterület is volt - van, csak már nem itt, a CEU-n belül -, ahol magasan a legjobb számokat tudták produkálni, mert nagyon specializálódtak, de tényleg, hihetetlen számokat produkálva; gyakran százon belül szakterületi listákon.

Ezek mindig olyan óvatosan kezelendők. Persze, én mindig ilyen szempontból a konzervatív irányt képviselem, és sosem szeretem, hogyha hirtelen változik valami és gyorsan, de én kritikussabb vagyok az ilyen egyetemi ranglisták fétként való kezelése kapcsán, miközben mondom, értem, hogy mivel a nemzetközi tudományos világban is meg a tudományos ismeretterjesztő világban is ez ilyen kiemelt szerepű lett az utóbbi években, megkerülni nem tudjuk, csak lehet, hogy valahogy ezt óvatosabban kéne kezelni.

Én egyébként elolvastam jó néhány - megkaptam kollégáktól - alapítványi fenntartású intézmény szerződését, a debrecenit is olvastam. Látok benne veszélyt egyébként a Debreceni Egyetemre nézve is, mert a finanszírozás nagyon mereven köti ám. Mert ugye van egy kvázi alap, és akkor azt mondja, hogy ha az egyetem teljesíti ezt meg ezt, meg ezt a számot, ahogy a ranglistán belülré kerül, mondjuk - nem emlékszem konkrétan, mert nem most volt már -, a debreceni, de hasra ütök, azt mondom, hogy a 400-on belülré, majd Pósnán úr lehet, elmondja, hogy mi a pontos, akkor ugrik egyet a finanszírozás.

És ebben van veszély, mert nagyon könnyen adódhat olyan szituáció, éppen abból a sokrétűségből adódóan, amit az előbb említettem, nem olyan könnyű ezt az ugrást megcsinálni. Mi szenvedünk ezzel, és ott még az államtitkár úr is megszenvedne egy ELTE méretű egyetemmel jobban, miközben nyilván ott is megszenved vele, de kétségtelenül nagyon jól haladnak a SOTE-n, ahhoz csak gratulálni tudok egyébként, de tényleg, őszintén.

Szóval, igazából ezt a néhány hozzászólást gondoltam megtenni. Köszönöm szépen. *(Taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Szabó Szabolcs képviselő úr. Ismételt felszólalásra adom meg a szót Barkóczi Balázs képviselő úrnak, DK.

BARKÓCZI BALÁZS (DK): Köszönöm szépen a szót, elnök úr, én jóval rövidebb leszek, mint Szabolcs, illetve mint Szabó képviselőtársam. Pósnán képviselőtársamhoz csak egy nagyon rövid technikai megjegyzést tennék. Balázs a keresztnevem, és nem Tamás, de...

ELNÖK: Képviselő úr...

BARKÓCZI BALÁZS (DK): Tudom, hogy a felsőoktatásról vitatkozunk itt meg azokról a módosításokról, de minden mindennel összefügg. Néhány adatot hadd mondjak! Bár legalább ma beszéljünk a közoktatásról is, hogyha megint gyermekek, tanárok, és szülők ezrei alkottak étláncot, tiltakozva a mostani állapotok ellen Budapesten.

És amit mondtam, hogy minden mindennel összefügg, ezt valószínűleg önök is tudják, mert tudniuk kell, hogy 30 ezerrel kevesebben tanítanak ma a magyar közoktatásban, mint 1990-ben. 16 ezer ember hiányzik ebből a közoktatási rendszerből, és az álláshe-lyek 11 százaléka betöltetlen, amire, tisztelt képviselő úr, a második világháború óta nem volt példa.

Amikor előkerül egy ilyen, hogy akkor könnyítsük a diplomához jutást, de úgy, hogy kivesszük belőle a nyelvvizsga-követelményt, akkor az emberben ott bujkál a kisördög, hogy ugye, itt van, hogy a munkaerő-hiányos magyar egészségügyben megkönnyítjük az orvosok, gyógyszerészek, fogorvosok bekapcsolását, és hogy akkor ezek szerint a munkaerő-hiányos magyar oktatásban pedig így szeretnék megkönnyíteni az esetleges jövőbeli pedagógusok bekapcsolódását. Mert azért mégiscsak, hogyha valaki pedagógusnak vagy tanárnak áll, az legalábbis egyszer jelentett valami rangot, amikor én elkezdtem tanítani.

Ugye, hiába hivatkozik arra, hogy kétszerese a nyelvvóra a magyar iskolákban, hogyha a gyerekek nem tanulnak meg angolul vagy egy adott idegen nyelven a közoktatásban, hanem helyette megtanulnak a Netflixről. Ezt is említettem, tudom, amikor én tanítottam, akkor rendszeresen ez volt, hogy a gyerekek streameltek, és onnan tanulták meg a nyelvet. Eszük ágába sem jutott, hogy ők bármikor ezt a nyelvet el fogják sajátítani a közoktatás keretein belül. Nem azért, mert rossz nyelvtanáraik voltak, hanem mert vagy nem voltak, és most meg már pláne nincsenek, vagy olyan túlterheltek voltak, hogy nem tudták azt a minőséget biztosítani. Tehát nekem azért tűnik úgy, hogy mintha most egy szinttel feljebb tolnánk a problémát, tehát elismertük azt, hogy nem lehet megtanulni egy idegen nyelvet a közoktatásban, ez erről szól, és akkor most áttoljuk az egyetemekre.

És ahogy Szabó Szabolcs képviselőtársam is említette, mi lesz azokkal az egyetemekkel, nem egy, nem kettő jelentette be, hogy nem tudja kifizetni a rezsit. És tényleg majd a nyelvi lektorátust fogják fejleszteni, nyelvi laborokat építeni az egyetemeken vagy fejleszteni vagy odavinni, hogy a szaknyelvet el tudják sajátítani? Ezt ugye, önök sem gondolják komolyan?!

Most Szabó képviselőtársam beszélt arról, hogy az előmeneteli rendszer horribile dictu azért nem működik, mert nincsenek meg a megfelelő források. Tehát akkor hogy lesz meg a megfelelő forrás arra, hogy olyan kiművelt emberfők hagyják el az egyetemet, akik igen, ahogy ön is mondta, képviselőtársam, beszélnek egy idegen nyelvet? Ön történészként gondolom, latinul, németül is beszél az angol mellett; csak

sejtem hogy így van. Nekem is van egy pár bölcsész-diplomám, nyilvánvalóan ahhoz sem jön rosszul - tehát így. Köszönöm, ennyit akartam mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen, Barkóczy képviselő úr. Kettő percre jelentkezett, szót kér Pószán László képviselő úr, Fidesz.

DR. PÓSZÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Egészen rövid leszek. Egyszerűen csak azt szeretném mondani Barkóczy képviselő úrnak, hogy fázis-késésben van. Nem az egyetemeket akarjuk feltolni a nyelvtanításhoz, pont arról beszélünk, hogy onnan azt le akarjuk venni, mert hogy közben változtak a közoktatásnál is a nyelvóraszámok, és így tovább. Ezért mondtam, én egyetértek Brenner Koloman képviselő úrral, hogy az egyetem nem nyelviskola.

Amit viszont Szabó Szabolcsnak akartam csak mondani, hogy a Debreceni Egyetem béremelésének és egyebek dolga nem az állami támogatás nagyvonalúságából fakad, már bocsásson meg a világ, mert volumenében olyasmi, mint amit a többi modellváltó egyetem kapott, hanem alapvetően céges bevételek. Az egyetem kapcsolatrendszerében, együttműködésében különböző tulajdoni arányokban mintegy 270 céggel van különböző kapcsolata. Ebből nagyon gyorsan egyébként, akármilyen hihetetlen, de bevételei származnak, pont azért ez az a jogikörnyezet-változás, amit egykoron, amikor a modellváltás dologról vitatkoztunk, én többször hangsúlyoztam. Ezt nem akarom még egyszer megismételni, de az működött.

A 70 éves korhatár érzékenységre vonatkozóan igaz sok vonatkozásban, csak egy szempontot szeretnék még egyszer kiemelni, ami most megváltozott ebből a szempontból, az az, hogy az egészségügyi ellátás vonatkozásában a törvényi körülmények engedélyezik, az oktatási vonatkozásban nem engedélyezik, az orvoscégek klinikákon zajlik, a klinikák természetrajza pedig olyan, hogy van oktatási és van gyógyítási része.

(13.40)

Elég furcsa, hogy az egyiket lehet csinálni, a másikat nem, és ma Magyarországon az orvoscégek mind-egyike modellváltó egyetem. Arról nem beszélve, hogy lehetnek olyan kutatási projektek, nemzetközi és így tovább, ahol a folytatás szempontjából sem közömbös. Egyébként a fenntartók felelőssége, hogy mindezt hogy és mint csinálják, hiszen az a forrásbázis, amivel rendelkeznek, abból kell finanszírozni mindent. Fenntartást, béreket, hallgatói juttatásokat és így tovább. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megkérdezem, hogy kíván-e még valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Senki sem jelentkezik.)* További felszólalásra jelentkező nincsen. Az általános vitát lezárom.

Megadom a szót az előterjesztőnek, György László államtitkár úrnak, aki láthatóan jegyzetelt, válaszolni kíván a vitában elhangzottakra.

GYÖRGY LÁSZLÓ kulturális és innovációs minisztériumi államtitkár: Így van, elnök úr. Köszönöm szépen a szót, és köszönöm szépen mindenkinek a konstruktív vitát. Azt hiszem, hogy ez méltó volt az Országgyűlés dicső korábbi vitáihoz.

Köszönöm szépen Kissné Köles Erikának, a szlovén nemzetiségi szószólónak a támogatást a felsőoktatási törvény és kapcsolódó törvények módosításához. Köszönöm Pószán László képviselő úrnak is és Földi László képviselő úrnak is a támogatást. A baloldali képviselő uraknak pedig köszönöm a konstruktív vitát és az építő jellegű gondolatokat. *(Dr. Brenner Koloman: És a jobboldali ellenzék?)* Bocsánat! Mindenki gondolja úgy, ahogyan... *(Dr. Brenner Koloman: Hát, akkor nem vagyok itt!)* Akkor az ellenzéki képviselőknek köszönöm szépen a konstruktív észrevételeket. *(Közbeszólás a Jobbik soraiból: Szabolcs, te mi vagy? - Az elnök csejget.)*

Részben Brenner Koloman képviselő úr pontjait követve én 3+1 pontban szeretnék reagálni végül. Az első pont az átfogó fejlesztésről és a modellváltásról szólna, és ezeknek a kapcsolatáról, a második pont egy vegyes pont lenne, ami szólna minden egyéb olyan ügyről, ami nem a harmadik pont, ami a felnőttképzés, ami nekem is hatalmas szívügyem.

Brenner Koloman képviselő úr visszahivatkozott a Széll Kálmán-tervre, akkor visszahivatkozhatnánk arra, hogy egy nagyon komoly válságot örököltünk, és ebből a válságból egy olyan unortodox gazdaságpolitikával, amit a világ nem akart megérteni, aztán most már van rá nyelvezetünk, és el tudjuk mondani a világnak, a világ most már megérti, és lényegében olyan gazdaságpolitikákat folytatnak és ajánlanak az úgynevezett progresszív közgazdászok is az Egyesült Államokban, amiket akkor bevezettünk.

Ma már erre hivatkozni a felsőoktatás területén talán kicsit ódivatúnak számít. 2016-ban megalkottuk a „Fokozatváltás a felsőoktatásban” stratégiát, azóta a transzparencia szempontjából nagyon fontos, hogy mindenki előtt világos, hogy mit terveztünk a felsőoktatásban végrehajtani.

Említette képviselő úr, hogy a kontinentális Európában az állami egyetemek tudnak teljesítményt felmutatni, ez így is van, valóban jól teljesítenek az állami egyetemek, de ha megnézzük az elmúlt 15-20 évet, hogy mely egyetemek fejlődtek a legjobban vagy mely úgynevezett egyetemi ökoszisztémák, akkor azt látjuk, hogy azok, ahol azért az angolszász irányba történő elmozdulást végre tudták hajtani.

Tehát mi a fokozatváltást a felsőoktatásban a sikeres finn, izraeli, katalán és eindhoveni példák alapján vezettük be Magyarországon, és nagyon fontos, hogy a megemelkedett finanszírozást idén 30, jövőre 40, két év múlva pedig 50 százalékban teljesítmény-alapon adjuk oda a modellt váltott egyetemeinknek.

Az is nagyon fontos - itt talán Barkóczy Balázs képviselő úrra reagál az észrevételem -, hogy azért a szenátusok 87 százalékban támogatták a modellváltást. Csak ott hajtottuk végre a modellváltást, ahol a szenátusok azt támogatták. Volt olyan egyetem, ahol a szenátus nem támogatta, ott nem is hajtottunk végre modellváltást, és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájával, tehát a hallgatói képviselettel is egyeztettünk, valamint a Magyar Rektori Konferenciával is. Tehát a felsőoktatásban dolgozók, a felsőoktatásban tanulók teljes konszenzusával hajtottuk végre a modellváltást.

Nézzük az úgynevezett „egyebek” pontokat. Nagyon köszönöm a támogatást az akkreditáció kapcsán. ELTE-s kollégák ülnek itt, mi kollégák vagyunk az ELTE-n, a Gazdaságtudományi Kar a Budapesti Műszaki Egyetemről migrált át az ELTE-re. Én részt vettem egy akkreditációs folyamatban, tudom, hogy mennyire embert próbáló, sziszifuszi, bürokratikus munka ez, és mennyi terhet rak és vesz el energiát a lényegi oktatási és kutatási tevékenységektől. Úgyhogy köszönöm szépen, hogy értő gondolatokkal és velünk konstruktívan egyetértve szóltak ehhez a kérdéshez hozzá.

A másik a nyelvvizsga kérdése. Nagyon tetszett, hogy Brenner Koloman képviselő úr elmondta, hogy hendikepünk van. Valóban, a szláv népek tengerében, az angolszász, a latin világban, lehet, hogy nem jól használom a kifejezéseket, de ebben a nyelvi környezetben nekünk hendikepünk van. Én még azon is meglepődtem, hogy a románoknál jobban állunk, akik meg az olaszokkal meg a spanyolokkal nagyon jól megértik egymást.

El kell mondanom a hitelesség és a pontosság kedvéért, hogy négy évvel ezelőtt 12 ezer középiskolás tett emelt szintű nyelvi érettségét, idén pedig 22 ezer. Tehát amire Pósnán László képviselő úr is utalt, megerősítjük és megerősítettük a köznevelésben a nyelvi kompetenciák elsajátításának eszköztárát, és az a célunk, hogy ez a szám tovább emelkedjen. Ha négy év alatt sikerült majdnem megdupláznunk, akkor azt kell mondanom, hogy azért ez egy elismerésre méltó, a köznevelés elismerésre méltó teljesítménye.

Köszönöm azt is, hogy támogatják, hogy a pedagógusképzésben deregulációt hajtottunk végre, ami azt jelenti, hogy a szaktárgyat tanuló biológusok, kémikusok, vegyészek könnyebben tudjanak és a krediteik, az ingyenes vagy az állami ösztöndíjas krediteik felhasználása nélkül tudjanak a pedagógusképzésben részt venni, ez valóban egy előremutató intézkedés. Ha már Hankó Balázst többször említettük, akkor említsük meg helyettes államtitkár urat, hiszen az ő nagyszerű javaslata valósult meg. Abban is egy oldalon állunk, hogy igen, meg kell emelni a pedagógusbéreket, ezen dolgozunk. Kérjük önöket is, hogy támogassanak abban bennünket, hogy Brüsszellel minél előbb megállapodásra jussunk, és akkor minden feltétele adott lesz annak, hogy a pedagógusbérek a diplomásátlagbér 80 százalékára emelkedjenek, bruttó 777 ezer forintba 2025-re.

70 év feletti foglalkoztatás. Itt megint csak arról van szó, hogy az egyetemi autonómiát növeltük ezzel, és az egyetemi karoknak, tanszékeknek az autonómiáját. Biztosan önöknek is vannak olyan kollégáik, akik 70 éves koruk felett is élesek, példaértékűek, jó rájuk felnézni, jó lenne a közelünkben tudni őket, és ha nem is vesznek annyira aktívan részt a tanszék életében, de jó, ha velünk vannak. Itt az egyetemekre bízunk azt, hogy megítélik azt, hogy továbbfoglalkoztatják-e őket.

A béreket illetően való igaz, a modellváltó egyetemeken nagyobb béremelkedés valósul meg, egy teljesítményalapon. Idén 30, jövőre 40, két év múlva 50 százalékos teljesítményalapon, és az állami intézményekben is kétszer 15 százalékos béremelést valósítottunk meg. Tegyük még azt hozzá, hogy az ELTE az elmúlt két évben 15 milliárd forintot, a Budapesti Műszaki Egyetem pedig 16 milliárd forintot nyert el a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal pályázatainak keresztül. Tehát a kiválóságot ezen keresztül támogatjuk.

Felnőttképzés - akkor áttérek a harmadik pontra. Kétféle statisztika van. Van az úgynevezett Adult Education Survey, ez az AES, meg van a Labour Force Survey, ez az LFS. Az Adult Education Survey alapján a 60 százalékot vállaltuk Brüsszel irányába, a Labour Force Survey alapján vagyunk olyan 5-6 százalékon, de ezt öt éve mérték utoljára, és nagyon ritkán méri az Eurostat, ezért választottunk magunknak egy olyan statisztikai mutatót, ami gyakrabban mér.

Nagyon fontos az is - kérdezte a forrásokat Brenner Koloman képviselő úr -, 70 milliárd forintos keretösszeggel hirdettünk meg vállalati belső képzések támogatását. Itt is a hazaiakat és a kicsiket részesítjük előnyben. A mikro- és kisvállalkozások esetében a képzési költségek 70 százalékát átvállaljuk, a közepesek esetében 60-at, a nagyvállalatok esetében a munkavállalók képzésének 50 százalékát átvállaljuk évi félmillió forintig.

(13.50)

Még a kieső munkabért is megtérítjük, és arra tanítják, arra képeztetik a munkavállalókat a cégek, amire csak akarják, egy feltétellel, hogyha ezt a felnőttképzési alapszolgáltatási rendszerben rögzítik, ami pedig azért nagyon fontos nekünk, mert ahogyan megalakítottuk a diplomás pályakövetési rendszert hét éve, és ez egy nagyon unikális dolog volt akkor még a világban, és ez alapján adatalapon - anonimizált módon összekötjük az egyetemi adatbázisainkat a NAV-adatbázissal és egyéb közhiteles adatbázisokkal - tudjuk azt megmondani, hogy egy adott egyetem adott képzésében végző hallgató milyen gyorsan helyezkedik el, melyik régióban helyezkedik el, mennyit keres, a végzettségének megfelelő munkakörben helyezkedik-e el. És egyébként azt is mondhatjuk ez alapján, hogy egy egyetemi hallgató, egy egyetemi diplomás ma átlagosan 36 nap alatt helyezkedik el, amivel megint csak a top 5-be tartozunk az Európai Unió országaiban.

Ennek mintájára megcsináltuk a szak- és felnőttképzési pályakövetési rendszert, és innentől kezdve visszajelzést fogunk tudni adni a képzést keresőknek, a potenciális munkavállalóknak, a munkavállalóknak, és a képzéseket nyújtóknak is visszajelzést fogunk tudni adni, és egy nagyon rugalmas, mindenki számára a legmodernebb, legnaprakészebb tudást biztosítani képes felnőttképzési rendszer alapjait tettük le. Most töltöttük fel először nyáron adatokkal a szak- és felnőttképzési pályakövetési rendszert. Izgatottak vagyunk, és folyamatosan azon dolgozunk, hogy feljön a diplomás pályakövetési rendszer színvonalára, mert mi is azt gondoljuk, hogy az élethosszon át tartó tanulás és annak a kereteinek a megteremtése az, ami Magyarországot munkaalapúból tudásalapúvá tudja tenni, és a jövő biztos munkahelyeit számunkra képes lesz majd bebiztosítani.

És végezetül, mert azt mondtam, hogy három plusz egy pontban fogok válaszolni; az egyik pontot nem mondtam el, de három a magyar igazság, és egy a ráadás. Köszönöm mindenkinek a „Tanítsunk Magyarországot!” program méltatását és támogatását. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, György László államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőségünk.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **a területi közigazgatás működésével, az ingatlan-nyilvántartással és a területfejlesztéssel összefüggő egyes törvények módosításáról** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1617. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető. Bejelentem, hogy az előterjesztést nemzetiségi napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót György István úrnak, a Miniszterelnökség államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének, 30 perces időkeretben.

DR. GYÖRGY ISTVÁN, a Miniszterelnökség államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Asszonyok! Képviselő Urak! Hazánk szomszédságában az orosz agresszió nyomán kirobbant orosz-ukrán háború a második világháború óta nem tapasztalt humanitárius krízishelyzetet eredményez, és alig van mögöttünk - reméljük, mondhatjuk, hogy mögöttünk van - a Covid-járvány okozta egészségügyi krízisidőszak, amely az emberek életét nap mint nap számos ponton befolyásolta, befolyásolja.

Annak biztosítása érdekében, hogy a közigazgatás még ilyen rendkívüli kihívásokkal teli időben is képes legyen a szolgáltatási színvonalában folyamatosan fejlődni, jelen törvénymódosítás számos olyan könnyítést biztosít, amellyel az ügyintézés - ahol csak lehet, a személyes megjelenést mellőzve, preferálva az online

térben alkalmazott megoldásokat - egyszerűbbé s gyorsabbá válhatnak.

Tisztelt Országgyűlés! A kormány évek óta elkötelezett híve az állampolgárok életét könnyítő és a hatósági jogalkalmazók munkáját elősegítő intézkedések megvalósításának, ezért az elmúlt években számos intézkedés a hatósági eljárások egyszerűsítését célozta. Az egyik jelentős eredményként az idei év elején bevezetésre került adatváltozás-kezelési szolgáltatásról, más néven e-bejelentőről szeretnék szólni, amely egyrészt a természetes személyek adataiban felmerülő változások egyszerű ügyintézésének lehetőségét, másrészt a közműátírási folyamat elektronizálását és egyszerűsítését teremti meg.

Korábban az adatok változásának bejelentésére kötelezett ügyfelek nem tudták követni, hogy mit mikor, hova kell bejelenteniük, az ügyfeleknek mindenhol egyedileg kellett kideríteniük, hogy pontosan mi a teendő. A korábbi évek tapasztalatai alapján az adatváltozások nehézkes ügyintézése a közműszolgáltatók és a piaci szereplők számára is jelentős problémát okozott. A cél a korábbi szolgáltatások ügyfélbarátnak nem nevezhető hátrányainak kiküszöbölése.

A naprakész adatok hiányában nyilvánvaló, hogy jelentős mértékben romlik a felek közötti kommunikáció minősége, illetve a rendszeres kapcsolattartás lehetősége is. A szolgáltatók kénytelenek párhuzamosan, sok helyen és felületen jelen lenni; jelentős ügyfélszolgálati kapacitások fenntartásával tudják csak fogadni a megkereséseket, ami jelentős költséggel jár számukra. Számítalan olyan, az állampolgárokat érintő eljárás említhető, amely jelentős időkieséssel, adminisztratív teherrel és bosszúsággal járt az eljárásban részt vevő ügyfelek számára.

Az idei évben bevezetett e-bejelentő szolgáltatásnak köszönhetően azonban jelentős mértékben csökkenteni tudtuk ezek számát, amellyel nem utolsósorban pénzt és időt takarítunk meg az ügyfeleknek. A rendszer biztosítja továbbá egyrészt a természetes személyek adataiban felmerülő változások egyszerű ügyintézésének lehetőségét, másrészt megteremti a közműátírási folyamat elektronizálását és egyszerűsítését is. Csak néhány számot hadd mondjak önöknek: a felkészülés idején számoltuk azokat a forrásokat és azokat a megtakarított órákat, amelyeket a teljes szolgáltatói lefedettség elérésekor az e-bejelentő szolgáltatás képes elérni, ez akár összesen 120 milliárd, 140 milliárd forint adminisztratívteher-csökkenést jelenthet, a lakossági ügyfél oldalon több mint 15,5 millió óra időbeli megtakarítást, míg a szolgáltatók részéről több mint 10-12 millió óra megtakarítást jelent. Az e-bejelentővel egy ügyfél akár 5-10 órai ügyintézési időt is megtakaríthat.

(Az elnöki széket dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Az e-bejelentőhöz a 2022. év eleji indulás óta 65 közműszolgáltató csatlakozott, és több mint 45 ezer

állampolgár regisztrált a szolgáltatásra. A villamosenergia- és földgázágazat csatlakozása gyakorlatilag teljeskörűen megvalósult, valamint jelentős számú távhő- és víziközmű-szolgáltató csatlakozása is megtörtént.

Ugyanakkor annak érdekében, hogy a legmagasabb minőségű szolgáltatásokat nyújtsuk az állampolgároknak, a cél valamennyi szolgáltató csatlakoztatása az e-bejelentőhöz, hiszen ezáltal bárki igénybe veheti az egyszerűbb, gyorsabb ügyintézés biztosító online szolgáltatást, függetlenül attól, hogy Magyarország mely településén szeretné a közműszolgáltatókkal kapcsolatos ügyeit intézni. A törvényjavaslat ezt a célt szolgálja azzal, hogy az e-bejelentőhöz történő kötelező csatlakozását írja elő a közműszolgáltatóknak 2023. január 1-jétől, az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak pedig 2023. július 1-jétől.

Tisztelt Országgyűlés! Az e-bejelentő célja a gyakorlatban kettős. Egyrészt az, hogy azon közművek, telekommunikációs szolgáltatók, amelyek azon érintett természetes személyek állami nyilvántartásokban tárolt - név-, cím-, okmányazonosító és kapcsolattartási - adatairól, akikkel szerződéses jogviszonyban állnak, és az ügyfél hozzájárulását megkapták, elektronikus formában értesítést kapnak. (Sic!) Másrészt pedig a polgárok különböző élethelyezeteiben - például költözés, használatba adás, bérbeadás - szükségessé váló közműátírási folyamatokhoz kapcsolódóan az állam egy olyan, ingyenesen igénybe vehető és egyablakos elektronikus ügyintézési szolgáltatást biztosítson, amellyel ügyféli és szolgáltatói oldalon egyaránt jelentős adminisztratívteher-csökkenést érhet el.

(14.00)

Összefoglalva: az e-bejelentő a természetes személyek adataiban felmerülő változások egyszerű ügyintézésének lehetőségeit, valamint a közműátírási folyamat elektronizálását és egyszerűsítését teremti meg. A törvényjavaslat elfogadásával biztosítani tudjuk azt, hogy az ügyfél adatainak változásáról, valamint a felhasználóváltozásról szóló bejelentést már az e-bejelentő útján is köteles legyen fogadni a távhő-szolgáltató, a villamosenergia-kereskedő és egyetemes szolgáltató, a földgázkereskedő és egyetemes szolgáltató, valamint a víziközmű-szolgáltató. Emellett a törvényjavaslat szerint 2023. július 1-jétől az elektronikus hírközlési szolgáltatók szintén kötelesek az ügyfél adatainak változásáról szóló bejelentést az e-bejelentő útján is fogadni. A közmű- és elektronikus hírközlési szolgáltató a regisztráció iránti kérelmet a törvény hatálybalépését követő 30 napon belül köteles benyújtani az adatváltozás-kezelési szolgáltatóhoz. A későbbiekben lehetőleg minél hamarabb szeretnénk a bankokat és a biztosítókat is bevonni az e-bejelentő szolgáltatásba.

Tisztelt Országgyűlés! Figyelemmel a kormány bürokráciacsökkentési, elektronizálási, valamint az ügyfelek anyagi terheinek csökkentésére irányuló

törekvéseire, a törvényjavaslat további célja, hogy a közigazgatási hatósági ügyintézés mind az ügyfelek, mind a hatóságok számára egyszerűbbé és gyorsabbá váljon. Ezzel összhangban az elektronikus ügyintézés lehetősége kiterjesztésre kerül, így számos jogszabályból hatályon kívül helyezésre kerülnek az egyes papíralapú ügyintézésre vonatkozó szabályok. Jelen törvényjavaslatban található változások érintik a területfejlesztést, a földügyi igazgatást, az ingatlan-nyilvántartást, a kulturális örökséget, a környezet- és természetvédelmet, a hulladékgazdálkodást, a foglalkoztatáspolitikát, az építésügyi igazgatást, az anyakönyvi igazgatást, valamint a közlekedési igazgatást és érintik az önkormányzati igazgatást is.

A törvényjavaslat elfogadása esetén az álláskereső a változásbejelentési kötelezettségüknek a továbbiakban elektronikus úton is lehet tudnak tenni. A foglalkoztatásfelügyeleti és hulladékgazdálkodási hatósági eljárásokban kiszabott bírságok esetében az érintett hatóság lehetőséget kap a részletfizetés engedélyezésére. Továbbá hazánkban jelenleg komoly kihívást okoz a hatóságoknak az illegális hulladék felszámolása és nyomon követése. Az illegális hulladékot elhelyezők kilétére az esetek többségében nem derül fény, utólagos azonosításuk pedig a hatóságokat szinte lehetetlen feladat elé állítja.

Ezért a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény módosításával célunk a hatósági eljárás eredményesebbé tétele azáltal, hogy a hulladékgazdálkodási hatóság a közúti közlekedési nyilvántartásból az engedély nélküli hulladéklerakással összefüggő feladatai ellátásához igényelheti a járműtulajdonos személyazonosító adatait, a cselekményhez használt jármű tulajdoni, forgalmi és azonosító adatait, így az eljárás hatékonyabbá válik.

A törvényjavaslat elfogadásával a jövőben az erdőművelési ágban nyilvántartott ingatlanok esetében nem kell földminősítési eljárást lefolytatni. A módosítás indoka, hogy az erdőszeti igazgatás és az erdőszeti ágazat nem használja az aranykorona-értéken alapuló földértékelést. Míg a mezőgazdaságban a föld termőképességéből megbízhatóan lehet következtetni a föld aktuális gazdasági értékére, az erdő esetében az aranykorona-érték önmagában nem tükrözi az erdő valóságos gazdasági értékét.

Az ingatlan-nyilvántartás megismerésének legjellemzőbb formája a TakarNet rendszeren keresztül szolgáltatott tulajdonilap-másolat. A jelenleg elérhető nem hiteles tulajdonilap-másolat nem felel meg a hazai és európai uniós elektronikus okiratokra vonatkozó szabályozásnak, tanúsítóerővel nem rendelkezik. Erre tekintettel a módosítási javaslat a nem hiteles tulajdonilapot kivezeti annak érdekében, hogy a nem hiteles tulajdonilap-másolat szolgáltatással kapcsolatos kedvezmények megmaradjanak. A törvényjavaslat alapján magánszemélyek évente két alkalommal ingyenesen juthatnak hozzá a hiteles tulajdoni lap másolatához. Annak okán, hogy a hiteles tulajdonilap-másolat forgalma a szabályozás révén növekedni fog, a szolgáltatás igazgatási díja csökkenthető lesz.

A földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény módosítása pedig lehetővé teszi, hogy a területrendezési, településrendezési, területfejlesztési, településfejlesztési feladatok és a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség feladatai ellátásához szükséges térképi adatok díjmentesen rendelkezésre álljanak. Az e-ingatlan-nyilvántartási rendszer bevezetése lehetővé teszi, hogy a hatósági eljárásokban minden hatóság díjmentesen hozzáférjen az ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázishoz. Az állam által fenntartott földmérési és térképészeti és más egyéb helymeghatározáshoz kötött feladatok végzését kiszolgáló aktív GNSS globális helymeghatározó műholdrendszer referenciaállomásai országos lefedettségének növelése érdekében Magyarország kétoldalú nemzetközi szerződéseket kötött a szomszédos államokkal, hogy az általunk és általuk üzemeltetett aktív GNSS-állomások adatait kölcsönösen használhassuk.

A törvényt módosítás szükséges azért, hogy a nem Magyarország területén található referenciaállomások is aktív GNSS-hálózathoz tartozónak minősüljenek, mert a jelenlegi rendelkezések szerint kizárólag a Magyarországon lévő referenciaállomások adatai használhatók az aktív GNSS-hálózatban.

A polgári és a honvédelmi célú térképészet szabályait a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 2012. évi XLVI. törvény szabályozza. Annak érdekében, hogy a honvédelem térképészeti támogatásáért felelős szerv és a honvédelmi térképészeti hatósági feladatokért felelős szerv a feladatait elkülönülten láthassa el, szükséges a törvény egyes rendelkezéseinek módosítása és a felhatalmazó rendelkezések kiegészítése. Az utóbbi időben megnövekedett az igény a települési önkormányzatok részéről, hogy a korábbinál pontosabb, többtartalmú térképi adatbázisok jöjjenek létre településükre vonatkozóan. Az ingatlan-nyilvántartási célú térképek jelenleg csak költségvetési forrásból, illetve díjbevételekből állíthatók elő, amennyiben az önkormányzat a megnövekedett térképi igény mellé anyagi forrást is tud biztosítani, abban az esetben a földmérési törvény módosítása lehetővé teszi új térképi adatok előállítását az önkormányzat finanszírozásában is.

Tisztelt Országgyűlés! Pontosításra kerül a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény néhány rendelkezése is. A módosítás egyértelművé teszi, hogy a tulajdonjog tárgyán az elidegenítési és terhelési tilalom együttesen is, de külön-külön is alapítható, vagyis a tulajdonost megillető elidegenítési jog a terhelési jogtól, a terhelés joga pedig az elidegenítés jogától függetlenül is korlátozható. A módosítás világossá teszi, hogy adásvétel esetén az eladó érdekeit kiszolgáló tulajdonjog-fenntartással egyidejűleg a szerződés alapján a vevő tulajdonszerzésre irányuló várományi jogát is védelemben részesítsük. Ha az eladó tulajdonjogát a vételár kiegyenlítéséig fenntartja, e fenntartott tulajdonjogával csak korlátozottan rendelkezhet, a vevő hozzájárulása nélkül ugyanis a vevőt

megillető jogot nem csorbíthatja, ezért az ingatlanra vonatkozó tulajdonjog-fenntartás esetén ennek megfelelően az ingatlan-nyilvántartásban a tulajdonjog fenntartását az ahhoz kapcsolódó vevői joggal együtt kell bejegyezni.

Az előbbiekhöz hasonlóan a pénzügyi lízingbe adás esetén a lízingbe vevőt a pénzügyi lízingszerződésből eredően az ingatlanra vonatkozóan megillető jogoknak ingatlan-nyilvántartásban való feltüntetését teszi lehetővé a módosítás. Ezáltal a lízingbe adáshoz kapcsolódó lízingbe vevői jognak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése értelemszerűen nem önmagában a lízingbe adás tényére, egyben a lízingbe vevőt a pénzügyi lízingszerződés alapján megillető jogra is utalni fog.

(14.10)

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény hatálybalépésének időpontja 2024. február 1-jére módosul, ami azt is jelenti, hogy az e-ingatlan-nyilvántartás indulási időpontja egy évvel kitolódik. Tekintettel arra, hogy az ingatlan-nyilvántartás Magyarország teljes ingatlan vagyontát kezeli, százszázalékos biztonságra kell törekedni annak működtetése során. Ez igényli egyrészt az informatikai rendszer hibamentes működésének garantálását, másrészt a rendszer leendő felhasználóinak a rendszer használatára való alkalmasságának a biztosítását.

Tisztelt Ház! A törvényjavaslat részeként módosításra kerül az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény is. A módosítás révén tovább egyszerűsödik az állampolgárok külföldi anyakönyvi eseményeinek hazai anyakönyvezése. Egyszerűbbé és olcsóbbá válik például a külföldön történő házasságkötés és születés Magyarországon történő anyakönyvezése annak köszönhetően, hogy angol, német vagy francia nyelven kiállított okirat esetében a magyar hatóság azt elfogadja, ahhoz a polgároknak nem szükséges hiteles fordítást vagy konzuli fordítást beszerezniük. Teljes körűvé válik továbbá az elektronikusan kérelmezhető anyakönyvi okiratok köre is azáltal, hogy a születési és házassági anyakönyvi kivonat mellett a jövőben a hozzátartozók az elhunyt hozzátartozójuk hallotti anyakönyvi kivonatát is ki tudják majd elektronikusan kérni.

A módosítás az anyakönyvi igazgatás területén tovább egyszerűsíti az adminisztratív folyamatokat azáltal, hogy például az apai elismerő nyilatkozatok felvétele során megszünteti a hivatalok közötti iratmozgásokat, ezáltal a szervek oldalán költségmegtakarítást is eredményez. A módosítások összhangban állnak a kormány bürokráciacsökkentési, elektronizálási, valamint az ügyfelek anyagi terheinek csökkentésére irányuló általános törekvéseivel.

A módosítás a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt is érinti. A helyi önkormányzatok felett a fővárosi és a megyei kormányhivatalok gyakorolják a törvényességi felügyeleti jogkört. Jelenleg az önkormányzati törvény a

képviselő-testületek, a bizottságok, a részönkormányzatok és a társulások üléseiről készített jegyzőkönyvek kormányhivatalok részére történő felterjesztését írja elő. Az elmúlt években tapasztalható volt, hogy a képviselő-testületnek címzett, nem hatósági jellegű feladat- és hatáskörök átruházása például a polgármesterre vagy a jegyzőre számszerűleg jelentősen megnövekedett, ezért biztosítani kell, hogy ezeknek a törvényességi felügyeletét a jegyzőkönyv felterjesztésével azonos automatizmuson keresztül hajtsák végre.

Tisztelt Országgyűlés! A jelenleg fennálló veszélyhelyzet, valamint a XXI. század hatékony, gyors, szolgáltató közigazgatást követel meg, ehhez igyekszik hozzájárulni a jelen törvényjavaslat is. A javaslatok célja, hogy mind az ügyfelek, mind a hatóságok számára a közigazgatási hatósági ügyintézés egyszerűbb és gyorsabbá váljon, ezzel is hozzájárulva az adminisztratív terhek csökkentéséhez és hazánk versenyképességének növeléséhez.

Az elhangzottak alapján kérem önöket, hogy a törvényjavaslatot támogatni szíveskedjenek. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Köszöntöm képviselőtársaimat. A vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Barcza Attila képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

BARCZA ATTILA, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársak! Tisztelt Ház! A törvényjavaslat célja a bürokráciacsökkentés, az állampolgárok és a vállalkozások költségeinek a csökkentése, az elektronikus ügyintézés lehetőségeinek, ahogy elhangzott, a további szélesítése. Elfogadásával mind az ügyfelek, mind a hatóságok számára a közigazgatási hatósági ügyintézés egyszerűbbé és gyorsabbá válik, az adminisztratív terhek tovább csökkennek, ami hozzájárul összességében hazánk versenyképességének a növeléséhez.

Az elmúlt évek járványügyi tapasztalatai, a jelenleg fennálló veszélyhelyzet, valamint a XXI. század digitális világának kihívásai egy hatékony és gyors közigazgatás megteremtését követelik meg. Ehhez igyekszik hozzájárulni a jelen törvénymódosító csomag, amely tartalmazza a fővárosi és megyei kormányhivatalok javaslatait az általuk ellátandó feladat- és hatáskörök hatékonyabb, racionálisabb, gazdaságosabb ellátására. Ezek a változtatások érintik az agrárigazgatást, a környezet- és természetvédelmet, a hulladékgazdálkodást, a foglalkoztatáspolitikát, az anyakönyvi igazgatást, valamint a közlekedésigazgatást.

A törvényjavaslatnak egy nagyon fontos eleme a 2022. év elején „e-bejelentő” néven bevezetett adatváltozás-kezelési szolgáltatásra vonatkozó módosítás is, amely egyszerűsíti az állampolgárok nevének, címének és egyéb adatainak a változásbejelentését a közművek felé, valamint ezeknek az átírási folyamatát.

Az e-bejelentő szolgáltatása a 2022. év elején megindult, ahogy már az expozéban elhangzott, ehhez 65 közműszolgáltató csatlakozott, és 45 ezer állampolgár már regisztrált erre a szolgáltatásra; fontos, hogy ezt tovább tudjuk növelni.

A villamosenergia- és földgázágazat csatlakozása teljeskörűen megvalósult, és jelentős számú távhő- és víziközmű-szolgáltató csatlakozása is már megtörtént. Annak érdekében, hogy a legmagasabb szolgáltatásokat kapják az állampolgárok, az a cél, hogy valamennyi szolgáltató ehhez az e-bejelentőhöz csatlakozzon, hiszen így lehet egyszerűbb és gyorsabb ügyintézés biztosítani online felületen.

A törvényjavaslat azt a célt szolgálja, hogy az e-bejelentőhöz történő kötelező csatlakozást előírja a közműszolgáltatóknak 2023. január 1-jétől és az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak 2023. július 1-jétől. Az állampolgárok számára számos előnyük származik abból, ha az összes közmű- és elektronikus hírközlési szolgáltató elérhető lesz, ugyanis az igénybevétel ingyenes, az állampolgárok egy csatornán, egy helyen jelenthetik be egyszerre minden szolgáltató felé, ha megváltoznak az adataik. Költözés esetén egyszerűen kezdeményezhetik az érintett közműszolgáltatóknál a közműátírást, a felhasználóváltást, és egy biztonságos elektronikus ügyintézési csatorna igénybevételével kezdeményezhetik az ügyintézését.

Mindezekre tekintettel a Fidesz képviselőcsoportja támogatja a javaslat elfogadását, és arra biztat minden pártot, hogy ők is tegyenek így. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Dudás Róbert képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

DUDÁS RÓBERT, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Országgyűlés! Az előttünk fekvő törvényjavaslat hasonló ahhoz, amit számos esetben megtapasztalunk, hogy salátatörvényről kell hogy tárgyaljunk. Ez jelen állás szerint 31 törvényt módosít, és nehéz 31 törvény kapcsán egyébként egy döntést hozni. Nyilvánvalóan ez egy szándékos dolog a kormánypártok részéről, hiszen ha a 31-ből, mondjuk, esetleg 30-cal egyet is ért az ember, de esetleg valamely okból fakadóan nem tud támogatni egyet, akkor nehéz döntést kell hozni. Egyébként majd utána lehet visszamutogatni, hogy esetleg mind a 31-et ő nem támogatta.

Nem fogok mind a 31 törvénymódosításon végigmenni nyilvánvalóan, ugyanakkor engedjék meg viszont, hogy három-négy törvénymódosítást részleteiben is megvizsgáljak.

Kezdeném azzal, ahogy önök is nyilatkoztak arról, hogy a javaslat általános célja az adatváltozás-kezelési szolgáltatás, amely egyrészt a természetes személyek adataiban felmerülő változások egyszerű ügyintézésének lehetőségét, másrészt a közműátírási folyamat

elektronizálásának az egyszerűsítését teremtette meg. Jelen törvényjavaslat azt a célt szolgálja, hogy az ügyfél adatainak változásáról, valamint a felhasználóváltozásról szóló bejelentést már az adatváltozási szolgáltatás útján is köteles legyen fogadni a távhőszolgáltató, a villamosenergia-kereskedő, az egyetemes szolgáltató, a földgázkereskedő, valamint a víziközműszolgáltató.

Nos, ez mind szép és jó, és támogatandó, ugyanakkor viszont, ha már közművekről és energiáról beszélünk, akkor miért nem a lakosság ez irányú terheinek a csökkentését tartalmazza akár ez, akár egy másik törvényjavaslat? Már csak azért is, mert mind államtitkár úr, mind pedig a kormánypártok részéről a vezérszónok elmondta, hogy az ügyfelek anyagi terheinek a csökkentése a célja - és ezzel egyet is értünk természetesen, azt gondolom, mindannyian -, annak mikéntjét nyilvánvalóan esetleg gondolhatjuk másképp. És nem ezt támadjuk, hogy ez nem lenne jó, sokkal inkább ezt jobban ki kellene fejteni, szélesebb körben kellene alkalmazni.

(14.20)

De hogy mire is gondolok? Azokra az adócsökkentésekre, melyeket mind a héten, mind az elmúlt két-három hétben vagy egy hónapban sorra szavaztak le úgy a Vállalkozásfejlesztési Bizottság ülésén, hogy tárgysorozatba sem vették, és nem engedték meg, nem adták meg azt a lehetőséget az ellenzéki képviselőknek, nem adták meg a Jobbik előterjesztőinek azt a lehetőséget, hogy egy szakmai vita lefolytatását kezdeményezhessük itt, a parlamentben. Nyilvánvalóan vitassuk meg! Nem biztos, hogy ugyanazokat a számokat kell elfogadni egyébként a törvényben, mint ami az általunk előterjesztett törvényjavaslatban van, de folytassunk egy érdemi szakmai vitát arra vonatkozóan, hogy hogyan tudjuk a lakosság terheit csökkenteni! Idetartozott azoknak az üzemanyagoknak az adóinak a csökkentése, amit egy évvel ezelőtt, tavaly október közepén nyújtottam be először, azóta már háromszor szavazták le. Ezen a héten, hétfőn volt az utolsó, amikor leszavazták. Természetesen ezt újra be fogom nyújtani.

Ugyanúgy, mint ami jelenleg, és itt kérem önöket, esetleg ha önök elé kerül, akkor majd azt támogassák, hogy a munkába járás költségét, ami jelenleg is 15 forint 2017 óta - még 370 forintos üzemanyagárnál lett megállapítva -, azt emeljük föl 30 forintra. Szeretném hangsúlyozni, ezen törvényjavaslatok a szakma támogatását is bírják, a szakma is azt kéri, hogy a jelen üzemanyagáraknál ez az összeg már nem elfogadható, már nem kielégítő.

De meg kell hogy említsem az élelmiszerekre vonatkozó adócsökkentéseket. Azokat az alapvető élelmiszereket említem és hozom ide, melyek adójának a csökkentése elengedhetetlen a mai világban. Elengedhetetlen azért, mert nem mehetünk el amellett, hogy lassan 100 forint egy tojás és 1000 forint egy kenyér. Eljutott oda a magyar lakosság sajnos, hogy a kenyér

és az alapvető élelmiszerek is már-már a luxuskategóriába tartoznak. Egy felelős kormányzásnak ezzel foglalkozni kell.

Amikor azt mondják, hogy a világgpiaci árak elszabadulása miatt szabadultak el bizonyos termékek árai Magyarországon, azon túl, hogy ez egy külön vitát érdemelne, és ebbe most nem is feltétlenül szeretnék belemenni, de amennyiben a világgpiaci árakat nem tudjuk befolyásolni, a magyar adóterheket tudja befolyásolni a magyar kormány és a magyar Országgyűlés, és nemcsak, hogy tudja, hanem azt gondolom, kötelessége is lenne.

Még egy területet hadd említsek! Ez pedig az önök által is rendkívüli módon szorgalmazott tűzifának a köre. Hiszen egyre több területen javasolják önök is, egyébként a lakosság is érzi a szükségét. Az, hogy egyébként ez hogyan találkozik, az önök által elmondottak és a valóság között mi a különbség, az ismét egy külön téma kellene hogy legyen, mert sajnos nem jutnak megfelelő módon, megfelelő szállítási eszközt találva és megfelelő áron és megfelelő időben tűzifához azok a lakosok, akik ezt igényelték, és szükségük is lenne rá. Viszont olyan ára van, és megjelentek ezen a piacon is azok az ügyeskedők, akik ráteszik azt a hasznot, amit az egyébként általában szegény vidéki lakosságnak kell megfizetnie, azon túl, hogy ezt kordában kellene tartani és hathatós segítséget nyújtani az ügyeskedőkkel, okoskodókkal szemben, a tűzifa adójának a csökkentése is rendkívül indokolt lenne, mint ahogy minden energiahordozó adójának a csökkentése, és már nemcsak azért, mert - hogy is mondjam? - ezzel az adócsökkentéssel, az ebbe az adónembe való beletnyúlással nem Magyarország lenne az, aki utat mutatna, hanem egyébként, ha szétnéznénk a környező országokban, akár Bécsben, akár Angliában, de hogy ne nyugati példát mondjak, mondhatom Szlovákiát, Romániát, Lengyelországot akár, ahol az élelmiszerektől kezdve az energiahordozók adótartalmáig, felismerve a kormány, hogy ez mekkora segítséget nyújt a lakosságnak, belenyúltak, és azt mondták, hogy lemondanak a saját extrabevételeikről jelen esetben, mert Magyarországon jelenleg az van, hogy mind az önkormányzatok, mind a vállalkozások, mind a lakosság, mélyen-mélyen a zsebébe nyúlt már, ideje lenne, hogy a kormány is ezt megtegye.

Egy másik törvényjavaslat, amely a vad védelméről szól. Azt gondolom, hogy legitim vita tárgyát képezni a törvényjavaslatban foglalt is, ugyanakkor viszont higgyék el, hogy minden, de szinte minden - inkább így mondom - autóval közlekedő találkozott már vaddal. Aki esetleg csak Budapest belvárosában közlekedik, de talán ilyen nem is létezik, őket leszámítva mindenki találkozott már vaddal, látja azt, hogy milyen veszélynek vannak kitéve a közlekedők, és a közlekedők mellett természetesen idehozom azt is, hogy milyen veszélynek vannak kitéve a vadak is, a kettőnek a találkozása pedig egy igen komoly problémát okoz. Az nem megoldás, hogy egyébként „vadveszély”-táblával van telítődve az ország, és ezzel meg van oldva, hogy egyébként figyeljenek az autósok.

Nagyon sok esetben, főleg a vidéki utakon annyira be van nőve az út széle, hogy a lehetősége sincs meg arra sem az autósoknak, sem a vadnak, hogy elkerüljék a gázolást. Ezzel kellene foglalkozni mind a vad értékének és életének védelme érdekében, mind pedig a másik oldalon az autós életének és az autó anyagi értékének a védelme érdekében. Én örömmel láttam volna, ha a vad védelméről és a vadgazdálkodásról szóló törvénymódosító javaslatban erről is lehetett volna olvasni.

Az önkormányzatok tekintetében az a törvényjavaslat, amely az önkormányzatokkal foglalkozik, ez egy újabb tehertétel véleményem, véleményünk szerint az önkormányzatok számára. Olyan értelemben újabb tehertétel, hogy egy újabb területen érezhetik azt a helyhatóságok, hogy egyébként a Nagy Testvér figyel, és egyébként mindenben meg kell felelni. Ez nem azt jelenti, az általam elmondottak, hogy egyébként ne legyen törvényi felügyelet az önkormányzatok felett, sőt ezt én nagyon helyes dolognak tartom, hogy minden önkormányzati intézkedést, mely jegyzőkönyvben rögzített, és a kormányhivatal törvényességi főosztályának megküldésre került, hogy vizsgálják fölül, hogy egyébként sem a magyar jogrendszerrel, sem az uniós jogrendszerrel szembemenő intézkedés ne történhessen.

De itt meg kell hogy említsem, és számomra ez a jelen törvényjavaslati módosítás azt juttatta eszembe, amikor nagyjából 10-11 évvel ezelőtt a járási hivatalok felállításával, a hatáskörök elvételével olyan szintű zavar keletkezett egyébként mind akár a járási hivatal, mind az önkormányzati testületek munkájában, de legfőképp, és számomra ez a legfontosabb volt polgármesterként ezt mondhatom, hogy a lakosság ügyintézési szokásaiban keletkezett zavar, hiszen nem tudták, hogy egyes ügyekkel most hová kell fordulni. Az önkormányzathoz, természetesen, hiszen mindig is odafordultam, mióta az eszem tudom, az elmúlt jó pár évtizedben. Nem, innentől kezdve a járási hivatalhoz. Nem tudták esetleg a járásnál, hogy ez most hozzájuk tartozik, mint ahogy nem tudták az önkormányzatnál, hogy ez most hozzájuk tartozik-e. Ezek a folyamatos feladatelvonások, kompetenzavarok nem segítettek sem az önkormányzatok működését, sem a járási hivatalok működését, de legfőképp nem segítettek a lakosságnak a segítségnyújtást.

Természetesen ide lehetne hozni, de most ennek a törvényjavaslatnak nem tárgya ezt tárgyalni, hogy az elmúlt években, az elmúlt évtizedben milyen elvonásokkal kellett megküzdeniük. Röviden azért mégis idehozom engedelmükkel, mert az önkormányzatiság az, amely - önk is gyakran hangoztatják, hogy a szubszidiaritás elve mennyire fontos Magyarországon, annak minden közigazgatási területén. Teljes mértékben egyetértek vele, az önkormányzatok azok, akik legfőképp megtestesítik ezt, legfőképp a megtestesítést szolgálná az ő működésük, hiszen ők vannak helyben, ők látják, hogy mire van szükség.

Azzal viszont, ha elveszünk feladatokat akár a járások, akár a kormányhivatalok irányában, akár bármely irányban; azzal, ha elveszünk kompetenciákat,

elveszünk adóbevételeket - gondoljanak bele olyan kistélepülések vonatkozásában, hogy mit jelenthetek az elmúlt egy, másfél, két év adóbevételei, akik egyébként másféle bevételre az állami normatíván kívül nem is tudnak szert tenni, nincs lehetőségük. Így első körben azt tudják tenni, hogy a nem kötelezően ellátandó, önállóan vállalt feladataikat, és ezt látjuk a mai napokban, hetekben, hónapokban, elengedik. Ez a lakosság számára rossz. Természetesen rossz az önkormányzatnak is, de közelítsük meg a lakosság irányából: a lakosság számára ez rossz. Rossz, ha be kell zárni egy sportlétesítményt, egy kulturális létesítményt.

(14.30)

No, de ha még mindig nem tudják a kötelező terheiket kifizetni, akkor mi lesz? A kötelező feladataikat kell elengedni? Azt ugye, nem lehet elméletileg, államilag kötelezően rájuk rótt feladatról van szó, de ha nem lesz hozzá megfelelő forrás, akkor veszélybe kerülhet a gyermeknevelés, az óvodai, a bölcsődei nevelés, az idősellátás.

Itt szeretném azért felhívni a figyelmet, hogy az iskolai oktatásnál láthattuk az elmúlt másfél-két évben, hogy volt online rendszer, online oktatás. Ez azért a gyermekek fejlődését, képzését nyilvánvalóan a szakemberek által sem pallérozta tökéletesen, hiszen nem volt meg az a személyi kontaktus, nem volt meg az a lehetőség, hogy egyébként tényleg az oktatás oktatás legyen. Ugyanakkor viszont volt az a hibrid rendszer, amiben mégis ezt meg lehetett tenni. Bölcsődei, óvodai nevelést nem lehet online végezni, mint ahogy idősgondozást sem. Én azt gondolom, hogy nagyon fontos lenne, hogy ezekkel foglalkozunk.

Egy utolsó területet engedjenek meg nagyon röviden, ez pedig a hulladékgazdálkodásról szóló törvényjavaslat módosítása. Tavaly februárban volt az Országgyűlés előtt a hulladékgazdálkodásról szóló törvény módosítása, amit jelen törvénymódosítással egyébként visszahelyeznek, mondhatni, majdhogyanem eredeti formájába. Természetesen nem eredetibe, de mégis.

Ennek kapcsán engedjék meg, hogy megemlítsem, hogy a Törvényalkotási Bizottság ülésén, ami egyébként ebben a teremben volt akkor a Covid-járvány időszakában, itt volt az Országos Hulladékgazdálkodási Tanács elnöke. Elnök úr elmondta aggályait a törvényjavaslattal kapcsolatban, és süket fülekre talált, majd elküldte e-mailben minden egyes pártfrakció vezetőjének. Egyedül én voltam az, aki a frakció vezetőjétől megkapva foglalkoztam ezzel az ügyvel, úgy, hogy olyan határozati javaslatot nyújtottam be, ami nem egy ellenzéki javaslat volt, nem egy pártjavaslat volt, hanem a szakma véleményét tartalmazó javaslat. Elmondtam a bizottság ülésén, hogy a szakma javaslatáról szavaznak, nem Dudás Róbert javaslatáról, önök ezt mégis le-szavazták.

Azt írta elnök úr ebben a javaslatában, amit én nyújtottam be, hogy „a módosítás változatlan tartalommal történő hatálybalépése hazánk hulladékgazdálkodási teljesítményének nagymértékű visszaesését hozhatja magával. Elképzelhetetlen, hogy egy koncesszor hatékonyan helyettesíteni képes egy országosan működő sokszereplős szabadpiacot, az EU újrafeldolgozási célértékeinek eléréséhez nem a hatékonyság (Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.) és a gyűjtési lehetőség csökkentésére, hanem a szektor gyűjtési kapacitásainak együttes kiaknázására és növelésére van szükség.”

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Jelen törvényjavaslat bizonyos részeit támogatni tudjuk, bizonyos részeit pedig nem. Köszönöm szépen. (Balassa Péter tapsol.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Földi László képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője. Parancsoljon, jegyző úr!

FÖLDI LÁSZLÓ, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Képviselőtársaim! A Kereszténydemokrata Néppárt frakciója egyértelműen ezen törvény mögé áll, és támogatja majd szavazataival a szavazás alkalmával a törvényt. Arra kérem önöket, hogy önök is támogassák. Köszönöm. (Szórványos taps a kormánypárti sorokból.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, jegyző úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószóló felszólalása következik. Megadom a szót Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószólónak, aki anyanyelvén fogja elmondani első mondatait, majd azokat magyarra fordítva, illetve azután magyar nyelven folytatja a felszólalását. Parancsoljon, szószóló úr, öné a szó.

PAULIK ANTAL nemzetiségi szószóló: Ďakujem za slovo Pán predseda! Köszönöm a szót, elnök úr. Váženy pán predseda, vážené panie poslankyne, vážení páni poslanci! Váženy pán štátny tajomník!

Ako poverený hovorca vo svojom príhovore oboznámim Vás so stanoviskom Výboru národnosti Maďarska k návrhu zákona číslo o modifikácii niektorých zákonov súvisiacich s fungovaním teritoriálnej správy, katastrofom nehnuteľností a regionálnym rozvojom.

Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Asszonyok és Urak! Tisztelt Államtitkár Úr! Mint a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága által felkért szószóló, felszólalásomban ismertetem önökkel a bizottság véleményét a területi közigazgatás működésével, az ingatlannyilvántartással és a területfejlesztéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat-hoz kapcsolódóan. A törvényjavaslatot bizottságunk

az október 24-ei ülésén vitatta meg, akkor alakította ki a véleményét.

A jogszabálytervezet 31 pontjából bizottságunk véleménye szerint három módosítani javasolt törvény érinti a magyarországi nemzetiségek közösségeit e minőségükben. A 10. pontban szereplő, a kulturális örökség védelméről szóló törvény, a 13. pontban szereplő, az anyakönyvi eljárásról szóló törvény, illetve a 14. pontban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény módosítása érint bennünket. E három módosítási javaslattal összefüggésben kívánom ismertetni önökkel a nemzetiségi bizottságban megfogalmazott felvetéseket.

A magyarországi nemzetiségek mai identitásának alapja sokkal inkább a kultúra, mintsem a nemzetiségi nyelv mindennapos használata. Éppen ezért kísérjük figyelemmel a kulturális örökség védelméről szóló törvény mindenkorai változásait. Ennek köszönhető, hogy mára a törvény teszi világossá, hogy a nemzeti kulturális örökség része a Magyarországon élő valamely nemzetiséghez köthető kulturális örökség is. Ahogyan az is bekerült a hatályos törvény szövegébe, hogy a nemzeti kulturális örökség nemzetiségekhez kötődő elemeinek tájékoztató feliratait, ismertetőit az adott nemzetiség nyelvén is hozzáférhetővé kell tenni.

Az utóbbi évek támogatási rendszerének köszönhetően minden nemzetiség kiépítette kulturális intézményeinek hálózatát. Ezek elhelyezéséhez nagymértékben járult hozzá a kormány, azonban megoldatlan maradt az intézmények folyamatos működtetésének finanszírozása.

Tudjuk, hogy a jelen helyzet nem a központi támogatások emelésének, a kulturális intézmények működtetése finanszírozása bővülésének időszaka. Éppen ezért nem kezdeményeztünk ilyen módosításokat a kulturális örökség védelméről szóló törvényben.

Tisztelt Ház! Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi törvény mindenkorai hatályos rendelkezései kiemelt fontosságúak a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak érvényesülése szempontjából. Úgy gondoljuk, hogy a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény mellett e jogszabály a születéstől kezdve meghatározza azt, milyen formában és milyen mélységig érvényesülhetnek a nemzetiséghez tartozók egyéni alapvető jogai.

Mint tudjuk, az Alaptörvény államalkotó tényezőként, a politikai közösség részeként ismeri el a hazai nemzetiségi közösségeket. A hazai jogrendben az Alaptörvény jelöli ki a nemzetiségi jogok kereteinek legmagasabb szintjét. Ez tartalmazza egyebek mellett: a Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

Az Alaptörvényben kialakított kereteket a nemzetiségek jogairól szóló sarkalatos törvény tölti ki. A jogszabály 16. §-a az anyanyelvű névhasználathoz fűződő jogokat a következők szerint összegzi: a nemzetiséghez tartozó személynek joga, hogy anyanyelvén használja a családi és utónevét, és joga van családi és utónevének

hivatalos elismeréséhez. A nemzetiséghez tartozó személynek joga van saját és gyermeke utónevének saját nemzetiségének megfelelő megválasztásához és nemzetisége nyelvének szabályai szerinti anyakönyveztetéséhez. Kérésre a személyazonosító igazolvány a nemzetiséghez tartozó személy nevét - az anyakönyvi bejegyzésben foglaltnak megfelelően - nemzetisége nyelvén is tartalmazza. Jogszabály lehetővé teheti, hogy más hatósági igazolvány a nemzetiséghez tartozó személy nevét - az anyakönyvi bejegyzésben foglaltnak megfelelően - nemzetisége nyelvén is tartalmazza.

Ahogy az idézetből kitűnik, az anyanyelvű névhasználat jogának gyakorlati megvalósulását a mindennapokban a nemzetiségi törvény az anyakönyvi bejegyzéshez, azaz az anyakönyvi törvényben pontosított rendelkezések tartalmával összefüggésben határozza meg. Éppen ezért tekintjük, ahogyan azt már említettem, az anyakönyvi törvényt jogaink érvényesítése szempontjából kulcsfontosságúnak.

Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény a nemzetiségi névhasználati jogot a következő módon szabályozza. A nemzetiséghez tartozó személy kérheti a gyermek családi nevének a nemzetiségi nyelv szabályainak megfelelő anyakönyvezését, és gyermekének az adott nemzetiségnek megfelelő utónevet adhat; kérheti az anyakönyvezett utóneve helyett az annak megfelelő nemzetiségi utónév bejegyzését; kérheti az anyakönyvezett családi neve helyett az adott nemzetiségi nyelv szabályai szerint képzett családi név bejegyzését, és kérheti, hogy a családi és utónevét, illetve a gyermek családi és utónevét az adott nemzetiségi nyelven is bejegyezzék.

Mint már az korábban elhangzott, a nemzetiségek jogairól szóló törvény a személyazonosításra alkalmas dokumentumokon az anyakönyvi nyilvántartásban szereplő név feltüntetését teszi lehetővé. Éppen ezért fontos, hogy az anyakönyvi nyilvántartás milyen nyelven tartalmazza az újszülött nemzetiségi gyerekek, majd később a nemzetiséghez tartozó felnőttek személyneveit.

A nemzetiségi nyelvű utónevek használatának alapjául a 2004-ben megjelent és akkor minden anyakönyv vezetésére jogosult szervhez eljuttatott nemzetiségi utónévjegyzék szolgál. Ennek hozzáférhetősége azonban nem biztosítja azt, hogy a nemzetiséghez tartozó szülők kérésére a nemzetiségüknek megfelelő nyelvű anyakönyvi bejegyzések lehetővé váljanak.

(14.40)

Több esetről is tudunk, amikor a helyi anyakönyvvezető a nemzetiségi keresztnevet hibásan vagy nem az adott nemzetiségi nyelvének szabályai szerint jegyezte be, és csak hosszas utánjárást követően tudta érvényesíteni jogait az érintett szülő.

2014-et követően a korábbi papíralapú anyakönyvezés mellett megjelent az elektronikus anyakönyvi nyilvántartás. Az akkor hatályba lépő rendelkezések értelmében a korábbi papíralapú jegyzőkönyvekben szereplő nevek feltöltésre kerültek az

elektronikus rendszerbe. Így a későbbiek folyamán az elektronikus rendszer bejegyzései alapján kiállított személyi okmányokban nem okozhatott volna gondot az anyakönyvekben szereplő nemzetiségi nevek feltüntetése.

A jogszabályi háttér itt is adott és megfelelő, ám a napi gyakorlatban tapasztaltunk olyat, hogy tekintettel arra, hogy például a nemzetiséghez tartozó személy nevének nemzetiségi nyelvű változatát nem születésekor, hanem a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi törvény hatálybalépését követően kérte bejegyezni az anyakönyvbe, amiről a megfelelő anyakönyvi kivonatot meg is kapta; a nemzetiségi nyelvű névváltozat azonban nem jelent meg az elektronikus rendszerben, így az érintett részére kétnyelvű személyi okmány kiállítása nem volt lehetséges.

Az elmúlt évek során nem egy esetben találkozunk azzal a gyakorlattal, amely annak ellenére, hogy az idézett joganyag részletesen és pontosan tartalmazza azokat a jogokat, amelyeknek megfelelően mind az anyakönyvben, mind pedig az annak alapján kiállított dokumentumokban szerepelhet a nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárok neve magyarul, anyanyelvén, annak írásmódjával, illetve magyarul és nemzetiségi nyelven, ez utóbbi változat jelenleg a leggyakoribb, bár ennek elérése sem mindig egyszerű.

Éppen ezért, bár a törvényi háttér mára sikerült úgy kialakítani, hogy a nemzetiségek szempontjából oly fontos névhasználati jogok érvényesülése előtt ne legyen akadály, az érintett anyakönyvvezetői, illetve okmányirodákban dolgozó köztisztviselői tagkör képzése már akut kérdéssé vált. Bizottságunk a jövőben ennek is kiemelt figyelmet kíván szentelni.

Tisztelt Ház! A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosításával kapcsolatban lényegesen kevesebb észrevétel hangzott el bizottságunkban. A most módosuló szöveg kapcsán azonban fontosnak tartjuk, hogy elhangozzon az általános vitában a nemzetiségi törvénynek egy szintén az önkormányzati ülések jegyzőkönyvére vonatkozó rendelkezése. E törvény 5. § (5) bekezdése értelmében azokon a településeken, ahol egy nemzetiségnek a legutóbbi népszámlálás során regisztrált aránya elérte a 20 százalékot, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a képviselő-testület köteles jegyzőkönyveit és határozatait a magyar mellett az adott nemzetiség nyelvén is vezetni, szövegezni. Itt azonban szembesülünk azzal a jelenséggel, hogy bár a nemzetiségi törvény idézett pontját követően azt is tartalmazza, hogy ugyanezen települési körben a helyi közigazgatási állások betöltése során azonos szakmai feltételek megléte esetén előnyben kell részesíteni a nemzetiségi nyelvet beszélő pályázókat, ez a rendelkezés ismereteink szerint csak igen csekély számú esetben valósul meg.

Itt is szembesülünk azzal, amit az anyanyelvi törvény módosítása kapcsán részletesen összefoglaltam,

hogy a nemzetiségi anyanyelvi jogok érvényesülése útjában a leggyakrabban a gyakorlatban dolgozók nem megfelelő felkészültsége, felkészítése áll. Úgy gondolom, ez igen komoly kihívás számunkra ahhoz, hogy a jövőben a legmagasabb szinten is foglalkozzunk e kérdéskörrel.

Tisztelt Ház! Összefoglalva: a Magyarországi Nemzetiségek Bizottsága a részletes vita előtt áttekintette a T/1617. számú előterjesztést, és az elhangzott észrevételekkel annak elfogadását javasolja a tisztelt Háznak. Āakujem Vám za pozornost! Kőszőnőm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok padsoraiból.)*

ELNŐK: Kőszőnőm szépen, szószóló úr. Tisztelt Kőpviseletársaim! Most megnyitom a vitát. Kőrdezem kőpviseletársaimat, kíván-e valaki a vitában felszólalni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok, az általános vitát lezárom.

Megkőrdezem Győrgy István államtitkár urat, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Igen, kíván. Parancsoljon, államtitkár úr, őné a szó.

DR. GYŐRGY ISTVÁN, a Miniszterelnökség államtitkára: Kőszőnőm szépen. Tisztelt Elnő Úr! Tisztelt Ház! Tisztelettel megkőszőnőm mindazon hozzászólásokat, amelyek a törvényjavaslat mellé álltak, és annak elfogadását javasolták. Leginkább Dudas Rőbert kőpviselető úr hozzászólásához szeretnők néhány gondolatot hozzáfűzni, azzal együtt, hogy a kisebbségi bizottságban elhangzott és itt a plenáris ülésen elhangzott véleményeket én nagyon megkőszőnők, ha megkaphatom majd, és szeretnők vele államtitkárként külön is foglalkozni majd.

Visszatérve Dudas kőpviselető úr hozzászólására, nem szeretnők semmiképpen sem kőpviselető urat megbántani, de amit a törvényjavaslattal kapcsolatban elmondott, az a hozzászólásának az egytizede volt körülbelül, az összes többi olyan politikai tartalmú, őnök szerint nyilván nem az vagy valamiféle egyéb életvezetési kérdésekhez kapcsolódó, vagy szükségletekhez kapcsolódó hiányosságok, vagy más koncepció a költségvetésről, az adópolitikáról, amiben természetesen megvan az ellenzék és a kormánypártok között a véleménykülönbség. Ezeknek a hozzászólásoknak a törvénytervezethez a világon semmi közük nem volt.

Azt kell mondjam, hogy ha ezt a törvénytervezetet a parlament kőpviseletői kézbe veszik, pártállástól teljesen függetlenül, semmi nincs benne olyan, amit ne lehetne megszavazni. Mindegyik olyan kérdés, ami egy eljárásnak az egyszerűsítését tartalmazza. A kormányhivatalok a mindennapi tevékenységük, közhatalmi tevékenységük, hatóságifeladat-ellátásuk mellett egyik feladatuk a sok közül, hogy folyamatosan monitorozzák az egyes ügytípusokat, és tegyenek javaslatot a Miniszterelnökségnek, a területi közigazgatásért felelős államtitkárságnak, hogy milyen eljárástípusokat látnak, amelyekben egyszerűsíteni lehetne: bosszantja az ügyfeleket, bosszantja az ügyintézőket,

hogy ott az eljárás nem úgy van szabályozva, mint ahogy lehetne. Ezeket a javaslatokat rendszeresen megteszik.

Akinek itt hosszabb múltja van a parlamentben őnök közül, Navracsics Tibor miniszter úr idején, majd Lázár János miniszter úr idején, később, most Gulyás miniszter úr idején is, ez nem az első ilyen csomag, hanem legalább a negyedik olyan csomag. Volt köztük olyan, ami 138 törvényt módosított. Ezek olyan észrevételek alapján megszületett javaslatok, ahogy elmondtam az előbb, amit a kormányhivatalok tesznek, de van olyan jogszabály, aminek egy paragrafusának, mondjuk, egy bekezdését javasolja módosítani. Most ezt nyilván egy kicsit kisarkítottam, de az a másik példa, amit meg lehetne tenni, hogy 138 ilyen javaslat jön be a parlament elé. Sokszor értem én, és nyilvánvalóan az ellenzéknek az a dolga, hogy őrkődjön, figyeljen, és minden olyan megjegyzését tegye meg, amit nem tart jónak.

En nem túl sokszor, de azért járok a parlamentbe különböző közigazgatási tartalmú törvényjavaslatok kapcsán, és amikor salátatörvény van, akkor mindig ez az első szttenderd kijelentés, hogy ezt miért salátatörvénybe. Ezeknek a jogszabályoknak tényleg, ha megnézük részletesen, döntő többsége olyan, amelyknél, ha a salátatörvényekkel szemben, mondjuk, feltéve, de nem megengedve azt, hogy itt ez egy általános tiltó szabály, hogy olyat semmiképpen ne hozzanak a parlament elé, akkor ez a törvényjavaslat a legkevésbé sem a támadhatók közé tartozik. Természetesen ezen az alapon igen, de még egyszer mondom: sok jogszabálynak, több jogszabálynak olyan apró módosítását tartalmazza, ami kifejezetten az ügyfelek vagy az ügyintézési folyamatnak az egyszerűsítését tartalmazza. Mi úgy láttuk, hogy ezt 31 külön javaslatba behozni, egyszerűen a parlament kímélése érdekében sem volt megfelelő és szükséges.

Az ÁVSZ-szel kapcsolatban azt gondolom, hogy egyelőre ott tartunk, hogy hála istennek, még túl sok negatívumot elég nehéz mondani, ez egy akkora könnyítés, amelyre hosszú-hosszú évek óta, vagy akár mondhatom, évtizedek óta is várunk. Ha már a XXI. században az informatika képes ezekre a szolgáltatásokra, akkor évekkel ezelőtt valaki megfogalmazta volna, hogy ő egyetlenegyszer szeretne szőlni, hogy elköltöztem, és új lakcímem van, és azt mindenkinek meg kell tudnia, ahová én bármilyen módon hivatalosan kapcsolódom. És, ha ez valaha is megvalósul, akkor biztos, hogy örült volna, hogy ez így lesz, vagy talán nem hitte volna el. Ez most így van, ezt szeretnők ki szélesíteni, kötelezni azokat a közműcégeket, akik még önkéntesen nem jőttek be, és már a telekommunikációs cégeket is júliustól bevonjuk. És ahogy említettem, kifejezett érdeklődés van, és Nagy Márton miniszter úr is fókuszba helyezték a banki csatlakozást is.

(14.50)

Mennyire megkönnyítené az ügyfelek életét, hogy ha az a bejelentés, amit megtesznek a gázszolgáltató felé, a banknál is egyben az ő lakcímének az

átírását jelenti, és nem kell neki 22 helyre elmenni és mindenütt az ügyfélszolgálatnál sorba állni. Lehet, hogy hihetetlen ez a 120 milliárdos nemzetgazdasági haszon, de ha belegondolnak abba, hogy hányszor hány helyre kell elmenni, ahol front office-t kell fenntartani, kolléganőt ott tartani, kollégát ott tartani, ügyfélszolgálatot fűteni, s a többi, akkor ez tulajdonképpen a front office-ok kiváltását szolgáló dolog. Az ÁVSZ-szel kapcsolatban, azt gondolom, ez az egyik megvalósult kezdeményezés, amely ugyan pillanatnyilag még nem is ér fel a személyijövedelemadó-bevallás nagyszerűségével, amit 4,7 millió ember megkap az ügyfélkapujára, és ha egyetért vele, egyet kattint és vége. Európában nincs még egy ilyen ország, sőt a világon sincs még egy ilyen ország. Tehát igyekezzünk kihasználni az informatika lehetőségeit. S természetesen a csomagban is vannak olyanok, amelyek már az informatika nyelvén, mások pedig magának az ügymenetnek az egyszerűsítése nyelvén próbálják a felmerülő problémákat megoldani.

A lakosság terheinek csökkentése. Szerintem nincs olyan időpillanat egy ember életében, amikor ne tudna egy fehér papírral és egy tollal a kezében leülni, ne kezdene el írni és ne tudna fölírni számos dolgot. Nyilvánvalóan a kormány dolga, hogy azokkal a társadalmi viszonyokkal, amelyek jogszabályokban rendezendők, foglalkozzon. Tesszük is ezt, számos helyen tesszük. Ahogy itt a parlamenti hozzászólásokat hallgattam, az éjszaka is és máskor is, sajnos ezek kifelé, akár nemzetközi szinten is és a lakosság felé méltatlan interpretációkban jelennek meg, amikor nem a kormánypártiak beszélnek róla.

Az adócsökkentésről is szó volt. Ez nem témája ennek az előterjesztésnek. Kettővel ezelőtt volt egy előterjesztés, annak az volt. De azért elmondhatnám azt, hogy ha a lakosság terheinek a csökkentéséről beszélünk, akkor élelmiszerárstopot, kamatstopot, benzinárstopot, rezsicsökkentést, élelmiszeráfa-csökkentést, nyugdíj-kiegészítést tettünk, s még hosszsan sorolhatnám, hogy hány olyan intézkedése volt a kormánynak az elmúlt időszakban, amikkel lakossági terheket csökkentett.

A tűzifaprogram szintén nem része ennek az előterjesztésnek, de az is hatósági áras, amely gyakorlatilag 10 köbméter fához való kedvezményes hozzájutást jelent azoknak a családoknak, akik tűzifával fűtenek. Azt gondolom, ennek a kiszélesítésére egyelőre nincs szükség, mert a számítások szerint azok a családok, akik igénylik, hozzá fognak tudni jutni ehhez a 10 köbméter fához. Nem egy nap és nem egy hét alatt, de egy meghatározott idő alatt igen. Ha a kormány úgy látja, hogy ebben bármit korrigálni kell, akkor azt természetesen meg fogja tenni.

A vadveszéllyel kapcsolatos felvetést én elviselem magammal. Megnézzük, hogy itt milyen olyan teendő lehet, amit közigazgatási úton lehet orvosolni. Köszönöm az észrevételt, foglalkozni fogunk vele. Nyilván jelenleg is vannak szabályok, ahogy azt ön el is mondta, KRESZ-szabályok és egyebek,

amelyek betartása jelentősen csökkentheti a baleseteket, de teljesen kiküszöbölni természetesen nem tudja. Ugyanakkor bármilyen hatósági intézkedést hozunk, meg vagyok róla győződve, hogy az sem tud százszázalékos sikert elérni ezen a téren.

Még egy dolgot szeretnék itt mindenképpen elmondani. Én e Ház falai között is elmondtam már egyszer egy parlamenti vitában, ahol szintén közigazgatási törvények jöttek elő, hogy a másik sztenderd észrevétel folyamatosan az ellenzéki oldalról, hogy a bűnös kormány az önkormányzatok feladat- és hatásköreit állandóan csorbítja. Ennek a mondásnak van egy alapvető téves tartalma abban a tekintetben, hogy amikor elkerül egy államigazgatási hatósági ügy az önkormányzattól - mondják köznyelven -, akkor az nem az önkormányzattól kerül el, hanem a jegyzőtől. Ez nem mindegy. Én elhiszem, hogy ezt hétköznapi fejjel nehéz megérteni. Lehet, hogy valaki más szakmában tökéleteset tud, hatalmas tudása van, de az önkormányzati világhoz is egy kicsit érteni kell. Ügyvédek között is gyakran előfordul, hogy nem tudják megkülönböztetni az önkormányzatot a polgármesteri hivaltaltól.

Amikor az 1999-es Ötv. megszületett, akkor a jegyzőt államigazgatási feladatok elvégzésével is felruházta, és ezeknek az államigazgatási feladatoknak a világon semmi közük nem volt az elmúlt évtizedekben sem az önkormányzati működéshez, és nem volt közük az önkormányzati döntéshozatalhoz sem. Ez a jegyző államigazgatási hatásköre. Amikor Magyarország végre annyira megerősödött, hogy az államigazgatási ügyeket képes volt megfelelő szervezeti keretek között és a közigazgatási reform révén a visszahozott járásokhoz, a járási hivatalokba bevinni, akkor nem mást csinált, mint hogy az államigazgatási feladatokat - nem azt mondom, hogy jobb híján, mert minden köszönetünk a jegyzőké, akik elvégezték ezt a feladatot - a járási hivatalok hatáskörébe utalta, és ezeket a feladatokat a járási hivatalok végezték el. Államigazgatási feladatokat. Ez nem önkormányzati igazgatási feladat. Ami önkormányzati hatósági ügy, abban mindenben a képviselő-testületnek kell döntenie, mint szociális döntések, segélyek, s a többi, de ami államigazgatási hatósági ügy, abba a polgármesternek sincs beleszólása. Az hatáskörelvonás, például egy építési engedély, amit építésügyi oldalról gyakoroltak a jegyzők. Abba senki nem szólhatott bele, se bizottság, senki más. A településképzés egy teljesen más dolog. Az önkormányzati hatósági ügyeket nagyon sokan nem tudják elválasztani az államigazgatási hatósági ügyektől. Tehát az önkormányzatokat számos védelembe vevő felszólaló, aki ezeknek a hatásköröknek a járásokhoz kerülését kifogásolja, akkor fogalmaz helyesen, ha azt mondja, hogy a jegyzőtől külön dedikált államigazgatási feladatok kerültek egy államigazgatási szervhez, és hangsúlyozom, hogy ennek az önkormányzathoz semmi köze nincs.

Önként vállalt feladatok és egyebek. Ezekben a vészterhes időkben sajnos együtt sírunk és együtt nevetünk. Az önkormányzatok is hihetetlenül nehéz

helyzetben vannak, ez nem vitás, mint ahogy mindenki. Az ország is nagyon nehéz helyzetben van. Nem látjuk még pontosan, hogy ebből a helyzetből hogy fogunk majd ilyen energiaárak, távhőárak és egyéb mellett a tél végén mérleget vonni.

Egyes szolgáltatások szintén nem tárgyai az előterjesztésnek. Itt egyébként bölcsődei szolgáltatásról volt szó, ami, jelzem, az állam feladata. Az óvodai és általános iskolai oktatás infrastrukturális feltételeit az önkormányzatok ugyan biztosítják, de azért itt is állami feladatellátásról van szó.

Koncessziós jogokkal szintén nem foglalkozik az előterjesztés, ebbe nem is mennék most bele.

Ennyi lett volna, amit hozzá szerettem volna tenni. Az észrevételeket pedig köszönöm. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A módosító javaslatok benyújtására ma, csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Mai, pontosabban a szerdai, azaz a tegnapi és az azt követő mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk. Most a **napi-rend utáni felszólalások** következnek.

Napirend utáni felszólalásra jelentkezett a Jobbik képviselőcsoportjából Dudás Róbert képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, ön a szó.

DUDÁS RÓBERT (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Lassan tíz éve fordulok a kormányhoz vagy a kormány valamely szervéhez a megyei közgyűlésen vagy a körzet képviselőjén keresztül - jelentsen ez bárkit is -, hogy a Mátraballát Recskkel összekötő 13 kilométer hosszú út mikor fog megújulni. Egy olyan útról beszélünk, amely egy négy számjegyű út, ugyanakkor viszont két főutat köt össze, és igen jelentős forgalom folyik rajta nap mint nap. Egy laikus számára is, aki először hall erről az útról, nyilvánvaló lehet, hogy milyen lehet a felújítási igény, ha már tíz éve fordulok a kormányhoz. Megyei közgyűlési képviselőként, polgármesterként, országgyűlési képviselőként fordultam már a kormányhoz, költségvetési módosítókat adtam be annak érdekében, hogy történjen végre valami, de nem történt semmi.

(15.00)

A települések közötti részek helyenként most kátyúzásra kerültek, viszont a szakértői vélemények szerint egyes részekben teljes burkolat-, teljes útburkolatcserére van már szükség, ehhez viszont kormányzati hozzájárulásra van szükség. Ezért is fordultam, még egyszer mondom, költségvetési módosítóval a kormányzathoz, amit minden egyes alkalommal le-szavaztak.

Arra kérem önöket, és ezt írásban is el fogom küldeni az adott szakminisztérium részére, hogy biztosítsanak forrást, addig legyen felújítva ez az út, amíg komoly baleset nem történik. Sajnos rengeteg

autókárosodás történt már, és ez is nagyon nagy probléma, de nehogy esetleg valami még nagyobb probléma, esetleg testi sérüléssel járó baleset történjen.

Tisztelt Országgyűlés! A Pétervásárát Egerbaktával összekötő útszakasz kapcsán - bizonyára sok ilyen példát lehetne hozni az ország számos területéről, számos részéről, de én most ezen keresztül próbálom bemutatni azt, hogy hogyan is történnek számos helyen sajnos az útfelújítások - nagyjából egy évvel ezelőtt elkezdődött a szakasz felújítása. Mint kiderült, nagyjából egyharmadát vagy maximum a felét érintette ez a felújítás. Nagyjából egy évvel ezelőtt elkezdődött, a választások előtt gyorsan kész is lett, bő fél évvel ezelőtt át lett adva ez az útszakasz. Úgy lett átadva, hogy aki most arra jár és ott közlekedik, szinte a teljes felújított szakaszon hosszanti repedéseket, leszakadásokat, süllyedéseket láthat. Nem tudom, hogy fordulhat elő, hogy egy nem egészen egy évvel ezelőtt felújított út bő fél évvel az átadást követően ilyen állapotba kerül.

Én nem vádaskodom, nem bírálom a kivitelezőt - nem tudom, hogy ki volt a kivitelező -, viszont azt kérdezem a kormánytól, és ezt megteszem írásban is, hogy kívánja-e felülvizsgálni, hogy milyen mulasztások, esetleges spórolások történhettek ezen az úton, illetve mikor kívánja újra - lassan egy éven belül már másodjára - felújítani, mert nem kellene megvárni, hogy ebből probléma legyen, márpedig a repedések és a szakadások ezt irányozzák elő.

Három megyét érintő úthelyzetről kérdezem a kormányt, ez pedig a Bányterenyét Ózddal összekötő út. Évtizedekkel ezelőtt elkezdtek már a tervezését. A gyorsforgalmi úttá való fejlesztése volt először, majd egyébként már csak felújítás, most pedig ott tartunk, hogy a környékbeli önkormányzatok nem tudják, hogy lesz-e ebből egyáltalán valami. A környékbeli önkormányzatok értesítése nagyon fontos, de a környékbeli lakosság számára ez a terület, ennek az útnak a felújítása, megépítése kiemelt fontosságú, már csak azért is, mert egy Nógrád, Heves és Borsod megyét is érintő, eléggé elmaradott részeket, járásokat, régiókat is tartalmazó országútról beszélünk.

Ennek az útnak a megfelelő megépítése, kiépítése jelentené a lehetőségét annak, hogy bekapcsolódjon végre a gazdasági vérkeringésbe, mint ahogy a Hattant Salgótarjannal összekötő 21-es főút négysávossá tétele nagy segítséget jelent annak a térségnek, hiszen gyorsan és folyamatosan tud folyni a közlekedés és a szállítás. Addig nagy vállalkozás nem teszi be egy térségbe, egy településre a lábát, amíg el nem tudja azt érní, hogy az ő áruja, az ő szállítmánya megfelelő időn belül, a lehető legrövidebb időn belül hozzá kerüljön, illetve ő azt el tudja onnan szállítani.

Arra kérem a kormányt - most szóban, de írásban is megteszem ezt -, támogassák, hogy a Bányterenyét Ózddal összekötő út a lehető legjobb minőségben hosszú-hosszú időre meg tudjon épülni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak a Jobbik képviselőcsoportjából jelentkezett napirend utáni felszólalásra Balassa Péter képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

BALASSA PÉTER (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt meghívott Vendégek! Egy olyan ügyben szeretnék felszólalni, ami, azt gondolom, mindannyiunk életét és mindennapjainkat meghatározza, ez pedig az óraállítás megszüntetésének a szükségessége. 2022. október 18-án határozati javaslatot nyújtottam be az Országgyűlés elnökének, Kövér László úrnak, amit szeretnék szó szerint idézni: „Az óraállítás megszüntetésének szükségességéről. Az Országgyűlés, felismerve, hogy a folyamatos időállításnak komoly egészségügyi kockázatai lehetnek, továbbá, hogy az évi két váltás erőforrás-felhasználás szempontjából is feleslegessé vált, így a nyári időszámítás alkalmazásával jelentős energiamegtakarítást érhetnénk el. A következő határozatot hozza: az Országgyűlés felkéri a kormányt, a lehető leghamarabb tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a téli-nyári időszámítás szerinti kétszeri óraállítás Magyarországon eltörlésre kerüljön, és a jövőben a nyári időszámítás legyen alkalmazandó. Ez a határozat a közzétételtől lép hatályba.”

Az óraátállítás megszüntetésének körülbelül négyéves múltja van. Négy évvel ezelőtt az Európai Unióban kezdeményezték, ezután az Európai Parlament felkérte az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy az óraállítás megszüntetésével kapcsolatosan milyen döntést tud hozni. A Bizottság 2018. szeptember 12-én javaslatot fogadott el az óraállítás megszüntetéséről, azonban közbeszólt a koronavírus-járvány, így a végleges döntés nem született meg a mai napig.

Ezért most vasárnap, október 29-éről 30-ára virradó éjszaka ismét átállítjuk az órákat 3 órától 2 órára. Ekkor kezdődik a téli időszámítás. Történik mindez annak ellenére, hogy egy, az Európai Unió

tagállamaiban végzett online felmérés szerint az emberek támogatják az óraállítás eltörlését, ezen belül a magyar válaszadók 90 százaléka támogatja a javaslatot.

A folyamatos időállításnak komoly egészségügyi kockázatai is lehetnek, ilyen a szívroham, a szélütés kockázatának növekedése, de elég csak az alvási szokások megváltozására és az abból fakadó mentális problémákra, kialvatlanságra gondolni. A természetes fény által okozott környezet vitathatatlanul kedvező hatást gyakorol a szorongásra, a depresszióra, így csökkeneni lehetne az öngyilkosságok arányát is.

Azonban nemcsak az egészségügyi, hanem az energiaválság okozta problémák is indokolnák a változást. Sajtóértesülések szerint Észak-Macedónia is a nyári időszámítás megtartásával spórolna az áramon. Nem ismeretlen tehát a folyamat. Európa több országában is véglegesítették a nyári időszámítást. Úgy vélem, hogy a jelenlegi helyzetben, amikor az élelmiszer-, üzemanyag- és energiaárak ilyen mértékben elszabadulnak, a kormánynak minden szükséges lépést meg kell tennie annak érdekében, hogy segítsen a lakosságnak átvészelni ezt a nehéz időszakot, amely a tél közeledtével egyre nyomasztóbb. Meggyőződésünk, hogy az óraállítás eltörlésének összetársadalmi hatása lenne.

Kérem, támogassák a határozati javaslatomat. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Képviselőtársaim! A napirend utáni felszólalások végére értünk. Megköszönöm munkájukat. Az Országgyűlés rövid szünetet követően folytatja munkáját.

A szerdai **ülénapot bezárom**. Most 15 óra 07 perc van, 15 óra 20 perccig szünetet rendelék el.

(Az ülésnap 15 óra 07 perckor ért véget.)

Dr. Aradszki András s. k.
jegyző

Bakos Bernadett s. k.
jegyző

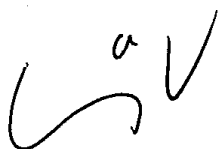
Berki Sándor s. k.
jegyző

Földi László s. k.
jegyző

Hiszékeny Dezső s. k.
jegyző

Mihálffy Béla s. k.
jegyző

A kiadvány hiteléről:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv

Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés Hivatala főigazgatója

Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,

Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda

Budapest, V. Kossuth tér 1-3.

Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4

Telefon: 441-4222

Telefax: 441-4599

MINDEN JOG FENNTARTVA!

ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)

ISSN: 2064-8367 (Online)